
VE
RI
TAS

DEN NORDISKE VEXELRET

FREMSTILLET PAA GRUNDLAG AF

DE DANSKE, NORSKE OG SVENSKE LOVE

AF 7 MAJ 1880.

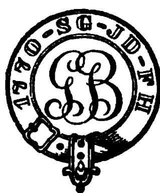
MED TILLÆG,

INDEHOLDENDE

DE NORDISKE VEXELLOVE, SAMMENSTILLEDE MED DEN TYDSKE
OG DEN ÆLDRE SVENSKE VEXELLOV, M. V.

VED

L. M. B. AUBERT,
Professor ved Christiania Universitet.

KJØBENHAVN.
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).
THIELES BOGTRYKKERI.
1882.

Rec. Feb. 4, 1904.

FORORD.

Nærværende Skrift er udgivet i tvende Leveringer, hvoraf den første (S. 1—148 samt »Tillæg« I—LXXXIV) udkom sidst i December 1880.

I denne Del af Skriftet har der altsaa intet Hensyn kunnet tages til de i 1881 udkomne Skrifter og Lovarbejder, hvoraf Noget imidlertid vil findes anmærket i »Tillæg og Rettelser«.

Dette gjælder særlig om den i August d. A. udgivne Fortolkning af Vexelloven ved Professor Evaldsen. Da denne udkom, var Størstedelen af nærværende Skrifts sidste Levering allerede paa det Nærmeste færdig til Trykning. Der har derfor heller ikke i denne Levering kunnet tages saameget Hensyn til dette grundige og skarpsindige Værk, som det fortjener. Navnlig har Forf. i de sidste Ark, for ikke at forsinke Trykningen altfor meget, oftere maattet nøje sig med korte Henvisninger, hvor en nærmere Redegjørelse havde været ønskelig, og paa mange andre Steder har Forf., for ikke at gjøre for store Forstyrrelser i den tidligere udarbejdede Text, maattet henlægge Behandlingen af Prof. Evaldsens Meninger til Noter. Alligevel vil det af en kyndig Læser let forstaaes, til hvilken væsentlig Nytte Prof. Evaldsens Værk har været for Forfatteren. Det har i tvivlsomme Tilfælde været Forf. en stor Betryggelse, naar Prof. Evaldsen har delt den af ham antagne Mening, og i flere saadanne har Forf. her kunnet nøje sig med en kort Fremstilling og forøvrigt med en Henvisning til Prof. E.s Værk. Adskillige Spørgsmaal ere ogsaa blevne optagne til Behandling, som Forf. først har fundet drøftede hos Prof. E. Og i de ikke faa Tilfælde, hvor Forf.

har maattet erklære sig uenig med denne, har det dog været ham til stor Nytte at kunne prøve sine Meninger paa Prof. E.s Bevisførelse.

Det vil af alt dette ogsaa forstaaes, at, uagtet der som nævnt ikke har kunnet tages det ønskelige Hensyn til Prof. E.s Værk, har det dog bidraget ikke lidet til at forøge nærværende Skrifts Omfang udover det i tidligere Bekjendtgjørelser satte Maal.

At den sidste Levering ogsaa kommer et halvt Aar senere end den Tid, der oprindelig var stillet i Udsigt for dens Udgivelse, skyldes uforudseede Omstændigheder, hvorover Forf. ikke har været Herre, navnlig mellemkommende Embedsforretninger.

Det vil af Skriftet selv noksom sees, hvilken overordentlig Nytte Forf. har havt af den tydske vexelretslige Literatur. Særlig føler han her Trang til at fremhæve, hvormeget han skylder Dr. S. Borchardts Værker, — i den vemodsfulde Erindring om, at denne ogsaa af Vexelrettens internationale Enhed saa højt fortjente Mand er afgaaet ved Døden, medens dette Skrift var under Arbejde.

Foruden de Forfattere og andre Mænd, der findes nævnte i selve Skriftet, skylder Forf. ogsaa enkelte Andre mange Oplysninger og Vink, — nemlig Hs. Exc. Justitsminister Nellemann og Hr. Expeditionschef Annerstedt (særlig Oplysninger vedkommende dansk og svensk Ret) samt Forf.s Kolleger i den norske Vexellovkommission, D'Hrr. Statsraad Bachke og Konsul Th. Heftye. Forf. aflægger disse Herrer sin forbindtligste Tak for deres væsentlige Bidrag til Skriftets Forbedring. Det alfabetiske Register tilligemed Kilderegistret er udarbejdet af en yngre norsk Videnskabsmand.

Christiania i December 1881.

INDHOLD.

INDLEDNING.

Om Vexelrettens Kilder.

FØRSTE KAPITEL.

Almindelige Forklaringer.

ANDET KAPITEL.

Om Vexlens Indhold og Form. Udstederens Forpligtelse.

TREDJE KAPITEL.

Om Vexlers Overdragelse (Endossement).

FJERDE KAPITEL.

Om Vexlens Akcept.

SJETTE KAPITEL.

Om Vexelregressen.

SYVENDE KAPITEL.

Om Nødsadresser og Intervention.

OTTENDE KAPITEL.

Om Vexelduplikater og Vexelkopier.

NIENDE KAPITEL.

Om Vexlens Præskription.

TIENDE KAPITEL.

Om Tab af Vexlen og andre Forstyrrelser i Vexelomgangen.

ELLEVTE KAPITEL.

Om Virkningen af Vexelrettens Tab. Den præskriberede og præjudicerede Vexel.

TOLVTE KAPITEL.

Om Grænserne mellem den inden- og udenlandske Vexelrets Herredømme.

TILLÆG.

TILLÆG OG RETTELSER.

S. 5—6. Den franske Vexelret gjælder ikke nu længere i nogen Del af Schweiz. (se nedenfor).

Det nye italienske Udkast findes i *Progetto del codice del regno d'Italia, presentato in iniziativa al Senato del Regno nella tornata del 18 giugno 1877 etc. Firenze. Stamperia reale. 1877. Titolo X.* (art 245—332 (uden Motiver). Den l. c. anførte Afhandling af Sacerdoti er fortsat i Revue d. d. i. 1881, men er endnu ikke naaet til den særlige Behandling af Vexelretten.

S. 8. Note 1, 3 L. f. o. staar 1876 for 1879.

S. 9 jfr. **16.** Det her omhandlede Udkast for Indien findes i *Third report of Her Majesty's commissioners appointed to prepare a body of substantive law for India &c.* London. 1867. 27 pp. (handler ogsaa om *cheques*). Den S. 16 omhandlede Benyttelse af den tydske Lov i dette Udkast er meget ubetydelig; den indskrænker sig nok, saavidt sees, til Optagelsen af D. W. O. 95.

S. 15. Det her omhandlede schweizerske Udkast til en Lov om Obligationsretten er nu med faa Forandringer vedtaget som Forbundslov under 14 Juni 1881; heri omhandles Vexelretten i Titel XXIX Art. 720—829. Hele Schweiz har altsaa nu samme, paa den tydske hvilende, Vexellov.

S. 17. Det nye russiske Udkast er nu trykt under Titel: *Projekt ustava o vekseljah,* med særskilte Motiver: *Objäsnitelnaja sapiska k projektu ustava o vekseljah.* Lovkommissionens Præsident, Finlands nuværende Minister-Statssekretær i St. Petersburg, Hs. Exc. Gehejmeraad Brunn har havt den Godhed at oversende Forf. et Exemplar heraf, og ved den herværende russiske Generalkonsul Herr Töttermanns velvillige Bistand har Forf. faaet en Oversigt over en Del af de vigtigste Bestemmelser i Udkastet, hvoraf det synes at fremgaa, at dette slutter sig nærmere til den tydske Lov end de nye nordiske Vexellove. Udkastet er oversendt til Rigskonseillet (den om Lovene raadslaaende Forsamling), og det antages, at Udkastet snart bliver ophøjet til Lov.

S. 17. De schweizerske Kantoner udgaa nu paa dette Sted, se ovenfor.

Naar det ovennævnte russiske Udkast bliver Lov, bliver denne Gruppe næsten forsvindende. Den tydske Gruppe vil da komme til at omfatte over 170 Mill. og, saafremt Italien slutter sig dertil, henimod 200 Mill. Mskr.

S. 19. *Report of the 8th annual conference* (Bern 1880). London 1881. S. 62 (hvoraf sees, at der i England endnu ikke er tilstrækkelig Interesse for en international Vexellovgivning).

S. 38. Der er atter i August 1881 nedsat Kommissioner i de tre Lande for at istandbringe fælles Lovudkast, om Firma, Prokura og Varemærker.

S. 40. Den her omhandlede russiske Oversættelse har Titelen: *Skandinavski vekselny ustav.* St. Petersburg. 1880. Den er, nærmest i Anledning af det russiske Lovarbejde, besørget af N. Thur, Medlem af den russiske Vexellovkommission, og er forsynet med sammenlignende Anmærkninger.

Derhos mærkes følgende Oversættelser m. V.:

De Scandinavische Wisselwet van 1880, vergeleken met het Duitsche, het Nederlandsche en het Belgische Wisselregt, door J. M. C. Asser, hoogleerar in het Handelsregt aan der Universiteit van Amsterdam S. Gravenhage. Gebr. Belinfante. 1880. 64 S. st. 8vo. (Lovtexten i hollandsk Oversættelse med Anmærkninger især af sammenlignende Indhold).

The Scandinavian laws of coinage, bills of exchange and copyright by Alfred Kirsebom *graduate in law of the univ. of Christiania, swed. and norw. viceconsul of London.* London 1881 (fremlagt ved den folkeretslige Associations Møde i Kölln August 1881; indeholder foruden Lovtexten i engelsk Oversættelse en kort Beretning om Vexellovens Tilblivelse og sammenlignende Anmærkninger, især efter Motiverne).

Dänisch-schwedisch-norwegisches Wechselgesetz von 1880. Übersetzt von Chr. Beissel, Lehrer an der Grünerschen Handelsschule in Kopenhagen. Kopenhagen u. Leipzig. 1881.

En Oversigt over de nye nordiske Vexellove og deres Historie og en nøjagtigere Sammenligning med den tydske Vexellov finder man i:

Die neuen skandinavischen Wechselgesetze vom 7 Maj 1880. Von Herrn Prof. Karl Polaczek, Lehrer am Handelsgymnasium in Christiania (Afhandling i Goldschmidts Zeitschrift für Handelsrecht XXVI. 31—59).

En kort Oversigt over de nye nordiske Vexellove er ogsaa given af Asser, i *Revue de droit intern.* 1880. 649—52, og en Beretning om Lovarbejdets Historie og dets Forhold til ældre Love af Goos l. c. 1881. 349—54 (i 3dje Afsnit af hans Afh. om »*Le mouvement scandinave en vue de la communauté du droit*«).

En Sammenligning mellem den finske Vexellov og de nye nordiske Vexellove vil findes i et lidet Skrift af Professor Lilienstrand om kredit och vexlar; Helsingfors 1880.

En udførlig Kommentar over Vexelloven har man allerede faaet i:

A. C. Evaldsen (Professor ved Kjøbenhavns Universitet). Fortolkning af Vexelloven, udarbejdet for praktiske Jurister og andre Forretningsmænd. Kjøbenhavn. Gyldendalske Forlagsboghandel. 1881. 389 S. 8vo. (her tages dog intet Hensyn til særlig svensk Ret).

S. 48. Som Bevis paa, at dette Forhold ved Mortifikationsreglerne kan fremkalde forskjellige Afgjørelser af et vexelretsligt Spørgsmaal inden Landene, kan henvises til S. 354.

S. 58. Det islandske Althing har overensstemmende med det kongelige Forslag (Frumvarp til laga um vixlbrjef fyrir Island, tilligemed Athugasemdir við tjeð lagafrumvarp; ogsaa i samtidig dansk Oversættelse) vedtaget en ny Vexellov for Island, ganske overensstemmende med den danske Vexellov af 7 Maj 1880, undtagen, forsaavidt angaar Fristerne i §§ 19, 32, 78 og 79; jfr. ogsaa § 85. Dette Lovforslag kan ventes at ville blive sanktioneret i den nærmeste Fremtid. Ogsaa en med den danske i alt Væsentligt stemmende Vexelproceslov er vedtagen af Althinget.

S. 59. Exempler paa Tilfælde, hvor den i Motiverne opstillede Fortolkning er funden at være urigtig, ville findes S. 206, 277.

S. 60. Foruden de i Note 2 anførte Exempler kan især anføres § 45, hvor det svenske »innehafvare« bidrager til at belyse »Ihændehaveren« i den dansk-norske Text; jfr. S. 243.

S. 61, 4 L. f. n. Med Hensyn til Betingelserne for at bevare Vexelret kan dog her mærkes, hvad der er anført S. 376 om at vedtage fremmed Ret som afgjørende for Vexelomgangen.

S. 67. Ved Note 1 kan mærkes S. 243, Note 1.

S. 68. M. H. t. Betydningen af »Præsentanten« se S. 174.

S. 74, 4 L. f. n. Den her nævnte Undersøgelse vil findes S. 371.

S. 77, Note 2. Art. 720, 2 i den nye schw. Obligationsretslov har nu fastslaaet dette.

S. 78 ff. Jfr. nu om dette Emne især Joh.s Bergh Om Myndighedsreglerne og Afændring deri. (Forhandlingsemne paa det 4de nordiske Juristmøde). Kristiania 1881 (især S. 63–5).

S. 84. Om Renten se Evaldsen Fortolkning S. 34.

S. 84—5. Om Strid i Vexelsummerne se Evaldsen Fortolkning S. 31 ff.

S. 86. (Om Betalingstiden) jfr. Evaldsen Fortolkning S. 20 ff.

S. 90, 1ste Punkt. Jfr. hermed Evaldsen Fortolkning S. 8—10.

- — No. 8. Jfr. Evaldsen S. 15—16.

S. 91. Jfr. Evaldsen S. 6—8.

S. 92—3. Jfr. Evaldsen S. 12 ff.

S. 95. Jfr Evaldsen S. 25 ff.

- — Note 3. Jfr. dog Evaldsen S. 25—6 i Noten.

S. 116. At ikke Rektaklausulen udelukker Prokura-Endossement, se Evaldsen S. 46—7.

S. 118—19. Jfr. hermed Evaldsen S. 49—50.

S. 123, Note 1. Jfr. hermed Evaldsen S. 52—4.

S. 128, Note 4. Jfr. hermed Evaldsen S. 40 ff.

S. 129. Notetegnet skal være [1]) istedetfor [3]). Ved Noten jfr. Evaldsen S. 60.

S. 134. I Note [3]) er udeladt Henvisning til S. 137.

S. 141 ff. Her maa sammenholdes den temmelig afvigende Fremstilling af Efter-Endossementet hos Evaldsen S. 61—70.

S. 142, Noten. Se nu den schweizerske Lov § 734 S. 143, 1—3 L. f. o. Jfr. dog her Dom hos Borchardt No. 831, b.

S. 145. Jfr. her Evaldsen S. 74—4.

- — 22 L. f. o. staar 17 for 16.

S. 147, No. 2. Jfr. dog hermed Evaldsen S. 51.

S. 179 20 L. f. o. staar (»jfr. ovenfor § 30«) istedetfor (»jfr. ovenfor § 29«).

S. 189—90. Jfr. dog hermed Evaldsen S. 28.

S. 219, Note 2. Sidste L. »Domicilanmærkninger« læs »Domicilanmærkningen.

S. 236, Note 6 staar No. 890 for No. 897.

S. 239 6 L. f. o. staar 66 for 68.

FORKLARING AF FORKORTELSER OG HENVISNINGER.

N. V. L. = De nordiske Vexellove af 7 Maj 1880.
V P. L. = Den danske eller norske Vexelproceslov af 1880.
Prom. = Den svenske Promulgationslov (Indførelseslov) til Vexelloven af 7 Maj 1880.
S. L. = Den ældre svenske Vexellov af 1851.
D. W. O. = Allgemeine Deutsche Wechselordnung af 1848.
R. O. H. G. = Reichs-Ober-Handelsgericht i Leipzig. (Entsch. = Entscheidungen des R. O. H. G., jfr. S. 12).
Motiver = Motiver til det af de — — — Kommitterede udarb. Udkast til Vexellov. Chr.ania 1878.
Betænkning = Betænkning ang. — — — foreslaaede Forandringer i Udkast til Vexellov. Chr.ania 1879 (jfr. S. 38—9).
Code eller **Code de com.** = Den franske *Code de commerce* af 1808.
Bédarride = Bédarride *De la lettre de change* I. II. 2 *ed.* Paris 1877.
Borchardt (med Tillæg af I eller II) = Borchardt Vollständige Sammlung der geltenden Wechselgesetze aller Länder. I. II.
Borchardt (med Tillæg af No.) = Borchardt Die Allg. D. W. O. mit den von — — — Gerichtshöfen ausgespr. Grundsätzen. 7 Aufl. Berlin 1879 (Jfr. S. 12).
Byles = Byles *A treatise on the law of bills of exchange.* 13 *ed.* London 1879.
Evaldsen = Evaldsens Fortolkning af Vexelloven. Kbhvn. 1881.
Hallager = Hallagers norske Obligationsret (hvor intet Andet er tilføjet, ere Citaterne efter første Udgave, idet dennes Sidetal findes vedføjede i Margin i 2den Udgave).
Hartmann = Hartmann Das deutsche Wechselrecht. 1869.
Hindenburg = Hindenburgs Haandbog i den danske Vexelret. Kbhvn. 1860.
Thöl = Thöl Das Wechselrecht. 4 Ausg. Leipzig 1878 (de i Parenthes tilføjede § Tal tilhøre ældre Udgaver).
Welin = Welin, Handbok i den svenska Vexelrätten. Stockholm 1877.
Wächter = Wächter Encyklopædie des Wechselrechts I. II. Stuttgart 1879.

INDLEDNING.

Om Vexelrettens Kilder.

§ 1.

Vexlens[1]) og Vexelrettens Oprindelse.

Vexel (oldn. *vixl*, Tydsk *Wechsel*, lat. *cambium*, fr. *change*) betyder egentlig kun Bytte, navnlig af Penge med Penge[2]).

For Vexling af den ene Myntsort med den anden blev der paa Grund af Myntomraadernes Mangfoldighed megen Brug, efterat Handelen i Middelalderens senere Del havde begyndt at tage Opsving. Vanskelighederne ved udenlandsk Forsendelse af Penge gav denne Vexling mellem Kjøbmænd snart den Form, at den, der skulde betale paa fremmed Plads, henvendte sig til en Pengevexler *(campsor*, ogsaa kaldet *bancherius)* og gav denne en Sum i indenlandsk Myntsort, hvorimod han forpligtede sig til at udbetale samme Sum paa et fremmed Sted i der gjældende Mynt-

[1]) Om Vexlens og Vexelrettens Historie se: F. A. Biener, Historische Erörterungen über den Ursprung und den Begriff des Wechsels i hans Abhandlungen aus dem Gebiete der Rechtsgeschichte (1846-8) I. S. 62—159; Sammes Wechselrechtliche Abhandl. (1859); Kuntze, Deutsches Wechselrecht (1862) S. 29 ff. og især S. 123—210; Neumann, Gesch. des Wechsels im Hansagebiete (1863; ogsaa Beilageheft til Zeitschr. für Handelsrecht B. VII); Stobbe, Zeitschr. f. H. VIII. 33 ff.; Endemann, Studien in der romanisch-canonistischen Wirthschafts- und Rechtslehre I. (1874) S. 75-340; Brunner, Beiträge zur Gesch. u. Dogmatik der Werthpapieren i Zeitschr. f. Handelsrecht, B. XXII og XXIII.

[2]) Denne Betydning er jo endnu kjendt, skjøndt det almindelige Ord herfor nu er Vexling.

sort, enten gjennem sig selv[1]) eller, hvad der senere blev det hyppigste Forhold, gjennem en Tredjemand. For denne Forpligtelse blev det efterhaanden sædvanligt at udstede Brev, og, ligesom Forretningen selv kaldtes Vexel[2]), blev dettes Navn Vexelbrev *(litera cambialis)*.

Denne Fremgangsmaade havde sin Oprindelse i Italien, hvis *Campsores* dels havde Filialer paa forskjellige udenlandske Steder, dels stod i Forbindelse med andre *Campsores* dersteds. Den blev senere udbredt til det nordlige Europa, især ved Pavernes Pengeforsendelser og Hanseforbundet, og tog i Middelalderens sidste Del og i Begyndelsen af den nyere Tid et stærkt Opsving gjennem Messerne, især i Frankrige. Naar Vexelbrevene først begyndte, kan ej sikkert opgives; men at de allerede vare ganske udviklede ved det 14de Aarhundredes Slutning, skjønnes af den da brugelige Form[3]).

Vexelforholdet var fra først af intet ejendommeligt Institut, men indgik under andre bekjendte Retsforhold, navnlig Mandatet. Den hurtige Retsforfølgning, som Vexelfordringen ialfald sommesteds allerede fra Begyndelsen nød godt af, var ingen Særegenhed, men en Anvendelse af den, navnlig ved Messerne brugelige, strenge exekutive Proces ved skriftlig Gjæld. Gjennem de italienske

---

[1]) Dette er Oprindelsen dels til den egen-domicilierede, dels til den egentrasserede Vexel.

[2]) Denne Betydning gjenfindes i Lovene langt ned i Tiden; saaledes endnu i den svenske Vexelforordn. af 1748 § 1:

»Wäxel är en penningshandel eller byte af det ena landets eller stadens mynt mot den andras, som på god tro slutas.« Vexeldokumentet kaldes i denne Forordning næsten heltigjennem Wäxelbref; dog forekommer Wäxel ogsaa her i sin nyere Betydning. I Christian V's D. og N. L. bruges ogsaa Vexelbrev om Dokumentet, men dog mest »Vexel« alene. Det Samme gjælder maaske om den ældste svenske Vexellov (af 1671).

[3]) Se den bekjendte af Biener i Abh. aus dem G. d. Rechtsg. S. 150 (jfr. Kuntze S. 139 og Endemann S. 128) meddelte Vexel af 1395:

»*Pagate per questa prima litera à di IX Octobr. à Luca de Goro libras LXV, sono per la valuta qui da Masio Rena, al tempo li pagate e ponite à mio conto e R. che Christo ve guarde.* — (Underskrift:) *Bonromeo de Bonromei, salute de Milano à di IX de Maso MCCCXCV.* — (Adresse paa Bagsiden:) *Alexandro di Bonromei e Dominico di Andrea* (in Venezia?) *prima de lib. XLV.* —

Det første kjendte Dokument, der tør ansees som en Vexel, er af 1207; sikrere er et fra 1250; jfr. Endemann l. c. S. 83.

Handelssædvaner uddannede der sig imidlertid efterhaanden nogle særlige Regler om dette Retsforhold, hvoriblandt vel som de vigtigste og de ældste maa fremhæves, at Udstederen indestod for Summens Betaling og at Skriftlighed blev nødvendig ved Kontraktens Afslutning. »Vexel« gik derfor snart over til at blive Navnet paa det udfærdigede Brev.

I Slutningen af det 14de Aarhundrede blev, saavidt vides, Vexlen første Gang omhandlet i enkelte italienske og spanske Stæders Love; i Piacenzas Statuter af 1391 forekomme Regler om Vexelprocessen, og i en Forordning for Barcellona af 1394 findes allerede Forskrifter om Akcepten. Den første Lov, der fortjener Navn af en Vexelordning, om end langtfra nogen fuldstændig, findes i Bolognas Statuter af 1454, der igjen ansees for en ny Udgave af samme Bys Statuter af 1389; dernæst nævnes Bergamos Statuter af 1457 og Ludvig XI's Edikt for Lyoner-Messen af 1462. I det for Vexelhandelen saa vigtige Flandern fik først Antwerpen nogle Love om Vexler i det 16de Aarhundrede; vigtigere ere dog dets flere Gange officielt samlede Coutumer (navnlig af 1582). I Tydskland har man den første Vexelordning i de faa Regler, som findes i Hamburgs nye Lovbog af 1603.

Det 17de Aarhundredes rige Vexellovgivning danner Overgangen til et nyt Tidsrum i Vexlens og Vexelrettens Historie. Messerne tabte nu sin store Betydning for Vexelrørelsen; Varehandlerne tog selv Vexlen i sin Haand og sprængte Bankierernes Overherredømme. Men herved føltes ogsaa Trangen til at gjøre Vexlen bevægeligere. Og for at opnaa dette maatte man gjøre den mere uafhængig af Civilretten. Den romerske Ret havde ingen Andel havt i Vexelrettens Opkomst; dens voxende Indflydelse i de for Vexlerne vigtigste Lande var meget mere paa Grund af forskjellige af dens ejendommelige Regler (navnlig om *exceptio non numeratæ pecuniæ* og Cession), endog til Hinder for en videre Udvikling. I det 17de Aarhundrede lykkedes det imidlertid at løsrive Vexlen fra dens Herredømme gjennem Indførelsen af Endossementet og Frigjørelsen fra det underliggende Forhold. Vexlen blev nu et virkeligt Omsætningspapir, og hermed var det vigtigste Skridt i dens Udviklingsgang taget; ingen af de mange senere Forbedringer kunne lignes dermed.

1*

Dette nye Standpunkt i Vexelrettens Historie repræsenteres af en stor Mængde Vexellove fra den sidste Halvdel af det 17de og den første Halvdel af det 18de Aarhundrede. De fleste ældre tydske Vexellove falde i denne Tid, tildels i gjentagne Udgaver. Den første Plads indtager dog vistnok den franske Vexellov, indeholdt i Ludvig XIV's *ordonnance de commerce* af 1673 (*livre* V og VI). Denne havde ikke blot selv stor Indflydelse udenfor Frankriges Grænser; men den danner ogsaa Overgangen til den nugjældende Vexellovgivning, idet den ligger til Grund for den bekjendte *code de commerce* af 1808 og derigjennem for mange andre af vor Tids Vexellove.

§ 2.

De nugjældende udenlandske Vexellove[1]).

I. Code de commerce og den franske Vexelrets Gruppe.

Som al Handelsret har Vexelretten i sine Hovedtræk stedse været meget overensstemmende i de forskjellige Lande. Gjennem vort Aarhundredes mange nye Kodifikationer af Vexelretten er denne

---

[1]) Den bedste og nyeste Samling af Vexellove er:

S. Borchardt: Vollständige Sammlung der geltenden Wechsel- und Handelsgesetze aller Länder. Erste Abth. (den eneste hidtil udkomne). Die Wechselgesetze. Band I. Die deutschen Wechselgesetze und die ausländischen Wechselgesetze in deutscher Uebersetzung. II. Die ausländischen Wechselgesetze im Originaltext. Berlin 1871.

Ældre Samlinger ere:

Meiszner, Codex der Europäischen Wechselrechte I—II. 1837.

Siegel, *Corpus juris cambialis* I—II. 1742. fol. (med 4 Forts. 1757—86.)

Der in allen Fällen vorsichtige Banquier durch E B A. Zweiter Theil. 1733. 4to.

Königken, Der Stadt Leipzig Wechselordnung, Anhang. 1ste Ausg. 1712. 2te Ausg. 1717.

Den nyeste Sammenstilling af de forskjellige gjældende Vexelloves Bestemmelser om de vigtigere Gjenstande findes i:

Dr. Oscar v. Wächter, Encyclopädie des Wechselrechts der Europäischen und Ausser-Europäischen Länder auf Grundlage des gemeinen deutschen Rechts. Alphabetisches Handbuch für den Juristen und den Kaufmann. I. (A—L.) II. (M—Z.) Stuttgart. 1880.

De i det Følgende meddelte Oplysninger ere for det Meste samlede fra Fortalen og Indledningen til Borchardts ovennævnte særdeles fortjenstfulde Værk, fra Wächter og fra Goldschmidt, Handbuch des Handelsrechts I. Mærkes kan ogsaa Dedekind, Abriss einer Geschichte der Quellen des Wechselrechts etc. Braunschweig 1843.

Overensstemmelse bleven langt større; den stærke Udvikling henimod en kosmopolitisk Retsenhed kan overhovedet betegnes som vor Tids største Fremskridt paa Vexelrettens Enemærker. Dette er dels naaet ved Retsomraadernes Sammensmeltning gjennem de store politiske Begivenheder, dels skyldes det Efterligning, dels endelig Samarbejde mellem de forskjellige Stater.

Man henfører nu i Almindelighed den gjældende Vexelrets Kilder til 4 Grupper, den franske, den tydske, den engelsk-amerikanske og den uafhængige.

1) Den franske Gruppe. Dennes Kjerne dannes af Napoleon I's *code de commerce* af 1807, livre I. litre VIII eller art. 110—189; den har modtaget enkelte senere Tillæg, af 1817, 1848 og især af 1862 (om Præsentantens Pligter). *Code de commerce* blev indført i de under Napoleon med Frankrige forenede Lande saavelsom i mange af dets Lydriger. Efter Napoleons Fald blev den her tildels afskaffet, men er senere atter for en stor Del erstattet, dels ved Love, der ere byggede paa den, dels ved næsten enslydende Efterligninger[1]). Den egentlige franske Vexellov i *code de commerce* gjælder for Tiden, foruden i Frankrige og dets samtlige Kolonier, i den forrige franske, nu engelske, Koloni Mauritius, i Storhertugdømmet Luxemburg, i russisk Polen (eller det forhenværende Hertugdømme Warschau), i Kanton Genf (med enkelte senere, uvæsentlige Forandringer) og den franske Del af Kanton Bern, samt i San Domingo (indført 1844 efter Løsrivelsen fra Haiti).

Paa *code de commerce* have følgende Lande bygget sine Vexellove med større eller mindre Forandringer:

Holland med Limburg. Vexelloven findes i Titel VI i Handelslovbogen af 1838, der traadte istedetfor selve *code de commerce* og med nogle Ændringer tillige er indført (i særskilte

---

[1]) Den franske Vexelret findes især behandlet i:

Alauzet, *commentaire du code de commerce.* 2 ed. vol. III. (1868.) p. 185—600.

Bèdarride, *(Droit commercial. Commentaire du code de commerce.* livre I. litre VIII.) *De la lettre de change etc.* 2 ed. I—II. Paris 1877.

Bravard-Veyrières, *traité de droit commercial. Publié par Demangeat.* 6 voll. 1862—77. — Se ogsaa

Vidari, *la lettera di cambio.* Firenze 1869.

Udgaver) i de hollandske Kolonier i Ostindien (1846) og Curaçao samt Surinam (1868).

Belgien: L. 20 Maj 1872, indeholdende Titel VIII af den reviderede *code de commerce*; den traadte istedetfor den oprindelige *code de c.* t. VIII og indfører adskillige Ændringer[1]).

De Schweizerske Kantoner: Waadt (særskilt Vexellov af 1829, med adskillige Forandringer i den franske Ret), Freiburg (forkortet Bearbejdelse af *c. de c.* af 1849, tildels med Optagelse af de i Kanton Waadt indførte Forandringer), Neufchatel (lignende af 1838, ogsaa med enkelte vigtige Forandringer), Tessin (Tillæg til den *Code N.* efterlignende *Code civile* af 1837; kun ganske lidet afvigende fra den franske Ret) og Wallis (særskilt Vexellov af 1856, den mest afvigende.)

Italien: 1ste Bog, Titel IX i Handelslovbogen af 1865, der gjennem den sardinske (Albertinske) Lovbog af 1842 er bygget paa *code de c.* uden store Forandringer. Den gjælder siden 1871 ogsaa i den forrige Kirkestat, men er ikke med den øvrige Del af Lovbogen indført i Provinserne Mantua og Venedig. Da man kun havde lagt meget lidet Arbejde paa Handelslovbogen af 1865, var dens Udgivelse blot at anse som foreløbig, og allerede i 1869 blev der nedsat en Kommission for at udarbejde en ny. Det endelige Udkast af 1877—78 indeholder i 1ste Bogs 10de Titel Vexelret, der er saa stærkt paavirket af Allg. Deutsche Wechsel-Ordnung, at Italien, naar det ophøjes til Lov, nærmest maa siges at tilhøre den tydske Vexelretsgruppe[2]).

Den lille Stat Monaco har en Handelslovbog af 1818, som næsten kun er en Oversættelse af *Code de commerce*.

Spanien: 2den Bog, 9de Titel i Handelslovbogen af 1829, en af de selvstændigste af de paa *code de c.* hvilende Love; den gjælder ogsaa paa Cuba, Portorico og de Filippinske Øer.

Portugal med Kolonier: 2den Bog, 7de Titel i Handelslovbog af 1833, der nærmest slutter sig til den spanske Lov.

Malta: 8de Titel i Handelslovbogen af 1857; denne staar

---

[1]) Om den i 1872 ff. stedfundne Revision se Sachs, Die Revision des Handelsrechts in Belgien. Stuttgart 1876.

[2]) Se Brocher, *Notice sur le projet de code de commerce Italien etc.* i *Nouvelle revue historique de droit français et étranger.* 1879. S. 77 ff.; jfr. Sacerdoti i *Revue du droit international* 1880.

dog i et mere selvstændigt Forhold til *code de c.*, idet den for en Del har fulgt den tydske Vexellov.

Grækenland: Handelslovbog af 1835, der næsten kun er en Oversættelse af *code de c.*; den gjælder ogsaa for de Joniske Øer.

Rumænien: Handelslovbog af 1840 for Wallachiet, 1863 udvidet til Moldau; den indeholder ogsaa kun ganske faa Afvigelser fra *code de c.*

Serbien: Handelslovbog af 1860; delvis forfattet med Benyttelse af den tydske Vexellov.

Det europæiske Tyrki: Handelslovbog af 1850, med et Tillæg bl. A. om Protester af 1860; den indeholder kun faa Afvigelser fra *code de c.*; den benyttes ogsaa i Rettergang mellem Europæere i Tyrkiet og er formentlig endnu gjældende i Bulgarien og Østrumelien.

Ægypten: Section V eller art. 110—201 af Handelslovbog af 1875, ligesom den øvrige nye ægyptiske Lovgivning en meget nær Efterligning af den franske *code*[1]); den gjælder for alle Indbyggere i Ægypten.

Samtlige sydamerikanske Stater (undtagen Paraguay og Guyana), og Størstedelen af Central-Amerikas, hvilke i sine Handelslovbøger i det Væsentlige have fulgt den spanske Bearbejdelse. Af disse er den Argentinske Republiks, Venezuelas og især Chilis af 1865 de selvstændigste. Ecuador benytter selve den spanske Lov.

Endvidere mærkes: Haiti (Handelslovbog af 1826; næsten ordlydende overensstemmende med *code de c.*), og Nedre-Canada (Handelslovbog af 1867, for største Delen bygget paa *code de c.*).

I 1871 beregnedes tilsammen c. 234 Millioner[2]) Mennesker at staa under den franske Vexelrets Herredømme.

---

[1]) *Codes Egyptiens précédés du Reglement d'organisation judiciaire. Alexandrie* 1875. Se ogsaa den norske Dommer Grams Afhandling om Justitsreformen i Ægypten i Norsk Retst. 1878 S. 337.

[2]) Herfra maa nu trækkes Elsass-Lothringens Folkemængde; men dette opvejer vistnok ikke Folkemængdens Tilvæxt i det øvrige Omraade.

§ 3. (Forts.)

II. Den engelsk-amerikanske Vexelret.

2) Den engelsk-amerikanske Gruppe[1]). Grundlaget for denne er væsentlig gammel Sædvaneret, en Del af den gamle engelske *common law*. Denne er egentlig kun gjældende for England og, forsaavidt den er ældre end Løsrivelsen, de nordamerikanske forenede Stater. Den skotske og irske Ret har tidligere havt sine egne, ogsaa væsentlig uskrevne Kilder; Forskjellighederne mellem Rigets tre Handelsretssystemer ere imidlertid for en stor Del udjevnede ved en Parlamentsakt af 1828 og tvende af 1856[2]). I Nordamerika har siden Løsrivelsen den sædvansmæssige Retsudvikling meget fulgt den engelske; Lovgivningen, som det ogsaa i Vexelsager tilkommer de enkelte Stater at udøve, har næsten alene i underordnede Punkter befattet sig med Vexler; særlig at mærke er det, at der er givet indbyrdes meget afvigende Regler om Regresfordringens Indhold. Imidlertid findes der ogsaa enkelte vexelretslige Sætninger i de Kodifikationer, som have fundet Sted i flere af Staterne; navnlig er dette Tilfældet i *the revised Statutes of New-York*[3]).

I England selv derimod er der i nyere Tid udkommet adskillige vigtige Love om Vexelforhold, navnlig om Akcepten; disse medføre da tildels Forskjelligheder mellem engelsk og amerikansk Ret. — Den engelske Vexelret gjælder ogsaa i det Væsentlige[4]) i de øvrige engelske Besiddelser og Kolonier[5]) med Und-

---

[1]) En kort Fremstilling af den engelsk-amerikanske Vexelret findes i Borchardts Samling I. 154—225. Forøvrigt maa henvises til følgende engelske Værker: Byles, *A treatise on the law of bills of exchange etc.* (13 ed. London 1876; særskilt Udgave for Nord-Amerika med særlig Behandling af dettes Ejendommeligheder; 6 ed. 1874); Chitty, *a treatise on bills of exchange etc.* 10 ed. London 1859; — og til følgende amerikanske: Story, *commentaries on the law of bills of exchange* (4 ed. Boston 1860; ogsaa bearbejdet paa Tydsk af Treitschke, 1845); Kent, *commentaries on American law* 11 ed. (1867) vol. III. S. 86—184. Den skotske Vexelret er behandlet i: Thomson, *a treatise on the law of bills of exchange etc.* Edinburgh 1865.

[2]) Jfr. Borchardt II. 128 og 144; Goldschmidt I. 269—70.

[3]) Se Borchardt II. 305 ff., jfr. I. 157, 209, 337, og II. 294 ff. Den saakaldte *Civil code of New-York* (1865), der i §§ 1774—1819 indeholder Vexelret, er kun et Udkast, som dog skal have faaet Gyldighed i enkelte Territorier; jfr. Goldschmidt I. 276.

[4]) Om Enkelthederne se Borchardt I. 225 ff.

[5]) I Øvre-Canada er den tildels særlig kodificeret i 1859 (Borchardt I. 228).

tagelse — foruden af de i forrige § nævnte — af Kap-Kolonien med Natal, Ceylon og Helgoland (jfr. S. 25). Den har ogsaa fundet Optagelse i Liberia og paa de Havajiske Øer. For Indien blev 1867 udgivet et Udkast til en Vexellov, der væsentlig er en Kodifikation af den engelske Ret; det er dog ikke blevet ophøjet til Lov, hvorimod et nyt, derfra kun lidet forskjelligt Udkast, nu er under de lovgivende Myndigheders Forhandling[1]). Tilsammen regnedes i 1871 den engelsk-amerikanske Vexelret at beherske c. 252 Millioner Mennesker.

§ 4. (Forts.)

III. Allgemeine deutsche Wechselordnung og den tydske Gruppe.

3) Den tydske Gruppe. Kjernen af de herhen hørende Vexellove er Allgemeine deutsche Wechsel-Ordnung[2]). Dette er den første Vexellov, som er tilvejebragt ved Samarbejde mellem forskjellige Stater. I det daværende tydske Forbund var der før 1848 ikke mindre end 56[3]) — eller flere end alle udenfor Tydskland tilsammen — gjældende Vexellove eller forskjellige Vexelomraader, hvoraf dog tvende, det preussiske og det franske (Rhinlandene), var meget stort, medens de fleste andre vare saameget mindre, og deres indbyrdes ofte særdeles afvigende Ret var til saa meget større Ulempe. Det første Stød til en Sammensmeltning paa denne Mark blev givet fra den i 1833 stiftede tydske Toldforening. Paa dennes første Konferentse i München 1836 foreslog Würtemberg at tilvejebringe en saa ensartet Handelslovgivning som muligt for Toldforeningens Stater; Forslaget fandt dog for Tiden ikke Tilslutning. Efter 1840 hævede sig imidlertid stedse flere vægtige Røster for at afskaffe den især for Handelsretten saa skadelige Splittelse af Retskilderne og ialfald gjøre en Begyndelse med Vexellovene. Paa Toldforeningens Konferentse i 1846 fremsattes der atter et Forslag fra Würtemberg, nu gaaende ud paa at anmode Preussen om at forelægge et for dette Land allerede udarbejdet nyt Vexellovudkast for de øvrige Regjeringer inden Toldforeningen, for at det derpaa kunde blive Grundlaget for en fælles Lovkommissions Arbejde. Dette Forslag vedtoges af Konferentsen, og efter Forenin-

[1] Ifølge Oplysninger, velvillig indhentede af Generalkonsul Richter i London.

[2]) Jfr. om dens Tilblivelse især Kuntze S. 211—263.

[3]) Jfr. Dedekind S. 173.

gens Beslutning indbød da Preussen under 31 August 1847 samtlige tydske Forbundsstater til at deltage i en fælles Vexellovs Udarbejdelse. Indbydelsen blev fulgt af alle de store og de fleste mindre Stater — deriblandt ogsaa Danmark, paa Holstens og Lauenburgs Vegne — og den af 30 Medlemmer sammensatte Kommission aabnede sine Forhandlinger i Leipzig den 20 Oktober 1847. Til Grund for disse lagdes et nyt, samme Aar offentliggjort, preussisk Udkast, der var Resultatet af flere Aars grundige Arbejde og var — dog med adskillige Forbedringer — sammenstøbt af ældre tydske Vexelretter under Paavirkning af den dengang endnu i en stor Del af Tydskland gjældende *code de commerce*[1]); desuden benyttedes nogle enkelte for andre tydske Stater forfattede Udkast. Allerede den 9 December 1847 var Kommissionen færdig med sit endelige Udkast, der kun i forholdsvis faa Punkter afveg fra det preussiske (»Entwurf einer Allgemeinen Deutschen Wechselordnung nach den Beschlüssen der Conferenz«). Dette Udkast blev af den tydske Nationalforsamling i Frankfurt under 24 November 1848 med Tilslutning af den daværende »Reichsverweser« uforandret ophøjet til Rigslov, der fra 1 Maj 1849 skulde træde i Kraft i hele det tydske Rige. Nogen lovgivende Magt for dette fandtes imidlertid hverken dengang eller endnu lang Tid senere. Den nævnte Beslutning kunde derfor alene blive en Anbefaling til de enkelte Stater om hurtigst muligt uforandret at indføre den nye Vexellov overensstemmende med Leipziger-Konferentsens Udkast. En saadan Indførelse var sommesteds allerede foretagen tidligere, og den fulgte nu efterhaanden ogsaa i de andre Stater; afsluttet var den først i 1862, da Loven indførtes i Schaumburg-Lippe. I Almindelighed skete Indførelsen uden nogen Forandring.

Da Manglen af en fælles tydsk Højesteret havde fremkaldt en afvigende Løsning af enkelte praktiske Spørgsmaal, overdrog Forbundsdagen i 1857 den i Nürnberg til Udarbejdelse af en tydsk Handelslovbog forsamlede Kommission at udarbejde Lovforslag angaaende disse Punkter. Først i 1861 afgav Kommissionen sit endelige Forslag, indeholdende de 8 saakaldte Nürnberger-Noveller, hvoraf dog ingen har nogen synderlig Vigtighed.

---

[1]) Jfr. Goldschmidt S. 71, Volkmar und Loewy, die deutsche Wechsel-Ordnung S. 2 ff.

Under 23 Januar 1862 indbød Forbundsforsamlingen Staterne til at antage Novellerne uforandrede; de bleve ogsaa inden 1865 indførte i samtlige Forbundsstater, dog tildels med enkelte Forandringer.

Efter Dannelsen af det nordtydske Forbund blev D. W. O.[1]) med Nürnberger-Novellerne ophøjet til Forbundslov under 5 Juni 1869 og ligeledes efter Dannelsen af det tydske Rige til Rigslov[2]), der ifølge Forfatningsloven af 16 April 1871 § 2 er unddragen de enkelte Staters Raadighed. Ved Rigslov af 19 Juni 1872 indførtes den ogsaa i Elsaz-Lothringen istedetfor den franske Vexelret. Den gjælder altsaa nu for hele det tydske Rige[3]). I Kraft er dog fremdeles forblevet saadanne Bestemmelser i de enkelte Landslove (navnlig i »die Einführungsgesetze«), som kun udfylde D. W. O. og ikke staa i Strid med den. Endnu kan her mærkes, at D. W. O. efter Nürnberger-Novellerne har modtaget en Forandring ved Forbundsloven af 29 Maj 1868 om Personal-Arrestens Ophævelse, ligesom den berøres noget af de nye processuelle Love. Ved den i 1870 stedfundne Oprettelse af en øverste Domstol for alle tydske Handelssager (Bundes- eller, fra 1871, Reichs-Ober-Handels-Gericht)[4]), der fra 1 Oktober 1879 er gaaet over til en almindelig tydsk

[1]) Saaledes vil den tydske Vexellov herefter findes betegnet.

[2]) Dette skete for Baden og Hessen Darmstadt ved den tydske Forbundsforf. af 15 Novbr. 1870 art. 80, for Bayern og Würtemberg ved særskilte Overenskomster.

[3]) I Holsten og Slesvig blev D. W. O. indført af det tydske Statholderskab 10. April 1849, men atter ophævet af den danske Regjering i 1851. For Holsten skete imidlertid Indførelsen af den tydske Vexelret paany, dog med Forandring i enkelte §§, gjennem Holsteinische Wechselordnung af 23 Febr. 1854, der ogsaa indeholdt Vexelproces; Nürnbergernovellerne indførtes delvis i dette Hertugdømme ved L. 4 Juli 1863. I Slesvig gjenindtraadte i 1851 den ældre Retstilstand, der ikke kjendte skrevne Love udenfor Flensborg (se nedenfor S. 26) og Friederichstadt, men forøvrigt kun en ufuldstændig Sædvaneret (jfr. Esmark, das im Herzogthum Schleswig geltende bürgerliche Recht, 1846, S. 517; jfr. ogsaa Aubert om de norske Retskilder I. 58—9 og det der Citerede ang. Danske Lovs og saaledes vel ogsaa dens Vexelrets Gyldighed i en Del af Slesvig i forrige Aarhundrede). Under 13 Maj 1867 blev D. W. O. med Nürnbergernovellerne indført i begge Hertugdømmer. I Lauenburg blev ogsaa D. W. O. indført i 1849, men atter hævet 1851; men ligesom i Holsten blev der senere (1858) indført en egen Vexellov, Lauenburgische Wechselordnung, der stod i samme Forhold til D. W. O. som den holstenske; i 1868 blev D. W. O. med Novellerne endelig indført ogsaa i dette Hertugdømme. Jfr. Goldschmidt, Handb. I. 163; Zeitschr. f. H. II. 96; Kuntze S. 224.

[4]) Citeres i det Følgende ved Bogstaverne R. O. H. G.

Højesteret (Reichsgericht), er ogsaa Enheden i Vexellovens Anvendelse sikret[1]).

---

[1]) Den tydske Vexelrets Literatur:

Protokolle der zur Berathung einer A. D. W. O. in Leipzig abgehaltenen Conferenz nebst dem Entwurf einer W. O. für die Preussischen Staaten, den Motiven zu demselben und dem aus der Conferenz hervorgegangenen Entwurf. Leipzig 1848, 4to. En senere Udgave er besørget af Thöl: Protocolle der Leipziger Wechsel-Conferenz. Göttingen 1866, 8vo (indeholder det preussiske Udkast uden Motiver; har ogsaa den ovennævnte originale Udgaves Sidetal).

Kommentarer over D. W. O. findes især i følgende Værker: Brauer, Die A. D. W. O. mit den Abweichungen der Oesterr. W. O. 2 Aufl. 1851; Hoffmann, Ausführliche Erläuterungen der A. D. W. O. nebst einer Einleitung in das Wechselrecht, 1859; Volkmar und Loewy, Die D. W. O., 1862.

Af systematiske Behandlinger maa fremhæves:

Kuntze, Deutsches Wechselrecht, 1862; Renaud, Lehrbuch des Allg. Deutsches Wechselrechts, 3 Aufl., 1868 (begge, især den første, mere kortfattede); O. Wächter, Das Wechselrecht des nordd. Bundes, 1869; Hartmann, Das deutsche Wechselrecht historisch und dogmatisch dargestellt, 1869. Men fornemmelig: Thöl, Das Handelsrecht. B. II. Das Wechselrecht, 4te Ausg. Leipzig 1878. (1ste Udg., af 1847, behandler den ældre tydske Vexelret før D. W. O.)

En Samling af alle tydske og østerrigske Præjudikater vedk. Vexelretten findes i følgende Udgave af D. W. O.:

S. Borchardt, Die Allg. D. W. O. mit den von den Deutschen u. Oesterreichischen Gerichtshöfen ausgesprochenen Grundsätzen des Wechselrechts nebst Bemerkungen. 7 Aufl. Berlin 1879. (I Motiverne til det nordiske Vexellov-Udkast er 6 Opl. af 1874 citeret). En kort Angivelse af alle R. O. H. G.s Præjudikater i Vexelsager findes i følgende bekvemme Haandudgave: S. Borchardt, Allg. D. W. O. Text-Ausgabe mit Anmerkungen, 4te vermehrte Auflage. Berlin 1880.

Den tydske R. O. H. G.s Domme findes med Præmisser aftrykte i følgende Samling:

Entscheidungen der R. O. H. G. herausgegeben von den Räthen des Gerichtshofes. I—XXV. Stuttgart 1870—80, med Registre.

En speciel Samling af R. O. H. G.s Domme i Vexelsager indtil 15 April 1875 har man i følgende Værk, der væsentlig er et Aftryk af det foregaaende:

Hoffmann, Sammlung Wechselrechtlicher Entscheidungen des R. O. H. G. I—II. 1876.

Af den nye Reichsgerichts Domme har man allerede paabegyndt en Samling i:

Entscheidungen des Reichsgerichts, Hrsg. von den Mitgliedern des Gerichtshofes, Entscheidungen in Civilsachen I.

Talrige Afhandlinger vedkommende Vexelretten findes i følgende Tidsskrifter:

Zeitschrift für Handelsrecht, udg. af Goldschmidt m. fl., I—XXV, med 6 Beilagehefte. 1860—80.

D. W. O. indeholder kun den rene, materielle Vexelret, med Udelukkelse saavel af de dermed sammenhængende civile Retsregler, saasom om Kjøb af Vexler, Forpligtelse til Akcept, Dækning o. desl., som af Vexelprocessen. Ved den nye Rigs-Civilproceslov af 1877, 5te Bog (art. 555—67 »Urkunden- und Wechselprocess«), der er traadt i Kraft 1 Okt. 1879, har nu imidlertid det tydske Rige ogsaa faaet en fælles Vexelproces, der maaske paa et Punkt ogsaa griber forstyrrende ind i Vexelloven[1]). Ogsaa »Konkursordnung für das deutsche Reich«, der samtidig er traadt i Kraft, medfører en liden Forandring i denne (D. W. O. 80, jfr. Einführ. ges. zur Konk. O. § 3 i. f.[2]).

Foruden i det tydske Rige gjælder den tydske Vexellov i det østerrigske Monarchis cisleithanske Lande[3]). Den indførtes under Titelen Østerreichische Wechselordnung i det daværende Monarchi ved Fdn. 25 Januar 1850, dog med enkelte smaa Forandringer og Tillæg; senere er den forandret ved Militæres Udelukkelse fra Vexelhabiliteten (Fdn. 3 Juli 1852), ligesom Nürnbergernovellerne ikke ere indførte i sin endelige Skikkelse, men efter et foreløbigt Forslag (Fdn. 2 Novbr. 1858). Den østerrigske (tydske) Vexellov indførtes i 1858[4]) i det lille Fyrstendømme Lichtenstein. Den gjælder ogsaa fremdeles i de tidligere østerrigske Provinser Mantua og Venedig[5]), hvorimod den i Lombardiet, hvor den ogsaa var bleven indført, afløstes af den italienske Handelslov af 1865[6]). I den transleithanske Del af Monarchiet indførtes den »østerrigske Vexelordning« ogsaa som nævnt i 1850, men afskaffedes i det egentlige Kongerige Ungarn (med Banatet Temesvar og Voivodskabet Serbien) atter 20 Okt. 1860 til

Archiv f. Deutsches Wechselrecht und (siden B. VI, H. 3) Handelsrecht, udg. af Siebenhaar. 18 Bd. 1851—69. Neue Folge. 5 B. 1870—4 (afsluttet).

Archiv f. Theorie u. Praxis des Allg. Deutschen Handelsrechts; udg. af Busch. I—XXV. 1862—72. Neue Folge (med Tillæg af: »und Wechselrechts«) I—XV. 1873—9 (afsluttet?).

[1]) Ved Udelukkelse af Sikkerhedsregres fra Vexelprocessen, — et forøvrigt omtvistet Spørgsmaal.

[2]) Denne Forandring saavelsom Ophævelsen af Personalarresten er ogsaa foregaaet i Østerrig; Wächter I. 11.

[3]) Herunder Dalmatien, Galizien med Krakau og Bukowina. Dalmatien, Sydtyrol og Krakau havde før fransk Vexelret.

[4]) Jfr. Borchardt I. 85.

[5]) Den tydske Handelslovbog afskaffedes derimod her i 1871.

[6]) Jfr. Z. f. H. XI. 317, 328.

Fordel for den ældre ungarske Vexelret; i den ungarske Krones øvrige Lande forblev den i Kraft[1]) ligetil den nye ungarske Lov af 1876. I Militærgrænsen synes den fremdeles at være gjældende.

Den tydske Vexellov er den mest ansete nyere Vexellov. Den har i Tydskland gjennem 30 Aar vist sig værdig til de Forhaabninger, der stilledes til det tydske Folks første Fælleslov i nyere Tid, og den er af Udlandet bleven meget benyttet ved senere Lovarbejder.

D. W. O. ligger nemlig til Grund for følgende Vexellove og Udkast:

1) Den svenske Vexellov af 23 August 1851.

2) Den finske Vexellov af 29 Marts 1858, der nærmest er bygget paa den svenske og kun indeholder faa Afvigelser fra denne[2]).

3) Det schweizerske »Konkordat«-Udkast af 1856; dette indeholder adskillige Forandringer og Tillæg og indførtes, skjønt atter selv noget forandret, 1857—63 i de 6 Kantoner: Aargau, Basel-Stadt, Bern (undtagen den franske Del), Luzern, Schaffhausen, Solothurn.

4) Den ungarske Vexellov[3]) af 5 Juni 1876, der gjælder saavel for det egentlige Ungarn som for Siebenbürgen, Kroatien og Slavonien, men, som det synes, ikke for Militærgrænsen[4]); den har meget nøje fulgt D. W. O., men desforuden optaget adskillige Regler om Pant og Retentionsret ved Vexler, Kaution m. M.

---

[1]) Jfr. Goldschmidt, Handelsrecht I. 193.; Zeitschr. f. H. XXII. 204.

[2]) Afvigelser i Indhold findes især i: § 33 (S. L. 36), Optagelse af en til N. V. L. § 34 svarende Regel; Optagelse af flere andre Best. fra D. W. O., der i S. L. vare udeladte som overflødige f. Ex. 63 og 65 i. f. (D. W. O. 68,2 P., 70 i. f.) og 66 (D. W. O. 71), 71, 2 (D. W. O. 89). Ligeledes forekommer der forskjellige Afvigelser i Redaktionen, idet S. V. L.s Paragraf-Orden oftere er forladt og F. L. ikke er saa ængstelig for fremmede Ord som S. V. L. Se forøvrigt Noterne ved den i Tillægget aftrykte svenske Vexellov af 1851. Den finske Vexellov findes foruden hos Welin i Borchardts Samml. I. 382—95 og II. 391—401; jfr. ogsaa Franck i Archiv f. Wechselrecht IX. 145 ff., 412, 413; Kuntze S. 259.

[3]) Dens Titel i den tydske Udgave lyder: XXVII. Gesetzartikel vom Jahre 1876. Das Wechselgesetz. Amtliche Ausgabe. Budapest 1876. In Commission bei Samuel Zilahy. — En Oversigt over dens Afvigelser fra den tydske Lov er given af Nagy i Goldschmidts Zeitsch. f. Handelsr. XXII. 204—17.

[4]) Jfr. L.s § 119 og Zeitsch. f. H. XXII. 216, jfr. 204.

5) De danske, norske og svenske Vexellove af 7 Maj 1880.

6) Udkast til ny Vexellov for det Schweizerske Forbund. Dette findes i de forskjellige nye Udkast til en fuldstændig schweizersk Obligationsret. Et saadant, forfattet af Münzinger, var allerede udkommet i 1871, og her var Vexelretten optagen overensstemmende med Konkordatudkastet af 1856. Efterat den reviderede Forbundsforfatning af 1874, art. 64, havde udvidet Forbundets Lovgivningsmagt, udkom et af en Kommission omarbejdet Udkast i 1875 og et tredje af en større Kommission revideret Udkast i 1877[1]), hvilke begge havde behandlet Vexelretten i endnu langt nærmere Tilslutning til den tydske Vexellov. Efterat det sidste Udkast atter er blevet gjennemseet af en meget mandstærk Kommission, er paa Grundlag af dennes Arbejde under 27 November 1879 det endelige Udkast af Forbundsraadet blevet fremlagt for Forbundsforsamlingen[2]). Dettes 22de Titel (om Vexler og Ordrepapirer) afviger lidt mere fra D. W. O. end den tilsvarende Titel i de to sidstnævnte Udkast, navnlig derigjennem, at Notifikationspligten er sløjfet (jfr. dog art. 832). Men i det Hele slutter Udkastets Vexelret sig ikke blot i Indhold, men ogsaa i Ordlyd fremdeles paa det Nærmeste til sit tydske Forbillede. Udkastet er for Tiden under Forbundsforsamlingens Behandling[3]).

7) Det italienske Udkast af 1877—8 maa nærmest siges at hvile paa den tydske Vexelret[4]).

8) Det nyeste russiske Udkast (se S. 17).

---

[1]) Disse have begge saadan Titel: Schweizerisches Obligationenrecht mit Einschluss des Handels- und Wechselrechts. Entwurf bearbeitet nach den Beschlüssen einer Kommission. Bern 1875. Bern 1877. 4to. Om det sidste Udkasts Forhold til D. W. O. se Goldschmidt i Neueste Handelsrechts-Quellen (Beilageheft zur Zeitsch. für H. XXIII.) S. 117. Den vigtigste Afvigelse fra D. W. O. turde være den af Hensyn til den franske Ret optagne Grundsætning, at Dokumenter uden Vexelklausul, men forøvrigt af vexelmæssigt Indhold, i de fleste Punkter ere ligestillede med Vexlen.

[2]) Schweizerisches Obligationen- und Handelsrecht. Entwurf des eidgenöss. Justiz. und Polizei-Departementes bearbeitet auf Grundlage der Berathungen und Beschlüsse einer Kommission Juli 1879. (I tydsk og fransk Text, uden Motiver, i Boghandelen?). Et »Botschaft des Bundesrathes an die hohe Bundesversammlung« af 27 November 1879 (60 S. 4°; ogsaa trykt i Bundesblatt der schweiz. Eidgen. 1880. I. 149 ff.) indeholder Forklaring over Lovarbejdets Historie og korte Motiver.

[3]) Forf. skylder flere af disse Oplysninger en velvillig Meddelelse fra Prof. Dr. Koenig i Bern.

[4]) Jfr. ovenfor S. 6.

Den tydske Vexellov har endelig været noget benyttet i Chilis, den Argentinske Republiks, Serbiens, Maltas og Belgiens[1]) Vexellove og i et 1867 forfattet Udkast til Vexellov for britisk Indien (jfr. ovenfor S. 8—9).

Under den tydske Gruppes Herredømme kunne nu henved 90 Millioner Mskr. regnes at staa.

§ 5. (Forts.)

IV. De uafhængige Vexelretsomraader.

Uagtet den stærke Stræben efter en Sammenslutning i Vexelretten findes der dog fremdeles spredt rundt om i den civiliserede Verden en stor Del Retsomraader, der have sin egen, fra de tre nævnte Systemer forskjellige Vexelret. Disse ere:

1) Rusland[2]) (undtagen det fhv. Kgr. Polen), som har sin selvstændige Vexellov af 1832, der senere navnlig er forøget ved en Forordning af 1862[3]). Udenfor Polen (og Finland) gjælder den for hele det russiske Rige i Europa[4]) og Asien eller en Befolkning af c. 80 Mill. Mskr. I Østersø-Provinserne, hvor den russiske Ret i Almindelighed kun gjælder, forsaavidt den i enkelte Emner særlig er bleven indført, gjaldt tidligere flere forskjellige Vexellove, men navnlig den gamle svenske Vexelstadga af 1671[5]). Men

[1]) Jfr. Sachs l. c. S. 44—5.

[2]) Om Storhertugdømmet Finland se ovenfor S. 14.

[3]) Foruden Borchardts Samling se: Russische Wechselordnung nach der Ausgabe des Sswod Sakonow vom Jahre 1857 nebst deren Ergänzungen. St. Petersburg 1873. Verlag der Kaiserl. Hofbuchh. H. Schmitzdorff. (Har ogsaa Anm. om Domme).

[4]) Den gjælder ogsaa i Bessarabien.

[5]) Af Indledningen til den ældre russiske Vexellov af 1729 skulde man tro, at den russiske Vexelret allerede da var bleven indført i hele det russiske Rige, saaledes ogsaa i Østersøprovinserne. Bunge, Liv- und Esthländisches Privatrecht (2. Aufl. 1847) I. 496, oplyser dog, at endnu paa hans Tid var, foruden den rigaiske Stadsret (saavidt skjønnes, kaldtes den gamle svenske Lov stundom den rigaiske Vexelordning; jfr. Dedekind S. 67 og 71) den svenske Vexellov af 1671 Hovedkilden i Est- og Lifland (jfr. ogsaa S. 482 og 489); han citerer herfor Hezel, Verhältniss des russischen zum schwed. Wechselrecht in Livland, Brøckers Jahrbuch für Rechtsgelehrte I. 176 ff. Bunge oplyser dog (jfr. I. 49), at Udstedelse af Vexler efter den russiske Ret allerede da var meget sædvanlig i Livland, medens det i Esthland var blevet forbudt ved en Forordning af 1805. I Kurland gjaldt allerede 1851 alene den russiske Vexellov; jfr. Bunges Kurl. Privatrecht S. 127, 132. — Hvorledes disse Oplysninger

den russiske Vexellov af 1832 blev allerede samme Aar ved særskilt Forordning (18 Sept. 1832) indført i alle disse Provinser og er ialfald nu forlængst den ene gjældende[1]).

Allerede i 1869 blev et Udkast til en ny Vexellov for det russiske Rige offentliggjort[2]). Det har senere været under Prøvelse af forskjellige Autoriteter, senest af en ny Lovkommission. Denne har imidlertid forfattet et nyt Udkast, der snart kan ventes udgivet og som i det Hele slutter sig til den tydske og den finske Vexellov[3]).

2) De fleste Schweizerske Kantoner, nemlig Uri, Unterwalden, Schwyz, Zug, Graubünden, Thurgau, Appenzell-Inner-Rhoden, Basel Land og St. Gallen (Landet), hvilke 9 Kantoner ere uden al skreven Vexelret, og Zürich, Byen St. Gallen, Glarus og Appenzell-Auszer-Rhoden, hvilke have særegne Vexellove, hvilende paa ældre tydsk Ret, — de to sidste dog kun højst ufuldstændige.

3) Kap-Kolonien med Natal og Ceylon, der følge den ældre hollandske Ret[4]).

4) Guatemala, Honduras og Paraguay følge endnu den ældre spanske Vexelret, nemlig *Ordenanzas de Bilbao* af 1737[5]).

Endelig kan det mærkes, at China, hvor Vexler ikke blot mellem de derboende Europæere, men ogsaa mellem disse og Chineserne ere meget brugte, hjælper sig uden nogensomhelst Vexellov; kun i enkelte Punkter har der uddannet sig en fast Sædvaneret. I Persien findes enkelte Handelssædvaner vedkommende Vexlen, der endog ere strængere end den europæiske Ret[6]).

Naar China og Persien ikke medtages, kan denne Gruppe beregnes til at omfatte c. 83 Millioner Mskr.

---

om Retstilstanden i Livland og Esthland kunne forenes med den i Texten forklarede Indførelse af den russiske Vexelret allerede i 1832, er ikke godt at forstaa. Maaske er Forordningen derom først efterhaanden gjennemført; jfr. ogsaa Goldschmidt I. § 28, Note 6, hvor det efter Pfaff, Russ. Wechselrecht S. 33 oplyses, at den russiske Vexelret ved Sædvanen har fundet Indgang i Østersøprovinserne.

1) Ifølge velvillig Meddelelse fra en tydsk Advokat i Riga; jfr. ogsaa Borchardt I. 364.

2) Borchardt I. 364.

3) Ifølge velvillig Meddelelse af Kommissionens Præsident, Hr. Geheimeraad Bruun i St. Petersburg.

4) Borchardt I. 244—5.

5) Jfr. Goldschmidt I. 40—1.

6) Jfr. Borchardt I. 607—8, Goldschmidt Handelsr. I. 257—8.

De smaa Stater San Marino og Montenegro og vel ogsaa Andorra have ifølge Borchardt (I. 2, 317 og 326) ingen Vexelret. De Montenegro nylig undergivne tyrkiske Egne staa dog vel fremdeles under sin tyrkiske (franske) Vexelret.

§ 6.

Tanken om en ensartet international Vexellov[1]).

Trods den store Sammensmeltning af Vexelretsomraader, som i vort Aarhundrede har fundet Sted, og trods den Overensstemmelse i de fleste Grundtræk, der fra gammel Tid hersker i alle Landes Vexellove, findes dog paa den anden Side endnu mange og væsentlige Uligheder mellem de vigtigere Love[2]). Erfaringen om de store Ulemper, der flyde heraf for et saa kosmopolitisk Papir som Vexlen, og det opmuntrende Exempel, som frembydes af de mangfoldige tydske, af saa forskjellige Love beherskede, Retsomraaders Sammensmeltning til et eneste, har i senere Tid gjenoplivet en Tanke, som allerede var fremsat af Jurister i det 18de Aarhundrede, — Tanken om en ensartet Vexellov for alle civiliserede Lande. Efterat den allerede i 1870 var kommen til Orde paa det ungarske Juristmøde, fik den ny Fart ved det franske Vexelmoratorium 1870—1. Dette lod netop levende føle Skadeligheden af Afvigelserne mellem de forskjellige Landes Vexellove. Hint voldsomme Indgreb i Vexelomgangen blev nemlig tillagt en yderst forskjellig Virkning i de forskjellige Lande. En norsk Endossent paa en i Frankrige ved Moratoriet prolongeret Vexel ansaaes i Norge nødt til ligefuldt at betale under Regressen; men naar han igjen vendte sig til sin tydske Formand, ansaa de tydske Domstole Vexlen ligeoverfor ham for præjudiceret. Dette uheldige Forhold blev strax drøftet i Literaturen, og allerede i 1872 vedtog den tydske Juristentag paa Forslag af Dr. Jaques fra Wien en Resolution om Ønskeligheden af en fælles europæisk-amerikansk Vexelret[3]). Tanken blev noget senere optagen af den i 1873

---

[1]) Cohn, Beiträge zur Lehre vom einheitlichen Wechselrecht; jfr. Norsk Retst. 1877, S. 193 ff.

[2]) Se Forordet til Borchardts Samling I., Brocher, *étude sur la lettre de change* i *Revue de droit international* for 1874; jfr. ogsaa Norsk Retst. 1875, S. 241—53.

[3]) Verhandl. des X deutschen Juristentages, II. 71 ff., 277 ff., Norsk Retst. 1872, S. 701.

stiftede *Association for the reform and codification of the law of nations.* Paa sit Møde i Haag 1875 nedsatte denne en international Komite for at forberede en saadan ensartet Vexellovgivning. Paa det næste Aarsmøde i Bremen, hvor ogsaa Udsendinger fra Danmark og Norge vare tilstede, vedtoges 20 Resolutioner, indeholdende »Grundzüge eines gemeinsamen internationalen Wechselrechts«[1]); de fleste vare overensstemmende med den tydske Lov, som Foreningen havde fundet mest skikket til Grundlag for en vordende kosmopolitisk Vexelret. Paa de følgende Aarsmøder i Antwerpen 1877, Frankfurt a. M. 1878 og London 1879, vedtoges ogsaa nogle yderligere Resolutioner[2]).

Paa Foranledning af denne Forening have de tydske og østerrigske Regjeringer i Fællesskab henvendt sig til forskjellige Stater om Nedsættelse af en international Vexellovs-Kommission. Hidtil er der dog saavidt vides endnu kun fra enkelte Regjeringer indløbet et fuldt imødekommende Svar[3]).

Den eneste praktiske Maade, hvorpaa Staterne vel endnu i en længere Tid ville kunne arbejde henimod det store Maal, er vistnok at fortsætte paa den Vej, man i senere Tid har slaaet ind paa, — at slutte sig til det Vexelrets-System, som nærmest synes at have Fremtiden for sig, det tydske.

Et Led i denne Verdensudvikling er ogsaa de nye nordiske Vexellove af 7 Maj 1880.

§ 7.

De ældre Kilder for de nordiske Landes Vexelret.

Allerede i det 14de Aarhundrede finder man Spor til, at de nordiske Lande ere blevne inddragne i Vexelrørelsen. Dette skete omtrent samtidig gjennem den romerske Stats og Hansaforbundets Pengeforretninger. Først fra det følgende Aarhundrede vides det sikkert, at de pavelige Pengesamleres Instrux udtrykkelig paalægger dem at forsende de i Norden indkomne Summer

---

[1]) Se Bilag C ved Motiverne til Vexellovudkastet.

[2]) Se *Report of the 7th. annual conference.* 1879. London 1880. S. 74 ff. 318.

[3]) Se Borchardts Foredrag i *Ass. & Report of the Sixth annual Conference* 1878 (London 1879); Sammes ovennævnte Domssamling 7 Aufl., Forord, og i *Report of the 7th annual conference* 1879 (London 1880) S. 74—75.

per literas cambii aut alium tutum modum[1]). Men sandsynligvis er denne Indbetalingsmaade meget tidligere benyttet af dem[2]). Og i hvert Fald ser man allerede i 1377 den throndhjemske Erkebiskops Forretningsfører i den store Vexelplads Brügge bruge Vexler til de romerske Pengeforsendelser[3]).

---

[1]) Paveligt Brev af 1 Juni 1448 i *Diplomatarium Norvegicum* VI. No. 512 (S. 540).

[2]) Se om denne Pengeopkrævning i det Hele P. A. Munch: Norske Folks Historie 2 Afd. I. 450—1, 528 ff., 675 ff., 841 ff., II. 42 ff. og Sammes Udgave af: Pavelige Nuntiers Regnskabs- og Dagbøger, førte under Tiende-Opkrævningen i Norden 1282—1334. Christiania 1864 (især S. 45 ff., 49, 51, 56, 63 ff., 101, 109, 122 ff.) Allerede 1327 findes her Pengeforretninger, som staa Vexlen nær. Af Endemann l. c. S. 93 sees, at allerede i Begyndelsen af det 14de Aarhundrede tillodes det pavelige Nuntier i England at sende den romerske Stats Indtægter *per viam cambii*. Stobbe Z. f. H. VIII. 33 meddeler endog et Dokument fra Lübeck af 1283, som vistnok ikke kalder sig Vexel, men som i Virkeligheden er en domicilieret Egenvexel for Penge, som Raadet har modtaget i Depositum af en pavelig Tiendesamler for at udbetales ham i Brügge.

[3]) I *Diplomatarium Norv.* VI. No. 292 findes følgende efter Original i den Arna-Magnæanske Diplomsamling i Kjøbenhavn aftrykte, sandsynligvis i Brügge udstedte, Notarial-Instrument af 22 Maj 1377 (Beg. udelades):

— — — — *In mei notarii publici et testium infra scriptorum ad hoc vocatorum specialiter et rogatorum præsencia, personaliter constitutus venerabilis et circumspectus vir Marcus Ormeri canonicus ecclesie Nidrosiensis in regno Norwegie capellanus et factor reverendissimi in Christo patris domini Nidrosiensis archiepiscopi tam in Flandria quam in Romana curia recognovit se recepisse trecentas marchas argenti coloniensis ponderis a discretis viris et honestis mercatoribus de Bergis, vide licet ab Henrico Me(?) ..... et Hyeronimo Soltrump centum nobiles quos dictus dominus Marcus una cum v ...... in manibus nobilis ac discreti viri domini Nicholai Genisij mercatoris de Luca ad recep ....pus dicti reverendissimi patris et sui in Roma. Insuper recognovit prefatus dominus Marcus quod Nicholaus prædictus ... tradidit eidem domino Marco unam literam primam quam secum portabit et unam secundam quam in manibus ....epers oppidani ville de Brugis pro securitate dimisit. De quibus prefatus dominus Marcus .... a notario publico infrascripto publicum instrumentum personarum astancium testimonium invocando confici fecit in domo inhabitacionis domini Nicholaj Genisii prelibati.* — — — *Præsentibus Ellavo Ragnvaldi canonico Scarensi ac rectore parochialis ecclesie de Uplande, Johanne Bren ..... Bergensi testibus ad præmissa vocatis specialiter et rogatis.* — — — — — —

Bergenske Kjøbmænd have altsaa medtaget Pengene paa et Skib fra Norge til Brügge; her erkjender Erkebiskopens Faktor deres Modtagelse og, formodentlig fordi han ikke ønsker at udsætte dem for Vanskelighederne og Farerne ved den lange Rejse til Rom, hvorhen Pave Gregor XI just havde forlagt sin Residents fra Avignon ved Nytaar 1377, kjøber han en Vexel hos den Luccanske Kjøbmand Nicolaus Genisius i Brügge, formodentlig lydende

Hansestæderne havde allerede sidst i det 13de og navnlig i det 14de Aarhundredes første Halvdel lært Brugen af Vexler fra sine Forbindelser med Pavestolen og især fra Italienere i Flandern[1]). De havde da forlængst sine egne Handelsmænd i de nordiske Lande, og blandt de ældste kjendte hanseatiske Dokumenter, der kunne ansees ialfald som begyndende Vexler, er netop et Slags Anvisning fra Lübeck paa Stockholm af 1349[2]). Og man er vistnok berettiget til at tro, at i de nærmest følgende Aarhundreder ere Vexler blevne vel kjendte i de nordiske Lande særlig ved Hanseaternes udstrakte Forbindelser dersteds.

I den nordiske Lovgivning finder man Vexler ikke omtalt førend i det 17de Aarhundredes første Del[3]). I dets sidste Halvdel fik de alle sine første Vexellove, i det samme Tidsrum, hvori disse ogsaa først gaves for en stor Mængde tydske Stæder m. fl.[4]).

I. Sverige var det af de nordiske Lande, som først fik sin Vexellov, nemlig: Kgl. Majsts. Växel-Rätt och Stadga,

---

paa hans Hus i Lucca eller maaske paa et andet Hus i Rom. *Prima* tager Faktoren selv med sig paa sin sandsynligvis da forestaaende Rejse til Italien, medens han deponerer *Secunda* hos en Borger i Brügge. — Denne Stad sees ogsaa ellers at have været et af den romerske Kurie ligeoverfor nordiske Udtællinger anvendt Betalingssted; se saaledes om Kong Magnus Eriksøns Laan af de pavelige Tiendepenge i 1351 Munch l. c. S. 532 jfr. 602—3, hvoraf sees, at Paven i 1355 krævede Laanet tilbagebetalt i Brügge eller Brüssel til de flanderske Kjøbmænd Lorenzo Spinelli, Bancho Davantini og Perozzo Corsini af det florentinske Handelshus Alberti Antichi, der havde forpligtet sig til at besørge Remisserne til Kammeret. Jfr. ogsaa Munch l. c. S. 843 og II. 44.

[1]) Jfr. Endemann l. c. S. 117 jfr. 93, 99; Neumann, Gesch. des Wechsels im Hansagebiete, S. 120, 136 ff.; Stobbe Z. f. H. VIII. 33 ff.

[2]) Neumann l. c. S. 119 jfr. 141. Ordet Vexel er forøvrigt ikke nævnt; se ogsaa sammesteds S. 132, 175.

[3]) Frdn. for Kjøbstæderne i Danmark og Norge om Borgemestre etc. 7/4 1619 (Paus's Samling S. 579; gjentaget i Store Reces II. 3. 5): Overkjøbmænd skal .... »foretage alle Irringer og Tvist, som Kjøbmænd indlændisk og udlændisk imellem kommer, anlangende Kjøb, Sal, Vexel, Assurance, Fragt, Madskab og Andet, hvad Navn det nævnes kan, Handelen vedkommer, med andre Kjøbmænd, af hvilken hver af de Tvistende en maa dertil nævne«; jfr. ogsaa Fdn. om Mynten 16 Novb. 1619 art. 8 (Paus S. 592.)

[4]) Hamburgs er som før nævnt af 1603; derefter kommer Nürnberg 1621, den hollandske Koloni Friedrichstadt i Slesvig 1633, Nürnberg (ny) 1654, Lübeck 1662 (kun nogle faa Bestemmelser), Augsburg 1665, Frankfurt a. M. 1666 og 1676, Breslau 1672, Leipzig 1682 (tildels paa Grundlag af sächsisches Marktrescript af 1621), Hertugd. Preussen 1684, Braunschweig 1686 o. s. v. — Ogsaa den franske *ordonnance de commerce* er som før nævnt fra denne Tid (1673). Jfr. Dedekind S. 169.

af 10 Marts 1671[1]) — udstedt af Formynder-Regjeringen efter at være besluttet af Rigsdagen[2]). Den har 30 Artikler, hvoraf Art. 25 og 26 om Vexelproces; den har allerede Regler om Intervention, men overensstemmende med de samtidige Vexellove saare lidet om Endossement, der dengang endnu kun var i sin Barndom.

Denne ældste Vexellov af 1671 blev ikke ophævet ved den svenske Lovbog af 1734, hvis Handelsbalk ikke nævner Vexler[3]), men afløstes af Fornyad Växel-Stadga af 21 Januar 1748[4]). Som Titelen viser, er den forfattet paa Grundlag af den ældre Stadga, men er meget udførligere og stod vistnok paa Højden af Datidens Vexellove; navnlig har den fuldstændigere Forskrifter om Vexlens Indhold, Præsentation, Endossement og Akcept; ligeledes omhandler den Nødsadresser. Den gamle Stadga af 1671 vedblev imidlertid, ligesom en stor Del af Datidens øvrige svenske Ret[5]), at gjælde i de af Sverige 1720 til Rusland afstaaede Østersøprovinser og har der delvis gjældt ligetil den nyeste Tid, da den russiske Vexelret har fortrængt den.

Den fornyede Vexelstadga, som i dette Aarhundrede modtog enkelte Tillæg, navnlig gjennem Frdn. 12 Juni 1816 om visse Dele af Vexelhandelen[6]), blev for indenlandske Vexlers Vedkommende afløst af Lov 20 Maj 1835[7]). Under 5 Okt. 1848 afgav Rigets Stænder Beslutning til ny Lov om udenrigske Vexler, og denne blev under 17 Juli 1850 oversendt til den faste Lovkommission, som Sverige til forskjellige Tider har havt, og som dengang under Ledelse af den berømte Lovgiver Richert førte Navn af Lagberedningen[8]). Denne forlod imidlertid næsten ganske den ældre svenske Vexellovgivning[9]) saavelsom Stændernes

---

[1]) Særskilt trykt i Stockholm 1671. 4to; findes hos Siegel I. 589 ff.

[2]) Jfr. Posse, svenska Lagstiftningens Historia S. 138, 145—6.

[3]) Jfr. derimod Retterg. B. 25 Kap. § 9, og 30 Kap. § 9.

[4]) Den findes hos Meiszner I. 300 ff. Jfr. ogsaa om den Dedekind S. 66.

[5]) Jfr. herom J. K. »Svensk rätt i Estland och Livland« i Naumanns Tidsskrift 1874 S. 289—294; se ogsaa ovenfor S. 16—17.

[6]) Jfr. Welins Handbok i den Svenska Vexelrätten S. 13.

[7]) Rigsdagen 1834—5 antog først en fuldstændig ny Vexellov, der ej sanktioneredes, hvorimod der samtidig fremlagdes kgl. Prop. til særskilt ny Lov for indenrigske Vexler, hvilken da antoges af Stænderne.

[8]) Jfr. herom Bergfalk i Nordisk Tidsskrift (det Letterstedtske) 1879. S. 656.

[9]) Enkelte Bestemmelser i den svenske V. L. 1851 skyldes dog denne, navnlig i Kapitlet om Regres for manglende Akcept.

Forslag og forfattede i Stedet et nyt Udkast til en for indenog udenlandske Vexler fælles Lov paa Grundlag af Allgemeine Deutsche Wechsel-Ordnung. Dette Udkast, der er et saavel i Indhold som Form fortrinligt Arbejde, blev ogsaa med nogle faa, i den kongelige Proposition indkomne, Tillæg og Forandringer, som neppe alle kunne kaldes Forbedringer[1]), under 23 August 1851 ophøjet til Lov, der traadte i Kraft 1 Januar 1852[2]). I Finland vedblev Forordningen af 1748 at gjælde indtil den nye finske Vexellov af 19 Marts 1858, der som før forklaret i det Væsentlige er en Efterligning af S. L. (jfr. ovenfor S. 14). Sverige var saaledes det første Land, som forandrede sin Vexellov paa Grundlag af den nye tydske Vexelordning. Denne er dog benyttet med stor Selvstændighed. Foruden at S. L. har et Kapitel om Proces og et lignende om Vexelkjøb, der ikke findes i D.W.O., og i Inddelingen saavelsom ellers i Formen er temmelig forskjellig fra denne og vistnok har afgjorte Fortrin for den, har den ogsaa flere vigtige Afvigelser i Indhold, hvoraf maa fremhæves Adgangen til Betalingsregres i Tilfælde af manglende Akcept og Ophævelse af Notifikationspligten ogsaa i Tilfælde af Protest for manglende Betaling (jfr. nedenfor S. 43)[3]).

Som svenske Skrifter, der omhandle Vexelret, kunne nævnes: J. Lind: Praktisk Vexellära jemte Svenska Vexellagan. Stockholm 1872 (96 S., hvoraf 74 S. »praktisk Vexellära«). Welin: Handbok i den Svenska Vexelrätten jemte Bihang innehållande de tyska, franska och finska Vexellagarne etc. Stockholm 1877. (Denne Bog, der har været af adskillig Nytte ved Udarbejdelsen af N. V. L., indeholder foruden nogle indledende Kapitler et Slags Kommentar, væsentlig grundet

[1]) De bestod især i: Optagelse af et Kapitel om Vexelkjøb; Udslettelse af Notifikationspligten; Forandringer i § 19 (om Fristen for Præsentationspligten) og § 77 (Præskriptionsfristen); Tilføjelsen af § 33 (N. V. L. 29, 1) s. P., Bestemmelserne om Kursen i §§ 38, 39 og 46; Ophævelse af Forbud mod Betaling før Forfaldsdag (jfr. N. V. L. 40); Udeladelse af en § 47 (om senere Endossenters Befrielse ved Betaling; jfr. Welin S. 71).

[2]) I det Følgende citeret med Bogstaverne S. L.

[3]) En nærmere Forklaring om Forholdet mellem S. L. og D. W. O. gives i Archiv f. Wechselrecht IX. 145—8 og 411—14, jfr. Kuntze S. 257 ff.; se ogsaa Motiver til N. V. L. p. XIV. Loven findes i flere særskilte svenske Udgaver, hvoraf mærkes de ovennævnte af Lind og Welin. Paa Tydsk er S. L. oversat af Lowe, das neueste Schwed. Wechselgesetz, ins Deutsche übersetzt. Hamburg 1858; ligesaa i Borchardts Samml. I. 401—13 (Original-Text II. 416—26). — Lagberedningens Udkast med Motiver er særskilt udgivet i 4to, Stockholm 1851, og optrykt (Side for Side) som Bilag A ved Udkast til N. V. L. 1878.

paa tydske Forfattere og Domme samt Lovens Forarbejder; den indeholder ogsaa de faa i Vexelsager faldne svenske Højesteretsdomme; se ellers om den Norsk Retst. 1877 S. 543). — Vexelkjøb er omhandlet i Lindes Ekonomilagfarenhet § 299.

II. Danmark fik sin første Vexellov i den ogsaa for Norge givne Frdn. om Commerciens og Navigationens Befordring af 16 April 1681, Cap. VI., »Vexel-Reglement og Ret i Danmark og Norge« (27 §§). Denne første dansk-norske Vexellov, som rimeligvis er en fri Bearbejdelse af forskjellige fremmede Love og indenlandsk Sædvaneret[1]), blev imidlertid ikke gjældende længere, end indtil Christian V's Lovbøger traadte i Kraft, altsaa i Danmark til Slutningen af 1683. Dette var i ældre Tider betvivlet, dels paa Grund af den urigtige Mening, man i det Hele havde om det Tidspunkt, fra hvilket Lovbogen hævede ældre Love, dels fordi Forordningens Text i flere Henseender er udførligere og klarere end Lovbogens. Det maa imidlertid nu ansees som

[1]) Af de ældre Vexellove, som have været Forf. tilgjængelige (hvilke ere de allerfleste), er der ingen, der gjennemgaaende kan være benyttet som Kilde til Frdn. 1681 c. VI. Af Ludvig XIV's *ordonnance de commerce*, som vistnok har været benyttet ved andre Dele af Forordningen, ere maaske enkelte Artikler efterlignede; men i nogen væsentlig Grad har den neppe været Kilden. Det ligger nær ellers at tænke paa den svenske Vexelstadga af 1671; da man ved, at den svenske Sjölag af 1667 er stærkt benyttet i Chr. V's D. og N. L. 4de Bog, er det jo meget sandsynligt, at man ved Udarbejdelsen af Frdn. 1681 har raadspurgt den ældre svenske Vexelstadga. Der er ogsaa adskillige Ligheder mellem dem, navnlig S. L. *§ 2 jfr. Frdn. § 1, § 3 jfr. Frdn. § 15, § 4 jfr. Frdn. § 23, § 5 jfr. Frdn. § 2, § 8 jfr. Frdn. §§ 8 og 16, *§ 9 jfr. Frdn. § 9 jfr. § 8, § 13 jfr. § 14 jfr. § 12, § 13 jfr. § 12, § 14 jfr. § 9, *§ 17 jfr. § 24, § 18 jfr. § 19, § 19 jfr. § 9, *§ 20 jfr. § 10, *§ 23 jfr. § 25, *§ 30 jfr. § 22. Imidlertid ere dog adskillige af disse Ligheder, f. Ex. Endossementets Ufuldkommenhed fælles for mange af Datidens Vexellove. Redaktionen er ogsaa meget afvigende, og den svenske Lov indeholder enkelte vigtige Regler, som det er mærkeligt, at den dansk-norske Frdn. ikke har optaget, hvis den overhovedet har benyttet den svenske Lov som Kilde, saasom om Æresakcept og Advis og om Forpligtelse til Akcept. Det er derfor vanskeligt at slutte noget Sikkert om Forholdet; har den svenske Lov været brugt, maa det fortrinsvis have været ved de ovenfor med * mærkede §§. Frdn. 1681 er forøvrigt i flere Henseender mere fuldkommen, navnlig ved sine Bestemmelser om Vexlens Indhold, som næsten ganske mangle i den svenske Lov, og om Akcept og Betaling. Den fremmede Vexellov, som mest ligner Frdn. 1681, turde være Danziger-Loven af 1701, der er den første fuldstændige Lov i de østersøiske Stæder; saafremt man ej tør antage, at denne har benyttet hin som Kilde, er dette Forhold maaske forklarligt af, at begge væsentlig kunne have bygget paa fælles Sædvaneret. Udkast til Frdn. 1681 (uden Motiver) findes i det danske Geheimearchiv. Jfr. Retst. 1873 S. 459.

uomtvisteligt, at ikke blot Lovbogen hævede det nævnte Vexelreglement af 1681, men ogsaa, at dettes Text er ældre, idet dens tildels mindre heldige Bearbejdelse i Lovbogen skyldes den Omstændighed, at den foregik først under Lovudkastets sidste Revision[1]). Grunden til, at Vexelreglementet af 1681 blev udgivet saa nær under Lovbogens Fuldførelse, har rimeligvis været den, at man da endnu havde til Hensigt af Loven at udelade Vexelretten tilligemed Handelsretten i det Hele, ligesom Tilfældet blev ved den svenske Lov af 1734.

Derimod er Vexelreglementet af 1681 vedblevet at gjælde indtil vore Dage i Altona, hvor det, dog med nogle Forandringer af Hensyn til den Hamburgske Vexelret, blev indført i 1713 — altsaa en rum Tid efter Ophævelsen i Danmark og Norge — og først afskaffedes i 1849 (jfr. ovenfor S. 11)[2]). Det har været formodet, at den endog fremdeles skulde være gjældende paa Helgoland; men dette er vistnok ikke rigtigt[3]).

Danmarks anden Vexellov findes altsaa i Christian V's Danske Lov af 15 April 1683, 5te Bogs 14de Kapitel art. 8—28, som i alt Væsentligt kun er en Omarbejdelse af Vexelreglementet af 1681 og ligesom dette ogsaa indeholder Vexelproces (art. 26, 28). Hertil sluttede sig de senere Fdn. 31 Marts 1688 (om indenbys

---

[1]) Jfr. herom Aubert i Retst. 1873. S. 457—9. Sammes Retskilder I. 189, 199, 326, 334. — I det Hele ere dog Lovbogens Artikler bedre redigerede end Forordningens. Forholdet er ganske rigtigt oplyst hos Dedekind S. 64 og navnlig i det nedenanførte Skrift af Voss S. 1—5.

[2]) Vexelreglementet af 1681 er under Navn af »Kopenhagener Wechsel-Ordnung« trykt i alle ældre Samlinger af Vexellove til og med Meiszner II. 246. Sin Gyldighed i Altona har det endog at takke for en Kommentar: D. Voss (Advokat): Die in der Stadt Altona geltende Dänisch-Norwegische Wechsel-Ordnung vom Jahre 1681, neu aus dem Urtext übersetzt und nebst den später hinzugekommenen besonderen Verfügungen, mit Anmerkungen begleitet, herausgegeben. Altona. 187 S. 8vo. Dette er et med Kyndighed udført Arbejde (jfr. Retstid. 1873 S. 458). Se ogsaa Dedekind S. 115.

[3]) Borchardt I. 247 (jfr. ogsaa Dedekind S. 54) oplyser, at her i det Hele den før Afstaaelsen til England i 1814 gjældende slesvigske Ret fremdeles er den herskende, og slutter heraf, at Regl. 1681 tilligemed de senere danske Forordninger tildels er i Kraft. Men det har aldrig været indført i Slesvig, for hvilket Land det heller ikke fra først var givet; jfr. ogsaa ovenfor S. 11. Ifølge Oplysninger, velvilligen indhentede paa Helgoland af Hr. Generalkonsul Munch Ræder i Hamburg, er ogsaa hverken denne eller nogen anden Vexelret dersteds gjældende.

Vexler), 24 Marts 1694, Fdn. 26 Novbr. 1731 m. fl. og Reskr. 26 Maj 1694 samt Fdn. om indenbys Vexler 26 Juni 1824[1]).

Christian V's D. L.'s Vexelartikler med de senere Love om trasserede Vexler afløstes af Forordning angaaende trasserede Vexler af 18 Maj 1825. Denne hidtilværende danske Vexellov, der ogsaa har været gjældende paa Færøerne og Island (Canc. Skr. 17 Marts 1827), Grønland og de vestindiske Colonier (Rescr. 19 Marts 1828)[2]), er i det Væsentlige bygget paa den ældre dansk-norske Vexelret, og naar den er saameget udførligere end den tidligere Lov, da er dette tildels forklarligt deraf, at den har givet skrevne Regler om Forholde, som før kun hvilede paa Sædvaneret, saasom om Nødsadresse og Intervention, om Duplikater og Kopier. Forordningen, der tillige behandler Vexelprocessen, har dog ogsaa forskjellige nye Bestemmelser, tildels hentede fra *code de commerce*, og fortjener vistnok i det Hele den Ros, den har faaet for at have været »et for sin Tid meget godt Arbejde«[3]).

Af senere Forordninger fortjener kun Fdn. 7 April 1843 om egne Vexler at fremhæves[4]).

Den danske Vexelret er, forsaavidt angaar det ældre, med den norske Ret fælles Tidsrum, behandlet i følgende Skrifter:

---

[1]) Christian V's D. L.'s Vexelartikler ere aftrykte hos Siegel og Meiszner II. 245 ff., der ogsaa har de fleste senere Forordninger. Lovbogens Datum er ligefra Siegel og indtil nyeste Tid af saagodtsom alle tydske Forfattere opgivet til 21 Marts 1681, formodentlig som Følge af den i en Disputation af Wartberg (1740) første Gang meddelte urigtige Opgave, at Lovbogen paa denne Dag var overgiven til Trykning og fra den Dag ophævede ældre Love; hermed hænger ogsaa den foran nævnte Mening sammen, at Lovbogen var ældre end Frdn. 1681 (se endnu Meiszner II. 245).

[2]) Den danske Vexelret som den danske Ret i det Hele har ogsaa siden L. 16 Febr. 1866 gjældt for de forrige slesvigske Egne (navnlig Ærø). Omvendt blev den danske Vexelret i de sønderjydske Egne, der i 1864 overgik til Slesvig, afskaffet, da D. W. O. indførtes i Hertugdømmerne (jfr. ovenfor S. 11).

[3]) Jfr. det danske Landsthings Udvalgs Betænkning af 9 Febr. 1880 S. 4.

[4]) Den danske Frdn. 1825 m. M. findes i Borchardts Samling I. 73—84, II. 84—94, jfr. Goldschmidts Zeitschr. XVIII. 482 og XXI. 173. Et Slags Motiver (formentlig af Ørsted) findes i Collegialtidende for 1825 S. 365 ff. jfr. 339—40. Ved Frdn. 7 April 1843 bortfaldt Frdn. 26 Juni 1824, forsaavidt den endnu var gjældende. — Frdn. 18 Maj 1825 ligger i sine væsentlige Hovedtræk til Grund for Flensborgs Vexelordning af 1843, der forøvrigt havde taget adskilligt Hensyn til de især ved Samkvemmet med Hamburg uddannede Usancer og derfor i flere vigtige Enkeltheder afveg fra den danske Forordning af 1825; navnlig var Vexelprocessen forskjellig, idet den sluttede sig til den almindelige summariske Proces, der gjaldt i Slesvig. Den Flensborgske Vexelordning afløstes i 1867 af D. W. O. (jfr. ovenfor S. 11).

Wartberg, *Annotationes ad legis Christianeæ libr. V. Cap. XIV art. VIII usque ad 28 inclusive, quibus præmissum est breve juris cambialis in genere compendium. Hafniæ* 1740. 36 pp. 4to. (Disputatio).

Nørregaard, Forelæsninger over den danske og norske private Ret III. §§ 756—82.

Hurtigkarl, Den danske og norske private Rets første Grunde II. 2. 137—81.

Den hidtil gjældende, særlig danske Vexelret er behandlet i:

Ørsted, Haandbog i den danske og norske Lovkyndighed V. 253—78 (1832).

Gram, Den danske Formueret II. 2. 330—440; og især i:

A. Hindenburg, Haandbog i den danske Vexelret. Kjøbenhavn 1860. 167 S. 8vo (tilligemed et Anhang af utrykte Domme. 73 S.)

Desuden kunne nævnes følgende populære Fremstillinger:

Neckelmann, Om Vexlen. Randers 1838.

Bonnezen, Haandbog i Vexelretten for Kongeriget Danmark og Staden Flensburg. Nakskov 1845.

III. Norge fik sin første Vexellov i den ovennævnte dansk-norske Forordning af 16 April 1681 c. VI. Denne forblev i Norge gjældende 5 Aar længere end i Danmark, nemlig til 29 Sept. 1688. Da traadte Christian V's Norske Lov af 15 April 1687 i Kraft, og dermed ogsaa dens Vexelartikler i 5te Bogs 13de Kapitel 6te til 26de Artikel. Disse ere ligesom Størstedelen af Norske Lov næsten ordlydende udskrevne af Danske Lovs tilsvarende Artikler, de ovennævnte 5. 14. 8—28[1]). Hertil komme de før (S. 25—6) opregnede, fælles dansk-norske Love, der samtlige ogsaa i Norge ere hævede længe før N. V. L., samt de hidtil gjældende særlige norske Love af 12 Septbr. 1818 (om Vexelproces), 13 Septbr. 1830 (om indenbys Vexler) og især 20 Aug. 1842. Denne sidste Lov, der har optaget forskjellige Bestemmelser af Fdn. 18 Maj 1825, har bidraget til at bevare det Fællesskab mellem dansk og norsk Vexelret, som endnu i det Store taget er vedblevet efter Ophævelsen af Christian V's Lovs Vexelartikler i Danmark[2]).

---

[1]) Fremmede og særlig tydske Forfattere have i Almindelighed staaet i den fejlagtige Tro, at Frdn. 1681 er vedbleven at gjælde i Norge; jfr. saaledes endnu Meiszner II. 299 og Dedekind S. 65 (efter Voss S. 5). Norske Lovs Text om Vexler findes derfor ikke meddelt i Samlinger af Vexellove; heller ikke hos Borchardt (I. 413), der rigtigen meddeler, at Frdn. 16 April 1681 (eller som det der hedder »die wechselrechtlichen Vorschriften des dän. Gesetzbuchs v. 21 März 1681«) er ophævet ved Chr. V's N. L., men tror, at Loven er hævet ved de senere Forordninger. Jfr. derimod Goldschmidts Handbuch I. 263.

[2]) Den norske Vexelret før 1814 gjaldt ligesom den norske Lovgivning i det Hele paa Færøerne (jfr. Aubert de norske Retskilder I. 104, 390 ff.) og gjordes ved

Hovedkilden for den norske Vexelret har altsaa ligetil den nye Lov af 7 Maj 1880 været Christian V's Lovs Vexelartikler. Med disses Ophævelse bortfalder saaledes Verdens ældste gjældende Vexellov.

Den norske Vexelret er foruden i de ovennævnte (S. 26—7) Skrifter, henhørende til den dansk-norske Fællesliteratur, samt i Ørsteds Haandbog l. c. fremstillet i:

Hallager, den norske Obligationsret. I. S. 312—390. (2den Udgave. Christiania 1879. S. 354—440). Særskilt Aftryk af dette Afsnit i den første Udgave — et af de bedste i det nævnte Værk — er:

Hallager, den norske Vexelret. Christiania 1859. 95 S. 8vo.

Nævnes kan ogsaa:

Morgenstierne, Nogle Bemærkninger om den i Norge før L. 12 Septb. 1818 gjældende Vexelret, samt Forsøg til Fortolkning af bemeldte Lov (i Juridiske Samlinger IV. 170—200. Christiania 1830); mest om Vexelproces.

§ 8.

De nordiske Vexellove af 7 Maj 1880. Deres Udarbejdelse.

Medens man i Sverige ikke har følt nogen Trang til at forandre sin gode, forholdsvis nye Vexellov, har der saavel i Danmark som Norge forlængst været udtalt Ønsket om en ny Vexellov, uafhængigt af Tanken om en ensartet Lovgivning for de tre Riger. I Danmark har dette Ønske navnlig faaet et Udtryk i en Skrivelse fra det Kjøbenhavnske Grosserer-Societets Komite til det danske Indenrigsministerium af 29 Juni 1861, hvori der med særligt Hensyn til den senere udkomne D.W.O. andrages om en gjennemgribende Revision af den danske Vexellovgivning[1]. Dette Ønske var ogsaa forsaavidt imødekommet, som der allerede i 1870 var nedsat en Kommission til at udarbejde en ny Sø- og Handelslovbog for Danmark, derunder ogsaa en Vexellov. I Norge var allerede som Følge af Resol. 22 Novbr. 1831 forfattet tvende Udkast til en ny Vexellov, som imidlertid aldrig have været benyttede, idet man nøjede sig med at istandbringe den ovennævnte

---

Pl. 16 Marts 1787 § 17 gjældende paa Island; beggesteds blev den som oven antydet afløst af den danske Frdn. 1825. Paa Grund af den ældre norske Vexellovgivnings næsten fuldstændige Overensstemmelse med den danske, har det dog egentlig kun en formel Betydning, hvilket af Landenes Love der gjaldt paa de nævnte Øer.

[1]) Skrivelsen er trykt som Bilag B ved Motiver til Vexellovudkastet af 1878.

Novelle af 20 Aug. 1842[1]). I dette Rige var ogsaa Trangen til en ny Lov saameget stærkere, som Vexelretten kun tildels hvilede paa en, desuden i mange Stykker forældet Lov, men forøvrigt alene paa Sædvane, der endog stundom stred mod Loven; mange vigtige Spørgsmaal have derhos til det Sidste været omtvistede[2]).

Tanken om en ensartet Vexellovgivning for de tre nordiske Riger, paa Grundlag af den tydske eller svenske Vexellov, kunde under disse Omstændigheder ikke være fjerntliggende. Første Gang er den, saavidt vides, fremsat i 1863 af nuværende Statsraad Bachke og det i Forbindelse med et Forslag om nordiske Juristmøder[3]). Siden er den baaren frem af selve Juristmøderne, der ogsaa ellers væsentlig have fremmet Samarbejdet mellem Rigernes Jurister. Allerede paa det første nordiske Juristmøde i Kjøbenhavn 1872 var Overensstemmelse i de nordiske Rigers Vexellovgivning optagen som Forhandlingsemne. Efter en længere Diskussion, hvorunder det var oplyst, at den da forestaaende tydske Juristentag skulde have det nylig rejste Spørgsmaal om en ensartet europæisk Vexelret under Drøftelse, fattede Mødet den 23 Aug. 1872 enstemmig følgende Resolution:

»Juristmødet anser det for ønskeligt, at Overensstemmelse i de nordiske Rigers Vexellovgivning søges gjennemført under Hensyn til de tilsvarende Bestræbelser i de større europæiske Lande«[4]).

Paa det andet nordiske Juristmøde i Stockholm 1875 var Overensstemmelse i de nordiske Rigers Lovgivning om Aktieselskaber under Forhandling, og ved denne Lejlighed blev fra enkelte Talere Ønskeligheden af en ensartet Handelslovgivning i det Hele stærkt betonet[5]). Dette ledede Landshøvding Berg-

---

[1]) Jfr. Storthforh. 1880 Oth. Prop. No. 10 S. 3; Aubert om Retskilderne I. 381—2.

[2]) Se om denne Tilstand Forh. paa det 1ste nordiske Juristmøde S. 79—83.

[3]) Se norsk Ugeblad for Lovkyndighed II. 376 og 391—2. Paa det første Sted udtales det Ønske, at man, da vor Vexelret inden en ikke fjern Tid vil tiltrænge Reform, »vilde have sin Opmærksomhed henvendt paa at tilvejebringe en fælles Vexellov for de 3 nordiske Riger, saavidt muligt i Overensstemmelse med det tydske System«. Paa det sidste Sted slutter Forf. sig til et Forslag om nordiske Juristmøder, der just var fremsat i dansk Tidsskrift for Retsvæsen 1863, S. 282, og antyder bl. A. Vexelretten som passende Forhandlingsemne.

[4]) Se nærmere i Forhandl. paa det første nordiske Juristmøde o. s. v. Kjøbenhavn 1872. S. 67—99 og Bilag II.

[5]) Jfr. Förhandl. vid andra nordiska Juristmötet. Stockholm 1875. S. 63—4, 73 og 80.

strøm til for den svenske Rigsdag i 1876 at foreslaa en Henvendelse til Kongen om Istandbringelse af en ny Handelslovbog i Forening med de to andre nordiske Lande[1]). Forslaget bifaldtes i det Væsentlige af Rigsdagen, og i Skrivelse af 9 Maj androg den Kongen om Udarbejdelse af en fuldstændig Handelslovbog for Sverige under behørig Hensyntagen til, at Overensstemmelse saavidt muligt kunde tilvejebringes med tilsvarende dansk og norsk Lovgivning. Under de Overvejelser, hvorfor Statsministeren, Chefen for det svenske Justitsdepartement, Friherre de Geer gjorde Sagen til Gjenstand, fandt han imidlertid, at det for at nærme sig det ogsaa efter hans Opfatning særlig ønskelige Maal, at opnaa overensstemmende Handelslove for de tre Riger, vilde være hensigtsmæssigst at begynde med en mindre Del af Arbejdet og søge inden en kortere Tid dermed at komme til et praktisk Resultat, idet dette, om det lykkedes, vilde indeholde en kraftig Opfordring til at gaa videre paa den engang betraadte Vej. Som en saadan Del af Handelslovgivningen ansaaes Vexelretten bedst skikket, da der i Danmark og Norge antoges at være stærk Trang til nye Vexellove, og om end dette ikke var Tilfældet med Sverige, det dog for dette Land var magtpaaliggende, at de to andre Landes nye Love bleve overensstemmende med den svenske Vexellov, eller, forsaavidt dette ikke kunde ske, at der gaves Sverige Anledning til samtidig at overveje, hvilke Forandringer der maatte foretages i dets Vexellov, for at den ønskede Lighed kunde tilvejebringes.

I Overensstemmelse hermed blev ved kgl. svensk Resol. 23 Oktbr. 1876 Statsministeren som Chef for Justitsdepartementet bemyndiget til at sætte sig i Forbindelse med Danmarks Justitsminister og med det norske Justitsdepartement for at raadslaa om Muligheden af at anordne et Samarbejde i Hensigt at tilvejebringe Vexellove af lige Indhold for Sverige, Norge og Danmark som Begyndelsen til en Tilnærmelse i større Udstrækning mellem de tre Rigers Handelslovgivning. Den svenske Statsministers Henvendelse blev mødt med fuld Tilslutning fra den danske og norske Regjering. Under de herved fremkaldte Raadslagninger blev det af den danske Justitsminister, Nellemann, foreslaaet til Sagens hurtigere Fremme at benytte en allerede bestaaende Lov som

[1]) Se den svenske Rigsdags Forhandlinger for 1876, Motioner til 2det Kammer, No. 2.

Forarbejde, og Ministeren henledede i denne Henseende Opmærksomheden særlig paa den tydske Vexellov, dels fordi den svenske Vexellov var udarbejdet under stærkt Hensyn til den, og der derfor var stor materiel Lighed mellem disse to Love, dels fordi den tydske Lov paa Grund af sit indre Værd maatte antages at have en særegen Betydning for den fremtidige Udvikling af Vexelretten, hvorfor den ogsaa af »*the Association for the reform and codification of the law of nations*« var lagt til Grund for dens Forhandlinger om at tilvejebringe en ensartet amerikansk-europæisk Vexelret, og dels endelig af Hensyn til de nordiske Rigers levende Handelsforbindelser med Tydskland. Denne Tanke saavelsom den af den danske Justitsminister udkastede Plan for Samarbejdets Gang vandt i det Væsentlige Tilslutning hos de to andre Landes Justitsministre og senere hos samtlige Regjeringer. Som Følge heraf blev der ved omtrent enslydende kongelige Resolutioner af 20 Januar 1877 for Norge, 26 Januar s. A. for Sverige og 3 Februar s. A. for Danmark for hvert Land nedsat en Kommission af tre Mænd — to Jurister og en Handelsmand — for paa Grundlag af den tydske Vexelret at udarbejde Forslag til en ny Vexellov for vedkommende Land, saavidt muligt i Overensstemmelse med — eller, som det i det danske Kommissorium hedder, »i nøjeste Overensstemmelse med« — de Lovforslag angaaende samme Emne, der samtidig maatte blive udarbejdede af Kommissioner i de to andre Lande, i hvilket Øjemed Medlemmerne bemyndigedes til at sammentræde med de to andre Landes Kommitterede. Til Medlemmer af de tre Kommissioner bleve ved de samme Resolutioner udnævnte: for Danmark følgende tre Medlemmer af den ved kgl. dansk Resol. 9 Juli 1870 nedsatte Kommission til Udarbejdelsen af en ny Sø- og Handelslovbog for Danmark, nemlig den nævnte Kommissions Formand, Gehejme-Etatsraad, Assessor i Højesteret m. M. C. S. Klein som Formand, Højesteretsadvokat A. H. F. Klubien og Grosserer m. M. D. B. Adler; for Norge: Professor juris L. M. B. Aubert som Formand, Overretsassessor (nu Statsraad og Chef for Justitsdepartementet) m. M. O. A. Bachke og Konsul m. M. Th. J. Heftye; for Sverige: Landshøvding m. M. P. A. Bergstrøm som Formand, Grosserer m. M. Oskar Dickson og Professor ved Lunds Universitet m. M. Greve G. K. Hamilton.

Overensstemmende med Kommissoriernes Indhold og den stedfundne Brevvexling mellem Justitsministrene sammentraadte de tre Landes Kommitterede den 20 Februar 1877 paa det svenske Riddarhus i Stockholm for at paabegynde den fælles Forhandling. Paa Grund af den knappe Tid, som navnlig de danske Kommitterede havde til Raadighed, besluttede man ved denne Lejlighed at indskrænke sig til en kursorisk Gjennemgaaelse af den tydske Lov. Man gjennemgik derefter fra 20 Februar—5 Marts i 12 Møder den tydske Vexellov under stadig Hensyntagen til den svenske Lovs Afvigelser og fattede for hver Lovartikel foreløbig Beslutning om, hvorvidt den skulde blive at optage i Udkastet eller ikke; det Samme var Tilfældet med de Artikler i den svenske Lov, der enten ikke findes i den tydske Lov eller ere af afvigende Indhold. Paa enkelte Punkter vedtog man ogsaa Bestemmelser, som ikke fandtes i nogen af de nævnte Love, men som enten vare hentede fra andre Love eller vare ganske nye.

Efterat denne første Fællesforhandling var tilendebragt, nedsattes i det sidste Møde et Udvalg af en Jurist fra hvert af de 3 Lande, nemlig Bachke, Klubien og Hamilton, for paa Grundlag af den tydske Vexellov og de fattede Beslutninger at udarbejde et foreløbigt Udkast til Vexellov for de nordiske Riger.

I Henhold hertil blev der i Løbet af Foraaret og Sommeren 1877 udarbejdet et Udkast[1]) til Vexellov i dansk-norsk og svensk Text. Dette Udkast tryktes som Manuskript og omsendtes i Slutningen af September til de Kommitterede, for at disse kunde afgive Ændringsforslag før Begyndelsen af det følgende Fællesmøde, der var berammet til Afholdelse i Kjøbenhavn fra 12 November 1877.

Paa denne Dag sammentraadte de tre Kommissioner til den anden Fællesforhandling i Udenrigsministeriets Hotel paa Amalienborg Slot i Kjøbenhavn. Fra 12 November—8 December, under hvilken Tid Grosserer Adler for største Delen paa Grund af Sygdom var fraværende, gjennemgik man i 17 Plenarmøder Udkastet, hvorhos der samtidig afholdtes en Mængde Møder af et nedsat nyt Redaktionsudvalg. Herunder blev Udkastet behandlet tvende Gange. Ved den første Behandling — der kan betragtes som den anden Læsning — afgjordes samtlige de

[1]) Til Grund herfor laa et Udkast af Bachke.

forud fremsatte Ændringsforslag, idet de herunder fattede Beslutninger ogsaa fremkaldte mange Redaktionsforandringer. Det saaledes reviderede Udkast blev nu paany gjennemgaaet af Kommissionerne ved en tredje Læsning, hvorunder man dog væsentlig kun opholdt sig ved de Punkter, som vare blevne henskudte til en sidste Afgjørelse. Efter dette vedtoges Udkastet enstemmig den 8 December 1877, hvilken Beslutning ogsaa tiltraadtes af det fraværende Medlem, Grosserer Adler. Denne Vedtagelse var dog ikke endelig, idet man forbeholdt dels et sidste Gjennemsyn af Udkastets Text, dels Rettelse af saadanne Uoverensstemmelser eller andre Fejl i Indholdet, som maatte blive fundne under Udarbejdelsen og Drøftelsen af Udkastets Motiver. Til at foretage det nævnte Gjennemsyn bemyndigedes de trende Kommissioners Formænd, der i denne Anledning vare forsamlede endnu nogle Dage i Kjøbenhavn og herunder foretoge enkelte Redaktionsforandringer, hvorefter Udkastet i den saaledes foreløbig vedtagne Skikkelse paany blev trykt som Manuskript. Forfattelsen af Udkast til de fælles Motiver overdroges til Prof. Aubert. Et foreløbigt Udkast til disse, for en stor Del udarbejdet paa Grundlag af Kommissionens mundtlige Forhandlinger og tildels med Bistand af andre Kommissionsmedlemmer, blev derefter i Februar og Marts 1878 omsendt til de Kommitteredes Gjennemgaaelse. Paa Grundlag af de fra de fleste af disse indkomne Bemærkninger blev dette foreløbige Udkast revideret af sammes Forfatter. Det reviderede Motivudkast blev under en i Midten af April 1878 af de trende Formænd afholdt Sammenkomst i Stockholm endeligen gjennemgaaet. Herved foretoges der ogsaa nogle Redaktionsforandringer i Lovudkastet, som havde vist sig ønskelige under Motivernes Udarbejdelse og Gjennemgaaelse, ligesom man enedes om at anbefale et Par mindre Realitetsændringer til de Kommitteredes Vedtagelse. Efterat denne var erhvervet, var herved Lovudkastet med Motiver endelig vedtaget af de tre Kommissioner.

Kommissionernes Forslag var enstemmigt. Vistnok havde der under Forhandlingerne oftere og tildels i meget vigtige Punkter været stærk Dissents; men ved den endelige Afstemning fandtes den ikke af noget Medlem i Forhold til det store Maal — en fuldkommen Overensstemmelse i de nordiske Vexellove — saa væsentlig, at den blev fastholdt.

Under 24 Juni 1878 blev Udkastet med Motiver i alle tre Lande oversendt vedkommende Regjeringsdepartement og kort efter offentliggjort. Blandt de Bedømmelser, Udkastet har været undergivet, maa fremhæves en længere Anmeldelse af Prof. Konrad Maurer i Kritische Vierteljahrschrift N. F. II. 328—64 (for største Delen oversat i Norsk Retst. 1879 S. 397 ff.); til denne blev der ogsaa taget Hensyn under den senere Revision.

Forinden Udkastet i Sverige kunde forelægges Rigsdagen som kongelig Proposition, maatte det ifølge den svenske Regjeringsforms § 87 forelægges Rigets Højesteret til Granskning, hvorfor man i de to andre Lande for det Første afventede Udfaldet af denne. Den svenske Højesterets Anmærkninger ved Lovudkastet, der bleve afgivne under 16 Decbr. 1878[1]), vare temmelig indgribende. De gik navnlig ud paa at kræve den svenske Vexellov mere fulgt saavel i Form som Indhold, ikke blot hvor den, forskjellig fra Udkastet, stemmede med den tydske Lov, men ogsaa hvor den havde fraveget denne, f. Ex. ved Notifikationen. Efter tidligere at have gjort enkelte af de saaledes antydede Ændringer til Gjenstand for Brevvexling med de to andre Landes Justitsministre oversendte den svenske Justitsminister 19 Aug. 1879 det endelige Forslag til de Forandringer, som han fandt, Udkastet burde undergaa for at kunne foreslaaes ophøjet til Lov for Sverige, med Henstilling, at tilsvarende Forandringer, forsaavidt Indholdet angik, maatte blive optagne i det danske og norske Udkast, hvorhos der vedføjedes et Udkast til en ny svensk Lovtext, der nøjagtig udviste, hvori Forandringen saavel i Henseende til Form som Indhold burde bestaa. Over dette Forslag blev da saavel i Danmark som Norge Vexelkommissionernes Betænkning affordret. Som Følge heraf afholdt disse[2]) et Fællesmøde, hvori ogsaa som svenske Delegerede Landshøvding Bergstrøm og Justitsdepartementets Expeditionschef Annerstedt deltoge, i Christiania 4—13 Septb. 1879 og enedes her om en Fælles-Udtalelse, hvori det tilraadedes at indgaa paa alle de foreslaaede Ændringer i Indholdet. Disse vare saagodtsom samtlige[3]) grundede i den svenske Højesterets Anmærkninger, idet dog paa den anden Side enkelte af disse enten

---

[1]) Findes trykte som Bilag ved den nedenanførte Betænkning.

[2]) Med Undtagelse af Grosserer Adler, der imidlertid var afgaaet ved Døden.

[3]) Den ubetydelige Forandring i § 47 bør nemlig maaske undtages.

slet ikke vare fulgte eller kun delvis vare imødekomne, — af Hensyn til den bestemte Modstand, Ændringer i disse Punkter vilde møde fra dansk og norsk Side[1]).

De to Kommissioner vedtog samtidig hermed et nyt, revideret Udkast, hvori ikke blot de anbefalede Ændringer vare gjennemførte, men hvor man ogsaa forøvrigt havde foretaget en Række Redaktionsforandringer, som Følge dels af de fra svensk Side, navnlig paa Grundlag af Højesterets Anmærkninger, fremkomne Forslag, — dels af den nøjere Prøvelse, det fornyede Gjennemsyn havde fremkaldt. Ogsaa en Forandring i Indholdet (ved § 75) blev herved foretagen, som ikke var foreslaaet af det svenske Justitsdepartement, hvorimod man herved delvis imødekom en af den svenske Højesterets Anmærkninger. Det dansk-norske Udkast ledsagedes af en tilsvarende svensk Text, der var vedtagen af de svenske Delegerede. Efterat den skriftlige Betænkning, hvori Kommissionerne nærmere begrundede Forandringerne i det oprindelige Udkast, var bleven vedtagen gjennem Brevvexling, indgaves den sammen med det reviderede Udkast til det danske og norske Justitsdepartement under 18. Oktober 1879; begge Dele bleve ogsaa kort efter offentliggjorte[2]).

Det reviderede Udkast af September 1879 adskiller sig, forsaavidt Indholdet angaar, i følgende Punkter fra Udkastet af 1878[3]):

---

[1]) De af Højesterets Anmærkninger, der egentlig vedkom Indholdet, kunne ansættes til 12, idet ved denne Beregning de Anmærkninger, der angaa samme Gjenstand, om de end komme igjen ved flere §§, kun ere regnede en Gang. Af disse bleve 4 aldeles ikke tagne til Følge: angaaende Udeladelse af § 20 og § 30 3 P. (Notifikationspligten i Tilf. af manglende eller ubetryggende Akcept), angaaende Udeladelse af Udk. § 40 s. P. (N. V. L. § 40), ligesaa af § 42, ligesaa af §§ 45—7 (Notifikationspligt i Tilfælde af manglende Betaling). Følgende 3 Anmærkninger bleve kun delvis imødekomne: ang. § 18 (Ophævelse af Forevisningspligt ved domicilierede Vexler), § 22 (om betinget eller modificeret Akcept), § 75 (Udeladelse af Tabsprotest). De 5 Anmærkninger, som helt toges til Følge, vil fremgaa af Sammenligningen mellem de tvende Udkast (se nedenfor). Ogsaa ved § 22 ønskede det svenske Dept. principaliter Højesterets Anmærkning (om Optagelse af S. L. 24) helt fulgt, men havde dog i Forslaget opført §en i den siden endelig vedtagne Form, hvilken skyldes den danske Justitsminister.

[2]) Jfr. med Ovenstaaende Betænkning p. V—VII.

[3]) Af disse viser No. 1, 4, 6, 8, 9 de Punkter, hvor den svenske Højesterets Anmærkninger helt ere fulgte; No. 8 angaar dog kun det svenske Udkast.

1) Betalingsstedet er optaget blandt Vexlens nødvendige Indhold (§ 1 jfr. § 4).

2) Forevisningspligten ved domicilierede Vexler er indskrænket til saadanne, hvor Domiciliatus ikke af Trassenten er opgiven paa Vexlen (§ 18 jfr. § 56).

3) Den partielle Akcept er erklæret gyldig, men andre Indskrænkninger eller Vilkaar ved Akcepten erklærede som i hvert Fald uskrevne; medens det oprindelige Udkast erklærede enhver Indskrænkning o. s. v. som uskreven, medmindre den var tilføjet Akcepten samtidig med dennes Tegning under en Notarialforretning (§ 22 jfr. § 25).

4) Det første Udkasts § 39 (om Deposition af Vexelsummen) er udeladt.

5) I Bevisreglerne i § 47 er en ubetydelig Ændring foretagen.

6) Nødsadressat, der bor udenfor Betalingsstedet (Forevisningsstedet), er i § 57 behandlet som Intervenient, naar han af egen Drift tilbyder Akcept, medens efter det første Udkast Vexelejeren maatte modtage ogsaa hans Akcept.

7) Den i § 75 omhandlede Tabsprotest er bleven indskrænket til de Tilfælde, hvori Ejeren af en bortkommen Vexel vil gjøre Brug af den ham i § 74 ligeoverfor Trassenten og Akceptanten tilstaaede Ret.

8) *Litis denunciatio* er i det svenske, men ikke i det dansk-norske Udkast, udeladt blandt de Maader, hvorpaa Præskription kan afbrydes (§ 80).

9) Den Ret, der levnes efter Vexlens Præjudice eller Præskription, er bleven anderledes bestemt (§ 93).

Redaktionsforandringerne ere temmelig mange. Dels gaa de ud paa at frembringe en endnu større Overensstemmelse mellem de to Texter, dels ere de foretagne for større Tydeligheds Skyld. De ere forøvrigt adskilligt flere i det svenske Udkast end i det dansk-norske, da en stor Del fremmede Udtryk, der vare brugte i det første Udkast, ere blevne oversatte eller omskrevne i den reviderede svenske Text, men ikke i den anden.

Den eneste Forskjel mellem de tvende Udkasts Paragraftal er, at det første Udk.s § 39 er udeladt og dets § 40 delt i tvende, — det reviderede Udk. §§ 39 og 40.

De foretagne Forandringer have bragt det reviderede Udkast endnu nærmere D. W. O.[1]) og S. L.; navnlig gjælder dette om den sidste, idet ogsaa dennes Form der er bleven endmere fulgt. Omvendt ere herved Afvigelserne fra den ældre danske og norske Vexelret blevne endnu flere.

Om det reviderede Udkast udtalte den norske Kommission i den Skrivelse, hvori den oversendte det til Justitsdepartementet, at det efter dens Mening i sin Helhed har afgjorte Fortrin for det tidligere saavel i Indhold som Form, om det end paa enkelte

---

[1]) Ved Udeladelsen af § 39 er dog opstaaet en ny Afvigelse fra denne.

Punkter, hvor Forandring kun er skeet for at opnaa Enighed, synes at staa tilbage for dette[1]).

Efter derom forud truffen Aftale mellem Regjeringerne blev kongeligt Forslag til Vexellov, ganske overensstemmende med[2]) Kommissionernes reviderede Udkast, i Januar 1880 fremsat for den danske og svenske Rigsdag og i Februar s. A. for det norske Storthing.

Forslaget blev i alle tre Landes Nationalforsamlinger undergivet sædvanlig Komite-Behandling. Saavel det danske Landsthings Udvalg som den norske Justitskomite fremsatte Betænkeligheder ved enkelte, dog i det Hele mindre vigtige, Punkter i Udkastet, men udtalte i det Hele sin Anerkjendelse deraf og fandt at burde opgive de Forandringer, som man kunde have ønsket, om det blot havde gjældt en almindelig Lov for det enkelte Land, for at naa det store Maal, fuld Overensstemmelse mellem de tre Rigers Vexelret. Det svenske Lagutskott fandt de fleste Afvigelser, som Udkastet havde gjort fra S. L., vel begrundede og indeholdende virkelige Forbedringer; kun ved to Punkter, Notifikationspligtens Gjenindførelse og Reglerne om den betingede Akcept, fandt man Betænkeligheder, men ogsaa Grunde, som kunde tale for Forandringen; i hvert Fald fandt heller ikke Lagutskottet, at Fordelen ved overensstemmende Vexellove i de tre nordiske Riger burde sættes paa Spil for disse Forskrifters Skyld.

Overensstemmende med disse Komite-Indstillinger blev ogsaa Udkastet i alle tre Nationalforsamlinger enstemmig og uforandret antaget, — først i Danmark, sidst i Sverige, hvor Kongl. Proposition kun var fremsat med Forbehold af, at dermed overensstemmende Love antoges i Danmark og Norge, og hvor man ikke, uden for at opnaa saadan Enhed i Vexelretten, havde tilstrækkelig Grund til at ombytte sin gjældende Lov med en ny.

Under 7 Maj 1880 bleve Lovbeslutningerne i alle tre Lande forsynede med kongelig Sanktion. Skjønt tre forskjellige Love bære de altsaa alle samme Datum.

---

[1]) Ved de sidste sigtes der navnlig til Forandringerne ved § 1 jfr. 4, § 39, § 47, ligesom det kan siges, at § 22 havde en bedre Holdning i det første Udkast. Ogsaa enkelte Redaktionsforandringer maa betegnes som et Tilbageskridt.

[2]) Om en Slutningsbestemmelse i en ny § (96) se nedenfor.

Hermed vare de første[1]) overensstemmende privatretslige Love for de nordiske Riger istandbragte.

Anmærkning. De trykte Forarbejder til N. V. L. ere følgende:

[[2])Utkast til Vexellag. — Udkast til Vexellov. Trykt som Manuskript. Kjøbenhavn 1877. 91 pp.] (Redaktionsudvalgets Udkast).

[Ændringsforslag til det foreløbige Udkast af Vexelloven. 57 pp.]

[Udkast med samme Titel som ovenfor. 47 pp.] (Indeholdende det i den Skikkelse, som det modtog ved Kommissionernes første Læsning i Kjøbenhavn).

[Utkast till Vexellag. Tills vidare antaget den 8 Decbr. 1877 af dansk-norsk-svenska Komiterade. — Udkast til Vexellov. Foreløbig vedtaget den 8 Decbr. 1877 af de Dansk-Norsk-Svenske Kommitterede. Trykt som Manuskript. Kjøbenhavn 1877].

Utkast til Vexellag. Utarbetadt af de dansk-norsk-svenska Komiterade. — Udkast til Vexellov. Udarbejdet af de dansk-norsk-svenske Kommitterede. Kjøbenhavn 1878. 43 pp.

Motiver[3]) til det af de Dansk-Norsk-Svenske Kommitterede udarbejdede Udkast til Vexellov. Christiania 1878. XX. og 110 pp. (og en Tabel) 4to.

Motiv till det af de Dansk-Norsk-Svenska Komiterade utarbetade Uttkast till Vexellag. Stockholm 1878. XVIII. og 118 p. (samt en Tabel) 4to.

(Disse 3 ere alle i Boghandelen, i Almindelighed forenede i et Hefte, hvori tillige findes 3 Bilag: A. Lagberedningens Udkast til den svenske Vexellag 1851, B. det kjøbenhavnske Grosserer-Societets Skrivelse af 1861 m. V. (jfr. ovenfor S. 28), og C. de paa Møderne i Bremen 1876 og Antwerpen 1877 vedtagne Resolutioner ang. Grundtrækkene for en international Vexelret).

[Förslag till Vexellag]. (Et som Manuskript trykt Udkast, der viser, hvorledes den svenske Text vilde lyde overensstemmende med det svenske Justitsdepartements Forslag af August 1879).

---

[1]) De paa det oprindelige Slægtskab hvilende Overensstemmelser i de ældste Love kunne ikke her komme i Betragtning. Rigernes Forening under Kalmarunionen frembragte vel fælles statsretslige Love, men neppe nogen privatretslig Lov. Nævnes kan det dog, at en, som det synes, oprindelig svensk »Gaardsret« i det Væsentlige efterlignedes i de to andre Lande — dog tildels allerede før dette Tidsrum. Se Maurer, Udsigt over de nordgermanske Retskilders Historie (Christiania 1878) §§ 13, 36 og 50 og Sammes das älteste Hofrecht des Nordens (München 1877); jfr. Aubert de norske Retskilder I. S. 73. — Fra den dansk-norske Lovgivnings Fællestid kan det nævnes, at Kap. 6 og 7 i Christian V.s Lovbøgers 4de Bog ere i det Væsentlige tagne fra den svenske Sjölag af 1667 (Aubert, de norske Retskilder I. 167). Fra den nyeste Tid kan Lovgivningen om Skriftejendomsretten fremhæves som væsentlig overensstemmende, dog ikke som Frugt af Samarbejde, men paa Grund af Efterligning. Som en Forløber for Vexelloven kan paa en Maade Myntkonventionen af 1872 og den deraf flydende Forandring i de 3 Rigers Pengelovgivning ansees.

[2]) Hvad der er sat i Klammer, er kun trykt som Manuskript.

[3]) Der forekommer ogsaa trykt som Manuskript:

Foreløbigt Udkast til Motiver o. s. v. XIX. og 114 pp. Christiania 1878.

Udkast til Motiver o s. v. XIX. og 108 pp. Christiania 1878.

[Utkast till Vexellag. — Udkast til Vexellov. Kristiania September 1879. 43 pp.] (et Aftryk, der ved særegne Typer udvise alle Forandringer, som det reviderede Udkast har foretaget i det oprindelige).

Betænkning angaaende de af Chefen for det Kongelige svenske Justitsdepartement foreslaaede Forandringer i Udkast til Vexellove for de tre nordiske Riger af April 1878. Afgiven af de under 20 Januar og 3 Februar 1877 nedsatte Kommissioner til Udarbejdelse af Vexellove for Danmark og Norge. Tilligemed Revideret Udkast til Vexellove for Danmark, Norge og Sverige. Christiania 1879. —

Udkastet med Motiver o. s. v. er ogsaa trykt i de tre Landes Rigsdags- og Storthingsforhandlinger, hvor ogsaa de kongelige Forslag og Kommiteernes Indstillinger findes:

1) For Danmark:

Forslag til Vexellov for Danmark med Justitsministeriets Bemærkninger findes i Rigsdagstidende 1879—80, Tillæg A. Sp. 2297—2358. Hoslagt følger som Bilag: de tvende Udkast med Motiver, Betænkning og Bilag i de originale Aftryk, en Oversættelse af D. W. O., samt Aftryk af den danske Fdn. 1825 og den svenske Vexellov af 1851 (i Originalsproget). Landsthingets Udvalgs Betænkning findes i Rigsdagstidenden 1879—80, Landsthingets Forhandlinger, No. 32. (6 SS.). Behandlingen i Landsthinget findes i Rigsdagstidende 1879—80, Landsthingets Forhandlinger Sp. 387—396, 466—472, 486, 595—601, 833; Folkethingets Udvalgs Betænkning findes i Rigsdagstidende 1879—80, Tillæg B. Sp. 797—98, Behandlingen i Folkethinget i Rigsdagstidende 1879—80, Folkethingets Forhandlinger Sp. 4205—19, 4236, 4384—8, 4389.

2) Norge:

Udkastene m. V. findes i Storthingsforhandlinger for 1880, Bind III., No. 10, Tillæg (i nyt Aftryk). Den kongelige Proposition findes i Storthingsforhandlinger 1880, Bind III. Oth. Prop. No. 10 (22 S.). Justitskomiteens Indstilling findes sammesteds Bind VI. b. Indst. O. I. (23 S.). Behandlingen i Odelsthinget findes i Storthingstidende 1880, Forhandlinger i Odelsthinget S. 45—58; i Lagthinget fandt ingen Diskussion Sted.

3) Sverige:

Udkastene m. V. findes i Bihang till Riksd. Protokoll 1880, 2 Saml. 2 Afdel. 1sta Bandet.

Den kongelige Proposition findes i Bihang till Riksdagens Protokoll 1880. 1 Saml. 1 Afd. 2 Häft. (47 SS., hvoriblandt ogsaa Højesterets Anmærkninger). Lag-Utskottets Indstilling (Utlåtande No. 34) findes i Bih. till Riksd. Prot. 1880. 7 Saml. 20 Häft. (33 S.). Behandlingen i Rigsdagen findes i Riksdagens Protokoll for 1880 1ste Kam. No. 31 Side 7 og 2dra Kam. No. 41 Side 39.

Officielle Udgaver af Vexellovene findes i hver af de tre Landes Lovtidender, nemlig den danske Lov i den danske Lovtidende for 1880 No. 21, den norske Lov i den norske Lovtidende for 1880 No. 12, og den svenske i Svensk Författnings-Samling for 1880 No. 15. Af andre Udgaver mærkes:

Lov om Vexler af 7 Maj 1880 samt Lov om Rettergangsmaaden i Vexelsager m. V. af 17 Juni 1880. Forsynede med Henvisninger ved Bredo Morgenstierne. Kristiania 1880. 28 S. (Udgave for Norge).

Lov om Vexler (o. s. v. som foranstaaende). Forsynede med Henvisninger samt med Anmærkninger indeholdende Uddrag af Motiverne ved Bredo Morgenstierne. Kristiania 1880. 53 S. (Udgave for Norge).

Vexellov for Danmark af 7de Maj 1880 samt Lov om Vexelsager og Vexelprotester af 28de Maj 1880. Forsynede med Henvisninger ved Bredo Morgenstierne. Kristiania 1880. 28 S. (Udgave for Danmark).

Vexellov for Danmark o. s. v. (forøvrigt samme Titel som foranstaaende). Forsynet med Henvisninger samt med Anmærkninger indeholdende Uddrag af Motiverne. Kristiania 1880. 52 S. (for selve Vexellovenes Vedkommende af samme Indhold som Udgaven af den norske Vexellov).

Vexellag med förklaringar ur authentiska källor samt vexelformulär. Rättsfall ock Sakregister utg. af G. B. A. Holm och O. Bergius. Stockholm 1880. 157 S. (Separataftryk, med Undtagelse af Vexelformularerne m. V., af Holms Nytt juridiskt Arkiv. 1880. Afd. II. No. 3; indeholder udførlige Uddrag af Størstedelen af Motiverne og andre Forarbejder).

Nya Vexellagen med Hänvisningar och Sakregister, utgifven af G. B. A. Holm. Stockholm 1880. 39 S. (begge disse Udgaver have kun den svenske Text).

Af Loven er udkommen følgende franske Oversættelse:

Loi du Danemark sur les lettres de change. Copenhague 1880. (Paa offentlig Foranstaltning).

I St. Petersburg er udkommet en russisk Oversættelse af Loven.

En »praktisk Vexellære«, omarbejdet paa Grundlag af den nye Lov, er:

C. F. Berg, Læren om Vexler og Vexelobligationer, 3die Udg. Porsgrund 1880. 51 S.

Alb. Kaarup, Vexlen efter den nye Lovgivning. Kjøbenhavn 1880. 68 S.

§ 9.

Om de nordiske Vexelloves Kilder og særlig om deres Forhold til den tydske og ældre svenske Vexellov.

Det vil af det Foregaaende fremgaa, at de nordiske Vexellove for største Delen ere byggede paa andre Love, og at deres vigtigste Kilde, den tydske Vexellov, hører hjemme udenfor de nordiske Lande. Grundene til, at den blev udpeget som Kilde i Kommissoriet, ere ovenfor forklarede[1]). Blandt disse var ogsaa den, at den allerede var Grundlaget for Sveriges Vexellov. Naar ikke denne ogsaa selv blev nævnt i Kommissoriet, skyldes det maaske en Tilfældighed. Men denne forvoldte en ikke ringe Forstyrrelse i Lovarbejdet, da man fra først af som Følge af Kommissoriets Indhold havde sluttet sig nærmere til D. W. O., navnlig i Redak-

[1]) Jfr. S. 31.

tionen, end man ellers vilde have gjort, og man efterhaanden senere gjennem en Række af Forandringer i de første Udkast kom til at gjøre. Det turde ogsaa være, at Loven selv havde vundet, om den svenske Lov af 1851 havde fra først af været lagt til Grund fremfor D. W. O.

Det er især i Redaktionen, N. V. L. har fulgt S. L. istedetfor D. W. O. Navnlig gjælder dette om Stoffets Anordning i Lovens sidste Del (fra og med § 81), hvortil ogsaa hører egne Vexlers Affærdigelse i en Paragraf. I den øvrige Del af Vexelloven er derimod i det Væsentlige den tydske Lovs Orden fulgt, idet man endog til Lettelse for Forretningsmanden ikke uden tvingende Grund har forandret §§'s Rækkefølge og Tal. I mange enkelte §§ hele Loven igjennem er derimod den svenske Redaktion foretrukken[1]).

Men ogsaa i Indholdet har N. V. L. stundom foretrukket at følge S. L. fremfor D. W. O., hvortil det forøvrigt oftere har været en medvirkende Grund, at man derved ogsaa er kommen i større Overensstemmelse med Danmarks og Norges hidtilværende Vexelret. Som det vigtigste af disse Tilfælde maa fremhæves Adgang til Betalingsregres efter Protest *de non acceptatione*.

I adskillige andre Tilfælde er N. V. L. derimod, hvor S. L. afviger fra D. W. O., bleven staaende ved dennes Indhold, da man ikke her har kunnet overbevise sig om den svenske Lovs Fortrin.

Saaledes har N. V. L. med D. W. O., men mod den svenske Lov, ikke udelukket *a vista* Vexler fra at kunne forevises til Akcept; den blotte Navntegning paa Vexlens Forside er erklæret tilstrækkelig til Akcept; den særskilte Præskription af Sikkerhedsretten i Tilfælde af manglende Akcept er bibeholdt; Underretningspligt er fastsat efter Protest; det er tilladt at inddrage Regresfordringen ved en Modvexel; Vindikation af en Vexel kan ske ogsaa fra den, der har erhvervet den ved grov Uagtsomhed; Vilkaarene for at søge Akceptanten, naar Mortifikationsstevning er udtagen, ere noget forskjellige; flere mindre vigtige Artikler, hvoraf de fleste formodentlig bleve ansete overflødige ved den svenske Lovs Udarbejdelse, ere optagne (D. W. O. 34, 40, 42, 44, 48, 54, 55, 89), ligesom de forøvrigt lidet væsentlige Bestemmelser, der

---

[1]) Jfr. Motiverne S. XVI.

ere hentede fra Nürnbergernovellerne, selvfølgelig ere fremmede for den svenske Lov. Omvendt ere flere af dennes særegne Artikler udeladte, fordi de antages ikke at høre hjemme i Vexelloven; dette er navnlig Tilfældet med Kapitlet om Vexelkjøb (S. L. 6—10) og forøvrigt med S. L. 22, 27, 74 sidste P.[1]).

N. V. L. har dog ikke nøjet sig med at gjøre de Afvigelser fra D. W. O., som den kun lidt yngre svenske Lov af 1851 har fremkaldt. Det er ganske naturligt, at de 30 Aar, som ere hengaaede siden D. W. O.s Udgivelse, her ikke ere uden Virkning. Den Prøvelse, som theoretisk og praktisk er bleven den saa rigelig til Del i denne Tid, er her kommen N. V. L. til væsentlig Nytte. Adskillige Mangler eller Huller ere bragte for Dagen, som man i N. V. L. har søgt at udbedre eller udfylde; mange Tvivl om Fortolkningen — ogsaa udenfor dem, der ere afgjorte ved Nürnbergernovellerne — ere vakte, som N. V. L.s Affattelse har søgt at udelukke. I mange Tilfælde gaa de Afvigelser fra den tydske Lov, som af denne Grund ere gjorte, i Retning af den tydske Theori eller Praxis, navnlig saadan som denne siden 1870 er udviklet gjennem den nye Reichs-Oberhandelsgericht i Leipzig, medens man i andre har søgt at forebygge den efter nordisk Opfattelse noget strengt formalistiske Fortolkning, der oftere turde have gjort sig gjældende i den tydske Lovanvendelse. Ogsaa i adskillige andre Henseender har N. V. L. afveget fra den tydske Lov uden Hensyn til den i Tydskland herskende Mening. I enkelte Tilfælde har man været nødt hertil paa Grund af sammenhængende Forskjelligheder i Civilretten, f. Ex. ved D. W. O. 16 og 82. I endnu flere har man ikke kunnet overbevise sig om, at den tydske Lovs Ordning er bedre end den i de nordiske Lande allerede bestaaende eller den, som er fulgt i andre, nyere Love. Stundom har man ogsaa fundet at burde optage ganske nye Retsregler. I Tvivlstilfælde har man dog for at undgaa unødige Afvigelser sluttet sig til den tydske Lov, navnlig hvor denne ogsaa

[1]) Det kan bemærkes, at Lagberedningens Forslag i flere af de her nævnte Punkter ikke afveg fra den tydske Lov, og at altsaa ogsaa N. V. L. forsaavidt staar det nærmere end det staar den færdige svenske Lov; dette gjælder især om Notifikationspligt ved manglende Betaling og Udeladelsen af Kapitel om Vexelkjøb (jfr. ogsaa § 40). Om Afvigelsen fra S. L. i Henseende til Lovens Omfang vil blive talt i den følgende §.

her havt S. L. for sig, f. Ex. ved Præskriptionsreglerne og Sikkerhedsregressen efter Akceptantens Konkurs.

De vigtigste Afvigelser fra den tydske Lov, der i Henseende til Indhold ere gjorte i N. V. L., ere følgende[1]):

*D. W. O. 1 og 2 ere udeladte; Betalingens Tid er ikke optagen blandt Vexlens nødvendige Indhold; *distantia loci* fordres ikke ved egne trasserede Vexler, og disse ere i alle Henseender undergivne Reglerne om egne Vexler; ikke Bogstavskriften, men den mindste Sum er sat som afgjørende ved Afvigelser i Vexelsummens Betegnelse. —*D. W. O. 16 om Efterendossement er ikke optagen. — Forevisning til Akcept er paabudt ved domicilierede Vexler med ubenævnt Domiciliat; *Forevisningsfristen ved Sigtvexler er forkortet; Notifikationspligt er opstillet ved Protest de non acceptatione og ved Sekuritetsprotest. — *Trassatus er der givet 24 Timers Betænkningsfrist, naar han afkræves Akcept; *en engang nedtegnet Akcepts Udstrygning er virkningsløs; andre Tillæg o. desl. til Akcepten end den partielle Akcept ansees som uskrevne. — *I Tilfælde af manglende Akcept gives der Adgang til Betalingsregres. — *D. W. O. 40 (om Deposition) er udeladt. — Akceptanten skal have Underretning om en domicilieret Vexels Ikke-Betaling; *Kursdifferentser blive ikke at kumulere; Provisionernes samlede Størrelse maa ej overstige 2 %; — *Vexelejeren maa modtage Trassatens Æresakcept; *Interventionsprotest er ikke nødvendig; *i Tilfælde af, at Nødsadressatens Betaling ej modtages, tabes ikke Regresret mod Adressanten. — For at opnaa Duplikat kan Vexelejeren henvende sig umiddelbart til Trassenten. — Ogsaa uakcepterede Vexler kunne mortificeres; er Mortifikationsstevning udtagen, kan der mod Sikkerhedsstillelse kræves nyt Vexelexemplar hos Trassenten; *af Akceptanten kan der i dette Tilfælde ikke uden Sikkerhedsstillelse kræves Deposition; ved en foreløbig Protest kan den i § 74 hjemlede Ret midlertidig bevares, naar Vexlen er tabt. — *Præskription af Vexelejerens Regressøgsmaal regnes fra Forfaldsdagen; *Præskriptionsfristerne ere noget forskjellige; Virkningerne af Præskriptionens Afbrydelse ere ikke ganske de samme. — § 82 er udeladt; *naar Vexelretten er præskriberet, haves ingen særlig Ret ligeoverfor Akceptant eller Trassent. — *En vis Dagstid er fastsat for Foretagelse af de vexelretlige Handlinger. — *D. W. O. 93—95 ere udeladte. — I Tilfælde af vis major suspenderes Virkningen af de strenge vexelretlige Forskrifter.

De fleste Bestemmelser i N. V. L., der hverken ere hentede fra D. W. O. eller S. L., have som antydet sin Kilde i anden fremmed Vexelret[2]).

Af Love og Udkast, som ere byggede paa den tydske Vexellov, er det — bortseet fra S. L. — egentlig kun den finske Lov, som er kommen N. V. L. til nogen Nytte. Ogsaa dette har dog kun været sparsomt, da dens Afvigelser fra den

[1]) Jfr. Motiverne S. XIV—V. Hvor der nedenfor er sat en *, er den samme Afvigelse i det Væsentlige tilstede allerede i S. L.; i de øvrige Tilfælde er N. V. L. forskjellig ligesaavel fra S. L. som fra D. W. O. — Forholdet mellem D. W. O. og N. V. L. i Enkelthederne vil forøvrigt bedst sees af det i Tillægget optagne Aftryk.

[2]) Jfr. hermed Motiverne S. XVI—XVII.

nærmeste Kilde, den svenske Lov, ere meget faa og mindre væsentlige, og det saavel i Henseende til Form som Indhold; som Tilfælde, hvor der er taget særligt Hensyn til dem, kan nævnes N.V.L. § 21, 3 (Finske Lov art. 19), § 34 (F. L. 33, 2), § 39 (F. L. 35), § 35 (F. L. 36). Flere af den finske Lovs Afvigelser fra den svenske bestaa forøvrigt just i Optagelse af saadanne mindre vigtige Bestemmelser i den tydske Lov, som heller ikke ere optagne i N. V. L. Den ungarske Lov og det schweizerske Udkast af 1877 have sluttet sig saa nær til sin Kilde, at der højst sjelden har kunnet være Tale om at hente noget derfra; (se dog Motiverne til §§ 74, 88, 89). Det italienske Udkast af 1877—78 har været Lovens Forfattere ubekjendt.

Af Love, der ikke ere byggede paa den tydske Lov, er det den reviderede belgiske Vexellov af 20 Maj 1872, som især har været N.V.L. til Nytte. I mange Punkter har den reviderede Lov fraveget sin franske Kilde og nærmet sig den tydske Vexelret eller uden videre optaget dennes Bestemmelser; denne Omstændighed har da ofte været en medvirkende Grund til at optage disse i N.V.L., idet den har bestyrket den Mening, at deres Indhold vil blive almindelig erkjendt (jfr. Motiverne til §§ 1, 10, 19, 21, 38, 42, 66). I andre Punkter har den belgiske Lov optaget mere ejendommelige Forskrifter; nogle af disse har man ikke kunnet følge; men ligesom de overalt have været tagne under Overvejelse, ere de ogsaa stundom blevne efterlignede i Udkastet. Dette er saaledes Tilfældet ved N.V.L. § 3 i. f., at Vexlen ansees som Sigtvexel (*a vista*), hvor ingen Forfaldstid er nævnt (Belg. L. art. 2), og ved § 75 om Protest i Anledning af Vexlens Tab[1]).

Den franske Ret har saagodtsom ikke nogetsteds ligefrem været benyttet som Kilde for N.V.L. (jfr. dog § 80 i. f.); dens Sætninger, saavel de skrevne som de uskrevne, have dog oftere været medbestemmende for Optagelsen af Lovens Regler; dette gjælder saaledes om Forskrifterne angaaende Betaling før Forfaldsdag (§ 40), vis major (§ 92), jfr. ogsaa Motiverne til §§ 21, 29, 35, 41, 42, 66, 75, 93. Forøvrigt maa det bemærkes, at den franske Vexellov gjennem sin Indflydelse paa den tydske er fjernere Kilde til adskillige af N.V. L.s Artikler.

---

[1]) Jfr. ogsaa det første Udkasts § 4 i. f., Motiver S. 8.

Den engelsk-amerikanske Ret, der for største Delen kun hviler paa Sædvanen og vistnok i det hele har fulgt for lidet med Tidens Udvikling, har intetsteds været benyttet som Kilde, om der end ved Overvejelserne om en Retssætnings Optagelse ogsaa har været taget Hensyn til dette for saa stor en Verdensdel gjældende og særlig for de nordiske Lande saa vigtige Retssystem (jfr. Motiverne til §§ 21, 22, 6te Kapitel, § 92).

Ogsaa Forskrifterne i enkelte andre Landes Love have stundom været medvirkende til Optagelsen af en eller anden Retssætning; navnlig gjælder dette om den hollandske og russiske Vexellov (jfr. Motiverne til §§ 3, 21, 34, 46, 92).

Hvad endelig den ældre danske og norske Vexelret angaar, saa indeholder vistnok en Mængde af N. V. L.s Artikler kun, hvad der allerede før har været gjældende i Danmark og Norge. Det er dog blot en enkelt Artikel, som kan siges at have sin Kilde i dansk eller norsk Ret (§ 22)[1]). I flere Tilfælde har dog den Omstændighed, at vedkommende Sætning allerede gjaldt ifølge Danmarks og Norges bestaaende Ret, været en særlig medvirkende Grund til at optage den (jfr. saaledes N. V. L. §§ 6, 18, 29, 40, 49, 2, jfr. dansk Frdn. 1825 § 44, endvidere §§ 51 og 92[2])).

Det vil af det Ovenstaaende forstaaes, at N. V. L. forsaavidt ikke er selvstændig, som den lidet Nyt indeholder. Dette var ogsaa nødvendigt, naar den skulde blive sin Opgave tro, at bidrage til Vexelrettens Enhed i de forskjellige Lande.

Den maatte da væsentlig lægge den fremmede Vexelret til Grund, der havde størst Udsigt til at samle stedse flere Lande om sig. Og naar der var Føje til at fravige Hovedkilden, maatte den fortrinsvis søge sine Bestemmelser fra de Lande eller Love, hvor Forholdet var bedst ordnet. Arbejdets Selvstændighed har derfor især vist sig i en nøjagtig Prøvelse af den tydske og svenske Lov og et Valg mellem de forskjellige fremmede Vexelloves Regler. Paa den anden Side har man dog ogsaa ved Lovens Udarbejdelse gaaet ganske paa egen Haand, ikke blot, hvad der naturligvis meget ofte har været Tilfældet, ved Redaktionen, men ogsaa stundom i Henseende til Indholdet. De vigtigste Exempler herpaa har man i N. V. L. §§ 2 (egne trasserede

---

[1]) Jfr. ogsaa det første Udkasts § 93.
[2]) Jfr. Motiverne S. XX.

Vexler ligestillede med egne Vexler), 52 (Provisionens Begrænsning), tildels §§ 74 og 75, foruden i adskillige af de Tilfælde, hvor man efter, hvad der forhen er forklaret, har søgt at rette paa de ved Anvendelsen opdagede Mangler ved den tydske Lov (jfr. ovenfor S. 42).

§ 10. (Forts.)

De nordiske Vexellove i deres indbyrdes Forhold.

De nordiske Vexellove af 7 Maj 1880 ere i Indhold indbyrdes overensstemmende. Dette gjælder fuldt ud om den danske og norske Lov. De Kommitteredes Udkast bestod nemlig alene af tvende Texter, en svensk og en dansk-norsk; det i alt Væsentligt mellem Danmark og Norge endnu bestaaende Fællesskab i Skriftsprog tillod dette, om det end paa sine Steder kun er opnaaet ved Vendinger, som ellers ikke vilde være blevne brugte [1]). Og Udkastets Text er senere uforandret gaaet over i begge Landes Love, dog saaledes, at der findes nogle faa ubetydelige orthografiske Forskjelligheder. Denne fuldstændige Overensstemmelse gjælder dog kun den egentlige Lov. Med Hensyn til Lovenes Overskrift og Slutning finder en, forøvrigt ganske uvæsentlig, Ulighed Sted. Den norske Lov har nemlig kun Titelen »Lov om Vexler«; den danske derimod »Vexellov for Danmark«. Og den i Lovene indtagne Overgangsbestemmelse (§ 96) har i Danmark overladt Tiden for Lovens Ikrafttræden til Kongen, medens den i Norge selv fastsætter den til 1ste Januar 1881, ligesom den ophævende Klausul ligeoverfor ældre Love naturligen har faaet et forskjelligt Indhold. Nogen virkelig Uoverensstemmelse for Fremtiden følger dog ikke af denne Forskjel, da Loven ogsaa for Danmark ved kgl. Anordning af 28 Maj 1880 er sat i Kraft fra 1 Januar 1881.

Større er Uoverensstemmelsen mellem disse Love paa den ene og den svenske Lov paa den anden Side. Sprogforskjellen har her nødvendiggjort en særskilt svensk Text. Man

[1]) Navnlig er dette skeet for at undgaa Brugen af det possessive Pronomen for 3die Person Flertal, hvor det danske Skriftsprog bruger »deres«, medens det nyere norske ogsaa her bruger »sin«, naar det henviser til Subjektet. Se f. Ex. § 87, sammenlignet med den svenske Text.

har imidlertid bestræbt sig for at bringe de tvende Texter i saa nær Overensstemmelse, som det har været gjørligt uden Brud paa Sprogets Love, idet man herved navnlig har havt for Øje at aabne mindst muligt Rum for ulige Fortolkninger i de forskjellige Riger[1]). Denne Overensstemmelse var større i det oprindelige end i det reviderede Udkast. Den svenske Text var for en stor Del fremkommen ved en Oversættelse af et i Redaktionsudvalget forfattet dansk-norsk Udkast, og skjønt man ved den i Kjøbenhavnermødet foretagne Behandling havde nærmet den dansk-norske Text betydelig mere til den svenske Lov af 1851, fandt den svenske Højesteret dog, at der var indkommet adskillige fremmede Ord og Vendinger, og at der var brugt meget mere af latinske techniske Udtryk, end man var vant til i svenske Love[2]). Under den herved fremkaldte Revision af det svenske Udkasts Text fandt en temmelig udstrakt Omskrivning Sted, og skjønt man ved Kommissionsmødet i 1879 gik meget vidt for at imødekomme Ønsket om størst mulig Overensstemmelse og paa enkelte Steder endog bragte Texterne endnu nærmere sammen end tidligere, er dog som nævnt den svenske Lov i Formen mere afvigende fra de andre Love, end Tilfældet var med de oprindelige Udkast[3]). Navnlig er dette en Følge af, at man i Danmark og Norge ikke har fundet sig opfordret til overalt gjennem tildels tungvinte Omskrivninger at undgaa de fremmede Vexeludtryk, saasom domicilieret Vexel (se f. Ex. §§ 43 og 45, jfr. derimod 18 og 24).

Den svenske Text har i det Hele havt en heldig Tilbagevirkning paa den dansk-norske; den Omhu, man i Sverige anvender paa Lovsproget, og som særlig ogsaa har været anvendt paa den ældre Vexellov, er her indirekte ogsaa kommen de andre Landes Love til Gode. Dette gjælder dog ikke overalt; Arbejdet for den størst mulige Lighed har sommesteds frembragt en for udførlig Redaktion, hvad der hænger sammen med de maaske noget vidtdrevne Fordringer, man i Sverige turde stille til Lovens Klarhed. At adskillige af Lovens Bestemmelser er mere omstændelige, end man er vant til i Danmark og Norge, forklares dog ogsaa af Hovedkilden, den tydske Lovs, Redaktion og af det

---

[1]) Se Motiverne S. X.
[2]) Se Betænkning, Bilag 58—9.
[3]) Jfr. Betænkning p. VI—VII.

Hensyn, at man her havde en Lov for sig, der i mere end sædvanlig Grad skulde benyttes af Lægmænd.

Hvad angaar de to ovennævnte Punkter, hvori der er en liden Forskjel mellem den danske og den norske Lov, da stemmer den svenske Lov i Overskriften nærmest med den norske (»Vexellag«). Den omhandlede § 96 i de andre Love findes derimod slet ikke i selve den svenske Lov. Denne er nemlig, efter hvad der i Sverige, ligesom i Tydskland, ved større Love er brugeligt[1]), sat i Kraft ved en særskilt Indførelseslov eller Promulgationslag, (Förordning om nya vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall« af 7 Maj 1880), hvis § 1 ogsaa lader den svenske Vexellov gjælde fra 1ste Januar 1881.

Mellem den svenske og de to andre Love er der imidlertid ogsaa en enkelt Forskjel i Indholdet. Dette er Tilfældet ved § 80, angaaende Afbrydelse af Præskription, idet de 6 sidste Linjer af den danske og norske Lovs første Passus (om *denunciatio litis*) savne en tilsvarende Bestemmelse i den svenske Lov, da den ej vilde passe med den svenske Civilproces's Regler[2]).

Paa tvende Punkter have alle tre Vexellove henvist den nærmere Ordning af Forholdet til de enkelte Landes Lovgivning, hvorfor den selvfølgelig kan blive forskjellig i hvert af Landene. Dette er for det første Tilfældet ved § 73 om Vexlers Mortifikation; da imidlertid Lovgivningen i Danmark og Norge ingen særegne Regler har om Mortifikation af Vexler, der her ere undergivne samme Regler som almindelige Gjældsbreve (jfr. derimod den svenske Indførelseslov § 3), kan den for Tiden ikke egentlig siges at være af Interesse for Vexelretten. Anderledes er det med det andet Punkt, Vexelprotesterne. I § 81 henviser N. V. L. udtrykkelig til de enkelte Landes Lovgivning om, hvem der er bemyndiget til at foretage Protest. Idet Loven forøvrigt kun indeholder enkelte Regler om Protester, forudsætter den stiltiende, at der af andre Love vil gives udfyldende Bestemmelser derom; navnlig er dette Tilfældet med den paa Grund af §§ 25, 26 og 30 vigtige Regel om, hvem der kan begjære Udskrift af Protest, — Noget som man opgav at ordne paa en overensstemmende Maade

---

[1]) I Danmark og Norge kjendes intet andet Exempel paa Indførelseslove end de Forordninger, der satte Christian V.'s Lovbøger og Kirkeritualet i Kraft.

[2]) Jfr. Betænkn. XV—XVI og S. 55—6.

i Vexellovene[1]). Regler om Vexelprotest ere ogsaa nu givne i særskilte Love, nemlig for Sverige i Indførelseslovens § 4, og især for Danmark og Norge, for hint Land i Lov om Vexelsager og Vexelprotester af 28 Maj 1880, og for dette Land i Lov om Rettergangsmaaden i Vexelsager m. V. af 17 Juni 1880, begge Loves § 10. Ogsaa i Tydskland gjælder det, at Vexelprotester ere behandlede i de forskjellige Landslove.

Dernæst maa det fremhæves, at Lovenes Omraade og dermed Overensstemmelsen kun strækker sig til den materielle Vexelret. Paa Grund af Sammenhængen med den, for Sveriges Vedkommende fra de andre Landes Ret meget afvigende, Civilproces har man opgivet ethvert Forsøg paa at inddrage Vexelprocessen i Loven (jfr. § 94). Den er derfor ordnet ved særskilte Love, nemlig for Sverige ved Indførelseslovens § 5, for Danmark ved L. om Vexelsager og Vexelprotester af 28 Maj 1880 §§ 1—9 og for Norge ved L. om Rettergangsmaaden i Vexelsager m. V. af 17 Juni 1880 §§ 1—9, hvilke alle træde i Kraft samtidig med Vexelloven; den danske og den norske Lov ere i det Væsentlige indbyrdes overensstemmende, paa Grundlag af de processuelle Forskrifter i den danske Frdn. 18 Maj 1825.

Endelig maa det mærkes, at selve den materielle Vexelret i N. V. L. er opfattet noget snevrere end i enkelte andre Love og navnlig i den ældre svenske Lov. Den har ligesom D. W. O. kun behandlet Vexelretten i strengere Forstand. Den behandler kun Vexlen selv og de deraf udspringende Retsforhold, ikke derimod Forpligtelsen til at indgaa Vexelkontrakt, f. Ex. Pligten til at akceptere (jfr. derimod S. L. Kap. 2, §§ 22 og 27 samt dansk Frdn. 1825 § 21) eller Vexlens Indflydelse paa det underliggende Forhold. Men heller ikke alle af Vexlen udspringende Retsforhold har Loven behandlet, i Almindelighed kun saadanne, der ere særegne for Vexlen eller ialfald have fremkaldt ejendommelige Retsregler[2]). Saafremt derimod kun de almindelige civilretlige Regler blive at anvende paa Retsforholdet, er dette som oftest[3])

[1]) Jfr. hermed Betænkning af det danske Landsthings Udvalg S. 3.

[2]) Som Exempel paa de sidste kan nævnes Reglen om Vindikation af Vexler i § 76.

[3]) Der er dog ogsaa Tilfælde, hvor Loven for Fuldstændigheds Skyld har optaget almindelige civilretlige Regler, f. Ex. §§ 34, 35, tildels 36, 38, 47, Størstedelen af det 14de Kapitel.

blevet liggende udenfor Lovens Ramme, f. Ex. sædvanlig Cession af Vexler, Overleverelse af Vexlen til Ejendom, en Fuldmægtigs Bemyndigelse til at akceptere, Panteret i Vexel, Akceptantens Adgang til Deposition af Vexelsummen, Dækningssøgsmaalet, Vexelejerens Stilling i Konkursbo. I disse Tilfælde maa altsaa vedkommende Retsregler søges udenfor Vexelloven, og det beror da paa den øvrige Lovgivnings, og navnlig den almindelige Civilrets, Indhold, hvorvidt der her bliver Overensstemmelse. Paa Grund af den svenske Rets almindelige Forhold til de øvrige Landes Ret er der paa dette Omraade tildels ikke uvæsentlige Forskjelligheder mellem Rigerne[1]). Sammenhængende hermed er det, at N. V. L. paa flere Steder henholder sig til Begreber, som ligge udenfor Vexelretten, og som ere nærmere forklarede i den øvrige Lovgivning. Ogsaa her kan der naturligvis paa Grund af Forskjelligheder i denne blive en eller anden Ulighed[2]) i Betydningen af vedkommende Udtryk i de forskjellige Love.

I den egentlige materielle Vexelret er der altsaa alligevel, paa en enkelt Undtagelse nær, ved de nye Love tilvejebragt en fuldstændig Overensstemmelse mellem de tre Lande. Denne er dog kun sikret for Tiden. Ingen af Lovene har gjort sin Ikrafttræden eller sin Vedbliven afhængig af lignende Loves Tilværelse i de andre Lande; de have ingensomhelst traktatmæssig Charakter. Den lovgivende Magt har altsaa her i hvert af Landene sin sædvanlige Uafhængighed. Med det svenske Lagutskott tør man dog udtale Haabet om, at »denne Frihed ikke vil blive benyttet, men Vexellovene meget mere udgjøre et blivende Vidnesbyrd om trende beslægtede Folks enige Samvirken paa et Lovgivningsomraade, hvor der forefindes saa stort Rum for yderligere Overensstemmelse«.

Af større Betydning for Fremtiden turde det være, at ogsaa de tre Rigers Domstole ere ganske uafhængige af hinanden. Heri ligger der en nær Mulighed for det samme Tilfælde, som indtraadte i Tydskland før Oprettelsen af en fælles Højesteret i Han-

---

[1]) Saasom ved almindelig Cession af Vexler, Adgangen til Deposition.

[2]) F. Ex. »rejse Sag« i § 41; »Evne til at indgaa Vexelforpligtelse« i § 81, der bl. A. sigter til Myndighedsalderen, som jo er forskjellig inden de nordiske Lande.

delssager, nemlig en forskjellig praktisk Fortolkning af opstaaende Spørgsmaal. For ikke at tale om, at dette kan være Tilfældet ved enhver Lov, skal her fremhæves, at de nye Vexellove med Flid have ladet enkelte Spørgsmaal uløste, f. Ex. om Virkningen af et Efter-Endossement, Anvendelsen af fremmed Ret udenfor de i Kap. 14 afgjorte Tilfælde, Overstrygningers og Forfalskningers Indflydelse paa Vexlens og Vexelerklæringens Gyldighed, — ligesom de i andre Tilfælde have nøjet sig med at opstille et Begreb eller en kort Regel, som maa udfyldes gjennem den praktiske Fortolkning[1]). Saameget mere er det at haabe, at Videnskaben vil behandle fremtidige Fortolkningsspørgsmaal som fælles, og at Domstolene ogsaa, forsaavidt de ikke inden det enkelte Land ere bundne ved ældre Sædvane (jfr. nedenfor § 11), ville tage Hensyn til hverandres Afgjørelser.

At der gjennem Forretningsverdenens Sædvane kan opstaa Vexelusancer, der ere bindende, forsaavidt de ej stride mod Loven, og at der ogsaa herigjennem kan danne sig Uoverensstemmelser, er vistnok ogsaa en Mulighed.

§ 11.

De nordiske Vexellove i deres Forhold til den ældre Ret.

De nye nordiske Vexellove hæve fra 1ste Januar 1881 de ældre Vexellove.

Hvilke disse ere, have Lovene i alle tre Lande lagt an paa udtrykkelig at sige; se den svenske Indførelseslovs § 2, den danske og den norske Lovs § 96. Det fremgaar heraf, at ogsaa de Dele af de ældre Love, hvis Indhold ligger udenfor N. V. L.'s Ramme, alligevel ere hævede. De vigtigste af dem, om Processen, ere dog som nævnt optagne i særskilte Love; det Samme gjælder tildels ogsaa enkelte Bestemmelser vedkommende Protesten; derimod er det ikke Tilfældet med S. L. Kap. 2 om Vexelkjøb, der saaledes ganske bortfalder.

---

[1]) F. Ex. »andet Sted« i § 4, Vexelborgen (§§ 5 og 87), Reglen om fuld Erstatning for mora i § 36 og om Pligten til at prøve Legitimationens Rigtighed i § 39, »indfri Vexel« i § 41, »god Tro« i § 76, »den almindelige Samfærsel« i § 92, »Berigelse paa Andens Bekostning« i § 93.

Uagtet Lovene ikke have knyttet nogen almindelig ophævende Klausul til sin udtrykkelige Opregning, kan det ikke være tvivlsomt, at, om der i andre ældre Love maatte forekomme Regler om Vexler, der staa i Strid med de nye Love, ere de stiltiende ophævede ved disse; noget Exempel herpaa kjendes dog ikke. Paa samme Maade er ældre Sædvaneret, der staar i Strid med Loven, at anse som ophævet; dette er af særlig Betydning for Norge, hvor en saa stor Del af Vexelretten hidtil har været uskreven.

Derimod vil den ældre Sædvaneret fremdeles kunne faa Betydning, forsaavidt som den indskrænker sig til at fortolke Sætninger, der ere gaaede over fra den ældre skrevne Ret til den nye, eller udfylder Begreber, som ere optagne i de nye Love uden at faa nogen nærmere Forklaring. Dette gjælder saaledes om Endossatarens Stilling ligeoverfor tidligere Vexelskyldnere, navnlig hans Uafhængighed af udenforliggende Indsigelser, hvilken kun er ufuldkommen udtrykt i N. V. L. og trænger en Udfyldning, der tildels er at finde i den ældre Sædvaneret. Ligeledes kan denne komme til Hjælp ved Afgjørelsen af de ovenfor S. 51 antydede Spørgsmaal, som Loven aldeles har forbigaaet, f. Ex. om Efter-Endossementet. Derimod kan efter de almindelige Regler for nye Loves ophævende Kraft ikke saadan ældre Sædvane, ligesaalidt som skreven Ret, blive bestaaende, der, om den end ikke strider mod Loven, dog omhandler Emner, som denne klarligen har villet behandle udtømmende. — I de Tilfælde, hvori den ældre sædvansmæssige Ret fremdeles bliver gjældende, er der ogsaa en Mulighed for, at der allerede fra første Stund kan blive Uoverensstemmelser mellem Rigernes Vexelret[1]).

De ældre Retsregler, skrevne som uskrevne, der omhandle de udenfor N. V. L.'s Omraade liggende Vexelforholde, forblive — forsaavidt de ikke, som nys nævnt, udtrykkelig ere hævede ved de nye Vexellove — fremdeles i Kraft. Dette gjælder saaledes de bestaaende Love om Vexelkursen, om Stempelpligt for Vexler, Sportellovenes Forskrifter om Betaling for Vexelprotester o. desl. Ligeledes findes der i almindelige civile eller kriminelle Love stundom særskilte Forskrifter om Vexler, der for disse særlig forklare eller afændre en eller anden Regel uden at strejfe

[1]) Et Exempel herpaa har man maaske netop ved Efter-Endossementet.

ind paa N. V. L.'s Enemærker og derfor utvivlsomt forblive gjældende. Dette er saaledes Tilfældet med de indbyrdes i det Væsentlige overensstemmende Regler i Konkurslovene om Boets Tilbagesøgning af betalt, uforfalden Vexel (svensk Konkurslov § 36, 2 i. f., norsk L. § 44 i. f., dansk L. § 25, 2) ligesom med den i den danske Straffelovs § 269 fastsatte særskilte Straf for Vexelfalsk[1]). — De Regler, der ere givne for andre Gjældsbreve, maa ogsaa fremdeles blive at anvende paa Vexler, forsaavidt de ikke stride imod Vexelloven. Saaledes kommer den dansk-norske Frdn. 9 Febr. 1798, angaaende Skyldnerens Forhold til Cessionaren, og navnlig dens sædvansmæssige Fortolkning Vexellovens Anvendelse til Gode.

Med Hensyn til Grænsen mellem den ældre og den nye Rets Herredømme er det for alle tre Lande fastsat, at de ældre Love fremdeles heltigjennem komme til Anvendelse paa Vexler, der ere udstedte før 1 Januar 1881. I den svenske Indførelseslov er dette udtrykt saaledes: »Den vexellag, som nu gillad ock antagen är, så ock hvad här nedan stadgas, skall gälla från den 1 Januar 1881 för alla vexlar, som derefter utgifvas«. Disse Udtryk efterlade ingen Tvivl om, at den nye Lov ikke i nogen Henseende bliver at anvende paa Vexler, som ere udstedte tidligere. Ikke blot den oprindelige Vexel (Tratten, den egne Vexel), dens Gyldighed, dens Virkninger og alle de Handlinger, som udkræves for at bevare Vexelretten mod Udstederen saavel som Vexelproces mod ham, — men ogsaa de senere Vexelerklæringer (Akcept, Endossement) og Alt, hvad der vedkommer de deraf udspringende Rettigheder og Forpligtelser, maa i dette Tilfælde bedømmes efter den ældre Ret, selv om disse Erklæringer ere tegnede efter 1 Januar 1881. Den danske og den norske Lovs § 96 kunde derimod gjennem sin Ordlyd synes at give Plads for den Fortolkning, at kun Alt, hvad der vedkommer den oprindelige, før 1 Januar 1881 udstedte, Vexel skulde bedømmes efter den ældre Ret, men at de senere tegnede Erklæringer, naar de ere afgivne efter 1 Januar 1881, falde ind under den nye Rets Herredømme. En saadan Fortolkning maa imidlertid bestemt forkastes. Ligesom det allerede er usandsynligt, at § 96 skulde ville have bygget sin Regel paa en saa fin, theoretisk Betydning af Ordet

[1]) Jfr. Justitsministeriets Bem. ved det danske Lovforslag S. 31.

»Vexel«, som det vilde være, naar derved alene forstodes den oprindelige Vexel (»Grundvexlen«) i Modsætning til de senere Vexelerklæringer, — saaledes tale andre Hensyn afgjort imod den nævnte Fortolkning. Saavel den danske Lov af 28 Maj som den norske af 17 Juni 1880 vise, at selv ved Vexelprocessen skal man ogsaa i Fremtiden følge den ældre Lovgivning, naar Sager rejse sig af Vexler ældre end 1881. Det er altsaa klarligen ogsaa den danske og norske Lovs Mening, at enhver Handling, som fremkaldes af den ældre Vexel, skal rette sig efter den Lov, under hvis Herredømme den er udstedt. Men at der ved Vexelomgangen skulde bruges en forskjellig Fremgangsmaade ligeoverfor de forskjellige Vexelskyldnere (Trassent, Akceptant, Endossent), og at disse, naar de vare inddragne under samme Vexelsøgsmaal, skulde være indbyrdes meget afvigende[1]) Rettergangsregler undergivne, eftersom deres Forpligtelse var ældre eller yngre end 1 Januar 1881 — vilde være altfor urimeligt, til at det uden Nødvendighed kan antages som Lovens Mening. Hvad særlig angaar Bedømmelsen af Vexelerklæringernes Gyldighed, vilde ogsaa selve de nye Loves § 5 lede til, at et i sig selv gyldigt Endossement paa en ugyldig Vexel vilde falde med denne. Derimod kunde det vistnok være rimeligt, om man opretholdt et paa en ældre gyldig Vexel i 1881 tegnet Endossement, der vilde være gyldigt efter den nye Lov, men ikke medførte den sædvanlige Retsvirkning efter den ældre (f. Ex. om det i Danmark var uden Valuta-Erklæring). Men til at opstille denne Undtagelse paa egen Haand er man ikke berettiget, da Loven Intet indeholder om, at enhver Vexelerklærings Gyldighed skal bedømmes efter den mildeste Lov.

Resultatet bliver altsaa i alle tre Lande, at, naar først selve Vexlen er udstedt før 1ste Januar 1881, skal Alt, hvad der vedkommer saavel den som senere derpaa tegnede Erklæringer og de af disse flydende Rettigheder og Forpligtelser, Rettergangsmaaden indbefattet, bedømmes efter den ældre Vexelret, uanseet om denne — hvad der i Danmark og Norge oftere vil være Tilfældet — er strengere end den nye[2]).

---

[1]) Dette vilde ialfald i Norge blive Tilfældet.

[2]) Jfr. hermed Hartmann § 24 om den indbyrdes meget afvigende Overgangstilstand ved Indførelsen af D. W. O. i de forskjellige tydske Stater.

Regelen om, at den ældre Ret i sin Helhed skal anvendes paa alle Vexler, udstedte før 1 Januar 1880, maa endog opfattes saa strengt, at selv de ældre Forskrifter om Vexelprotester og Fremgangsmaaden ved disse blive at følge ved enhver Protest, optagen i Anledning af saadanne ældre Vexler. For Danmarks Vedkommende er dette udtrykkelig afgjort ved L. om Vexelsager og Vexelprotester 28 Maj 1880 § 11, og for Sverige — hvor Spørgsmaalet dog har liden praktisk Betydning, da den ældre og nye Ret her næsten ganske falder sammen — er der ingen Grund til at antage noget Andet. I Norge kunde derimod som Følge af L. 17 Juni 1880 § 11 den Mening tænkes gjort gjældende, at de nye Forskrifter om Vexelprotester (L.'s § 10) skulde følges ogsaa, naar Protest optages i Anledning af ældre Vexel. Tager man Loven paa Ordet[1]), synes det nemlig, som om det kun er de ældre Bestemmelser om Vexelprocessen og ikke de om Vexelprotester, der fremdeles skulle anvendes paa ældre Vexler. Men en saa bogstavelig Fortolkning vilde her neppe være paa rette Sted. For det Første vilde der herved opstaa den Mangel paa Sammenhæng, at der for forskjellige Bestemmelser om Protest vilde gjælde en forskjellig Regel; thi de i selve Vexelloven (§§ 81—83) indeholdte Forskrifter skulle, forsaavidt de afvige fra de ældre, paa Grund af § 96 kun anvendes ved Vexler, yngre end 1 Januar 1881. Og dernæst vilde det ikke heller stemme vel med den norske Grundlovs Forbud mod at give Love tilbagevirkende Kraft, om man anvendte den i L. 17 Juni § 10 i. f. indeholdte nye Regel, at Udskrift af Protestforretninger ikke maa meddeles andre end Rekvirenten, — paa ældre Vexler, da den kan tænkes at ville have Indflydelse paa den materielle Ret. Man gjør derfor vistnok bedst i at gaa ud fra, at der her foreligger en liden Unøjagtighed i den norske Lovs Text[2]), og at ogsaa i Norge alle de ældre Regler om Protester skulle følges overalt, hvor Vexlen er udstedt før 1881.

---

[1]) »De nu gjældende Bestemmelser om Vexelprocessen komme dog fremdeles o. s. v.« jfr. den danske Lovs § 11.

[2]) Saasom at »m. V.« er udeladt efter »Vexelprocessen« (jfr. Lovens Overskrift). At denne Unøjagtighed her kunde indsnige sig, er saameget lettere forklarligt deraf, at §ens første Punktum, hvortil det andet nøje slutter sig, kun nævner processuelle Love (jfr. hermed den danske V. P. L.).

Paa Grund af Vexlens Kortvarighed vil den Overgangstid, hvori den ældre Lovgivning fremdeles bliver fulgt, ikke være lang. Særlig for Norge maa det dog mærkes, at en før 1881 udstedt, men senere efter N. L. 5. 13. 21 præskriberet Vexel, kan blive bindende som sædvanligt Gjældsbrev i 20 Aar efter Udstedelsen (jfr. derimod N. V. L. 93).

Anmærkning. Hvorvidt Vexelforholdet skal bedømmes efter den ældre eller den nye Ret, er i Sverige mindre væsentligt. Derimod er det i Danmark og Norge af særdeles stor Betydning. En kort samlet Oversigt over de vigtigere Forskjelligheder mellem den ældre og den nye Ret vil derfor for disse Landes Vedkommende her være paa rette Sted[1]).

De vigtigste Forandringer i den hidtil gjældende danske og norske Rets fælles[2]) Indhold, som N. V. L. medfører, ere følgende:

Fastsættelsen af Vexlens Løbetid er overladt Parterne; Valutaerklæring og dobbelt Betegnelse af Summen er ikke nødvendig; enhver Fordring om *distantia loci* er opgiven; Udstedelsens Tid og Sted saavelsom Betalingsstedet er en Del af Vexlens nødvendige Indhold; Valget mellem de Maader, hvorpaa Betalingstiden kan angives, er noget indskrænket; Renteforpligtelse i en Vexel ansees som uskreven. — Forpligtelse til Forevisning til Akcept er kun opretholdt for visse domicilierede og for Efter-Sigt-Vexler; for disse ere nye Frister opstillede. Forevises i andre Tilfælde Vexlen til Akcept og denne nægtes, er Protest vel Vilkaar for den særegne Regres i Anl. af manglende Akcept, men ikke for Vexelrettens Bevaring i Almindelighed. — Der gives Adgang til Sikkerhedsregres i Tilfælde af manglende eller ubetryggende Akcept; i sidste Tilfælde er Betalingsregres udelukket, i det første maa Vexelejeren ved denne taale Afkortning af Rente for den resterende Løbetid. — Løbedage afskaffes; nye Regler for Sigtvexlers Forevisningstid ere opstillede. — Det bliver i visse Tilfælde nødvendigt at optage Protest *de non solutione* hos Trassatus, uagtet Vexlen forhen er protesteret *de non acceptatione*. Ved domicilierede Vexler tabes Vexelretten ogsaa ligeoverfor Akceptanten, hvis ej Protest er optagen hos Domiciliatus. Underretningspligten er indskrænket til at gjælde ligeoverfor dem, hvis Adresse findes paa Vexlen, og paahviler Vexelejeren kun i Forhold til den nærmeste af saadanne Formænd; dens Forsømmelse har ikke Vexelrettens Tab, men Skadeserstatning og Tab af Bifordringerne (Provision o. desl.) til Følge; Vexelrenten er nedsat til 6 % aarlig; Provision kan i Tilfælde af Regres

---

[1]) En udførligere Oversigt findes i det danske Justitsministeriums Bemærkninger til Forslag til Vexellov for Danmark og i det norske Justitsdepartements Foredrag angaaende Fremsættelse af kongelig Proposition for Norge. For Sverige kan der henvises til Lagutskottets Indstilling, jfr. ogsaa Holms og Bergius's Udgave af den nye svenske Vexellov. De vigtigste Afvigelser fra den svenske Ret fremgaa ogsaa af Forklaringen ovenfor S. 43. —

[2]) Her er dog ogsaa medtaget enkelte Punkter, hvor den danske og norske Ret vistnok ikke har indbyrdes overensstemmende Regler, men dog disse ere lige forskjellige fra N. V. L.

beregnes paa flere Hænder, dog ej tilsammen mere end 2 %. — Vexelejeren er kun pligtig at opsøge Nødsadressaten paa Betalingsstedet. En betalende Nødsadressat har Vexelret ogsaa mod Adressanten. En akcepterende Nødsadressat eller Intervenient skal underrette Honoraten om Akcepten. — En særlig Protest for Nægtelse af Udlevering er indført, hvor Duplikat eller Vexelkopi ej udleveres af den, hos hvem de ifølge Paategning paa Vexlen skulde være forvarede. — Er Mortifikationsstevning udtagen, kan man trods Vexlens Tab mod Sikkerhedsstillelse kræve Betaling af Akceptanten ved Forfaldsdag og af Trassenten strax Udstedelse af et nyt Vexelbrev. Naar Vexlen er tabt, kan denne Ret midlertidig bevares ved en foreløbig Protest. Vexler kunne ej vindiceres fra godtroende Besidder, selv om han ikke har erhvervet den gjennem Blankoendossement. — Akceptantens Forpligtelse præskriberes i 3 Aar, og Regresretten mod de forskjellige Endossenter og Trassenten i 6 Maaneder (1 Aar ved fjernere Steder), for den første Regresfordrings Vedkommende regnet fra Forfaldsdag, for de senere regnet fra den Dag, Regressøgeren er stevnt eller har indfriet Vexlen. Den præjudicerede Vexel har ikke Kraft som »simpelt« Gjældsbrev, medens der saavel ved den som ved den præskriberede Vexel er hjemlet et Berigelsessøgsmaal. — Egne trasserede Vexler ere ligestillede med egne Vexler.

Af den danske Rets særlige Indhold ere ogsaa enkelte Sætninger forandrede ved N. V. L.; saaledes maa det fremhæves, at Adgangen til at udstede trasserede Vexler lydende paa Ihændehaveren udelukkes, at Nødvendigheden af Valutaerklæring, for at et Endossement skal ansees fuldkomment (dansk Fdn. § 12), ophæves, at den i Frdn. 1825 § 14 liggende Begrænsning i en Endossents Forpligtelse er bortfalden, at Akcept kan ske ved Trassatens blotte Navntegning og at Forfaldsdag, naar den indtræffer paa Helligdag, rykkes frem til den følgende Søgnedag. Af Lovens Afvigelser fra den norske Rets særlige Indhold kan mærkes den partielle Akcepts Gyldighed og Pligt for Vexelejeren til at modtage den, Indskrænkning i Friheden til at optage Protest paa en hvilkensomhelst Dagstid, og at Vexlen efter Udløbet af den ejendommelige Vexelpræskription ikke heller har nogen Kraft som »simpelt Gjældsbrev«.

§ 12.

De nordiske Vexelloves stedlige Omraade.

De nordiske Vexellove gjælde for Danmark, Norge og Sverige. For de to sidstnævnte Landes Vedkommende trænger dette ikke nogen videre Forklaring, da de ingen Bilande eller Kolonier nu have[1]).

Anderledes staar Sagen i Danmark. Foruden i det egentlige Kongerige gjælder selve den nye danske Vexellov paa Færøerne,

[1]) Sveriges sidste Koloni, den vestindiske Ø St. Barthelemy, afstodes til Frankrige 1877. Ifølge Regl. 25 Sept. 1811 skulde den svenske Ret gjælde paa Øen, og som Følge heraf maatte altsaa ogsaa den svenske Vexellov af 1851 der være gjældende. Det antages imidlertid som sikkert, at fransk Ret nu er bleven indført paa Øen, saaledes ogsaa *Code de commerce*. —

samt for den europæiske Befolkning paa Grønland, da alle danske Love nu ansees givne ogsaa for disse Steder, naar intet Andet udtrykkelig er sagt[1]). Island har derimod siden Forfatningsloven af 5 Januar 1874 jfr. dansk L. 2 Januar 1871 § 3 sin egen Lovgivningsmagt (Althinget og den danske Konge), og de nye danske Love gjælde ikke der, uden forsaavidt som deres Indhold er efterlignet i en særlig islandsk Lov[2]). Dette har for Vexellovens Vedkommende endnu ikke kunnet ske, da Althinget, der blot sammentræder hvert andet Aar, ikke iaar har været samlet. Det maa imidlertid formodes, at Regjeringen vil forelægge Althinget i 1881 Spørgsmaalet om at afløse Fdn. 18 Maj 1825 ved en, med de nye nordiske Love overensstemmende, Vexellov. — Heller ikke i de vestindiske Kolonier (St. Croix, St. Jean og St. Thomas), der forøvrigt i det Hele taget staa under dansk Rets Herredømme, er den nye Vexellov endnu indført, idet de danske Love der kun gjælde, forsaavidt dette udtrykkelig er fastsat i Lovene selv, eller senere særskilt Anordning derom er udfærdiget af Kongen med Kolonialraadets Samtykke[3]). Det Første er ikke Tilfældet ved nærværende Lov, og hvorvidt det Sidste vil ske, kan endnu ikke vides. Ialfald i nogen Tid forbliver altsaa den danske Vexelforordning af 18 Maj 1825 fremdeles i Kraft paa de to sidstnævnte Steder.

Om Grænsen mellem inden- og udenlandsk Vexellovgivnings Herredømme med Hensyn til de enkelte Retsforholde vil blive handlet i nærværende Skrifts sidste Kapitel.

§ 13.

Om Vexellovenes Fortolkning.

Idet der her i det Hele maa henvises til den almindelige Lære om Lovfortolkning, er der dog enkelte Bemærkninger vedkommende Vexellovenes Interpretation, som her fortjene en Plads.

Hvad Fortolkningsmidlerne angaar, spille de historiske i dette Tilfælde en særegen Rolle. Man finder dem dels i Lovenes

---

[1]) Jfr. Scheel, Privatrettens alm. Del I. 98 ff., 115; Deuntzer, Privatrettens alm. Del I. 104, 106—7.

[2]) Jfr. Deuntzer l. c. I. 106; Aubert, de norske Retskilder I. 393.

[3]) Se Koloniallov 29 Novbr. 1863, § 1; jfr. Scheel I. 110 ff.

Forarbejder, dels i deres Kilder. Af de første er det især Motiverne, som træde i Forgrunden. Det maa her som ellers stedse haves for Øje, at en Lovs Motiver vel kunne afgive gode Bidrag til Fortolkningsspørgsmaalenes Løsning, men ingenlunde gaa foran Loven selv; de Resultater, som dennes eget Indhold leder til, have Fortrinet for de i Motiverne udtalte Meninger. I nærværende Tilfælde er dette saameget klarere, som man ikke kan slutte Noget af den Omstændighed, at en i Motiverne fremsat Fortolkning ikke er bleven modsagt[1]) paa de senere Trin af Lovarbejdet, f. Ex. af Nationalforsamlingernes Komiteer; Bestræbelserne for at opnaa en fuldkommen Eenhed mellem de tre Lande gjorde nemlig deres Behandling nødvendigvis temmelig overfladisk.

Ogsaa Forholdet til Lovens Kilder er i dette Tilfælde af en særegen Art. Naar en Lovtext ellers uden Forandring er flyttet over fra en ældre Lov til en ny, kan det som oftest opstilles som en Forudsætning fra Lovgiverens Side, at den skal fortolkes paa samme Maade i denne som i hin, og man kan derfor her i Almindelighed ligefrem drage sig den ældre sædvansmæssige Fortolkning til Nytte. Men ved de nye nordiske Vexellove er der den Ejendommelighed, at den væsentligste Kilde er en fremmed Lov, og her kan man umulig gaa ud fra den Formodning, at Lovgiveren ved at tage den fremmede Text uden Forandring har villet støtte den samme Forstaaelse, som har været gjort gjældende ligeoverfor Kilden. Den tydske Lovs theoretiske og praktiske Fortolkning kan selv der, hvor D. W. O. ligefrem er bleven afskreven i N. V. L., kun faa den Betydning, som Grundenes Vægt give den. Men det er paa den anden Side ogsaa klart, at den rige Literatur og Praxis, som den tydske Vexellov har affødt, i høj Grad letter Arbejdet ved Anvendelsen af de nye nordiske Love, saaat man endog her er langt bedre hjulpen end ligeoverfor mangen gammel, hjemlig Lovtext.

Den anden væsentlige Kilde for N. V. L., den svenske Vexellov af 1851, er vistnok i et af de nordiske Riger en indenlandsk Lov. Men da den saagodtsom ingen Literatur og forholdsvis meget faa Domme har fremkaldt, er der her liden Hjælp at finde for den historiske Fortolkning.

---

[1]) Et Exempel paa saadan Modsigelse har man ved § 21 (ang. Trassatens Betænkningsfrist ved *a vista* Vexler); jfr. Betænkning p. IX—X og S. 48—49.

Er omvendt en Artikel undergaaet Forandring ved Overførelsen fra Kilden til N. V. L., kan man endnu mindre sikkert end ved ældre indenlandske Lovtexters Benyttelse slutte, at Hensigten hermed netop har været at forandre Meningen. Herom kan Intet siges i sin Almindelighed. Medens den forskjellige Affattelse ganske vist ofte vil indeholde en noget forskjellig Mening, vil det omvendt ogsaa ofte hænde, at f. Ex. Sætninger ere udeladte som overflødige, ikke fordi man har villet forkaste deres Indhold[1]).

Et ejendommeligt historisk Fortolkningsmiddel danner ved N. V. L. de tilsvarende Lovtexter i de andre nordiske Lande, — paa den ene Side den dansk-norske, paa den anden Side den svenske. Da nemlig Hensigten har været at faa tre, i Henseende til Indholdet fuldkommen overensstemmende, Love, vil f. Ex. den svenske Lovs Text, hvor den maatte være klarere affattet end den danske og norske Lovs, være vejledende ved dennes Fortolkning, og omvendt; Formodningen vil nemlig stedse være for, at de skulle forstaaes paa samme Maade. Da man i det Hele har stræbt saa vidt muligt at faa tilsvarende Udtryk i de tvende Texter, vil Tilfældet dog neppe ofte forekomme[2]).

En Vexellov kan ikke mere end andre Love være Gjenstand for en bogstavelig Fortolkning. Vistnok er den for en stor Del en Undtagelseslov, og som saadan vil den blive strengere fortolket end almindelige Love; saaledes maa Lovens Vilkaar for, at Dokumentet skal blive erkjendt som Vexel og opnaa dennes særegne Rettigheder, nøje iagttages[3]). Men der mangler ingenlunde Exempler paa, at Lovens Sætninger maa fortolkes udvidende eller indskrænkende, ikke blot af Hensyn til andre af Lovens egne Forskrifter, men ogsaa paa Grund af Affattelsesmaaden, navnlig fordi en udførligere Forklaring har været anseet overflødig[4]). I denne Forbindelse kan det ogsaa mærkes, at man

[1]) F. Ex. D. W. O. 68, 2 P. og 70 i. f., jfr. med N. V. L. 69 og 71.

[2]) Som Exempel kan anføres den svenske Lovs § 9, hvor Ordet »overdrages« bedre forstaaes ved at sammenholdes med de andre Loves § 9; den sv. L. § 13 m. fl. »Vexelinnehafvare«, jfr. med de andre Loves »Vexelejer«; jfr. ogsaa §§ 4 i. f., 52 *init.*, 73, 93.

[3]) At man dog heller ikke her bør være saa streng som den tydske Praxis, vil der sees flere Beviser paa i dette Skrifts 2det Kapitel.

[4]) Saaledes kan Underretning ifølge § 20 ej være nødvendig, naar Efterakcept er given (§ 28); Betænkningsfristen i § 21 vil paa Grund af § 32 neppe komme

ej kan underlægge enhver Forskrift om Vexlens Indhold den Fortolkning, at en Overtrædelse deraf har Vexelrettens Tab til Følge [1]).

I Tydskland har den Lære været almindelig, at Vexellovens Forskrifter kun i de Tilfælde, hvor den selv har tilladt det, kunne fraviges ved Parternes Aftaler [2]). Denne Opfattelse af Vexellovens strengt præceptoriske Charakter, som heller ikke i Tydskland er ubestridt, er ialfald for vidtgaaende ligeoverfor de nordiske Vexellove. N. V. L. har selv i en Række af Tilfælde dels tilladt visse Klausuler i Vexlen, som undtage den fra Lovens Regler (jfr. §§ 9, 14, 15, 16, 42), dels ellers tydelig udtalt, at vedkommende Forskrift kun er deklaratorisk og altsaa kan afændres ved Parternes Overenskomst (jfr. §§ 19, 32, 34, 35, 89). Paa den anden Side har Loven ogsaa i enkelte Tilfælde udtrykkelig erklæret visse Aftaler og Tillæg for ugyldige eller ialfald frakjendt dem vexelretlig Virkning (jfr. §§ 3, 7, 17, 22). Navnlig naar man sammenholder det sidste Punktum i § 17 f. Ex. med § 42, er det derfor klart, at Loven ikke er bygget paa nogen saadan almindelig Forudsætning om, at enhver ikke særlig tilladt, afændrende Klausul er ugyldig. Det maa, hvor Loven selv tier, afgjøres særskilt for hver enkelt Forskrift efter dens Væsen, hvorvidt den taaler Tilsidesættelse gjennem Parternes Aftaler. Og ganske vist er det nu saa, at Vexelloven er langt mere præceptorisk end de fleste andre Love om Kontraktsforholde. De fleste Regler, som ikke Loven selv har betegnet som deklaratoriske, angaa nemlig Betingelserne for at opnaa eller bevare Vexelret, og disse kunne vistnok ikke Parterne unddrage sig gjennem Overenskomst; det Samme gjælder om de andre Regler, der maa ansees som væsentlige for Vexel-

---

Sigtvexler til Gode; § 22 gjælder ikke om saadanne Tillæg, der ellers ere hjemlede i Loven; § 37 gjælder ikke Betaling under Regressen; forskjellige af de i 7de Kapitel indeholdte Bestemmelser, ogsaa udenfor §§ 50—2, maa anvendes paa Betalingsregres ifølge § 29; § 39 i. f. gjælder kun bogstavelig, saafremt ikke mistænkelige Omstændigheder ere tilstede; § 52 maa ogsaa anvendes paa Akceptanten, der betaler til en Vexelskyldner, som under Regres har indfriet Vexlen; Præskriptionsfristen ifølge § 77 ff. maa ogsaa anvendes paa Avalister; den i § 79 omhandlede Præskription løber mod Endossenter, der have indfriet efter § 29 før Forfaldsdag, først fra denne o. s. v.

[1]) Jfr. saaledes de ovenanførte §§ 69 og 71, sammenholdte med de tilsvarende Artikler 68 og 70 i D. W. O., og Motiverne S. 75—6.

[2]) Se Hartmann S. 48 ff.; jfr. derimod Thöl § 12.

forholdet[1]). Omvendt ville Parterne heller ikke have det i sin Magt at gjøre Vexelretten strengere ved sine Aftaler; saaledes vil ikke Trassenten ved en sædvanlig Datovexel kunne opstille Vexlens Forevisning til Akcept som Vilkaar for Vexelrettens Bevarelse[2]).

Imidlertid mangler der ikke Exempler paa saadanne Forskrifter, som Loven vistnok ikke selv har betegnet som deklaratoriske, men som paa den anden Side aabenbart ikke ere tillagte en saa væsentlig Betydning, at jo Parternes udtrykkelige Aftale maa have Fortrinet ved Afgjørelsen af deres indbyrdes Forhold. Saaledes maa Trassenten[3]) kunne frafalde Retten til Notifikation, da denne Forsømmelse kun har Erstatningspligt til Følge.

---

1) Saaledes ville Løbedage vistnok ikke kunne betinges (jfr. § 31).
2) Jfr. hermed Motiverne S. 15.
3) Endossenterne kunne gjøre det ved at udelade Adresse.

FØRSTE KAPITEL.

Almindelige Forklaringer.

§ 14.

Vexlens Begreb. De forskjellige Arter af Vexler. Vexelpersonerne.

1. En Vexel er et Gjældsbrev, hvorved Udstederen forpligter sig til at betale en Sum Penge, - enten umiddelbart selv eller gjennem en Tredjemand — under et særeget strengt Ansvar, mod at Fordringshaveren paa sin Side nøje følger den af Loven foreskrevne Fremgangsmaade for at gjøre sin Ret gjældende.

Dette Vexlens Begreb er ikke nogetsteds fastsat i N. V. L. selv. Saadant som det her kortelig er forklaret, er det imidlertid Forudsætningen ikke blot for de nordiske Vexellove, men for al Vexelret.

2. I den oven givne Forklaring er allerede antydet en Inddeling af Vexler i tvende Klasser.

Forpligter Udstederen sig til selv umiddelbart at betale en Pengesum, da kaldes det en egen[1]) Vexel. Den egne Vexel, hvis Indhold i det Væsentlige er det samme som et forstærket Gjældsbrevs[2]), var længe seet med Ugunst af Lovgivningen, fordi den saa let kunde bruges til at indklæde almindelige Gjældsforpligtelser Vexelformen. Nu ere de ældre Indskrænkninger[3]) for det Meste

[1]) De kaldes ogsaa stundom »tørre« (trockene) Vexler (*cambia sicca*), maaske fordi de ej ansaaes saa frugtbringende som andre Vexler (de kaldtes ogsaa i den ældre Tid *cambia mortua*) eller fordi de ej kunde sendes over Havet (fra Venedig, hvor Navnet skal være opkommet). Stundom kaldes de Solavexler, fordi de aldrig udstedes i flere Exemplarer (jfr. N. V. L. § 95). I Frankrige kaldes de *billets à ordre*, i England *promissory notes*.

[2]) »3 Mdr. fra Dato betaler jeg mod denne min Vexel« o. s. v.

[3]) Jfr. endnu dansk Frdn. 7 April 1843; Hindenburgs Vexelret S. 141 ff.

hævede, og egne Vexler ere af de nyere Love ligestillede med de andre Vexler, forsaavidt ikke den faktiske Forskjel gjør en Afvigelse ogsaa i Retsreglerne nødvendig. Saaledes er Forholdet ogsaa i N. V. L. (§ 95). I Handelsverdenen er imidlertid fremdeles egne Vexler lidet yndede, dels fordi de ikke ere saa skikkede til at skaffe Betaling paa fremmede Steder, dels fordi de efter den almindelige Opfattelse stiller Udstederens Kredit i et mindre heldigt Lys, idet deres Brug vækker Tanken om, at en sædvanlig Gjældsforpligtelse har maattet forstærkes gjennem Vexelformen[1]).

3. Den anden og ulige vigtigere Klasse af Vexler fremtræder ikke i Formen som et Gjældsbrev. De lyde kun paa en Anmodning om at betale en Pengesum[2]); Udstederen »trækker« gjennem dem paa en Tredjemand, og de kaldes derfor trukne (dragne) eller trasserede Vexler (Tratter, *traites, drafts*). De ere altsaa i Formen et Mandat eller en Anvisning. Men Arten er her bleven meget vigtigere end Slægten. Medens det nemlig ialfald udenfor merkantile Anvisninger er meget uvist, naar Udstederen skal ansees som ansvarlig for Summens Betaling, er det jo en af de første Sætninger i Vexelretten, at Udstederen af den trukne Vexel, skjønt Dokumentet derom Intet udtrykkelig indeholder, selv svarer for dennes Akcept og Betaling (N. V. L. § 8). Ogsaa forøvrigt ere Retsreglerne vedkommende de trukne Vexler ganske anderledes udviklede end de, der angaa Anvisninger, selv de merkantile, og navnlig ere mange af de Fortrin, der udgjøre Vexelrettens Væsen, ukjendte ved Anvisninger. Den trukne Vexel er derfor ogsaa uden Sammenligning langt mere benyttet i Handelsverdenen end Anvisningen.

Ligesom Tratten i Forretningslivet er saa meget vigtigere end den egne Vexel, saaledes har ogsaa Lovgivningen i Almindelighed givet sine Forskrifter nærmest med Tratten for Øje og ved den egne Vexel væsentlig indskrænket sig til at henvise hertil.

---

[1]) Jfr. Hartmann S. 468. I de nordiske Lande er, saavidt vides, nu Bergen den eneste Handelsplads, hvor egne Vexler benyttes i synderlig Udstrækning, og selv her kun i indenlandske Forhold. De i senere Tid saavel i Norge som i Sverige af Banker udstedte (indenlandske) Postremissevexler ere dog ogsaa nok oftest egne Vexler.

[2]) En Tratte i den korteste Form lyder, forsaavidt selve Texten angaar:

»3 Mdr. fra Dato behager De at betale til C 400 Kr.
Til B. A.«

Dette er saaledes ogsaa Tilfældet i N. V. L., hvis anden Afdeling, der handler om den sidstnævnte Art af Vexler, kun udgjør en Paragraf. Efter Lovens Exempel vil ogsaa i den følgende Fremstilling Hovedvægten blive lagt paa de trukne Vexler. Hvor intet Tillæg betegner det Modsatte, er der altsaa ved Vexler nærmest tænkt paa disse. Men paa Grund af N. V. L. 95 gjælder, hvad om dem er sagt, ogsaa om de egne Vexler, naar intet Andet udtrykkelig er bemærket.

4. En tilsyneladende Forening af egne og trasserede Vexler har man i de saakaldte trasserede egne (egen-trasserede) Vexler, der ere trukne paa Udstederen selv. Disse benyttes f. Ex. mellem Afdelinger af samme Hus eller Bank, naar de indbyrdes trække paa hinanden, eller naar En under Rejse trækker paa sit Firma. De ere i Virkeligheden kun en Art af egne Vexler og skulle ogsaa efter N. V. L. 2 i alle Dele behandles som saadanne[1]).

5. Ligesom altsaa Udstederen af en Vexel kan trække paa sig selv, kan den trukne (men ikke den egne) Vexel ogsaa lyde paa Betaling til Udstederen selv. En saadan Vexel (»til egen Ordre«) gaar vistnok, saafremt den ikke allerede er akcepteret, ikke ligefrem ind under den oven givne Forklaring, da der ikke nogen Forpligtelse findes, saalænge der ikke er nogen anden Fordringshaver end Trassenten selv. Men Forpligtelsen er der alligevel i Svøbet; den springer frem, saasnart Vexlen, som sædvanlig sker, kommer paa en anden Haand.

6. At Betalingen skal foregaa paa fremmed Sted, hører ikke længere til Vexlens Væsen[2]). N. V. L. har ogsaa hævet alle de Indskrænkninger, der hidtil i en eller anden Henseende bandt indenbys Vexler i de nordiske Riger[3]); Fordringen om *distantia*

---

[1]) Jfr. Motiverne S. 5—6. Ialfald egen-trasserede Vexler, trukne paa andre Steder, behandles i andre Love i Almindelighed som sædvanlige Tratter; jfr. Hartmann § 91, Thöl § 159 (295); ungarsk Vexellov § 5 i. f. I dansk Ret have egen-trasserede Vexler hidtil været aldeles forbudne (Frdn. 1825 § 2); i svensk Ret have de maattet lyde paa et andet Sted (S. L. 2).

[2]) Jfr. derimod forhen i Danmark og Norge Frdn. 31 Marts 1688, der endog forbød alle indenbys Tratter og først hævedes i Danmark ved Frdn. 26 Juni 1824 og i Norge ved L. 13 Septbr. 1830. Den franske Ret fordrer endnu *distantia loci* ved Tratter. Jfr. Deuntzer om Fuldmagt S. 180.

[3]) Jfr. i Norge L. 13 Septbr. 1830 (Forbud mod indenbys Vexler under 400 Kr.); i Danmark Frdn. 7 April 1843 (Indskrænkninger ved egne, indenbys V.); S. L. 2.

loci er i de nordiske Lande ganske opgiven (jfr. især §§ 2 og 95 sammenlignede med de ældre Love.)

Medens saaledes selv den egne Vexel kan lyde paa Betaling der, hvor Udstederen bor, er der heller Intet til Hinder for, at denne forpligter sig til at betale, selv eller ved en Anden, paa fremmed Sted. Paa samme Maade kan en Tratte indeholde Anmodning om, at Tredjemand vil betale Vexlen paa fremmed Sted. Saadanne Vexler, der ere betalbare paa et andet Sted end der, hvor den egentlige Vexelbetaler bor, kaldes domicilierede Vexler. Om disse gjælde i flere Henseender særegne Forskrifter (N. V. L. 18, 24, 43, 56 jfr. 95). Den egne domicilierede Vexel nærmer sig mere til Tratten end selve den egne Vexel og er navnlig mere skikket end denne til at skaffe Betaling paa fremmede Steder.

7. De fleste Vexler ere Forretningsvexler, tilblevne for at tilfredsstille det almindelige merkantile Forretningslivs Krav og navnlig for at skaffe Betaling paa fremmede Steder. Vexlens særegne Forrettigheder have imidlertid, eftersom Fordringen om *distantia loci* efterhaanden er hævet, ledet til i stor Udstrækning at bruge den som et forstærket Gjældsbrev til Optagelse af Laan (Laanevexler); dette gjælder saavel om trukne som egne Vexler. Forretningsvexlerne ere dog paa Grund af deres internationale Charakter og langt større Talrighed ulige vigtigere. Det er derfor væsentlig disse, som i det Følgende haves for Øje, omend Laanevexlerne i det Hele ere samme Regler undergivne.

8. Det er kun den egentlige Hovedvexel (Grundvexel) og den deri liggende Forpligtelse, hvortil der ovenfor er taget Hensyn. Saavel den egne som den trukne Vexel kan imidlertid være Grundlaget for senere, derpaa tegnede Vexelerklæringer, der medføre en lignende Forpligtelse som Tratten (Endossementerne). Og den trukne Vexel forsynes ofte med en Vexelerklæring, der medfører samme Forpligtelse som den egne Vexel (Akcepten). Samtlige Vexelforpligtelser kunne ogsaa forstærkes gjennem en særegen Borgen (*Aval*).

9. Ved Vexler forekomme i Almindelighed følgende Personer:

Vexeludstederen (vexelutställare), Vexelgiveren (vexelgifvare) eller Trassenten (*le tireur, the drawer*) ɔ: den, som udsteder eller trækker Vexlen.

Vexelejeren (*the holder, le porteur*) ɔ: den, til hvem Vexlen skal betales, enten fordi den fra først af er udstedt til ham (»trukken til hans Ordre« eller »i hans Favør«), eller fordi den senere er ham overdragen. Den første Vexelejer, — der siges at kjøbe en Vexel af Haanden, medens de senere siges at kjøbe en »gjort Vexel«, — kaldes ogsaa Vexelmodtageren, Vexeltageren (vexeltagare) eller Remittent (*le preneur, the taker*), hvilket Navn sigter til det sædvanlige Tilfælde, at Vexlen skal forsendes til fremmed Sted for at betales. En særskilt Vexelmodtager er ikke altid tilstede fra først af, idet Udstederen som oven nævnt undertiden trækker til egen Ordre[1]).

Trassatus (Vexelbetaleren, vexelbetalare, der Bezogene, *le tiré, the drawee*), ɔ: den, paa hvem eller hvem til Last Vexlen er trukken. Saafremt han har godkjendt (akcepteret) Vexlen, kaldes han ogsaa Akceptant, godkännare (den som godkänt vexel, N. V. L. 30)[2]). Den, ved hvem Trassatus betaler en domicilieret Vexel, kaldes Domiciliatus.

Ved den egne Vexel falder Trassent og Trassatus sammen; Vexeludstederen er her det sædvanlige Udtryk (N. V. L. 95). Vil man sammenligne den egne Vexels Udsteder med de nævnte Personer ved trukne Vexler, er det imidlertid Akceptanten, han kommer nærmest. Ikke blot er hans Forpligtelse stillet i Klasse med dennes (jfr. N. V. L. 95); men hvor egne Vexler bruges i Handelsverdenen istedetfor Tratter, er det oftest den, paa hvem Vexlen vilde være trukken til Inddragelse af en Fordring, som udsteder egen Vexel for denne til sin Kreditors Ordre og sender den til ham, istedetfor at akceptere Kreditors Tratte. Heraf følger

---

[1]) Da den saakaldte Vexelejer ikke altid har virkelig Ejendomsret, men kun ved Betalingen ansees som Ejer, naar en vis udvortes lovlig Legitimation for Ejendomsret er tilvejebragt (N. V. L. 39 jfr. 76), kaldes han i den svenske Lov ikke vexelägare, men vexelinnehafvare (§ 39 rätt innehafvare, jvfr. D.W. O.s Wechselinhaber). Dette Udtryk bruges dog ogsaa om Enhver, der er i Besiddelse af Vexlen, selv om det er i fremmed Navn; den dansk-norske Lovtext bruger her »Ihændehaveren« (jfr. §§ 17, 30).

[2]) Er Vexlen endnu ikke akcepteret, skulde man vente, at dette Udtryk ikke kunde bruges; det svenske godkännare ser man dog benyttet i saadant Tilfælde (jfr. N.V.L. 24 *init*). I Almindelighed bruges dog her vexelbetalare; men hvor det netop forudsættes, at Vedkommende ikke vil betale, f. Ex. i Tilfælde af Protest, er dette omskrevet med den å hvem vexel är dragen (§§ 28, 41). Jfr. ogsaa §§ 10 og 43 i den svenske Lov.

altsaa tillige, at den, der vilde været Trassent ved Benyttelse af Tratter, ved den egne Vexel bliver første Vexelmodtager.

Præsentanten (uppvisaren) nævnes fra gammel Tid blandt de sædvanlige Vexelpersoner. Saafremt han er forskjellig fra Vexelejeren, er han kun hans Fuldmægtig, der paa det fremmede Sted har at forevise Vexlen, modtage Akcept og Betaling eller optage Protest. Hans Forhold behandles efter de almindelige Regler for Fuldmagt; dog har Vexellovgivningen stundom tillagt en Vexels Ihændehaven Betydningen af en stiltiende Fuldmagt (f. Ex. N. V. L. 17 og 30) og har her særlig havt Præsentanten for Øje. Navnet er i N. V. L. kun brugt en Gang (§ 28).

I Vexelpersonernes Kreds optages gjennem senere Vexelerklæringer Endossenten (indossant), som overdrager Vexlen gjennem den ejendommelige Form for Cession, der kaldes Endossement. Den første Endossent er Vexelmodtageren eller, ved Vexler til egen Ordre, Trassenten selv. Den, til hvem Vexlen gjennem Endossement overdrages, kaldes Endossatar (indossatarie, indossat). Den sidste Endossatar er Vexelejeren.

Avalister ere Forloverne ved den særegne Vexelborgen.

Om Nødsadressater, Intervenienter m. V. vil Forklaring senere blive given.

§ 15.

Vexlens vigtigste Ejendommeligheder. Vexelret (i subjektiv Forstand).

1. Vexlernes retslige Fortrin have faaet et fyndigt og betegnende Udtryk i Chr. V.s N. L. 5. 13. 6 og D. L. 5. 14. 8; de kaldes der »de allerstærkeste Haandskrifter«.

Heri ligger da for det Første, at Vexler have de samme Fortrin, materielle og processuelle, som sædvanlige Gjældsbreve.

Hermed er Meget sagt for den danske og norske Rets Vedkommende. Dette viser sig allerede ligeoverfor første Modtager. Ethvert Gjældsbrev, og derfor ogsaa enhver Vexel, danner nemlig et selvstændigt Grundlag for Gjælden. Herved tænkes ikke saameget derpaa, at den blotte Overtagelse af Betalingsskyldigheden i Brevet er tilstrækkelig til at begrunde den retslige Forpligtelse, uden at der spørges, af hvilket Retsforhold, saasom Laan, Kjøb o. desl., den har sin Oprindelse; thi heller ikke ved mundtlig Kontrakt behøver nogen *caussa* at være nævnt. Men er Vexlen

udstedt i Anledning af et ældre Retsforhold, ligger det allerede i denne de almindelige Gjældsbreves Selstændighed, at de ved den ældre Forpligtelse klæbende Mangler ere at anse som hævede, forsaavidt det staar i Skyldnerens Magt at frafalde Indsigelsen. Ogsaa i svensk Ret har en Vexels Udstedelse denne Virkning, men ikke uden videre et sædvanligt »skuldebref«.

Men særlig maa det mærkes, at Vexlen i dansk og norsk Ret i det Væsentlige deler med sædvanlige Gjældsbreve den Ejendommelighed, at de udenfor Brevet liggende Indsigelser, som Skyldneren endnu havde i Behold ligeoverfor første Modtager, taber han ligeoverfor godtroende Tredjemand, forsaavidt det er Skyldneren at tilregne, at de ikke fremgaa af Brevets eget Indhold, og det hvad enten de vedkomme Fordringens Stiftelse, f. Ex. at Valuta ikke er annammet, eller dens Ophør, f. Ex. at den er betalt mod løs Kvittering, at den er compenseret o. desl. (Frd. 9 Febr. 1798, jfr. N. V. L. 10). Det her forklarede vigtige Fortrin tilkommer i andre Lande i Almindelighed kun Vexler og nogle andre merkantile Dokumenter. I Sverige er Forholdet her et særeget; vistnok ere Vexler i dette Stykke væsentlig forskjellige fra sædvanlige Gjældsbreve, men staa derimod omtrent paa lige Linje med alle saakaldte löpande skuldebref (ɔ: Gjældsbreve lydende paa Ihændehaveren eller paa en bestemt Mand eller Ordre), og disse ere ingenlunde blot merkantile, men kunne udstedes i hvilketsomhelst Forhold.

Den i Norge, kortsigtige Gjældsbreve tilstaaede, Rentefrihed kommer ikke Vexlen til Gode paa Grund af N. V. L. 7.

2. Vexler ere imidlertid de allerstærkeste Haandskrifter; de have forskjellige andre Fortrin, der ogsaa i Danmark og Norge udmærke dem fremfor almindelige Gjældsbreve. De vigtigste af disse ere følgende:

Den samme strenge Forpligtelse, der binder Udstederen, hviler ogsaa paa alle senere Vexelskyldnere, der paategne samme Vexel (Akceptant, Endossent, Avalist). Disse kunne ogsaa Samtlige søges En for Alle og Alle for En, og Vexelejeren har frit Valg mellem dem, saafremt han kun vil søge en Enkelt (N.V. L. 49 og 87). Dette strenge Ansvar bliver heller ikke Nogen af de Øvrige fri for, om en Vexelskyldners Forpligtelse falder bort derved, at hans Navn viser sig at være falskt, tilhører en Umyndig eller desl. (N. V. L. 88). Herom nærmere nedenfor i § 17.

Have Flere forpligtet sig gjennem samme Vexelerklæring (flere Trassenter, Akceptanter o. s. v.), ere de solidarisk forpligtede. Det Samme gjælder ogsaa om flere Avalister, saavel indbyrdes som i Forhold til Hovedmanden (N. V. L. 87). Kun i det sidstnævnte Tilfælde er dette for den danske og norske Rets Vedkommende nogen Ejendommelighed for Vexler, idet det her udenfor Forløfte er den almindelige deklaratoriske Regel, at Flere, der i Fællesskab indgaa en Forpligtelse, hefte *in solidum*. I Sverige er derimod inden Civilretten den delte Ansvarlighed Regelen, naar ej det Modsatte er aftalt[1]).

Vexlens nøjagtige Betaling er sikret gjennem Indtrædelsen af særlige, ugunstige Retsvirkninger for Skyldneren i Tilfælde af *mora*, navnlig Rentepligt og forholdsvis store Omkostninger. Rentepligten er især af Betydning i Danmark og Norge, idet den her ellers ved Gjæld i Almindelighed først indtræder ved det første Skridt i Rettergangen (jfr. derimod for Sverige Kap. 9 § 10 Handels B.). Vexlens Fortrin i Henseende til Renten er forøvrigt ved N. V. L. blevet væsentlig formindsket for Danmarks og Norges Vedkommende, idet Vexelrenten her forhen var 12 pCt. aarlig (i Danmark dog kun i de første 6 Maaneder), men nu blot er 6 pCt., hvad der falder sammen med den sædvanlige Kjøbmandsrente.

Ogsaa i andre Henseender har Misligholdelse strengere Virkninger for Skyldneren end ved almindelig Gjæld. Navnlig maa fremhæves den i N. V. L 29 jfr. 25 og 26 hjemlede Ret til strax at kræve Betaling eller ialfald Sikkerhedsstillelse uden at afvente Forfaldsdag, naar Akcept er nægtet.

3. Af stor Vigtighed, ogsaa i Sammenligning med andre Gjældsbreve, ere Vexlernes processuelle Fortrin. Medens den nye tydske Civilproceslov i denne Henseende næsten ganske slaar Vexler sammen med andre »Urkunden«, er der her i alle tre nordiske Lande væsentlige Forskjelligheder mellem Vexler og almindelige Gjældsbreve. Størst er Forskjellen i Norge, hvis Lovgivning ikke kjender synderlige processuelle Fortrin for skriftlige Fordringer[2]). I Danmark gjælder vistnok i Almindelighed det Samme; men i dette Land kunne dog ifølge Frdn. 25 Januar 1828

---

[1]) Jfr. hermed Aubert om Betingelserne for solidarisk Ansvarlighed i Handelsselskaber i Norsk Retst. 1874 S. 83 ff.

[2]) Jfr. N. L. 5. 1. 6 og 5. 13. 4 (D. L. 5. 14. 6), hvilken sidste Bestemmelse for Vexlers Vedkommende ganske opsluges af V. P. L. § 4.

simple Gjældsbreve gjennem en særegen Vedtagelse blive Grundlaget for en Retsforfølgning, der i Strenghed mod Skyldneren ikke giver Vexelprocessen Synderligt efter[1]). I Sverige ere ogsaa almindelige skuldebref meget begunstigede fremfor mundtlige Fordringer gjennem en lettere Adgang til Exekution[2]); imidlertid medfører dog ogsaa i dette Land den særegne Vexelproces betydelige Fordele. — Paa den anden Side er i alle tre Lande en væsentlig Forret, nemlig den lette Adgang til Personalarrest, bleven Vexlen fratagen allerede nogen Tid før N. V. L., gjennem denne Arrestforms næsten fuldkomne Afskaffelse[3]). De processuelle Fordele, som Vexlen medfører, ere dog overalt fremdeles tilstrækkelige til at sikre en hurtig Opfyldelse af Vexelforpligtelsen; særlig for Norges Vedkommende maa det mærkes, at Vexelprocessen endog er bleven adskillig paaskyndet ved den nye Lovgivning.

4. Vexlens processuelle og materielle Fortrin kaldes med et Ord Vexelret (i subjektiv Forstand). Stundom sigtes herved kun til de særegne Regler om Vexelprocessen[4]).

5. Til denne Strenghed ligeoverfor Skyldneren svarer en lignende i Forhold til Vexelkreditor. Ikke blot maa, for at Vexelret skal kunne erhverves, Lovens Fordringer til Vexlens Indhold og Form nøje være iagttagne; men Vexelejeren maa ogsaa, om han vil bevare sin Ret, strengt følge en særegen, nøjagtig bestemt Fremgangsmaade (Forevisning, Protest o. s. v.), den saakaldte Vexelomgang. Afvigelser fra denne medføre ikke blot som oftest Tab af Vexelretten, men endog af enhver Ret mod Skyldneren. Ligesaa kan det her mærkes, at Vexelfordringen er undergiven en egen, meget kort Præskription.

6. Ved Siden af disse vigtigere Regler er der i Enkelthederne mange ejendommelige Retssætninger, der ogsaa have sin

---

[1]) Jfr. Nordisk Retsencyklopædi IV. 2. 97.

[2]) Jfr. Utsökningslagen 10. Aug. 1877, Nordisk Retsencyklopædi IV. 3. 149 ff. Om skuldebrefet er löpande eller ikke, kommer her ej i Betragtning.

[3]) Jfr. for Danmark Konkurslov 25 Marts 1872 §§ 162 ff., for Norge L. 3 Juni 1874 §§ 1—4, og for Sverige Frdn. 1 Maj 1868 samt Utsökningslagen § 8.

[4]) Jfr. N. V. L. 15, 18, 19, 23, 43, 44, 75, 86, 92, 93 og den svenske Lovs § 9, hvor Ordet er brugt i videste Forstand, med N. V. L. 25, hvor det kun betegner, at Rettigheden kan sættes igjennem ved Hjælp af Vexelprocessens Fortrin. I §§ 8, 14, jfr. den danske og norske Lovs §§ 5, 9, 17, har »Vexelret« nærmest en objektiv Betydning, dog med særligt Hensyn til de af Vexelrettens Forskrifter, der hjemle Vexelretten i subjektiv Forstand.

store Betydning. Navnlig maa det her fremhæves, at Vexellovgivningen kommer Forretningsverdenen til Hjælp gjennem en stor Rigdom af deklaratoriske Sætninger, der paa en Gang fremkalde den Korthed i Udtrykket og Sikkerhed i Meningen, der er nødvendig for et saadant Omsætningspapir; selv den blotte Navntegning paa en vis Plads har gjennem dette udviklede System af Regler faaet sin særegne Betydning (Akcept og Endossement *in blanco*, N. V. L. 12 og 21). I denne Forbindelse maa det da ogsaa nævnes, at Vexelretten kjender forskjellige særegne Instituter, der i høj Grad bidrage til at gjøre Vexlen skikket til sit Brug (saasom Nødsadresser og Intervention, Duplikater og Kopier).

7. Gjennem en stor Del af disse Vexelrettens Ejendommeligheder gaar det fælles Træk, at Formen (i videste Forstand) har en usædvanlig Vigtighed. Man har derfor ogsaa kaldt Vexlen en Formalkontrakt; navnlig er herved tænkt paa Vexelbrevets store Betydning som Bærer af Forpligtelsen, — Vexelrettens Uafhængighed af Omstændigheder, der ej sees af Brevet selv, og omvendt, dens Afhængighed af Brevets egen Formrigtighed.

8. Ved Aarhundreders Samarbejde mellem Handelsmænd og Lovkyndige er det saaledes lykkets at gjøre Vexlen til et let omsætteligt og særdeles smidigt Dokument, der kan føje sig ind i meget forskjelligartede Forholde og tjene mange Øjemed. Dette forklarer allerede Vexlens stærke Brug. Men det vigtigste Redskab for Handelen blandt retslige Dokumenter er den dog først bleven derved, at der, trods alle endnu levnede Forskjelligheder i Enkeltheder, i det Store taget er tillagt Vexlen de samme Fortrin i alle civiliserede Lande, og at der her er en større Lighed i Retsregler end paa næsten noget andet Omraade. Derved er navnlig den trukne Vexel bleven et internationalt Dokument af større Betydning end ethvert andet, og herigjennem har man stedse mere opnaaet Vexlens væsentligste Hensigt. saa meget som muligt at spare Brugen og Forsendelsen af Penge gjennem Udnyttelsen af Fordringer paa fremmede Steder. Hvilken overordentlig Lettelse Vexlen herigjennem byder Folkene, derpaa har man netop i vor Tid seet et storartet Bevis — det mærkeligste, Historien kjender — ved Udbetalingen af de fem Milliarder fra Frankrige til Tydskland i 1871.

Anmærkning. I enkelte fremmede Lande er der tillagt visse andre Dokumenter lignende Rettigheder som Vexlens; saaledes i England

de saakaldte *checks on bankers*, jfr. Borchardts Samling I. 160. I de nordiske Riger kommer intet andet Gjældsbrev Vexlen ganske nær i Forrettigheder, om end enkelte ejendommelige Regler. f. Ex. vedkommende Endossement og Akcept, kunne blive at anvende ogsaa paa merkantile Anvisninger (jfr. Hallager, Obligationsret I. § 106). Ogsaa de saakaldte Vexelobligationer i Danmark og Norge have nu efter Personalarrestens Ophævelse væsentlig kun Endossabiliteten tilfælles med Vexler. De saakaldte Tømmersedler i Norge ere i Reskr. 13 Novbr. 1776 kun sammenlignede med indenrigske Vexler, ikke tillagte Vexelret, se Ugebl. for Lovk. III., 405; jfr. ogsaa norsk Bankfund. 14 Juli 1816 § 37, hvis, forøvrigt nu upraktiske, Bestemmelser maaske ere en Efterligning af den engelske Regel om *checks* (Hallagers Obligationsret, 2 Udg. I. 439).

§ 16.

Vexlen og det underliggende Forhold mellem Parterne.

1. Det er i forrige § antydet, at Udstedelsen af en Vexel allerede ligeoverfor første Modtager afgiver et selvstændigt Grundlag for Forpligtelsen, der ogsaa mellem de oprindelige Parter indbyrdes gjør den i høj Grad uafhængig af dens Forhold forøvrigt. Dette trænger en nærmere Forklaring end den, der har kunnet gives i hin Oversigt.

Til Grund for Vexelforpligtelsen (Tratte, egen Vexel, Endossement, Akcept) ligger i Almindelighed et andet Retsforhold mellem Parterne, der har fremkaldt det. Dette saakaldte underliggende Forhold kan enten være en ældre Gjældsforpligtelse eller en ny Kontrakt f. Ex. Laan, Kjøb, Gave, Bytte. Det kaldes ogsaa ved Akcepten Dækningsforhold, — ellers Valuta.

2. Vexlens Uafhængighed af dette underliggende Forhold kommer især frem, hvor Vexelforpligtelsen er opstaaet i Anledning af et tidligere Gjældsforhold mellem Parterne. Saafremt der ved dette har klæbet en eller anden Mangel, medfører i Danmark og Norge allerede Vexlens Egenskab af Gjældsbrev, at Skyldneren ansees for gjennem Udstedelsen (Akcepten, Endossementet) at have frafaldt, ogsaa ligeoverfor Modtageren, de Indsigelser, han kunde have fremsat mod den ældre Gjæld[1]), forudsat, at disse ikke af Lovgivningen ere hans Raadighed unddragne, saasom hvor den

[1]) Jfr. Hallagers Obligationsret 2 Udg. I. 188—9, Gram, Formueret, II, 1. 399—400.

tidligere Fordring stred mod Lov og Ærbarhed[1]), og at heller ikke Modtageren ved Gjældsbrevets Istandbringelse har gjort sig skyldig i ulovligt Forhold, saasom Tvang, Svig. I Sverige, hvor man ialfald ikke endnu synes at ville tillægge et sædvanligt Gjældsbrev denne Virkning, med mindre dets særlige Indhold taler derfor[2]), — gjælder dog det Samme ved Vexler.

3. Hvad paa den anden Side angaar de særegne Rettigheder, der have været knyttede til det ældre Gjældsforhold, saasom Pante- eller Tilbageholdsret, Forløfte, — da har det vistnok også i dansk og norsk Ret forhen været almindelig lært, at disse maa ansees opgivne af Kreditor, naar han modtager Gjældsbrev for Fordringen, uden at de deri ere nævnte. Men ligesom denne Lære ikke engang ved almindelige Gjældsbreve fortjener Bifald, saaledes maa det i hvert Fald antages, at Modtagelse af Vexel for en ældre Fordring i sig selv ingen saadan Opgivelse indeholder. Thi Hensigten dermed er jo i Almindelighed kun at skaffe Kreditor en saameget hurtigere og sikrere Adgang til Fyldestgjørelse, ikke at formindske hans hidtilværende Ret. Det maa derfor i Regelen antages, at Vexelkreditor, naar han ikke opnaar Betaling ved Hjælp af Vexlen, kan falde tilbage paa det ældre Forhold og gjøre Brug af de til dette knyttede Forrettigheder. Hvorvidt dette ogsaa gjælder, naar Vexelretten er tabt (jfr. N. V. L. 93), skal blive undersøgt i et af nærværende Skrifts sidste Afsnit. Ofte staar Forholdet anderledes, naar Vexlen er udstedt til Fornyelse af en ældre Vexel; Kreditor vil da let ansees for at have opgivet sin Ret mod en ældre Endossent, der

[1]) I denne sidste Henseende er det forøvrigt at mærke, at man vel ogsaa i dansk og norsk Ret ved Vexler vil gaa noget længere end ved andre Gjældsbreve i at anse Indsigelsen som frafalden. Saaledes vil det i Almindelighed vistnok ikke engang i Norge nytte Vexelskyldneren ligeoverfor Modtageren at paaberaabe sig, at denne ved det underliggende Forhold havde gjort sig skyldig i Aager, om ellers Aagerindsigelsen efter den i 1857 stedfundne Forandring i Lovgivningen med Virkning kan fremsættes, naar simpelt Gjældsbrev er udstedt for den ældre Fordring. Derimod bliver Vexlen vistnok i Modtagerens Haand kraftesløs, om Gjælden egentlig rejser sig af Hazardspil (dansk og norsk Frdn. 6 Oktbr. 1753). Jfr. Hallagers Oblig. 2 Udg. I. 364—6. — I Sverige vil Aagerindsigelsen vistnok ikke blive anseet som frafaldt selv ved Udstedelse af Vexel for den ældre Fordring.

[2]) Jfr. Afzelius om Cession af Fordringar enligt svensk rätt, S. 68—9.

ikke ogsaa har tegnet paa den nye Vexel[1]). Endelig er det klart, at alle til den ældre Fordring knyttede Rettigheder ere at anse som frafaldne, naar Vexlen bevises at være modtagen ikke blot for at skaffe Betaling, men i Betalings Sted; men Formodningen er aldrig herfor, selv ikke ved Akcepten[2]). I Sverige gjælder i dette Punkt for Vexlens Vedkommende det Samme, som her ovenfor er forklaret.

4. Er det underliggende Forhold derimod ikke saaledes tidligere tilstede, men stiftet i Sammenhæng med Vexelforpligtelsens Overtagen, — f. Ex. om Vexlen er udstedt i Anledning af et just ydet Laan, Endossementet udfærdiget, fordi man har solgt Vexlen, Akcepten tegnet, fordi der er sendt Varer fra Trassenten — kommer Vexlens Uafhængighed deraf først fuldt til Syne ligeoverfor godtroende Tredjemand, der er bleven Vexlens Ejer; herom vil der imidlertid blive handlet nedenfor (§ 28). Ligeoverfor første Modtager har Skyldneren derimod her i Behold de Indsigelser, som han kan hente fra det underliggende Forhold, medmindre særegne Grunde tale for, at de ogsaa her maa ansees som frafaldne gjennem Vexelerklæringen[3]). Saaledes maa han fremdeles ligeoverfor Medkontrahenten kunne indvende, at det af denne tilsagte Laan, som har fremkaldt hans Akcept, ikke er blevet ham udbetalt, eller at Kjøbesummen for Vexlen ej er bleven erlagt af Endossataren. Ligesaa er det klart, at første Modtager (Medkontrahenten) i hvert Tilfælde maa finde sig i de Indsigelser, der hentes fra hans eget ulovlige Forhold ved Vexelforpligtelsens Istandbringen, f. Ex. Svig, Tvang.

5. Et andet Spørgsmaal er det derimod, om disse Indsigelser eller Modfordringer kunne fremsættes af Skyldneren under en af Medkontrahenten rejst Vexelsag. Dette Spørgsmaal er processuelt og skal derfor her kun kortelig berøres. Det er løst paa

---

[1]) Jfr. hermed Hallagers Obligationsret 2den Udg. I. 189—90, II. 503—4; Højesteretsdomme i Norsk Retst. 1864. S. 58, 1867. S. 232 og 742; Hindenburg, Vexelret S. 132—3.

[2]) Jfr. hermed den hos Welin S. 134 ff. aftrykte svenske Højesteretsdom 31 Decb. 1870. Se ogsaa Borchardt No. 820.

[3]) Saaledes kan det neppe nytte Trassaten, der allerede har modtaget Varerne og havt Lejlighed til Undersøgelse, efter Akcepten at indvende imod Trassenten, at de vare kontraktstridige, medmindre han udtrykkelig har forbeholdt sig Adgang hertil. Jfr. derimod Hindenburg S. 133.

forskjellig Maade i de tre Lande. Den svenske Proceslovgivning medfører ikke nogen Hindring mod, at saadanne Indsigelser fremsættes under selve Vexelsøgsmaalet og at Frifindelse for dette bliver Følgen, om de findes grundede; heller ikke ere likvide Modfordringer der mere udelukkede end ved sædvanlige Gjældsbreve[1]). I dansk og norsk Ret ere derimod ved V. P. L. § 4 selv likvide Modfordringer aldeles udelukkede under Vexelsag paa et Par Undtagelser nær; Trassenten, der har solgt Vexlen paa Kredit, kan saaledes ikke, naar Vexelsøgsmaal er rejst mod ham af Remittenten, bruge Fordringen paa den krediterede Kjøbesum til Kvitning; han faar finde sig i at blive dømt og siden indtale sit Tilgodehavende i sædvanlig civil Rettergang[2]). Ligeledes ere de fleste Indsigelser, der vedkomme det udenfor selve Vexlen liggende Forhold mellem Parterne, afskaarne fra at komme i Betragtning under Vexelsag ved V. P. L. § 3. Den Vexelskyldner, der paastaar, at hans Medkontrahent ved Svig eller Tvang har formaaet ham til at udstede Vexlen, eller at han aldrig har udbetalt det Laan, som har fremkaldt Vexlen, bliver i Danmark og Norge uden Hensyn til Bevisligheder dømt under Vexelsagen, hvorimod han, naar Forbehold er taget, siden kan anlægge selvstændigt Erstatningssøgsmaal mod sin Modpart. Dette gjælder ogsaa efter den norske V. P. L. § 3 c, der ellers tillader flere Indsigelser end den tilsvarende danske §; thi de nævnte Indsigelser kunne neppe siges at vedkomme »den vexelretslige Forpligtelse til Sagsøgeren«.

§ 17.

Vexelhabiliteten[3]).

1. I ældre Tider har Adgangen til at indgaa Vexelforpligtelser i forskjellige Lande været undergiven strengere Regler, end der gjælder ved Kontrakter i Almindelighed, idet den dels har været forbeholdt Handelsstanden, dels ialfald har været forment visse Samfundsklasser. Ligesom der endnu hist og her findes Lev-

[1]) Promulgationslagen til den nye V. L. § 5 No. 7 (jfr. D. W. O. 82) og Lagberedningens Motiver til S. L. 89 (Welin S. 130).

[2]) N. L. 5. 13. 25, som tilstod ham Vexelret derfor, er nemlig nu ophævet og har ingen tilsvarende Sætning i N. V. L.

[3]) Jfr. Thöl §§ 21—26 (161—164).

ninger af denne Retstilstand[1]), har der i de sidste Aar, navnlig i Tydskland, rejst sig en Bevægelse for atter at indskrænke Kontraktsfriheden paa dette Omraade[2]).

Den nordiske Vexelret har aldrig kjendt saadanne Undtagelser fra den almindelige Kontraktsfrihed[3]). Dette har været en medvirkende Grund til, at N. V. L. tier herom. Denne Taushed kan kun fortolkes paa en Maade, nemlig at Civilrettens almindelige Regler her komme til Anvendelse[4]), d. v. s. at den personlige Dygtighed eller Evne[5]) til at indgaa Vexelforpligtelser (Vexelhabiliteten) er den samme som ved almindelige Gjældsforpligtelser (jfr. dansk Frdn. 1825 § 4). Den Indskrænkning i Adgangen til at anvende den fulde Vexelstrenghed mod visse Personer, som forhen fulgte af disses Frihed for Gjældsarrest, var bortfaldt allerede før N. V. L., ved den personlige Arrests almindelige Ophævelse.

2. Adgangen til at indgaa Vexelforpligtelser er altsaa i de nordiske Lande ikke mere end ved almindelige Gjældsforpligtelser forbeholdt enkelte Samfundsklasser[6]), og navnlig Laanevexler ser man ogsaa i senere Tid brugte af Hvemsomhelst. Omvendt ere heller ikke Vexelforpligtelser i denne Henseende mere begunstigede

---

[1]) Jfr. saaledes en russisk Frdn. 1862, der undtager Gejstlige, Militære og den ikke jordejende Landbefolkning; den spanske Handelsl. art. 434 indskrænker endnu Vexelhabiliteten til Handelsmænd; saaledes ogsaa flere syd- og mellemamerikanske Love. Jfr. Wächter I. 452 ff.

[2]) I Schweiz er det endog kommet saalangt som til en Beslutning af Stænderraadet (18 Juni 1880), at den processuelle Vexelstrenghed kun skal anvendes paa Handelsstanden. Det oven (S. 15) anførte Bothschaft citerer som det vigtigste Indlæg for Indskrænkningen en Afhandling af Prof. Speiser i Zeitsch. f. schweiz. Recht XXI.

[3]) Kun skal det mærkes, at den danske Frdn. 26 Juni 1824 (ophævet ved Frdn. 7 April 1843 § 1) indskrænkede Adgangen til at udstede egne Vexler til Handelsmænd; men dette hænger sammen med den tidligere Ugunst mod egne Vexler i Almindelighed. Selvfølgelig træder ikke denne gamle Regel igjen i Kraft derved, at Frdn. 1843 er ophævet, uden at N. V. L. saaledes som den nævnte Frdn. udtrykkelig stadfæster Friheden. Jfr. det danske Justitsministeriums Bem. ved det kgl. Forslag S. 31.

[4]) Jfr. Motiver S. 1.

[5]) N. V. L. § 84 bruger dette Ord; den svenske Lovtext har *rätt*.

[6]) Noget Andet er det, at det ved det i Konkurstilfælde praktiske Spørgsmaal, hvorvidt Vexler ere sædvanlige Betalingsmidler, kan være af Interesse, om Vexeludstederen eller Overdrageren er Handelsmand; jfr. dansk Konkurslov § 20, norsk do. § 44, a, svensk § 36, 2.

end sædvanlig Gjæld. Forsaavidt der for dennes Vedkommende maatte findes særlige Indskrænkninger i den almindelige Kontraktsfrihed, ere ogsaa Vexelforpligtelserne dem underkastede. At Fuldmyndige paa egen Haand ikke frit kunne stifte Gjæld og saaledes heller ikke Vexelforpligtelser, har man imidlertid nu — efterat de ældre danske og norske Forbud mod de ringere Militæres Gjældsstiftelse uden Foresattes Samtykke ere bortfaldne[1]) — neppe længere Exempel paa[2]).

3. Derimod maa de for Ufuldmyndiges Gjæld givne særegne Regler ogsaa anvendes paa deres Vexelforpligtelser. Medens der i Sverige (bortseet fra Forløfte) ingen Indskrænkning er i Værgens Adgang til at stifte Gjæld for den Umyndige og en af ham paa dennes Vegne trukken Vexel derfor maa være gyldig, — kan derimod i Danmark og Norge Værgen ikke uden Overformynderiets Samtykke indgaa Vexelforpligtelse for den Umyndige, og uden dette er den ikke forbindende. Har den Umyndige paa egen Haand afgivet en Vexelerklæring, maa paa Grund af Forbudet i den dansk-norske Frdn. 14 Maj 1754 § 1 saadant Samtykke aldeles ikke gives. Det samme Forbud er rettet til Kurator, om en Mindreaarig paa egen Haand har overtaget Vexelforpligtelse; det er endog forbudt den myndige Mand at betale eller ratihabere den Gjæld, han saaledes har stiftet i sine ufuldmyndige Aar[3]).

De særegne Forbud i alle tre Lande (D. L. 1. 23. 12; N. L. 1. 21. 12; jfr. Kap. 10 § 13 Handelsb.) mod Ufuldmyndiges Forløfte, der ikke engang med Overformynderbestyrelses og Værges eller Kurators Samtykke er forbindende, finder i Almindelighed ingen Anvendelse paa Vexlers Udstedelse eller Overdragelse. Saafremt Tratten eller Endossementet, hvad Tilfældet i Regelen er ved Laanevexler, kun er en Form for Forløfte, staar Sagen imidlertid

---

[1]) Jfr. dansk L. 21 Marts 1874 § 1, norsk militær Straffelov 1866 § 173 jfr. 132, Hallagers Obl. 2 Udg. I. 318.

[2]) Faktisk bliver der for Fuldmyndiges Vedkommende neppe her nogen egentlig Forskjel paa den nordiske og tydske Vexelret, skjønt D. W. O. art. 1 forbyder at tage Hensyn til de særlige Indskrænkninger i Habiliteten, der maatte findes f. Ex. ved Militæres Gjældsstiftelser. Jfr. Borchardt No. 26. — I Østerrige er ved et Tillæg til D. W. O. af 1852 Vexelhabiliteten atter bleven alle Militære fratagen.

[3]) Jfr. Deuntzer, nordisk Familieret S. 81. Det Sidste sætter den norske Praxis sig udover; jfr. især H. R. D. 1 Okt. 1869 i Retst. S. 751, Hallagers Oblig. 2 Udg. I. 69.

anderledes. Et præceptorisk Lovbud kunne Parterne ej unddrage sig ved Simulation, og ligeoverfor første Modtager (Laangiveren) er derfor her den Ufuldmyndiges Vexelforpligtelse ugyldig. Det Samme skulde efter den almindelige Civilret strengt taget ogsaa gjælde ligeoverfor godtroende Tredjemand; men herpaa vil man maaske paa Grund af Vexlens Natur i Danmark og Norge ikke gaa ind; jfr. saaledes H. R. D. 9 Septbr. 1865 i Norsk Retst. s. A. S. 705 og Ugeblad for Lovk. V. 85, samt nedenfor § 27 i. f.

I enkelte undtagne Tilfælde kunne Ufuldmyndige paa egen Haand i Almindelighed stifte Gjæld og som Følge deraf ogsaa Vexelgjæld. Dette finder i dansk og norsk Ret navnlig Anvendelse paa den Mindreaarige, der med Kurators Samtykke driver en Næring. Vexler, han for dennes Skyld paa egen Haand udsteder, ere da fuldgyldige efter den herskende Fortolkning af D. L. 3. 17. 35 og N. L. 3. 19. 35, der forøvrigt ikke er uomtvistet[1]). I svensk Ret kunde noget Lignende synes at gjælde, forsaavidt som Frdn. 18 Juni 1864 § 6 tillader Umyndig at drive Handel eller anden Næring, naar Værgen har samtykket deri og »iklæder sig Ansvar for de Forpligtelser, han i og for Rørelsen kommer til at indgaa«. Efter dette kunde f. Ex. en af den Umyndige for kjøbte Varer given Akcept synes at maatte være gyldig, selv om Værgen ej har medundertegnet, naar han blot havde ved en, en Gang for alle afgiven, Erklæring paataget sig et almindeligt (civilretligt) Ansvar for den Umyndiges Forpligtelser. Hvorvidt denne Fortolkning vil blive godkjendt ved svensk Domstol, er imidlertid uvist[2]).

---

[1]) Jfr. Scheels Familieret § 140 og Personret § 27, Deuntzers Personret S. 66–7. I Norge, hvor samme Regel (N. L. 3. 19. 35, jfr. Handelslov 8 Aug. 1842 § 2 og Collett, Familieret 2 Afd. § 39) egentlig er gjældende, har den tabt sin største praktiske Betydning, da Fuldmyndigheden nu indtræder med det 21de Aar baade for Kvinder og Mænd (jfr. L. 13 Aug. 1857 § 2 om Adgang til at blive Skipper og L. 14 April 1866 § 1 om Haandværksborgerskab, hvilke begge kræve 21 Aars Alder, jfr. Handelsl. 1842 § 1). Dog kan det tænkes, at en Mindreaarig driver en Næring, som er aldeles fri og som kan give Anledning til Vexler, f. Ex. Boghandel. For den ældre Tid kan mærkes en H. R. D. 30 Oktb. 1855 i Norsk Retst. 1856 S. 39 angaaende en af en mindreaarig Skipper uden Kurator udstedt Vexel for Skibsfornødenheder.

[2]) Den hos Nordling i Föreläsningar efter Ärfdabalken, 2det Oplag, S. 309—10 jfr. 312 fremsatte, som det synes endnu videregaaende, Opfattelse af den Umyndiges Selvstændighed turde neppe være praktisk anerkjendt; jfr. svensk H. R. D. 2 Decbr. 1879 i Holms Arkiv 1880. S. 366. — Om beslægtede Forholde i Tydskland se Thöl § 24.

I denne Forbindelse maa det mærkes, at Fuldmyndigheden i Norge og Sverige indtræder med det fyldte 21de Aar — for svenske Kvinder dog først ved det 25de — men i Danmark fremdeles baade for Mænd og Kvinder først ved det fyldte 25de Aar. Derhos er at mærke, at den svenske Ret ikke kjender den Mellemtilstand, som i Danmark og Norge fra det fyldte 18de Aar dannes af Mindreaarigheden. Omvendt har Sverige derimod den Særegenhed, at et ellers fuldmyndigt Barn, der fremdeles er under Forældres Forsorg *(filius familias)*, efter Frdn. 7 Juni 1749 § 4 ej gyldigen kan kontrahere paa egen Haand[1]).

4. Ogsaa gifte Kvinder høre i alle tre Lande til de Umyndiges Klasse, i Sverige dog kun forsaavidt de — hvad der forøvrigt er den næsten undtagelsesfrie Regel — leve i Formuesfællesskab. Manden alene forpligter det hele Bo; for Tilfælde af Samejets Opløsning kan det dog, navnlig i Sverige, have sin Betydning, at Hustruen har medunderskrevet Vexlen. Ogsaa gifte Kvinder kunne dog undtagelsesvis indgaa Vexelforpligtelser paa egen Haand. I alle tre Lande kan det hænde, at en Hustru, der i Mandens Fravær styrer Fællesboet som *negotiorum gestor*, fordi han ingen Fuldmægtig har indsat (jfr. D. og N. L. 5. 1. 13, svensk Giftermaalsbalk Kap. 11 § 6), f. Ex. fornyer en ældre Vexel. I Sverige kan vistnok ogsaa gift Kvinde, der med Mandens Samtykke driver Handel, komme til at udstede en Vexel i eget Navn, der da forbinder Fællesboet (jfr. Frdn. 18 Juni 1864 § 4). Jfr. ogsaa norsk Lov 11 April 1863 § 2[2]).

5. Ifølge N. V. L. 84 bedømmes Udlændings Habilitet, naar han har indgaaet Vexelforpligtelser i Indlandet, efter hans Hjemsteds Lovgivning, dog kun til hans Skade. Denne Regel kommer ogsaa til Anvendelse de tre nordiske Riger imellem. En af en 22aarig Dansk i Norge eller Sverige indgaaet Vexelforpligtelse vil saaledes kjendes fuldt forbindende af norske eller svenske Domstole[3]).

6. Findes der paa en Vexel Underskrifter tegnede af Personer, som mangle Evnen til at forbinde sig, blive de naturligvis ikke selv forpligtede. Men ifølge N. V. L. 88 har dette ingensomhelst

---

[1]) Jfr. Nordling l. c. S. 314; om Umyndige i det Hele se Deuntzer i Nord. Retsencykl. S. 62 ff.

[2]) Forøvrigt maa om disse Forhold henvises til Familieretten. Jfr. Deuntzer l. c. S. 25 ff.

[3]) Jfr. Motiverne S. 90—1; nærmere nedenfor i sidste Afsnit.

svækkende Indflydelse paa de øvrige Vexelforpligtelser. Selv om Vexlen er udstedt af en Umyndig paa egen Haand, bliver Akceptant som Endossenter ligefuldt forpligtede, og det ikke blot efter Civilrettens Regler — hvad der for de Sidstnævntes Vedkommende er en Selvfølge paa Grund af deres Hjemmelspligt —, men efter den strenge Vexelret. Denne Mangel ved Tratten eller den egne Vexel gjør den altsaa ikke uskikket som Grundlag for senere Vexelforpligtelser (jfr. hermed N. V. L. 5 og nedenfor § 20).

Om Manglen er kjendt eller ikke, har ingensomhelst Betydning for Vexelretten. Selv Vexelejerens Kundskab om Umyndigheden gjør ikke hans Ret mindre.

Det Samme gjælder efter N. V. L. 88, om Værge med Overskridelse af sin Myndighed har tegnet en Vexelforpligtelse, og overhovedet, naar der paa en Vexel findes Underskrifter, der ikke ere forbindende for dem, i hvis Navn de ere tegnede, saasom naar de ere falske eller givne af en Fuldmægtig, som herigjennem har gaaet ud over Mandatets Grænser.

7. Har en Værge, Fuldmægtig eller anden Stedfortræder indgaaet Vexelforpligtelse gjennem Overskriden af sin Myndighed, har D. W. O., der ogsaa i art. 3 jfr. 75 og 76 opstiller den i det Foregaaende forklarede Grundsætning, i art. 95 fastsat, at de skulle hefte i deres Sted, paa hvis Vegne Forpligtelsen er tegnet, — altsaa i Almindelighed være ansvarlige efter Vexelret. Denne Bestemmelse er ikke gaaet over i N. V. L. ligesaalidt som tidligere i S. L., da Tilfældene kunne være af meget forskjellig Beskaffenhed (jfr. Motiverne S. 95). Spørgsmaalet om Stedfortræderens Ansvar maa derfor her fremdeles bedømmes efter den almindelige Civilret. Dennes Grundsætninger kunne vistnok lede til en Erstatningspligt for ham, saasom naar han uden nogensomhelst Bemyndigelse med godtroende Tredjemand har indgaaet Vexelforpligtelse paa en Andens Vegne. I et saadant Tilfælde har endog en dansk Højesteretsdom af 25 Juni 1833 tilkjendt Vexelejeren hos Stedfortræderen den hele Vexelsum med Vexelrenter. Men at dette kun skete i Kraft af den civile Erstatningspligt og ikke af nogen Vexelforpligtelse for Fuldmægtigen, fremgaar klart af den *in terminus* stadfæstede underordnede Rets Dom[1]).

[1]) Juridisk Tidsskr. XXIX. 29 ff., jfr. Hindenburgs Vexelret S. 25.

ANDET KAPITEL.

Om Vexlens Indhold og Form. Udstederens Forpligtelse.

§ 18.

Om Vexlens nødvendige Indhold og Form.

1. En Vexel maa være skriftlig. Mundtlige Vexelforpligtelser have intetsteds nogen vexelretslig Virkning. Dette gjælder saavel om de senere paa Vexlen tegnede Forpligtelser, saasom Akcept[1]), Endossement (N. V. L. 11, 21), som om den oprindelige Tratte eller Egen-Vexel (N. V. L. 1 jfr. 95). Der er Intet til Hinder for, at Vexlen forøvrigt er lithograferet eller paa anden Maade trykt, naar kun den egentlige Underskrift er skreven.

Ligesom enhver anden Kontrakt kunne ogsaa indenlandske Vexler affattes i et fremmed Sprog (jfr. N. V. L. 1).

2. Vexeldokumentet bestaar i Almindelighed af tre Dele, den egentlige Text, Overskriften (i videre Forstand) eller det, som findes skrevet ovenover Texten, og Underskriften (i videre Forstand) eller det, som findes skrevet under Texten. Af disse er Texten den vigtigste (jfr. N. V. L. 1 og 9).

3. Vexlens nødvendige Indhold er nærmere fastsat i N. V. L. 1 og 3. Det er følgende:

a) Ordet Vexel — eller ved Vexler i fremmede Sprog det tilsvarende Udtryk (*change*, *lettre de change*, *draft* etc.) — maa

---

[1]) En Undtagelse herfra har man dog her, forsaavidt som Akcept i mange nordamerikanske Stater kan være mundtlig.

være indtaget i selve Vexlens Text for at vække Opmærksomhed for Forpligtelsens særegne Art og navnlig for at skille den fra de merkantile Anvisninger; sædvanlig findes det i Spidsen (»mod denne min Vexel«). Ligesom det altsaa ikke er tilstrækkeligt at sætte Ordet i Overskriften eller paa noget andet Sted af Papiret, — hvilket vilde aabne Rum for dette vigtige Ords Tilføjen, efterat Dokumentet var sat i Omløb, — saaledes maa det i de i Landets Sprog skrevne Vexler ikke ombyttes med noget andet, saasom Tratte, Prima, Sola o. desl.[1]); »Vexelbrev« (jfr. D. L. 5. 14. 8, N. L. 5. 13. 6) tilfredsstiller dog naturligvis Lovens Fordring. Denne stemmer med, hvad der er fastsat i de til den tydske Gruppe hørende Lande, i Rusland og i den ældre nordiske Ret. Derimod er dette vigtige Kjendemærke hverken opstillet i den engelsk-amerikanske Ret eller i de fleste til den franske[2]) Gruppe hørende Love, saaledes heller ikke i den nye belgiske.

4. b) Vexelsummen. Denne maa nødvendigvis være en Pengesum, hvilket nu ogsaa kræves i al Vexelret, idet de forhen sommesteds tilladte Vexler, lydende paa visse Varer (f. Ex. Olie, Vin), saavidt vides, overalt ere afskaffede[3]). Derimod er

---

[1]) Saaledes ogsaa i den tydske Praxis. Selv »Vexelanvisning« er forkastet som utydeligt af R. O. H. G i Dom 1 Okt. 1875 (Entsch. XVIII. 207); herimod Thöl S. 146. Et Dokument, hvori kun Betaling »efter Vexelret« er lovet, er ingen Vexel, jfr. Dom af R. O. H. G. 24 Marts 1871; Borchardt, D. W. O. No. 62 ff.

[2]) Det er dog sædvanligt, at *change* er optaget i franske Tratter, derimod ikke i egne Vexler. Til Gjengjæld forlanger den franske Ret, udenfor de i N. V. L. opstillede Fordringer, at Tratten skal lyde paa Ordre, være trukken paa fremmed Sted (jfr. dog næste §) og indeholde Valutaerklæring; de to sidste Fordringer ere imidlertid bortfaldne i den belgiske Lov af 1872. Den egne Vexel skiller sig i Frankrige kun ved Ordre- og Valutaklausul fra et sædvanligt (dateret og ubetinget) Gjældsbrev, i Belgien kun ved Ordreklausel, jfr. *Code de comm.* art. 110 og 188 og Belg. L. art. 1 og 84. — I den engelske Ret defineres Tratten kun som en »ubetinget skriftlig Ordre fra A. til B. om at betale C. en bestemt deri nævnt Pengesum«, jfr. Byles Cap. 1. Betalingstiden og Udgivelsesstedet ere ligesaalidt som Ordre- og Valutaklausul nødvendige for Vexlens Gyldighed. En *promissory note* (egen Vexel) er herfra kun forskjellig deri, at den indeholder »*absolute promise*« om selv at betale; den er altsaa endnu mere lig et sædvanligt Gjældsbrev end den franske *billet à ordre*.

[3]) Denne Egenskab har forøvrigt i dansk og norsk Ret Vexlen tilfælles med alle Gjældsbreve, hvorpaa Frdn. 9 Febr. 1798 skal anvendes; herom er der dog afvigende Meninger. I Sverige turde derimod Intet være til Hinder for at lade selv löpande skuldebref lyde paa Varer. — Forpligtelse til at betale i Værdi-

det uvæsentligt for Gyldigheden, i hvilken Pengesort Summen er angiven, om i indenlandsk eller udenlandsk, i ældre eller nyere[1]); den nuværende Lovgivning om Pengevæsenet giver fuld Frihed i denne Henseende, selv om Vexlen baade er udstedt og betalbar indenlands.

Loven kræver Bestemthed i dette vigtige Led. Ligesom det af § 3, 1 følger, at en Vexel lydende paa flere, til forskjellige Tider forfaldne Summer, er ugyldig, saaledes er ifølge N. V. L. 7 ethvert Tillæg om Rente at anse som uskrevet, hvad der maa forstaaes saaledes, at Renten her heller ikke kan indtales ved civilt Søgsmaal[2]). Denne Regel har forøvrigt liden Betydning uden ved egne Vexler; Renten maa altsaa, hvor den skal beregnes, her lægges til Kapitalen og Vexlen lyde paa den samlede Sum. Tillæg som »efter Kurs« ere derimod fuldt tilladelige (jfr. N. V. L. 35)[3]).

I et ganske praktisk Tilfælde, hvor Vexlen efterlader Tvivl om, hvilken Sum der er anført, har imidlertid Loven traadt hjælpende til med en deklaratorisk Regel. N. V. L. 6 har nemlig, naar Summen er nævnt flere Gange i Vexlen, men med forskjellige Beløb, opretholdt Vexlens Gyldighed ved at lade den gjælde for det mindste. Dette stemmer med den hidtilværende danske og norske Ret saavelsom med Civilrettens Regler. Derimod har D. W. O. 5 (jfr. ogsaa S. L. 4), hvor Summen er udtrykt baade med Bogstaver og Zifre, ladet Bogstavsummen været den afgjørende, — en Regel. der er forkastet i N. V. L., fordi Erfaring ikke skal tale for Bogstavskriftens større Troværdighed[4]). Den i N. V. L. 6 opstillede Fortolkning maa vistnok ogsaa anvendes, hvor den forskjellige Angivelse ikke egentlig gjælder selve Summen, men Pengesorten[5]). Derimod kan den ikke uden Videre

papirer hindrer Dokumentet fra at blive Vexel; jfr. Borchardt No. 70. I enkelte nordamerikanske Stater ansees dog Vexler lydende paa Banknoter gyldige; jfr. Borchardt I. 169.

[1]) Jfr. Borchardt No. 67.

[2]) Jfr. Motiverne S. 9. I Østerrige gjør et saadant Tillæg Vexlen ugyldig.

[3]) Borchardt No. 74 ff.

[4]) Jfr. Motiverne S. 9. Navnlig kan det mærkes, at man har begyndt at tilføje Zifrene med Stempel, der gjennemborer Papiret og saaledes forebygger Forfalskning. — I den engelske og franske Ret synes den i Vexlens Text anførte Sum at være den afgjørende; jfr. Bédarride I. No. 67, Byles S. 85—6.

[5]) F. Ex. »400 Kr.« i Overskriften og »100 Spd.« i Texten. D. W. O. 5 gjælder ikke for dette Tilfælde; Borchardt No. 172.

udvides til det Tilfælde, at den mindre Sum er overstrøgen og den større sat over; herom mere nedenfor (S. 103—4).

At Summen skal skrives to Gange — en Gang med Zifre og en med Bogstaver —, er foreskrevet i den hidtilværende danske og norske Ret[1]), men ikke i N. V. L. eller dens Kilder, om end god Forretningsorden fremdeles vil tilsige at iagttage denne Forsigtighedsregel. Ligesom Vexlen ikke taber Noget af sin Kraft, om Vexelsummen kun er sat en Gang, er det ligegyldigt, om dette er gjort i Zifre eller i Bogstaver. Ja, man vil vistnok med den tydske Højesteret[2]) antage, at Lovens Fordring om Vexelsummen er opfyldt, selv om denne kun findes med Zifre i Overskriften. Dette maa være saameget vissere efter N. V. L., da den, som forklaret, ikke har tillagt Bogstavskriften den afgjørende Betydning, i Tilfælde af Strid mellem Summerne, som D. W. O.

Vexler kunne nu, hvad enten de ere trukne eller egne, inden- eller udenbys, lyde endog paa de mindste Summer[3]).

5. c) Vexeltagerens (Remittentens) Navn[4]). Sædvanlig sker dette ved Ordene »til N. N. eller Ordre«, »til N. N.'s Ordre«; Ordreklausulen er dog ikke blot unødig for Vexlens Gyldighed, men ogsaa, som siden skal vises i Læren om Endossementet, overflødig[5]). Vexler maa altsaa ikke, saaledes som det i den danske Frdn. 1825 § 6 og fremdeles i den engelske Ret er tilladt, lyde paa Ihændehaveren[6]); heller ikke maa Vexeltagerens Navn være ladet *in blanco.* Den Lethed i Omsætningen og Frihed for det strengere Hjemmelsansvar, som udmærker Ihændehaverpapiret, kan imidlertid efter N. V. L. paa anden Maade opnaaes. Den tillader nemlig ligesom den tydske Gruppes øvrige Love samt den

---

[1]) Dog neppe engang i Norge som et Vilkaar for Vexlens Gyldighed.

[2]) Jfr. Domme hos Borchardt No. 73.

[3]) I England gjælde endnu i denne Henseende nogle Indskrænkninger; jfr. Borchardt I. 171.

[4]) Om hvad der skal til for, at Navnet kan siges at være tilstrækkelig angivet, se nedenfor ved Trassatus (S. 91), samt Borchardt No. 84 ff.

[5]) Jfr. ogsaa Borchardt No. 82 ff.; N. V. L. 1 har derfor heller ikke engang saaledes som D. W. O. 4, 3 nævnt Ordreklausulen. Denne er, som før forklaret, nødvendig for Vexlens Gyldighed i fransk Ret; men Ordet «*ordre*» kan erstattes ved lignende Udtryk; jfr. Bédarride I. No. 97 ff. Jfr. nedenfor S. 115—16.

[6]) At udstede Gjældsbreve paa Ihændehaveren er i dansk og norsk Ret kun undtagelsesvis tilladt; i Sverige er der intet Forbud derimod udenfor Vexler og andre ikke rentebærende Dokumenter.

belgiske Lov (jfr. ogsaa Chr. V.'s N. L. 5. 13. 17) at udstede Tratter til sig selv eller »til egen Ordre« (jfr. N. V L. 2). Og da § 12 uden Indskrænkning tillader at endossere Vexler *in blanco*, kan Saadant ogsaa ske ved trasserede Vexler til egen Ordre, hvorved der opnaaes, at Ihændehaveren har Ret til at kræve Betaling efter Vexlen. Denne Fortolkning har rigtignok været bestridt ligeoverfor de tilsvarende Artikler i D. W. O.[1]). Men ligesom dens Rigtighed allerede i Tydskland vanskelig kan nægtes, saaledes bestyrkes den for N. V. L.'s Vedkommende ved Forudsætningerne under Lovens Udarbejdelse[2]), særlig ved § 95 i. f. Her forbydes det nemlig at lade egne Vexler udstedes til egen Ordre, af Frygt for, at man gjennem Blanko-Endossement af saadanne Vexler kunde omgaa Seddelbankernes Privilegium.

6. d) Betalingstiden. Nødvendigt er det ikke, at nogen saadan udtrykkelig nævnes i Vexlen. I Modsætning til S. L. og D. W. O., der for dette Tilfælde anse Vexlen ugyldig, har N. V. L. 3 i. f., overensstemmende med den belgiske Lovs art. 2 og med den engelske samt hidtilværende danske og norske Ret saavelsom med Civilrettens Regler, erklæret Vexler, hvori ingen Betalingstid findes nævnt, for betalbare paa Anfordring eller ved Forevisning (Sigt).

Nævnes, som naturligvis er det sædvanlige Tilfælde, Betalingstiden i Vexler, kan det kun ske paa en af følgende Maader:

1) paa en bestemt Dag (Dagvexler). Er Dagen utvetydig bestemt, er det unødigt at fastsætte den med Aar, Maaned og Datum; saaledes maa »Nytaar«, »St. Hansdag«[3]), »Michaeli«, »Kyndelsmisse« og andre fra den gamle Almanak optagne Benævnelser (med Aarstal) være tilstrækkelige, da Dagen ialfald for kyndige Folk er utvivlsom. Hermed stemmer ogsaa den tydske Praxis, der ellers i disse Henseender er saa streng[4]). Derimod

---

[1]) Jfr. Thöl S. 151 jfr. § 160 (ældre Udg. § 296). Se derimod den hos Borchardt No. 247 anførte Dom.

[2]) Jfr. Motiverne S. 4 og 106, og nedenfor S. 123.

[3]) Man vil nemlig i de nordiske Lande neppe være i Tvivl om, at hermed er ment Johannes den Døbers Dag (24 Juni) og ikke Johannes Evangelist (27 Decbr.); jfr. ogsaa Borchardt No. 99 c.

[4]) Jfr. Borchardt No. 99, hvor adskillige oplysende Domme findes anførte. »Bis zum 16 Juni zahlen Sie« er af R. O. H. G. ikke anseet tilstrækkeligt; l. c. No. 96 b. »Til 16 Juni 1881« vilde dog vel hos os være fyldestgjørende (jfr. ogsaa den l. c. No. 96 a. anførte Dom); ligesaa vel »inden 16 Juni 1881«.

gjør enhver Betegnelse, der efterlader Tvivl om Dagen, Vexlen ugyldig, saasom »29 Februar« i et Aar, der ikke er Skudaar, »til Paaske«, »i Christiania Marked«. I Anledning af den sidste Betegnelse maa det navnlig fremhæves, at N. V. L. ikke saaledes som D. W. O. har erklæret Messe- og Markedsvexler gyldige, og paa den anden Side tilfredsstiller ikke »Marked«, forudsat at det bestaar af flere Dage, Fordringen om en »bestemt« Dag; anderledes, om der staar »1ste Markedsdag«.

Endmere nødvendigt er det naturligvis, at Aaret er bestemt; det kan ikke nu, da Loven tillader at fastsætte en saa lang Løbetid, som man finder for godt, formodes, at »førstkommende« skal være underforstaaet.

Ved enkelte ubestemte Udtryk — »Begyndelsen« af en Maaned og »Midten« af en Maaned — kommer Lovens deklaratoriske Regel i § 33, 1 til Hjælp og redder Vexlen fra Ugyldighed.

2) ved Forevisning (ved Sigt, *a vista;* Sigtvexler i snevrere Forstand). Skjønt N. V. L. ikke saaledes som D. W. O. tilføjer »*etc.*«, maa ethvert andet Udtryk, der betegner, at Vexelejeren naarsomhelst kan kræve Betaling, være jevngodt med de nævnte[1]).

Medens Forevisningen kan ske saa snart efter Udstedelsen, som Vexelejeren ønsker (N. V. L. 17), maa Sigtvexlen, for at ikke Vexelskyldnerne skulle være bundne for en aldeles ubestemmelig Fremtid, forevises til Betaling inden den i Vexlen selv fastsatte Tid eller, om saadan ej er nævnt, inden de i § 32 jfr. § 19 fastsatte Frister.

3) en vis Tid efter Forevisningen (efter Sigt; *a viso*); hvilket paa Grund af N. V. L. 19 ved Tratter vil sige det Samme som efter Akcept. Denne Tid kan være bestemt i Dage, Maaneder og Aar. Sigten selv maa, saafremt Vexlen ikke selv har begrænset Tiden, foregaa inden de i § 19 fastsatte Frister.

4) en vis Tid efter Udstedelsen (*a dato;* Datovexler); f. Ex. »3 Maaneder fra Dato«, »efter Dato«, »*de dato*« eller blot »Dato«, »fra idag«, »herefter ..«. Staar der kun »om et Aar« eller »efter et Aar« (»om 3 Maaneder« o. desl.), vil man vel være

---

[1]) Saasom »mod Sigt«, »paa Sigt«, »paa Anfordring«, »*a piacere*«. — »Efter Sigt« maa vel betyde det Samme, naar ej nogen Frist er tilføjet; jfr. Domme hos Borchardt No. 100 a. — Ved egne Vexler bruges stundom »ved Gjensyn«.

berettiget til at underforstaa *a dato* og altsaa anse Vexlen gyldig, ialfald hvis ikke Trassatus har dateret Akcepten (og senere end Udstedelsestiden) og derved gjort det tvivlsomt, om der er ment efter Sigt eller efter Dato[1]).

Med Hensyn til Tidens Beregning, saavel her som ved Efter-Sigtvexler, kommer N. V. L. 33, 2 til Hjælp. Fristen »8 Dage« maa tages bogstavelig, da man ingen Regel har om, at den skal ansees som en Uge[2]).

Paa andre Maader end disse kan Betalingstiden ikke være udtrykt (jfr. N. V. L. 3 »Vexlen kan kun lyde paa Betaling« o. s. v.). Vexlens Betalingstid kan altsaa ikke gjøres afhængig af en Betingelses Indtræden, selv om denne er sikker, f. Ex. Udstederens Dødsfald[3]). I dansk og norsk Ret er dette forøvrigt ikke Andet end, hvad der er fælles for alle Gjældsbreve, idet Forpligtelsen i disse, saafremt de skulle gaa ind under Frdn. 9 Febr. 1798, ikke maa være gjort afhængig af Omstændigheder, hvis Tilværelse ikke kan sees af Brevet selv.

Den tydske Praxis har ogsaa kjendt Vexlen ugyldig, naar den lyder paa Opsigelse[4]). Saafremt Vexlen haves tilstede ved Opsigelsen, synes dog en saadan Vexel at kunne betragtes som en Efter-Sigtvexel og altsaa opretholdes, saafremt Forskriften i N. V. L. 19 følges[5]).

N. V. L. 3, *in.* fastsætter ogsaa, overensstemmende med den 3dje Nürnberger-Novelle, at Betalingstiden skal for den hele Vexelsum være en og den samme. Herved udelukkes Vexler, lydende paa Betaling i Afdrag (Ratenwechsel), der vilde lede til forvildende Gjentagelser af Vexelomgangen ved de forskjellige Terminer, ligesom de med Lethed kunne erstattes ved særskilte Vexler for hver Termin. Antagelig rammes ogsaa herved Vexler med alternative Betalingstider[6]). Derimod er neppe Noget til Hinder for, at en Vexel med alle Parters Samtykke prolongeres gjennem

---

1) Se de hos Borchardt No. 106 anførte Domme.

2) Jfr. Borchardt No. 102—3.

3) Jfr. Borchardt No. 105 og 107; Motiverne S. 6. I England ere Vexler, betalbare i Dødstilfælde, gyldige; jfr. Byles S. 95—7.

4) Se Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 109.

5) Se Motiver S. 6.

6) Jfr. Motiverne S. 6, Dom af R. O. H. G. i Hofmanns Samling I. 162, Borchardt No. 109.

en Paategning; end mindre for den ved Laanevexler sædvanlige Aftale, at Skyldneren ved Forfaldstid paa Ansøgning skal faa ny Frist[1]).

Nogle fremmede, navnlig til den franske Gruppe hørende, Love (jfr. *Code de commerce* art. 132 og Belg. L. art. 23, Russisk Vexellov art. 602) anerkjende et Slags Vexler, hvori Forfaldstiden er betegnet ved Uso (Usovexler); dette sigter til en, oprindelig ved Sædvane (Usance), senere i Almindelighed ved Lovgivningen fastsat Betalingsfrist, der dels beregnes fra Udstedelsen, dels fra Forevisning[2]). Usovexler kunne ej gyldigen udstedes i de nordiske Lande; men de ere ifølge N. V. L. 85 her gyldige, naar de ere udstedte i et Land, der anerkjender dem. Da N. V. L. ingen Regler indeholder om Beregningen af fremmede Usovexlers Forfaldstid, maa den, naar de ere betalbare her, ske efter vedkommende fremmede Lov[3]).

Ved de nye Love bortfalder det i den hidtilværende danske og norske Ret paa Kontraktsfriheden lagte Baand, der hindrede Parterne i at give Vexlen længere end en vis kort Løbetid[4]).

7. e) Tid og Sted for Vexlens Udstedelse[5]). Udgivelsestiden er vigtig ikke blot ved Datovexler, men ogsaa ved Sigtvexler for Beregning af den i §§ 19 og 31 fastsatte Frist, samt for Præskriptionens Skyld. Ogsaa Udgivelsesstedet er det af de sidstnævnte Hensyn vigtigt at kjende, ligesom det faar sin Betydning paa Grund af Reglerne om fremmed Lovgivnings Indflydelse[6]).

D. W. O. (derimod ikke S. L.) 4 No. 6 kræver nøjagtigere Angivelse af Udstedelses- end af Betalingstiden; den fordrer nemlig udtrykkelig Maanedsdag og Aar. Rigtigheden af denne Strenghed og denne Forskjel kan ikke indsees[7]). N. V. L. er formet saaledes, at enhver utvetydig Betegnelse af Datum, f. Ex. St. Hansdag 1880, er tilstrækkelig[8]).

---

[1]) Jfr. Borchardt No. 107 a.

[2]) Jfr. Wächter I. 415, II. 954; Thöl § 41 (179).

[3]) Jfr. Hallagers Oblig. I. 325—6. De komme navnlig hid fra Sydamerika dog stedse sjeldnere.

[4]) Denne Indskrænkning er nu, saavidt vides, allesteds afskaffet.

[5]) Den er unødvendig efter engelsk Vexelret.

[6]) Jfr. Motiverne S. 5. Se forøvrigt Thöl § 33 No. 10.

[7]) Jfr. ogsaa Thöl § 33 No. 9.

[8]) Jfr. Motiverne S. 5, og ovenfor S. 86.

Det er ikke nødvendigt, at Vexlen virkelig er udstedt paa det Sted eller den Tid, den selv udsiger. Ante- eller Postdatering kan derfor ikke i og for sig skade Vexlens Gyldighed[1]).

Derimod har en i selve Vexlen stedfindende Uoverensstemmelse i Dateringen, f. Ex. i Over- og Underskrift, den Følge, at Vexlen ansees som ikke dateret[2]).

8. f) Vexeludstederens Underskrift. Om hvad der skal forstaaes ved Underskrift, gjælder intet Særeget i Vexelretten[3]). Heraf følger, at et Firmas Underskrift paa sædvanlig Maade, enten gjennem Signatur eller *per procura* (med Tilføjelse af Prokuristens Underskrift) eller (forsaavidt Aktieselskaber angaar) ved vedkommende Direktør, er fuldkommen tilstrækkelig, idet N. V. L. ligesom S. L. har fundet det unødigt med D. W. O. 4. No. 5 udtrykkelig at nævne Firma. Men det er klart, at Firmastempel ikke er tilstrækkeligt; der kræves desuden en almindelig Underskrift[4]). Ogsaa med Hensyn til Uskrivekyndiges Underskrift gjælde de sædvanlige Regler. Den saakaldte Underskrift »med paaholden Pen« (m. p. P.) eller »med hand å pennan« maa derfor vistnok være tilstrækkelig, da den ikke kan frakjendes Navn af Underskrift, naar de i D. og N. L. 5. 1. 7. og svensk Frdn. 28 Juni 1798 fastsatte Forsigtighedsregler ere iagttagne[5]). Hvorvidt derimod den i den nævnte danske og norske Artikel oprindelig foreskrevne, men nu ialfald yderlig sjelden forekommende, Form, Segl eller Bomærke, tilfredsstiller Lovens Fordring om Underskrift, er vistnok meget tvivlsomt. Udeladelsen af D. W. O. art. 94, der udtrykkelig hjemler Brugen af »Kreuzen» og »Zeichen« under notariel Bevidnelse, kan dog ikke paaberaabes derimod, da Spørgsmaalets Besvarelse er overladt til Fortolkningen af den almindelige Lovgivning[6]). Og da L. 5. 1. 7. i Danmark og Norge erklærer Bomærke (Segl) jevngodt med Underskrift under visse

---

[1]) Jfr. Borchardt No. 134—7; H. R. D. 16 Juli 1842 i Norsk Retst. 1843 S. 17 og 6 Juli 1844 i Norsk Retst. S. 449; jfr. ogsaa Retst. 1879 S. 173.

[2]) Jfr. Borchardt No. 130 og 139.

[3]) Jfr. Borchardt Nr. 110—129.

[4]) Jfr. Borchardt No. 120 b., Naumanns Tidsskrift 1874 S. 576. I England og Amerika er man mindre nøjeseende med Underskriften, jfr. Borchardt I. 168, 170, Byles S. 89.

[5]) Jfr. Hallagers Obligationsret I. 55 ff., Gram, Formueret II. 1. 196 ff.

[6]) Jfr. Motiverne S. 95.

Betingelser, er der maaske heller ikke fuld Føje til at forkaste det ved Vexler. Det Samme turde være Tilfældet i Sverige, naar Frdn. 28 Juni 1798 er iagttagen[1]).

Er Underskriften ulæselig, maa Vexlen være ugyldig, ligesom ellers, hvor Noget af det væsentlige Indhold er ulæseligt. Men særlig ved Underskriften maa det fastholdes, at Ulæselighed er et relativt Begreb, og det er nok til at opretholde Vexlen, at de, der kjende Udstederens Navntegning, kunne læse Underskriften[2]).

9. g) Trassatens (Vexelbetalerens) Navn. Dette sættes sædvanligvis paa Foden af Vexlen[3]); oprindelig stod det paa Ryggen og kaldes derfor endnu stundom Adresse, hvilket Udtryk dog mest forekommer i Forbindelsen »Nødsadresse«. Lovens Fordring maa ansees opfyldt ved det blotte Familienavn, selv om der er Flere af dette paa Adressestedet. Vexelejeren maa, naar han ej ved bedre, være berettiget til at forevise og optage Protest hos Hvilkensomhelst af dem. Fornavn kræves altsaa ikke, og naar dette skulde være fejlagtigt, skader det dog neppe Vexlens Gyldighed, saalænge der alligevel ikke er Tvivl om Personens Identitet[4]). Er intet egentligt Navn opgivet, synes dog Vexlen ikke at kunne frakjendes Gyldighed, naar Adressen ellers indeholder fuldstændig Oplysning om, hvem der er ment[5]).

I Sammenhæng hermed staar Anmodningen om at betale, i Vexlens Text (»behag at betale«; »betal«[6]).

Som forhen (S. 67) forklaret er der ved den egne Vexel kun en Person istedetfor de tvende, Trassent og Trassat, nemlig Udstederen. Trassatens Navn bortfalder altsaa, ligesom der istedet-

---

[1]) Jfr. dog Welin S. 20.

[2]) Jfr. hermed Hartmann S. 179, Borchardt No. 117. — Forøvrigt vil ved større Handelshuses Underskrift Tilfældet sjelden indtræffe, da Firmaet gjerne findes trykt paa Blanketten. Jfr. nedenfor § 21.

[3]) I engelske *Checks* og deres Efterligninger i andre Lande findes gjerne Assignatens Navn trykt i Overskriften.

[4]) Saaledes ogsaa den ellers saa strenge tydske Praxis; jfr. Borchardt No. 89, 140 og 143 (Dom af R. O. H. G. 26 Septbr. 1871). Jfr. nedenfor S. 93.

[5]) Jfr. Thöl § 33 No. 4; se derimod Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 147.

[6]) I England er man streng i Fordringen til, at Vexlen skal indeholde et bestemt Paalæg om Betaling, og ved Brugen af Høflighedsudtryk udsætter man sig for at gjøre Vexlen ugyldig, jfr. Byles S. 82, Borchardt I. 169.

for Anmodningen om at betale her findes en udtrykkelig Skylderklæring (»jeg betaler mod denne min Vexel«). Forøvrigt maa dens Indhold være det samme, som i denne § ovenfor er omhandlet.

En Tratte kan imidlertid, som ogsaa før forklaret (jfr. S. 67), have Udstederen selv som Trassat og kaldes da en egen-trasseret Vexel. Den behandles ifølge N. V. L. 2 i enhver Henseende som en egen Vexel. Men for at anerkjende Tilværelsen af en egen-trasseret Vexel maa det ogsaa fremgaa af Vexlen selv[1]), at Trassent og Trassatus ere samme Person; hvis den ej lyder paa »mig selv« (»os selv«), maa deres Navne altsaa være aldeles ligelydende, eller, om et Tillæg findes, maa dette ialfald ikke frembringe en juridisk forskjellig Person[2]).

§ 19 (Forts.)

Betalingsstedet. Den domicilierede Vexel.

1. h) Som en Del af Vexlens nødvendige Indhold nævner N. V. L. 1 endelig »det Sted, hvor Betalingen skal ske.« Betalingsstedet maa dog ikke netop være udtrykkelig nævnt paa Vexlen som saadant. Det er nok, at der ved Trassatens Navn findes et Sted anført; thi dette gjælder ifølge N. V. L. 4, 2 som Betalingssted. Hvad der udkræves, for at et »Sted« skal siges at være anført ved Trassatens Navn, er ikke mere end i andre Forbindelser[3]) nærmere forklaret af Loven, men overladt til den sædvansmæssige Opfattelse. I det Hele maa herved forstaaes det Samme som Handelsplads (jfr. især §§ 35, 56, 83, 89). Ligesom Opgave af Gade og Hus hverken er nødvendig (jfr. N. V. L. 89) eller for sig alene tilstrækkelig[4]), er det heller ikke nok, at f. Ex. alene Rigets eller Landsdelens (»i Skaane«) Navn er nævnt. Anvendelsen

---

[1]) Jfr. Borchardt No. 178.

[2]) Tillæg af »Filial«, »Kommandit«, »Afdeling« o. desl. til Trassentens Navn, betager saaledes ej Vexlen dens Egenskab af egen-trasseret V. Vexel trukken af en Associé i eget Navn paa hans Firma er en sædvanlig Tratte; thi her ere ikke Trassent og Trassat i juridisk Henseende samme Person.

[3]) Jfr. den samme § 1 om Udgivelsesstedet, §§ 35, 45, 56, 62, 83, 89. Spørgsmaalet undersøges dog bedst her, hvor det har mest praktisk Betydning. I enkelte §§, som 19, 74, 78, 85 og 86, har »Stedet« ikke sin snevrere Betydning.

[4]) Jfr. Borchardt No. 149.

paa landlige Forhold er ikke uden Vanskelighed. Gaardens Navn kan neppe mere kræves end Husnumeret i Byen; men om man paa den anden Side skal fordre Sogn, Landsby o. desl. eller nøje sig med Navnet paa den Jurisdiktion, hvori Trassaten skal findes, er ikke saa let at sige; maaske bør det Sidste helst antages[1]). Er der flere Byer af samme Navn (f. Ex. Bergen), uden at nærmere Betegnelse er given paa Vexlen, maa dog Lovens Fordring siges at være opfyldt, og saafremt Vexelejeren ikke ved bedre, maa han kunne optage Protest paa hvilketsomhelst af Stederne; Trassent og Endossenter ere selv nærmest til at lide for, at de have givet fra sig en Vexel med et saa tvetydigt Indhold[2]). Ved de mest bekjendte Byer maa det være tilstrækkeligt at bruge en sædvanlig Forkortelse (f. Ex. Xania., Khvn., Sthlm.)

Stedsbetegnelse er ligefuldt nødvendig, om det end er vitterligt, hvor det bekjendte Firma bor, paa hvilket Vexlen er trukken. Om Fordringshaveren alligevel søger at faa Betaling hos den af ham kjendte Trassatus, bliver Forholdet alene at bedømme som ved en Anvisning. Dog kan ikke særlig Stedsbetegnelse være nødvendig, hvor Firmaet indeholder Stedets Navn (f. Ex. Christiania Bank og Kreditkasse[3]). Stundom kan ogsaa Stedet fremgaa af Vexlens øvrige Indhold.

Derimod er det ligegyldigt, om det Sted, som er anført ved Trassatens Navn, er hans virkelige Hjemsted eller Forretningssted[4]), og endmere, om han under Vexlens Løbetid flytter andetsteds hen[5]). Trassaten skal nemlig efter § 4, 1 antages at bo paa det ved hans Navn anførte Sted; det er at anse for vedtaget som hans Bosted og som Betalingssted i det vexelretslige For-

---

[1]) Jfr. nedenfor i denne §, ved den domicilierede Vexel.

[2]) Jfr. Borchardt No. 150. Se ogsaa ovenfor S. 91.

[3]) Jfr. ogsaa Borchardt No. 152. Omvendt er ikke heller den mest detaillerede Stedsbetegnelse nok, naar ej Trassaten er nævnt, jfr. Bylés S. 89—90. — Det første Udkast havde ikke opstillet Betalingsstedet som en Del af Vexlens nødvendige Indhold, men ladet Trassatens virkelige Bosted være Betalingssted, naar dette ej var nævnt (§ 4 i. f., jfr. den belgiske Lov art. 2). Men dette blev paa Foranledning af den svenske Højesteret forandret, da man frygtede Forvirring, og Loven har da i Lighed med sine Kilder krævet et Sted opført, der kan gjælde som Betalingssted. Jfr. Motiverne S. 8, Betænkning p. VIII med Bilag S. 46.

[4]) Jfr. Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 160 a, 164. Hvorvidt dette har været Meningen i S. L. 1 f., er vistnok efter dens Ordlyd tvivlsomt.

[5]) Jfr. Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 156.

hold. Har Trassaten flere Bosteder, maa altsaa alle Vexelhandlinger foretages paa det i Vexlen opgivne Sted[1]).

2. Vexlen bevarer altsaa i dette Tilfælde sin Charakter af en sædvanlig Tratte. Den bliver ikke derved alene til en domicilieret Vexel, hvorved forstaaes en Tratte, der lyder paa Betaling »et andet Sted end der, hvor Trassaten bor« (N. V. L. 4, 1). Det kunde vistnok af disse Udtryk synes, som om den Omstændighed, at Trassaten ikke i Virkeligheden bor paa det ved hans Navn anførte Sted (Betalingsstedet), skulde være nok til at give Tratten Egenskab af Domicilvexel. Men naar det fastholdes, at N. V. L. 4, 1 erklærer, Trassaten (i Vexelforholdet) skal »antages at bo« paa det ved hans Navn anførte Sted, og at denne Sætning maa opfattes som en Fortolkning af, hvad § 4, 1 mener med det Sted, »hvor Trassaten bor«, — saa maa det være sikkert, at Vexlen, for at blive undergiven de særegne Regler for domicilierede Vexler, maa indeholde et andet Betalingssted end det ved Trassatens Navn anførte Sted, selv om dette ikke er hans virkelige Bosted. Rigtigheden af denne Fortolkning fremgaar ogsaa af Begyndelsesordene i § 4, 2 (»Er særskilt Betalingssted ikke nævnt«). Er Trassaten altsaa ikke at finde paa det anførte Adressested, bliver Vexlen at protestere ifølge N. V. L. 89. Derimod er der ingen Pligt til efter N. V. L. 18 at forevise Vexlen for Trassatus paa hans virkelige Bosted[2]).

For at Vexlen skal ansees som domicilieret, maa altsaa et særskilt Betalingssted være nævnt; der maa foruden det ved Trassatens Navn opførte Adressested ogsaa findes et andet Sted nævnt som Betalingssted. Sædvanlig domicilieres Vexlen ved under Adressen at sætte det fremmede Sted med et Tillæg, der udpeger det som Betalingssted (f. Ex. »Til N. N. Havre, betalbar Paris« eller »btb. Paris«); særlig Underskrift af Trassenten ved Domicilanmærkningen kræves ikke og er ikke almindelig.

Det er altsaa ikke en Domicilvexel, naar der ikke ved Trassatens Navn findes noget Sted, men kun en Domicilanmærkning;

---

[1]) Jfr. Borchardt No. 157. I processuel Henseende har vistnok Vexelejeren Ret til at indtale Vexlen hos Akceptanten paa det anførte Sted som ved et andet vedtaget Værnething; hvorvidt han kan foretrække det ordinære Værnething, maa vel afhænge af, hvad der ellers antages i Civilprocessen; jfr. Nellemann Civilpr. alm. Del 2 Udg. S. 473—4.

[2]) Jfr. hermed Hartmann § 85.

dette er blot en sædvanlig Tratte[1]). At Trassatens Navn og Bosted er almenkjendt, har ligesaalidt nogen Betydning her som i det ovenfor omhandlede Tilfælde. Omvendt gjør det ikke heller Vexlen til domicilieret, at der ved Trassatens Adresse findes tilføjet et Firma, der er velkjendt som hjemmehørende paa fremmed Sted (f. Ex. Til N. N. Christiansund, betalbar Norges Bank), medmindre Firmaets Navn udpeger Stedet (f. Ex. Til N. N. Drammen, betalbar ved Christiania Bank og Kreditkasse[2]). Ligeledes maa Vexlen være at anse som domicilieret, naar Domiciliatens Sted fremgaar af Vexlens øvrige Indhold, hvilket især kan være Tilfældet, naar den gjøres betalbar hos Trassenten[3]).

3. Det Sted, der er opført i Domicilanmærkningen, maa altsaa tillige være et andet Sted end det i Trassatens Adresse nævnte. Efter hvad ovenfor (S. 92) er forklaret, kan ikke hvilkensomhelst Stedsforskjel her være tilstrækkelig for at frembringe en Domicilvexel; det er ikke Trassentens Betegnelse af Stederne som forskjellige, men den almindelige Opfattelse, der her er afgjørende[4]). Om altsaa Betalingsstedet ligger indenfor samme Handelsplads (f. Ex. Til N. N., Christianshavn, betalbar Østergade, Kjøbenhavn, eller til N. N. Hegdehougen, Christiania, betalbar Christiania Kreditbank), er Vexlen ikke domicilieret. Paategningen bliver dog ikke derfor uden Betydning, idet Trassatus gjennem Akcepten forpligter sig ogsaa til at opfylde denne Del af Trattens

---

[1]) Ved en Dom af R. O. H. G. (Borchardt No. 151) blev ogsaa en Vexel anseet som gyldig og som sædvanlig Tratte, hvor Adressen var saalydende: Frau T. in« — (ikke udfyldt) »domizilirt bei Herrn C. Prinzenstrasse No. 77 in Berlin.« Jfr. ovenfor S. 93; se ogsaa Hartmann S. 222.

[2]) Jfr. ogsaa Domme hos Borchardt No. 152, 161.

[3]) En Dom af R. O. H. G. 27 Juni 1871 i Hofmanns Samling I. 176 (Borchardt No. 368) har dog nægtet at anse en saadan Vexel som domicilieret, da Loven ej udtrykkelig har sagt, at Trassenten formodes at bo paa Udgivelsesstedet. Skjønt dette heller ikke er Tilfældet i N. V. L., er der dog al Grund til at anse det af Trassenten underskrevne Stedsdatum som af ham vedtaget Hjemsted (jfr. ogsaa N. V. L. 45). Den tydske Dom synes at være for formalistisk til at fortjene Efterfølgelse. — Et Sted angivet ved Remittentens Navn gjør ikke Vexlen til domicilieret, men kan kun opfattes som hans Adresse; jfr. Dom af R. O. H. G. 12 April 1872 i Hofmanns Samling I. 386. — Ved Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 369 synes en Vexel antaget som domicilieret, hvor der under Adressen kun stod »zahlbar bei B . . . . . in S . . . . .« Se ogsaa de hos Borchardt S. 166—7 anførte Domme.

[4]) Saaledes ogsaa R. O. H. G.s Dom af 8 Septbr. 1875 hos Borchardt No. 367, jfr. ogsaa Hartmann S. 223; se derimod Thöl § 162 (298) Note 4.

Anmodning, og Vexelejeren ifølge N. V. L. 89 maa være bunden ved den i Modtagelsen af saadan Vexel liggende Overenskomst om Forevisningssted. Hører Betalingsstedet til samme By, er det vistnok ligegyldigt, om det ligger i et andet Notariatdistrikt end Adressestedet[1]); saadant Tilfælde kan dog neppe indtræde i de nordiske Lande, da selv de største Stæder ikke i denne Henseende ere delte i Distrikter, om der end, som i Stockholm, er flere Notarier. Omvendt kan det ej hindre Vexlen fra at blive domicilieret, om den By, der er opgiven som Betalingssted, har samme Notarius som den By, der er anført som Trassatens Bosted, — hvilket ialfald kan være Tilfældet ved Ladesteder i Norge. Hører Betalingsstedet vistnok i naturlig Henseende til samme By som Adressestedet, men det i det Hele er Landets Jurisdiktion undergivet, er det derimod tvivlsomt, hvorvidt Vexlen er domicilieret; rettest er det maaske at antage det[2]).

Endnu vanskeligere er det at sige, hvori Stedsforskjellen skal bestaa, for at en paa en Landmand trukken Vexel skal blive at anse som domicilieret; maaske vil man her lade det komme an paa, om Betalingsstedet ligger i samme Jurisdiktion (Notariatdistrikt) som Adressestedet, forudsat at begge høre Landet til; heldigvis er dog Spørgsmaalet temmelig upraktisk.

4. Det er kun Udstederen, som kan domiciliere en Vexel. Saafremt Trassatus ved Akcepten gjør den betalbar paa fremmed[3]) Plads, er dette Tillæg ifølge N. V. L. 22 at anse som uskrevet. Men selv efter D. W. O. og andre Love, der tillade at føje saadant Tillæg til Akcepten, gjør det ikke Vexlen til en domicilieret[4]).

5. En Vexel kan domicilieres dels saaledes, at Trassenten selv tilføjer dens Navn, ved hvem Betaling paa det fremmede

---

[1]) Jfr. derimod N. V. L. 83, hvor det vel er Forudsætningen, at samme Notarius kan bruges ved de flere Protester.

[2]) I Christiania har det nok været Praxis at behandle Vexler, trukne paa Hegdehougen (før denne Forstads Indlemmelse i Christiania) og betalbare i selve Byen, som domicilierede. — Ifølge særskilt Lov ere Vexler, trukne paa Altona, betalbare i Hamburg (uden opgiven Domiciliat), ikke at anse som domicilierede paa Grund af Altonas særegne Betalingsforhold; jfr. Hartmann S. 222.

[3]) Erklæres den derimod betalbar f. Ex. ved en Bank paa samme Plads, maa dette have Gyldighed som en Overenskomst efter N. V. L. 89, naar Vexelejeren samtykker; jfr. ovenfor.

[4]) Jfr. Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 162.

Sted skal foregaa (Domiciliatus), dels uden at dette gjøres. I sidstnævnte Tilfælde, som er det sædvanlige, komme særegne Regler til Anvendelse ifølge §§ 18, 24 jfr. 43 i. f., 56. Den af Parterne, Trassent eller Akceptant, som tilføjer Domiciliatens Navn, kaldes Domiciliant.

Domiciliaten betegnes i Almindelighed ved Udtrykkene »betalbar hos N. N.« eller »betalbar ved N. N.«[1]).

6. Ogsaa en egen Vexel kan domicilieres (egen domicilieret Vexel), og Regelen i § 4 maa da blive at anvende med den fornødne Ændring, naar det gjælder at afgjøre, om Vilkaarene for den domicilierede Vexel ere tilstede. Der vil vistnok ikke være Tvivl om, at man bør følge den i D. W. O. 97 udtrykkelig opstillede Sætning, at Udgivelsesstedet gjælder som Betalingssted, saafremt ikke et særskilt saadant er nævnt, og tillige som Udstederens Bosted; domicilieret er derfor den egne Vexel først da, naar den er erklæret betalbar paa et fra Udgivelsens forskjelligt Sted. Mod denne Forstaaelse kan det ikke indvendes, at N. V. L. 95 sammenstiller Udstederen med Akceptanten og ikke med Trassatus. Saafremt der er Modsætning mellem Trassat og Akceptant, da er det ganske vist Reglerne om den sidste, der komme til Anvendelse paa den egne Vexels Udsteder. Men her, hvor der ingen saadan Modsætning findes, er det saameget mindre betænkeligt at anvende den i § 4 for Trassaten givne Forskrift paa Udstederen, fordi § 1 forklarer Trassaten som den, der »skal indfri Vexlen«, og § 95 den egne Vexel som en saadan, der lyder paa at indfries af Vexeludsteren selv. End sikrere bliver dette efter N. V. L., som i § 2, 2 har erklæret, at egne trasserede Vexler skulle behandles som egne Vexler, hvoraf omvendt følger, at den egne Vexel er lig en Tratte, hvori Udstederen har opstillet sig selv som Trassatus[2]).

Forøvrigt ere de fleste af de om domicilierede Tratter givne Forskrifter ikke anvendelige paa egne Domicilvexler (§§ 18, 24, 1, 56). Af de andre er N. V. L. 24, 2 kun anvendelig, hvor Udstederen ikke har opgivet Domiciliaten, men § 43 ogsaa

---

[1]) At det er ligegyldigt, enten man bruger »ved« eller »hos«, er sikkert; se ogsaa Domme af R. O. H. G. hos Borchardt S. 167—8; jfr. derimod Thöl § 162 Note 5.

[2]) Jfr. Motiver S. 106.

hvor dette er Tilfældet[1]). En egen Domicilvexel med opgiven Domiciliat er i Grunden lig en sædvanlig Tratte[2]).

7. Kun hvor der spørges om, hvorvidt Betingelserne for den domicilierede Vexel ere opfyldte, er det nødvendigt, at der findes forskjellige Steder angivne paa Vexlen[3]). At de gamle Fordringer om *distantia loci* ellers ere fuldstændig hævede ved de nye Love, er ovenfor (S. 65) forklaret[4]).

8. Lyder en Vexel paa flere Betalingssteder, har der i Tydskland været meget delte Meninger om Virkningen heraf. Ifølge en Lære skal der kun tages Hensyn til det først nævnte Betalingssted og de øvrige ansees som uskrevne; den er antagen af den østerrigske Højesteret[5]), og hertil har nu den ungarske Vexellov § 4, No. 7 i. f. sluttet sig. Denne Lære synes dog for vilkaarlig til at kunne antages uden Lovens udtrykkelige Forskrift. En anden Mening gaar ud paa, at Vexelejeren er forpligtet til at forevise og optage Protest paa samtlige Steder[6]). Herimod har man imidlertid rigtigen indvendt Umuligheden af i rette Tid at optage Protest paa flere Betalingssteder og Vanskeligheden ved at bringe saadanne Vexler i Overensstemmelse med Reglerne om Nødsadresser og Intervention (N. V. L. 56 og 62, D. W. O. samme Artikler). Naar imidlertid den tydske Højesteret af disse Grunde har anseet Vexler med flere Betalingssteder som

---

[1]) Exempel paa disse har man i Norge i senere Tid i de saakaldte Postremissevexler, ɔ: egne indenlandske Vexler, betalbare ved en opgiven Bank paa fremmed Sted; jfr. ogsaa næste Side.

[2]) Thöl vil § 163 (299) her ogsaa have Vexlen behandlet som Tratte trods dens Form og forlanger, at den skal protesteres hos Trassaten (Domiciliaten), om man vil bevare Vexelret mod Udstederen. Men paa Grund af D. W. O. 43 jfr. 99, 1, og N. V. L. 43 jfr. 95 skjønnes ikke Andet, end at Resultatet bliver det Samme, om den behandles som en egen Domicilvexel. Jfr. ellers Welin S. 25 og 218.

[3]) Det er forøvrigt allerede ovenfor antydet, at ikke heller ved den domicilierede Vexel Betalingsstedet nødvendigvis maa være forskjelligt fra Udgivelsesstedet; Trassenten kan meget godt gjøre Vexlen betalbar paa sit Hjemsted, endog hos sig selv.

[4]) Den franske Vexellov og de fleste til denne Gruppe hørende Love (dog ikke den belgiske) fastholde fremdeles, at Tratten skal være dragen fra et Sted paa et andet; det synes imidlertid, som ialfald den franske Praxis er meget mild i sine Fordringer til Stedsforskjel. Bédarride. I. No. 51 ff.

[5]) Jfr. Borchardt No. 158.

[6]) Thöl 3 Aufl. S. 190—1, jfr. derimod 4 Aufl. S. 202, hvor han erklærer Vexlen ugyldig.

ugyldige[1]), da synes dette Resultat for strengt. Den tilbagestaaende Udvej, for hvilken der ogsaa i Tydskland har hævet sig flere Stemmer, — at lade Vexelejeren have Valget mellem de flere Steder —, synes at burde foretrækkes for en Strenghed, der neppe har Loven for sig. Denne har ikke — saaledes som ved Betalingstiden — sagt, at Stedet skal være et og det samme. Heller ikke kan den antydede Forstaaelse siges at stride mod Grundsætningen om Vexlens Tydelighed i de væsentlige Punkter. Det synes jo netop at være den naturlige Opfattelse af flere Betalingssteders Tilføjen, at Udstederen har givet Vexelejeren Valget. Vistnok er ellers ved alternative Obligationer Formodningen for, at Skyldneren har Valget; men Sagen stiller sig omvendt her, hvor Kreditor har at indfinde sig hos Debitor. Antages den her forsvarede Mening, kan altsaa Vexelejeren frit vælge hvilket somhelst af de opgivne Steder for Forevisning til Akcept eller Betaling; er Akcept meddelt, er dermed Akceptstedet valgt som Betalingssted[2]). Efter dette vil det være let at afgjøre, hvor Protest skal optages og Nødsadresser opsøges. Spørgsmaalet er ingenlunde upraktisk i de nordiske Lande[3]).

§ 20.

Om Virkningen af Mangler ved Vexlens væsentlige Indhold.

1. »Er et Dokument ikke affattet overensstemmende med de foran givne Forskrifter, medfører det ikke Vexelret.« Saaledes bestemmer N. V. L. 5 (jfr. ogsaa D. W. O. 7) for det Tilfælde,

[1]) Domme af R. O. H. G. 27 Septbr. 1872 i Hofmanns Samling I. 472 (Borchardt No. 158) og 12 Okt. 1876 (Borchardt No. 974) — den første vedkommende en trasseret, den sidste vedk. en egen Vexel. Jfr. ogsaa Hartmann S. 169.

[2]) Jfr. ogsaa i engelsk Ret Borchardt I. 170.

[3]) Jfr. Motiver S. 8. Saavel i Norge som især i Sverige kjender man Vexler med flere Betalingssteder i de saakaldte Postremissevexler (Sigtvexler, sendte i Posten, for at spare indenlandske Pengeforsendelser), der i Norge forekomme som egne Vexler, betalbare saavel af Udstederen paa hans Hjemsted som af forskjellige opgivne Domiciliater paa andre Steder, og i Sverige nok ogsaa forekomme som Tratter; navnlig den svenske Rigsbank udsteder saadanne, der kunne indløses ved hvilketsomhelst af dens Kontorer. — Om egne Vexler »betalbare paa alle Steder« se Borchardt No. 978.

at det som Vexel udgivne Dokument mangler Noget af det Indhold, der i Lovens §§ 1 og 3 jfr. 4 er erklæret nødvendigt, og som nærmere er søgt udviklet i det Foregaaende. Loven indskrænker sig imidlertid ikke til at frakjende den oprindelige, af Udstederen afgivne, Erklæring Vexelret i dette Tilfælde. Men den nævnte § 5 tilføjer ogsaa: »Heller ikke have de paa et saadant Dokument tegnede Erklæringer, saasom Akcept, Endossement eller Borgen, nogen vexelretslig Virkning.« Om end disse i sig selv tilfredsstille Lovens Fordringer, falde de dog sammen med sit mangelfulde Grundlag.

Ifølge N. V. L. 85, 1 P. gjælder denne Regel dog kun, naar Dokumentet fra først af er udstedt under Lovens Herredømme, altsaa inden de nordiske Riger selv. Er det udstedt andetsteds, er dets Gyldighed som Vexel afhængig af, om de der gjældende Loves Fordringer ere tilfredsstillede. Her gjør imidlertid samme §, 2 P. atter, til Fordel for den indenlandske Lov, en Undtagelse fra den Grundsætning, at de senere paa Dokumentet tegnede Erklæringer, skjønt i sig selv gyldige, falde med Hovederklæringen. Herom Mere i dette Skrifts sidste Afsnit.

2. Det vil altsaa sees, at Vexelloven er strengere ligeoverfor de ydre end ligeoverfor de indre Mangler. Som forhen (S. 81) forklaret, have de sidste (saasom at Trassentens Navn er falskt, at han er umyndig, at Fuldmægtigen har overskredet sin Fuldmagt) vistnok den selvfølgelige Virkning, at der ingen Vexelforpligtelse indtræder for Trassenten; men de have ingen Indflydelse paa de senere Vexelerklæringers Gyldighed (N. V. L. 88). Ved de ydre Mangler falder derimod al Vexelforpligtelse ifølge det samme Dokument ganske bort.

Denne ved første Øjekast paafaldende Forskjel i Afgjørelsen af beslægtede Tilfælde forklares imidlertid af Vexelrettens formale Charakter og Vexlens Egenskab af Omsætningspapir. Opnaaelsen af Vexlens Fortrin bør efter Lovens Tanke være afhængig af, om Dokumentets eget Indhold i alle for Forholdet vigtige Punkter er fuldstændigt og klart og saaledes gjør det skikket til at udføre Vexlens Tjeneste. Mangler nogen af de Egenskaber, Loven her har anseet som væsentlige, da er Dokumentet i sin Helhed utjenligt som Grundlag for Vexelforpligtelser. Og hvorvidt de mangle, kan strax sees i Dokumentet selv, ligesaavel af senere Ejere som af første Modtager. Naar Loven engang

har tillagt dem væsentlig Betydning, er det derfor ikke uretfærdigt eller stridende mod Vexlens Væsen som Omsætningspapir, at den frakjender Dokumentet al vexelretslig Virkning, ikke blot for Hovedforpligtelsens, men ogsaa for de dertil knyttede Erklæringers Vedkommende. De indre Mangler derimod, saasom Falsk ved Underskriften eller Udstederens Umyndighed, kunne ej i Almindelighed opdages blot ved en udvortes Undersøgelse af Dokumentet. Selvfølgelig maa ligefuldt Hovedforpligtelsen være ugyldig. Men Manglens Virkninger vilde strækkes længere end nødvendigt, og det vilde stride mod Grundsætningerne for Omsætningspapiret, om man i dette Tilfælde ikke opretholdt de senere, i sig selv gyldige Vexelerklæringer.

3. Om en Vexel fra først af mangler en Del af det væsentlige Indhold, f. Ex. fordi en Blanket er underskreven uden Udfyldning, skader dette ikke dens Gyldighed, naar Udfyldning senere, før Spørgsmaalet rejses, er skeet enten af Udstederen selv eller af Andre overensstemmende med hans Vilje. Anderledes staar Sagen, om Blanketten er udfyldt mod eller udenfor Udstederens Vilje, f. Ex. ved Indsættelse af en højere Vexelsum. Dette Spørgsmaal skal imidlertid blive behandlet nedenfor i en anden Forbindelse (S. 137).

Den, som har solgt en mangelfuld Vexel, der bliver frakjendt Vexelret, svarer sin Medkontrahent for deraf følgende Skade i Kraft af den underliggende Kontrakt om Vexlens Udfærdigelse eller Overdragelse; dette er dog kun et civilretsligt Ansvar.

4. De Mangler, som efter det Foregaaende hindre Dokumentets Anerkjendelse som Vexel, berøve det kun vexelretslig (jfr. N. V. L. 5), ikke enhver Virkning. Hvilken civilretslig Betydning det vil faa, afhænger af Omstændighederne. Har det været tænkt som en egen Vexel, vil det i Regelen kun synke ned til et almindeligt Gjældsbrev, medmindre f. Ex. (i dansk og norsk Ret) Gjenstanden ikke skulde være Penge, eller Betalingspligten er gjort afhængig af en Betingelse. Har Dokumentet været tænkt som en Tratte, vil det i Almindelighed blive at behandle som en Anvisning, og dets Retsvirkning er da afhængig af, hvad der gjælder om én saadan. Som oftest vil dog vel Dokumentet, hvis ikke Fejlene ere for slemme, ogsaa her blive antaget som et Gjældsbrev, idet Trassenten vel maa formodes ialfald at have villet forpligte sig efter et saadant.

§ 21. (Forts.)

Utydelighed. Rettelser. Forfalskning af Vexlens Indhold.

1. I den foregaaende § er kun det Tilfælde behandlet, at Vexlen ligefrem mangler en Del af sit ifølge N. V. L. 1 ff. nødvendige Indhold. Der spørges imidlertid ogsaa om, hvilken Virkning det har, at hele det nødvendige Indhold vistnok i sig selv er tilstede, men ialfald tildels i en mangelfuld Skikkelse.

Det ledende Synspunkt finder man her i den ovenfor (S. 100) fremsatte Opfattelse, at Loven har krævet nøjagtig og klar Oplysning i Vexlen selv om de for Forpligtelsen vigtigste Punkter, fordi Dokumentet ellers vil være utjenligt som Vexel og derfor ikke værdigt til dennes Forrettigheder. Men det er klart, at Lovens Tanke og Vexlens Væsen som Omsætningspapir ikke er gjort Fyldest blot derved, at de nødvendige Led findes, naar der dog er saadanne Mangler ved dem, at Dokumentet ikke selv giver den sikre Oplysning f. Ex. om Betalingens Tid, Sted og Gjenstand, som Loven naturligvis har tænkt sig ved at erklære disse Punkter som nødvendige Led af Vexlen. Hovedregelen maa derfor, overensstemmende med den tydske Fortolkning[1]), være den, at aabenbare[2]) Mangler, der maa fremkalde alvorlig Tvivl om det sande Indhold af saadanne Led, ligesaa fuldt gjøre Vexlen ugyldig, som hvor disse ganske savnes. Der er allerede gjort nogen Anvendelse af denne Grundsætning i det Foregaaende

---

[1]) Det maa dog mærkes, at ogsaa her den tydske Praxis synes at være for strengt formalistisk. Som Exempel herpaa tør nævnes en Dom af R. O. H. G. 5 Novbr. 1875 (Borchardt No. 184 b), angaaende en Vexel, saalydende:

»Den 1 Juli 1875 zahle ich gegen zahlen Sie für diesen Prima Wechsel etc.

L.

Herren A. u. K.
in B.«

og med Akceptpaategning af A. og K. Denne Vexel blev kjendt ugyldig som meningsløs. Men der synes dog her at burde være liden berettiget Tvivl derom, at Dokumentet er en trasseret Vexel, idet Ordene »zahle ich gegen« vistnok kun ere blevne staaende ved en Uagtsomhed, formodentlig fordi en Blanket til en egen Vexel er benyttet. Jfr. ogsaa Thöl § 35, Note 3.

[2]) Herved menes, at Dokumentet selv viser Manglen, f. Ex. at Vexlen indeholder forskjellige Datoer i Overskrift og Underskrift. Derimod gaar ikke ind herunder det Tilfælde, at udenforliggende Omstændigheder gjøre Meningen tvivlsom, f. Ex. at der er flere Personer af Trassatens Navn. Jfr. ovenfor S. 91.

(jfr. S. 84, 87), ligesom det paa den anden Side er vist, at Loven selv ved enkelte mere praktiske Mangler eller utydelige Udtryk træder hjælpende til gjennem deklaratoriske Regler og saaledes redder Vexlens Gyldighed (jfr. N. V. L. 3, 6, 33, 34). Her skulle da nogle Tilfælde nærmere blive omhandlede, som der ikke har været Anledning til at medtage i § 19.

2. Er saaledes et af de nødvendige Led ganske udstrøget, uanseet om det er skeet med Forsæt eller af Uagtsomhed, maa det ansees som ikke tilværende[1]). Ved Udstrygning af de andre Vexelerklæringer gjælde andre Regler (jfr. N. V. L. 22, 49, 2, 55). Paa samme Maade maa man bedømme Udskjæring, Afrivning o. desl. af de væsentlige Led[2]).

3. Er Vexlen gaaet i Stykker og atter sammenklæbet, kommer det an paa, om Hint ser ud til at være skeet ved sædvanlig Brug, saasom ved længere Sammenfoldning, eller om det bærer Spor af forsætlig Handling. I første Tilfælde er der ingen Grund til at nægte Vexlen Gyldighed. I det sidste derimod vil der være Formodning for, at Vexlen er indfriet og, som det ofte sker, derefter iturevet samt senere atter sammensat af en Uvedkommende; den er da ikke, hvad der fordres af Vexlen, et *documentum guarentigiatum*[3]). Erkjender Udstederen alligevel sin Forpligtelse, er der dog neppe nogen Grund til at nægte Dokumentet Vexelret mod ham.

4. Virkningen af synlige Rettelser (Korrektur, Rasur) vil være meget forskjellig efter Omstændighederne. Fremgaar det af Dokumentet selv, at Forandringen i det væsentlige Led kun er skeet for at rette en Skrivfejl eller desl. — f. Ex. et Aarstal i den lithograferede Blanket[4]) —, bør den ingen skadelig Indflydelse have paa Vexlens Gyldighed. Ligeledes kan Dokumentets øvrige Indhold vise, at Forandringen er foretagen med alle Parters Samtykke[5]). Anderledes hvis derimod Rettelsen er skikket til at vække Mistanke om Falsk eller anden retsstridig Handling, f. Ex.

---

[1]) Jfr. hermed Thöl § 183 (319), Borchardt No. 94, 123, 186 ff.

[2]) Jfr. Borchardt No. 193, Wächter II. 660—1.

[3]) Jfr. Thöl § 183 II., Borchardt No. 193, Wächter II. 659.

[4]) Jfr. dog Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 138 b, hvor imidlertid mistænkelige Omstændigheder vare tilstede.

[5]) F. Ex. ved en Forhøjelse af Vexelsummen, naar Akcepten udtrykkelig lyder paa den højere Sum.

om Vexelsummen er overstrøgen og en højere Sum sat ovenover, uden at dette styrkes ved Vexlens øvrige Indhold[1]).

Tilføjelser mellem Linjerne af væsentlige Led ville let gjøre Vexlen ugyldig paa Grund af Mistanke om, at Underskriften ikke gjælder dem[2]).

5. I Tvivlstilfælde kan man maaske ved en af saadanne Mangler lidende Vexel vælge den Middelvej, at den ikke kan være Grundlag for Vexelsøgsmaal, men vel forøvrigt nyde Vexelret.

Det er i det Foregaaende forudsat, at Udstrygningen, Forandringen o. s. v. har været foretagen allerede, før Vexlen endosseredes. Er det skeet bagefter, vil Virkningen deraf blive omhandlet i Læren om Regressen.

6. Er et væsentligt Led i Vexlens Indhold forfalsket, da vil Dokumentet allerede efter det Foregaaende have tabt sin Vexelkraft, om det er synligt, at en Forandring er foretagen[3]). Bærer derimod Vexlen intet Spor af Forfalskningen, er Spørgsmaalet meget tvivlsomt. I et saadant Tilfælde, hvor Vexelsummen ved Forfalskning var forhøjet, har en Dom af R. O. H. G. 17 Maj 1878 antaget, at Vexlen er helt ugyldig; Udstederen, Endossenten o. s. v. ansees ikke engang vexelforpligtede for det mindre, ægte Beløb[4]). Denne Dom er grundet paa den Betragtning, at den oprindelige Vexel ved Forfalskningen er bleven forstyrret i en af sine væsentlige Dele; den oprindelige Vexelsum existerer ikke mere, idet Tilfældet maa opfattes paa samme Maade, som naar Summen ganske er udstrøgen, med eller uden falskelig Tilføjelse af en anden Sum. Denne Betragtning synes ogsaa at have noget Slaaende ved sig. Alligevel turde Dommen neppe fortjene Efterfølgelse i den nordiske Ret. Det vil nemlig erindres, at saafremt Trassentens Underskrift er falsk, existerer vistnok ingen Forpligtelse for ham; men ifølge N. V. L. 88 (ligesom efter D.W. O. 75)

---

[1]) Jfr. hermed Wächter II. 665—6, Borchardt No. 80, 94, 138, 186.

[2]) Jfr. Borchardt No. 184 a.

[3]) Jfr. ogsaa Welin S. 143—4 jfr. 20.

[4]) Jfr. Entsch. XXIII. 339, Borchardt No. 702. »3000 Mk.« var saavel i Bogstavsom Zifferskriften forfalsket til 30000; Trassenten og Endossenten (samme Mand), som tilstod at have udstedt og endosseret en Vexel paa 3000 Mk., frifandtes ganske. At Forandringen ej kunde sees af Vexlen selv, er forøvrigt ikke udtrykkelig sagt i Domspræmisserne.

har dette ikke Vexlens fuldstændige Ugyldighed til Følge; Endossenter som Akceptant blive ligefuldt forpligtede, naar deres egen Underskrift er ægte. Ligeledes er det sikkert, at, om kun et af flere Udstederes Navne er falskt, ere dog de øvrige forpligtede efter Vexlen. Men det synes da selvmodsigende at tillægge en (usynlig) Forfalskning af en Del af Vexlens Indhold, f. Ex. af Vexelsummen, en videregaaende Virkning end Forfalskning af Underskriften, der er jevngod med den hele Vexels Forfalskning; thi dette er at tillægge den mindre Fejl en værre Følge end den større. De samme Grunde, der i Tilfælde af Falsk ved Trassentens Underskrift forbyde at strække Ugyldigheden udover de øvrige Vexelerklæringer, tale endnu stærkere imod at lade Akceptant og Endossenter ganske slippe fra sin Vexelforpligtelse, om f. Ex. Vexelsummen er bleven falskelig forhøjet før deres Paategning. Ligeledes synes det urimeligt at lade nogen af Vexelskyldnerne slippe fri for Vexelansvar med Hensyn til den mindre Sum, som de erkjende at have forpligtet sig for gjennem sin Vexelerklæring. Vistnok opstaar der herved den Uregelmæssighed, at de forskjellige Vexelskyldnere kunne komme til at hefte for ulige Beløb, f. Ex. Trassenten og de Endossenter, der have paategnet Vexlen efter dens Forfalskning. Men denne Indvending kan ikke være afgjørende, da hin Uregelmæssighed alligevel ikke i hvert Fald kan udelukkes; det vilde dog saaledes være aldeles urimeligt at lade Falskneren selv, der har tegnet Endossement, slippe for Vexelforpligtelse[1]).

§ 22.

Vexlens uvæsentlige Indhold og Form.

1. Uvæsentligt er for det Første Alt, hvad der vedkommer Vexlens Ydre, saasom Papirets Form, Skriftens Art o. desl. Sædvanligt er det at benytte lithograferede Blanketter.

Vexlen indeholder desuden i Almindelighed forskjellige Led, der ikke ere nødvendige Bestanddele af Vexlens Indhold. De vigtigste ere følgende:

¹) Ogsaa ved partiel Akcept bliver Ansvaret større og mindre for de forskjellige Skyldnere, — især naar man tænker sig, at Akceptsummen forfalskes af en Endossent, hvorefter den atter endosseres videre. Jfr. hermed Thöl § 173 (309), Hartmann § 71.

Ordreklausulen, tilføjet Remittentens Navn; om denne vil der senere blive Tale (jfr. S. 115—16).

Dobbelt Anførsel af Vexelsummen; jfr. ovenfor S. 85.

Valuta-Erklæringen (»Valuta modtaget«, »V. i Regning«, »V. hos mig selv« o. desl.)[1]). Denne var i ældre Vexellove paabudt, saaledes ikke blot i Chr. V. D. L. 5. 14. 8 og N. L. 5. 13. 6, men ogsaa i Dansk Frdn. 1825 § 5, hvor den dog ikke var en væsentlig Del af Vexlens Indhold. Dens Oprindelse skyldes egentlig Trangen til at afskjære Fremsættelsen af *exceptio non numeratæ pecuniæ* i de Lande, hvor den romerske Civilret herskede. Men allerede før Lovbogen erklærede flere tydske Love Klausulen i denne Henseende for unødig[2]), og naar den alligevel paabødes i Chr. V.s Lov, var det saameget mere utidigt, som den romerske Lære om *exc. n. num. pecuniæ* altid har været os ukjendt[3]). Ialfald efter Frdn. 1798 maatte Valutaklausulen ogsaa i den danske og norske Ret være et uvæsentligt Led. I Almindelighed er den ikke optagen i nyere Love, i Erkjendelse af, at det Vexlen underliggende Forhold er ligegyldigt for denne. I den franske Gruppes Love (undtagen den belgiske) er den fremdeles nødvendig og danner der et af de vigtigere Kjendemærker paa Vexlen, idet Ordet »Vexel« ej behøver at findes i Dokumentet; ogsaa i Rusland kræves den.

Naar Valutaklausulen fremdeles optages i de fleste Vexler, da har dette ingensomhelst Betydning for Vexelretten, men kan afgive et Bevismiddel for det udenfor Vexlen liggende Forhold mellem Udsteder og Vexelmodtager. Som saadant har det dog Mindre at sige ligesom overhovedet alle andre forslidte Formler, navnlig naar de, som her gjerne er Tilfældet, ere lithograferede paa Forhaand i en Blanket[4]).

2. Anmodning om »at stille til Regning«. Dette Udtryk er rettet til Trassatus og er i Almindelighed aldeles overflødigt, da Trassatus naturligvis af sig selv opfører Beløbet i Mellemregning. En selvstændig Betydning faar denne Klausul kun ved

---

[1]) Eller mere detailleret, f. Ex. »Valuta i Fragtforskud pr. Skib Dagmar«, eller endog: »Valuta modtaget til Brug for mit Skib — — paa Rejsen fra — — til — —«

[2]) Jfr. Renaud Wechselrecht S. 5.

[3]) Jfr. Aubert, de norske Retskilder I. S. 160—1, i Noten.

[4]) Jfr. Thöl § 52 (189).

de saakaldte Kommissionstratter eller Vexler for fremmed Regning[1]). Det hænder nemlig, at Trassenten trækker en Vexel ikke i Anledning af sit eget Mellemværende med Trassatus, men for en Tredjemand, der ikke selv ønsker at indtræde i Vexelforhold, men lader en Anden benytte sin Fordring paa Trassatus som Grundlag for en Vexel. I saadant Tilfælde tilsættes gjerne Forbogstaver[2]) for foreløbig at advare Trassatus om Sammenhængen, naar han faar en Vexel fra en ham fremmed Trassent; udenfor Mellemværendet mellem Trassat og Trassent har dette ingen Betydning. Da Forholdet er rent civilretsligt, er det ikke nævnt i N. V. L. ligesaalidt som i dens Kilder[3]). Men af denne Taushed følger naturligvis ikke noget Forbud mod saadanne Vexlers Udstedelse[4]).

3. Adviskiausulen. Sædvanlig underretter Trassenten uopholdelig efter Vexlens Udstedelse Trassatus om, at han har trukket Vexlen paa ham samt, om dette maatte være fornødent, hvad der har foranlediget ham dertil, saasom at en Ladning Varer er afsendt for Trassatens Regning, eller at han paa anden Maade vil skaffe Dækning for Beløbet, — at Vexlen er trukken for en opgiven Tredjemands Regning o. desl. Hertil sigter Ordene »efter« eller »uden Advis« i Vexlen. De ere i sig selv unødvendige; men staa de der, have de sin Betydning, naar der spørges om Trassatens Forpligtelse til at honorere Vexlen[5]).

4. Vexlerne indeholde stundom ogsaa andre Klausuler. Nogle saadanne har Loven udtrykkelig erklæret som uskrevne eller ialfald frakjendt vexelretslig Virkning (N.V.L. 7 og 17), andre har den nærmere fortolket (jfr. N. V. L. 9, 35, 42). Om disse og enkelte andre Klausuler, saasom Nødsadresser, vil nærmere blive

---

1) Renaud S. 123, 124, Thöl § 72 (209). Ofte finder man ogsaa i denne Klausul, — hvad der ellers ogsaa optages i Valutaklausulen — det Mellemværende, der har fremkaldt Tratten, saasom det Skibs Navn, for hvis Fragt Vexlen er trukken (f. Ex. »stilles til Regning Dagmar«).

2) F. Ex. for Regning af B. i T. Stundom findes dette i Valutaklausulen.

3) S. L. 2 i. f. sigter kun til saadanne Vexler, hvor Fuldmægtigen forpligter Mandanten efter Vexelret og altsaa handler i dennes Navn, medens Kommissionsforholdet medfører, at Kommissionæren udad optræder i eget Navn.

4) Jfr. Motiver S. 6, Welin S. 26—7. Til saadanne Kommissionstratter sigtes der ogsaa i den norske Konkurslov § 44 i. f. (»den for hvis Regning Vexlen er trukken«) og svenske Konkurslov § 36, 2 i. f., jfr. dansk do. § 25, 2.

5) Jfr. Thöl § 70 (207). Jfr. ogsaa nedenfor § 33.

talt i senere Afsnit. — Tillæg, der ikke forandre Noget i Vexelforpligtelsens Væsen, kunne i Almindelighed ikke ansees som uskrevne uden Lovens udtrykkelige Forskrift; saaledes maa f. Ex. en Pantsættelse i egen Vexel være gyldig[1]). Jfr. ogsaa ovenfor S. 62.

5. Endelig kan det mærkes, at Vexler ere stempelpligtige (jfr. N. V. L. 53) i Danmark efter L. 19 Febr. 1861 §§ 54 og 62 b jfr. L. 21 Marts 1874 § 1 og Bekjendtgj. 1 Decbr. 1874 og i Sverige efter Fdn. 22 Oktbr. 1880; Overtrædelse af Stempellovgivningen har dog ingen Indflydelse paa Vexlens Gyldighed. I Norge er der for Tiden ingen Stempelskat paa Gjældsbreve.

§ 23.
Om Udstederens Vexelforpligtelse.

1. »Trassenten svarer efter Vexelret for Vexlens Godkjendelse (Akcept) og Betaling.« Saaledes fastsætter det lille andet Kapitel i N. V. L. i al Korthed Trassentens Ansvar.

Trassenten er ikke principalt forpligtet til selv at indfri Tratten. Dennes Hensigt er netop at skaffe Vexelejeren Betaling hos en Tredjemand, Trassatus. Og Trassentens Forpligtelse gaar derfor fra først af ud paa at svare for saadan Betaling ved Trassatus efter Trattens nærmere Indhold. Dette Vilkaar for Ansvaret maa fastholdes. Navnlig maa det som ejendommeligt for Vexelretten mærkes, at Trassentens Ansvar er i særegen Grad nøje knyttet til den i Vexlen (jfr. N. V. L. 19 og 31) opstillede Betalingstid. Ikke blot gjælder det, som i beslægtede Skyldforhold, at han ikke hefter for Betaling før Forfaldsdag. Men han hefter ikke heller for Betaling efter Forfaldsdag, medmindre Vexelejeren strengt har iagttaget den nødvendige Vexelomgang — krævet Betaling ved selve Forfaldstiden hos Trassatus og i Tilfælde optaget Protest (N.V.L. 41). At Forpligtelsen er saa nøje knyttet til den fastsatte Tid, har ligesom den korte Præskriptionsfrist (N. V. L. 78—79) sin Grund i Vexelforpligtelsens Strenghed; den stærke Heftelse skal ej hvile længere paa Trassenten end nødvendigt for at opnaa den ved Vexlen tilsagte Ret og skal bort-

---

[1]) Jfr. ogsaa Borchardt No. 961.

falde, om Vexelejeren ikke gjør rimelig Fremgang for at faa Betaling. Derhos ere Vexler i Almindelighed kortsigtige; Handelsmænd have mange løbende, og om det ikke kunde nogenlunde sikkert beregnes, naar Forpligtelsen efter hver enkelt ophører, vilde Vexelrørelsen lammes.

2. Trassentens Ansvar indskrænker sig dog ikke til at hefte for selve Betalingen. Det er meget ofte i Vexelejerens Interesse at sikre sig denne ved at faa Trassatens Godkjendelse (Akcept) af Vexlen og derigjennem gjøre Betalingens Hovedmand selv vexelforpligtet. Trassenten indestaar derfor ogsaa for, at saadan Akcept naarsomhelst inden Forfaldstid kan opnaaes, og denne Forpligtelse ansees for saa uadskillelig fra Vexelforholdet, at, selv om Trassenten har fraskrevet sig eller begrænset saadant Ansvar, har dette ingen vexelretslig Virkning (N. V. L. 17). Misligholdelse af denne Trassentens Forpligtelse ansees ogsaa saa væsentlig, at den berettiger Vexelejeren til efter lovlig Omgang strax at søge Betaling uden at afvente den kontraktmæssige Forfaldstid (N.V.L. 29). Derimod berettiger Akceptantens Konkurs før Forfaldsdag efter N. V. L. kun til Sikkerhedsstillelse (§ 30).

3. Foruden disse væsentlige Forpligtelser er der ogsaa enkelte andre mindre vigtige, der paahvile Trassenten, saasom at udstede Duplikat eller Kopi; herom vil der blive særligt talt i senere Afsnit.

Tratten indeholder ikke Overdragelse af nogen Ret, der ligger udenfor Vexlen, saasom Transport af den Fordring, i Anledning af hvilken Vexlen er trukken. Nægter Trassatus Akcept, kan Vexelejeren ikke uden Videre indtale denne Fordring, som fremdeles tilhører Trassenten; heller ikke kan han gjøre gjældende noget Krav paa de Varer, som maatte være sendte til Dækning[1]).

4. Trassentens Ansvar er en Gjældsforpligtelse[2]). Hans Tratte maa efter Loven forstaaes saaledes, at han forpligter sig til *principaliter* at betale Vexelsummen gjennem en Tredjemand (Trassatus) og *in subsidium*, hvis dette ej opnaaes, selv at udrede

[1]) Jfr. Borchardt No. 210; Højesteretsdom i norsk Retst. 1862. S. 65, hvor efter Omstændighederne Fuldmagt til at indtale Beløbet for Trassentens Regning ansaaes for at være given, men ikke gjennem Vexlen alene.

[2]) Jfr. derimod Gram S. 334—5.

Vexelsummen samt Erstatning for det Tab, der er forvoldt Vexelejeren ved ikke at faa Betaling til aftalt Tid og Sted (saasom Vexelsummen efter Kurs, Renter, Omkostninger)[1]) jfr. N. V. L. 50 ff. Hans Betalingspligt er altsaa netop Trattens egentlige Kjerne, omend Ordene derom Intet indeholde. At Betalingen skal foregaa gjennem en Anden, kan umulig udelukke Trassentens Ansvar fra Gjældsforpligtelserne, da det ikke hører til disses Begreb, at Pengene skulle udtælles af Skyldneren selv. Heller ikke er der i dansk og norsk Ret Noget til Hinder for, at et Gjældsbrev lyder paa Betaling ved en Anden; saavel Tratten som egne domicilierede Vexler maa derfor gaa ind under Gjældsbrevenes Klasse. Vil man indvende, at Trassentens egen subsidiære Betalingspligt er afhængig af en Betingelse — en Tredjemands Ikke-Honoreren af Vexlen — og at Saadant staar i Strid med Gjældsbreves Natur som Omsætningspapir efter Frdn. 9 Febr. 1798, da maa det erindres, at Betingelsens Indtræden ikke her kræver Undersøgelser andetsteds, da den vil kunne sees af Vexlen selv og den dermed sammenhængende Protest (jfr. N. V. L. 82 i. f.).

Forsaavidt det gjælder Betaling og ikke blot Sikkerhedsstillelse, er Trassentens som alle andre Vexelskyldneres Forpligtelse ogsaa nøje knyttet til Vexlen, saaledes at den ikke kan opnaaes af Nogen, der ikke har Vexlen i Hænde eller vil udlevere den til ham (N. V. L. 23, 38, 48, 54).

At omvendt enhver lovlig Besidder af Vexlen kan kræve Betaling efter dennes Indhold og er uafhængig af Indsigelser, som ikke umiddelbart angaa hans eget Forhold til Trassenten, skal nedenfor blive nærmere paavist (§ 28).

5. Udstedelsen (ɔ: Forfattelsen af Vexlen) alene er dog ikke nok til at lade dette Ansvar opstaa for Trassenten. Saalænge han endnu har Vexlen i sin Besiddelse, har han ikke endelig paataget sig Vexelforpligtelsen; først Overleverelsen gjør Remittenten til Vexelejer og Vexelkreditor. Denne vigtige Sætning følger netop af, at Rettighedens Udøvelse er knyttet til Papiret, og er ikke Andet end, hvad der gjælder ved de andre Dokumenter, hvorpaa det samme Princip er anvendeligt. Saafremt Remittenten paa Grund af tidligere Overenskomst kan kræve Vexlens Udste-

---

[1]) Jfr. Thöl S. 333 ff. (§ 93).

delse, kan han visselig sagsøge Trassenten til Udlevering; men dette Søgsmaal ligger udenfor Vexelretten ligesaavel som Fordringen paa Vexlens Udstedelse. Er Vexlen udstedt, uden at Remittenten har Ret til at kræve det, giver en tilfældig Kundskab derom Remittenten ingensomhelst Ret; Trassenten kan efter de almindelige Regler for rent ensidige Viljeserklæringer frit tilintetgjøre Vexlen. Er Remittenten i det sidstnævnte Tilfælde uden Trassentens Medvirkning kommen i Besiddelse af Vexlen, f. Ex. fordi den er tabt og ham leveret, kan han heller ikke personlig gjøre nogen Ret gjældende efter den; der er her ingensomhelst Viljeserklæring stilet til ham, hvorpaa han kan grunde sin Ret. Noget Andet er, at den i godtroende Tredjemands Haand har sin fulde Kraft, idet den paa Grund af N.V.L. 76 ej kan vindiceres fra ham. Er derimod en efter foregaaende Aftale udstedt Vexel ved et Tilfælde kommen i Remittentens Haand, har han vistnok Ret til at gaa ud fra, at han har faaet den i Vexlen tilsagte Ret; dog maa Bevis for *mala fides* kunne staa Trassenten aabent[1]). Jfr. ogsaa ovenfor § 16.

Ved Tratter til egen Ordre vaagner Trassentens Forpligtelse først gjennem hans Endossement, som her udgjør en nødvendig Udfyldning af Tratten. Er Vexlen her paa Forhaand akcepteret, har derimod Trassenten allerede før Endossementet selv Vexelret (mod Akceptanten).

6. Udstederen af en egen Vexel hefter ifølge N.V.L. 95 »som om han var Akceptant«. De ovenfor givne Regler om Trassentens Ansvar komme derfor i det Hele ikke her til Anvendelse. Men i det oven nævnte Spørgsmaal, fra hvilket Tidspunkt Forpligtelsen er endelig stiftet, maa det Samme gjælde om en egen Vexels Udsteder som om Trassenten. Man kunde maaske mene, at allerede hans Underskrift skulde være tilstrækkelig, da ifølge N.V.L. 21 Akcepten er endelig forbindende fra selve Underskrivningen, og denne Regel ifølge N. V. L. 95 kunde synes at maatte anvendes paa den egne Vexels Udstedelse. Men denne Fortolkning vilde være aabenbart urigtig. § 95 har ikke sagt, at de om selve Akcepten gjældende Regler skulle anvendes paa den egne Vexel; denne er

---

[1]) Jfr. hermed Dom af R. O. H. G. 10 Novbr. 1875 i Entsch. XIX. 33, Borchardt No. 197.

efter sit Væsen ikke Akcept og i Almindelighed ikke engang Gjenstand for saadan. § 95 har kun sagt, at Indholdet af Udstederens Heftelsespligt er ligt Akceptantens. Men Betingelserne for, at Heftelsespligten opstaar, maa afgjøres efter de samme Regler som ved andre Vexler. Dette følger af, at der i § 95 forøvrigt i sin Almindelighed henvises til Reglerne om trasserede Vexler, og af, at den Undtagelse fra Civilrettens almindelige Grundsætninger, som er gjort i N. V. L. 21, 3, ingen Udvidelse taaler.

TREDJE KAPITEL.

Om Vexlers Overdragelse (Endossement).

---

§ 24.

Endossementets Begreb og Historie.

1. Endossement er den ejendommelige Art af Fordringers Overdragelse, der bruges ved Vexler og enkelte andre let omsættelige (negotiable) Papirer.

De særegne Virkninger af denne Overdragelse vise sig først i det strengere Hjemmelsansvar, som Overdrageren (Endossenten) paatager sig ligeoverfor Erhververen (Endossataren) og Eftermænd, idet hans Forpligtelse staar i lige Linje med Udstederens. Dernæst komme de frem i Forholdet mellem Endossataren og tidligere Vexelskyldnere (Trassent, Udsteder af egen Vexel, Akceptant, tidligere Endossenter). Vexelejeren kan nemlig i Almindelighed gjøre Fordringen gjældende saadan, som den fremgaar af selve Vexlen, og Vexelskyldnerne kunne ikke mod ham fremsætte Indsigelser, hentede udenfor Dokumentet fra Forholdet til en Tredjemand, med mindre de ere særlig hjemlede i Vexelloven eller andre særegne Omstændigheder ere tilstede.

Disse store Retsvirkninger, og navnlig den sidste, have hævet Endossementet til et af de vigtigste Retsforholde i Handelsverdenen. Derigjennem er den oprindelige Tratte bleven saa meget lettere at afsætte, og altsaa saa meget værdifuldere, og derigjennem er det blevet muligt at udnytte det samme Kreditforhold mange Gange under Vexlens Løbetid; istedetfor at udstede en ny Vexel kan man nu i Almindelighed med samme Nytte en-

dossere en ældre. Endossementet styrker ogsaa Vexlens Kredit, idet det tilvejebringer flere, lige stærkt forpligtede Vexelskyldnere. Oftere tegnes det ogsaa alene som en Form for Forløfte, navnlig ved Laanevexler.

2. Dette for den nuværende Vexelhandel saa uundværlige Institut tilhører en forholdsvis ny Tid. I flere Aarhundreder var Vexlen i de vigtigste Lande endog undergiven den romerske Rets snevre civile Regler om Cession, hvoraf ogsaa fulgte, at blot den første Indehaver kunde gjøre Vexelret gjældende. Trangen til et let omsætteligt Handelspapir, som var løsrevet fra de udenforliggende Omstændigheder, havde vistnok allerede i Middelalderen, især i Frankrige, frembragt ikke blot Breve, lydende paa Ihændehaveren eller med Kreditors Navn *in blanco*, men ogsaa de saakaldte Ordrepapirer (»til N. N. eller Ordre«), der sikrede Brevets lovlige Besidder Fordringens Udbetaling uafhængig af de almindelige Cessionsregler. Det varede imidlertid længe, førend man anvendte dette paa Vexlen, — maaske som en Følge af Vexelrettens Strenghed. Man hjalp sig i lang Tid med de fra de gamle Vexelordninger (jfr. Frdn. 16 April 1681 Kap. 6. § 1) bekjendte 4 Personer, idet Præsentanten blev optagen i selve Vexlens Text som berettiget til Vexelsummen, medens Remittentens Navn indtoges i Valutaklausulen (»Valuta modtaget af N. N.«) Herved opnaaedes da ialfald, at Præsentanten kunde indtale Summen med fuld Vexelret. Men der udfordredes hertil, at man vidste, hvem man vilde benytte som Fuldmægtig, eller til hvem man vilde overdrage Vexlen; udenforliggende Indsigelser var Vexelejeren ej heller fri for. Trangen til større Omsættelighed ledede dog efterhaanden til, at man gjorde Vexlen til et Blankopapir og lod det Sted, hvor Præsentantens Navn skulde staa, uudfyldt eller lod den lyde paa Ihændehaveren o. desl. Herved tilfredsstilledes imidlertid endnu ikke den Trang til at styrke Vexlen med flere Navne, som opstod, da dens Brug blev almindelig ogsaa blandt Varehandlere og ikke blot mellem Bankierer. Man begyndte da at overføre Ordreklausulen paa Vexlen, saaledes at denne kom til at lyde paa at betales til Remittenten »eller hans Ordre« ɔ: til den, han ved senere Paategning maatte opgive som berettiget til at kræve Vexelsummen. Denne Paategning, der ogsaa gjorde Remittenten ansvarlig efter Vexelret, blev det snart sædvanligt at sætte paa Papirets Ryg *(in dorso)*, og den fik derfor Navnet

indorsamentum, endossement[1]). Haand i Haand hermed synes Grundsætningen om Fordringens Sammenknytten med Papiret og Vexlens Uafhængighed af udenforliggende Indsigelser at have uddannet sig.

3. Dette nye, ved Kjøbmændenes Sædvaner udviklede, Vexelinstitut blev først efterhaanden og modstræbende anerkjendt af Lovgivningen. Det nævnes ikke i denne førend i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede, og først Vexelordningerne fra dettes sidste og det følgende Aarhundredes første Del give Endossementet frit. De tidligere Vexellove tillod kun en Gangs Endossement, idet man dog udstrakte Vexelpersonernes Kreds ved, foruden de gamle 4 Navne i Tratten selv, at optage et femte og sjette i Endossementet, nemlig den egentlige Endossatars i dets Valutaklausul og dens Navn, til hvem han ønskede Vexlen betalt, i Endossementet selv. Paa dette Trin staa endnu de ældste nordiske Vexellove. Eftersom det blev almindelig tilladt at gjøre Vexlen endossabel i saa stor Udstrækning, man ønskede, ved at tilføje Ordreklausulen ogsaa i Endossementet, bortfaldt denne Sammenstilling af Navnene; den moderne Tratte har derfor kun tre Personer[2]).

4. Ordreklausulen, saavel i Tratten som i Endossementet, ansaaes længe som et nødvendigt Vilkaar for, at Vexlen kunde endosseres uden Indskrænkning, og kun ganske faa ældre Vexellove undlod at kræve den; blandt disse er den danske Frdn. af 1825 og den norske Sædvaneret, hvad der ogsaa var en Selvfølge efter Frdn. 9 Febr. 1798. Endnu er Klausulen her nødvendig efter den engelsk-amerikanske og den russiske Ret og de fleste til det franske System hørende Love[3]). Derimod har D. W. O. og de deraf paavirkede Love — saaledes ogsaa S. L. 11 og de nye nordiske — erklæret Klausulen unødig. Efter disse Love er altsaa Vexlen et Ordrepapir (negotiabelt, endossabelt ɔ: omsætteligt med den af Endossementet flydende Retsvirkning), selv uden

[1]) Navnet Giro (Girant, Giratar), der ogsaa endnu almindelig bruges f. Ex. i Tydskland, betyder egentlig Kreds, Kredsløb (Cirkulation) og kom især i Brug, da det blev sædvanligt at endossere Vexlen flere Gange.

[2]) Om Endossementets Historie se især Götz, Artiklen Giro i Ersch u. Grubers Encyclopädie der Wissenschaft, I. Sektion LXVIII. 1859. S. 1—136, jfr. ogsaa Kuntze S. 178—93, Hartmann S. 248 ff.

[3]) Jfr. herom Thöl § 121 (257) i. f. (S. 459 ff.). Jfr. ogsaa ovenfor S. 83, 85. I den engelsk-amerikanske Ret er Ordreklausulen kun nødvendig, hvor Vexlen lyder paa Navn.

Ordreklausul, hvilken derimod i Almindelighed fremdeles er nødvendig ved andre »Ordrepapirer«. Efter det almindelige europæiske System høre ogsaa kun merkantile Papirer til Ordrepapirer, idet der dog er en kjendelig Udvikling i den Retning paa samme Maade at knytte Fordringen til forskjellige andre Papirer, selv om de ej lyde paa Ihændehaveren[1]). I dansk og norsk Ret har Frdn. 9 Febr. 1798 udvidet det samme Princip til alle Gjældsbreve, og det endog uden Ordreklausul. Og i Sverige kan ethvert Gjældsbrev, selv om det ikke hører til de merkantile, gjennem Ordreklausulen gjøres til Ordrepapirer eller løpande skuldebref.

§ 25.

Retten til at endossere Vexlen.

1. Som det allerede fremgaar af forrige §, er efter den nordiske Vexelret i Almindelighed enhver gyldig Vexel endossabel; Endossabiliteten er en væsentlig Egenskab ved Vexlen. Skjønt Ordene »eller Ordre« o. desl. sædvanlig findes efter Remittentens Navn eller i Endossementet, er denne Ordreklausul ligesaalidt som anden udtrykkelig Tilladelse til at overdrage Vexlen noget Vilkaar for at endossere Vexlen saamange Gange, som dens Løbetid tillader (N. V. L. 9, 10, jfr. 15).

2. Saafremt Vexlens Udsteder vil udelukke dens Endossabilitet, maa han derfor i selve Vexlens Text[2]) udtrykkelig og utvetydig forbyde saadan Overdragelse, saasom ved Ordene »ikke til Ordre«; denne Afvigelse fra Vexelrettens sædvanlige Indhold er gyldig efter N. V. L. 9, 2. Hvis da Vexlen trods saadan Klausul (Rektaklausul) alligevel overdrages, har dette, selv om det sker i Endossementets sædvanlige Former, ifølge N. V. L. 9, 2 »ingen vexelretlig Virkning«. Endossataren kan altsaa ikke gjøre Vexelret gjældende, og det ligesaalidt mod Endossenten som mod Udstederen eller Akceptanten. Og dette maa gjælde ligesaavel om de senere som om det første Endossement; heller ikke nogen

[1]) Jfr. Stobbe, deutsches Privatrecht III. S. 192 ff.

[2]) Saaledes forstaaes ogsaa den tydske Lov; Borchardt No. 219 b. Se sammesteds No. 215 ff. om forskjellige utydelige Klausuler. Sker Overdragelsen mod Overenskomst af anden Art, har dette kun Betydning i Forholdet mellem de to Parter, medmindre Tredjemand er i ond Tro. Jfr. l. c. No. 221.

senere Endossatar har altsaa Vexelret mod nogen Endossent[1]). Ved en Rektaklausul i selve Vexlen er overhovedet denne berøvet sin Endossabilitet; Vexlen er i sin Helhed bleven en »Rektavexel«.

Udstederens og de tidligere Endossenters Stilling ligeoverfor en senere Endossatar (godtroende Tredjemand) vil ved en Rektavexel i Sverige vistnok blive at bedømme efter de almindelige Regler om Cession[2]). I Danmark og Norge vilde de, om det Samme der skulde antages, paa Grund af Frdn. 9 Febr. 1798, ligefuldt have tabt de fleste Indsigelser, der ikke fremgaa af Papiret selv. Men herved vilde vistnok Forskjellen fra Endossementet af en sædvanlig Vexel blive for liden, og man bør derfor maaske heller ved Rektavexler give samme Adgang til at fremsætte Indsigelser som ellers ligeoverfor Kreditors Fuldmægtig. Denne Fortolkning af det nævnte Forbud, der synes at have Ordreklausulens Historie for sig, har ogsaa tidligere været antagen[3]).

3. Ogsaa den enkelte Endossent kan ifølge N. V. L. 15 med Virkning for sig paa samme Maade forbyde videre Endossement. Men ogsaa kun med Virkning for sig selv. Overfor alle andre Vexelskyldnere, saaledes ogsaa de senere Endossenter, har Vexelejeren ligefuldt sin Vexelret ubeskaaren. Et Rekta-Endossement har altsaa ikke den Indflydelse paa hele Vexlens senere Negotiabilitet som Rektatratten; dette følger med Bestemthed af Modsætningen mellem Udtrykkene i N. V. L. 9 og 15. Endossentens vexelretslige Forhold til hans egen Endossatar er ganske uberørt af denne Klausul. Vil Endossenten fraskrive sig Vexelansvar ligeoverfor ham, maa det ske paa den i N. V. L. 14 omhandlede Maade; men er dette gjort, indeholder Fraskrivelsen vistnok ogsaa det i N. V. L. 15 nævnte Forbud i sig.

4. En Forudsætning for Vexlens Endossabilitet er imidlertid Vexlens formelle Gyldighed. Mangler den nogen af de i N. V. L. 1ste Kap. omhandlede væsentlige Egenskaber, medfører ifølge N. V. L. 7 heller ikke Endossementet nogen vexelretslig Virkning. Det er et Akcessorium til Vexlen og maa altsaa falde med denne, naar dens Mangler saaledes fremgaar af den selv. Anderledes er det

[1]) Hartmann S. 253, 257—8, Thöl S. 454 ff.
[2]) Jfr. i Tydskland Hartmann S. 258.
[3]) Jfr. Hallager I. 1ste Udg. S. 327.

med Ugyldighedsgrunde, som ligge udenfor Vexlen. Selv om disse ere af den Art, at de af Udstederen kunne gjøres gjældende mod godtroende Endossatar, f. Ex. at Tratten er falsk, at han ej var myndig, betage de ikke forøvrigt Endossementet dets sædvanlige Retskraft. At Endossenten i hvert Fald har civilretsligt Hjemmelsansvar, følger af sig selv. Men at Ansvaret ogsaa kan gjøres gjældende med fuld Vexelret, flyder for de vigtigste Tilfælde af N. V. L. 88 og er allerede ovenfor forklaret (jfr. S. 80—1).

Det Tilfælde, at Vexlen endosseres, efterat Vexelretten allerede er tabt, skal senere omtales (§ 29).

5. Om Endossentens Habilitet gjælder det Samme som ved Vexelskyldnere i Almindelighed. Særlig maa der henvises til, hvad der ovenfor er sagt om det Tilfælde, at Vexelskyldneren i Grunden er Forlover, hvilket hyppigst indtræffer ved Endossement (jfr. S. 78—9).

Endossatar kan Hvemsomhelst være, der overhovedet kan erhverve Rettigheder, ogsaa tidligere Vexelskyldnere. Herved opstaar der en Konfusion, idet Rettighedshaver og Forpligtet bliver samme Person, og efter almindelige Regler skulde Fordringen da være at anse som endeligen ophørt. Selv ved Gjældsbreve skulde nemlig ikke engang i dansk og norsk Ret Fordringen kunne vaagne igjen paa tredje Haand uden i de, forøvrigt især ved Pantebreve temmelig hyppige, Tilfælde, at Konfusionen ikke kunde skjønnes af Brevet selv. Ialfald i Norge har man dog været tilbøjelig til ogsaa ved et almindeligt Gjældsbrev kun at tillægge Konfusionen midlertidig Virkning. Og ved Vexler har det gjældt som en sikker sædvansmæssig Sætning [1]), hvad der nu, overensstemmende med almindelig Vexelret og særlig med D. W. O. 10 og S. L. 14, er udtrykkelig fastslaaet i N. V. L. 10, 2, at Vexlen kan endosseres ogsaa til Trassent, Akceptant [2]) (Udsteder af egen Vexel) eller til en tidligere Endossent og af disse igjen til Andre.

[1]) Dette har i senere Tid vistnok ogsaa gjældt i Danmark; jfr derimod Hindenburg S. 28.

[2]) »For mig at betale til Dem selv eller Ordre«; jfr. Hartmann S. 261. At Vexlen endosseres til Trassaten, medfører, naar han ikke akcepterer, kun den Særegenhed, at han maa optage Protest hos sig selv. Endossement til Trassatus (eller Domiciliatus) efter Protest *de non solutione* giver neppe sædvanlig Vexelret; det har af den tydske R. O H. G. været forstaaet som Betaling (uden Intervention); jfr. Welin S. 66. — Ogsaa til Nødsadressat kan Vexlen endosseres. Jfr. Borchardt No. 229.

Saalænge Konfusionen[1]) varer, kan naturligvis Vexelret ikke af Vexelskyldneren selv gjøres gjældende i Kraft af Endossementet, men vel af andre Grunde, f. Ex. af Trassenten ligeoverfor Akceptanten ifølge N. V. L. 23. Men de øvrige Vexelskyldneres, saasom ældre Endossenters, Forpligtelse bortfalder ikke endelig ved Konfusionen, men komme senere Endossatar til Gode, medmindre deres Navne ogsaa ere udstrøgne (jfr. N. V. L. 49, 2). Derimod er det klart, at den Vexelskyldner, til hvem Vexlen er endosseret tilbage, er bleven endelig fri for Forpligtelsen ligeoverfor sine tidligere Eftermænd, medmindre Vexlen atter skulde blive endosseret til Nogen af dem. Har Akceptanten faaet Endossement paa Vexlen, uden atter at give den fra sig før Forfaldsdag, er han ganske vist uberettiget til derefter at endossere den videre. Men sker dette, og Vexlen ikke er præjudiceret, vil alligevel den Endossatar, der er uvidende om Forholdet — f. Ex. fordi Akceptanten i Kraft af et Blankoendossement har overdraget Vexlen uden Paategning — kunne gjøre Vexelret gjældende mod Trassent og Endossenter; disses Forpligtelse er altsaa heller ikke i dette Tilfælde endeligen ophørt. — Et saadant Endossement til en Vexelskyldner, f. Ex. Akceptanten, er ganske praktisk ved Indfrielse før Forfaldsdag, f. Ex. i Tilfælde af Likvidation, idet Betaleren her gjerne vil gjøre Vexelsummen frugtbringende for den resterende Løbetid[2]).

§ 26.

Endossementets Form.

1. Et Endossement kan dels være fuldstændigt, ɔ: et saadant, hvor Endossenten foruden at tegne sit eget Navn indsætter Endossatarens, eller Blanko-Endossement, ɔ: et saadant, hvor han uden at nævne Endossataren blot giver sin egen Navntegning (Signatur); N. V. L. 12.

2. Om begge Slags Endossement gjælder det, at Loven har bundet dem med Hensyn til deres Plads. Dette er, som

---

[1]) Konfusion indtræder aldeles ikke, hvor Personerne ikke juridisk ere de samme, f. Ex. hvor en paa Handelsbolag trukken, akcepteret Vexel endosseres til et ansvarligt Medlem.

[2]) Om partielt Endossement jfr. Hartmann S. 254.

siden nærmere skal vises, især Tilfældet ved Endossement *in blanco*, men ogsaa i nogen Grad ved det fuldstændige. Medens Transport af et almindeligt Gjældsbrev kan skrives paa særskilt Dokument, maa nemlig ethvert Endossement ifølge N. V. L. 11 skrives paa Vexlen selv — paa hvilket Exemplar, er i Tilfælde af Duplikater ligegyldigt — eller paa en Kopi (jfr. N. V. L. 67, 71). Dog kan det ogsaa tegnes paa et, i dette Øjemed til Vexlen eller Kopien heftet, Stykke Papir (Alonge), der bruges, hvor Vexlen selv allerede er fuldskreven, og som for Forsigtigheds Skyld gjerne indrettes saaledes, at Begyndelsen af det første Endossement, der tegnes paa Alongen, sættes paa selve Vexlen eller Kopien. Hvis Endossementet ikke findes paa noget af disse Steder, har det, uanseet sit Indhold, kun sædvanlig Cessions Virkning.

3. For det fuldstændige Endossements Vedkommende har Loven forøvrigt ingen Form foreskrevet. Medens de ældre Vexellove opstille forskjellige Fordringer til et saadant Endossement, saasom at det skal indeholde Ordre- og Valutaklausul samt Datum, har N. V. L. ligesaavel som sine Kilder i denne Henseende levnet Parterne fuld Frihed. Kun skal det mærkes, at Stedets Tilføjelse er et Vilkaar for Notifikationspligt ligeoverfor Endossenten (N. V. L. 45).

Det er dog ingenlunde ganske ligegyldigt, hvilken Ordlyd Overdragelsen har. Den kan nemlig ogsaa foregaa ved almindelig Cession (Transport), og det gjælder da at sondre mellem denne og Endossementet. Vistnok har det været sagt, at enhver Overdragelse, der tegnes paa selve Vexlen, skal betyde Endossement, idet almindelig Transport paa denne ikke skulde kunne finde Sted[1]). Men ligesom dette strider imod, hvad der ellers tidligere saavel hos os som andetsteds[2]) i Almindelighed har været antaget, er der neppe heller nogen Grund til at anse

[1]) Jfr. Bergh i Norsk Ugeblad for Lovk. VI. 309; N. L. 5. 13. 16 kan ikke herfor paaberaabes, da den vistnok sigter til den sædvanlige Endossementsformular; jfr. Kilden, Frdn. 16 April 1681 c. VI. § 12, der viser dette saameget tydeligere.

[2]) Thöl § 109 (245); jfr. dog Hindenburg S. 27—8, som dog vistnok er paavirket af den ældre danske Stempellovgivning. Efterat L. 19 Febr. 1861 har indført Stempelmærker, er Forskriften om, at Transport skal skrives paa særskilt Papir, bortfaldt ogsaa i Danmark. Jfr. ogsaa L. 1861 § 54 (»endosseres eller transporteres«), jfr. §§ 61 og 62, b.

almindelig Cession paa Vexlen udelukket ved den nye Lov. Vistnok opstiller denne, som nævnt, ingen Fordring til Endossementets Ordlyd, og Kapitlets Overskrift er »om Overdragelse af Vexlen, (Endossement, *giro*)« eller i den svenske Lov »om öfverlåtelse af vexel (indossament, *giro*)«; dette kunde synes at tale for, at enhver Overdragelse paa Vexlen skal ansees som Endossement. Men saavel hint Tillæg i Overskriftens Parenthese som især den danske og norske Lovs § 9[1]) viser, at der her ikke er tænkt paa enhver Overdragelse, men paa den særlige Art, som kaldes Endossement. Og naar Loven, ligesom sine Kilder, ikke nærmere har forklaret, hvori dette bestaar, er det vistnok skeet i Tillid til, at der i det overalt velkjendte Navn og i den nedarvede Sædvane skulde ligge en tilstrækkelig Vejledning, paa samme Tid som Loven ikke har villet binde Parterne til Brugen af en aldeles bestemt Ordlyd. N. V. L. har jo desuden i § 14 tilladt Overdrageren udtrykkelig i Endossementsformularen at fraskrive sig vexelretsligt Ansvar. Den maa da ogsaa hjemle Brugen af en Viljeserklæring for Overdragelsen, som i sig selv, uden at denne Omvej følges, utvetydig viser, at ingen Vexelforpligtelse overtages, d. v. s. den sædvanlige Transportform[2]).

Ved Afgjørelsen af, hvorvidt der foreligger et Endossement eller en Transport af Vexlen, vil det derfor komme an paa, om den sædvanlige Form for det fuldstændige Endossement er brugt. Denne er en forkortet Tratte[3]) (»for mig at be-

---

[1]) »En Vexel kan ved Endossement overdrages til en Anden.« De udhævede Ord mangle i den svenske Lov paa Grund af dennes Sky for fremmede Udtryk; derimod har denne Lov samme parenthetiske Tilføjelse i § 10 som i Overskriften. At öfverlåta i det svenske Retssprog bruges om enhver Cession, sees af Promulgationslag til Utsökningslagen § 10, 3.

[2]) Jfr. ogsaa hermed det danske Landsthings Udvalgs Betænkning S. 4. Sp. 1—2.

[3]) Der har været fremsat den Mening, at Endossementet er en Skylderklæring, et forkortet Gjældsbrev (Bergh, norsk Ugebl. for Lovk. VI. 309). Den i Norge og Danmark sædvanlige Form »for mig at betale til N.«, kunde vistnok synes at tale Noget herfor, idet den skulde læses saaledes: »Denne Vexel er ogsaa for mig at betale til« ɔ: »jeg har at betale den til N.« Men ialfald ved den trasserede Vexel er det dog en naturligere Fortolkning at læse Endossementet i Overensstemmelse med Tratten og anse det som en Ordre til Trassaten om at betale Vexlen til Endossataren istedetfor til Endossenten (»for mig« ɔ: »istedetfor til mig«, eller maaske hellere »paa mine Vegne« eller »efter min Opfordring«). At dette er Meningen, bestyrkes ikke blot ved andre Landes Form, der stadig bruger Imperativ (*pay, payez, pagate*), men ogsaa ved de

tale til N. N.«; »for mig til N. N.«, eller »betala til N. N.«, med eller uden Ordreklausul). Hvor denne eller en beslægtet Form (f. Ex. det endnu mere forkortede: »Til N. N.«) bruges, vil man ikke være i Tvivl om, at man har et Endossement for sig. Dette gjælder uden Hensyn til Paategningens Plads paa Vexlen, enten det er Forsiden eller Bagsiden; thi N. V. L. har kun ved Blanko-Endossement paabudt, at det skal tegnes paa Bagsiden. Imidlertid vil dog i Tvivlstilfælde Pladsen afgive et Fortolkningsmiddel. Man vil saaledes, naar Overdragelsen findes paa Bagsiden, heller formode Tilstedeværelsen af et Endossement, da et saadant næsten altid tegnes der[1]). Omvendt ville sædvanlige utvetydige Transportudtryk (»jeg transporterer herved nærværende Vexel til N. N.« o. desl.) uanseet Pladsen gjøre Overdragelsen til Cession[2]).

4. Foruden det sædvanlige eller fuldstændige (udfyldte) Endossement, der tillige indeholder Endossatarens Navn, tillader da N. V. L. 12 ogsaa det saakaldte Blanko-Endossement. Herved forstaar Loven, at Endossenten alene giver sin blotte Navntegning (Signatur) paa Vexlen, uden at enten Endossatarens Navn eller Noget af Endossementets øvrige sædvanlige Indhold tilføjes. En saadan Navntegning maa, for at betyde Endossement, efter Lovens udtrykkelige Bud nødvendigvis staa paa

ældre Vexellove, fra hvilke den hos os sædvanlige Form vistnok skriver sig. Ifølge D. L. 5. 14. 18 og N. L. 5. 13. 16, sammenholdt med Kilden, Frdn. 1681 art. 16, lød et fuldstændigt Endossement sandsynligvis saaledes: »Betal for mig Indholdet af denne Vexel til N. N. Valuta annammet.« (Underskrift og Datum). Dette er jo klarligen en forkortet Gjengivelse af Tratten. Allerede Hesselberg (1755) opfører imidlertid den nu brugelige Form. Jfr. ogsaa Thöl S. 433, Renaud S. 70, Note 4, og Deuntzer, om Fuldmagt (Kbhvn. 1872) S. 160.

[1]) Ved den hos Welin S. 114 omhandlede Vexel fandtes paa Bagsiden følgende Paategning: »Transporteras på Herrer G. V. W. eller Ordres. Valuta bekommen«. (Underskrift). Men denne Form fik ej Betydning for Sagen, da Vedkommende tillige var Trassent (til egen Ordre). De gjorte Tilføjelser og Pladsen bevirke, at man i dette Tilfælde, trods Ordet »transporteras«, kunde være tilbøjelig til at anse Overdragelsen som Endossement.

[2]) Herimod kan det ikke indvendes, at en Transport paa Vexlens Bagside altid maa betyde Endossement, siden den blotte Navntegning gjør det. En saadan indeholder nemlig en Bemyndigelse (*in blanco*) for enhver Vexelejer til at udfylde Paategningen efter Behag, saaledes ogsaa med sædvanlig Endossementsformular, og selv om denne Adgang ikke er benyttet, har Loven udtrykkelig fortolket en saadan Paategning som Endossement. Den nævnte Bemyndigelse og Fortolkning er derimod udelukket ved en utvetydig Transportform.

Vexlens **Bagside**; paa Forsiden vil den betyde en Akcept (jfr. N. V. L. 21) eller Aval[1]).

Udenfor Lovens udtrykkelige Forklaring maa ogsaa det Endossement ansees som et *in blanco*, hvori af et Endossements sædvanlige Indhold kun Endossatarens Navn er udeladt og Plads dertil ladet aaben. Det er jo nemlig klart, at det ikke kan være fuldstændigt Endossement, siden det mangler dettes væsentligste Led, og da maa det være *in blanco*. Saameget klarere er det, at et Endossement, lydende paa Ihændehaveren, er jevngodt med et almindeligt Blanko-Endossement. Og i disse Tilfælde vil Endossementet (det uegentlige Blanko-Endossement) vistnok ansees tilværende, selv om det findes paa Forsiden. Man vil nemlig her neppe være i Tvivl om Meningen, og det er kun ved det i strengeste Forstand saakaldte Blanko-Endossement, at Pladsen paa Bagsiden er erklæret væsentlig[2]).

Blanko-Endossement kan finde Sted ved enhver Vexel, ogsaa ved Tratter paa egen Ordre[3]); jfr. ovenfor S. 85—6.

5. Blanko-Endossementet overfører fuld Ejendomsret til Vexlen ligesaavel som det fuldstændige Endossement. Endossataren kan atter selv overføre Ejendomsret. Dette kan ske enten ved Endossement eller ved den blotte Overleverelse. Det Første er ligefrem sagt i N. V. L. 10 jfr. 12; det Sidste fremgaar af N. V. L. 39, der viser, at Besiddelsen giver Ret til at kræve Betaling, naar det sidste Endossement paa Vexlen er *in blanco*[4]). Har derimod Besidderen forsynet Vexlen med et nyt fuldstændigt Endossement, ophører den igjen at være omsættelig gjennem den blotte Overleverelse, indtil den atter af en fuldt legitimeret Ejer maatte faa et nyt Blanko-Endossement. — N. V. L. 13 giver enhver Vexelejer Ret til i Blanko-Endossementet at indsætte en Endossatars Navn[5]); men dette er altsaa ikke nødven-

---

[1]) Jfr. **Borchardt** No. 248 ff. — Lige med et Blanko-Endossement kan det neppe ansees, naar et Endossements Indhold, undtagen Underskriften, er udstrøget, da det ingenlunde er sagt, at dette er gjort af Endossenten; heller ikke, naar Endossatarens Navn i det fuldstændige Endossement er aldeles utilstrækkelig angivet; jfr. **Hartmann** S. 264.

[2]) Jfr. **Hartmann** S. 264 og **Thöl** 435—6.

[3]) Egne Vexler maa ej lyde paa egen Ordre, jfr. N. V. L. 95 i. f.

[4]) Jfr. ogsaa **Borchardt** No. 259.

[5]) Af Hensyn hertil levnes gjerne aabent Rum til en Linje over Endossentens Navntegning.

digt for at kunne endossere Vexlen videre[1]) eller gjøre Vexelret gjældende. Ikke heller er det nødvendigt til Legitimation efter N. V. L. 39, om Vexelejeren vil styrke Vexlen enten med et nyt Blanko-Endossement eller et fuldstændigt Endossement. Derimod vil det oftest ske for at sikre sig mod de farlige Følger af, at Vexlen kommer paa urette Haand. Anden Udfyldning end Indsættelse af Endossatarens Navn (og de sædvanlige dertil hørende Endossementsudtryk) er Vexelejeren ikke berettiget til.

Den her omhandlede Egenskab ved Blanko-Endossementet gjør det muligt for Endossataren at skille sig ganske ud af Vexelskyldnernes Kreds, naar han atter vil afhænde Vexlen; han behøver jo nemlig ikke selv at tegne sit Navn derpaa. En anden Omstændighed, der bidrager til at gjøre dette Endossement saameget brugt, er, at en Vexelejer, der ønsker at afsætte en Vexel paa fremmed Sted, ofte sender den til sin Fuldmægtig med Blanko-Endossement.

6. Blanko-Endossementet forekommer allerede ved Endossements-Institutets første Optræden[2]) og blev navnlig meget udbredt gjennem Forbudet mod at endossere mere end en Gang. Senere var Lovgivningen længe meget ugunstig ligeoverfor denne letvinte Form for Endossementet, der unægtelig i høj Grad fremmer Misbrug af Vexlen i ondtroende Besidders Haand. Nu er det næsten overalt anerkjendt. Ifølge *Code de commerce* (art. 138) og flere deraf paavirkede Love skulde det vistnok strengt taget endnu kun ansees for at indeholde en Fuldmagt; men da ialfald i Frankrige enhver Ihændehaver ansees berettiget til at udfylde det, er det faktisk ligesaa kraftigt som fuldstændigt Endossement, og den franske Rets Særegenhed ved Blanko-Endossementet bliver — bortseet fra Forholdet mellem Mandant og Fuldmægtig — altsaa blot, at Udfyldning maa ske før Protesten[3]). Ogsaa i den tidligere nordiske Vexelret var det tilladt; i Norge stred dog den Sædvane, hvorpaa det hvilede, mod Frdn. 14 Maj 1754 § 4. — I Sverige er Blanko-Endossement brugeligt ved alle *löpande skuldebref*.

---

[1]) I D. W. O. 13 er det udtrykkelig tilføjet, at saadan Udfyldning ikke er nødvendig, for at Vexelejeren skal kunne endossere Vexlen videre. Dette Tillæg er i N. V. L. som i S. L. fundet overflødigt paa Grund af § 10 jfr. 15. Se Motiverne S. 12.

[2]) Jfr. Kuntze S. 183, Hartmann S. 261—2.

[3]) Jfr. Bédarride I. No. 329 ff. I Spanien og enkelte sydamerikanske Stater er dog Blanko-Endossement fremdeles udtrykkelig forbudt.

§ 27.
Endossementets Retsvirkninger.

1. Endossementet overfører for det Første Ejendomsretten til Vexlen og dermed ogsaa den derpaa grundede Fordring til Endossataren. Dog er Endossementet alene ikke tilstrækkeligt hertil. Ligesom Remittenten ikke førend ved Udstederens Overleverelse af Vexlen bliver dennes Ejer, saaledes maa Vexlen med Endossementet overleveres Endossataren for at gjøre ham til Ejer. Uden Vexlens Besiddelse kan Endossataren ikke gjøre Fordringen gjældende; han er i Virkeligheden endnu ikke Fordringshaver, og da Fordringen saaledes er legemliggjort i Papiret, følger dette her forsaavidt Reglerne om Løsøre. Saalænge Vexlen ej er overleveret, kan altsaa det allerede tegnede Endossement — endog det fuldstændige — i Modsætning til, hvad der gjælder om Akcept (N. V. L. 21 i. f.), udstryges med fuld Virkning; Endossenten har endnu den fulde Raadighed over sin Vexel. Noget Andet er det, at der alligevel kan være stiftet en obligatorisk Forpligtelse for ham ligeoverfor den, hvis Navn var indsat som Endossatar, f. Ex. fordi han havde forbundet sig til Overdragelsen eller fordi han havde underrettet ham om Paategningen. Men dette begrunder kun et civilretsligt Krav, enten gaaende ud paa et nyt Endossement eller, om dette ikke længere er muligt, paa Erstatning. Vexelejer bliver Vedkommende ikke, om han end siden tilfældigvis kommer i Besiddelse af Vexlen. Selv om Udstrygning ikke har fundet Sted, men Vexlen findes hos Endossenten ved Aabning af Konkurs i hans Bo, kan den efter de almindelige Regler om Ejendomsrets Stiftelse i Løsøre ikke vindiceres fra Boet; heller ikke kunne hans Kreditorer hindres i at gjøre Exekution i saadant Papir. Noget Andet gjælder dog vel, hvis et virkeligt *constitutum possessorium* finder Sted og strengt Bevis føres for, at Endossenten saaledes kun besidder Vexlen som Fuldmægtig for Endossataren. Hvor nødig end særlig den norske Retspraxis anerkjender *constitutum possessorium* i sædvanligt Løsøre[1]), bortfalde dog i dette Tilfælde de Grunde, som mest tale derimod. Overdrages i Kraft af et Blanko-Endossement Vexlen uden nogen Paategning, er det som ovenfor

[1]) Jfr. Hallagers Obligationsret 2 Udg. I. 215.

(S. 123) antydet, de sædvanlige Regler om Tradition ved Løsøre, som her ligefrem komme til Anvendelse. At det ikke er gjort med hvilkensomhelst Overleverelse, men at der kræves en saadan, hvorved Ejendomsrets Stiftelse har været tilsigtet, er ikke heller Andet end, hvad der gjælder ved almindelig Tradition. Det forstaar sig imidlertid, at dette kun kan paaberaabes i Forholdet mellem Besidderen og Overdrageren; Besiddelse er ogsaa i dette Tilfælde tilstrækkelig Legitimation ligeoverfor Trassaten ifølge N. V. L. 39.

Til de af Vexlen flydende Rettigheder, der gaa over ved Endossementet, hører ogsaa Retten til at nyde godt af de Skridt, som ere foretagne af Vexelejeren for at sikre sin Ret. Endossataren kan saaledes fordre Protesten udleveret, ligesom den stillede Sikkerhed gjælder til Fordel for ham (N. V. L. 27). Ligesaa er Endossenten forpligtet til at udlevere Pant, som maatte være stillet for Vexelfordringen, og, saafremt det er Løsøre, besidder han for Eftertiden Pantet paa Endossatarens Vegne.

Derimod indeholder Endossementet ligesaalidt som Tratten Overdragelse af nogen Ret, der ligger udenfor Vexlen, f. Ex. af en Fordring, som Endossenten ellers har paa Trassatus[1]).

2. Som allerede i § 24 antydet, bestaar dernæst Endossementets Retsvirkning i en særegen streng Hjemmelspligt ligeoverfor Endossataren og hans Eftermænd. Medens selv ved almindelig skadesløs Transport i dansk og norsk Ret og tilsvarende Aftale i svensk Ret Cedenten kan fordre, at Skyldneren først skal være forgjæves hjemsøgt med endelig Gjældsforfølgning, førend han betaler, maa Endossenten derimod finde sig i Regres, saasnart det godtgjøres ved Iagttagelse af Vexelomgangen, at Vexelejeren ikke til lovlig Tid har faaet Vexlen honoreret af Trassatus eller — ved egne Vexler — frivillig betalt af Udstederen[2]). N.V.L.

---

[1]) Jfr. Borchardt No. 210; jfr. ogsaa nedenfor § 33.

[2]) Ligesom dette strenge Ansvar kun finder Sted ved Endossement og ikke ved Cession af Vexler, saaledes bør det omvendt antages, at ikke Endossement paa ethvert Gjældsbrev frembringer denne principale Ansvarlighed. Vistnok har det været paastaaet, at Endossementsformularen overalt skulde frembringe denne Virkning (jfr. norsk Ugebl. for Lovk. VI. 309—10 og Hallagers Obligationsret 2den Udg. I. S. 95). Da imidlertid Endossementsformularen i sig selv, løsreven fra Vexlen, ikke giver noget klart Udtryk for saadant Ansvar — at den ej kan ansees som et forkortet Gjældsbrev, er vist ovenfor S. 121 — bør den heller ikke retfærdigen tillægges den strengere Virkning uden ved

14 har ligeoverfor alle følgende Vexelejere betegnet Endossentens Ansvar ved den trukne Vexel ganske paa samme Maade som Trassentens — hvad der da er saameget naturligere, naar Endossementet opfattes som en forkortet Tratte — og Anvendelsen heraf paa den egne Vexel falder efter N. V. L. 95 af sig selv. Forskjellige andre Forskrifter (jfr. især N. V. L. 25, 29, 30, 49, 87) gjøre det ogsaa utvivlsomt, at ikke blot Endossentens Ansvar er af samme Indhold som Udstederens, men at han ogsaa staar paa lige Linje saavel med ham som med Akceptanten.

3. Ligeledes følger det af de nævnte §§, at alle Endossenter ogsaa indbyrdes ere forpligtede En for Alle og Alle for En. Hvilkensomhelst kan af Vexelejeren strax søges til Betaling uden Hensyn til Rækkefølgen, og om en tidligere Endossent forgjæves er angreben, maa en senere alligevel finde sig i Søgsmaal bagefter, uden at kunne paaberaabe sig, at Fordringen ligeoverfor ham nu maa ansees for frafalden (springende Regres, *jus variandi* jfr. N. V. L. 49, 1). Samme udstrakte Ret tilkommer ogsaa enhver Endossent, der har indfriet Vexlen, ligeoverfor hans Formænd, Trassenten og Akceptanten indbefattede. Dette følger af, at han, naar han har indfriet Vexlen hos en Eftermand, staar ganske i samme Stilling som, førend han overdrog Vexlen; han er selv atter Vexelejer og nyder godt af Bestemmelsen i N. V. L. 49, 1. Som Følge heraf kan han ogsaa kræve Vexlen udleveret saadan, som den var ved hans Overdragelse; at han selv skulde have sin mulige Regresret ubeskaaren, var et stiltiende Vilkaar for hans Endossement. Derfor har ogsaa N. V. L. 49, 2 løst ham fra al Vexelansvarlighed, saafremt nogen af hans Formænds (deriblandt ogsaa Trassentens)[1]) Navn med Vexelejerens Samtykke er udstrøget paa Vexlen; noget civilretsligt Ansvar vil ej heller her kunne gjøres gjældende mod ham.

Endossenternes her omhandlede Ansvar betegnes ofte som solidarisk. Dette er forsaavidt rigtigt, som de svare En for Alle og Alle for En (jfr. N. V. L. 87), indbyrdes som med de øvrige

---

Vexler og andre merkantile Papirer, hvorved Endossement er sædvanligt, og hvor dets Betydning maa forudsættes kjendt. Iblandt disse er i dansk og norsk Ret de saakaldte Vexelobligationer. Jfr. Grams Formueret II. 1. 301. I svensk Ret turde det Samme antages.

[1]) At Udstrygning af Akceptantens Navn ej her er nævnt, følger af Bestemmelsen i N. V. L. 21, i. f.

Vexelskyldnere. Men til den egentlige solidariske Forpligtelse hører det, at de Flere ere forbundne ved en og samme forpligtende Kjendsgjerning, hvilket ej her finder Sted.

At Endossenterne hefte En for Alle og Alle for En, skiller Forholdet fra den sædvanlige Cession, idet det her vistnok maa antages, at den tidligere Cedent ikke kan søges, før den nærmeste Hjemmelsmand forgjæves er angreben; dette er dog et usikkert Punkt[1]). Fra enhver anden Cession skiller Endossementet sig da ogsaa derved, at Ansvaret ikke mod en sædvanlig Cedent af Vexel kan gjøres gjældende med Vexelret. Med Hensyn til Ansvarets Omfang er dette, bortseet fra Bifordringerne efter den gjængse Lære i dansk og norsk Ret, det samme som ved skadesløs Transport. Fra den simple Cession skiller det sig ligesom denne ved, at Cedenten her ej indestaar for, at Vexelsummen kan være at erholde, men kun for Fordringens Rigtighed. Dette simple Cessionsansvar maa ogsaa, saafremt det ej er udelukket ved særlig Aftale, paahvile den, der i Kraft af et Blanko-Endossement overdrager Vexlen ved den blotte Tradition; thi det er intet Andet end en Art af det almindelige Hjemmelsansvar, der paahviler enhver Overdrager[2]).

4. For det sædvanlige Ansvar kan Endossenten ifølge N.V.L. 14 unddrage sig ved dertil sigtende Tillæg i selve Endossementet, saasom »uden Ansvar«, »uden Obligo«[3]). Hermed er det dog kun sagt, at saadant Tillæg frir for Vexelansvarlighed[4]). Hvorvidt Endossenten desuden skal være fri for civilretsligt Ansvar, er dermed ikke afgjort og kan være tvivlsomt nok. Det Rigtigste turde dog være at betragte ham som den, der kun ikke har villet sætte sit Navn med sædvanlig Virkning paa Vex-

---

[1]) *Jus variandi* ialfald ved almindelig Hjemmelspligt er i norsk Ret antaget af Bergh, U. f. L. VI. 325; forøvrigt er Spørgsmaalet neppe drøftet i den nordiske Literatur.

[2]) Jfr. Motiverne S. 13.

[3]) »Uden Retur« er her tilføjet i Loven, fordi denne Klausul i Sverige bruges i saadan Betydning. I enkelte fremmede Lande bruges derimod en tilsvarende Klausul for at indskrænke Regresomkostningerne. — Man maa kræve utvetydig Fraskrivelse ved et saa væsentligt Ansvar. »S. O.« *(sine obligo)* er derfor neppe tilstrækkeligt; jfr. Borchardt No. 276.

[4]) At Trassenten, der har udstedt Vexel til egen Ordre, tilføjer saadan Klausul i sit Endossement, har naturligvis ingen Betydning; den kan ikke ophæve hans sædvanlige Forpligtelse som Trassent. Jfr. Borchardt No. 274.

len, eller lige med den, der efter Blanko-Endossement har overdraget den ved Tradition — altsaa som simpel Cedent[1]). Ejendomsretten gaar ligefuldt over efter denne Fraskrivelse af Hjemmelsansvar (jfr. ovenfor S. 123).

5. Endossentens sædvanlige Hjemmelsansvar betegnes ofte derved, at han paa en Gang giver skadesløs Transport og stiller sig som Selvskyldnerkautionist. Det maa imidlertid fastholdes, at Forholdet er et virkeligt Cessions- og ikke et Kautionsforhold, hvad der netop viser sig i det ubetingede Hjemmelsansvar — medens jo Kaution i Almindelighed forudsætter Hovedfordringens Gyldighed som et nødvendigt Vilkaar for sin Retskraft —, ligesom deri, at de særegne Forbud mod Kaution, saasom i N. L. 1. 21. 12 og D. L. 1. 23. 12, ikke her komme til Anvendelse.

Ofte er imidlertid Endossementet kun en Form for Forløfte, idet Personer, som aldrig have ejet Vexlen, tegne sig som Endossenter blot for at lette dens Omsætning. Dette bruges saavel ved sædvanlige Forretningsvexler, idet det ligefremme Forløfte ved Vexler ansees svækkende for Hovedmandens Kredit, som især ved Laanevexler. Ved disse opnaaes gjennem Anvendelse af Endossementsformen, at man paa samme Tid gjør Forloverne ligeoverfor Kreditor forpligtede En for Alle og Alle for En som Selvskyldnere og frembringer en vis Regresorden mellem dem indbyrdes. Ligeledes gjøres herved Forløftets Retskraft uafhængig af Hovedforpligtelsens Gyldighed, idet det er klart, at Meningen med at indklæde det i et Cessionsforholds Former er at undergive det dettes Retsvirkninger. Dette Øjemed kan dog kun opnaaes, forsaavidt Parterne selv ere Forholdet raadige; Virkningen af en Forbudslov om Kaution kunne de ej unddrage sig ved nogen Simulation. Den Mindreaarige skulde derfor, selv om han har havt Kurators Samtykke, ikke engang ligeoverfor godtroende Tredjemand hefte som Endossent, naar det viser sig, at han i Virkeligheden er Forlover. Jfr. dog herom ovenfor S. 79.

Anmærkning. N. V. L. omtaler paa et Par Steder en særskilt Vexelborgen, Aval; se §§ 5 og 87. Det er kun den paa Vexlen (Duplikat, Kopi) tegnede Borgen, som her er nævnt; andet Forløfte for en Vexelskyldner behandles efter de almindelige civilretslige Reg-

[1]) Jfr. Lagberedningens Motiver S. 4 (Welin S. 37), Hallager I. 339 nederst, og Hindenburg S. 32, hvor den anførte nyeste Dom er for den mest udstrakte Ansvarsfrihed. Jfr. ogsaa Hartmann S. 257.

ler, og Forloveren er derved i ingen Henseende Vexelretten undergiven. Med Hensyn til den egentlige Vexelborgen har Loven fastsat, at dens Gyldighed er afhængig af Vexlens udvortes Gyldighed (N. V. L. 5). Men naar denne er given, har ifølge N. V. L. 87, 2 Vexelkautionisten ganske samme Forpligtelse som Hovedmanden eller den, for hvem Borgen er tegnet (Trassent, Akceptant, Endossent); hans Forpligtelse bortfalder altsaa ikke, saaledes som den civile Forlovers, naar Hovedmandens Navntegning viser sig at være falsk o. desl. (jfr. N. V. L. 88). Er der Flere, der have tegnet Borgen, svare de tillige efter N. V. L. 87, 2 En for Alle og Alle for En; ogsaa dette skiller dem, selv i dansk og norsk Ret, fra almindelige Forlovere, der ikke udtrykkelig have overtaget det solidariske Ansvar.

Vexelkautionisternes Forpligtelse gjøres gjældende med Vexelrettens fulde Strenghed; de ere saaledes ogsaa Vexelprocessen undergivne; jfr. dansk og norsk V. P. L. § 1, 3.

Det er forøvrigt ikke hvilkensomhelst Borgen, tegnet paa en Vexel, der kan behandles som den egentlige Vexelborgen. Ved at tilføje Ordet Aval har Loven henholdt sig til et historisk Begreb, som den ikke indlader sig paa nærmere at forklare, men forudsætter bekjendt.

Navnet Aval *(avallum)* skal egentlig betyde et lavere liggende Sted, og det er anvendt paa denne særegne Art af Borgen, fordi den gjerne har været tegnet lige under den Vexelskyldners Navn, for hvem Borgen er indgaaet. Denne Plads er imidlertid ingensomhelst Betingelse for at antage Tilværelsen af Aval. Den blotte Navntegning paa Forsiden af en Anden end Trassatus (jfr. N. V. L. 12 og 21) turde saaledes betyde Aval. Og i det Hele vil vistnok enhver Erklæring, der gaar ud paa Forløfte, ansees som Aval, naar ej det strengere Ansvar udtrykkelig er udelukket, f. Ex. ved at tegne som simpel Kautionist. Muligheden af Borgen, tegnet paa selve Vexlen, men som ikke er Aval, er altsaa tilstede. Paa den anden Side er der neppe Føje til paa Grund af den almindelige civile Regel om, at Formodningen er for den simple Kaution (enkel Borgen), at fordre, at det strengere Ansvar skal være udtrykkelig overtaget ogsaa ved Vexelborgen; dette stemmer neppe med den almindelige Vexelret, hvortil N. V. L. 87, 2 har henholdt sig. Forøvrigt er Vexelborgen i hvilkensomhelst anden Form end Endossement, saaledes ogsaa Aval, lidet brugt og i de nordiske Lande næsten ukjendt. Se ellers Hartmann S. 343 ff., Thöl § 144 (280) ff., Hallager I. 340, Gram II. 2. 416, Motiver S. 94.

§ 28. (Forts.)

Endossatarens Forhold til de øvrige Vexelskyldnere.

1. Ligesom Endossenten indestaar Endossataren for Vexlens Betaling overensstemmende med dens Indhold, saaledes har ogsaa Endossataren umiddelbart mod de tidligere Vexelskyldnere er-

hvervet en Fordring af det Omfang, som Vexlen selv lyder paa. Det udenfor Vexlen liggende Forhold mellem hans Hjemmelsmand og disse Vexelskyldnere er ham i Regelen uvedkommende. Han kan, naar det ikke gjælder hans eget Mellemværende med Skyldneren, i Almindelighed afvise alle saadanne Indsigelser fra denne, der ikke kunne skjønnes af Dokumentet selv eller paa anden Maade kjendes eller burde været kjendte af ham ved Overdragelsen; dog maa han, skjønt godtroende, taale saadanne udenforliggende Indsigelser, som enten ere særlig hjemlede i Vexelretten eller ere grundede i Forhold, som Skyldneren ikke havde i sin Magt at indbringe i Vexlen. Omvendt kan Endossataren, som Følge af denne Forpligtelsens Afhængighed af Papiret, ikke erholde Fyldestgjørelse uden mod Vexlens Udlevering i kvitteret Stand.

2. Af disse vigtige Sætninger er vistnok den sidste bleven endog til Overflod stadfæstet af de nye Vexellove (jfr. §§ 29, 38, 48, 54, 63). Ligeledes indeholder flere §§ i N. V. L. Hjemmel for, at en Indsigelse kan fremsættes mod Hvemsomhelst uden Hensyn til Vexlens eget Indhold; dette gjælder om de Forskrifter, hvis Overtrædelse har Vexelrettens Tab til Følge, jfr. N. V. L. 93 og det 12te Kapitel. Derimod har selve Hovedsætningen om Endossatarens positive Ret efter Vexlens Indhold, uanseet hans Hjemmelsmands personlige Mellemværende med Skyldneren, kun fundet et ufuldkomment Udtryk. Man ser den i Grunden blot i spredte Forudsætninger eller Anvendelser, navnlig i N. V. L. 10 (»ved Endossementet gaa alle af Vexlen flydende Rettigheder over paa Endossataren«, jfr. ogsaa N. V. L. 14), N. V. L. 64, 66, 68 og 71 og de oven nævnte §§ angaaende Vexlens Udlevering ved Indfrielsen. D. W. O. udtalte desuden Grundsætningen i dens Almindelighed i art. 82, der fastsatte, at Vexelskyldneren alene kan betjene sig af saadanne Indsigelser, som fremgaa af selve Vexelretten eller tilkomme ham umiddelbart i Forhold til Sagsøgeren. Dette var vistnok et mere samlet og fyldigt Udtryk for Tanken; men ogsaa dette er meget ufuldkomment, hvad der forklares paa den ene Side af Vanskelighederne ved en udførligere Affattelse, paa den anden af Grundsætningens forlængst sikre Anerkjendelse i den almindelige Vexelret, saaledes ogsaa i den ældre tydske[1]).

[1]) Jfr. Thöl § 181 (317).

I S. L. 89 var den tydske Artikel gjengiven saaledes:

Vexelgäldenär ege begagna endast sådana jäf eller invändningar, som äro grundade på vexelns beskaffenhet och i sjelfva vexelrätten eller till hvilka han kan vara befogad på grund af sitt omedelbara förhållande till käranden.

De danske og norske Vexelkommissioner fandt imidlertid, at selv den sidste Affattelse langtfra fyldigt nok udtrykte den allerede forhen i Danmark og Norge i Kraft af et rent civilretsligt Lovbud gjældende Ret, og opgav overhovedet at forme Indholdet heraf i en særskilt § i Vexelloven, — saameget hellere som dette ikke vilde fremkalde nogen Uoverensstemmelse mellem de tre Love, da det Kapitel i S. L., hvori hin § 89 fandtes, alligevel som angaaende Processen ikke skulde optages i Loven.

3. S. L. 89 er nu uforandret gaaet over i den svenske Indførelseslov § 5 No. 7, og denne indeholder da for Sveriges Vedkommende sammen med de førnævnte §§ i N. V. L. den skrevne Hjemmel for den oven opstillede vigtige Sætning[1]). Vistnok kan det her indvendes, at Regelen, som indtagen i en § om »rättegång i vexelmål« — ligesom dens nærmeste Kilde stod i et Kapitel af samme Indhold —, kun har til Hensigt at give en processuel Regel og ikke afgjøre Noget om Adgangen til at fremsætte Indsigelser udenfor den egentlige Vexelsag. Da imidlertid Regelen kun er en fyldigere Udformning af en Grundsætning, der som nævnt er antydet i selve Vexelloven, tør det dog vel antages, at den ligesom den oprindelige Kilde, D. W. O. 82, gjælder uden Hensyn til Vexelprocessen og altsaa ogsaa indeholder en materiel Retssætning.

En anden Sag er det, at denne alligevel er ufuldkomment udtrykt, og at man i Sverige her fremdeles trænger at nyde godt af den ældre Sædvaneret og den almindelige Vexelret.

Ogsaa den svenske Civilret kommer imidlertid her Vexellovgivningen til Hjælp. Vistnok har ikke i Sverige et almindeligt Gjældsbrev den samme Betydning for Fordringen som i Danmark og Norge. Men ved Tilføjelsen af Ordreklausulen kan Udstederen af hvilketsomhelst kortsigtigt[2]) Gjældsbrev i Sverige knytte Fordringen til Papiret og afskjære udenforliggende Indsigelser ligeoverfor godtroende Cessionar, — eller gjøre det til

[1]) Jfr. Lagberedningens Motiver S. 21, Welin S. 130.

[2]) Forfaldstid maa efter Frdn. 28 Juni 1798 ej være sat fjernere end 12 Mdr. fra Udstedelsen.

et saakaldet löpande skuldebref[1]. Da nu en Vexel næsten altid indeholder Ordreklausulen, vil den i Almindelighed ogsaa være et löpande skuldebref og vil vistnok ogsaa selv uden saadan regnes derfor; den vil altsaa nyde godt af de i Lov og Sædvane grundede Retsregler om saadanne Gjældsbreve.

4. For Danmark og Norge har Grundsætningen om Fordringens Sammenhæng med Papiret ikke faaet noget Udtryk i Vexelproceslovene. Rigtignok indeholder disses § 3 udførlige Forskrifter om, hvilke Indsigelser der kunne fremsættes af Vexelskyldneren, og ved første Øjekast kan det navnlig af den norske Lov — der særlig omhandler de i Forholdet til Sagsøgeren personlig grundede Indsigelser — synes, som om §en har lagt Frdn. 9 Febr. 1798 og de derpaa byggede Sætninger til Grund. Man overbevises imidlertid snart om, at det kun har været §ens Hensigt at give en Regel for selve Vexelprocessen. Naar den har udelukket en stor Mængde Indsigelser fra at komme i Betragtning under denne, har den aldeles ikke villet afgjøre, at de i hvert Fald skulle være afskaarne, ogsaa i almindelig Rettergang og ellers udenfor Vexelsag; tvertom — den har udtrykkelig endog selv forbeholdt Adgang til at gjøre dem gjældende senere, gjennem et civilt Erstatningssøgsmaal. Og omvendt kan det heller ikke være §ens Mening at afgjøre, at de af den tilladte Indsigelser, saasom *exceptio falsi*, altid skulle kunne fremsættes i Vexelsag ogsaa ligeoverfor godtroende Tredjemand. §en løser overhovedet kun det rent processuelle Spørgsmaal; hvorvidt der er materiel Adgang for Vexelskyldneren til at fremsætte Indsigelsen ligeoverfor godtroende Tredjemand, forudsætter den afgjort efter andre, privatretslige Regler. Disse findes da, foruden i de oven nævnte spredte Antydninger i selve Vexelloven, i den danske og norske Frdn. 9 Febr. 1798. Vistnok er denne vigtige Lov ikke given særlig for Vexler, for hvilke den deri nedlagte Grundsætning

[1]) Jfr. 4: 4 Utsöknings B. og det derved Citerede; Promulgationslag til Utsökningslagen 10 Aug. 1877 § 10, 1. 2; Nya Lagberedningens Förslag til samme S. 140 (jfr. Holms Nytt juridiskt Arkif 1877. II. 2 & 3 Hefte S. 134); Lagberedningens Forslag til Handels- og Utsökningsbalk m. M. (Stockholm 1850) H. B. 3 Kap. jfr. nya Motiver S. 12 og 96, samt Lagkomiteens Motiver S. 177 ff. Afzelius om Cession S. 70 ff.; jfr. om Konnossementer Hambro, den privata Sjörätten I. 186, 194—5; Nordling, om Konkursbos rätt vid köp eller leverans-aftal, uppgjordt af gäldenären S. 11 (Separataftryk af Naumanns Tidsskrift for 1875).

allerede forhen sædvansmæssigen var gjældende[1]), medens den for andre Gjældsbreve ialfald var omtvistet. Men efterat Forordningen har gjort alle Gjældsbreve negotiable ved at knytte Fordringen til Papiret, og den er bleven udfyldt og begrænset ved en lang og rig Praxis, har man nu efter Indførelsen af N. V. L. i Danmark og Norge i det Hele kun at anvende de herigjennem udvundne Sætninger ogsaa paa Vexler, ligesom det Samme hidtil har været Tilfældet i Danmark, hvor den mellemkommende Frdn. 18 Maj 1825 ogsaa kun indeholdt spredte Forudsætninger om Fordringens nøje Sammenhæng med Papiret (jfr. især Frdn. § 13). Dog vil man paa Grund af Vexlens langt større Betydning som Omsætningspapir her være endnu noget tilbøjeligere til at anse Indsigelser afskaarne ligeoverfor godtroende Tredjemand end ved almindelige Gjældsbreve. Herfor har man nu ogsaa faaet en yderligere Grund ved N. V. L. 76, der beskytter godtroende Besidder af Vexel mod Vindikation i langt større Udstrækning end forhen og, end Tilfældet fremdeles er med andre Gjældsbreve.

5. Efter denne Redegjørelse for Retskildernes Forhold til den oven opstillede Grundsætning, skal da denne nærmere forklares og begrænses.

Udelukkede fra at komme i Betragtning ligeoverfor godtroende Endossatar, hvad enten i eller udenfor Vexelproces, ere da tidligere Vexelskyldneres Indsigelser, som ikke fremgaa af Dokumentet selv, uden at dette kan siges at være dem utilregneligt. Saaledes udelukkes ligeoverfor en godtroende Vexelejer ikke blot Indsigelser vedkommende Forpligtelsens Ophør, — saasom at Betaling, helt eller delvis, er erlagt til tidligere Vexelejer mod løs Kvittering, at Vexelgjælden er likvideret af ham, at den er eftergiven, at den er noveret ved Ombytning med en ny Vexel, — men ogsaa saadanne, der gaa ud paa, at ingen Forpligtelse fra først af er stiftet, saasom at Vexlen egentlig kun var udstedt paa Skrømt, — at den kun var et Duplikat eller en Kopi, skjønt dette ej er anmærket, — at der aldrig er givet Valuta for den *(exceptio non numeratæ pecuniæ)*[2]), at Akcepten egentlig blot er given til Haandpant, at Endossementet i Grunden var tegnet som Fuldmagt, at Modtageren ved Forholdet har gjort sig skyldig i

---

[1]) Jfr. Hallagers Obligationsret I. § 87 i. f.

[2]) Se nedenfor for det Tilfælde, at Bedrageri er forbunden hermed.

Aager o. desl. Thi i alle disse Tilfælde er det Skyldneren at tilregne som en Uagtsomhed, at Vexlen synes at hjemle større Ret, end der egentlig har været ment, eller at Indsigelsen ikke kan forstaaes af Dokumentet selv, og det vilde stride mod Vexlens Egenskab af Omsætningspapir, om den godtroende Endossatar skulde lide herunder istedetfor Skyldneren.

6. Derimod er det en klar Følge af den oven opstillede Grundsætning, at den tidligere Vexelskyldner ligeoverfor Enhver kan paaberaabe sig saadanne Indsigelser mod Vexelforpligtelsen, der fremgaa af Dokumentet selv, — saasom at Vexlen mangler en af de væsentlige Egenskaber, at den ikke var endossabel (N. V. L. 9, 2), at Endossementet kun lyder paa Inkasso eller fraskriver Hjemmelsansvar, at Vexlen selv er paategnet »til Fornyelse«, at den kun har betegnet sig selv som Duplikat, at Forpligtelsen er bortfaldt ved Endossementets Overstrygning o. desl.[1]).

7. Enkelte af de nys nævnte Indsigelser ere tillige særlig grundede i Vexelloven selv (jfr. saaledes især N. V. L. 5). Dette gjælder ogsaa, som ovenfor (S. 131) antydet, om den Indsigelse, at den til Vexelfordringens Vedligeholdelse fornødne Omgang ikke er iagttagen eller at andre i Vexelloven foreskrevne Betingelser for at kunne udøve Vexelretten ikke ere tilstede (jfr. dansk og norsk V. P. L. § 3). Ogsaa her vil Manglen ofte fremgaa af Vexlen selv. Da Protesten skal tegnes paa Vexlen (N. V. L. 82 i. f.), vil det saaledes af denne selv i Almindelighed kunne skjonnes, om den er forevist og protesteret i rette Tid eller ikke. Og i hvert Fald følger det klart af de §§, der sætte Vexelrettens Tab som Følge af Forsømmelsen eller af Reglerne om Præskription, at Vexelskyldneren kan fremsætte Indsigelse herom mod Enhver, saaledes mod den, der efter Vexlens Præjudicering eller Præskription har faaet Vexlen overdragen, eller mod den Endossatar, der har været uforsigtig nok til under Regres at indfri en saadan Vexel (jfr. f. Ex. N. V. L. 17, 18, 41, 93).

---

[1]) Det kunde synes at være en Undtagelse herfra, at *exceptio confusionis* paa Grund af N. V. L. 10, 2 ikke kan gjøres gjældende, skjønt den i Almindelighed fremgaar af Vexlens Indhold. Det vilde imidlertid være urigtigt at opfatte dette som en Undtagelse; thi Konfusion har overhovedet ikke i Almindelighed Vexelforpligtelsens Ophør til Følge saaledes som Betaling (jfr. ovenfor S. 118—9).

8. Allerede ved enkelte af de nys nævnte Indsigelser er Adgangen til at fremsætte dem tillige grundet i den Betragtning, at det ikke stod i Skyldnerens Magt at lade Vexlens Indhold advare om deres Mulighed. Ogsaa ellers, hvor dette er Tilfældet, maa man, selv uden særlig Hjemmel i Vexelloven, antage Skyldneren berettiget til at fremsætte dem mod den godtroende Endossatar. Dette finder navnlig sin Anvendelse paa flere Indsigelser gaaende ud paa, at han aldrig har villet indgaa en Vexelforpligtelse. Enkelte af disse ere forhen nævnte blandt dem, som vare udelukkede ligeoverfor Tredjemand, fordi Skyldnerens egen Uforsigtighed her stødte til som en medvirkende Omstændighed. Men hvor aldeles Intet er Skyldneren at tilregne, vil det være uretfærdigt at lade ham lide fremfor den bedragne Tredjemand.

Dette gjælder først og fremst om Falsk. Er Underskriften selv fra først af falsk, eller er Indholdet af Tratte, Akcept (f. Ex. ved Forhøjelse af Summen i en partiel Akcept) eller Endossement (saasom ved Udradering af »uden Ansvar«) forfalsket efter Vedkommendes Underskrift, da er det klart, at Følgerne heraf ikke kunne gaa ud over den aldeles uskyldige Vexeldebitor, men at denne maa kunne fremsætte *exceptio falsi* mod enhver Tredjemand. Dette gjælder dog blot under den Forudsætning, at Vexelskyldneren ikke gjennem sin Uforsigtighed ved Vexlens Udstedelse har lettet Falskneriet; thi er dette Tilfældet og ophæves ikke Virkningen heraf atter ved Uagtsomhed fra Vexelejerens Side *(compensatio culpæ)* — idet en sædvanlig Undersøgelse ikke kan opdage Forfalskningen — stemmer det bedst med Retfærdighed at lade Tabet gaa ud over den, som dog, om end kun mod sin Vilje, har medvirket, end over Endossataren, hvem Intetsomhelst kan lægges til Last. Dette burde vistnok antages ogsaa ved sædvanlige Gjældsbreve eller i svensk Ret ved löpande skuldsedlar, men ialfald ved Papirer, der ere beregnede paa saa rask Omsætning som Vexler; her har Resultatet nu ogsaa, som oven antydet, faaet nogen Støtte i N. V. L. 76[1]).

---

[1]) Den norske Højesteret er dog forhen i flere Domme (vedkommende de saasaakaldte »Fossesholmske« Vexler) kommen til et modsat Resultat. Navnlig maa her mærkes H. R. D. 9 Marts 1866 i Ugebl. f. Lovk. V. 313 og Retst. 1866 S. 331, hvor Vexelsummen ved Endossementet sandsynligvis kun var betegnet med »100« Spd. i Zifferangivelsen, uden at det til Bogstavskriften i

9. Hvad angaar den Indsigelse, at Vexelskyldneren ved sin Medkontrahents Svig er bleven forledet til at indgaa Forpligtelsen, f. Ex. at han har givet fra sig Vexlen mod Løfte om et Laan, som derefter svigagtig er vægret trods Endossementet, — da er det derimod vistnok det Retfærdigste at anse saadan Indsigelse afskaaren ligeoverfor godtroende Endossatar, da jo Vexelskyldneren her paa Grund af sin, om end ofte meget undskyldelige, Uforsigtighed er nærmere til at bære Skaden. Paa samme Maade maa den, der har givet fra sig en underskreven Blanket til Tratte eller akcepteret en uudfyldt Vexelblanket, finde sig i at betale Tredjemand Vexlens paalydende Sum, uanseet at denne af Modtageren svigagtig er sat højere end aftalt. Thi her gjør desuden den Betragtning sig gjældende, at Skyldneren ved at give Blanketten med hans Navntegning fra sig har meddelt en aaben Fuldmagt til Udfyldning, og at det er Tredjemand uvedkommende, om denne Udfyldning sker mod Mandantens hemmelige Instrux. Hvad der her er antaget om *exceptio doli* ved Vexler, er i dansk og norsk Ret ogsaa i Almindelighed lært ved andre Gjældsbreve, ligesom en tilsvarende Regel er opstillet ved Overdragelse af Løsøre. I svensk Ret har man derimod endog om löpande skuldebref i Promulgationslagen til Utsökningslagen § 10,2 den Regel, at *exceptio doli* kan fremsættes ogsaa mod godtroende Indehaver, naar den i Utsökningslagen § 26 foreskrevne Anmeldelse m. V. er iagttagen. Saasnart denne ikke virkelig har fremkaldt ond Tro hos Tredjemand, synes dog ikke Regelen at stemme vel med de löpande skuldsedlars Natur[1]) og bør derfor vistnok ikke anvendes paa Vexler, idet Lovstedet neppe selv omfatter disse.

10. Den samme Regel opstiller det nævnte svenske Lovsted med Hensyn til aftvungne löpande skuldsedlar, og der er paa Grund af denne Indsigelses Natur Mindre at indvende herimod, selv ved Vexler. I dansk og norsk Ret har man i Almindelighed ogsaa antaget *exceptio metus* anvendelig mod god-

---

Blanketten bestemte Rum var udfyldt, og senere saa godt forfalsket til 600 Spd. af Akceptanten (ved en Laanevexel), at ikke engang en mikroskopisk Undersøgelse kunde opdage Forandringen; uagtet Endossenten her unægtelig havde gjort sig skyldig i stor Uforsigtighed, dømtes han kun til at betale 100 Spd.

[1]) Jfr. ogsaa Afzelius om Cession S. 71—2.

troende Indehaver af Gjældsbreve, saasnart den tilsvarende »Vedersigelse til Thinge« (D. og N. 5. 1. 4) er fremkommen[1]).

Er Vexlen stjaalen fra f. Ex. Trassenten, efterat han har paategnet en til egen Ordre udstedt Tratte et Blanko-Endossement, er det jo ved N. V. L. 76 afgjort, at han ej kan vindicere den fra godtroende Besidder. Men han kan neppe heller vægre sig for at betale denne. Vistnok kan han paaberaabe sig, at han aldrig har villet afgive en Vexelerklæring, da han kun havde Vexlen liggende færdig i Paavente af en Kjøber. Men Tilfældet er dog forskjelligt fra falsk Underskrift; ogsaa her maa Trassenten siges at være nærmere til at bære Tabet end den godtroende Indehaver, for hvem Konsekventsen af § 76 i endnu højere Grad taler end i det ovennævnte Tilfælde, hvor Forfalskning er lettet ved Vexelskyldnerens Uagtsomhed.

11. I Klasse med de ovennævnte Indsigelser, der ikke ere afskaarne ligeoverfor godtroende Endossatar, staa ogsaa saadanne, som Vexelskyldneren ikke selv er raadig over. Hertil hører navnlig Umyndigheds-Indsigelsen, der efter sin Art maa gjælde mod enhver Tredjemand[2]).

12. Det er allerede tidligere antydet, at Regelen om Indsigelsernes Udelukken kun gjælder til Fordel for den ved Erhvervelsen godtroende Vexelejer, derimod ikke for en saadan, som enten bevislig har Kundskab om eller kun ved sin egen Uagtsomhed ikke har faaet Kundskab om vedkommende Mangel. Heraf er der gjort forskjellige Anvendelser i det Foregaaende.

13. Hvad her er forklaret om tidligere Vexelskyldneres Forhold til Endossataren eller Vexelejeren, gjælder ogsaa om enhver Vexelskyldners Adgang til mod den, der for Tiden er Vexlens Ejer, at fremsætte Indsigelser, hentede fra Mellemværendet med en Tredjemand, saasom Akceptantens Indsigelser ligeoverfor Tras-

[1]) Jfr. Hallagers Obligationsret I. 2 Udg. S. 101; i Aagesens Universitetsprogram af 1866 (om Ejendomsrets Overdragelse) S. 178, er Tvivl om Vedersigelsens Nødvendighed rejst; jfr. derimod nu Aagesens Indledning til den danske Formueret S. 580 ff. og 688 ff.

[2]) Forøvrigt maa for den danske og norske Rets Vedkommende om dette Emne henvises til Behandlingen af Frdn. 9 Febr. 1798, navnlig i Grams Formueret II. 1. 314 ff., Hallagers Obligationsret 2 Udg. I. 98 ff., Mourier i Ugeskr. f. Retsv. 1869 og nu især Aagesen, Indledning S. 676 ff. — For den tydske Rets Vedkommende henvises til Thöl §§ 181 (317) ff., Hartmann S. 516 ff., Domme hos Borchardt ved D. W. O. 82.

senten, hentede fra Forholdet til den Endossatar, hvem han har meddelt sin Akcept, eller Trassentens Indvending til den regressøgende Remittent, at han allerede har betalt til sidste Endossatar (jfr. ogsaa nedenfor § 38).

14. Det her forklarede Retsforhold mellem Vexelskyldneren og godtroende Tredjemand er i det Væsentlige det samme allevegne. I Lande, hvor man, som i Tydskland, er behersket af den romerske Ret, har Videnskaben havt særdeles mange Vanskeligheder ved at begrunde dette moderne Forhold i Læren om Viljeserklæringer, og der er herom opstillet en Mængde forskjellige Theorier[1]).

I den nordiske Ret, hvor man ikke er bunden af Romerrettens Sneverhed paa flere herhen hørende Omraader, og navnlig i den dansk-norske, hvor man har det samme Retsforhold ved sædvanlige Gjældsbreve, — falder det unægtelig meget lettere at udlede de fleste af de ovennævnte Resultater af Skyldnerens egen Viljeserklæring. Den Opfattelse er for vor Retsbevidsthed ganske nærliggende, at Udstederen af Gjældsbrevet gjennem dette forpligter sig ligeoverfor Enhver, der legitimerer sig som Brevets Ejer, til at svare efter dets Lydelse med Opgiven af saadanne Indsigelser, som ikke, skjønt det havde staaet i hans Magt at sørge derfor, kunne forstaaes af Brevet selv, — og naturligst bliver igjen denne Opfattelse ved Gjældsbreve, der lyde paa Ordre eller Ihændehaveren, altsaa löpande skuldebref. Dette bliver da en Forpligtelse ved Viljeserklæring ogsaa ligeoverfor Personer, med hvem man ikke umiddelbart har forhandlet, idet de følgende Ejere af Vexlen jo ikke indtræde i den første Kreditors Ret, men erhverve en selvstændig Fordring, uafhængig af hans udenfor Brevet liggende Forhold til Udstederen. Men ialfald i den dansk-norske Ret, hvor der i det Hele fra Lovens Side Intet er til Hinder for Rettigheders Stiftelse, ogsaa mellem Levende, gjennem ensidige Viljeserklæringer, er der ikke Noget i Vejen for at anerkjende en Forpligtelse ligeoverfor *incerta persona*, der kommer i et bestemt Forhold til det udstedte Gjældsbrev og derigjennem erhverver Rettigheden[2]).

---

[1]) Se om de saakaldte Vexelretstheorier Hartmann S. 68 ff., Thöl §§ 95—97 (231—3) jfr. § 117 (253); jfr. ogsaa Lassen, om Viljen som Forpligtelsesgrund (Kbhvn. 1874) S. 106 ff., Deuntzer, om Fuldmagt (Kbhvn. 1872) S. 140 ff. og Welin S. 3 ff.

[2]) Jfr. hermed Stobbe, deutsches Privatrecht III. 193 ff.; Lassen l. c. S. 122.

Men om end den her udviklede Opfattelse[1]) ikke i sig selv støder paa uovervindelige Vanskeligheder i vor Ret, er den dog ikke i Stand til heltud at forklare Vexelejerens Uafhængighed af udenforliggende Indsigelser, og navnlig kan det indvendes mod den, at der for at vinde den nødvendige Begrænsning af Grundsætningen (f. Ex. med Hensyn til, hvilke Klasser af Vexelejere Forpligtelsen efter Dokumentets Lydelse gjælder, jfr. nedenfor § 31) maa lægges meget mere stiltiende Indhold i Viljeserklæringen, end naturligt er. Man bliver derfor vistnok nødt til at opgive Forsøget paa at forklare Retsforholdet alene gjennem en Fortolkning af Viljeserklæringen. Det er en positiv Retsforskrift, som her gjør sig gjældende, og uden dens Hjælp kunde man ej opnaa de nødvendige Resultater. Men den forklares igjen af samfundsmæssige Hensyn. For at sikre Omsætningen af Værdipapirer har Lovgivningen fundet det nødvendigt at lægge en usædvanlig Vægt paa det udvortes Forhold, paa Brevets eget Lydende, og i Almindelighed afgjort Spørgsmaalet om, hvem der skal bære et ved forstyrrende Omstændigheder forvoldt Tab, til Fordel for den Erhverver, der har stolet paa Brevets Indhold; med saameget større Ret har den kunnet gjøre dette, som Brevets skuffende Egenskaber i Regelen her ville være at tilregne en Uagtsomhed fra Skyldnerens Side. Det er det samme Lovgivningsprincip, som man i nyere Tid gjenfinder i forskjellige andre Forhold, hvor Erhververens Ret er større end Hjemmelsmandens, saasom paa Grund af Thinglysningsreglerne eller ved visse extinktive Erhvervelsesmaader (f. Ex. godtroende Erhverver af en Vexel ifølge N. V. L. 76)[2]).

§ 29.

Om Endossement af Vexler, der ere protesterede, eller hvis Vexelret er tabt (Efter-Endossement).

1. Saafremt Forfaldstid er kommen, og Vexlen er *protesteret de non solutione*, er det givet, at den ikke vil blive indfriet af

---

[1]) Den har i den dansk-norske Literatur ialfald været antydet af enkelte Forfattere; jfr. Hallagers Obligationsret I. 90. Mourier i Ugeskr. f. Retsvæsen 1869. S. 744.

[2]) Jfr. hermed Aagesen om Singulærsuccession S. 126 ff.; Sammes Indl. til den danske Formueret S. 637 ff., 673; jfr. ogsaa Lassen l. c. S. 148 ff.

Trassatus eller, om det er en egen Vexel, af Udstederen. Da Endossementsforpligtelsens nærmeste Indhold saaledes ikke længere kan opfyldes, kunde det synes mindre rimeligt, at der efter denne Tid skulde kunne tegnes Endossement paa Vexlen med sædvanlig Virkning. D. W. O. 16 har ogsaa opstillet den Regel, at Endossement af en *de non solutione* protesteret Vexel ikke stifter nogen Vexelforpligtelse for Endossenten, men kun som sædvanlig Cession overfører til Endossataren Vexelretten mod de tidligere Vexelskyldnere, med Forbehold af alle disses Indsigelser mod Endossenten. N. V. L. har ikke optaget denne Bestemmelse — der strider ganske mod Grundsætningen i den dansk-norske Frdn. 9 Febr. 1798 og, som Erfaring viser, er særlig skikket til at fremkalde Processer[1]) — og indeholder i det Hele ligesaa lidt som de tidligere nordiske Vexellove nogen Forskrift om Efter-Endossementet.

Under denne Lovens Taushed er det vistnok naturligst at tillægge Endossementet dets sædvanlige Retsvirkning, kun med den Ændring, som er en nødvendig Følge af, at Vished for Vexlens Ikke-Indfrielse ved Trassatus (Udstederen af egen Vexel) allerede haves. Endossementet har altsaa overdraget Vexelret ikke blot mod alle tidligere Vexelskyldnere — og det ligesaa uafhængig af udenforliggende Indsigelser som ellers — men ogsaa mod Endossenten selv. Og mod ham bør Vexelretten vistnok kunne gjøres gjældende strax, uden at noget nyt Forsøg paa at erholde Fyldestgjørelse hos Vexelbetaleren (Trassaten eller Udstederen af den egne Vexel) og i Tilfælde ny Protest bør opstilles som Vilkaar herfor. Den tidligere Protest ansees rettest vedtagen som Bevis for Ikke-Indfrielse; Endossementet er altsaa at opfatte som en egen Sigtvexel for Endossenten. Dette er den danske og norske Rets ældre Lære[2]), og der er efter den nye Lov ingen Grund til at forandre den. Derimod har svensk H. R. D. 6 Februar 1868[3]) frifundet en tidligere Endossent for Vexeltiltale

---

[1]) Jfr. Motiver S. 10—11, Thöl § 128, Hartmann § 107, Borchardt No. 281 ff. Den belgiske L. 1872 § 26 er væsentlig lig den tydske, jfr. Sachs S. 63 ff.; som det synes ogsaa den engelske Ret, jfr. Borchardts større Udg. af D. W. O. S. 127. Den franske Ret gjør derimod ingen Forskjel paa Endossement før og efter Forfaldstid; Wächter I. 532.

[2]) Jfr. Hallager I. 337, Gram II. 2, 360—1, Hindenburg S. 28—9.

[3]) Jfr. Welin S. 69 ff.

fra godtroende Tredjemand, der efter Forfaldstid, i Kraft af ældre Blanko-Endossement, gjennem simpel Overleverelse var bleven Vexlens Ejer, — idet nemlig Akceptanten Dagen, efterat Vexlen i rette Tid var bleven protesteret, havde indfriet den mod løs Kvittering. Det vil altsaa sees, at den svenske Højesteret under Lovens Taushed er kommen til lignende Resultat som D. W. O. 16, 2, om end dette er bygget paa, at Indehaveren var bleven Vexelejer uden særskilt Endossement. Dommen er forøvrigt ledsaget af en Reservation, der synes at have de bedste Grunde for sig, og det kan vel heller ikke ved dette ene Præjudikat ansees fastslaaet, at en protesteret Vexel i Sverige har mistet sin »løbende Egenskab«.

Er Vexlen protesteret *de non acceptatione* og Forfaldstid endnu ikke kommen, er det saameget klarere, at den maa kunne endosseres med sædvanlig Virkning, dog saaledes, at Endossenten her ikke længere indestaar for Vexlens Godkjendelse, og at han ikke kan søges til Betaling, før Protest *de non solutione* er optagen paa lovlig Maade; Modtagelse af et nyt Endossement under disse Omstændigheder synes nemlig at burde fortolkes som en stiltiende Erklæring om i Forhold til Endossenten at ville afvente Forfaldstid og ikke benytte sin Ret efter N. V. L. 29 jfr. 41.

2. Er en akcepteret Vexel forøvrigt præjudiceret, men Akceptanten fremdeles vexelforpligtet (N. V. L. 44 jfr. 43 og 77), maa et efter Vexlens Præjudiceren foregaaet Endossement utvivlsomt overføre til Endossataren Vexelret mod Akceptanten. Men der er heller ingen Grund til at nægte Endossataren Vexelret mod Endossenten selv. Derimod synes det naturligt med den tydske Praxis[1]) at opfatte et saadant Endossement som Sigttratte ogsaa i den Henseende, at Vexlen først maa være forevist for Akceptanten inden den i N. V. L. 32 jfr. 19 fastsatte Frist, og at Protest *de non solutione* som sædvanligt er Vilkaar for Regresretten.

3. Er Vexlen helt præjudiceret — hvad enten det nu er før Forfaldstid paa Grund af N. V. L. 18 og 19, eller efter samme paa Grund af N. V. L. 41 (ved den ikke akcepterede) og 43 (ved

---

[1]) Jfr. Borchardt No. 279 og 418, Thöl S. 492—3. I D. W. O. 16 er dette Spørgsmaal ikke ligefrem afgjort. Det schweizerske Udkast af 1879 art. 747 har en udtrykkelig Bestemmelse i lignende Retning.

den akcepterede Vexel) — er det klart, at det efterfølgende Endossement ikke overfører nogen anden Ret imod de øvrige Vexelpersoner, end der maatte være levnet ifølge N. V. L. 93. Derimod er Endossentens Retsforhold til Endossataren i dette Tilfælde tvivlsomt. Den ældre Lære i Danmark og Norge frakjendte her i Almindelighed Endossementet enhver vexelretslig Virkning[1]). Herfor kan man nu ogsaa paaberaabe Analogien af N. V. L. 5, der har en lignende Regel, naar Vexlen fra først af mangler en af sine væsentlige Egenskaber. Ikke destomindre turde det maaske lade sig forsvare ogsaa her, i Lighed med D. W. O. 16[2]), at opfatte Endossement af en præjudiceret Vexel som en Sigttratte, saaledes at Regres kan anstilles mod Endossenten, saasnart Protest *de non solutione* er optagen hos Trassatus. Her er nemlig den Forskjel fra det i N. V. L. 5 omhandlede Tilfælde, at en gyldig Vexel i Formen er til, ligesom dens Præjudice ikke heller altid vil kunne skjønnes af Vexlen. Nogen nødvendig Konsekventse af N. V. L. 5 er derfor Endossementets Ugyldighed ikke, og da nu Endossentens egen Viljeserklæring gaar ud paa Vexelforpligtelse, synes der ej at være tilstrækkelig Grund til alligevel at frakjende den vexelretslig Virkning. Og til at anse denne Viljeserklæring som indeholdende en Sigttratte giver just N. V. L. en særlig Grund ved sin Bestemmelse i § 3 i. f.

Antages denne Virkning af Efter-Endossementet, indsees Vigtigheden af, at Endossataren paaser dets Datering, der desuden ogsaa danner Udgangspunktet for Beregningen af den i N. V. L. 32 jfr. 19 omhandlede Forevisnings- og Protestfrist. Mangler Dateringen, har Endossataren vistnok Bevisbyrden for, at Endossementet er tegnet efter Forfaldsdag.

4. At en Vexel endosseres, efterat den er præjudiceret, turde være meget hyppigere forekommende end dens Endossement efter Protest. Derimod er vistnok Spørgsmaalet om, hvilken Virkning Endossement af en helt præskriberet Vexel har, temmelig uprak-

---

[1]) Jfr. Gram og Hallager l. c., jfr. dog Hindenburg S. 29, der synes at opfatte et saadant Endossement som indeholdende en Frafalden af de Indsigelser, som kunde være at fremsætte mod Vexelomgangen. Den Udvej at anse Endossementet som skadesløs Transport paa Gjældsbrev har man ikke længer efter N. V. L. 93.

[2]) Denne taler dog ikke om Vexler, som ere præjudicerede paa Grund af Forsømmelse af Akcept-Forevisningspligten.

tisk. Skulde Tilfældet indtræffe, er det maaske det Rette kun at anse Endossenten som civilretslig forpligtet til Skadeserstatning; som Transport af Gjældsbrev kan Forholdet ej behandles som Følge af N. V. L. 93[1]).

§ 30.

Det ufuldkomne Endossement. — Kommissionsforhold.

1. Det er ovenfor nævnt, at Endossementet kan være Form for en anden Retshandel (Forløfte).

Ogsaa Fuldmagtsforholdet er meget ofte indklædt i Form af sædvanligt Endossement, nemlig et saadant Forhold, der udad lader Fuldmægtigen optræde i eget Navn (Kommissionsforhold). Dels endosserer Vexelejeren ofte til sin Kommissionær paa fremmed Sted, for at han saameget lettere kan sælge Vexlen, dels kjøber Kommissionæren Vexlen i eget Navn for bagefter at endossere den til Kommittenten, idet man ikke ønsker at benytte Endossementet *in blanco*.

Det heraf opstaaede Retsforhold maa i det Hele bedømmes efter Reglerne for Kommissionsforholdet; d. v. s. udad behandles Kommissionæren som en anden Ejer eller Endossent af Vexlen, indad som Fuldmægtig. Om altsaa Salg er Endossataren forbudt af hans Mandant (Endossenten), har dette ingen Betydning ligeoverfor godtroende Tredjemand; anderledes ved det aabne Prokura-Endossement. Ligeledes følger det heraf, at de Indsigelser, som tidligere Vexelskyldnere hente fra sit Forhold til Endossenten, heller ikke i dette Tilfælde kunne gjøres gjældende mod Endossataren under Vexelsag, ialfald i dansk og norsk Ret[2]). — Forøvrigt maa det mærkes, at Indkjøbs-Kommissionæren ofte efter særskilt, udtrykkelig eller stiltiende, Aftale har en almindelig Endossents fulde Hjemmelspligt for den i eget Navn kjøbte og til Mandanten endosserede Vexel, idet han antages at staa *del credere* for Beløbet[3]).

---

[1]) Jfr. hermed nedenfor § 37.
[2]) Jfr. forskjellige tydske Højesteretsdomme hos Borchardt No. 240.
[3]) Jfr. Hindenburg i Tidsskrift for Retsvæsen 1866, S. 259 f., Deuntzer om Fuldmagt S. 203 ff.

En Undtagelse fra den oven opstillede Grundsætning er det, at en Vexel, der findes i Kommissionærens Bo, med sædvanligt Endossement lydende paa ham — hvad enten den er kjøbt per Kommission eller overdragen til ham i Salgskommission — kan vindiceres af Kommittenten, naar han fører Bevis for det sande Forhold (jfr. dansk L. 30 Decb. 1858 § 10 og norsk Konkurslov 1863 § 39[1]). Paa samme Maade vil man vel ogsaa antage, at Kommissionærens Kreditorer ikke mod Kommittentens Protest kan tage Udlæg i en saadan Vexel.

2. Endossementet kan imidlertid ogsaa udvortes fremtræde som et Fuldmagtsforhold, det saakaldte Prokura-Endossement (uegentligt, ufuldkomment Endossement). Herom handler N. V. L. 16. For at Tilstedeværelsen af et saadant ufuldkomment Endossement skal antages, er det ikke tilstrækkeligt, at visse i et Endossement sædvanlige Klausuler mangle, f. Ex. Valutaerklæring (jfr. derimod dansk Frdn. 1825 § 12), Datum eller Endossatarens Navn (*code de commerce* art. 138). Men N. V. L. kræver ligesom sine Kilder, at Endossementet udtrykkelig kun skal være givet til Fuldmagt, til Indkassering eller deslige[2]). Formodningen er altsaa altid for et fuldkomment Endossement. — Endossatarens Navn kan ogsaa her være *in blanco*.

Prokura-Endossataren har ifølge N. V. L. 17 kun Fuldmagt til at foretage de til Vexelomgangen og Vexelrettens Bevarelse fornødne Handlinger, samt til at anlægge Vexelsag og oppebære det skyldige Beløb. At han ikke *ipso jure* — selv om Ordreklausulen er tilføjet — har Ret til at sælge Vexlen, er udtrykkelig tilføjet i D. W. O. 17, men er anseet overflødigt at tilføje i N. V. L. 16 ligesom i S. L. 17; §ens Affattelse gjør det ogsaa utvivlsomt, at saadan Ret ej tilkommer ham. Saafremt han alligevel endosserer, vil det opfattes som et nyt Prokura-Endossement, hvilket Loven har tilladt, naar ej udtrykkeligt Forbud dermod findes i Vexlen[3]).

---

[1]) Jfr. Evaldsen om Fuldmagt S. 100 ff.; Hindenburg om Kommissionsforholdet i Tidsskrift for Retsvæsen 1866, S. 263. I Sverige turde vel det Samme blive anerkjendt; jfr. Handels-B. Kap. 17 § 2.

[2]) F. Ex. »til Inkasso«, »for min Regning«, jfr. Hartmann S. 266. »Værd i Regning« er ikke tilstrækkeligt; jfr. Borchardt No. 295.

[3]) Jfr. Motiver S. 13.

Forholdet mellem Endossent og Endossatar bestemmes forøvrigt i dette Tilfælde af de civilretslige Regler for Fuldmagt[1]). Deraf flyder saaledes bl. A., at Mandataren ikke blot er, som Vexelloven udtrykker det, berettiget til i Tilfælde at optage Protest, men ogsaa forpligtet dertil[2]).

Det er klart, at Prokura-Endossataren som simpel Fuldmægtig maa taale alle de samme Indsigelser fra ældre Vexelskyldnere som Endossenten.

Legitimationsspørgsmaal afgjøres efter N. V. L. 39 som ved almindeligt Endossement.

§ 31.

Om Cession af Vexler.

1. Det er allerede ovenfor (S. 120) forklaret, at Vexlen kan være Gjenstand for sædvanlig Cession, dels skriftlig ved særskilt Dokument eller ved Paategning paa Vexlen, dels mundtlig, hvilket er Tilfældet, naar En, der gjennem Blanko-Endossement er bleven Vexlens Ejer, atter overdrager den ved Overleverelse.

Cessionen overfører Ejendomsretten over Vexlen til Cessionaren, og der er i det Hele ingen Grund til at nægte ham almindelig Vexelret ligeoverfor de tidligere Vexelskyldnere, saaledes at han ogsaa kan anlægge Vexelsag mod dem[3]). Derimod kan han ikke uden Videre nyde godt af den Lettelse i Legitimationen for sin Adkomst, som N. V. L. 39 hjemler Vexelejeren. Denne § forudsætter nemlig kun Ejendomsrettens Erhvervelse gjennem Endossement, fuldstændigt eller *in blanco*. Er det sidste Endossement paa Vexlen *in blanco*, maa dog Cessionaren kunne kræve Betaling, naar Adkomsten forøvrigt tilfredsstiller Fordringerne efter § 39; thi det er dog klart, at han ikke kan være ugunstigere stillet end den Ihændehaver, der uden nogensomhelst skriftlig Transport i dette Tilfælde kan kræve Betaling. Er derimod det sidste Endossement et fuldstændigt, kan ikke den, der af sidste

---

[1]) Jfr. Hindenburg S. 33, Deuntzer om Fuldmagt S. 82 ff., Evaldsen om Fuldmagt S. 170 ff. Se ogsaa Hartmann S. 267–8. Thöl S. 417 ff.

[2]) Jfr. Borchardt No. 299. Se ogsaa Holms Arkiv 1880 S. 261.

[3]) Jfr. Hartmann S. 288, Thöl § 109 (245) S. 413–14.

Endossatar har faaet Cession paa Vexlen, paaberaabe sig N. V. L. 39. I dansk og norsk Ret har dette dog ikke til Følge, at Trassatus eller anden Vexelskyldner kan forlange nogen videregaaende Legitimation; thi den civilretslige Regel om almindelige Gjældsbreve, der i Principet stemmer med N. V. L. 39, kommer her Cessionaren til Hjælp. Derimod er den svenske Ret strengere; Vexelskyldneren kan ikke her med Tryghed betale til Cessionaren, men kan kræve Bevis for Cessionens Ægthed, saafremt ikke Cessionaren vælger den Udvej at skaffe sig et Endossement, fuldstændigt eller *in blanco*, fra sidste Endossatar, hvilket han maaske under disse Omstændigheder kan fordre[1]).

Særeget er Cessionarens Forhold til udenforliggende Indsigelser fra de ældre Vexelskyldnere. I Tydskland og vistnok i de fleste andre Lande antages det, at Cessionaren ikke vinder større Ret, end Cedenten havde, idet han er undergiven den almindelige civilretslige Regel for Cession[2]). I dansk og norsk Ret er der derimod ingen Tvivl om, at Frdn. 9 Febr. 1798 ogsaa kommer Cessionaren til Gode. Er Cessionaren Ejer i Kraft af et tidligere Blanko-Endossement, er det ogsaa i Sverige sikkert, at Fordringen som sædvanligt er knyttet til Papiret. Derimod turde det i svensk Ret være tvivlsomt, hvorledes Forholdet stiller sig ligeoverfor den, der efter fuldstændigt Endossement har faaet Transport paa Vexlen.

2. Cedentens Ansvar ligeoverfor Cessionaren er ikke Vexelretten undergivet, men maa bedømmes efter de almindelige Regler for Hjemmelspligten; saafremt ei særskilt Aftale har fundet Sted (skadesløs Transport), hefter han altsaa kun for Fordringens Rigtighed, ikke for dens Godhed. Ligeoverfor senere Cessionarer eller Endossatarer er det i dansk og norsk Ret sikkert, at Cedenten ikke kan paaberaabe udenforliggende Indsigelser hentede fra Forholdet til hans umiddelbare Cessionar. Hvorvidt dette stiller sig i svensk Ret, turde ogsaa være tvivlsomt.

3. Sædvanlig Cession af Vexel er meget sjelden uden efter Blanko-Endossement, hvor Ejendomsretten gaar over ved Overleverelsen. Hyppigere turde Vexelretten overdrages ad exekutiv

---

[1]) Jfr. hermed Thöl S. 415.

[2]) Jfr. Thöl § 109.

Vej. Her er det at mærke, at den, der gjør Udlæg i Vexlen eller paa Tvangsauktion kjøber udlagt Vexel, ogsaa i dansk og norsk Ret efter den almindelige Lære maa taale udenforliggende Indsigelser gjort gjældende mod sig uden Hensyn til Frdn. 9 Febr. 1798[1]).

---

[1]) Jfr. Hallagers Oblig. 2 Udg. I. 113—14, Gram II. 1. 325—6, Nellemann om Exekution S. 149, jfr. dog Tidsskr. for Retsvæsen 1864, S. 92 og Aagesen, Indledning til den danske Formueret S. 712 ff., 722 ff., 728. Det bemærkes, at Aagesens Behandling af Frdn. 9 Febr. 1798 i det nysnævnte Skrift først er kommen Forf. i Hænde under Korrekturen af nærværende Fremstilling af Endossementet, hvorfor der ikke har været Adgang til at tage Hensyn til den.

FJERDE KAPITEL.

Om Vexlens Akcept.

---

§ 32.

Vexlens Forevisning til Akcept.

1. Saalænge Vexlen ikke er akcepteret, er Trassatus ikke forpligtet efter Vexlen. Meget mulig er han ligeoverfor Trassenten forpligtet til at betale de Vexler, denne trækker paa ham for dette Beløb; muligvis har han endog gjennem Svar paa Advisbrevet særlig lovet at indfri netop denne Vexel. Men dette gjør ham endnu ikke til Vexelskyldner; en saadan Forpligtelse kan kun gjøres gjældende ved civilt Søgsmaal, og den kommer heller ikke Vexelejeren til Gode. Saalænge Akcept ikke er meddelt paa selve Tratten, hviler Vexelansvaret alene paa dem, der principalt kun have lovet at skaffe Betaling gjennem en Tredjemand (Trassent, Endossenter). Vexelejeren er derfor stærkt interesseret i at faa denne Akcept, navnlig naar der er nogen Frygt for de tidligere Vexelskyldneres Vederheftighed.

At Trassatus søges gjort til vexelforpligtet, er imidlertid ogsaa i selve disse tidligere Vexelskyldneres Interesse, naar Vexlen ikke er ganske kortsigtig. Saavel Trassent som Endossenter betrygges derved mere mod, at den Betaling, de have garanteret, vil udeblive ved Forfaldstid, og at der derefter rejses Regres mod dem.

De ældre Vexellove lagde saa stor Vægt paa det sidste Hensyn, at de, bortseet fra *a vista* Vexler[1]), som oftest paalagde

---

[1]) Den nordamerikanske Ret har endnu saavel her som ved *a viso* Vexler Præsentationspligt »*within a reasonable time*«, hvad der vistnok hænger sammen

Vexelejeren det som en Pligt mod hans Formænd at gjøre, hvad der stod i hans Magt, for at hindre Regres og altsaa at søge Akcept hos Trassaten. Forevisning til Akcept var derfor i Almindelighed et nødvendigt Led i Vexelomgangen. Paa dette Standpunkt stod ogsaa den forhenværende danske og norske Ret, omend Spørgsmaalet for den sidstes Vedkommende var blevet noget tvivlsomt ved Datovexler[1]).

De nyere Vexellove, fra *code de commerce* af, have imidlertid for største Delen[2]) ophørt at betragte Vexelejeren saaledes som et Slags Repræsentant for sine Formænd og have alene lagt Vægt paa den første af de to ovennævnte Betragtninger. De opfatte Forevisning til Akcept udelukkende som en Ret for Vexelejeren, medmindre Vexlens særlige Natur gjør den nødvendig, og de have her endog gaaet noget vidt i sin Reaktion ligeoverfor den ældre Vexelret.

N. V. L. har i det Hele sluttet sig til det samme nyere System, dog med lidt større Udstrækning af Forevisningspligten.

2. Forevisning til Akcept er da efter N. V. L. 17 en Ret for Vexelejeren, der udledes af Trassentens (N. V. L. 8) og Endossenternes (N. V. L. 10) Forpligtelse til at indestaa ikke blot for Betaling, men ogsaa for Akcept. Og denne Ret er saa væsentlig, at en modsat Aftale, — selv om den kun vil forpligte Vexelejeren til at vente nogen Tid med Forevisning — ansees som stridende mod Vexelforholdets Natur og derfor betragtes som uskreven for dette[3]), om den end maaske senere kan begrunde et civilt Erstatningssøgsmaal (jfr. N. V. L. 17, sidste P.[4]).

---

med Løbedagene, — derimod ellers ikke, medmindre det er foreskrevet i Vexlen; i den engelske Ret er Nødvendigheden af at præsentere *a vista* Vexler til Akcept (Borchardt Samml. I. 187) nu bortfaldt; Byles S. 182 Note b.

[1]) Motiver S. 14, Hallager Obl. I. 346, Forhandlinger paa det første nordiske Juristmøde S. 82.

[2]) Den portugisiske, russiske og enkelte sydamerikanske Vexellove have endnu Forevisningspligt ogsaa ved Dag- og Datovexler.

[3]) Evaldsen, Fortolkning af Vexelloven S. 77. Jfr. derimod forhen Hindenburg S. 37.

[4]) Overensstemmende med en af Nürnberger-Novellerne og derfor ikke optagen i S. L. 18.; jfr. Motiverne S. 14—15. I England og Frankrig er Klausulen »*sans acceptation*«, »*without acceptance*« ikke usædvanlig i Trattens Text. — De i D. W. O. 18 opstillede Indskrænkninger ved Messe- og Markedsvexler ere som upraktiske ikke optagne hos os.

Fra denne Regel om Forevisningsretten er der ikke, saaledes som i S. L. 18, gjort nogen Undtagelse for *a vista* Vexler.

Medens der ved Betalingskrav udfordres en vis Legitimation for Retten dertil, indeholder ifølge N. V. L. 17 som vistnok ifølge al Vexelret den blotte Besiddelse tilstrækkelig Fuldmagt til at kræve Akcept paa Vexelejerens Vegne og foretage de i Tilfælde af Nægtelse fornødne Skridt[1]).

3. I tvende Tilfælde opstiller N. V. L. paa Grund af visse Vexlers særegne Natur en Forpligtelse for Vexelejeren til at forevise til Akcept, idet Forsømmelse heraf har Vexelrettens Tab til Følge.

For det Første gjælder dette ved de domicilierede Vexler, paa hvilke Trassenten ikke har opgivet Domiciliatens Navn[2]) (N. V. L. 18). Selv ved disse har den franske, tydske og ældre svenske Lov ikke paabudt Forevisningen, idet D. W. O. 24 dog tillader Trassenten at foreskrive denne med vexelretslig Virkning[3]). Denne Retstilstand leder imidlertid altfor let til, at der paa Forfaldstid ikke bliver Betaling at faa og kun kan optages en »Vindprotest«, idet man aldeles ikke ved, til hvem man paa Betalingsstedet skal vende sig. Dette har man anseet som en Urimelighed, og N. V. L. har derfor her opstillet en ubetinget Forevisningspligt, uden at det skal være fornødent for Trassenten at foreskrive den i Vexlen[4]).

Ved domicilierede Vexler med ikke (paa Vexlen selv) opgiven Domiciliat maa Vexelejeren altsaa søge Akcept hos Trassatus. Hensigten hermed er nærmest at faa Domiciliaten opgiven gjennem Akcepten[5]) (N. V. L. 24, 1ste P.). Men om end dette

---

1) I Tydskland har man fra 1876 begyndt at bruge Postvæsenet til Præsentant ved Akcept af indenrigske Vexler jfr. Wächter II. 723—4. Se ogsaa sammesteds om Rigsbankens Benyttelse i samme Egenskab; jfr. Thöl S. 854.

2) Domiciliatens Navn under eller ved Trassatens er tilstrækkeligt, uden at særskilt Underskrift af Trassenten her trænges; jfr. Borchardt No. 371 b og ovenfor S. 94.

3) Den nye schweizerske Vexellov (Bundesgesetz über das Obligationenrecht 14 Juni 1881 29ter Titel) § 743 følger ligesom den ungarske Lov § 24 D. W. O. 24.

4) Jfr. Motiverne S. 16, Betænkning p. IX, Thöl S. 642.

5) N. V. L. siger, at Akceptanten skal tilføje det paa Vexlen, S. L. 23, at han skal »sätte det ut i godkännandet«; N. V. L. levner altsaa større Frihed med Hensyn til Pladsen. Gives alligevel Akcept, er det saaledes vistnok tilstrækkeligt,

ikke lykkes, er dog lovlig Akcept at betragte som given, idet Akceptanten da ansees, som om han har lovet selv at sørge for Betalingen paa det fremmede Sted (N. V. L. 24, 2det P.).

Om den Frist, inden hvilken Forevisning af domicilierede Vexler skal finde Sted, har N. V. L. 18 kun sagt, at det maa være før Forfaldsdag. Andre Forskrifter i Loven gjøre det imidlertid nødvendigt ikke at udsætte den til den yderste Time. For det Første skal, i Tilfælde af Nægtelse, ifølge samme § ogsaa Protesten optages før Forfaldsdag; dernæst maa det tages med i Beregningen, at Trassatus kan bruge den i § 21 tilstaaede Betænkningsfrist af 24 Timer, og endelig maa det især erindres, at den akcepterede Domicilvexel skal kunne blive forevist til Betaling paa Domicilstedet senest 48 Timer efter Forfaldsdag (N. V. L. 43, jfr. 41). Det vil altsaa sees, at det efter Omstændighederne kan blive nødvendigt at forevise Domicilvexler til Akcept ikke saa ganske kort Tid før Forfaldsdag[1]).

4. Dernæst opstiller N. V. L. 19 en Forevisningspligt ved Efter-Sigt-Vexler. For at faa fastslaaet en saadan Vexels Forfaldstid er det i hvert Fald nødvendigt at erhverve Trassatens daterede Forevisnings-Paategning (*visa*) paa Vexlen, og om det end i Grunden maaske var tilstrækkeligt at nøje sig hermed[2]), har N. V. L. som de fleste andre Vexellove paabudt Forevisning i den Hensigt at opnaa dateret Akcept.

Hvad Tiden for denne Forevisning angaar, har Loven først og fremst overladt Trassenten at fastsætte Fristen. Saafremt saadan Fastsættelse mangler, har Loven selv bestemt den, forat ikke Formændene her skulle være bundne i det Uendelige ved Vexelejerens Forhaling. Paa Grund af de store Fremskridt, Samfærdselsmidlerne have gjort i den sidste Menneskealder, er den

---

at »betalbar ved N. N.« sættes uden Underskrift f. E. efter eller under Trassentens Domicilanmærkning. Sædvanligt er det dog, at det tilføjes i selve Akcepten.

[1]) For at advare herom stod det i det første Udkast, at Forevisningen maatte ske i betimelig Tid før Forfaldsdag (jfr. Motiverne S. 16); men dette udgik som for ubestemt, ifølge den svenske Højesterets Anmærkning (jfr. Bet. p. IX).

[2]) Saaledes i den belgiske Lov §§ 22 og 51; jfr. Thöl § 76 Note 9. Inden Kommissionerne var der en stærk Stemning for at optage Visaen, og naar det ikke skete, var det maaske især af Hensyn til Udkastets Princip i § 22, — et Hensyn som senere er bortfaldt; se Motiverne S. 17. Jfr. dog ogsaa Evaldsen S. 90.

længste Frist kun Halvdelen af den i D. W. O. opstillede (1 mod 2 Aar)[1]).

Den af Trassenten i Vexlen fastsatte Forevisningstid gjælder til Fordel for alle senere Vexelskyldnere. Men det staar enhver Endossent frit at foreskrive en særlig Forevisningstid med bindende Virkning i Forhold til ham. Et saadant særskilt Forbehold bør derimod helst antages ikke at komme de senere Endossenter til Gode, da disse vistnok bør ansees for at have henholdt sig til Trattens Text[2]). Fristen begrænses forøvrigt ved den i § 21 Trassatus givne Betænkningstid; for det Tilfælde, at Trassatus vil benytte denne og derefter nægter Akcept, maa Vexelejeren for at sikre sig Optagelse af Protest inden Forevisningsfristens Udløb — de i § 41 omhandlede 48 Timer tilkommer ham ikke her — forevise Vexlen for Trassatus senest 1—2 Døgn inden denne og, saafremt der er Nødsadresser (N. V. L. 56), endnu tidligere. Omvendt medfører N. V. L. 91 en liden Forlængelse af Fristen, naar dennes sidste Dag er Helligdag.

5. Forpligtelsen til at forevise til Akcept paahviler den til enhver Tid sidste Vexelejer i Forhold til hans Formænd; i Almindelighed vil den være opfyldt, før Vexlen kommer til den, som ved Fristens Udløb er sidste Ejer. Saafremt der er flere Exemplarer af Vexlen, vil den i N. V. L. 69 omhandlede Paategning underrette om, hvorvidt den er sendt til Forevisning, og sætte Vexelejeren i Stand til at indhente Kundskab om, hvorvidt Forevisningspligten er efterkommen.

6. Forevisningen kan ikke med Retsvirkning finde Sted uden for Trassaten eller Nogen, der er bemyndiget til at akceptere paa hans Vegne. Særlig for den domicilierede Vexels Vedkommende maa det mærkes, at, selv hvor Domiciliaten er opgiven af Trassaten, kan der kun være Tale om Forevisning til Akcept for Trassatus[3]). Er der paa Stedet flere af samme Navn

---

[1]) Den schweizerske Vexellov § 737 har overalt et Aar; den ungarske overalt to. — Det islandske Althings (endnu ikke sanktionerede) Beslutning til Vexellov § 19 har kun 6 Maaneder ved Vexler trukne fra og paa Island, ved alle andre 1 Aar; dette er foruden den tilsvarende Forskjel ved § 32 og ved Præskriptionsfristen den eneste Forskjel i Indhold mellem denne Lovbeslutning og N. V. L.

[2]) Jfr. Lagberedningens Motiver S. 5 (Welin S. 42).

[3]) Jfr. Hartmann S. 226.

som den opgivne Trassatus, er Forpligtelsen opfyldt, om Vexlen kun er forevist for en af dem, forudsat at Vexelejeren ikke ved, at en Anden er den virkelig mente[1]). Lyder Vexlen selv paa flere Trassater, er det vistnok tilstrækkeligt, at den forgjæves er forevist for en af dem, da Tratten vel rettest forstaaes som medførende Ansvar for Akcept hos samtlige[2]). Udgjøre de flere et Handelsselskab, er ogsaa Forevisning for en aktiv Associé tilstrækkelig paa Grund af hans aabne Fuldmagt[3]).

Forevisningen foregaar paa det i Vexlen ved Trassatens Navn opgivne Sted, uanseet om det er hans virkelige Opholdssted (jfr. ovenfor S. 93). Saafremt ikke Vexlen selv indeholder nærmere Betegnelse af Forevisningsstedet eller anden Aftale om dette er truffen, har N. V. L. 89 fastsat det Fornødne.

Kan Trassatus ikke findes paa Stedet, bliver Protest *de non acceptatione* at optage paa den i N. V. L. 89 forklarede Maade.

Er Trassatus død, er det vistnok den rigtigste Mening, at Vexelejeren ikke er forpligtet til at søge Arvingernes Akcept i Stedet. Ønsker han ikke denne, bør han derfor kunne søge Regres efter Protest, ligesom naar Trassaten af andre Grunde ikke kan findes. Er han derimod villig til at modtage Arvingernes Akcept, er det rettest at behandle den som en Interventionsakcept efter N. V. L. 57, hvoraf følger, at ogsaa her Protest maa gaa forud[4]).

7. Forsømmelse af, hvad der er foreskrevet om Forevisningspligten, har Vexelrettens fuldstændige Tab saavel ligeoverfor Endossenter som Trassent[5]) til Følge; ved andre Midler kan derimod dens Opfyldelse ikke fremtvinges. Den samme Følge har det, hvis Protest *de non acceptatione* i disse Tilfælde forsømmes (jfr. dog N. V. L. 42). Paa samme Maade er ifølge N. V. L. 19 Protest nødvendig, om Akcept ved Efter-Sigtvexler vel er given, men uden Datum. I dette Tilfælde haves, naar Protest forsømmes, i § 19 i. f. en særegen Regel om Forfaldstidens

---

[1]) Jfr. hermed ovenfor S. 91; Hartmann S. 314; jfr. dog Hindenburg S. 38.
[2]) Jfr. dog Hartmann S. 167, Evaldsen S. 7—8.
[3]) Jfr. Hindenburg S. 37—8.
[4]) Jfr. Evaldsen S. 76—7; se dog ogsaa Hindenburg S. 38.
[5]) Jfr. dog ovenfor S. 153 om det Tilfælde, at en Endossent har fastsat Forevisningsfrist.

Beregning i Forhold til Akceptanten[1]), mod hvem nemlig ifølge N. V. L. 44 Vexelretten ikke herved er tabt.

8. Er Forevisning skeet uden Nødvendighed, er Protest kun en Betingelse for Regres paa Grund af manglende Akcept, og saafremt denne ej rejses, er Vexelretten ligefuldt uden Protest i Behold til Forfaldstid. Er Protest i saadant Tilfælde optagen, uden at Regres paa Grund af manglende Akcept anstilles, hefte Vexelskyldnerne dog for Protestomkostningerne (jfr. N. V. L. 17)[2]).

Overalt, hvor Protest *de non acceptatione* er optagen — hvad enten med eller uden Nødvendighed — skal Notifikation gives overensstemmende med Forskrifterne i N. V. L. 45—47; kun ved Protest paa Grund af Akceptens manglende Datering er der Fritagelse herfor (N. V. L. 20).

9. Det gjælder forøvrigt om Forevisning til Akcept som om Forevisning til Betaling, at den kan foregaa først under Protestforretningen gjennem Notarius paa Præsentantens Vegne, uden at nogen tidligere privat Forevisning har fundet Sted. Det maa ogsaa nøje mærkes, at den private Forevisning, om Trassaten tilsidst nægter Akcept, aldeles ingen vexelretslig Betydning har (jfr. dog N. V. L. 42). Saafremt derfor Trassatus — hvad der dog vistnok yderst sjelden forekommer — benægter tidligere Forevisning og for Notarius forlanger de 24 Timers Betænkningstid, maa denne tilstaaes, idet Protesten, om den alligevel strax optages, i dette Tilfælde bliver uvirksom. Hvor der er Forevisningspligt, maa Præsentanten derfor, naar Forevisningen først foregaar gjennem Notarius, eller han frygter for, at Trassatus vil benægte en foregaaet privat Forevisning, for Sikkerheds Skyld sørge for, at Protestforretningen begynder saa tidlig, at der endnu bliver 24 Timer tilbage af Forevisningsfristen. Det kan nemlig neppe antages, at Protesten er kommen tidsnok efter N. V. L. 18 og 19, naar den paa Grund af Forlangende om Betænkningstid først afholdes paa Forfaldsdag o. s. v. Den Fortolkning lader sig derimod vistnok forsvare, at Vexelretten er reddet, naar blot Protestforretningen er begyndt paa Forevisningsfristens sidste Dag[3]).

---

[1]) Andet Bevis for, naar Forevisning har fundet Sted, har her ingen Betydning; jfr. Borchardt No. 314. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 88—90.

[2]) Jfr. ogsaa Borchardt No. 305 a.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 82 ff. og 87. Ved domicilierede Vexler vil forøvrigt Tilfældet ikke let indtræde, da forskjellige Grunde nøde Vexelejeren til at være

Forøvrigt maa der henvises til Fremstillingen af Reglerne om Protest (nedenfor §§ 46 og 47).

10. Der kan ikke med vexelretslig Virkning aftales nogen Forevisningspligt udenfor de i Loven opstillede Tilfælde, saaledes heller ikke, hvor Domiciliaten er opgiven af Trassenten (jfr. D. W. O. 24). En saa svær Følge af Kontraktsbrud som Vexelrettens Tab kan nemlig ikke vedtages uden Hjemmel i Loven[1]); almindeligt Erstatningsansvar maa dog kunne opstaa heraf. Omvendt har heller ikke Overenskomst mellem Trassenten og Vexelejeren om, at den Førstnævnte overtager Forevisningspligten, nogen vexelretslig Virkning.

11. Ved egne (og egen-trasserede) Vexler gjælde ikke de ovenfor udviklede Regler om Forevisning til Akcept. Denne Forevisning er, skjønt den navnlig ved egen-trasserede Vexler ikke er ukjendt, i Almindelighed hensigtsløs og uden Retsvirkning, da Udstederen selv fra først af hefter *ipso jure* som Akceptant (N. V. L. 95). Kun i et Tilfælde har en saadan Forevisning en rimelig Grund, nemlig ved egne Efter-Sigtvexler for at faa Forfaldstiden bestemt. N. V. L. 19 er ogsaa anvendelig paa saadanne; men da § 95 udtrykkelig siger, at særlig Akcept af egne Vexler ikke udkræves, maa den i Anvendelsen paa dem undergaa den Afændring, at Forevisningen kun behøver at ske til Sigt; en dateret *Visa* er altsaa her tilstrækkelig[2]). Har ved en domicilieret Egen-Vexel Udstederen ikke fra først af opgivet Domiciliatens Navn, er, da han allerede strax behandles som Akceptant, N. V. L. 24, 2det P. og ikke § 18 anvendelig paa Tilfældet.

§ 33.

Trassatens Ret og Pligt til at akceptere.

1. Trassatens Ret og Pligt til at akceptere er ikke omtalt i N. V. L., da Overskridelse deraf ikke har vexelretslige Virkninger. Da de hidhørende Spørgsmaal dog ere af Interesse for Vexelforholdet, skulle de imidlertid her behandles.

---

ude nogen Tid før Forfaldsdag. — Om det Tilfælde, at Akcepten før Forfaldsdag opdages at være falsk, se Evaldsen S. 357 ff.

[1]) Se Motiverne S. 15 og ovenfor S. 61—2, Evaldsen S. 77—8; jfr. derimod forhen Hindenburg S. 37.

[2]) Jfr. Motiverne S. 107, Evaldsen S. 381.

Hvorvidt Trassaten har Ret til at akceptere, er af Vigtighed for hans Forhold til Trassenten; thi kun, hvor han har denne Ret, kan han for sin derefter følgende Indfrielse af Akcepten søge Godtgjørelse hos Trassenten. At nu Trassaten i Almindelighed har saadan Ret, er en utvivlsom Følge deraf, at det i Tratten liggende Mandat endog gaar ud paa Betaling og, i hvert Fald af den Grund, at Trassenten ogsaa svarer for Vexlens Godkjendelse, maa siges at omfatte Akcept. Mandatet er imidlertid selvfølgelig begrænset ved Trattens eget Indhold. Efter Forfaldstid (jfr. N. V. L. 19 og 32) maa Akcept derfor ikke meddeles. Ligeledes følger heraf, at, hvis Tratten, som meget ofte er Tilfældet, udtrykkelig kun lyder paa Betaling »efter Advis«[1]), handler Trassatus paa egen Risiko, om han akcepterer før Advisbrevets Fremkomst, og det siden viser sig, at dette indeholder Indskrænkninger i Trattens Indhold eller Vilkaar ligeoverfor Trassaten. Hvad enten saadan Advisklausul findes i Tratten eller ikke, er desuden Trassatens Mandat begrænset ved Advisbrev, som indløber før hans Akcept. Selv om Trassenten ganske maatte tilbagekalde det i Tratten liggende Mandat (Kontremande), maa Trassaten, saafremt han endnu ikke har akcepteret, undlade dette; en anden Sag er det, at Kontremanderingen maaske fra Trassentens Side er et Retsbrud mod Vexelejeren og kan paadrage ham civilretslig Erstatningspligt udenfor det sædvanlige Regresansvar. En efter Akcepten indløben Kontremande har ingen Betydning[2]). Derimod hindrer det ikke Kontremanderingens Virkning, at Trassatus har givet Vexelejeren Løfte om Akcept.

2. Vanskeligere er Spørgsmaalet om, under hvilke Betingelser Trassatus er forpligtet til at akceptere.

Den belgiske Vexellov art. 8 forpligter Trassaten til at akceptere for Handelsgjæld, naar baade han og Trassenten ere Handelsmænd. En saa vidtgaaende Regel kan ikke opstilles uden Lovens Hjælp, idet den sædvansmæssige Opfattelse ingenlunde er

[1]) Dette er Tilfældet, hvor der alene staar »efter Advis« uden Tilføjelse af »eller uden« (f. Ex. »med eller uden Advis«). At en saadan Klausul ingen vexelretslig Virkning har og ingen Forstyrrelse gjør i Vexelejerens Ret til strax at forevise til Akcept, følger af N. V. L. 17, i. f.; jfr. ovenfor S. 150 og Evaldsen S. 77.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 38—9, Hallagers Obligationsret I. 348—9, Hindenburg S. 20 (dansk Frdn. 1825 §§ 22 og 38), Thöl §§ 70 (207) og 190 (325), Evaldsen, om Fuldmagt S. 107.

derfor; selv for en Handelsmand er det jo en langt strengere Forpligtelse, han iklæder sig ved at overtage Vexelansvar for Gjælden, og hertil kan han ikke uden under særegne Omstændigheder være pligtig.

Den danske Fdn. 18 Mai 1825 § 21 forpligter inden Handelsstanden Enhver, der »sidder inde med Penge« for en Anden, til at akceptere den Vexel, som derfor trækkes paa ham, forudsat at Beløbet er forfaldent til Betaling, inden Betalingstiden efter Vexlen indtræder. Heller ikke denne noget uklare Regel, som man har villet anvende paa ethvert Tilfælde af likvid Handelsgjæld[1]), kan nu opstilles uden Lovhjemmel. Da Stemningen inden den danske Handelsstand synes at være imod en saa vidtstrakt Forpligtelse[2]), vil den neppe heller i Danmark blive sædvansmæssig opretholdt, efterat den nævnte Forskrift er ophævet ved N. V. L. Det er endog tvivlsomt, om der kan paaberaabes en gjældende Handelssædvane for, at Trassenten uden Videre kan fordre Akcept paa en Vexel, trukken for at inddrage Penge, Trassaten har indkasseret for ham. I Danmark og Norge vil man dog vel være tilbøjelig til at antage dette i Forholdet mellem Handelsmænd[3]), medens S. L. 27 — der forøvrigt som i sig selv overflødig ikke er optagen i N. V. L. — turde være bygget paa Forudsætningen om, at i Sverige kun en Overenskomst kan forpligte til Akcept.

Nogen sikker Forpligtelse til at akceptere kan derfor kun grundes paa en udtrykkelig eller stiltiende Overenskomst mellem Trassent og Trassat[4]). En saadan er imidlertid særdeles hyppig. Tvivl opstaar dog atter her om, naar en stiltiende Overenskomst om at akceptere skal siges at foreligge. Den danske Fdn. 1825 § 21 synes at opfatte det som en saadan, naar det forhen har været Brug mellem Trassent og Trassat, at hin inddrog sit Tilgodehavende hos denne ved Vexel, og Intet siden er foregaaet,

[1]) Hindenburg S. 18—19.

[2]) Jfr. Skr. fra det Kjøbenhavnske Grosserer-Societets Komite af 1861 S. 6, Motiver S. 30—1.

[3]) Jfr. Hallager Obligationsret I. S. 346—7. Saavidt gaar vel ogsaa den hollandske og portugisiske Ret; Wächter I. 65 ff.

[4]) Saaledes ogsaa i tydsk, fransk og engelsk Ret; jfr. Thöl § 77 (214), Bédarride I. No. 180 ff., Borchardt I. 189. — Saafremt Vexlen lyder paa et større Beløb end aftalt, bør dog partiel Akcept meddeles (jfr. N. V. L. 25); jfr. dog svensk H. R. D. 17 Decbr. 1879 i Nytt jur. Ark. s. A. S. 426.

som viste, at denne ej længere vilde afgjøre sin Gjæld saaledes. Men om end denne Opfattelse synes rimelig, er den dog ingenlunde sikker; ogsaa her turde man dog i Danmark og Norge være tilbøjelig til at antage Forpligtelse til Akcept[1]). Derimod maa det vistnok være utvivlsomt, at der ligger et stiltiende Samtykke i den tause Modtagelse af den ved Advisbrevet oversendte Dækning (f. Ex. endosserede Vexler) eller af de Varer, for hvis Kjøbesum Vexlen trækkes, forudsat at Modtageren var vidende om Vexlens Udstedelse, og at der ikke siden opdages Mangler ved Varerne, som der endnu er Tid til at gjøre gjældende. Den norske Søfartslov § 64 har her ogsaa, overensstemmende med engelsk Ret[2]), i Modtagelsen af Konnossement seet en Overtagen af Akceptpligt ligeoverfor de for Varerne trukne Vexler, forsaavidt disse ej stride imod Aftale; saafremt Modtageren ikke f. Ex. af Konnossementets Indhold vidste, at Vexel vilde blive trukken, kan denne Regel neppe udledes af almindelige Grundsætninger og derfor ikke gjælde uden Hjemmel i Lov eller Sædvane[3]).

Den blotte Modtagelse af Advisbrevet uden at afsende Svar eller den Omstændighed, at man sidder inde med Dækning, kan ikke i og for sig alene være tilstrækkelig til at begrunde Overtagelse af Akceptpligt[4]).

For Sveriges Vedkommende turde det overhovedet være tvivlsomt, hvorvidt nogen Forpligtelse til Akcept vil blive anerkjendt uden udtrykkelig Aftale, da den svenske Ret i det Hele er lidet tilbøjelig til at anerkjende stiltiende Overenskomster.

3. Misligholder Trassaten sin Forpligtelse til Akcept, berettiger dette Trassenten eller den, for hvis Regning Vexlen er trukken, kun til et civilretsligt Skadeserstatningssøgsmaal[5]). Er Dækning sendt, kan Trassenten søge den tilbage fra Trassatus; (jfr. den ovennævnte norske Søfartslov § 64 b om, at Ejendomsretten til Varerne i dette Tilfælde ikke gaar over ved Konnossementets Modtagelse).

4. Trassentens mulige Ret til at kræve Vexlen akcepteret

[1]) Jfr. Hallager I. 347; Borchardt I. 189. Jfr. derimod Thöl l. c.
[2]) Jfr. Byles S. 203—4; Hallagers Søret § 49 No. 2.
[3]) Jfr. Hambro, den privata sjörätten I. 194—5; jfr. Aagesen, om Konnossementer S. 13 og 36 (§ 225 i. f.), jfr. derimod S. 31.
[4]) Jfr. hermed Borchardts store Udg. af D. W. O. S. 141—2.
[5]) Jfr. Hindenburg S. 21—2.

og hans Erstatningsret i Tilfælde af Misligholdelse gaar ikke uden særlig Cession over til Vexelejeren; en Overdragelse deraf ligger altsaa ikke i selve Tratten eller Endossementet. Dette er i sig selv en naturlig Sætning og hænger nødvendigvis sammen med den Regel, at Trassatus altid er bunden ved Trassentens Kontremande[1]).

At Tratten endnu mindre kan opfattes som indeholdende en Cession af den Fordring, til hvis Inddragelse den maatte være udstedt, er ovenfor (S. 109, 126) bemærket. Vexelejeren kan heller ikke indtale den for Trassentens Regning uden særlig Fuldmagt[2]).

5. Trassatens Forpligtelse til at akceptere antages, selv om udtrykkeligt Løfte derom er afgivet, at bortfalde, naar Trassentens Bo forinden Akcepten er kommen under Konkurs[3]). Dette maa vistnok være ganske utvivlsomt for det Tilfælde, at Trassatus ikke staar i Gjældsforhold til Trassenten, da han selvfølgelig ikke er forpligtet til at vedstaa den trufne Aftale uden under den Forudsætning, at der er Mulighed for fuld Dækning hos Trassenten. Saafremt derimod Tratten er udstedt til Inddragelse af en Fordring, er Sætningens Rigtighed afhængig af, hvorvidt Trattens Indfrielse stifter en Modfordring eller er at anse som Betaling af Trassentens Fordring. I sidste Tilfælde kan Trassentens forudgaaende Konkurs ikke skade Trassatus, om han akcepterer; under den første Forudsætning derimod vil han ikke kunne afregne sin Modfordring fuldt ud, men kun procentvis, da den først vil være erhvervet efter Konkursens Aabning[4]) (jfr. dansk Konkursl. § 15, norsk do. § 119, svensk Konkursl. § 91 jfr. 82). Da den almindelige Opfattelse imidlertid synes at være

---

[1]) Se Evaldsen om Fuldmagt S. 145; Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 318 b.; jfr. derimod Hindenburg S. 23.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 39—40. Jfr. derimod om den franske Praxis Wächter I. 60—1.

[3]) Jfr. Hallager Obl. I. § 94 i. f., Hindenburg S. 17—18; Thöl S. 777, hvor Falliten endog er opfattet som Kontremande.

[4]) Anderledes, ogsaa under denne Forudsætning, naar Akcepten er meddelt før Konkursens Aabning, om end først senere indfriet; Modfordringen er da ialfald betingelsesvis erhvervet før denne. — I svensk og vel ogsaa dansk Ret er det forøvrigt det Øjeblik, da Konkursens Aabning blev Kreditor bekjendt eller offentlig bekjendtgjort, som er det afgjørende (jfr. dansk Konk. §§ 2, 52, jfr. ogsaa § 24); i norsk Ret er dette omtvistet.

for, at der ved Akceptens Indfrielse altid opstaar en Modfordring, bliver den ovennævnte Mening, at Trassentens Fallit altid fritager Trassatus for Akceptpligt, vistnok den rette.

6. Ogsaa ligeoverfor Vexelejeren kan Trassatus have forpligtet sig til Akcept. Et saadant Tilsagn forstaaes imidlertid — i Modsætning til selve den endelige Akcept — rettest som given under den stiltiende Forudsætning, at Trassenten virkelig bliver forpligtet til Dækning; thi det er kun den for Trassentens (eller Kommittentens) Regning trukne Vexel, Tilsagnet gjælder. Saafremt derfor Tratten viser sig at være falsk eller Kontremande indløber før Akcepten, kan Tilsagnet vistnok ikke være bindende; det Samme gjælder vel i Tilfælde af Trassentens Konkurs[1]). Tilsagnet har i hvert Fald kun civilretslig Virkning.

§ 34.

I. Trassatens Betænkningsfrist. II. Akceptens Meddelelse og Form.

I. 1. Ifølge N. V. L. 21 har Trassatus 24 Timers Betænkningstid til at afgjøre, hvorvidt han vil akceptere den foreviste Vexel[2]). Denne Frist er navnlig tilstaaet ham for at afvente Advisbrevets Ankomst, opgjøre af sine Bøger Mellemværendet med Trassenten og i Tilfælde prøve Vexlens Ægthed, hvilken er af stor Betydning for Akceptanten, da hans Ansvar ikke bortfalder, omend Trassentens Navn er falskt.

Det sidste Hensyn kunde tale for Trassatens Ret til at beholde den foreviste Vexel i de 24 Timer. Det sker vistnok ogsaa hyppigt, at den overlades ham; men det kan neppe kræves, da Loven ikke indeholder nogen Antydning dertil; en Prøvelse af Vexlens og særlig af Underskriftens Ægthed i Præsentantens Nærværelse kan dog naturligvis ikke nægtes ham[3]). Paa Grund af N. V. L. 91 blive de 24 Timer fordoblede, saafremt Forevisning

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 95, jfr. dog Hindenburg S. 18.

[2]) Dette er stemmende med den ældre nordiske Ret, med den russiske, engelske og franske samt med den nye schweizerske Lov (§ 736), derimod ikke med D. W. O.; den ungarske følger denne.

[3]) Ifølge den spanske og flere af denne paavirkede Vexellove behandles den Trassat, der, forsætlig eller uagtsomt, har ødelagt Vexlen, som Akceptant; jfr. Grawein, die Perfection des Akceptes S. 72—3.

er skeet paa en Lørdag eller en anden Dag nærmest før en almindelig Helligdag.

2. N. V. L. 21 har ikke gjort nogen Undtagelse fra Trassatens Ret til Betænkningsfrist. At den ikke tilkommer ham ved Sigtvexler (*a vista*), følger dog vistnok af en anden Bestemmelse i Loven, nemlig § 32. Ifølge denne skulle Sigtvexler, naar de, selv uden foregaaende Akcept, forevises til Betaling, strax indfries. Men tilkommer der ikke Trassaten Betænkningsfrist, naar det Mere kræves af ham, kan det heller ikke være Tilfældet, naar man kun kræver det Mindre[1]). Rigtigheden af denne indskrænkende Fortolkning har dog allerede i Lovens Forarbejder været betvivlet[2]). Denne Tvivl vil dog ikke let volde Vanskeligheder, da den Trassat, som her forlanger de 24 Timers Betænkningstid, jo i Almindelighed strax kan mødes med Krav paa øjeblikkelig Betaling[3]).

3. Trassaten er pligtig til at give bestemt Svar inden Fristens Udløb; intet Svar regnes dog som Nægtelse[4]). Opstiller han Betingelser, bør Præsentanten ogsaa ansee Svaret som nægtende; tegnes de paa Vexlen sammen med Akcepten, skal deres Virkning senere omhandles.

II. 4. Akcepten kunde fra først af meddeles mundtlig, hvilket i de fleste nordamerikanske Stater fremdeles er tilladt[5]). Ellers er nu, saavidt vides, overalt den Regel gjældende, at

---

[1]) Jfr. ogsaa Motiver S. 20, det danske Justitsministeriums Forslag S. 30, Evaldsen S. 94. Herimod kan det ikke indvendes, at Loven heller ikke ved Datovexler, naar de uden Akcept præsenteres til Betaling, har tilstaaet Betænkningsfrist, men dog her utvivlsomt indrømmet den, naar de forevises til Akcept. Thi naar uakcepterede Datovexler forevises til Betaling, vil Trassaten vel næsten altid af Trassenten være underrettet om deres Komme, medens en Sigtvexel let kan blive præsenteret til Betaling før Advisbrevets Ankomst.

[2]) Jfr. svensk Højesterets Anmærkninger til § 21 i Betænkningen S. 48—9; Maurer i Krit. Viertelt. N. F. II. 342—3 (Norsk Retst. 1879. S. 402); Landsthingets Udvalgs Betænkning.

[3]) Betænkning p. IX—X; Evaldsen S. 93 gjør dog opmærksom paa, at Tvivlen, om den ellers var berettiget, ikke altid kunde løses saaledes, idet Ihændehaveren, der altid er legitimeret til at kræve Akcept, muligvis ikke efter N. V. L. 39 er legitimeret til at kræve Betaling.

[4]) Nogle ældre Vexellove, dog neppe nogen endnu gjældende, anse her Taushed som Samtykke. Jfr. Hartmann S. 319.

[5]) Jfr. Borchardt I. 189—90. I England blev derimod skriftlig Akcept paa Vexlen gjort nødvendig i 1856; jfr. Byles S. 192.

Akcepten maa med Trassatens Underskrift tegnes paa selve Vexlen. Ifølge N. V. L. 21, 2 kan Akcept ogsaa meddeles gjennem Trassatens blotte Navntegning paa Vexlens Forside[1]) (jfr. N.V. L. 12).

Er Akcepten fuldstændig, er dens Plads paa Vexlen derimod ligegyldig; sædvanlig tegnes den tversover Vexlens Text eller, især i Sverige[2]), under Trassentens Navn. Er der flere Exemplarer af Vexlen, kan Akcept tegnes paa hvilketsomhelst af dem; men meddeles den paa flere, stifter hver Akcept ligeoverfor godtroende Tredjemand en selvstændig Vexelforpligtelse (N. V. L. 68). Paa Kopi kan sædvanlig Akcept ikke tegnes; om Æresakcept og Nødsadressatens Akcept se derimod N. V. L. 58.

5. Er Vexlen betalbar efter Sigt, skal Akcepten ifølge N.V. L. 19 dateres[3]); er den domicilieret, henvises til N. V. L. 24. Forøvrigt indeholder N.V. L. ingen Forskrift om Akcepterklæringens Indhold. D. W. O. 21 fastsætter, at enhver paa Vexlen skreven og af Trassaten undertegnet Erklæring gjælder som uindskrænket Akcept, forsaavidt det ikke i samme udtrykkelig er sagt, at Trassatus enten slet ikke eller alene under visse Indskrænkninger vil akceptere. Bortseet fra, hvad der her er fastsat om Indskrænkningerne, og fra den vistnok mindre heldige Affattelse af D. W. O. gjælder der i det Væsentlige den samme Formodning for Akcept ifølge N. V. L., da Loven jo ikke blot har ladet Trassatens Navntegning betyde Akcept, men ogsaa i Almindelighed anser Tillæg og Indskrænkninger som uskrevne[4]). Det er dog blot en Formodning, som her kan opstilles. Giver Erklæringen utvivlsomt en anden rimelig Mening, har man ikke i N. V. L. nogen Hjemmel til at tvinge en Akcept ind i den. Saaledes kan ikke en Visa (»Seet«) i den nordiske Vexelret betyde Akcept, Noget, som derimod en bogstavelig Fortolkning af D. W. O. 21 let leder til[5]).

---

[1]) Dette er nyt i Danmark og Sverige, men stemmer med den tyske, (schweizerske og ungarske), engelske (Lov af 1878, jfr. Zeitschr. für Handelsr. XXV. 212) og vistnok ogsaa den nordamerikanske Ret; i Frankrige er Signatur utilstrækkelig; jfr. Motiver S. 21.

[2]) Welin S. 44.

[3]) Datum er ellers ikke nødvendig, men kan naturligvis være af Interesse, f. Ex. naar der paastaaes, at Trassaten ved Akcepten havde tabt Raadigheden over sin Formue; jfr. Borchardt No. 332.

[4]) »Betales« med Trassatens Underskrift maa derfor være Akcept; dette vil lettest forekomme ved domicilierede Vexler (»betales ved N. N.«).

[5]) Jfr. Hartmann S. 318, Thöl § 78, (215), S. 268 og 269 No. 7. Om »*vu*« i fransk Ret se Bédarride I. No. 214.

6. Akcepten maa tegnes af Trassatus eller paa hans Vegne af en dertil Bemyndiget. Saafremt den tegnes af en Fremmed, uden at Betingelserne for Intervention ere tilstede (jfr. N.V.L. 57), kan den ialfald ikke have en Akcepts Virkning, men kan muligvis blive opretholdt som en egen Vexel, saafremt den fyldestgjør Fordringerne til en saadan og navnlig indeholder Tids- og Stedsdatum[1]). Som en Fremmeds Akcept maa den ogsaa ansees, naar en paa et Handelsbolag trukken Vexel akcepteres af en Associé i eget Navn. Det enkelte Medlem er nemlig en fra Bolaget forskjellig Person; at han har Signaturen, gjør ingen Forskjel, da den ikke er benyttet. Man maa derfor i dette Tilfælde ligefuldt protestere Vexlen for at opfylde Forevisningspligt eller vinde Adgang til Regres. Er Vexlen ellers trukken paa flere Personer, at betales enten af den ene eller den anden, da er derimod Enhvers Akcept ligesaa gyldig, som om Vexlen havde været trukken paa ham alene[2]). Paa den anden Side er Vexelejeren ikke her forpligtet til at nøje sig med den Enes Akcept; han er berettiget til Regres, om den ej opnaaes hos Alle (jfr. ovenfor S. 154). Saafremt Akceptantens Navn kun er ubetydelig afvigende fra Trassatens, vil det afhænge af de særlige Omstændigheder, om Akcepten skal ansees som given af en Fremmed; er der ingen Tvivl om Identiteten, og Afvigelsen forklares ved en Skrivfejl eller anden Unøjagtighed, vil Akcepten være gyldig[3]).

Er Akcept allerede given af Trassatus, vil en Fremmeds Akcept gjøre ham til Medakceptant eller ialfald til Avalist (jfr. N.V.L. 87)[4]).

§ 35. (Forts.)

Om det Tidspunkt, fra hvilket Akcepten er uigjenkaldelig meddelt.

1. Angaaende Fastsættelsen af det Øieblik, hvori Akcepten skal ansees som uigjenkaldelig meddelt (perficeret), ere Vexel-

[1]) Jfr. Thöl S. 292; se derimod Dom af R.O.H.G. i Hofmanns Samling II. 378—9; jfr. ogsaa Evaldsen S. 106.

[2]) Disse Sætninger vare udtalte i S. L. 22, men ere ej optagne i N.V.L. som formentlig selvfølgelige ved Hjælp af Civilrettens Regler; jfr. Motiver S. 30.

[3]) Jfr. Domme hos Borchardt No. 330.

[4]) Jfr. Thöl S. 291.

lovene indbyrdes meget afvigende[1]). Af almindelige civilretslige Regler kan man vanskelig udbringe anden Slutning end, at Akcepten først er endelig, naar enten Vexlen i akcepteret Stand udleveres Præsentanten, eller Akcepten er given i Præsentantens Overvær eller paa anden Maade meddelt ham. Først under disse Omstændigheder er der efter sædvanlige Regler afgivet nogen bindende Viljeserklæring; den Akcept, som tegnes paa den endnu i Trassatens Portefeuille liggende Vexel, og som heller ikke er bleven Præsentanten meddelt af Trassaten, maa denne efter Civilretten være fuldkommen Herre over; saalænge Vexellovene ikke her gribe ind, maa han derfor frit kunne udstryge den. Paa dette Standpunkt staar endnu den engelsk-amerikanske og tildels den franske Ret[2]).

Denne Regel er imidlertid ikke heldig. En udstrøgen Akcept skader Vexlen mere end, om den strax havde været nægtet og Protest *de non acceptatione* derefter optagen; den er mere til Hinder for Vexlens Afsætning, og den kan let under Regressen frembringe Tvist om, hvorvidt den er meddelt før eller efter Udleveringen. Mange Vexellove tillade derfor ikke Trassaten uden Videre at udstryge den engang tegnede Akcept. Blandt disse er ogsaa D. W. O. 21, 4 »die einmal erfolgte Annahme kann nicht wieder zurückgenommen werden«. Men denne Bestemmelse hører til Lovens mest omtvistede, idet Meningerne om Arten af Trassatens Forpligtelse efter Nedtegningen ere meget delte[3]). Den eneste greje Regel er her, at enhver Udstrygning af den engang tegnede Akcept er virkningsløs, uanseet naar Udstrygningen er foregaaet. Den afskjærer enhver Tvist

---

[1]) Jfr. om dette Spørgsmaal især Grawein, die Perfection des Acceptes. Graz. 1876. Oversigt over Vexellovenes forskjellige Bestemmelser findes S. 75 ff.

[2]) Jfr. Byles S. 198. Ifølge den franske Praxis er Trassatus bunden ved sin Underskrift uden Udlevering, hvis han enten har underrettet Præsentanten om Akcepten eller de 24 Timer allerede ere forløbne før Udstrygningen; jfr. Bédarride I. No. 183; denne Regel er i det Væsentlige optagen i Belg. Lov art. 11, der dog ogsaa forlanger, at Vexelejeren skal underrette Præsentanten om Udstrygningen inden de 24 Timers Udløb. I de fleste Lande med fransk Vexelret ansees først Udleveringen som afgjørende; Grawein S. 83.

[3]) Den ældre Mening var, at Udstrygning var virkningsløs; men senere har den herskende Lære gaaet herimod (jfr. Dom af R. O. H. G. 3 Febr. 1871 hos Borchardt No. 333 d), uden at der er nogensomhelst Enighed om Regelens positive Indhold. Jfr. Thöl § 79 Note 5. Den ungarske Lov følger den tydske.

om, naar Udstrygningen er foregaaet; den udelukker de ingenlunde ukjendte Kollusioner mellem Trassatus og Præsentanten og afgjør sikkert, af hvilken Art Trassatens Forpligtelse er efter Udstrygningen, idet han ligefuldt betragtes som Akceptant. Regelen er heller ikke uretfærdig. Det er ikke her, som ved Endossement, eget Dokument, man har for sig og kan behandle, som man vil; det er fremmed Ejendom, som man skader ved sit Vægelsind og sin Makulering, og paa den anden Side kan det saameget mere kræves af Trassaten, at han ved Akceptens Nedtegning er paa det Rene med sig selv, naar han som i den nordiske Vexelret har Betænkningsfrist. Til denne Regel om, at Akcepten ansees endelig bindende eller perficeret, saasnart den er nedtegnet, har derfor N. V. L. 21, 3 sluttet sig overensstemmende med den ældre nordiske, den hollandske, schweizerske, finske, portugisiske og russiske Ret samt med enkelte sydamerikanske Love[1]).

2. Ligesaalidt som Udstrygning eller anden Tilbagekaldelse (f. E. ved Tilføjelse af Ordet »ikke«) er Forandring af Akcepten gyldig. Er Akcepten engang tegnet for den hele Vexelsum, kan den saaledes ikke omgjøres til partiel; Vanskeligheden ligger imidlertid i at bevise, at dette er en senere Forandring og ikke tilføjet samtidig. Omvendt kan der derimod Intet være til Hinder for en Forandring, som er til Fordel for Vexelejeren, saasom en partiel Akcepts Omgjørelse til fuldstændig; denne indskrænkende Fortolkning er ganske ubetænkelig, da Loven kun skarpt har villet udtrykke, at Trassaten er bunden (jfr. ogsaa N. V. L. 22).

3. Loven siger, at Udstrygning o. s. v. ikke med Retsvirkning kan foregaa. Den er at betragte som ugjort; Trassaten er Akceptant. Det er dog klart, at den alligevel med sædvanlig Virkning maa kunne ske med alle Vexelpersoners Samtykke. Thi dette er en Form for Eftergivelse af deres Ret, og den er dem selvfølgelig ikke forment.

Anderledes er det, naar alene Præsentanten har samtykket i Udstrygningen.

Saafremt i dette Tilfælde Præsentanten kun er Fuldmægtig, har Udstrygningen vistnok ingen forbindende Kraft for Vexel-

---

[1]) Jfr. Motiverne S. 22—4.

ejeren, medmindre særlig Tilladelse fra denne er meddelt. Er Udstrygningen derimod skeet med hans Minde, maa Forholdet opfattes ganske paa samme Maade, som naar Vexlen er indfriet af Akceptanten eller Vexelretten mod denne eftergiven. Saafremt Samtykke til Udstrygningen er anmærket paa Vexlen, er derfor den hele Vexelforpligtelse for alle Vexelskyldnere endeligen ophørt saavel ligeoverfor Vexelejeren som ligeoverfor den, der maatte have været uforsigtig nok til senere at modtage Endossement paa Vexlen eller at indfri den; ogsaa enhver Regresret er her at anse som frafaldt. Hvis derimod Vexlen selv Intet indeholder om Samtykket til Udstrygningen, kan vistnok ikke den samme Vexelejer selv kræve Vexlen betalt af Akceptanten[1]). Men den tidligere Endossent, som uvidende om Forholdet har indfriet Vexlen efter Protest *de non solutione*, eller den godtroende Tredjemand, til hvem den af Vexelejeren maatte være endosseret, kunne her ligefrem holde sig til Lovens udtrykkelige Afgjørelse og anse Udstrygningen som ikke skeet; Trassatus kan dog i dette Tilfælde søge Erstatning hos Vexelejeren[2]).

§ 36.

Den modificerede Akcept.

1. Den i det Foregaaende udviklede Grundsætning, at Forandringer i den engang nedtegnede Akcept ere virkningsløse, er i og for sig ikke til Hinder for, at Akcepten samtidig med, at den nedtegnes, med fuld Retsvirkning erholder Betingelser eller Indskrænkninger. Akcepten synes selv efter den strengeste Opfattelse af Perfektionsøjeblikket at maatte tages saadan, som den

---

[1]) Dennes Indsigelse om, at Udstrygningen er skeet med Vexelejerens Samtykke, kan dog i dette Tilfælde mod Sagsøgerens Protest slet ikke fremsættes under dansk Vexelproces (jfr. dansk V. P. L. 3) og i Norge kun, forsaavidt den i norsk V. P. L. 3 c forklarede Betingelse er tilstede. Samtykket har altsaa ialfald i Danmark egentlig ingen vexelretslig Virkning, naar det ej er tegnet paa Vexlen.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 98 ff.; jfr. ogsaa hermed Fortolkningen af den tilsvarende § 26 i den danske Forordn. 1825 hos Gram II. 2. 377, Hindenburg S. 90, 105—6. — Den schweizerske Lov § 740, 2 har en lignende Regel som den her udviklede.

er meddelt; Trassatus kan ikke ansees forpligtet anderledes, end han selv udtrykkelig har erklæret at ville være.

De nordiske Vexellove ere imidlertid her strengere. Man har lagt Hovedvægten paa den Betragtning, at, saafremt de Akcepten fra først af givne Tillæg og Betingelser skulde være bindende for Vexelejeren, kunde dette i høj Grad indskrænke Virkningen af den i § 21, 3 opstillede Grundsætning for Akceptens Perfektion. Det vilde nemlig i hvert Fald blive meget vanskeligt at bevise, at det indskrænkende Tillæg var givet bagefter, og dette vilde aabne uredelige Akceptanter, — maaske endog allerede efter Vexlens Udlevering i Forstaaelse med Præsentanten, — en for let Bagvej, hvorigjennem de i det Væsentlige kunde slippe fra den engang givne Akcept, hvilken mellemkommende Omstændigheder, saasom Trassentens Konkurs, maaske have gjort mere byrdefuld for dem. Som Regel er det derfor i N. V. L. 22 overensstemmende med den ældre danske og norske Ret[1]) fastsat, at Indskrænkninger eller Vilkaar i Akcepten ansees som uskrevne. Det er altsaa unyttigt for Trassaten ligesaavel samtidig som efter sin Akcepts Meddelelse at forlænge Tiden, forandre Mynten (jfr. N. L. 5. 13. 10), opstille et fremmed Betalingssted, saafremt Vexlen ikke selv er domicilieret, erklære den betalbar til sig selv[2]) eller gjøre Betalingen afhængig af Dækning o. desl.; Akcepten ansees ligefuldt meddelt pure og ren.

2. Fra denne Grundsætning har dog §en selv gjort en meget vigtig Undtagelse, der paa Grund af Tilfældets Hyppighed maaske endog stiller Regelen noget i Skygge. Den gjælder den partielle Akcept. Efter den ældre danske Vexelforordnings Forbillede (§ 25) er det nemlig tilladt at akceptere kun for en Del af Vexelsummen, saaledes at Trassatus alene bliver Vexelskyldner for det akcepterede Beløb. Og den partielle Akcept er endog bleven saa stærkt begunstiget, at Præsentanten ikke engang kan nægte at modtage den; han maa, skjønt det er forbundet med Ulejlighed, kun optage Protest og søge Regres for den ikke akcepterede Del (N. V. L. 25). Skjønt netop den partielle Akcept

---

[1]) Den før 1851 gjeldende svenske Vexelfdn. 1748 IV. § 3 indeholder, ialfald i Anvendelse paa Forfaldstidens Udsættelse, lignende Regel.

[2]) ɔ: »*pour payer à moi même*« i den franske Vexelret, hvormed Meningen er at forbeholde Kompensation.

kunde være tjenlig til at omgaa Forbudet mod senere Forandringer i Akcepten, har man behandlet den saa velvillig, fordi der er saa stor praktisk Trang til at lette dens Meddelelse, hvad der ingenlunde kan siges om andre Indskrænkninger i Akcepten[1]). Er den Sum, for hvilken Akcept er given, uforholdsmæssig liden, er dog dette unægtelig skikket til at vække Mistanke om senere Tilføjelse, og Trassatus bør her give tilfredsstillende Forklaring om Grunden til Summens Lidenhed, om ej Tillægget skal ansees som senere tilføjet[2]).

I Tilladelsen til at begrænse Akcepten til en Del af Summen maa vel ogsaa være indbefattet Myntsortens Forandring til en ringere (Sedler for Guld, hvor hine ikke have Kurs *al pari*), da dette vel kan opfattes som en anden Form for den partielle Akcept, men derimod neppe dens Forandring til en anden om end i sig selv lige god (f. E. ét Lands Mynt for et andets)[3]).

3. Da den partielle Akcept er tilladt, maa det vistnok ogsaa være utvivlsomt, at »Akcepteres ikke« maa tages forfulde, og at Trassaten her ikke kan behandles som Akceptant[4]). Da Tilladeligheden af saadan Paategning ellers let kan lede til Omgaaelse af Grundsætningen i N. V. L. 21 i. f., og den i sig selv er uden rimelig Grund, bør man vistnok opstille en Formodning for, at Ordet »ikke« er tilføjet efter Akceptens Nedtegning, saaat Trassatus for at fri sig fra Vexelforpligtelse ialfald maa afgive en sandsynlig Forklaring af sin Paategnings Hensigt[5]). Selv

---

[1]) N. V. L. 22 er tilbleven gjennem et Kompromis. I det første Udkast havde man ogsaa ved partiel Akcept gjennemført Regelen om, at alle Indskrænkninger vare at anse som uskrevne. Man havde imidlertid navnlig af Hensyn til den nævnte Akcept aabnet en Udvej, hvorpaa de med fuld Retsvirkning kunde tilføjes, nemlig naar det skete under Protest eller anden Notarialforretning samtidig med selve Akceptens Nedtegning. Dette System blev imidlertid fra svensk Side fundet for kunstigt. Man ønskede helst at beholde den ældre svenske Lovs Regel (S. L. 24); hvorefter den modificerede Akcept (undtagen den partielle Akcept) stilledes lige med nægtet Akcept, forsaavidt angik Ret og Pligt til Protest, men kun forpligtede Akceptanten efter Akceptens eget Indhold. Men da dette navnlig fra dansk Side mødte stærk Modstand, indgik det svenske Justitsministerium paa at optage den nuværende § i det endelige Udkast. Jfr. Motiver S. 26—30, Bet. S. X—XI.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 108.

[3]) Saasom naar der ved en engelsk Tratte lydende paa £ effektive (N. V. L. 35) akcepteres for den tilsvarende Sum i Kroner.

[4]) Jfr. Hallager Obl. I. 344; det svenske Justitsdept.s Foredrag S. 46.

[5]) Jfr. Evaldsen S. 107—8.

om saadan Forklaring er given, kan der vel paa Grund af den første Sætning i N. V. L. 22 være Spørgsmaal, om ikke Trassaten ved at tegne »Ikke akcepteret« kan paadrage sig et civilt Erstatningsansvar, hvor det er klart, at Skade, saasom Hindring i Vexlens Omsætning, derved er opstaaet[1]).

4. Udenfor § 22 medføre andre Forskrifter i selve Vexelloven, at et til Akcepten føjet Vilkaar ikke er at anse som uskrevet, da det har særlig Hjemmel i Loven selv. Dette er saaledes Tilfældet med Tillægget »til Ære for« ved Interventions-Akcepten (§ 58) og den i N. V. L. 89 hjemlede, sommesteds ikke sjeldne Tilføjelse, at Vexlen er betalbar hos en Tredjemand, f. E. en Bank, paa samme Sted[2]).

5. Det maa ogsaa fremhæves, at N. V. L. 22 ikke erklærer ethvert Tillæg til Akcepten for uskrevet, men kun Tillæg, der indeholde Vilkaar, Indskrænkninger eller Forbehold. Gaar Tillægget ikke ind under disse Arter, maa det opretholdes. Dette gjælder om ethvert Tillæg, der gaar Akceptanten imod og forøger Vexelejerens Ret. Allerede af denne Grund er det Tillæg utvivlsomt gyldigt, hvori Akceptanten af en Vexel med opgiven Domiciliat frafalder Protest, selv om man, hvad der forøvrigt er urimeligt, ikke vilde finde Hjemmel for Klausulens Gyldighed i N. V. L. 42 (jfr. nedenfor § 46). Paa samme Maade maa et Tillæg, hvorved Akceptanten frafalder Forevisning og altsaa lover selv at indfinde sig med Betalingen hos Vexelejeren (jfr. N. V. L. 36), være forbindende for ham.

6. Hvorvidt det har nogen Indflydelse, at der er givet Samtykke af andre Vexelpersoner til Akceptens Vilkaar eller Indskrænkninger, er ikke afgjort i Loven. Tilfældet er aldeles ikke nævnt i denne; men det vilde være ligesaa urigtigt her som ved N. V. L. 21 i. f. af Lovens fuldkomne Taushed angaaende Und-

---

[1]) Jfr. hermed Hartmann S. 324—5.

[2]) N. V. L. 89 hjemler nemlig Overenskomst om Forevisning til Betaling udenfor Kontor eller Bolig, og en Overenskomst vil i Almindelighed ansees for at ligge deri, at Præsentanten stiltiende modtager en saadan Akcept, selv om Tilføjelsen er saaledes at forstaa, at Vexlen kun er betalbar hos Tredjemand og Tillægget altsaa indeholder en Indskrænkning. Jfr. nedenfor § 40. Derimod er det i N. V. L. 24 omhandlede Tillæg, hvori Domiciliatus opgives, ingen Undtagelse, da det sker overensstemmende med Trattens eget Indhold.

tagelser at slutte, at dens Regel ogsaa skal gjælde under denne Forudsætning.

Have alle Vedkommende, Vexelejer saavelsom Regresskyldnere, ved sin Paategning samtykket i Tillægget f. E. Forfaldstidens Udsættelse, maa det ansees ganske, som om Tratten fra først af havde det nu vedtagne Indhold[1]).

7. For det Tilfælde, at kun Præsentantens Samtykke er givet til Tillægget, erklærede den danske Vexelforordn. § 25 Tillægget gyldigt. N.V. L. 22 har ikke optaget denne Undtagelse fra sin Kilde; men heller ikke heraf kan man slutte, at Tillægget ogsaa i dette Tilfælde er at anse som uskrevet, da Udeladelsen har havt andre Grunde[2]).

Det kan nu ogsaa efter N. V. L. 22 ikke være tvivlsomt, at Præsentanten er bunden ved sit eget Samtykke, saaat han kun kan kræve Trassatus overensstemmende med den modificerede Akcepts eget Indhold[3]). Herved er imidlertid forudsat, at Præsentanten selv er Vexelejer. Er han kun Fuldmægtig, kan derimod hans Mandant ikke, medmindre han dertil har givet særligt Minde, være bunden ved Samtykket; N.V. L. har ikke saaledes som den ældre danske Lovartikel givet Præsentanten aaben Fuldmagt hertil, ligesaalidt som nogen saadan kan udledes af N.V. L. 16 for det Tilfælde, at Præsentanten er Prokura-Endossatar[4]). Ligeoverfor Tredjemand, der ved Endossement eller Indfrielse er bleven Vexlens Ejer, kan Præsentantens Samtykke kun have Retsvirkning, saafremt det er tegnet paa Vexlen; men isaafald er det vistnok bindende for ham[5]).

Hvad angaar Forholdet til Trassent og Endossenter, da er det klart, at Vexelejeren i intet Fald kan anstille nogen Regres

[1]) Som Følge heraf kan der Intet være til Hinder for, at Trassenten i et Tilfælde, hvor Trassatus udenfor Trattens Indhold har domicilieret en til egen Ordre trukken Vexel ved Akcepten, vedtager dette f. E. gjennem efterfølgende Domicilpaategning, saafremt han endnu selv er Vexelejer.

[2]) Jfr. Motiver S. 30, Evaldsen S. 103—5. Forsaavidt denne Forf. i Noten S. 105 paaberaaber en Ytring i Motiverne S. 85, da kan denne Ytring neppe længere have nogen Beviskraft efter den Forandring, der senere er foretagen i § 22.

[3]) Dette gjælder dog kun fuldtud, saafremt Samtykket er paategnet Vexlen. Er dette ikke Tilfældet, maa der mærkes, hvad ovenfor S. 167 (Note 1) er anført om Samtykke til Udstrygning af Akcepten.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 101, og ovenfor S. 145.

[5]) Jfr. Evaldsen S. 102—3.

for manglende Akcept (udenfor Tilfælde af partiel Akcept), hvad enten han har samtykket i Vilkaarene eller ikke. Men i Almindelighed maa enhver Vexelret imod dem være tabt, naar Vexelejeren paa egen Haand samtykker i Akceptvilkaarene. De have kun garanteret for Trattens Akcept overensstemmende med dens Indhold, og denne Garanti er paa Grund af N. V. L. 22 allerede opfyldt i det Øjeblik, Akcepten er tegnet, selv om den er modificeret. Til Forandring af deres Forpligtelses Indhold er deres eget Samtykke nødvendigt. Vedtager Vexelejeren for sit Vedkommende at være bunden ved Akceptvilkaaret, er det derfor »paa egen Fare og Eventyr« (Frdn. 16 April 1681 c. VI. §§ 17 og 18), og han maa i Almindelighed ansees for derved at have opgivet al Regres ligeoverfor Trassent og Endossenter[1]. At der, forat denne Virkning af Samtykket skal indtræde, maa være opstaaet nogen Skade for dem ved Akceptvilkaarets Antagelse, saaledes som maaske efter dansk Frdn. 1825 § 25[2], er der efter N. V. L. ingen Grund til at lære. Trassent og Endossenter have, saasnart de komme til Kundskab om den i Overenskomsten mellem Akceptant og Vexelejer stedfundne Afvigelse fra Trattens Indhold, Ret til at anse sig som fritagne for enhver Vexelforpligtelse. Kun forsaavidt Akceptvilkaaret hverken paa nogen Maade berører dem eller strider imod Tratten, kan der være Grund til at opretholde deres Forpligtelse. Medens saaledes i Almindelighed netop en Udsættelse af Betalingstiden maa frigjøre de tidligere Vexelskyldnere[3], kan Vexelejeren vistnok uden at opgive sin Ret mod disse ved Sigtvexler indgaa paa en Udsættelse[4] af Betalingstiden, naar Forfaldstid kun ikke derved bliver fjernere end den i §§ 19 og 32 eller i Tratten (Endossementet) fastsatte Frist. Thi da Trassent og Endossenter her ikke kunne fordre, at Betaling skal kræves hos Trassatus før ved Udløbet af denne Frist, synes de

---

[1]) Jfr. Hallagers Oblig. I. § 92 i. f.

[2]) Jfr. Hindenburg S. 40—1.

[3]) Forsaavidt det herimod maatte indvendes, at det først ved Trattens Betalingstid vil vise sig, om Forevisning til Betaling overensstemmende med Trattens eget Indhold foregaar, maa det bemærkes, at de have Ret til at gaa ud fra, at Vexelejeren først vil kræve Betaling hos Trassatus til den af ham vedtagne og dem bekjendte Tid.

[4]) F. E. at *a vista* Vexler forandres til *a viso*, eller at ved *a viso* Vexler Sigten forlænges.

heller ikke i Regelen at kunne indvende Noget imod, at Vexelejeren, naar han har forevist Vexlen til Akcept, før det var nødvendigt, indgaar paa den nævnte Udsættelse[1]). Ligesaa maa vel en i Akcepten efter Aftale med Vexelejeren vedtagen Forkortelse af Betalingsfristen være de tidligere Vexelejere uvedkommende, da den rettest forstaaes saaledes, at Vexelejeren her kun ligeoverfor Akceptanten har Ret til allerede at kræve ham paa den tidligere Dag, men, om Betaling ej da faaes, ligefuldt maa forevise og i Tilfælde protestere paa Trattens Forfaldsdag.

8. Skal Præsentantens Samtykke kunne paaberaabes mod ham af Trassaten eller de tidligere Vexelskyldnere, maa det være givet udtrykkeligt; Undladelsen af at optage Protest, naar han faar en modificeret Akcept af Trassatus, indeholder intetsomhelst Bevis for Samtykket (jfr. derimod dansk Frdn. 1825 § 25). Udenfor Tilfælde af partiel Akcept har derfor paa Grund af N. V. L. 22 jfr. 25 heller ikke Præsentanten nogensomhelst Opfordring til at protestere, naar Akcepten er given med Vilkaar eller Forbehold[2]).

---

[1]) Jfr. hermed Evaldsen S. 105—7, Gram S. 375—6. — Dog kunne Omstændighederne her stundom være saadanne, at Vexelskyldnerne maaske alligevel bør ansees som befriede. Naar f. E. en 2 Maaneders Sigtvexel ganske kort efter Udstedelsen vitterligt for Trassenten er præsenteret til Akcept og den — uden hans Vidende — ved Akcepten med Præsentantens Samtykke er forlænget til 3 Maaneders Sigt, har han maaske Ret til at anse sig som frigjort, naar han er bleven vidende om, at de 2 Maaneder efter Sigt ere forløbne uden Forevisning og Protest *de non solutione*; han kan her med Styrke paaberaabe sig det bogstavelige Indhold af N. V. L. 22.

[2]) Ogsaa ved den modificerede (bortseet fra den partielle) Akcept ere Vexellovene indbyrdes meget afvigende. Udenfor den nordiske Ret anser ingen Lov for Tiden Vilkaar ved Akcepten som uskrevne. I Almindelighed stemme de fremmede Vexellove deri, at Præsentanten ikke er forpligtet til at modtage anden modificeret Akcept end den partielle. Men forøvrigt afvige de meget fra hverandre. Den franske *code de commerce* art. 124 (*l'acceptation ne peut être conditionelle*, jfr. ogsaa Belg. Lov art. 15) fortolkes saaledes, at Tilføjelsen gjør hele Akcepten uforbindende (Bédarride I. No. 237); dette er tydeligere sagt i den hollandske Lov art. 120, den portugisiske art. 341 og i Maltas art. 133; enkelte sydamerikanske Love have afvigende Forskrifter. Ifølge den tydske Vexelret og de Love, der tidligere have sluttet sig til den (D. W. O. 22, S. L. 24, finske Lov 23, ungarsk Lov 22, schweizerske Lov 741, jfr. italiensk Udkast 260 og det nyeste russiske Udkast — der anser Akcepten først perfekt ved Udleveringen — art. 30 og 32) ansees vistnok ogsaa den modificerede Akcept (undtagen den partielle) forsaavidt lige med en nægtet Akcept, som den medfører samme Ret og Pligt til at optage Protest *de non acceptatione* og derefter

§ 37.

Om Efter-Akcept.

1. Stundom foregaar Vexlens Akcept først, efterat den allerede engang forgjæves har været Trassatus forevist; det kan nemlig træffe, at Grundene til Akceptens Vægring imidlertid ere bortfaldne f. E. gjennem Advisbrevets eller Dækningens Ankomst. Om saadan Efter-Akcept bliver der dog kun sjelden Tale, medmindre Vexlen endnu er i Præsentantens Besiddelse, altsaa naar den fremdeles findes paa Forevisningsstedet. Saafremt dette er Tilfældet, har imidlertid Loven overensstemmende med den tidligere nordiske Ret[1]) forpligtet Præsentanten til at modtage den tilbudne Efter-Akcept, som her heller ingen Ulejlighed volder og derfor, for at undgaa unødig Regres, ikke bør kunne nægtes. Er Præsentanten kun Fuldmægtig og Vexlen allerede sendt tilbage til den paa et fremmed Sted boende Vexelejer, kan derimod Efter-Akcept ikke kræves modtagen[2]).

Regresret; derimod er Akceptanten selv vexelmæssig forpligtet overensstemmende med sin Erklærings Indhold. Samtykker Vexelejeren i dette, maa han, om han vil bevare sin Vexelret mod Trassent og Endossenter, i Almindelighed, og navnlig i Tilfælde af Prolongation, paa Trattens Forfaldsdag optage Protest *de non solutione*, jfr. Borchardt No. 334 og Thöl § 85 (221). Ifølge den engelske Ret skal den modificerede Akcept ikke tegnes paa Vexlen uden Præsentantens Samtykke; men den maa først tilbydes ham af Trassaten. Præsentanten har frit Valg mellem at afslaa og at modtage den; i første Tilfælde kommer det til sædvanlig Protest, — i det sidste maa han først indhente Formændenes Samtykke (dog som det synes ikke ved partiel Akcept), og først naar dette er givet, kan Akcepten tegnes. Nægte de sit Samtykke eller modtages den modificerede Akcept, uden at de spørges, bortfalder deres Vexelforpligtelse. Hvorledes Forholdet er, naar Akcepten tegnes af Trassaten uden Præsentantens Samtykke, er ikke klart. Jfr. Byles S. 195—6; Grawein, die Perfection des Akceptes S. 155.

[1]) Den samme Pligt opstilles i tydsk Ret udenfor Lovens udtrykkelige Bud, jfr. Thöl § 143 (279).

[2]) Evaldsen S. 123 opstiller ogsaa i dette Tilfælde Pligt til at modtage Akcepten; men det skjønnes ikke rettere end, at dette er saavel mod Bestemmelsens Ord som Grund. Til Forklaring af §ens Mening med Ordet »Præsentanten« kan det oplyses, at dette er det eneste Sted i Loven, hvor Ordet er brugt, idet »Vexelejer« (vexelinnehafvare) ellers indbefatter saavel Mandanten som hans Fuldmægtig paa Forevisningsstedet. I de foreløbige Udkast var ogsaa paa dette Sted brugt Ordet »Vexelejeren«; men ved den endelige Vedtagelse af det første Udkast (April 1878) blev det ombyttet med »Præsentanten« i den Hensigt skarpt at betegne, at Vexelejerens vedvarende Besiddelse her kun har

Præsentanten er forpligtet til at modtage Akcepten, selv om Protest *de non acceptatione* allerede er optagen. Det er ogsaa netop kun for dette Tilfælde, Loven udtrykkelig har omhandlet Efter-Akcepten; men det er klart, at den saameget mere maa modtages, naar Vexlen endnu ikke er protesteret, og at Protest da maa ganske undlades. Selv om Sikkerhedsregres allerede er paabegyndt, skal Præsentanten modtage den tilbudne Efter-Akcept; dette er ligefrem sagt i N. V. L. 28. Er det derimod under Betalingsregres efter N. V. L. 29 allerede kommet til Indfrielse eller til Søgsmaal (jfr. N. V. L. 41 i. f.), kan der ikke længer kræves Modtagelse af Efter-Akcept; Vexlen vil ogsaa her i Almindelighed allerede være ude af Præsentantens Haand[1]). Og selv om ingensomhelst Regres er paabegyndt, kan Efter-Akcept neppe kræves modtagen, naar der allerede er meddelt Æresakcept af en Tredjemand (N. V. L. 57, jfr. derimod dansk Frdn. 1825 § 42[2]).

Det er dog kun den fuldstændige Efter-Akcept, Præsentanten er pligtig til at modtage; tilbydes en partiel Akcept, kan den kun paatvinges ham, naar den forandrer en tidligere partiel Akcept til fuldstændig[3]).

2. Et Vilkaar for Retten til at kræve Efter-Akcept modtagen er det endelig ogsaa, at Trassatus »erstatter de ved den manglende Akcept forvoldte Omkostninger«, — hvorved fornemmelig er tænkt paa Protestomkostninger (jfr. N. V. L. 50) foruden Telegram- og Brevporto o. desl., men hvorunder dog ogsaa i Tilfælde maa være indbefattet Omkostninger ved den paabegyndte Sikkerhedsregres, derimod ikke Provision (jfr. dansk Frdn. 1825 § 36)[4]). Erstatningen kan kræves betalt før Efter-

Betydning, naar han tillige er Præsentant og altsaa opholder sig paa Forevisningsstedet. En Antydning til denne Opfattelse af Ordet findes ogsaa i Motiverne S. 35 ved Omtale af den ældre svenske Lovs Regel. Men heller ikke Lovgrunden er tilstede, naar Vexlen allerede er sendt til fremmed Sted. Vexelejeren har da den Ulejlighed at forsende Vexlen og det uden at have Sikkerhed for, at Akcept virkelig bliver meddelt, da Mangt og Meget kan indtræffe i Mellemrummet mellem Tilbudets Fremsættelse og det Tidspunkt, da Vexlen kommer tilbage til Forevisningsstedet. Hvorvidt den danske Vexelfordn. § 36 og den svenske Lov § 30 maatte fortolkes paa samme Maade, kan neppe siges med samme Sikkerhed.

[1]) Jfr. Motiver S. 36 (ved § 29).

[2]) Jfr. det danske Justitsministeriums Bemærkninger S. 21.

[3]) Jfr. Motiverne S. 35.

[4]) Jfr. dansk Justitsm. Bem. S. 20 og Evaldsen S. 122—3. Den oven an-

Akceptens Modtagelse. Men om dette ikke er gjort, maa den vistnok kunne fordres bagefter, da Tilbudet paa Grund af N. V. L. 28 maa siges modtaget i Tillid til, at Erstatning bagefter vil erholdes[1]).

3. Er det en *a viso* Vexel, som Efter-Akcepten paategnes, bliver paa Grund af N. V. L. 19 Forfaldstiden at beregne fra Protestdagen, om Protest har været optagen (jfr. dansk Frdn. 1825 § 36, 2det P.)[2]). I dette Tilfælde behøver altsaa ikke Akcept af *a viso* Vexel at dateres.

4. Nægter Præsentanten retsstridigen at modtage Efter-Akcept, maa han herfor i hvert Fald blive erstatningspligtig. Har Trassatus sørget for at faa Tilbudet gjennem Notarius paategnet Protestforretningen eller Notarius' Vidnesbyrd derom tilsendt Regresskyldneren, er det vistnok det Rette at antage Vexelejerens Regres for udelukket og, i de i N. V. L. 18 og 19 omhandlede Tilfælde, hans hele Vexelret for tabt[3]).

Om Akcept af Nødsadressater og Intervenienter vil blive handlet i et senere Afsnit.

§ 38.

Om Akceptens Retsvirkninger.

1. Ved den meddelte Akcept er de tidligere Vexelskyldneres første Forpligtelse foreløbig opfyldt. Om nogen Regres vil der derfor under almindelige Omstændigheder nu ikke blive Tale før Forfaldsdag. Derfra er der imidlertid i N. V. L. 30 gjort en vigtig Undtagelse for Tilfælde af Akceptantens Uvederheftighed, hvorom Mere senere (nedenfor § 49).

---

tagne Fortolkning styrkes ved Sammenligningen af N. V. L. 28 (»de ved den manglende Akcept forvoldte Omkostninger«) med S. L. 30 (»de genom protesten tillkomna kostnader«). At Provision ikke gaar ind under »Omkostninger«, fremgaar af flere Steder i Loven f. E. N. V. L. 50 jfr. 36 og 48.

[1]) Jfr. dog Hartmann S. 338 om D. W. O. 28, hvor der imidlertid heller ikke udtrykkelig er opstillet nogen Pligt til at modtage Efter-Akcept. Er denne modtagen, uden at de i N. V. L. 28 opstillede Vilkaar ere tilstede, er det vel ogsaa i nordisk Ret tvivlsomt, om Akceptanten senere kan afkræves Omkostningerne.

[2]) Jfr. dansk Justitsm. Bem. S. 20; Evaldsen S. 122.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 124—7.

2. Gjennem Akcepten indtræder da Trassatus i Vexelskyldnernes Kreds. Og han bliver endog Hovedmanden blandt de Forpligtede. Trattens Indhold er jo, at Betalingen skal paa Forfaldstid ske ved ham, og den heri liggende Opfordring har han ved sin Akcept forpligtet sig til at efterkomme. Han er altsaa, naar Vexelejeren til Forfaldstid melder sig, forpligtet til uden Videre at betale, medmindre Vexlen er forsynet med en særegen Domiciliat. Han kan derfor ikke — bortseet fra det sidstnævnte Tilfælde (N. V. L. 43) — saaledes som de øvrige Vexelskyldnere kræve, at først en Protest *de non solutione* skal optages; thi Protestens Hensigt er at fastslaa hans egen Nægtelse. Som Følge heraf bortfalder heller ikke i noget andet Tilfælde hans Forpligtelse paa Grund af Forsømmelse i Vexelomgangen (N. V. L. 44), men først ved Præskription (N. V. L. 77).

3. Ogsaa i en anden Henseende viser det sig, at Akceptanten er Hovedmanden. Han er nemlig forpligtet ligeoverfor alle andre Vexelskyldnere, — ikke blot Endossenterne, men ogsaa Trassenten (N. V. L. 23)[1]). Hans Akcept indeholder et fra Nedtegningen uigjenkaldeligt Tilsagn ikke blot til Vexelejeren om, at han skal faa sin Vexel betalt, men ogsaa til Trassenten og Endossenterne om, at den i Tratten liggende Opfordring til at betale paa Forfaldsdag skal blive efterkommen, og at han derfor under Vexelansvar erstatter dem, om de paa Grund af hans Misligholdelse have maattet indfri Vexlen. At dette Tilsagn er bindende fra Nedtegningen, er en vexelretslig Ejendommelighed, der følger af den ovenfor forklarede Lovforskrift. At det er bindende ligeoverfor de øvrige Vexelpersoner i samme Øjeblik, det er perfekt i Forhold til Vexelejeren, er derimod ikke saa mærkeligt, da Vexelejeren her bør opfattes som repræsenterende sine Formænd, Trassenten indbefattet. Er Akcept meddelt paa en Tratte til egen Ordre før dens Endossement, da er Tilsagnet jo umiddelbart rettet til selve Trassenten og gjennem ham til senere Vexelejere[2]).

Akceptantens Vexelforpligtelse i Forhold til Trassenten er i Almindelighed ogsaa materielt retfærdiggjort derved, at Tratten hyppigst udstedes for at inddrage Tilgodehavende hos Trassatus;

---

[1]) Dette er nu vistnok antaget i al Vexelret.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 110.

Akcepten er da kun en Omgjørelse af en ældre civil Forpligtelse til en vexelretslig[1]).

Selv om Akcepten ikke er given i Anledning af Gjæld til Trassenten, men i Forventning af senere Dækning, er Akceptanten imidlertid ligefuldt vexelforpligtet i Forhold til Trassenten, om end Dækning ikke er indløben; dette er en Følge af Vexelforpligtelsens ovenfor (§ 16) forklarede Uafhængighed af det underliggende Forhold. I Danmark og Norge kan derfor heller ikke ifølge dansk og norsk V.P.L. § 3[2]) Akceptantens fra dette Forhold hentede Indsigelse mod Betaling fremsættes under Vexelsagen; men han maa senere anlægge civilt Erstatningssøgsmaal (jfr. N.V.L. 23 i. f.). I Sverige er denne Indsigelse ikke processuelt afskaaren ved Prom. § 5 No. 7; men den vil dog neppe kunne lede til Frifindelse i Vexelsagen, da Akcepten indeholder et ubetinget Løfte om Betaling ogsaa til Trassenten.

4. Hvor Akcept er meddelt paa en endnu ikke endosseret Tratte til egen Ordre, bliver Akceptantens Adgang til at fremsætte Indsigelser ligeoverfor alle senere Endossatarer ligefrem at afgjøre efter de foran i § 28 fremstillede Regler; det Samme gjælder ligeoverfor alle Eftermænd, naar Akcept er meddelt en Endossatar. Akceptantens Forhold til dennes Formænd gaar derimod vistnok ikke ligefrem ind under hine Regler, der nærmest ere fremstillede med Endossatarens Forhold til tidligere Vexelskyldnere for Øje. Men det er alligevel de samme Regler, der her komme til Anvendelse; ogsaa her gjælder det kun at gjennemføre det samme Princip, at Vexelforpligtelsen er knyttet til Papiret, og at Skyldneren ikke i Almindelighed kan fremsætte udenforliggende Indsigelser, der ere hentede fra Forholdet til en Tredjemand. Principet maa derfor anvendes paa Akceptantens Forhold til tidligere Endossenter eller Trassenten, naar de have indfriet Vexlen (jfr. N. V. L. 38, 54, 68, dansk og norsk Frdn. 9 Febr. 1798, svensk Prom. § 5 No. 7).

---

[1]) Ved Laanevexler er Trassenten gjerne Forlover, og det er da rimeligt, at han for sin Regresfordring har Vexelret mod Hovedmanden, Akceptanten. — »Akcept« bruges ofte som Betegnelse paa en akcepteret Tratte.

[2]) Den gaar nemlig ikke ind under den norske V. P. L. § 3 c, da den ikke kan siges at vedkomme »den vexelretslige Forpligtelse«. At der særlig er lovet Dækning før Vexlens Indfrielse, stiller Sagen neppe anderledes; jfr. Thöl S. 288, derimod Borchardt No. 347.

5. Akceptforpligtelsens Omfang og Indhold fremgaar af selve Tratten. Navnlig efter N. V. L. er den forsaavidt ganske akcessorisk til denne, idet jo ethvert Forsøg paa at modificere Akcepten, bortseet fra den partielle Akcept, er unyttigt. Er Akcept først given, er Akceptanten med den samme Undtagelse forpligtet ganske efter Trattens Indhold. Udenfor dette er Akceptanten ogsaa forpligtet til at betale al den Skade, som opstaar af hans Forhaling med Indfrielsen, saasom Vexelrenter, Protestomkostninger o. s. v. (N. V. L. 36, 50 ff., 87)[1]).

6. Ogsaa i en anden vigtig Henseende kommer Akceptens akcessoriske Charakter til Syne. Dens nødvendige Forudsætning er, at det Dokument, hvortil den knytter sig, er en Vexel[2]). Mangler det en Vexels væsentlige Egenskaber, har Akcepten ingen vexelretslig Virkning (N. V. L. 7); derimod vil Akceptanten kunne blive forpligtet som Assignatar ved en Anvisning.

Konsekventsen heraf kunde synes at lede til, at Akceptanten heller ikke er vexelforpligtet, om Vexlen har tabt sin Kraft ved Præjudice. Ligesom imidlertid ogsaa Endossement kan finde Sted ved saadanne Vexler (jfr. ovenfor § 30), turde ogsaa Akceptens Gyldighed kunne opretholdes, idet den opfattes som indeholdende en Forpligtelse til at betale ved Sigt; ialfald kan vel dette antages, naar Akcepten er dateret, idet den da kan behandles som egen Vexel[3]). Akcept af præskriberet Vexel har vel neppe nogen Betydning og vil vanskelig forekomme.

7. Saafremt Dokumentet har de udvortes Betingelser for Vexelret, kommer den enkelte Vexelforpligtelses Selvstændighed ogsaa til Syne ved Akcepten. Denne er da ligefuldt bindende, om end samtlige andre Navne paa Vexlen ere falske eller tilhøre Personer, som ere uskikkede til at forpligte sig. Dette kunde i sig selv være usikkert, naar det ogsaa var Tilfældet med Trassentens Navn, ialfald hvor dette er falskt; thi Akcepten kan naturligen siges meddelt i Tillid til, at Betalingen kan afskrives

---

[1]) Jfr. Hartmann S. 333—4, Thöl § 81 (218). Jfr. ogsaa nedenfor § 42.

[2]) Om den fra først af er mangelfuld, er dog ligegyldigt, hvis den kun er gyldig, naar Akcepten gjøres gjældende; Akcept paa en først senere udfyldt Blanket kan saaledes ej nægtes vexelretslig Virkning. Jfr. Hartmann S. 316.

[3]) Jfr. Hartmann S. 316—17; jfr. dog Evaldsen S. 106.

paa Mellemværende med Trassenten, hvilket naturligvis er umuligt, naar dennes Navn er falskt[1]. Men paa den anden Side er det for Vexelrørelsens Skyld betænkeligt at gjøre Akceptens Gyldighed afhængig af en saadan udenforliggende, af Vexlen ikke synbar, Omstændighed. Og ifølge Regelen i N. V. L. 88 — der stemme med almindelig Vexelret — er derfor Akceptanten ligefuldt forpligtet i det nævnte Tilfælde (jfr. ovenfor S. 80—1).

8. Ifølge N. V. L. 95 hefter den egne Vexels Udsteder som en Akceptant. Dette kommer dog kun til Anvendelse paa de af de ovenfor fremstillede Regler, der gaa ud paa, at Akceptanten er Hovedmanden ved Vexelforpligtelsen; forsaavidt de angaa Akceptens akcessoriske Charakter, bliver der derimod naturligvis ikke Brug for dem.

---

[1]) Jfr. Thöl S. 280—1; Evaldsen, om Fuldmagt S. 142—3, Deuntzer l. c. S. 168 ff.

FEMTE KAPITEL.

Om Vexlens Betaling.

---

§ 39.

Vexlens Forfaldstid.

1. Forfaldstiden, hvoraf saavel Fordringshaverens som Skyldnerens Forpligtelser med Hensyn til Betalingen ere afhængige, fremgaar i Almindelighed af Vexlens eget Indhold (jfr. N. V. L. 3 og ovenfor S. 86 ff.).

Den hidtil gjældende Vexelret i Danmark og Norge gjorde et væsentligt Skaar i dette Indholds forbindende Kraft ved at indrømme Akceptanten otte Løbedage. Den nye Lov har i § 31 foretaget den vigtige Forandring at afskaffe disse[1]).

De to Dage, som ere omhandlede i N. V. L. 41, maa ingenlunde opfattes som Løbedage for Trassatus; de ere, ligesom de tidligere Respitdage i N. L. 5. 13. 14, jfr. Dansk Frdn. 1825 § 52, alene tilstaaede i Vexelejerens Gunst, hvad der noksom fremgaar deraf, at Protesten kan optages paa selve Forfaldsdag. Faktisk kunne de imidlertid komme en forsømmelig Vexel-Akceptant til Gode; men at hans Indfrielse af Vexlen her ej regnes for »god Betaling«, viser sig i hans Forpligtelse til at betale Omkostningerne ved Protesten, hvis Vexlen er forevist allerede paa selve Forfaldsdag.

Forfaldstiden udsættes forøvrigt til næste Søgnedag, naar den efter Vexlens Indhold egentlig skulde indtræffe paa en al-

---

[1]) Løbedage indrømmes fremdeles i den engelsk-nordamerikanske Vexelret (3 *days of grace*, der siden 1871 i England dog ikke tilstedes ved *a vista*, men ellers ved alle, ogsaa ikke-akcepterede Vexler, Byles S. 209—11), i Rusland (i det nye Udkast findes de ikke) og i enkelte central- og sydamerikanske Stater.

mindelig (ɔ: for Landets Borgere i Almindelighed gjældende) Helligdag (N. V. L. 91)[1]). N. V. L. har ikke her som D. W. O. og S. L. sondret mellem Udtrykkene Forfaldsdag og Betalingsdag, hvad der faar Betydning f. E. ved Præskriptionsfristens Beregning[2]).

2. Ved Sigtvexler (*a vista*)[3]) fremgaar Forfaldstiden kun tildels af Vexlens eget Indhold. Dens Indtræden er nemlig her forsaavidt lagt i Vexelejerens Haand, som han kan paaskynde den, saameget han vil, idet Vexlen ifølge N. V. L. 32 skal indfries strax ved Forevisningen, uden at der altsaa engang tilkommer Trassatus de samme 24 Timers Betænkningstid som ved Akcept af andre Vexler. Men for at ikke Formændenes Vexelforpligtelse skal vedvare i en uberegnelig Fremtid, har den nævnte § 32, gjennem Henvisning til § 19, fastsat en yderste Frist, inden hvilken Sigtvexlen skal være forevist til Betaling, medmindre Vexelretten skal være tabt ligeoverfor Formændene. Af den nævnte Henvisning følger ogsaa, at Lovens Frister kun gjælde, hvor ikke anden Frist er fastsat i selve Tratten eller Endossementet (jfr. ovenfor S. 152)[4]). Fristerne gjælde ligefuldt, om Sigtvexlen er akcepteret, men kun til Fordel for Formændene. Akceptanten selv er pligtig til at betale ved ny Sigt, indtil Vexelkravet mod ham er præskriberet; ved Beregningen af Præskriptionstiden vil dog ogsaa ligeoverfor ham Lovens Frister i § 19 faa sin Betydning, jfr. § 77[5]).

---

[1]) Jødiske Helligdage tages der altsaa ikke Hensyn til; jfr. Motiverne S. 17 og 97. De almindelige Helligdage i Sverige ere tildels forskjellige fra de danske og norske. I Sverige er ikke Skjærthorsdag Helligdag, ligesom ingen almindelig Bededag haves; omvendt ere derimod Hellig-Trekongersdag (6 Januar), Mariæ Bebudelsesdag (25 Marts) og St. Hansdag Helligdage. Danmark og Norge have fremdeles ganske samme Helligdage.

[2]) Jfr. Motiver S. 48 og 86. Den Udsættelse, der paa Grund af D. W. O. 93 er en Følge af de sommesteds, f. E. i Bremen, brugelige faste »Kassirtage«, er ukjendt i Norden.

[3]) Ved Efter-Sigtvexler fremgaar Forfaldstiden af Vexlens Indhold sammen med Akcepten; jfr. N. V. L. 19.

[4]) Til denne Frist kan ikke lægges de i N. V. L. 41 omhandlede to Dage; jfr. nedenfor i § 40, No. 3.

[5]) Jfr. Motiverne S. 39; Evaldsen S. 139—40. Paa samme Maade bortfalder heller ikke Vexelforpligtelsen for Udstederen af egen Vexel ved Fristens Oversiddelse; jfr. Dom af den tydske Reichsgericht af 26 April 1880 i Entsch. des Reichsgerichts in Civilsachen III. 7.

3. Ved Beregningen af de Tidsfrister, som ere satte i Vexlen, har Loven opstillet de fornødne deklaratoriske Regler i §§ 33, 34 og 90. Særlig kan her mærkes den i N. V. L. 34 indeholdte Forskrift, at, naar Vexlen er udstedt i et Land, hvor der endnu regnes efter gammel Stil (Rusland, Orienten), skulle Tidsbestemmelserne ansees givne efter gammel Stil, hvis ikke Andet fremgaar af Vexlen[1]), saasom ved Tilføjelse af »ny Stil«. Dette gjælder altsaa ogsaa ved Dagvexler, idet Forfaldsdagen saaledes rykkes 12 Dage længere ud end i Vexlen bestemt[2]). Ved Datovexler betalbare i de nordiske Lande maa, i Lighed med, hvad der udtrykkelig er fastsat i D. W. O. 34, Udstedelsesdagen først omsættes til ny Stil og derefter Forfaldsdagen i ny Stil udregnes efter de i N. V. L. 33 og 90 indeholdte Forskrifter, hvorimod man ikke maa ved Hjælp af disse først udregne Forfaldstiden efter gammel Stil og derpaa omsætte denne til ny Stil. Hvilken Fremgangsmaade man vælger, er ikke ligegyldigt, navnlig paa Grund af den Regel i N. V. L. 90, at den Dag ansees som Forfaldsdag, der ved sit Tal i Maaneden svarer til den, fra hvilken Tidsregningen begynder. Saaledes vil efter den første, her antagne Beregningsmaade, en i Rusland den 28 Febr. 1882 udstedt 3 Mdrs Datovexel være forfalden den 12 Juni s. A., men efter den sidstnævnte Beregningsmaade allerede 9 Juni[3]). Om Anvendelsen af denne Regel, hvor der er Vexelskyldnere i de forskjellige Lande, skal handles i Værkets sidste Afsnit.

§ 40.

Vexlens Forevisning til Betaling[4]).

1. Medens Forevisning til Akcept i Regelen ikke er et nødvendigt Led i Vexelomgangen, men kun et Vilkaar for den

[1]) Artiklen er affattet overensstemmende med den finske Lovs § 33, 2, idet D. W. O. 34 er noget fraveget.

[2]) Dette antages ogsaa i Tydskland, skjønt D. W. O. kun taler om Datovexler. Findes to Datoer, en over og en under Linien, ansees den øverste som hørende til gammel Stil og altsaa i Tvivlstilfælde som afgjørende. Jfr. Dommen hos Borchardt No. 425.

[3]) Jfr. hermed Evaldsen S. 142—3. Det russiske Udkast § 53 har samme Regel som D. W. O.

[4]) For ikke at splitte Materien er her, i Lighed med, hvad der er skeet i Akceptlæren, Forevisningspligten behandlet i sin Helhed og ikke blot, forsaavidt angaar Vexelejerens Forhold til Akceptanten.

særlige Regres i Anledning af manglende Akcept — ikke derimod for en senere Betalingsregres, — forholder det sig anderledes med Forevisning til Betaling.

Det følger med Nødvendighed af Vexelforpligtelsens Art, at man maa føre Bevis for Trassatens Ikke-Betaling, førend man kan kræve Vexlen indfriet af Trassent eller Endossenter. At Vexelejeren for at faa Betaling hos Trassatus maa indfinde sig hos denne, er, saalænge han ikke tillige er Akceptant, ligesaa selvfølgeligt, som hvor det gjælder at faa Akcept. Er Trassatus derimod allerede Akceptant og altsaa selv Vexelskyldner, skulde efter de almindelige civile Regler[1]) Akceptanten indfinde sig hos Vexelkreditor med sin Betaling. Denne Regel er imidlertid ganske uanvendelig paa saa raskt og videnom cirkulerende Papirer som Vexler og lignende merkantile Papirer; navnlig for store Handelshuse vil det være umuligt til enhver Tid at vide, paa hvilken Haand Vexlen for Øjeblikket er. Det er derfor overalt Regel, at Vexelejeren, hvad enten Vexlen er akcepteret eller ikke, har at indfinde sig hos Trassatus med sit Paakrav[2]). Da nu atter Vexlens Forevisning er nødvendig, for at lovligt Paakrav kan siges at være gjort — eftersom Betaling ikke kan fordres uden mod Vexlens Udlevering i kvitteret Stand — bliver altsaa Vexlens Forevisning til Betaling for Trassatus et nødvendigt Led i Vexelomgangen. Forpligtelsen gjælder imidlertid ikke blot ligeoverfor Formændene (N. V. L. 41), men ogsaa i Forhold til Akceptanten selv, idet denne ikke forinden ansees for at være *in mora* (N. V. L. 36).

2. Ligesom Forevisning til Betaling ikke med nogen Retsvirkning kan ske før Forfaldsdag, saaledes maa den, forsaavidt angaar Forholdet til Formændene, heller ikke først ske efter denne, da Regresskyldnernes Garanti for Vexlens Betaling nøje er knyttet til den fastsatte Tid og deres Vexelforpligtelse bortfalder, om denne oversiddes. N. V. L. 41 har dog i Lighed med

---

[1]) Herfra kan der i Danmark og Norge efter den almindelige Mening ikke engang gjøres Undtagelse ved Gjældsbreve, (der gaa ind under Frdn. 9 Febr. 1798); jfr. dog H. R. D. 8 Maj 1880 i Norsk Retst. s. A. S. 502. Ved de svenske löpande skuldsedlar ansees derimod Paakrav fra Fordringshaveren nødvendigt, naar ej Andet fremgaar af Brevets Indhold.

[2]) Saafremt Trassenten ønsker at sikre Betaling paa sit Hjemsted, kan han domiciliere Vexlen did.

de fleste andre Love tilstaaet Vexelejeren en Frist af to Søgnedage[1]) udover Forfaldsdag. Vistnok er denne Frist nærmest indrømmet til Optagelse af Protest; men Regelen er dog saaledes formet, at ogsaa Forevisningen kan foregaa senest paa anden Søgnedag efter Forfaldsdag. Dette hænger sammen med, at i det almindelige Tilfælde, da Protest maa optages for at opretholde Regresretten, har den private Forevisning ingen Betydning ligeoverfor Formændene, hvorfor Protestdokumentet, naar Forretningen er udført den sidste Dag, Intet oplyser om, paa hvilken Dag Vexelejerens private Forevisning maatte være foregaaet[2]). Imidlertid kan Forevisningen ligefuldt foregaa paa Protestfristens sidste Dag ogsaa, hvor Protest efter N. V. L. 42 er ufornøden.

N. V. L. 41 gjør det utvivlsomt, at Forevisning og Protest kan foregaa naarsomhelst inden de lovlige Timer paa selve Forfaldsdagen. I Virkeligheden har derfor Vexelejeren tre Dage til Forevisning og Protest.

3. Den i N. V. L. 41 opstillede Frist gjælder ikke ved *a vista* Vexler. Disse maa forevises og i Tilfælde protesteres inden den i N. V. L. 32 jfr. 19 fastsatte Frist, uden at der hertil kan lægges to Søgnedage[3]).

4. Da den private Forevisning som nævnt ingen Betydning har for Regressen udenfor det i N. V. L. 42 omhandlede Tilfælde, er det klart, at den er ufornøden for Vexelomgangen, og at Vexlens Forevisning til Betaling ikke behøver at foregaa førend gjennem Notarius' Opfordring til at betale; Forevisning og Protest kan altsaa falde sammen. Men det er ogsaa klart, at, saafremt Akceptanten for Notarius er rede til at betale, men uden Modbevis paastaar, at han ikke forud er krævet af Vexelejeren, er han ikke pligtig at betale Omkostningerne ved Pro-

---

[1]) Udtrykket anden Søgnedag gjør det utvivlsomt, at mellemkommende Helligdage ikke medregnes i de to Dage. Dette var tvivlsomt efter S. L. 43.

[2]) Jfr. Motiver S. 47—8. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 315.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 139; se ogsaa Motiver S. 17, idet den om Forevisning til Akcept anførte Grund ogsaa passer her. At § 41 ikke gjælder her, viser sig ogsaa i omvendt Retning til Fordel for Vexelejeren. Selv om Sigtvexlen er forevist tidligere, kan nemlig Protesten udsættes til den sidste Dag af den i N. V. L. 19 omhandlede Frist og behøver ikke at foretages 2den Søgnedag efter Forevisningen; dette fremgaar baade af N. V. L. 32 jfr. 19 og især deraf, at den private Forevisning ingen vexelretslig Betydning her har. Jfr. dog Welin S. 57 og Borchardt No. 418.

testen, hvad han derimod er, naar han efter forudgaaende sædvanlig Forevisning først betaler, naar Notarius er kommen i Huset[1]).

Nærmere Regler om Sted og Tid for Forevisningen findes i N. V. L. 89, hvilke kun ere deklaratoriske og altsaa staa tilbage for særskilt Overenskomst. Jfr. ovenfor S. 154 og nedenfor S. 226 ff.

5. I Begrebet Forevisning ligger det med Nødvendighed, at Vexlen selv haves tilstede[2]). Men selv om Vexlen forevises, har Forevisningen ingen Betydning, medmindre den foretages af En, der ogsaa gjennem Vexlen viser sin Ret til at kræve Betaling. Hvilke Legitimationer der i denne Henseende fordres, skal blive omhandlet særskilt i næste §.

Opnaaes der Betaling af Trassatus, er det ligegyldigt, for hvem Forevisningen er foregaaet. Nægtes den, kan Retsvirkningen heraf ikke indtræde, medmindre den er skeet for Trassaten selv eller En, der er bemyndiget til at handle paa hans Vegne (Associé, Prokurist).

6. Forevisningspligten gjælder i Forhold til Formændene selv, hvor Vexlen forhen har været protesteret *de non acceptatione*, men Vexelejeren ikke har benyttet sig af sin Adgang til Betalingsregres efter N. V. L. 29. Har han ikke gjort dette, opfatter nemlig Loven det, som om Vexelejeren vil afvente Forfaldsdag for at gjøre et nyt Forsøg, idet det jo kan være meget muligt, at de Hindringer, som tidligere stillede sig i Vejen for Akcepten, da ere bortfaldne. N. V. L. 41 har derfor paalagt Vexelejeren i dette Tilfælde fornyet Forevisning til Betaling, og, saafremt den nægtes, fornyet Protest, *de non solutione*, som et Vilkaar for Regressen.

Er derimod Betalingsregres efter N. V. L. 29 allerede paa-

---

[1]) En, ialfald i Christiania, meget sædvanlig Fremgangsmaade er det, at Præsentanten ligefør Forfaldsdag skriftlig underretter Trassatus om den i hans Besiddelse værende Vexel og opfordrer ham til dens Indfrielse paa Forfaldsdag. Vil og kan Trassatus betale, indfinder han sig da i Almindelighed selv hos Vexelejeren til Indfrielse. Gjør han det ikke, bliver Vexlen ligefuldt paa almindelig Maade præsenteret ham, førend den sendes Notarius til Protest. Dette er ogsaa nødvendigt for at paaføre Akceptanten Protestomkostningerne.

[2]) Om hvorledes denne Regel bliver at anvende, naar der er flere Exemplarer af Vexlen eller Kopier af den, skal blive undersøgt nedenfor (Kap. 8).

begyndt før Forfaldsdag[1]), vilde det være selvmodsigende at forlange Forevisning og Protest *de non solutione*, og denne er derfor i N. V. L. 41 i dette Tilfælde erklæret ufornøden. Loven har ogsaa her nærmere bestemt, hvilket Skridt der skal være afgjørende for, at Betalingsregres efter N. V. L. 29 ansees som begyndt. Giver denne Regres strax Anledning til Søgsmaal, er det første processuelle Skridt det afgjørende. Forsaavidt mindeligt Opgjør finder Sted, kommer det an paa, om Vexlen allerede før Forfaldsdag er indfriet af en Vexelskyldner. Regreskrav for sig alene er altsaa ikke tilstrækkeligt. Som Følge heraf maa Ejeren af en *de non acceptatione* protesteret Vexel være forsigtig med at sende Vexlen fra sig til Indfordring efter N. V. L. 29 nær under Forfaldsdag, da han isaafald udsætter sig for, at den hverken bliver betalt før Forfaldsdag af Regresskyldneren eller kan blive forevist Trassatus i betimelig Tid efter N. V. L. 41. Den protesterede Vexels Oversendelse til en Formand i betimelig Tid med Erklæring, at den er denne debiteret i løbende Mellemregning, turde man dog forøvrigt her kunne stille lige med Vexlens Indfrielse af Formanden[2]).

Den Endossent, der saaledes før Forfaldsdag har indfriet Vexlen efter N. V. L. 29, er altsaa berettiget til efter Forfaldsdag at fortsætte Regressen paa Grundlag af den i sin Tid optagne Protest *de non acceptatione*, uden at nogen Forevisning og ny Protest paa Forfaldsdag kræves. Hvor denne Indfrielse er skeet ad mindelig Vej, og Endossenten mødes med den Paastand, at Vexlen er præjudiceret efter Hovedregelen i N. V. L. 41, maa dog Formodningen være for, at Indfrielsen er skeet i betimelig Tid efter N. V. L. 41 2det P., da man ellers vilde nøde Endos-

---

[1]) At den er begyndt før Protestfristens Udløb, men efter Forfaldsdag, er ikke nok til at fritage fra Protest *de non solutione*. Jfr. Evaldsen S. 172—4.

[2]) Jfr. Motiver S. 47. Regelen stemmer i det Væsentlige med S. L. 43; i D. W. O. 41 er Forevisning og i Tilfælde Protest altid nødvendig, selv om Vexlen er protesteret *de non acceptatione*, da D. W. O. her kun kjender Sikkerhedsregres. Det havde maaske været konsekventest og mest praktisk for at forebygge uforskyldt Tab for Vexelejeren, om N. V. L. havde erklæret ny Forevisning og Protest overflødig overalt, hvor Vexelejeren ikke havde nøjet sig med Sikkerhedsregres. Den i Motiverne anførte Opfattelse, at Vexelejeren ved ikke at anstille Betalingsregres efter N. V. L. 29 maa ansees som den, der har erklæret at ville afvente Forfaldsdag, er neppe rigtig.

senten til ved Indfrielsen at skaffe sig et Notarialbevis, hvorom Loven ganske tier[1]).

7. Er Vexlen domicilieret, skal ifølge N.V.L. 43 — der med Hensyn til de nærmere Regler henviser til § 41 — Forevisningen ske hos Domiciliatus, eller, om saadan ikke er opgiven hverken af Trassenten eller ved Akcepten (N. V. L. 24), for Akceptanten selv, men ogsaa i sidste Tilfælde paa Betalingsstedet, ikke paa hans Bosted (jfr. ovenfor S. 94 ff.). Saafremt Trassatus ved en Vexel med (af Trassenten) opgiven Domiciliat har nægtet Akcept — og ikke en begyndt Regres efter N. V. L. 29 gjør enhver fornyet Forevisning overflødig, — bliver ogsaa Vexlen overensstemmende med § 43 jfr. 41 kun at forevise til Betaling for Domiciliaten. Har derimod, hvor Domiciliatus ikke har været opgiven af Trassenten, Trassatus nægtet Akcept (jfr. N. V. L. 18) og har Vexelejeren, skjønt Protest *de non acceptatione* i betimelig Tid er optagen, heller ikke her begyndt Regres efter § 29, saa spørges, om Forevisning til Betaling i dette Tilfælde skal foregaa paa Betalingsstedet eller paa Trassatens Bosted. At den ikke skal foregaa paa Betalingsstedet, fremgaar nu af Lovens egne Ord. Den i § 43 foreskrevne Forevisning paa Betalingsstedet, hvor ingen Domiciliat er nævnt, er nemlig knyttet til Tilværelsen af en Akceptant; thi § 43 1ste P. har kun nævnt »Akceptanten« og ikke som § 41 »Trassaten eller Akceptanten«, og dette er gjort med Flid, fordi man har anseet det hensigtsløst i dette Tilfælde at paabyde Trassatens Opsøgning paa Betalingsstedet[2]). Men heller ikke paa Trassatens Bosted (Adressestedet) synes der at kunne være Tale om Forevisning. Thi da Vexelejeren er berettiget til Betaling paa Domicilstedet og ingenlunde er tjent med i Stedet at faa den paa Trassatens Bosted, er han efter Vexlens eget Indhold ogsaa kun forpligtet til ved Forfalds-

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 174—6.

[2]) Jfr. Motiverne S. 51. Naar det her er sagt, at Regelen ikke skal iagttages ligeoverfor den Trassat, der ikke tillige er Akceptant, »idet det maa erindres, at der paa Grund af § 18 ikke forekommer nogen anden saadan Trassat end den, hos hvem der er protesteret for manglende Akcept,« — da maa det mærkes, at Forevisningspligten i Lovens § 18 er mere indskrænket end i Udkastets. Dette har imidlertid her ingen Betydning. — Er der Trassat (ikke Akceptant) ved Vexel med opgiven Domiciliat, bliver Vexlen efter Hovedregelen at forevise for denne sidste, ogsaa hvor Vexlen ikke har været forevist til Akcept.

tid at forevise paa Betalingsstedet. Da nu N.V.L. 43 i dette Tilfælde har fritaget ham for denne Pligt, er han, hvor Trassatus ved en Vexel med ikke opgiven Domiciliat har nægtet Akcept, i hvert Fald berettiget til at anstille Betalingsregres ifølge N.V.L. 29 i Kraft af den i betimelig Tid optagne Protest *de non acceptatione*, selv om ikke de i N.V.L. 41 2det P. opstillede Vilkaar ere tilstede[1]).

De særegne Regler om Forevisningspligten ved domicilierede Vexler gjælde dog kun Vexler, der i Lovens Forstand ere at anse som saadanne (ægte, egentlige Domicilvexler), altsaa kun Vexler, der af Trassenten ere gjorte betalbare paa fremmed Sted. Saafremt Trassatus — hvad stundom hænder, — ved Akcepten domicilierer Vexlen udenfor Trattens Indhold[2]), maa det erindres, at ifølge N.V.L. 22 er saadan Forandring at anse som uskreven (jfr. ovenfor S. 170), og Forevisning som Protest maa ligefuldt foregaa paa det Sted, hvorhen Vexlen er adresseret af Trassenten[3]).

Er Tratten ved Udstedelsen eller ved Akcepten gjort betalbar hos en Tredjemand paa selve Adressestedet, f. E. en Bank, er den ikke undergiven Reglerne for Domicilvexler, hvad der saaledes viser sig ved Protests Unødvendighed ligeoverfor Akceptanten (jfr. N.V.L. 43 i. f.). Alligevel er dette Tillæg ikke uden vexelretslig Betydning. Det maa nemlig ansees som en efter N.V.L. 89 bindende Overenskomst med Hensyn til det Sted, hvor Forevisning og Protest skal foregaa (jfr. ovenfor S. 95—6). Vexlen maa derfor her forevises hos Tredjemand. Alene hvis dette forgjæves er gjort, kunne de i N.V.L. 36 fastsatte Virkninger af Akceptantens Mora indtræde, da Vexelejeren kun herved har foretaget lovlig Forevisning; en Forevisning hos sig selv kan Akceptanten forkaste med den Erklæring, at han ikke selv holder Kasse og derfor er lovligen kommen overens med Vexelejeren

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 183.

[2]) Altsaa ved enten at domiciliere Vexlen, naar den slet ikke er domicilieret af Trassenten, eller ved at domiciliere den til et andet Sted end af denne opgivet.

[3]) Om Forevisning og Protest i et saadant Tilfælde alligevel foregaar paa det af Akceptanten opgivne Domicilsted, er dette i Forhold til Akceptanten ligegyldigt, da han her efter Hovedregelen i N.V.L. 44 vedbliver at hefte uden Forevisning og Protest. Om den tidligere svenske Ret se svensk H.R.D. 23 Marts 1877; Nytt jur. Ark. s. A. S. 228.

(eller hans Hjemmelsmand) om et andet Betalingssted. Og paa samme Sted maa Forevisning og Protest foregaa for at opretholde Vexelretten ligeoverfor Regresskyldnerne; thi hvad enten Tillægget er gjort allerede i Tratten eller først i Akcepten, er det bindende ogsaa for og mod dem. Dog maa vistnok ogsaa en hos Akceptanten selv foregaaet Forevisning og Protest være tilstrækkelig, naar han herunder afgiver Erklæring om hverken at betale selv eller ved den opgivne Tredjemand. Ligeledes, saafremt Tillægget maa forstaaes saaledes, at det giver Vexelejeren Valget mellem at forevise til Betaling hos Akceptanten selv eller hos Tredjemand, hvad dog i Tvivlstilfælde ingenlunde bør formodes[1]).

8. Egne Vexler maa forevises til Betaling for Vexeludstederen, medmindre de tillige ere forsynede med en Domiciliat, i hvilket Tilfælde N. V. L. 43 ogsaa her kommer til Anvendelse.

9. Forsaavidt Retsforholdet til Akceptanten (Udstederen af egen Vexel) angaar, og der altsaa spørges, om Virkningen af *mora* indtræder for denne (jfr. nedenfor § 42), kan lovlig Forevisning godtgjøres ved hvilkesomhelst almindelige Bevismidler, saasom Vidner eller Akceptantens egen Erkjendelse. Det er ogsaa utvivlsomt, at Akceptanten, mundtlig eller skriftlig, kan frafalde Forevisning og forpligte sig til at indfinde sig med Betalingen hos Vexelejeren[2]). Er i andet Tilfælde Forevisning paa Forfaldsdag forsømt, er Akceptanten først i Mora fra senere

---

[1]) I England, hvor Tilfældet særdeles hyppig forekommer, var det tidligere antaget, at et Tillæg i Akcepten, hvorved Akceptanten erklærede Vexlen betalbar i en Bank sammesteds, forbandt Vexelejeren til at forevise og optage Protest hos Banken. Men paa Grund af en Dom, der fastslog dette, blev der under Georg IV givet en Lov, hvorefter Vexelejeren, hvad Forholdet til Akceptanten angaar, i dette Tilfælde har Valget mellem at præsentere Vexlen for Akceptanten selv eller hos Banken, medmindre det udtrykkelig i Akcepten er tilføjet, at Vexlen alene er betalbar paa sidstnævnte Sted. I Forhold til Regresskyldnerne ansees det derimod fremdeles nødvendigt at forevise og protestere hos Tredjemand, og det hvad enten denne er opgiven i Tratten eller i Akcepten. Jfr. Byles S. 197 og 215—17. Jfr. hermed det Kjøbenhavnske Grosserer-Societets Skr. af 1861 S. 14, hvor den engelske Regel neppe er rigtig gjengiven. At der skulde kræves dobbelt Forevisning og Protest (baade hos Banken og Akceptanten), som der antydet, kan der ej være Tale om. — I Kjøbenhavn forekommer det her omhandlede Forhold ikke saa sjelden i senere Tid. I Norge er det endnu temmelig sjeldent.

[2]) Jfr. de hos Borchardt No. 489—92 anførte Domme.

Forevisning (jfr. N. V. L. 36) eller fra Indstævning til Retten. Selve Vexelretten mod Akceptanten (Udstederen af egen Vexel) tabes derimod i Almindelighed ikke, om Forevisning er aldeles forsømt, saalænge ikke desuden Præskription er indtraadt (N. V. L. 44). Derfra er der dog en vigtig Undtagelse, nemlig efter N. V. L. 43 i. f., naar der er en — enten af Trassenten eller af Akceptanten selv — opgiven Domiciliat. Vistnok nævner Loven her udtrykkelig kun Forsømmelse af Protest som Aarsag til Vexelrettens fuldkomne Tab ogsaa ligeoverfor Akceptanten. Men paa Grund af N. V. L. 42 jfr. 43, 1ste P. maa det antages, at, hvor Protest er undladt i Kraft af den førstnævnte §, tabes Vexelretten ogsaa ved Forsømmelse af Forevisning inden den i N. V. L. 41 fastsatte Tid. Se forøvrigt nedenfor § 46.

10. Forsaavidt angaar Retsforholdet til Trassent og Endossenter, maa en forgjæves Forevisning bevises ved Protest *de non solutione*, for at ikke Regresretten skal gaa ganske tabt; jfr. N. V. L. 41. Herfra er der dog gjort Undtagelse, hvor Protest er frafaldt (N. V. L. 42; jfr. videre nedenfor i § 46). Forevisningspligten i Forhold til Formændene er ved Tratter neppe Gjenstand for fuldstændig Fraskrivelse; dertil synes den at være for dybt grundet i Trattens Natur, om man end ikke herfor kan paaberaabe den Bestemmelse i N. V. L. 42, at Fritagelse fra Protest ikke befrir fra Forpligtelsen til at forevise paa Forfaldsdag. Noget Andet er det, at en udtrykkelig Erklæring om, at Tratten ikke netop behøver at forevises inden den i N. V. L. 41 opstillede sædvanlige Frist, vel maa ansees bindende for vedkommende Formand. Ligesaa er der neppe Noget til Hinder for at anse en i en egen, ikke domicilieret, Vexel indtagen Klausul, hvorved Udstederen forpligter sig til at indfinde sig med Betalingen hos Vexelejeren, som fuldgyldig[1]).

§ 41.

Om Vexelejerens Legitimation.

1. Medens enhver Ihændehaver af Vexlen som saadan ansees bemyndiget til at kræve Akcept, kan kun Kreditor (Vexel-

[1]) Jfr. hermed Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 519, Hofmanns Samling I. 313, II. 330; paa sidste Sted er Fritagelse for betimelig Forevisning anseet bindende i Forhold til Trassenten.

ejeren) selv eller ved Fuldmægtig kræve Betaling, da kun han kan give den her nødvendige Kvittering. I Principet er dette den samme Regel, som gjælder for al Betaling. Men i sin Anvendelse paa Vexler lempes den saaledes, at den i Virkeligheden bliver forskjellig fra den almindelige civilretslige.

Ifølge denne svarer Skyldneren for, at han har betalt til den sande Fordringshaver; viser det sig senere, at han har betalt til en Uvedkommende, der har bedraget ham f. E. ved falsk Transport eller Fuldmagt, maa han, hvor undskyldende end Omstændighederne have været, betale paany til den rette Mand. Allerede ved almindelige Gjældsbreve har den danske og norske Ret[1]), paa Grund af deres ved Frdn. 9 Febr. 1798 fremkaldte lette Omsættelighed, været tilbøjelig til at anse Skyldneren som befriet fra sin Forpligtelse, naar han saaledes i god Tro har betalt til En, der besidder Gjældsbrevet med en i Formen gyldig Adkomst, og dette maa vel i Danmark endog siges at være blevet praktisk gjældende Ret[2]). Men de Grunde, som her have gjort sig gjældende, blive ved Vexler og lignende merkantile Papirer[3]) saa stærke, at de overalt have afændret den civile Regel i Skyldnerens Gunst. Vexlen skal nemlig strengt indfries paa selve Forfaldsdagen, eller der maa ialfald strax afgives Erklæring, om man vil betale. Der er derfor ingen Tid levnet Trassatus til nøjere at undersøge Adkomstens Rigtighed. Har Præsentanten en i Formen udadlelig Adkomst til den Vexel, hvoraf han er i Besiddelse, eller har han den i Hænde med Kvittering fra den tilsyneladende Vexelejer, maa den godtroende Vexelbetaler billigvis være fri for ethvert nyt Paakrav og i sit Mellemværende med Trassenten kunne anse Vexlen som lovligen indfriet for hans Regning. Denne Grundsætning, der længe har været gjældende i al Vexelret, er ogsaa opstillet i N. V. L. 39,

---

[1]) Anderledes derimod i svensk Ret paa Grund af dens oven (S. 132) forklarede afvigende Opfattelse af sædvanlige skuldebref.

[2]) Jfr. især Ørsted Hb. V. 141, jfr. VI. 647, Evaldsen, om Skyldnerens Mora S. 58, Aagesen, Indledning til den danske Formueret S. 716 ff.; jfr. derimod Nellemann, den ordinære civile Procesmaade. 2 Udg. S. 566 ff. og Civilpr. alm. Del. 2den Udg. S. 323. For den norske Ret se Schweigaards Proces I. § 114.

[3]) I Sverige maa ved löpande skuldebref betales til enhver Ihændehaver, uden at denne trænger nogensomhelst Transport.

hvis første Punktum fritager Vexelbetaleren for at prøve Ægtheden af Endossementer (og Fuldmagt), naar han paa Forfaldstid betaler til den, der har den i §ens 1ste P. forklarede ydre Adkomst.

2. Saafremt ikke Ihændehaveren er første Vexelmodtager og altsaa legitimeret gjennem Vexlens Text, vil den Undersøgelse, som Trassatus har at anstille, gaa ud paa, om Ihændehaveren »ved en behørig sammenhængende og til ham fortsat Række af fuldstændige eller Blanko-Endossementer viser sig at være Vexlens Ejer«. N. V. L. 39 har nu, sammenholdt med N. V. L. 12 og 13 herigjennem kortelig udtrykt det Samme, som udførligere er sagt i D. W. O. 36: »Det første Endossement maa være undertegnet med Remittentens Navn og hvert følgende Endossement med dens Navn, hvem det umiddelbart foregaaende Endossement angiver som Endossatar. Om et Blanko-Endossement efterfølges af et fuldstændigt Endossement, da skal det antages, at det sidstnævnte Endossements Udsteder har erhvervet Vexlen gjennem Blanko-Endossement«[1]).

Ligesaa fremgaar det af N. V. L. 39, at saafremt det sidste Endossement er *in blanco*, er, undeForudsætning af, at den tidligere Række er i Orden, enhver Besidder fuldt legitimeret som Vexelejer (jfr. ovenfor S. 125—6)[2]).

3. For Bedømmelsen af Endossementsrækkens behørige Sammenhæng har D.W. O. 36 ogsaa opstillet følgende Sætning: »Udstrøgne Endossementer blive ved Prøvelse af Legitimationen at anse som uskrevne«. Denne Regel er ikke optagen i N. V. L. 39, da den tildels er grundet paa en urigtig Forudsætning[3]). Ganske vist er det saa, at en Vexelejer stundom udfærdiger et Endossement i Anledning af en kun paatænkt Overdragelse, der ikke

---

[1]) Jfr. hermed Domme hos Borchardt No. 435, 436, 445, 446 og 455, og Wächter I. 634—5, bl. A. om Afvigelser i Endossentens og den nærmest forudgaaende Endossatars Navn. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 159—60. Det skader ikke Legitimationen, at Vexlen er endosseret af Trassenten og derefter af Remittenten, da det første Endossement er overflødigt. Heller ikke skader det, at et foregaaende Endossement har yngre Datum end et senere, da Datum ved Endossementer er uden Betydning. Jfr. Evaldsen S. 161—2.

[2]) Om det Tilfælde, at Vexelejeren, der har villet udfylde det sidste Blanko-Endossement med sit Navn (N. V. L. 13), fejlagtig udfylder et tidligere Blanko-Endossement, se Evaldsen S. 160—1.

[3]) Jfr. Motiverne S. 45—6.

kommer til Virkelighed, og at han senere udstryger det, hvad der staar ham fuldkommen frit, saalænge han ej har udleveret Vexlen (jfr. ovenfor S. 125). Og det er klart, at et saadant mellemkommende, udstrøget Endossement ej bør have Magt til at forstyrre Giro-Rækkens Sammenhæng. Ligesaa maa det antages, at en Vexel, ogsaa udenfor Regressen, kan føres tilbage til en tidligere Ejer ved at udstryge mellemliggende Endossementer[1]), og i dette Tilfælde bør de ogsaa ansees som uskrevne. Men Loven omtaler selv et ganske andet Tilfælde af Udstrygning, nemlig den, der stundom sker for at udslette en Vexelskyldners Forpligtelse (N. V. L. 49, 2), medens den aldeles ikke har til Hensigt at tilintetgjøre Endossementets andre Retsvirkninger. Det er derfor ligesaa klart, at en af saadan Grund skeet Udstrygning heller ikke bør kunne forstyrre den Sammenhæng i Hjemmelsmændenes Kjæde, som uden den vilde have fundet Sted, men at Endossementet ligefuldt bør medregnes ved Legitimationens Prøvelse. Der kan desuden endnu tænkes andre Tilfælde, f. E. at Udstrygningen er skeet for at dække en Forbrydelse. Hvilket af disse forskjellige Slags Udstrygninger man har for sig i det foreliggende Tilfælde, derom kan der neppe siges Noget i sin Almindelighed; men det maa afgjøres ganske efter de særlige Omstændigheder[2]).

Er ikke et helt Endossement overstrøget, men enkelte Dele deraf, kan ogsaa Forholdet være af forskjellig Art. Hvad særlig angaar det Tilfælde, at Endossatarens Navn er overstrøget, saa er ikke dermed Endossementet forvandlet til et Blanko-Endossement, og hvad enten det følgende Endossement er undertegnet af den, hvis Navn som Endossatar er overstrøget i det foregaaende Endossement, eller af en Tredjemand, vil der i Almindelighed opstaa et Hul i Rækken[3]). Er derimod kun uvæsentlige Ord i Endossementsformelen overstrøgne, kan det ikke have større Betydning, end om de fra først af ganske have manglet.

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 54—7, hvor det tillige, skjønt neppe med Grund, er antaget, at saadan Udstrygning er unødvendig ogsaa udenfor Regressen; jfr. Thöl S. 509.

[2]) Jfr. hermed Evaldsen S. 162—4. Om betydningsløse Endossementer, der kunde være, men ikke ere udstrøgne, se Thöl S. 509, Hindenburg S. 59, 104—5.

[3]) Jfr. Dom af R. O. H. G. 19 Febr. 1875 hos Borchardt No. 441, 8; Wächter I. 638.

4. Loven har som nævnt udtrykkelig fritaget den Trassat, som ved eller efter Forfaldstid indfrir Vexlen, fra at prøve Endossementernes Ægthed, naar en saadan udvortes gyldig Adkomst er tilstede. Det første Udkast tilføjede desuden, at han var fri for Ansvar, naar han havde handlet i god Tro og uden grov Uagtsomhed. Dette Tillæg, som forøvrigt ikke blot sigtede til Ægtheden, udgik efter Forslag af den svenske Højesteret, der fandt, at det ikke hørte hjemme i Vexelloven[1]). Det er klart, at det ikke har været Meningen med denne Udeladelse at beskytte den Trassat, som ikke er i god Tro. De almindelige civilretslige Regler om *mala fides* (herunder ogsaa iberegnet grov Uagtsomhed)[2]) maa være tilstrækkelige til at ophæve den Fritagelse for videre Granskning, som Vexellovens § 39 har opstillet for regelmæssige Forholde. Er der særlige Omstændigheder, som bør vække Mistanke om Forfalskning, f. E. Rasur i sidste Endossatars Navn, eller om Tyveri, f. E. Præsentantens Personlighed, bør Trassaten, før han betaler, anstille nærmere Undersøgelser. Betaler han uden at iagttage denne Forsigtighedsregel, og det siden viser sig, at Vexlen er kommen paa urette Haand, faar han finde sig i at betale paany, ligesom han ikke faar nogen Ret til Dækning. Dette følger af de civilretslige Skadeserstatningsregler og af den med N. V. L. 39 sammenhængende N. V. L. 76, der ikke beskytter den Erhverver mod Vindikation, som trods Hjemmelsmandens udvortes gyldige Adkomst ikke har været i god Tro. Men den samme § begrænser tillige den her omhandlede Forpligtelse, saaledes at den kun kan gjælde saadanne Fejl, der, om de virkelig ere tilstede, ialfald burde have været bekjendte for Vexelejeren selv; grundet Mistanke om et tidligere Endossements Falskhed er altsaa ikke i sig selv tilstrækkelig til at begrunde Nægtelse af Betaling[3]).

5. I det her forklarede Tilfælde er altsaa Trassaten endog forpligtet til en nærmere Prøvelse. Hvorvidt han er berettiget

---

[1]) Se Betænkning S. 52.
[2]) Jfr. Motiverne S. 46.
[3]) Jfr. hermed Aagesen Indledning S. 721; Borchardt No. 431; Lagberedningens Motiver S. 9 (Welin S. 61). Saaledes ogsaa engelsk Ret, Borchardt Saml. I. 201. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 167—8 om Meddelelse til Trassatus angaaende Tyveri af Vexlen o. desl.

til at prøve Ægtheden, d. v. s. til at tage sig den dertil fornødne Tid, har Loven ikke udtalt sig om. Har han ikke akcepteret, løser Spørgsmaalet sig simpelthen derved, at han gjør Prøvelsen til Vilkaar for Betaling[1]), og imidlertid faar Præsentanten, om den i N.V.L. 41 fastsatte Frist ellers forløber, optage Protest for at sikre sig Regressen. Er Trassaten derimod tillige Akceptant, maa han vistnok betale paa Forfaldstid uden nærmere Prøvelse, medmindre der er særlige Omstændigheder tilstede, som vække Mistanke. Hans Ret falder altsaa her sammen med hans Pligt[2]).

6. Paastaar Præsentanten kun at være Fuldmægtig, bliver det Mandantens Adkomst, der skal prøves efter N. V. L. 39. Ved Spørgsmaalet om Fuldmagtens Rigtighed ere kun de sædvanlige civile Retsregler vejledende[3]). Blandt disse maa særlig her fremhæves den, at Indehaveren af et behørig kvitteret Gjældsbrev ansees for bemyndiget til at modtage Betaling; om Prøvelsen af en saadan Kvitterings Ægthed man det Samme gjælde som ved Endossementerne. Har Fuldmægtigen Prokura-Endossement, kan han kvittere i eget Navn (jfr. N.V. L. 16).

7. N.V. L. 39 taler kun om Prøvelse af Adkomstens formelle Rigtighed. Er den udvortes i Orden, har Vexelbetaleren Intet med at undersøge dens indre Retmæssighed, saasom om Hjemmelsmanden har været sit Bo raadig, om en kvindelig Endossent er ugift o. desl.; thi saadanne Undersøgelser vilde være til endnu større Hindring for Vexelrørelsen end Prøvelse af Ægtheden. Selv om Vexelbetaleren ved, at det sidste Endossement er udstedt af en Mand, der har tabt Raadigheden over sit Bo, af en gift Kvinde uden Mandens Samtykke, eller af en Prokurist, der ingen Fuldmagt havde, er dette neppe tilstrækkeligt til at grunde et Afslag, medmindre man tillige kjender Omstændigheder, der tale for Vexelejerens onde Tro; thi det er jo meget muligt, at Manglen kan være rettet ved en Ratihabition eller andet Samtykke, og naar dette af Vexelejeren paastaaes at være Tilfældet,

---

[1]) En uberettiget Paastand herom kan dog faa Indflydelse paa hans Retsforhold til Trassenten.

[2]) Jfr. Hartmann S. 359 ff.; Thöl S. 513.

[3]) En svensk Retssag angaaende en Fuldmægtigs Kompetence til at indfri Vexlen findes i Nytt jur. Ark. 1877. S. 550.

har Trassatus hverken i N. V. L. 39 eller i almindelige civile Retsregler Hjemmel til at nægte Betaling[1]).

8. Om Trassatens Pligt til at prøve Præsentantens Identitet med den Person, der efter Vexlens Indhold skal være dens Ejer, har Loven ikke udtalt sig. Der maa imidlertid her gjælde noget Lignende som om Prøvelse af Endossementernes Ægthed. Besiddelse af Vexlen medfører en Formodning for Præsentanten, som er tilstrækkelig for Trassatus, naar den ikke opvejes af særegne Omstændigheder, saasom Kundskab om et begaaet Tyveri, Præsentantens Personlighed. Trassatus kan derfor i Almindelighed i det Højeste kun fordre en ganske overfladisk Legitimation for, at Præsentanten bærer Vexelejerens Navn (f. E. at han er i Besiddelse af Breve, hvis Adresse lyde paa dette). Er det sidste Endossement *in blanco*, kan der intetsomhelst Bevis fordres for, at Præsentanten er den, han udgiver sig for[2]).

9. Ifølge N. V. L. 39 er det kun den, som gjennem Endossement eller lignende vexelretslig Adkomst (jfr. nedenfor) er bleven Vexelejer, der kan fordre Betaling uden videre Beviser for sin Adkomst end det der forklarede. Er hans Adkomst af anden Art, bliver hans Fordringsret at bedømme efter de civile Regler. Er den almindelig Cession, ville imidlertid disse i dansk og norsk Ret lede til, at Vexelejeren er ligesaa gunstig stillet; anderledes derimod i svensk Ret (jfr. ovenfor S. 146—7).

10. Den i N. V. L. 39 opstillede Ret og Pligt at betale Vexlen til den, der har en saadan udvortes lovlig Adkomst, gjælder egentlig kun, naar Vexlen indfries ved Forfaldstid.

Indfries Vexlen før Forfaldstid, har N. V. L. 40 opstillet en for Trassatus meget ugunstigere Regel, idet han nemlig, naar det senere maatte vise sig, at Betalingen er erlagt til en uretmæssig Ihændehaver, svarer for den deraf følgende Skade. Trassaten betaler altsaa før Forfaldsdag paa eget Eventyr.

Denne Forskjel i Retsregler hænger sammen med Trassatens forskjellige Retsstilling før og ved Forfaldstid. Det i Tratten liggende Mandat er knyttet til et vist Tidspunkt og det ikke blot saa, at Trassaten skal betale ved Forfaldsdag, men og saaledes,

[1]) Jfr. hermed Thöl S. 507, Hartmann S. 359, Borchardt No. 431; Dom af R. O. H. G. 31 Maj 1878 i Entsch. XXIII. 356, Wächter I. 646.

[2]) Jfr. hermed Thöl S. 514, Hartmann S. 362 ff., Hindenburg Vexelret, Anhang S. 35.

at han ikke maa betale før. Er Tratten akcepteret, har derigjennem Trassaten ogsaa forpligtet sig til at følge det i Tratten liggende Mandat. Paa samme Maade har Udstederen af den egne Vexel ligeoverfor alle Vexelejere forpligtet sig til først at betale ved Forfaldstid. Nødvendigheden af at fastholde denne Begrænsning af Forpligtelsen bliver mere indlysende, naar det betænkes, at Misbrug af Vexlen i andet Fald vil blive væsentlig lettet. Er der i Vexlens Løbetid indtraadt en eller anden Forstyrrelse, f. E. ved Vexlens Tab eller ved svigagtig Benyttelse af et Duplikat, har den rette Ejer saavelsom Regresskyldneren en ikke liden Sikkerhed imod de skadelige Følger heraf, saalænge de kunne stole paa, at Vexlen ikke bliver indfriet før Forfaldsdag, idet der da gjerne vil være levnet nogen Tid ialfald til at advare Trassatus om, at Vexlen kan være kommen paa urette Haand. Enkelte ældre Vexellove forbød derfor ogsaa ligefrem Betaling før Forfaldsdag (se f. E. D. L. 5. 14. 21, N. L. 5. 13. 19). I nyere Love har man nøjet sig med at erklære Vexelbetaleren ansvarlig for Betaling til uretmæssig Ihændehaver, naar han saaledes har overtraadt den i Vexelforholdets Natur liggende Forsigtighedsregel og unødigen indfriet Vexlen før Forfaldsdag; se *Code de commerce* art. 144, Dansk Frdn. 1825 § 51, Belgisk L. art. 37 og nu N. V. L. 40[1]). (Jfr. Motiver S. 44).

Det maa forøvrigt indrømmes, at Trassaten i visse Tilfælde kommer i en gunstigere Stilling, naar han ved Indfrielse af Vexlen før Forfaldsdag lader sig den endossere istedetfor kvittere, og at han herved tildels kan omgaa den i N. V. L. 40 opstillede Regel[2]).

At Trassaten ved Betaling før Forfaldsdag til en uretmæssig Ihændehaver svarer for deraf følgende Skade, viser sig, naar han er Akceptant, deri, at han ligefuldt bliver forpligtet til at betale den rette Ejer, naar denne senere melder sig med den akcepterede Vexel i Hænde. Er han kun Trassat, vil han, saafremt han

---

[1]) I Tydskland overlod man ved Forfattelsen af D. W. O. Spørgsmaalets Løsning til Praxis overensstemmende med Civilrettens Grundsætninger; Theorien synes dog nærmest at være for den samme Regel, som er optagen i N. V. L. 40; jfr. Thöl § 86 (222) S. 299—300, Renaud 3 Aufl. S. 214 og Hartmann S. 349. Den schweiz. Lov af 1881 § 760 siger derimod udtrykkelig, at Betaling før Forfaldsdag sker paa Betalerens egen Risiko. I den engelske Ret følges i det Væsentlige samme Regel; se Borchardt Samml. I. 201.

[2]) Jfr. Motiverne S. 44—5, Welin S. 59, Thöl S. 300 ff.

siden nægter Betaling til rette Vexelejer, ikke blot have tabt Dækningsret ligeoverfor Trassenten, men ogsaa komme til at tilsvare, hvad denne udover Vexelsummen har maattet betale under Regressen.

11. Kræves Akceptanten først efter Forfaldstid, under Regressen, gjælder ikke heller uden videre den i N. V. L. 39 opstillede Regel om Legitimationen, medmindre Vexlen fremdeles er paa sidste Vexelejers Haand. I andre Tilfælde maa Regelen blive at anvende med nogen Lempelse.

At Akceptanten ikke af den Vexelskyldner, der vender sig mod ham efterat have indfriet Vexlen under Regressen, kan fordre noget stærkere Bevis for Ejendomsretten end det i N. V. L. 39 opstillede, er klart. Den i N. V. L. 39 omhandlede Legitimation vil ogsaa ofte i dette Tilfælde være tilstede; Vexlen vil nemlig da hyppig være forsynet med sidste Vexelejers Navntegning, og denne kan, da den ogsaa betyder Blanko-Endossement, tjene som fuld Hjemmel efter § 39[1]). Men selv om saadan Navntegning ikke findes, vil den indfriende Formand kunne skaffe sig den i § 39 nævnte Legitimation ved at benytte sin Ret efter N. V. L. 55 til at udstryge de efterfølgende Endossementer; thi han staar da, forudsat at den tidligere Endossementsrække er i Orden, som sidste Vexelejer. Men selv om de efterfølgende Endossementer ikke ere udstrøgne ved Vexlens Forevisning af en regressøgende Vexelskyldner, maa dog hans Besiddelse af Vexlen og Protesten frembringe saa stærk Formodning for Rigtigheden af hans Paastand om at have indfriet Vexlen, at enhver tidligere Vexelskyldner og særlig Akceptanten trygt kan betale uden Hensyn til, at han ikke har benyttet sig af sin Ret til at udstryge de følgende Endossementer; han kan jo nemlig naarsomhelst lukke enhver Indvending ved at foretage Udstrygningen[2]).

12. N. V. L. 39 gjælder efter sine Ord kun Legitimationen ligeoverfor Trassaten (Akceptanten og Udsteder af egen Vexel). Da imidlertid Vexellovens 8de Kapitel ingen særegne Regler indeholder om Legitimation, maa §en ialfald analogisk blive at

---

[1]) Har han almindelig Kvittering, gaar han jo ligefrem ind under N. V. L. 51, idet han her har Bevis for at have indfriet Vexlen.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 57; Hartmann S. 357—8, Thöl S. 511—13 og mange Domme hos Borchardt No. 437 og 441. Jfr. dog ogsaa svensk H. R. D. 2 Novbr. 1876 i Nytt jur. Ark. s. A. S. 422 ff.

anvende ved Regressen ligeoverfor andre Vexelskyldnere. Heraf følger altsaa, at en Endossatar kun kan søge Regres, naar han kan fremvise en, efter de i det Foregaaende fremstillede Regler sammenhængende, Række af Endossementer som sin Hjemmel. Man har imidlertid herfra villet gjøre en Undtagelse ved Regres ligeoverfor dem, der have tegnet Endossement, efterat et i Rækken værende Hul opstod, idet disse trods Manglen synes at maatte være bundne ved sin egen Vexelerklæring[1]). Herimod maa det imidlertid indvendes, at, da saadanne Endossementer ingen Ejendomsret til Vexlen overdrage, kunne de neppe heller paaføre Underskriverne nogen vexelretslig Forpligtelse. En anden Sag er det, at civilretsligt Ansvar efter Omstændighederne vil kunne gjøres gjældende mod dem[2]).

13. Under den Betalingsregres, der foregaar før Forfaldstid efter N. V. L. 29, maa ogsaa de her forklarede Regler om Legitimationen komme til Anvendelse[3]). Har en Tredjemand efter Forfaldstid indfriet Vexlen, maa Legitimation efter N. V. L. 39 finde Sted.

§ 42.

Betalingens Gjenstand. Akceptantens Mora.

1. Naar den overensstemmende med det Foregaaende legitimerede Vexelejer paa Forfaldstid foreviser Vexlen til Betaling, maa enhver Akceptant (Udsteder af egen Vexel) og enhver anden Trassatus, der ikke vil nægte at honorere Tratten, betale kontant efter Vexlens Indhold mod dens Udlevering i kvitteret Stand. Vexelejeren er ikke pligtig til at finde sig i Afregning, omend Trassatus har likvid Modfordring paa ham.

---

[1]) Hindenburg S. 74—5.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 164 ff., Thöl § 130 Note 22, Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 455 a.

[3]) Den sidste Vexelejer maa altsaa have saadan Adkomst som i N. V. L. 39 nævnt. Hertil var der ogsaa sigtet i det første Udkasts § 29 ved Udtrykket »med behørig Adkomst« (jfr. Motiverne S. 36), hvilket blev slettet, ikke fordi man var uenig i Tanken, men af andre Grunde, jfr. Betænkning p. XI—XII. Det kan ogsaa mærkes, at N. V. L. 29, 2 bruger Udtrykket »Vexelejeren«, hvad der i Grunden allerede indeholder en Henvisning til § 39.

2. Vexlen skal betales i den Myntsort, hvorpaa den lyder; N. V. L. 35, 1ste P. (jfr. *Code de comm.*, art. 143, dansk Frdn. 1825 § 45 i. f., S. L. 38). Er der altsaa flere gangbare Myntsorter, saasom Guld og Sølv — hvad der forøvrigt ikke for Tiden er praktisk i de nordiske Lande — paa Betalingsstedet, saa er Vexlens Indhold afgjørende, og det Samme gjælder om Betaling i Guld eller Sedler; Vexelbetaleren kan ikke som ellers vælge at betale med disse, naar Vexlen udtrykkelig lyder paa Metal[1]).

Noget forskjellig herfra er efter samme § Regelen, naar den Myntsort, hvorpaa Vexlen lyder, »ikke er gangbar paa Betalingsstedet« ɔ: naar Vexlen lyder paa fremmed Mynt. Formodningen er her for, at denne kun er nævnt som Maalestok for Vexelsummens Beregning, og ifølge N. V. L. 35, 2det P. har derfor Vexelejeren her i Almindelighed frit Valg mellem at betale i den fremmede Mynt eller i indenlandske Penge[2]) efter Kurs. Dette er dog kun en deklaratorisk Regel, der passer paa det almindelige Tilfælde, at Tratten ingen nærmere Forskrift indeholder. Intet er til Hinder for, at Vexelbetaleren ogsaa her bindes med Hensyn til Betalingsmidlet; men det maa ske ved et udtrykkeligt Tillæg, f. E. »effektiv« ved den fremmede Myntsort. Er der ved denne Forskjel mellem dens Seddel- og Myntværdi, kan Trassenten ved fornødent Tillæg ogsaa sikre sig Betaling i Metal. Er den fremmede Myntsort ikke at erholde paa Betalingsstedet, kan Vexelejeren som ellers, naar der ej faaes Betaling efter Trattens Indhold, optage Protest og søge Regres. Hos den indenlandske Akceptant kan her neppe Andet end Erstatning faaes tilkjendt ved Dom[3]). Skjønt det ikke er udtrykkelig nævnt i Loven, er der dog, da dens Regler herom ere rent deklaratoriske, Intet til Hinder for, at Trassatus bindes til at betale i indenlandske Penge, uagtet han maaske ellers vilde foretrække at betale i fremmed Mynt[4]).

---

[1]) Jfr. hermed Hallagers Obligationsret 2 Udg. I. 128; Evaldsen S. 145.

[2]) I N. V. L. 35 staar »indenlandsk Mynt«, medens der i det første Udkast stod »Penge«; denne Forandring kan dog ikke have den Virkning, at Vexelejeren her kan forlange Betaling i Metal; »Mynt« har her ikke anden Betydning end »Penge«, jfr. ogsaa N. V. L. 51 og Betænkning p. XII.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 146.

[4]) Jfr. Motiverne S. 40—1.

3. Den Kurs, som skal lægges til Grund ved Betalingen i indenlandske Penge af Vexler lydende paa fremmed Mynt, er ifølge N. V. L. 35 »den Vexelkurs, hvortil paa det Sted, hvor Betalingen sker, eller paa nærmeste indenlandske Vexelplads Vexler udstedte i den fremmede Myntsort og lydende paa Betaling ved Sigt, kjøbes paa den Tid, Indfrielsen sker.« Man har ment, at denne Regel, der ogsaa skal følges ved Regressen (N. V. L. 51), i Anvendelsen kan lede til Vanskeligheder[1]). Vexler i den fremmede Myntsort kunne saaledes have forskjellig Kurs paa samme Tid og Sted, eftersom Vexlerne lyde paa en Hovedplads i det fremmede Land eller paa en for Forretningsverdenen mindre vigtig By, og eftersom Vexlen kjøbes af en solid Bank eller af en ubekjendt Person; i første Tilfælde er den højere, i sidste lavere. Det maa imidlertid her nøje mærkes, at §en sætter som afgjørende »den Vexelkurs, hvortil Vexler kjøbes«, og ikke den, hvortil de »kunne[2]) kjøbes«. Lovtexten taler derfor selv nærmest for den naturlige Regel, at det er den almindelige Pris for Vexler paa den for Handelsomsætningen vigtigste fremmede Plads, som er den afgjørende, og at det ikke kommer an paa den lavere Pris, der maatte betales i de ovennævnte Tilfælde. Noteres der paa Stedet en Børskurs[3]), maa Formodningen være for dennes Rigtighed, saaledes at den, der paastaar noget Andet, har Bevisbyrden. Haves ikke noget saadant Bevis for Vexelkursen, maa en autoriseret Mæglers eller tvende Sagkyndiges Attest have den samme Virkning. Man vil saaledes vistnok efter almindelige Bevisregler komme til lignende Resultater som de,

---

[1]) Jfr. dansk Rigsdagstidende 1879—80, Landsthingets Forhandl. Sp. 597—8. Regelen er i det Væsentlige optagen efter S. L. 38, medens D. W. O. slet ikke har nogen Regel herom i sin Art. 37, men først for Regresfordringen i Art. 50 og 51, og her en noget forskjellig. N. V. L.s Regel er i det Væsentlige stemmende med den, der hidtil sædvansmæssig har været fulgt i Danmark og Norge; jfr. især Grosserer-Societetets Komites Skr. af 1861 S. 12—13.

[2]) Saaledes stod der i det første Udkast; men Ordet udelodes »for klarere at betegne, at det er den almindelige Pris, som er den afgjørende«; Betænkning p. XII.

[3]) Jfr. for Kjøbenhavn Indenrigsministeriets Bekjendtgjørelse ang. Notering paa Kjøbenhavns Børs af (Salgs) Kursen paa tydsk, engelsk, fransk, belgisk og hollandsk Mynt, af 6 Novb. 1880. I Christiania noteres der nu i Anledning af den nye Vexellov Børskurs paa *a vista* Vexler paa London, Hamburg, Amsterdam og Paris. — Noteres Kurs paa selve Betalingsdagen, bør vel den sidst noterede Kurs være afgjørende. Jfr. Bilag B til Motiverne, S. 19.

der udtrykkelig ere opstillede i D. W. O. 50. Er der forskjellig Kurs for Kjøb og Salg af *a vista* Vexler, er Salgskursen afgjørende med Hensyn til, for hvilken Pris Vexlen er at faa kjøbt. Findes kun en Kurs, uden at der tilføjes, om det er for Kjøb eller Salg, maa vistnok Formodningen være for, at Vexlerne kunne kjøbes til den Pris. Er forskjellig Kurs noteret paa forskjellige Pladse i det fremmede Land, f. E. som stundom i Stockholm paa Hamburg og Berlin, maa Vexelbetaleren alligevel, efter den oven opstillede Grundsætning, betale efter Kursen for Vexler lydende paa den Plads, som er Hovedmarkedet for Omsætningen med det fremmede Land, altsaa i det nævnte Tilfælde utvivlsomt Hamburg[1]).

4. Er der paa Betalingsstedet ingen Vexelkurs for vedkommende Myntsort, er Kursen paa nærmeste indenlandske Vexelplads afgjørende. Kursen paa udenlandsk Vexelplads har altsaa ikke Fortrinet for Kursen paa den indenlandske, selv om den ligger Betalingsstedet nærmere end denne[2]). Men selv om der aldeles ingen indenlandsk Vexelplads er, hvor Kurs findes paa vedkommende fremmede Myntsort — hvad der let kan hænde f. E. ved Pjaster og Rubler — har Loven ikke tillagt Kursen paa nærmeste udenlandske Vexelplads nogen Betydning. Der spørges da, om man uden Lovens Hjælp kan følge den Fremgangsmaade, som tidligere sædvansmæssig har været fulgt i Kjøbenhavn, nemlig at indfri Vexlen efter den sidst bekjendte Kurs i Hamburg paa vedkommende Pengesort, idet Beløbet efter denne Kurs beregnes til Reichsmark, som da igjen omsættes til indenlandsk Mynt efter de før fremstillede Regler[3]). Lovens Ord synes imidlertid at knytte Retten til at betale i indenlandske Penge til den Omstændighed, at der er en Vexelkurs inden Landet. Og saafremt dette ikke er Tilfældet, turde derfor den Mening være den rette, at Trassaten, naar han ikke vil betale til den af Vexelejeren beregnede Kurs, maa betale i selve den fremmede Mynt[4]). Er den udenlandske nærmeste Vexelplads, hvor

---

[1]) Dette maa være saameget sikrere, som Hamburg ogsaa inden Tydskland selv er et meget vigtigere Pengemarked end Berlin.

[2]) I Malmø kan man saaledes ikke beregne efter Kursen i Kjøbenhavn. I denne Henseende har N. V. L. 35 afveget fra S. L. 38; jfr. derimod Finsk Lov art. 36.

[3]) Jfr. Grosserer-Societetets Komites Skr. 1861 S. 13; jfr. ogsaa Evaldsen S. 147.

[4]) Vexelbetaleren er dog, hvor den fremmede Mynt er vanskelig at opdrive, nogen-

Kurs noteres paa Myntsorten, i dette Tilfælde beliggende i et af de andre nordiske Lande, vil man dog maaske paa Grund af de tre Rigers Myntenhed anse dens Kurs som tjenligt Grundlag for Beregningen[1]).

5. Regelen i N. V. L. 35 om Kursens Beregning er ogsaa kun deklaratorisk. Der er Intet til Hinder for, at Vexlen selv fastsætter Kursen (*cours fixé*, jfr. den belgiske Lov art. 33). Forsaavidt Tratten, som stundom hænder, kun indeholder et Forbehold om at fixere Kursen i et Endossement og Vexlen, uforsigtigt nok, er akcepteret, forinden Forbeholdet er bragt i Anvendelse, er Akceptanten ogsaa bunden ved den imidlertid fastsatte Kurs, medmindre han kan hjælpes ved Civilrettens Regler for det Tilfælde, at Prisens Bestemmelse er overladt til Medkontrahenten[2]).

6. Tilbyder Trassatus kun delvis Betaling, maa der i Almindelighed (jfr. N. V. L. 42) ligefuldt optages Protest *de non solutione* for at bevare Regres for den resterende Sum. Men Vexelejeren kan ifølge N. V. L. 37 ikke nægte at modtage den tilbudne Betaling, selv om fuldstændig Akcept har været meddelt, saaledes at Regres kun kan søges for det Manglende og Trassatus, om han er Akceptant, ogsaa kun for dette ansees at være i Mora. Dette opfattes som en Undtagelse fra Civilrettens Regler. Men i Hovedsagen forklares den let ved Ønskeligheden af at indskrænke Regressen saameget som muligt; naar Loven først af denne Grund har paabudt Modtagelsen af partiel Akcept, kunde den ikke tillade Vexelejeren at afslaa partiel Betaling, der volder ham langt mindre Ulejlighed. Saavel af Hensyn til Lov-

---

lunde beskyttet mod urimelig Beregning fra Vexelejerens Side derved, at han kun kan dømmes til at betale efter Kurs. Jfr. ellers Skrivelse fra DHrr. Adler og Puggaard og Grosserer-Societetets Komites Svar af 1871 i Bilag B til Motiverne S. 19—20 og 33—4. — Skulde der i Indlandet vel ikke være Kurs paa *a vista*, men kun paa *a viso* Vexler i den fremmede Myntsort, kunde man maaske følge den i S. L. 38 opstillede Regel, hvorefter der isaafald skal betales et Tillæg af Rente for Sigtfristen, dog ikke netop 5 %, men den til enhver Tid almindelige; Tilfældet er forøvrigt neppe for Tiden praktisk.

[1]) Dette kan saaledes være praktisk ved Vexler lydende paa Rubler, idet Kurs paa disse Penge stundom noteres i Stockholm, men neppe andetsteds i de nordiske Lande.

[2]) Jfr. Gram Formueret II. 1. 183, Motiver S. 41; det maa her erindres, at Tillæg til Akcepten om en vis Kurs er at anse som uskrevet efter N. V. L. 22.

grunden som til Lovtexten kan dog denne Vexelejerens Pligt ikke udstrækkes længere end til den regelmæssige Betaling paa Forfaldsdag, ikke derimod til at gjælde, hvor Trassatus, efter at Protest allerede er optagen, kun tilbyder et Afdrag paa Vexelsummen[1]).

7. De øvrige oven forklarede Regler gjælde ligeledes for Trassatens sædvanlige Betaling paa Forfaldsdag og, forsaavidt han tillige er Akceptant, for hans Betaling ved Forevisning, hvad enten denne foregaar ved eller efter Forfaldstid. Saafremt Akceptanten (Udstederen af egen Vexel) ikke betaler den fuldt legitimerede Vexelejer ved Forevisningen, men er i Mora, gjælde derimod ifølge N. V. L. 36, der er optagen efter S. L. 39, men ingen tilsvarende Artikel har i den tydske Lov, særegne Forskrifter, der heller ikke ganske falde sammen med Civilrettens tilsvarende Regler.

Ifølge N. V. L. 36 maa saaledes Akceptanten i dette Tilfælde altid betale Rente, og denne er ikke den samme som den almindelige Forhalingsrente i Danmark og Norge, men den extraordinære Vexelrente 6⁰/₀[2]); den løber heller ikke som den førstnævnte kun fra Indkaldelse for Retten, men allerede fra Forevisningsdagen. I begge disse Henseender er der derimod i Sverige ingen Forskjel mellem Civilretten og Vexelretten (9—10 H. B.).

8. N. V. L. 36 opstiller dernæst, — ogsaa afvigende fra Civilretten — en begrænset Erstatningspligt ved Siden af Rentepligten for den forsømmelige Skyldner. Den fastsætter nemlig, at den forhalende Akceptant skal »give fuld Erstatning for de Vexelejeren ved Forhalingen forvoldte Omkostninger«.

For Fortolkningen af denne ligefrem efter S. L. 39 optagne Sætning er det af Vigtighed at bringe paa det Rene, om §en omhandler Retsvirkningen af Akceptantens Mora i ethvert Tilfælde eller kun, saalænge der ej er optaget Protest *de non solutione*. Af Motiverne (S. 42) erfares det, at Lovkoncipisterne have gaaet ud fra den sidste Forudsætning, idet de mene, at §ens Plads i et Kapitel, der kun handler om regelmæssig Betaling ved

---

[1]) Jfr. S. L. 41, Motiverne S. 42, Evaldsen S. 156—8, Thöl S. 304, Borchardt No. 466, Hindenburg S. 62 og de der anførte Domme.

[2]) Det Samme er antaget i den tydske Praxis; Dom af R. O. H. G. i Hofmanns Samling I. 66, Borchardt No. 585, jfr. derimod Thöl S. 282.

Forfaldsdag, viser, at den ikke omhandler Akceptantens Forpligtelser efter optagen Protest, men at disse maa afgjøres efter Analogi af §§ 50—52 jfr. 87.

En nærmere Overvejelse af denne indskrænkende Fortolkning turde dog vise, at den ikke er berettiget. Saafremt ikke § 36 anvendes paa Akceptantens Forpligtelse efter Protest, kommer man nemlig til at mangle Regler derom. Forskrifterne i §§ 50—52 kunne vistnok ialfald analogisk anvendes paa Akceptantens Forpligtelse ligeoverfor den Regresskyldner, som har indfriet Vexlen under Regressen. Men de ere ikke retfærdigen fuldt ud anvendelige før Regressens Iværksættelse, nemlig forsaavidt angaar Rentepligt fra Forfaldsdag, istedetfor fra Forevisningsdag, og vel ogsaa Provisionen. Søger man ikke Regelen for dette Tilfælde i N. V. L. 36, saa savner man Bestemmelser derom. Men nu indgaar Tilfældet ligefrem under Ordene i denne §, idet den handler ligesaafuldt om Paakrav efter som ved Forfaldstid, og ialfald sidste Endossatar ligemeget maa kaldes »Vexelejer«, hvad enten Protest allerede er optagen eller ikke. Heller ikke kan der anføres Nogetsomhelst fra Lovgrunden, der taler for en Indskrænkning. Meget mere bliver det endog vanskeligt at sige, hvorfor §en skulde have brugt et saa stærkt Udtryk som »fuld Erstatning«, hvis den blot havde tænkt paa de faa Omkostninger, der kunne opstaa ved en ikke protesteret Vexel. Ligeoverfor disse Grunde kan §ens Plads ingen afgjørende Vægt have[1]).

9. N. V. L. 36 maa altsaa anvendes ogsaa paa Akceptantens Forpligtelse efter Protest *de non solutione*, saalænge ikke Regressen allerede er begyndt. Den fastsætter saaledes Akceptantens Betalingspligt ogsaa ligeoverfor Endossatarer, der have erhvervet Vexlen efter Forevisningen, saavelsom ligeoverfor Trassent og Endossenter, der udenfor Regres have indfriet Vexlen.

For disse Tilfælde tilstaar altsaa §en »fuld Erstatning for de Vexelejeren ved Forhalingen forvoldte Omkostninger«. Ved dette sidste Ord kan der kun være ment det Samme som »ved nødvendige Udgifter« i N. V. L. 50[2]). §en har altsaa ikke af-

---

[1]) Jfr. hermed den udførligere Fremstilling hos Evaldsen S. 148—54 og 157. Jfr. ogsaa Maurer i Krit. Vierteljahrsch. XXI. (1879) S. 347. (Norsk Retst. 1879 S. 405).

[2]) Dette fremgaar klart ved at sammenligne Udtrykkene i N. V. L. 29 og 50, idet

veget saameget fra de civile Regler om Mora, at den har opstillet nogen fuldstændig Skadeserstatningspligt, og den indeholder saaledes ingen Hjemmel for Erstatning af de Opofrelser, man har maattet gjøre for at skaffe sig Penge istedetfor dem, man havde paaregnet at erholde hos Akceptanten. Heller ikke omfatter §ens Udtryk Provision; Loven skiller i Almindelighed mellem Provision og Omkostninger; naar begge Dele skulle beregnes, er det udtrykkelig sagt (jfr. §§ 29, 50), medens der her kun er nævnt Omkostninger, ikke Provision. Det maa ogsaa antages, at Provision heller ikke kan beregnes, omend Protest er optagen. Provisionen er Godtgjørelse for den ved Regressen forvoldte Ulejlighed, ikke for Protestens Optagelse. Derfor er det ogsaa, at N. V. L. 42 omvendt har tilstaaet Provision ligeoverfor Regresskyldneren, skjønt efter forudgangen Vedtagelse Protest er undladt[1]).

Derimod indgaar under de Omkostninger, der ifølge § 36 kunne fordres godtgjort, Protestudgifter[2]), Porto o. desl. Hvorvidt Inkassationssalar kan kræves, er ganske afhængigt af, om Brug af Fuldmægtig til Inkassationen efter almindelig Opfattelse har været rimelig for Tilfældet og altsaa af, hvorvidt Salaret hørte til de »nødvendige Udgifter«[3]). Inkassationssalar vil vel forøvrigt ogsaa forekomme under Navnet »Provision« (jfr. N. L. 5. 13. 20, D. L. 5. 14. 22).

10. Skjønt Intet er sagt derom i N. V. L. 36, følger det af Civilrettens Grundsætninger, at Virkningen af Akceptantens Mora ikke indtræder, hvor Vexelejeren selv er Skyld i, at Vexlen ikke blev betalt ved Forevisningen, f. E. fordi der var Mangler ved Legitimationen.

Omvendt følger det ogsaa af Civilretten, at, naar Vexelejeren har gjort Sit, fritages Akceptanten ikke for Virkningen af Mora, om han end maatte kunne bevise, at han er uskyldig i Forhalingen. At Vexelejeren ikke behøver at optage Protest for at bevise tidligere Forevisning, er før bemærket.

»Omkostninger« paa første Sted ikke betyder noget Mere end »nødvendige Udgifter« paa det andet Sted, hvortil dersteds henvises.

[1]) Jfr. Motiver S. 42 og 49, Evaldsen S. 151—2.

[2]) Er Protest optagen aldeles uden Hensigt, saasom hos Udsteder af egen Vexel, skjønt der ingen Regresskyldner findes, kan de dog ej kræves godtgjorte.

[3]) Jfr. Justitskomiteens Indstilling l. c. S. 9.

Med Hensyn til den Vexelkurs, der her skal lægges til Grund for Betalingen, indeholder N. V. L. 36, 2det P. Forskrifter, som ere udledede af Civilrettens Regler om Prisbestemmelsen i Tilfælde af *mora accipiendi* og *solvendi*[1]).

11. Har Endossenten eller Trassenten indfriet Vexlen under Regres, bliver derimod Omfanget af deres Fordring paa Akceptanten at bestemme efter Reglerne i N. V. L. 52. Selv om man ikke vil finde, at denne Fordring — bortseet fra Vexler med opgiven Domiciliat — er en Regresfordring og saaledes indgaar ligefrem under §en, er det dog utvivlsomt, at denne her analogisk maa komme til Anvendelse. Efter N. V. L. 23 er nemlig Akceptanten Trassent som Endossenter ansvarlig for Vexlens rigtige Indfrielse ved Forfaldstid. Og misligholdes denne Forpligtelse, maa selvfølgelig Garanterne kunne holde sig til Hovedskyldneren for Alt, hvad de selv derfor have maattet udrede til Vexelejeren[2]).

Men ogsaa, naar Vexelejeren selv, efter at have begyndt Regres, atter opgiver den og vender sig mod Akceptanten, maa Regelen for Omfanget af dennes Ansvar søges i det 8de Kapitel istedetfor i det 7de. N. V. L. 50 fastsætter, hvad Vexelejeren »i Tilfælde af Regres« paa Grund af manglende Betaling har at fordre. Selv om man nu ikke vil indrømme, at ogsaa Fordringen paa Akceptanten, naar Regres først er begyndt, her gaar lige ind under Ordene, — §en taler nemlig ikke særlig om Trassent og Endossenter —, saa maa det dog være sikkert, at Hovedskyldneren ikke i dette Tilfælde har nogensomhelst Ret til at slippe med Mindre end Garanterne, aldenstund Vexelejeren her allerede, som Følge af hans Misligholdelse, har havt Ulejligheden ved at henvende sig til disse[3]) (jfr. ogsaa N. V. L. 87). Akceptanten maa derfor her betale samme Provision som en Regresskyldner[4]). I Almindelighed maa han ogsaa være forpligtet til

---

[1]) Jfr. dog Evaldsen S. 155.

[2]) Jfr. hermed Evaldsen S. 110, 153—154 og 218. Paa det førstnævnte Sted er det ogsaa fremhævet, at, hvor Regresskyldnerne have indfriet en præjudiceret Vexel, kunne de ikke hos Akceptanten kræve Godtgjørelse for Udgifter.

[3]) Jfr. hermed Evaldsen S. 152.

[4]) I Tydskland, hvor Loven ganske tier om Akceptantens Forpligtelse i Tilfælde af Mora, undtagen forsaavidt som D. W. O. 81, 2det P. indeholder en Sætning, der her paaberaabes og som ikke er optagen i N. V. L. 87, er man i

at godtgjøre Vexelejeren de Procesomkostninger, han har havt ved forgjæves Søgsmaal mod Regresskyldnerne, da de i Regelen maa kunne henføres til de »nødvendige Udgifter«[1]).

12. Vil Akceptanten fri sig fra Virkningen af sin Mora, maa han gjøre lovligt Tilbud til Vexelejeren ved at indfinde sig hos denne med Betalingen (Vexelsummen, med Renter og Omkostninger)[2]). Et saadant Tilbud er Vexelejeren forpligtet til naarsomhelst at modtage mod Udlevering af Vexlen i kvitteret Stand og Protesten (jfr. N. V. L. 48). Vægrer han sig bevislig derfor, eller kan han ikke skaffe Vexlen tilveje, er Akceptanten vistnok ikke selv fri for sin Forpligtelse, medmindre han tillige foretager Deposition (jfr. nedenfor § 44); men Regresretten er for Eftertiden gaaet tabt, og Akceptanten bør derfor strax underrette Vexelejerens Formand om sit forkastede Tilbud (jfr. nedenfor S. 232).

§ 43.

Betalingens Virkning. Kvittering.

1. Naar Trassatus overensstemmende med, hvad der i foregaaende § er forklaret, gjør lovligt Tilbud af Betalingens Gjenstand, er Vexelejeren paa sin Side ved Betalingen forpligtet til at udlevere Vexlen i kvitteret Stand, og Trassatus er berettiget til at nægte Betaling, naar ej Udleveringen samtidig sker. Saafremt han er Akceptant, er dette udtrykkelig sagt i N. V. L. 38. Er han det ikke, gaar han egentlig ikke ind under §ens Ord (»Vexelskyldneren«). Men det følger allerede af Vexlens sædvanlige Indhold (»betal mod denne min Vexel«), at Trassatus i hvert Fald ved Betalingen kan forlange Vexlen udleveret i kvitteret Stand. Saafremt der kun betales Afdrag paa Vexelsummen, kan naturligvis ikke selve Vexlen kræves udleveret; men Kvittering kan ligefuldt fordres tegnet paa Vexlen og Kopi af Vexlen med saadan Kvittering meddelt; N. V. L. 38, 2det P.

---

det Væsentlige kommet til de samme Resultater som de ovenfor fremstillede; jfr. Thöl S. 283—4. Dog synes man at anse Vexelejeren berettiget til altid at kræve Provision, naar Vexlen er protesteret, jfr. dog Borchardt No. 592.

[1]) Jfr. Hindenburg S. 83—4 og nedenfor § 51.

[2]) Jfr. Dom hos Borchardt No. 468, 9.

Kvitteringen meddeles ofte ved den blotte Navntegning, og der trænges derfor i Grunden ingen Kvittering, naar det sidste Endossement, der har indeholdt Vexelejerens Adkomst, er *in blanco*. Vexelbetaleren behøver dog ikke at nøje sig hermed, men kan forlange formelig Kvittering[1]).

Hvad der er at iagttage med Hensyn til Udlevering og Kvittering ved Kopier og Duplikater af Vexler, vil blive forklaret i et senere Afsnit (Kap. 8).

2. Sin dybeste Grund have disse Forskrifter om Kvitteringen i Vexelrettens formelle Natur og dens Afhængighed af Papiret.

Vexelretten ligeoverfor enhver Vexelskyldner udslettes nemlig vistnok ved lovlig Betaling af Trassatus, men ogsaa kun ved en i enhver Henseende lovlig Betaling. Det følger af de forhen forklarede Grundsætninger, at Betaling, erlagt til en ikke efter N. V. L. 39 legitimeret, uretmæssig Ihændehaver, ikke udsletter Vexelforpligtelsen (jfr. ovenfor S. 192 ff.), og at det Samme er Tilfældet, hvis Betaling sker uden Udlevering i kvitteret Stand eller, om det er Afdrag, uden Afskrivning paa Vexlen, idet Vexelret her vistnok ikke kan gjøres gjældende af Nogen, der selv kjender eller bør kjende Betalingen, men derimod af enhver godtroende Endossatar, forsaavidt Vexlen ikke er præjudiceret[2]).

3. En anden Virkning af Betalingen er, at Trassatus, naar han lovligen har indfriet Vexlen, herfor kan holde sig til Trassenten eller, ved Kommissionstratter, til den, for hvis Regning Vexlen er trukken, for at faa den betalte Sum og efter Omstændigheder Renter, Provision og Omkostninger godtgjort. Dette saakaldte Dækningskrav kan gjøres gjældende paa forskjellig Maade. Staar Trassatus i Gjældsforhold til den, for hvis Regning Vexlen er dragen, kan han altsaa fordre Afskrivning paa sin Gjæld, og bliver han sagsøgt for denne, kan han fremkomme med sit Krav som Modfordring til Kompensation. Har han derimod indfriet Vexlen uden at være Trassenten Noget skyldig, eller uden at Midler ere modtagne til Vexlens Dækning, kan

[1]) Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 468, 2. — I den engelske Ret ansees enhver Kvittering paa Bagsiden af Vexlen, naar intet Navn deri indeholdes, som Bevis for, at Vexlen er betalt af Trassatus; faa Andre Kvittering, maa de altsaa sørge for, at deres Navn tilføjes, jfr. Borchardt I. 204.

[2]) Jfr. hermed Hartmann S. 374 ff., Thöl § 184. Se ogsaa den hos Welin S. 69 anførte svenske Højesteretsdom.

han selv optræde med Søgsmaal. Hans Dækningskrav kan imidlertid ikke i noget Fald gjøres gjældende med Vexelret (N. V. L. 23); det er af rent civil Natur, idet det er grundet paa Mandatarens almindelige Ret til at holdes skadesløs af Mandanten for de Opofrelser, han har gjort for ham[1]).

Selv om Trassatus ved Betalingen paa Forfaldstid tager Endossement istedetfor Kvittering (jfr. N. V. L. 10), maa Vexlen ansees som indfriet og al Vexelret altsaa som bortfaldt, medmindre Trassatus i Egenskab af Vexelejer i betimelig Tid efter N. V. L. 41 optager Protest hos sig selv. Er han tillige Akceptant, vil han ikke engang paa denne Maade kunne erhverve nogen Vexelret mod Trassenten, da han jo ifølge N. V. L. 23 ogsaa er dennes Vexelskyldner. Disse Sætninger støttes ved Reglerne om Intervention (jfr. N. V. L. 62).

Det er ikke tilstrækkeligt til at gjøre Dækningskrav gjældende, at Trassatus beviser Akcept og paafølgende Betaling; men Kravet maa søges godtgjort af det underliggende Forhold[2]).

Det er kun en lovlig Indfrielse af Mandantens Vexel, der giver et Dækningskrav. Dette bortfalder altsaa, hvor der er betalt til En, der ikke er legitimeret efter §§ 39 og 40, eller hvor der er betalt udenfor Mandatets Indhold, f. E. mod Advisbrevets Indhold, naar Vexlen lyder paa Advis, eller uden alt Mandat f. E. hvor Tratten har været falsk[3]).

Heraf følger da altsaa ogsaa, at Trassatus, der ikke tillige er Akceptant, udsætter sig for at tabe sin Dækningsret, naar han indfrir en Vexel, der først forevises efter Forfaldsdag[4]). Er han derimod Akceptant, har han i dette Tilfælde sin Dækningsret i Behold, da han jo ligefuldt er forpligtet til Betaling, saalænge Vexlen ikke er præskriberet.

Et Vilkaar for Dækningen er ogsaa, at Trassatus kan udlevere Vexlen i kvitteret Stand.

---

[1]) Jfr. Thöl § 71 (208).

[2]) Jfr. Domme hos Borchardt No. 350 ff.

[3]) Jfr. Thöl S. 240—1 og S. 245—7 (§ 70); jfr. ogsaa ovenfor S. 157. Se ogsaa Evaldsen S. 359—60 om, at Trassaten dog kan have Dækningsret ligeoverfor første Endossent af en falsk Tratte. Jfr. hermed svensk H. R. D. 6 Febr. 1878 i Nytt jur. Ark. s. A. S. 20 og 25 Febr. 1880 i Nytt jur. Ark. s. A. S. 67 ff.

[4]) Jfr. Thöl S. 303 og ovenfor S. 197—8.

Er Vexlen betalt af Domiciliaten, har denne Dækningskrav paa Trassaten, selv om han er opgiven af Trassenten og Vexlen ikke er forevist til Akcept; thi Betalingen er ogsaa i dette Tilfælde given i Henhold til Domiciliatens Mellemværende med Trassatus, ikke ifølge noget Mandat fra Trassenten. Denne er derfor ogsaa her kun dækningspligtig ligeoverfor Trassatus[1]). Om Domiciliatens Adgang til at erhverve Vexelret ved at lade sig Vexlen endossere paa Forfaldsdag maa det Samme gjælde, som om Trassatus ovenfor er forklaret[2]).

§ 44.

Deposition. Vexlens Forlængelse (Prolongation).

1. Det første Udkast til Vexelloven indeholdt i § 39 overensstemmende med D. W. O. 40 den Regel, at naar Vexlen ikke ved Forfaldstid bliver forevist til Betaling, er Akceptanten efter Protestfristens Udløb berettiget til, for Vexelejerens Regning og Risiko og uden Underretning til ham, at deponere Vexelsummen hos en til Modtagelsen af Deposita autoriseret offentlig Myndighed eller i en sikker Bank.

Denne § udgik imidlertid af det endelige Udkast efter den svenske Højesterets Anmærkning, da den vilde medføre en i svensk Ret før ukjendt Regel, der i sig selv fandtes betænkelig; den indkom heller ikke i Loven[3]).

Som Følge heraf maa der antages, at der i Sverige nu ingen Adgang for Akceptanten er til efter Forfaldsdag at fri sig fra Forpligtelsen ved Nedsættelse af Vexelsummen.

I Danmark og især i Norge tør det derimod antages, at den ovennævnte Regel i det Væsentlige har tilstrækkelig Hjemmel i den almindelige Civilret. Det er i disse Lande ikke tvivlsomt, at Skyldneren i Tilfælde af Kreditors Mora — og denne er her tilstede, naar Vexlen ikke er forevist for Akceptanten inden Protestfristens Udløb — for Kreditors Regning kan nedsætte den skyldige Sum, — i Danmark i Nationalbanken, i

---

[1]) Jfr. Thöl S. 641.

[2]) Jfr. Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 536 og 537.

[3]) Jfr. Betænkning S. 51—2 og p. XII.

Norge i enhver sikker Bank. Og konsekvent synes man at maatte antage, at Depositionen ogsaa sker paa Kreditors Risiko, saaledes at Skyldneren (Akceptanten) derved er bleven frigjort og Kreditor kun har at holde sig til Banken[1]). Vistnok har dette i Danmark været bestridt[2]). Men naar der kun er Tale om Nationalbanken, skjønnes det ikke, hvad Depositionsretten egentlig her skulde indeholde, hvis der ikke tillægges den den nævnte Virkning; jfr. ogsaa Frdn. 18 Maj 1825 §§ 20 og 65.

Medens det ellers antages, at den deponerende Skyldner har at underrette Kreditor, kan denne Pligt ikke opstilles ved Vexler, da Akceptanten aldeles ikke kan vide, paa hvilken Haand Vexlen for Øjeblikket er. Mere tvivlsomt er det derimod paa Grund af Frdn. 9 Febr. 1798, om senere godtroende Ejer af Vexlen er bunden ved Depositionen, der jo ikke kan opdages af Vexlen selv. Det bør dog vistnok antages, at Akceptanten gjennem Depositionen er befriet ogsaa ligeoverfor en saadan Tredjemand. Thi den, som har modtaget en ikke protesteret Vexel efter Forfaldsdag, maa jo i Almindelighed af Vexlen selv kunne formode, at her er en *mora creditoris* tilstede, og maa derfor være forberedt paa, at Akceptanten har benyttet sig af sin Depositionsret (jfr. N. V. L. 82 i. f.).

Trassatus, der ikke er Akceptant, har ikke efter den almindelige danske og norske Civilret nogen Depositionsret ligeoverfor Vexelejeren, da han ikke er dennes Skyldner. Men er Vexlen trukken i Anledning af en forfalden, Trassenten tilkommende Fordring, maa Trassatus i Forhold til denne være berettiget til Deposition[3]).

2. Det er allerede forhen (S. 172) bemærket, at Præsentanten i Almindelighed ikke kan indgaa paa nogen Forlængelse af Vexlens Løbetid (Prolongation) gjennem Akcepten uden at tabe al sin Ret ligeoverfor Formændene. Paa samme Maade gjælder det, at, naar Forfaldstid er kommen, kan Vexelejeren kun indrømme Trassatus Henstand med Retsvirkning for sig selv. Da Formændenes Garanti nøje er knyttet til den i Tratten fastsatte Forfaldstid, kan dens Indhold ikke forandres ved en For-

---

[1]) Jfr. Motiver S. 43, Hallagers Obligationsret 2den Udg. I. 144—5.
[2]) Grams Formueret II. 1. 278—9.
[3]) Jfr. Hartmann S. 367—8.

længelse, hvori de ikke deltage. Vil Vexelejeren ikke miste sin Regresret, maa han altsaa i dette Tilfælde, — medmindre han indhenter Formændenes Samtykke — ganske behandle Vexlen som ellers, naar Trassatus ikke betaler paa Forfaldstid; han maa derfor navnlig optage Protest. Er dette imidlertid skeet, kan han vente med Regressen, saalænge Vexlen ikke er præskriberet; om Grunden til denne Udsættelse ligger i Vexelejerens frie Vilje eller i en Kontrakt med Skyldneren, er nemlig Formændene uvedkommende. Omvendt giver forøvrigt denne Kontrakt med en Tredjemand ikke Formændene nogen Ret til at være frie for Regressen, og Vexelejeren kan derfor ligefuldt strax begynde denne.

Forlængelsen berører heller ikke Akceptantens Forhold til Formændene, selv naar de ved en Indfrielse ere blevne Vexelejere[1]). Saafremt Vexlen senere endosseres til en Tredjemand, maa derimod den paa selve Vexlen anmærkede Forlængelse af Akceptanten kunne paaberaabes mod Erhververen, der her ej kan have større Ret end sin Hjemmelsmand.

Forlængelsen er i det Hele ganske de civilretslige Regler undergiven; den kan derfor ligesaavel være mundtlig som skriftlig. Hyppig sker forøvrigt Forlængelsen derved, at Akceptanten udsteder en ny Vexel for Beløbet.

Om den nødvendige Prolongation, der foregaar gjennem Moratorier (§ 92), skal senere tales (jfr. nedenfor Kap. 10)[2]).

---

[1]) Om Beregningen af Vexelpræskriptionen i Tilfælde af Prolongation se nedenfor § 61.

[2]) Jfr. i det Hele hermed Hartmann S. 370 ff., Thöl § 180 (316), Hindenburg S. 88, Hallager I. 410. Den schweiz. Lov § 761 lader Vexelejeren altid tabe Vexelretten mod de Formænd, der ej have indvilget i Prolongationen.

SJETTE KAPITEL.

Om Vexelregressen.

---

§ 45.

Almindelige Bemærkninger.

1. Trassent som Endossenter indestaa, En for Alle og Alle for En, Vexelejeren saavel for, at Vexlen naarsomhelst skal blive akcepteret, som for, at den bliver indfriet til Forfaldstid. Saafremt den sidste Del af denne deres Forpligtelse ikke opfyldes, er det klart, at Vexelejeren kan vende sig mod dem for at faa den Betaling, de have tilsikret ham; Betalingsregressen er altsaa her en Selvfølge. Imidlertid er ogsaa i Tilfælde af Akcepts Nægtelse en saa væsentlig Misligholdelse af den overtagne Garanti forhaanden, at Vexelejeren kunde synes at burde have Ret til at anse Kontrakten fra sin Side som hævet og uden at oppebie Forfaldstid strax søge Betaling. Dette er ogsaa Regelen i den engelsk-amerikanske og i den ældre dansk-norske Ret, jfr. ogsaa Antwerpen-Resolutionerne af 1877 No. 2. Den franske og den tydske Vexelret lægger derimod Hovedvægten paa, at Akceptens Nægtelse kun har gjort Betalingens Nægtelse usikrere, idet dens Aarsager ved Forfaldstid muligvis kunne være hævede, og de tilstede derfor kun en saakaldet Sikkerhedsregres, gaaende ud paa Sikkerhedsstillelse for, at Betaling alligevel skal være at erholde. Det Samme er Tilfældet med den russiske Vexellov.

Tilsyneladende har N. V. L. sluttet sig nærmest til dette System, og stillet Sikkerhedsregressen i Spidsen, idet N. V. L. 29, der efter den svenske[1]) og finske Lovs Forbillede hjemler Be-

---

[1]) Den egentlige Kilde herfor er vel den svenske Frdn. 1748 art. V. § 5.

talingsregres, i Formen viser sig som en Undtagelse. Betænkes det imidlertid, at det der fastsatte Vilkaar for den videregaaende Regres — at Vexelejeren er i Besiddelse af Vexlen — i de fleste Tilfælde er tilstede, og at han næsten altid[1]) vælger Betaling, naar han har Ret til at faa den, er det klart, hvad ogsaa Erfaringen fra Sverige viser, at N. V. L. 29 indeholder Hovedregelen for Regres i Anledning af manglende Akcept. I Virkeligheden ere altsaa de nye nordiske Vexellove her ikke synderlig forskjellige fra den forhen i Danmark og Norge gjældende Ret[2]).

2. Ogsaa i Tilfælde af Akceptantens Konkurs før Forfaldsdag hjemlede den forhenværende dansk-norske Ret Betalingsregres, og det. Samme gjælder om de fleste til den franske Gruppe hørende Love, jfr. ogsaa Antwerpens-Resolutionerne af 1877 No. 3. Dette synes ogsaa ganske velgrundet, da det i de allerfleste Tilfælde allerede ved Konkursen er givet, at Betaling ikke vil være at erholde paa Forfaldsdag. Den tydske Lov har imidlertid — idet man har lagt Vægten paa den noget theoretiske Betragtning, at Konkurs ikke længere efter Nutidens Ret er det Samme som Insolvents — ogsaa her kun tilstedt Sikkerhedsregres, og, navnlig under Indflydelse af den tidligere svenske Vexellovs tilsvarende Regel, har N. V. L. 30 sluttet sig hertil[3]).

Ved egne Vexler bliver der kun i det sidstnævnte Tilfælde Tale om Sikkerhedsregres.

3. Regres kan anstilles ikke blot, hvor Akcept eller Betaling er nægtet, men ogsaa, hvor den ikke er opnaaet til fastsat Tid, fordi Trassatus (Domiciliatus) ved Forevisningen ikke har været at finde paa det ved hans Navn paa Vexlen opgivne Sted. Jfr. om Protesten N. V. L. 89.

Det kan forøvrigt mærkes, at Regres i Anledning af manglende Betaling uden Sammenligning forekommer i langt flere Tilfælde end den øvrige Regres.

---

[1]) Vexelskyldnerens Ret til at fordre Afkortning for Rente efter 5 % kan i Tider, hvor Diskontoen er meget lav, bevirke, at Vexelejeren foretrækker Sikkerhed for Betaling.

[2]) Jfr. Motiverne S. 31—2. — Jfr. Jaques i Verhandlungen. d. deutsch. Juristentages I. 187—204; den tydske Juristentag udtalte sig i 1879 for Betalingsregres i Tilfælde af Ikke-Akcept, med Fradrag af Diskonto l. c. II. 100. Den schweizerske Lov af 1881 har dog fulgt D. W. O.; ligesaa det nye russiske Udkast.

[3]) Jfr. Motiverne S. 37

4. Det følger af, hvad der er forklaret ovenfor om Trassentens og Endossentens Ansvar, at enhver Regres er »springende« (N.V. L. 25, 26, 49), og at Vexelskyldnerne herunder kunne søges En for Alle og Alle for En, Akceptanten indbefattet, hvad enten han er blandt Regresskyldnerne, som ved visse domicilierede Vexler (N.V. L. 43 jfr. 49), eller ikke (N.V. L. 87)[1]).

§ 46.

Om Protest som Vilkaar for Regressen.

1. Regresskyldnerens Vexelforpligtelse er, efter hvad der ovenfor er forklaret, en betinget[2]) Forpligtelse.

Vilkaaret for Regressen er, at Vexelejeren trods lovlig Vexelomgang ikke har opnaaet den tilsikrede Akcept eller Betaling hos Trassaten (Udstederen af egen Vexel), eller at den opnaaede Akcept ved mellemkommende Omstændigheder er bleven usikker.

Om de øvrige Led i Vexelomgangen er der dels handlet tidligere — jfr. navnlig ovenfor §§ 32 og 40 om Forevisning til Akcept og Betaling — dels nedenfor (jfr. § 49 om Sikkerhedsregressen efter N.V. L. 30 og Kap. 8 ved Duplikater og Kopier).

Her skal derimod særlig handles om det vigtige Led i Vexelomgangen, der kaldes Protest.

2. Fra gammel Tid har det nemlig efter den italienske Rets Forbillede været nødvendigt, at det Forhold, der betinger Regresretten, for at denne ikke skal gaa tabt, godtgjøres paa en uomtvistelig Maade ved et inden en vis Tid tilvejebragt Bevis, der har offentlig Troværdighed. Et saadant Bevis har man i Protesten[3]).

---

1) Jfr. Motiver S. 57.

2) Jfr. dog Grawein Verjährung und gesetzliche Befristung (1880), S. 35 ff.

3) Der er i den nyeste Vexelret en Tilbøjelighed til, af Hensyn til Omkostningerne, at slappe paa Fordringen om Protest. I den engelsk-amerikanske Ret er Protest i Almindelighed unødvendig ved indenlandske Vexler, og selv ved udenlandske Vexler nøjer man sig i den senere Kjøbmandspraxis ofte med den saakaldte Protestnotering (jfr. nedenfor § 47 i. f.) uden at fordre særskilt Protestdokument, der dog strengt taget er nødvendigt. Under Indflydelse heraf har den nyeste belgiske Vexelret (se navnlig L. 10 Juli 1877) i høj Grad lettet Protestsystemet, dels ved at tillade Benyttelsen af Postbe-

3. Den i betimelig Tid optagne Protest er et Vilkaar saavel for Sikkerheds- som Betalingsregressen. I Almindelighed er Protest *de non acceptatione* kun nødvendig for at begrunde Regres i Anledning af manglende Akcept. Hvor der er Forevisningspligt efter N.V. L. 18 og 19, er imidlertid, som før forklaret, i Tilfælde af Akceptnægtelse betimelig optagen Protest *de non acceptatione* ogsaa et Vilkaar for, at der siden kan anstilles Regres i Tilfælde af manglende Betaling.

Omvendt fritager ikke tidligere optagen Protest *de non acceptatione* — undtagen i det Tilfælde, at Protesten har gjældt en domicilieret Vexel med ikke opgiven Domiciliat — for Protest *de non solutione*, medmindre Betalingsregres allerede er paabegyndt efter den første (N.V. L. 41 og 43 jfr. ovenfor S. 186)[1]).

4. Protesten optages hos den samme Vexelperson, hos hvem Forevisningen skal ske. Ved domicilierede Vexler maa altsaa Protest *de non solutione* optages paa Betalingsstedet, — hos Domiciliaten, saafremt en saadan er opgiven enten af Trassenten eller af Akceptanten, i modsat Fald hos denne selv (jfr. N.V. L. 24 og 43). Er Vexlen uden at være domicilieret gjort betalbar hos en Tredjemand (f. E. en Bank) paa Adressestedet, maa, efter hvad ovenfor (S. 189) er forklaret, Vexlen i Regelen protesteres hos Tredjemand[2]). Ligeledes erindres det, at om Vexlen udenfor Trattens Indhold er domicilieret ved Akcepten, er dette at anse som uskrevet (S. 189); Protest maa alligevel for at bevare Vexelret ligeoverfor Formændene optages hos Akceptanten paa Adressestedet.

5. Protest *de non solutione* er, som oven antydet (S. 190) kun et Vilkaar for Regressen, ikke for Vedligeholdelse af Vexelretten mod Akceptanten (N. V. L. 44). Er imidlertid Vexlen domicilieret og betalbar ved en Anden end Trassatus — hvad

---

tjentene til at foretage Protest, dels ved at nærme sig den engelske Protestnotering, dels og især ved at lade en skriftlig Privaterklæring fra Trassatus træde i Stedet for Protest, naar Præsentanten vil nøje sig dermed. Jfr. Goldschmidts Z. f. H. XXIII Beilageheft. S. 172 ff. og nedenfor S. 224.

[1]) Endnu mindre kan der være Tale om, at Akceptantens Konkurs eller en i den Anledning optagen Protest fritager for Protest *de non solutione*, da saadan Protest nu kun berettiger til Sikkerhedsregres (N. V. L. 30).

[2]) I Kjøbenhavn følges ogsaa den Praxis, at man fortrinsvis protesterer hos Tredjemand (Banken) og kun, hvor det udtrykkelig forlanges, tillige hos Akceptanten. Jfr. ogsaa Dom hos Hindenburg, Anhang S. 58.

enten nu Domiciliaten er opgiven af Trassenten eller af Akceptanten — er Vexelretten mod den sidste at anse som en Regresfordring. Og Beviset for, at Vexlen i dette Tilfælde i betimelig Tid forgjæves har været forevist for Domiciliaten, maa derfor her paa sædvanlig Maade føres gjennem en hos denne optagen Protest, medmindre Vexelretten skal gaa tabt ogsaa ligeoverfor Akceptanten (N. V. L. 43)[1]. Denne Regel gjælder dog kun om de egentlige Domicilvexler. Er Vexlen saaledes gjort betalbar hos en Tredjemand paa samme Sted, hefter Akceptanten ligefuldt, om end Protest ikke optages hos Tredjemand, skjønt Protest hos denne i Almindelighed er nødvendig ligeoverfor de sædvanlige Regresskyldnere.

Ligesom Vexelejeren for Regressens Skyld maa optage Protest hos sig selv, om han tillige er Trassat (saasom hvor han har erhvervet Vexlen ved Endossement), kan han heller ikke — hvad enten det gjælder Forholdet til Akceptanten eller til de almindelige Regresskyldnere — ansees fritagen for at optage Protest, om end han selv er Domiciliat, saasom naar Trassenten af en til egen Ordre trukken Vexel, der er gjort betalbar hos ham selv, har beholdt Vexlen, eller naar Domiciliaten har ladet sig den endossere uden atter at skille sig ved den; for en saadan indskrænkende Fortolkning af N. V. L. 43 er der ikke tilstrækkelig Grund[2].

Er en egen Vexel forsynet med en Domiciliat, der er forskjellig fra Udstederen, forholder det sig med Nødvendigheden af Protest *de non solutione* ligeoverfor denne paa samme Maade som ligeoverfor Akceptanten (jfr. N. V. L. 95 og ovenfor S. 98).

---

[1]) Jfr. Motiverne S. 50 og ovenfor S. 188; Hartmann S. 230 ff., Thöl § 162 (298). Efter enkelte fremmede Vexellove bliver Akceptanten enten slet ikke, eller kun betingelsesvis fri ved Forsømmelse af denne Protest hos Domiciliaten; saaledes efter den russiske Lov og forskjellige til den franske Gruppe hørende Love. Herhen hørte da ogsaa den tidligere danske (Frdn. 1825 § 56) og maaske ogsaa den norske Vexelret (Hallagers Oblg. I. 416).

[2]) Jfr. Evaldsen S. 49, 171, 184—5. Saaledes ogsaa de fleste tydske Forfattere og Domme af R. O. H. G. i Hoffmanns Samling II. 158 og Borchardt No. 533 b og c; den østerrigske Højesteret er kommen til et modsat Resultat. Efter Udtrykkene i N. V. L. 43 sidste P. (»skal Betalingen ske ved en Anden end Akceptanten«) er det saameget sikrere, at dette vilde være en indskrænkende Fortolkning. For at forebygge ubillige Følger heraf kan man frafalde Protest i Domicilanmærkninger (S. 222).

Er den egne domicilierede Vexel betalbar ved Udstederen selv, er Protest derimod ikke mere nødvendig for at bevare Vexelretten mod ham, end hvor det gjælder den Akceptant, der ifølge N. V. L. 24 er forpligtet til at betale paa fremmed Sted[1]).

6. Tilbyder Trassatus delvis Betaling, maa Vexlen ligefuldt protesteres *de non solutione*; men Protesten gjælder da kun den ikke betalte Del af Vexelsummen (jfr. N. V. L. 37, 41: »fuld Betaling«).

7. En Undtagelse fra den almindelige Regel om Protest *de non solutione* som Vilkaar for Regres har man ifølge N. V. L. 72, naar Ihændehaveren af en Kopi ikke kan faa Originalvexlen udleveret; Protest for nægtet Udlevering optagen hos Depositaren er her tilstrækkelig til at vedligeholde Regresretten mod dem, hvis originale Endossementer findes paa Kopien, uden at engang Kopiens Forevisning hos Trassatus behøver at finde Sted. Hvor et Duplikat nægtes udleveret, maa Regelen derimod følges; N. V. L. 70. Jfr. nærmere nedenfor § 59.

8. Retten til at fordre det for Regressen nødvendige Bevis ført gjennem en Protest kunne Formændene for Betalingsregressens Vedkommende gyldigen fraskrive sig. Dette er udtrykkelig sagt om Protest *de non solutione* i N. V. L. 42, og at den der omhandlede Klausul ogsaa vil ansees at indeholde Fraskrivelse af Retten til at kræve Protest *de non acceptatione* som Vilkaar for Betalingsregres, er neppe tvivlsomt, da de i det 8de Kapitel givne Forskrifter i det Hele saavidt muligt maa blive at anvende paa Regres efter N. V. L. 29. At Fraskrivelsen derimod ikke kan antages at gjælde Protest *de non acceptatione* som Vilkaar for Sikkerhedsregres, skal nedenfor (S. 252) blive forklaret.

Den i N. V. L. 42 omhandlede Klausul, der forøvrigt ikke er meget hyppig forekommende i de nordiske Lande, lyder gjerne: »uden Protest«, »uden Omkostninger«. Dette svarer til det franske *retour sans frais*, men har dog ikke en saa vid Betydning[2]).

Den nævnte Klausul opfattes nemlig hverken i N. V. L. 42 eller i dens Kilde D. W. O. 42, saaledes som man nærmest skulde

[1]) Jfr. dog Thöl S. 650—1.

[2]) Jfr. Belgisk Lov art. 59, Sachs S. 79—81, Bédarride II. No. 494 ff. Se ogsaa Hindenburg S. 44.

tro, som et Forbehold fra Regresskyldnerens Side om i hvert Fald at blive fri for Protestomkostninger. Den medfører tvertimod, som oven antydet, kun en Ret for Vexelejeren, ikke for dennes Formænd, hvad der viser sig deri, at naar Vexelejeren alligevel optager Protest, ere Formændene ifølge den udtrykkelige Afgjørelse i N. V. L. 42 s. P. ikke fritagne for at betale Omkostningerne. Saafremt derimod Vexelejeren benytter sig af sin Ret til at undlade Protest, slipper selvfølgelig Regresskyldneren for de egentlige Protestomkostninger, men ikke for de øvrige i N. V. L. 50 og 52 nævnte Udgifter og Provision, da disse ikke staa i nogen nødvendig Forbindelse med Protesten[1]).

9. Den Ret, den i N. V. L. 42 omhandlede Klausul hjemler Vexelejeren, indskrænker sig egentlig ikke til, at Beviset for den Omstændighed, der begrunder Regressen, her kan føres paa anden Maade end ved en Protest; men han er i Grunden fritagen for enhver Bevisbyrde. N. V. L. 42 3dje P. paalægger nemlig den Vexelskyldner, der i dette Tilfælde paastaar, at Vexlen ikke er forevist til Betaling i rette Tid, at føre Beviset derfor, og det Samme maa gjælde, om Indsigelsen vistnok ikke gaar ud paa, at Forevisning er forsømt, men at Vexelejeren har gjort sig skyldig i anden Misligholdelse f. E. nægtet at modtage en tilbudt delvis Betaling, at give Kvittering og desl.[2]). Da Klausulens Virkning saaledes er, at Vexelejerens blotte Paastand om Tilværelsen af den Kjendsgjerning, der berettiger til Regres, er tilstrækkelig, maa det antages, at den ogsaa gjør Protest overflødig, hvor Trassaten ikke er at finde[3]).

Den her omhandlede Klausul fritager derimod hverken for Forevisningspligt eller for Underretning om den stedfundne Nægtelse.

10. N. V. L. 42 har ikke fastsat nogen vis Form, hvori »Opfordringen til ikke at optage Protest« skal være given. Ligesom der altsaa kan bruges andre Udtryk end de af Loven exempelvis nævnte, naar de kun ere utvetydige[4]), kan Opfordringen

---

[1]) Jfr. Motiver S. 49, Borchardt No. 531.
[2]) Jfr. Motiver S. 49.
[3]) Jfr. Evaldsen S. 180, Borchardt No. 525 a.
[4]) Jfr. Borchardt No. 524 ff. »Uden Retur« kan ikke bruges i denne Betydning, ialfald ikke af en Endossent; jfr. ovenfor S. 128. Som en Frafaldelse af Protest kan det neppe ansees, naar en domicilieret Vexels Akceptant paa For-

ligesaavel være mundtlig som skriftlig[1]). Da den kan være mundtlig og altsaa løsreven fra selve Vexelforpligtelsens Stiftelse, maa den ogsaa være bindende, om den end er given senere end denne, naar den kun kommer før Protestfristens Udløb; er den først kommen efter denne, kan den derimod ikke gjenoplive den allerede tabte Vexelret[2]).

Er Opfordringen given udenfor Vexlen, binder den selvfølgelig kun den, som har udstedt den. Er den derimod indtagen i Trattens Text, maa den som en integrerende Del af Vexlen ansees bindende for alle Regresskyldnere, eller den bør med andre Ord ansees udgaaet ligesaavel fra samtlige Endossenter — og Akceptanten ved den domicilierede Vexel — som fra Trassenten[3]).

Endossenterne kunne dog med Retsvirkning forbeholde sig Protest ogsaa i dette Tilfælde ved et udtrykkeligt Tillæg til deres Endossement (jfr. N. V. L. 10, 1). Men Akceptanten ved en domicilieret Vexel kan ej forbeholde sig den, da et saadant Tillæg maa ansees som en mod Trattens Indhold stridende Indskrænkning og derfor som uskrevet efter N. V. L. 22[4]).

11. Derimod er der omvendt Intet til Hinder for, at Akceptanten ved en Vexel med opgiven Domiciliat frafalder sin Ret til Protest, skjønt Trassenten ikke har gjort det. Vistnok kan der siges, at der først i N. V. L. 43 tales om Akceptantens Ret til at fordre Protest optagen hos Domiciliaten, og at N. V. L. 42 derfor maaske ikke har tænkt paa Akceptanten. Men denne Indvending er dog af en altfor udvortes Art. N. V. L. 42 handler om de Vexelskyldnere i Almindelighed, der ellers have Ret til

---

faldstid telegraferer til Vexelejeren om at undlade Protest, fordi Dækning er undervejs; dette kan ogsaa opfattes som en Anmodning om Henstand og er derfor for tvetydigt til at tilfredsstille Fordringen i N. V. L. 42. At Utvetydighed i Udtrykkene her særlig maa fordres, forklares af, at det gjælder en Undtagelse fra Lovens almindelige Regel.

[1]) Jfr. ogsaa Domme af R. O. H. G. i Hoffmanns Samling I. 311, Borchardt No. 520; Evaldsen S. 178—9.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 181—2; Hindenburg S. 44—5.

[3]) Jfr. Motiver S. 49, Bédarride II. No. 494. Denne Fortolkning bliver saameget sikrere efter Udtryksmaaden i N. V. L. 42, 3, end efter D. W. O., fordi man med særligt Hensyn hertil har fraveget dennes Text (»en Vexelskyldner« — — »der Wechselverpflichtete, von welchem jene Aufforderung ausgeht«).

[4]) Jfr. Evaldsen S. 179.

at kræve Protest optagen som Vilkaar for deres Regrespligt. Hvilke disse Vexelskyldnere ere, afgjøres paa andre Steder i Loven, og at dette med Hensyn til en Klasse af Vexelskyldnere først sker i den følgende §, kan ikke her tillægges nogen Betydning. At der i hvert Fald ikke fra N. V. L. 22 kan hentes nogen Indvending mod Klausulens forbindende Kraft, er før forklaret. — En i Akcepten indtagen Klausul kan efter Regelen ikke fritage for Protest ligeoverfor nogen anden Vexelskyldner[1]).

12. En i Vexlen selv indtagen Opfordring er paa den anden Side ogsaa bindende i Forhold til Enhver, som senere bliver Vexlens Ejer. Er den derimod afgiven andetsteds f. E. i en Skrivelse, opfattes den rettest som kun hjemlende en rent personlig Ret for den, til hvem den er stilet, og om Vexlen senere overdrages, kan derfor ikke hermed tillige overdrages Retten til at anstille Regres uden Protest[2]).

Om Forevisningens Forhold til Protesten se ovenfor S. 185.

§ 47. (Forts.).

Protestforretningen. Protestdokumentet.

1. Protest er Navnet saavel paa den Forretning, hvorved Beviset for vedkommende Forhold tilvejebringes (Protestforretning), som paa det Dokument, der herover udfærdiges (Protestdokument); den sidste Betydning er vistnok den egentlige[3]).

---

[1]) Jfr. ovenfor S. 170. Se ogsaa Motiver S. 49—50, Evaldsen S. 179—80 og Domme hos Borchardt No. 523, 541.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 180; Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 520 a.

[3]) Protest kommer af det latinske *protestatio*, der bruges i forskjellige Betydninger, men som vel i denne Sammenhæng helst oversættes med »Bevidnelse«. Dette passer altsaa bedst paa Protestdokumentet, hvori Notarius bevidner, at Betaling er nægtet, Sikkerhed forgjæves affordret Akceptanten (N. V. L. 30), hvilken Dag Akcept er meddelt ved *a viso* Vexler, naar Akceptens Datering er forsømt (N. V. L. 19) o. desl. (jfr. Thöl S. 320). — N. V. L. bruger Ordet saavel om Forretningen som om Dokumentet; jfr. saaledes § 81 med § 82. Paa sidste Sted bruger den svenske Lovtext »den öfver protesten upprättade handling«; men den bruger ellers oftere »Protest« ogsaa om Dokumentet, se f. E. §§ 48 og 54. »Protestforretning« bruges i den danske og norske Texts § 83. — Vexelejeren (Ihændehaveren) siges i den dansk-norske Lovtext at »optage Protest«, hvorved der tænkes paa hans Virksomhed, indtil Protestforretningen er afholdt, og Protesten siges derfor ikke at være optagen af ham,

2. Da det er Protestens Opgave at skaffe et overalt, uden- som indenlands, gyldigt Bevis for, at Betingelserne for Regres eller andre Kjendsgjerninger, som ere af Interesse for Vexelretten (jfr. saaledes N. V. L. 75), ere tilstede, udføres Protestforretningen i Almindelighed af en Embedsmand eller anden med offentlig Troværdighed (*fides publica*) udrustet Person. I Danmark og Norge sker det ved *Notarius publicus*, eller, da der kun undtagelsesvis er nogen særskilt saadan, ved den Embedsmand, som efter Lovgivningen udfører Notarialforretninger. Skulde det Tilfælde indtræffe, at saadan Embedsmands Medvirkning ikke i betimelig Tid kan faaes, kan Protesten foretages, i Danmark af to lovfaste Vidner, i Norge af Stevnevidnerne og kun i Nødsfald af to andre lovfaste Vidner; en saadan uregelmæssig Forretning har dog kun midlertidig Gyldighed, i Danmark i to Dage, i Norge i syv, og faar først fuld Retskraft ved inden denne Frists Udløb at forelægges for vedkommende Embedsmand og indføres i hans Protokol. Se de danske og norske Vexelproceslove, begges § 10. For Sveriges Vedkommende se Promulgationslovens § 4[1]).

---

før denne er afholdt. I samme Betydning bruger den svenske Text i Almindelighed »protestera« (vexeln). »At protestere Vexlen« (gjøre den til Gjenstand for Protest) er ogsaa oftere brugt i den danske og norske Lovtext (f. E. N. V. L. 18 og 19). Om den forrettende Embedsmand siges det, at han »foretager Protest« (N. V. L. 81, 82, 89; svensk: »verkställa«); »optage Protest« synes dog paa enkelt Sted brugt i samme Betydning (N. V. L. 82, 2). I daglig Tale ligesom i Protestformularer siges det dog ogsaa ofte, at Notarius »protesterer« Vexlen. Her kunde Ordet være brugt i Betydningen »bevidne«; men det er neppe Tilfældet. Rimeligvis maa det forklares af, at Notarius ansees som Rekvirentens Fuldmægtig. Maaske har man her ogsaa den mere moderne Brug af Ordet Protest, idet Notarius i Almindelighed reserverer Vexelejerens Ret. Et Spor af den moderne Sprogbrug har man vistnok i den svenske Lovtext (f. E. § 82), hvor det siges, at Vexlen »protesteras emot« (i den dansk-norske »hos«) Vedkommende.

[1]) I flere andre Lande foretages Protesten af Notarier, der ikke ere Embedsmænd, men dog have offentlig Troværdighed. I Belgien er det nu ved Love af 1876 og 1877 tilladt at benytte Postbetjente til at foretage Protesten, naar man ej kan bruge Retsbetjentene (*les huissiers*), altsaa navnlig i de Kommuner, hvor disse ikke findes. Postbetjentene bruges i Belgien baade til at indkræve Vexlens Betaling (ikke ved Akcept) og til at foretage Protest. I Tydskland kunne de blot bruges som Præsentanter (men saavel ved Akcept som Betaling); men den videregaaende Benyttelse har ogsaa der været drøftet. Jfr. Goldschmidts Z. f. H. XXIII Beilageheft S. 172 ff. og ovenfor S. 223—4.

Embedsmanden skal have Notarial-Vidne med (svensk Prom. § 4, norsk Sportellov 13 Septbr. 1830 § 79), i Danmark endog tvende Vidner (Fdn. 8 Januar 1823 § 8)[1]).

3. Hovedregelen om, paa hvilket Sted Protesten skal optages, er forhen fremstillet (ovenfor S. 153—4, 218).

N. V. L. 89 giver nærmere Forskrifter om, i hvilket Lokale den skal foregaa, — de samme, som ogsaa gjælde for Forevisningen og andre vexelretslige Handlinger. Protesten skal fortrinsvis optages i Forretningslokale og først, hvis Vedkommende ikke har saadant, i Bolig. Som Forretningslokale maa ansees ikke blot Grossereres Kontorer, men ogsaa Smaahandleres og Haandværkeres Butiker, forsaavidt Vedkommende ikke har noget egentligt Kontor; derimod ikke Værksteder o. desl., medmindre han der ogsaa har sine Pengeforretninger[2]). Er Vedkommendes Bolig eller Forretningslokale ikke kjendt, og Oplysning derom af den forrettende Notarius forgjæves er søgt hos Politiet[3]), kan Protesten foretages hvorsomhelst, f. E. paa Børsen, paa Politikammeret; i Almindelighed foregaar den nok paa Embedsmandens eget Kontor[4]). Dette er den saakaldte Pladsprotest eller Vindprotest. Denne bliver vistnok ogsaa at anvende, hvor det vides, at Vedkommende har havt Forretningslokale eller Bolig paa Stedet, men igjen har opgivet samme, uden at hans nuværende Opholdssted kjendes[5]). Derimod er ikke saadan Plads-

---

[1]) Det maa erindres, at, da N. V. L. ikke har lagt an paa at udtømme Regler om Protesten, idet den meget mere her endog tildels har henvist til den øvrige Lovgivning, blive de ældre Love gjældende, forsaavidt de ej stride mod N. V. L. (jfr. S. 52). I Sverige forberedes Udgivelsen af en ny Notarialordning.

[2]) Jfr. Borchardt No. 920 b; jfr. dog Evaldsen S. 361.

[3]) Det maa vistnok antages, at Rekvirenten i Almindelighed er pligtig til at skaffe Notarius den fornødne Oplysning. Men det siges udtrykkelig i N. V. L. 89, at den, »der foretager Protesten« (ɔ: Embedsmanden), har at søge Oplysninger hos Politiet. Notarens Bevidnelse af at have opfyldt denne Pligt maa være tilstrækkelig; Politiets Attest er unødvendig. — Sin hyppigste Anvendelse skal saadan Protest, ialfald paa enkelte Steder, finde i det Tilfælde, at Vexlen er forsynet med en ufuldstændig Adresse, f. E. »Olsen«, »Hansen« i N. Gade, hvad der da kan passe paa Mange, uden at der vides, hvem der er ment. Men efter hvad der ovenfor (S. 91, 153—4) er forklaret, maa det i dette Tilfælde være tilstrækkeligt, at Protest optages hos Hvemsomhelst af det opgivne Navn. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 7.

[4]) I Kjøbenhavn præsenteres Vexlen paa Politikammeret og protesteres der, om ingen Oplysning erholdes.

[5]) Jfr. Evaldsen S. 363; jfr. dog Domme hos Borchardt No. 932.

protest anvendelig, hvor Vedkommende ikke træffes i Forretningslokale eller Bolig; isaafald skal Protesten efter N. V. L. 89, 2 foretages dersteds eller, om Stedet ikke er tilgjængeligt, i dets Nærhed [1]). Da Protesten kun skal ske i Bolig, saafremt Vedkommende ikke har Kontor, bliver Protesten at optage ved dette, naar det findes lukket, uden at det altsaa er nødvendigt at søge Manden i hans Bolig.

Lovens Regler i N. V. L. 89 om det Lokale, hvor Protesten skal foretages, ere kun deklaratoriske, idet de ikke gjælde fremfor modsat Overenskomst. En saadan vil maaske i Regelen formodes at være tilstede, naar Notarius har foretaget Protesten i Trassatens Nærværelse, f. E. paa Børsen, paa Notarialkontoret, og Protesten Intet indeholder om, at han har gjort Indsigelse. Protesten vil vistnok her ansees for at medføre Bevis ialfald for et stiltiende Samtykke fra Trassatens Side, idet det maa erindres, at Notarius selv repræsenterer Vexelejeren [2]). I det meget praktiske Tilfælde, at Trassenten begjærer Protest optagen hos sig selv i Anledning af en hos ham domicilieret Vexel, maa man endog kunne antage, at der i Rekvisitionen ligger en Vedtagelse af, at Protesten kan foregaa paa Notarialkontoret, uden at engang Domiciliaten (Rekvirenten) er tilstede [3]).

En Overenskomst om Proteststedet foreligger ogsaa i Almindelighed, hvor der ved Vedkommendes Adresse i Vexlen findes en nærmere Stedsbetegnelse, saaat Protesten i hvert Fald bør foregaa paa dette Sted, naar Vedkommende paa den Tid, Handlingen foretages, har et hvilketsomhelst Lokale der. Ligesaa bør den foretages dersteds, selv om saadant Lokale slet ikke findes, naar han heller intet andet bekjendt Lokale har; Regelen i N. V. L. 89, 3 bør altsaa her ikke komme til Anvendelse. Har

---

1) I de sidste Aar har man i Kjøbenhavn, naar Lokalet er tillaaset og Ingen trods gjentagen Ringen eller Banken er kommen tilstede, fulgt den Praxis at anmode en af Husets øvrige Beboere om at meddele Vedkommende det Passerede. Denne Praxis, der altsaa ligner Fremgangsmaaden ved Stevninger, er begyndt i den Tro, at den er bleven erklæret nødvendig i en Dom; hvorvidt en saadan Hjemmel virkelig findes, skal dog være tvivlsomt, og den nævnte Underretning turde vel kunne ansees som overflødig.

2) Jfr. Motiver S. 96, Thöl S. 316—17, Hartmann S. 387, Evaldsen S. 332 og 362, dansk Dom i Anh. til Hindenburgs Vexelret S. 51, Borchardt No. 920 ff.

3) Dette er saavel i Kjøbenhavn som i Christiania det hyppigste Tilfælde, hvori Protesten optages paa Notarialkontoret efter Overenskomst.

han derimod i dette Tilfælde andetsteds Forretningslokale eller Bolig, og træffes han ikke heller paa det i Vexlen opgivne Sted, bør Protesten ligefuldt foregaa i det virkelige Forretningslokale eller i Bolig; Overenskomsten maa nemlig her ansees uforbindende som truffen under en bristende Forudsætning[1]).

4. Er Trassatus (Domiciliatus) under Konkurs eller afgaaet ved Døden — hvad der i Tilfælde naturligvis ikke fritager for Protest[2]) — synes det rimeligst, at Protesten foregaar i Forretningslokalet, saafremt Boet fremdeles har et saadant. I modsat Fald bør Vexlen protesteres for Skifteretten eller den, der ellers nærmest maatte repræsentere Boet, — i Konkurstilfælde altsaa rettest for *curator bonum*, hvor saadan findes. I Danmark og Norge foregaar imidlertid, hvor et Bo er under Skifterettens Behandling, Protest, saavidt vides, altid hos Skifteretten (aldrig hos Kurator) og det, hvad enten Boet har Forretningslokale eller ikke; dette har vistnok sædvansmæssig Gyldighed, ogsaa efter N. V. L.s Ikrafttræden[3]). I Sverige foregaar derimod omvendt Protesten i Regelen hos Trassatus selv, naar denne i levende Live er under Konkurs.

Hvad der er sagt om Protest hos Trassaten, bliver, hvor Protest skal optages hos andre Personer, f. E. i Anledning af nægtet Udlevering af Original eller Duplikat (N. V. L. 70 og 72) at anvende paa denne.

5. Hovedregelen om Tiden for Protestens Optagelse fremgaar ogsaa af, hvad der ovenfor er forklaret om Forevisningspligten (jfr. S. 152 og 184), N. V. L. 18, 19, 41 og 43. Særlig erindres det, at Protest *de non solutione* maa senest være optagen inden

[1]) Jfr. Evaldsen S. 361—2, Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 929, Hindenburg S. 65 og de der anførte Domme.

[2]) Dette var udtrykkelig sagt i S. L. 74, men er udeladt som overflødigt i N. V. L.; jfr. Motiverne S. 89—90.

[3]) Jfr. hermed Hindenburg S. 66, Welin S. 103—4, Evaldsen S. 362—3 (hvor det er antaget, at Protest i hvert Fald, udenfor det i N. V. L. 30 omhandlede Tilfælde, bør foregaa hos Trassaten selv, naar denne er under Konkurs, idet der dog egentlig er lagt Hovedvægten paa, at Protest tillige hos Boet er unødig); Dom af R. O. H. G. 25 Maj 1878 (Plenarkjendelse) i Entsch. XXIV. 22 (Borchardt No. 926), hvor ogsaa i Konkurstilfælde Protest hos Trassaten er opstillet som det Rette. Det synes dog, som om Trassaten ialfald i den danske og norske Konkursret aldeles træder i Skyggen for Konkursboet og en Forevisning for dette langt snarere vil kunne lede ialfald til partiel Betaling.

Udløbet af anden Søgnedag efter Forfaldsdag [1]). Vistnok er det kun Protestens Øjemed at skaffe Bevis for, at Trassatus ikke har villet eller kunnet betale, skjønt Vexelejeren i betimelig Tid har forevist Vexlen, og det kunde da synes strengt, at Vexelrettens Bevarelse ogsaa gjøres afhængig af Bevisets Tilvejebringelse inden denne Tid. Men naar det erindres, at Præsentantens Forevisning er en privat Handling og at det gjælder at skaffe et uomtvisteligt Bevis for Vexelejerens Iagttagelse af Vexelomgangen, bliver det nødvendigt at knytte Protestens Optagelse saa nær som muligt til de Tidsfrister, inden hvilken Vexelejeren har at forevise Vexlen. Derfor er der ved Protest *de non solutione* kun givet en Frist af to Søgnedage [2]), idet forøvrigt Protesten efter N. V. L. 41 ogsaa kan optages naarsomhelst inden sædvanlig Vexeltid (N. V. L. 89) paa selve Forfaldsdagen [3]). Før Forfaldsdag kan derimod Protest *de non solutione* ikke i noget Fald (saasom i Tilfælde af Akceptantens Konkurs) med Retsvirkning foregaa, og om den alligevel er skeet, maa den gjentages ved Forfaldstid, medmindre Vexelretten skal gaa tabt (jfr. ovenfor S. 218).

Paa Søn- og Helligdage kan Protest ej foretages (jfr. N. V. L. 91 og 41, der sætter Protestfristen til to Søgnedage). Hvis en Vexel forfalder Onsdag før Paaske, kan altsaa i Danmark og Norge Protesten udsættes til 3dje Paaskedag, og hvis den forfalder Skjærthorsdag, kan den protesteres endnu Onsdag efter Paaske, da N. V. L. 91 ogsaa bestemmer, at, om Forfaldstid indtræder paa en Helligdag, ansees næste Søgnedag som Forfaldstid [4]).

Det er dog strengt taget kun selve Protestforretningen, som nødvendigvis maa være afholdt før Protestfristens Udløb. Protestdokumentets Udfærdigelse sker vistnok i Almindelighed ogsaa inden denne Tid; men den antages uden Skade for Regresretten at kunne foregaa senerehen. Dette synes at følge af, at Loven byder Vexelejeren at »protestere« eller »optage Protest« inden

---

[1]) Ved *a vista* Vexler senest inden Udløbet af den i N. V. L. 32 jfr. 19 nævnte Tid; se ovenfor S. 185.

[2]) En lignende kort Frist er opstillet næsten overalt. I den engelsk-amerikanske Ret maa Protesten optages paa Forfaldsdagen, eller, hvor der er Løbedage, paa den sidste af disse.

[3]) I den nye schweizerske Lov er dette forbudt. I Christiania har Norges Bank bekjendtgjort, at Protesten i Regelen vil foregaa allerede paa Forfaldsdag.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 171—2.

den foreskrevne Frist, og hermed kan efter den oven forklarede Sprogbrug kun menes, at han har at sørge for, at Protestforretningen inden denne Tid foregaar. Naar dette er gjort, er jo desuden Tilværelsen af et authentiskt Bevis sikret og Øjemedet saaledes opnaaet [1]). Dette gjælder vistnok, selv om Protokollation endnu ikke er skeet ved Protestfristens Udløb [2]).

Det vil forøvrigt stundom være tilraadeligt for Vexelejeren ikke at vente til sidste Dag med at rekvirere Protest, nemlig i Tider, da der forefalder mange Protester, og især da, hvor Vexelejeren har at optage Protest hos flere Personer (jfr. saaledes N. V. L. 62). Det maa nemlig erindres, at efter N. V. L. 89 kan Protest ligesaavelsom de øvrige vexelretslige Handlinger nu kun optages mellem Kl. 9 Formiddag og Kl. 7 Eftermiddag [3]).

Denne Regel er imidlertid kun deklaratorisk, og en stiltiende Overenskomst om Protest til anden Tid bør vistnok antages at være tilstede, naar Protesten Intet oplyser om Indsigelse fra den nærværende Trassat, om end denne siden beviser, at den i N. V. L. 89 nævnte Tid er overskreden (jfr. S. 226 og S. 236).

Foregaar Protesten uden nogetsomhelst Samtykke udenfor den i N. V. L. 89 nævnte Tid, er den, ligesaavelsom hvor §ens Forskrifter om Stedet uden Overenskomst ere tilsidesatte, at anse som ugyldig.

6. Om Fremgangsmaaden ved Protest, særlig *de non acceptatione* eller *de non solutione*, indeholdes der ikke samlede Forskrifter i N. V. L.; men dens forskjellige Led kunne dog sammenstilles af flere spredte Bestemmelser og navnlig af N. V. L. 82 [4]).

Præsentanten har først at henvende sig til vedkommende Embedsmand med Rekvisition, der da ligesaavel kan være mundtlig [5]) som skriftlig, forsaavidt som Vexlen selv overleveres (dansk

[1]) Jfr. derimod Hartmann S. 395 og Dom af R. O. H. G. 25 Septbr. 1872 hos Borchardt No. 913 a. — Den i norsk V. P. L. § 10 indtagne Forskrift om, at Protestudskrift maa meddeles inden 24 Timer efter Rekvisitionen, beviser Intet i dette Spørgsmaal.

[2]) Saadant indtræffer vistnok oftere i Kjøbenhavn; jfr. nedenfor S. 233.

[3]) Dette er i Sverige kun før gjældende Ret, men indeholder en Indskrænkning for de andre Lande, navnlig for Norge, hvor der aldeles ingen Tidsgrænse har gjældt. I Virkeligheden har dog Indskrænkningen neppe Stort at betyde.

[4]) Jfr. hermed Hindenburg S. 43—4.

[5]) I de allerfleste Tilfælde er den kun mundtlig; skriftlig er den f. E., hvor Konnossementer samtidig oversendes til Forevisning.

og norsk V. P. L. § 10, jfr. dansk Fdn. 1825 § 31); saafremt dette ikke er Tilfældet, maa den være skriftlig, for at den kan indeholde fornøden Forklaring om Vexlen. I Almindelighed maa imidlertid Vexlen samtidig overleveres, dels af Hensyn til den Afskrift, som Protestdokumentet skal indeholde, dels fordi Trassatus i Regelen kan fordre at se Vexlen. Kun i visse Tilfælde bliver der Tale om Protest uden Vexlens Tilstedeværelse, f. E. efter N. V. L. 75 og maaske ved mortificerede Vexler. Stundom er kun Vexelkopien tiltede (jfr. N. V. L. 72).

7. Notarius har derefter med sit Vidne (eller i Danmark Vidner) at indfinde sig med Vexlen, hvis denne er overleveret ham, hos Trassatus eller den, hos hvem ellers Protest skal foretages, til Tid og Sted som før forklaret.

Rekvirenten er herved saagodtsom aldrig tilstede, og Notarius er derfor tildels at anse som hans Fuldmægtig. Notaren har saaledes paa hans Vegne paany at forevise Vexlen og at stille den fornødne Opfordring (saasom om Akcept, Betaling, Sikkerhed, Udlevering). Det er ogsaa klart, at Notarens Fuldmagt strækker sig saavidt som enhver Andens, der er i Besiddelse af Vexlen. Er Trassatus villig til at akceptere pure eller ialfald partielt, har derfor Notarius at modtage Akcepten, og i dette Tilfælde protesterer han derfor ikke Vexlen, ialfald ikke uden delvis (jfr. N. V. L. 17, 22, 25). Ligesaa er han forpligtet til at modtage Efter-Akcept ifølge N. V. L. 28.

Hvorvidt Notarens Fuldmagt strækker sig ved Protest *de non solutione*, er derimod mere tvivlsomt, naar han ikke har Vexlen i Hænde i kvitteret Stand. Det kunde synes, som om han i hvert Fald gjennem Rekvisitionen har faaet en stiltiende Fuldmagt til at modtage Betaling og udlevere Vexlen, — om forlanges, med sin Kvittering, — da han jo paa Rekvirentens Vegne har først at opfordre til Betaling og kun, hvis denne nægtes, at protestere. Denne Opfattelse er dog ikke rigtig. Han har nemlig kun Fuldmagt til at opfordre Trassatus til at afgive Erklæring, om han vil betale til Vexelejeren, ikke derimod til Notarius; i dette Øiemed har han ogsaa Fuldmagt til at forevise Vexlen, ikke til at udlevere den [1]). Tilbyder altsaa Trassatus Betaling

[1]) Jfr. Hartmann S. 429, Domme hos Borchardt No. 880—1; jfr. dog ogsaa No. 469.

ved Notarens Forevisning af Vexlen, maa strengt taget Notarius nøje sig med at opfordre ham til at indfinde sig med Betalingen til den Tid, da Rekvirenten vil afhente Vexlen paa Notarialkontoret, for da umiddelbart at forhandle med denne og faa Vexlen udleveret af ham. Herved kan imidlertid Protestfristen forløbe, og skulde da Trassatus, naar det kommer til Stykket, nægte Betaling, vil Regresretten være tabt. For at forebygge denne Mulighed kan det lidet nytte, at Notarius alligevel strax optager Protest. Thi da han her som ellers maa anmærke Trassatens Svar, vil Protesten blive utjenlig til Regres, naar dette gaar ud paa lovligt Tilbud, medmindre Protesten tillige skulde indeholde Trassatens Erkjendelse af, at Vexlen allerede før Protesten er bleven forgjæves forevist for ham til Betaling i betimelig Tid. Som Følge heraf vil vel ofte Notarius for at forebygge Tab modtage Betalingen og udlevere Vexlen; men dette sker paa begges eget Ansvar[1]).

Paa enkelte Steder har der imidlertid udviklet sig den Sædvane, at Notarius modtager de under Protesten tilbudne Penge og, saafremt Tilbudet er lovligt, udleverer Vexlen i kvitteret Stand. Hvor saadan Sædvane er vitterlig, maa ogsaa enhver Vexelejer ansees for at have bemyndiget Notarius til at modtage Betalingen, saafremt han ej i det enkelte Tilfælde udtrykkelig forbyder ham at gjøre det. En saadan Sædvane antages at gjælde for Kjøbenhavn, dog med den Begrænsning, at Notarius kun maa kvittere og udlevere Vexlen, naar tillige Protestomkostningerne betales af Trassaten.

8. Nægtes af en eller anden Grund Akcept eller Betaling o. desl., skulde Notarius vistnok egentlig i Vedkommendes Overvær erklære Vexlen for protesteret. Dette sker dog i Almindelighed ikke, og strengt nødvendigt kan det heller ikke siges at være, da det maa forstaaes, at Vexlen under disse Omstændigheder er at anse som protesteret, om det end ikke udtrykkelig siges under Forretningen. Dog er det tilraadeligt at sige det, hvor man har med Personer at gjøre, der kunne formodes ikke at skjønne sig paa Vexler[2]).

---

[1]) Om Forpligtelsen til at betale Protestomkostningerne, hvor Vexlen først forevises ved Notaren, se ovenfor S. 185—6.

[2]) I det hyppige Tilfælde, at Trassatens Kontor findes lukket, f. E. fordi Protesten optages om Eftermiddagen, foregaar vel som oftest intet Andet fra No-

9. Den begjærede Handling kan kun ansees nægtet og Protesten i dette Tilfælde altsaa kun gyldig, hvor Nægtelsen er meddelt af En, der er bemyndiget til at foretage Handlingen paa Vedkommendes Vegne.

Der bør derfor under Protesten spørges efter Forretningens Chef eller i Tilfælde en Prokurist.

10. Er ikke Trassatus eller Nogen, der er bemyndiget til at handle paa hans Vegne, tilstede ved Protestforretningen, maa denne, naar den foregaar til rette Tid og Sted, ligefuldt fremmes. Notarius har ingen Forpligtelse til at undersøge, om Trassatus virkelig er fraværende, naar dette paa Efterspørgsel opgives af en i Lokalet hjemmehørende Person[1]). Saafremt Trassatus i et saadant Tilfælde virkelig er villig til at akceptere eller betale, maa han for at hindre Regressen uopholdelig gjøre sit Tilbud til Præsentanten. At denne ifølge N. V. L. 28 er pligtig til at modtage den saakaldte Efter-Akcept under visse Betingelser, er før forklaret. Loven omtaler vistnok ikke ligefrem paa samme Maade Pligten til at modtage en efter Protest tilbuden Betaling af Trassatus. Da imidlertid N. V. L. 48 giver enhver Vexelskyldner Ret til imod at erlægge Vexelsummen med Renter og Omkostninger at faa den protesterede Vexel med paategnet Kvittering tilligemed Protesten udleveret, følger det heraf ligefrem, at Akceptanten kan fordre et saadant Tilbud modtaget efter Protest, og man vil da neppe heller anse Vexelejeren berettiget til at afslaa et lignende Tilbud af den Trassat, som ikke selv er Vexelskyldner, idet dette kun lidet vilde stemme med Lovens Omhu for at hindre unødige Regressøgsmaal. For at et saadant Tilbud efter Protest skal kunne hindre Regres, maa imidlertid Anmærkning derom være paaført Protestdokumentet eller andet notarielt Bevis derfor være Regresskyldneren ihændekommet (jfr. S. 209).

---

tarens Side end, at han med Vidne mærker sig den nævnte Kjendsgjerning f. E. ved Optegning paa et Stykke Papir; derved er altsaa Fordringen i N. V. L. 89 om, at Protesten skal foregaa ved Trassatens Bolig, at anse som opfyldt. Ved Protest paa Kontoret i Tilfælde, hvor Notaren repræsenterer begge Parter, falder gjerne den hele Forretning sammen med Protokollationen. — I Frankrige maa der efterlades nøjagtig Kopi af Protesten hos Protestaten; *code de comm.* 176. I Belgien er det nu nok at efterlade en kort skriftlig Meddelelse og selv det kun til Efterretning for den fraværende Protestat. Jfr. for København ovenfor S. 226.

[1]) Jfr. Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 896 b.

11. Begjæres Vexelprotest foretagen hos flere Personer paa samme Sted, udfordres ifølge N. V. L. 83 kun en Protestforretning. Meningen hermed er kun at formindske Omkostningerne, idet Notarius, selv om han her deler Forretningen og udsteder flere Protester, alene kan fordre Betaling for en[1]). Betingelsen herfor er imidlertid, at samme Person i Anledning af samme Vexel begjærer Protest hos flere Personer — saasom flere Trassater, Trassat og Nødsadressater, Trassat og Æres-Akceptant o. desl., jfr. ogsaa N. V. L. 70 — paa samme Sted, forudsat at dette ogsaa ligger inden samme Notariatdistrikt (jfr. ovenfor S. 95—6). Paa denne Maade maa de noget vide Udtryk i N. V. L. 83 forstaaes. Kræves der Protest i Anledning af forskjellige Vexler, maa der saaledes i hvert Tilfælde blive ligesaa mange Protestforretninger som Vexler[2]).

12. I Anledning af Protestforretningen skal Notarius saavel optage Protokol som udfærdige et Protestdokument (Vexelprotest i snevrere Forstand).

Hvad Protokollen angaar, byder N. V. L. 81 kun, at Protesten bliver at indføre i en Protokol (den svenske Text: »och skall deröfver protokoll föras«). Det kan derfor ikke være nødvendigt at føre Protokollen under selve Forretningen, hvad der ogsaa ofte vilde være en upraktisk Fremgangsmaade[3]). Under Forretningen kan der rigtignok oftere blive Tale om Optegnelser til Brug ved Protokollens og Protestens Affattelse, f. E. om Trassatens Svar, hvor dette ikke, som oftere hænder, meddeles skriftlig af ham selv. Men disse Optegnelser have i Regelen ikke Form af Protokollation. Protokollens Indhold er ikke fast-

---

[1]) Af Hensyn hertil er Regelen i den svenske Text udtrykt saaledes: »må endast ett protokoll deröfver upprättas«, idet Betalingen i Sverige er knyttet til Protokollationen; jfr. den nuværende »Expeditionstaxa« af 1855 (en ny forberedes).

[2]) Jfr. Evaldsen S. 333.

[3]) Det er vistnok Regelen, at Protokol ikke føres paa selve Stedet, naar Protesten optages udenfor Notarens Kontor, og i store Byer vilde det ogsaa være uoverkommeligt at føre den der, da man ellers ikke i rette Tid vilde blive færdig med Protesterne, idet Vexlerne ofte først indleveres til Notarius om Eftermiddagen den sidste Respitdag. For Kjøbenhavn har Undladelsen af at føre Protokol under Forretningen ogsaa Hjemmel i en Justitsmin. Bekj. 15 Maj 1871, i Lovtidenden s. A. S. 319. — Oplysningerne om Praxis ved Vexelprotester i Kjøbenhavn skylder Forf. Hr. Under-Notar Philipsen.

sat i Loven. Men da dens Hensigt er at skaffe et stadig tilværende authentiskt Bevis for Protestforretningen og erstatte Protesten, om den gaar tabt, maa dennes væsentlige Indhold ogsaa findes i Protokollen. Udskrift af denne kan i Danmark og Norge kun Protestrekvirenten faa (dansk og norsk V. P. L. § 10); i Sverige kan den derimod for den lovbestemte Betaling faaes af Enhver.

Ialfald i Danmark og Norge er det ikke nødvendigt at have en særskilt Protokol for Vexelprotester; disse kunne indføres i den sædvanlige Notariatsprotokol[1]).

13. Indholdet af Protestdokumentet fremgaar tildels allerede af det Foregaaende og er nærmere forklaret i N. V. L. 82. Loven har ikke udtrykkelig sagt, hvilken Virkning det har, at noget af de der opstillede Led helt mangler i Protesten. Men af Hensyn til Protestens store Vigtighed for Regressen maa det i Almindelighed antages, at Ugyldighed bliver Følgen deraf. Ere de nødvendige Led vistnok tilstede, men kun mangelfuldt, vil Virkningen heraf være meget forskjellig efter Omstændighederne, idet det ingenlunde kan opstilles som Regel, at enhver Mangel gjør Protesten ugyldig[2]).

Forøvrigt maa om de forskjellige Led bemærkes Følgende:

a) Afskrift af Vexlen eller Vexelkopien med Alt, hvad derpaa findes tegnet. Hensigten hermed er at fastslaa Identiteten af den protesterede Vexel med den, hvorfor der søges Regres, og dette Hensyn maa da haves for Øje ved Bedømmelsen af, hvilke Unøjagtigheder der kunne være tilstede i Afskriften uden at skade Protestens Gyldighed. At Afskriften ikke netop skal være ordlydende, naar Manglen ikke efterlader Tvivl om Identiteten, fremgaar ogsaa ved Sammenligning af Lovtexten med Kilden, D. W. O. 88[3]) (»eine wörtliche Abschrift« o. s. v.); jfr. Motiverne S. 89.

---

[1]) I Christiania og Kjøbenhavn haves der særskilt Protestprotokol.

[2]) Jfr. Motiverne S. 89. Det tydske Princip er det samme, jfr. Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 883. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 329—30. Den her givne Imødegaaelse af Motivernes Udtalelse paa det anførte Sted synes at hvile paa en Misforstaaelse af den; at vigtigere Mangler ved Protesten skulde kunne erstattes af andre (ikke notarielle) Bevisligheder, har vistnok ikke været Motivernes Mening. Jfr. nedenfor S. 238.

[3]) I Praxis fortolkes forøvrigt denne her ikke bogstavelig; jfr. Thöl S. 313, Domme hos Borchardt No. 884 ff. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 330—1.

Ligesom nu Fordringen om Afskrift ikke gjælder for den i N. V. L. 75 omhandlede Protest[1]), saaledes maa den ogsaa formildes ved mortificerede Vexler, saafremt man ellers gaar ind paa, at der her kan anstilles Vexelregres. En saadan Forklaring af Vexlens Indhold, at Identiteten bliver klar, maa dog ogsaa her fordres.

Forsaavidt Loven fordrer Afskrift af Alt, hvad der paa Vexlen findes tegnet, saa forstaar det sig, at Udeladelsen af uvæsentlige Paategninger ingen Betydning kan have; et overstrøget Endossement behøver saaledes ikke at medtages, naar der alligevel er den for Legitimationen nødvendige Sammenhæng i Endossementsrækken.

Den ligelydende Del af flere Exemplarer af samme Vexel behøver kun at afskrives en Gang.

Afskriften kan ligesaavel gives som Bilag til Protesten som i selve dennes Text.

b) Rekvirentens Begjæring eller Paastand. I Almindelighed vil denne kun være nævnt i al Korthed (f. E. »med Begjæring, at denne Vexel *de non solutione* maatte blive protesteret«). At Rekvirentens Navn skal anføres, er ikke ligefrem sagt saaledes som i D. W. O. 88, No. 2, men maa dog være Meningen. Og forat en Protest *de non solutione* skal være virksom, maa den opgivne Rekvirent være den samme, som er legitimeret efter N. V. L. 39; thi kun i dette Tilfælde indeholder Protesten Bevis for, at Vexlen ikke er indfriet trods Vexelomgangens Iagttagelse[2]). Loven forlanger ikke, at skriftlig Rekvisition skal afskrives, og det er derfor tilstrækkeligt, at dens væsentlige Indhold opgives. Dette Led er maaske det, hvis Udeladelse snarest kunde antages ikke at skade Vexlens Gyldighed. Saafremt Protesten blot indeholder Rekvirentens Navn og Notarens Opfordring, vil vel Formodningen være for, at denne og den følgende Protest er overensstemmende med Rekvisitionen[3]).

c) Det Svar, der gives af den, hos hvem der protesteres, eller Bemærkning om, at intet Svar har været at erholde, eller at han ikke har kunnet træffes. Svaret

---

[1]) Jfr. det danske Justitsministeriums Bemærkninger S. 28.
[2]) Jfr. Dom hos Borchardt No. 502 og 889 b.
[3]) Jfr. hermed Evaldsen S. 331 og Domme hos Borchardt No. 893.

bør da gives saavidt muligt fuldstændigt. Saafremt Grunde for Nægtelsen ere anførte[1]), bør disse meddeles.

Er Svaret ikke bestemt eller lyder det paa, at han kun for Tiden ikke vil akceptere, bør ogsaa dette optegnes (jfr. ogsaa ovenfor S. 155, N. V. L. 21). Har Vedkommende ikke kunnet træffes, men dog En af hans Folk eller Familie, bør ogsaa dennes Oplysning meddeles[2]). Imidlertid kan det ikke antages, at Udeladelse af disse yderligere Forklaringer har Protestens Ugyldighed til Følge, naar kun den Kjendsgjerning, som berettiger til Regres, er fastslaaet, idet ogsaa her Formodningen er for Rigtigheden af Notarens Bevidnelse[3]).

Det følger af Lovens her nævnte Forskrift, at dens Navn, hos hvem der protesteres, ordentlig anføres i Protesten (jfr. D. W. O. 88, No. 2). Har hans Samtykke til Protestforretningens Afholdelse Betydning, bør ogsaa hans Identitet undersøges af Notarius og bekræftes i Protesten, hvorimod Saadant ellers er ufornødent[4]).

d) Angivelse af Stedet hvor og Tiden, naar Protesten er skeet. Ved Stedet menes her ikke blot Pladsen, men den særlige Lokalitet, saasom Kontor, Bolig[5]), Børsen o. desl. Er Vedkommende truffen og har givet Svar, har dog vel, efter hvad ovenfor (S. 226) er forklaret, neppe Manglen af Stedsangivelse nogen Betydning, da Protestatus ansees for at have vedtaget vedkommende Sted som lovligt, selv om det ej maatte have været Forretningslokale eller Bolig[6]); anderledes dog, om Svaret selv oplyser, at Protesten er foregaaet paa ulovligt Sted.

---

[1]) F. E. at Legitimationen ikke er i Orden, at Beløbet ikke skyldes, at Varerne, for hvilke Vexlen er trukken, ikke ere ankomne (Konnossement ej modtaget) eller ikke kontraktmæssige, at Remisser ikke ere indløbne, at Originalen ikke er akcepteret og derfor returneret o. desl.

[2]) F. E. at »Vexlen forevistes en Kontorist, som erklærede, at Trassaten var fraværende og ingen Besked havde efterladt om Vexlen«, at »den forevistes for Trassatens Hustru, som erklærede, at Manden var bortrejst uden at have efterladt Fuldmagt og at hun vilde underrette ham.«

[3]) Jfr. Thöl S. 317, Domme hos Borchardt No. 896 c, 897.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 332, Domme hos Borchardt No. 897 d og e.

[5]) Gade og Husnummer udfordres ikke; er Protesten skeet i Bolig, er Formodningen for, at Præsentaten ej har Kontor (jfr. N. V. L. 89). Se Domme hos Borchardt No. 900—1.

[6]) Jfr. Dom hos Borchardt No. 890.

Fordringen om Tidens Opgivelse er vistnok tilfredsstillet ved almindeligt Datum, uden at Klokkeslettet er nødvendigt; Formodningen maa være for, at Protesten er foregaaet inden de i N. V. L. 89 fastsatte Timer, naar ej Andet fremgaar af Dokumentet[1]).

e) Udtrykkelig Erklæring om, at Vexlen er protesteret under Forretningen. Dette Led er vistnok ikke nævnt i Loven jevnsides med de øvrige. Men ligesom dets Nødvendighed fremgaar af selve Protestdokumentets Begreb, saaledes ligger Budet derom i Grunden i enkelte af de særskilt nævnte Led f. E. »Angivelse af Stedet hvor og Tiden, naar Protesten sker«.

f) Underskrift af den, som foretager Protesthandlingen. Underskrift af Notarialvidne, hvor saadant maa være tilstede, er ikke nødvendig efter denne Bestemmelse, da Vidnet ikke kan siges at »foretage Protesthandlingen«; i Sverige maa dog Vidnet underskrive Protokollen. Saafremt Afskriften af Vexlen er vedføjet Protesten som Bilag, bør dens Rigtighed helst være særskilt attesteret af Notarius[2]). Segl er ikke efter N. V. L. noget Vilkaar for Protestens Gyldighed (jfr. derimod D. W. O. 88 No. 6[3]).

Protesten indeholder fra gammel Tid ogsaa gjerne den saakaldte Protestklausul eller en udtrykkelig Reservation af Vexelejerens Ret hos alle Vedkommende. Denne omtales ikke i Loven og er ogsaa aldeles overflødig, da Loven selv indeholder alt Fornødent om Vexelejerens Rettigheder, naar kun Protesten er optagen, og denne Optagelse jo ingenlunde kan betyde en Frafalden af Rettigheder[4]).

14. Protesten er i Sverige kun en Udskrift af Protokollen. I Norge og tildels ogsaa i Danmark[5]) fremtræder derimod Protesten i Almindelighed ikke i det Ydre som en saadan, men som et selvstændigt Dokument. Da imidlertid de væsentlige Dele deraf staa i Protokollen, og det Øvrige kun er en fast Formular,

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 332—3, Domme hos Borchardt No. 905—6; jfr. derimod Thöl S. 315—16.

[2]) Jfr. Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 885.

[3]) I Kjøbenhavn bruges saavel Underskrift af Vidnerne paa Protestdokumentet som Segl.

[4]) Jfr. Thöl S. 319—20.

[5]) I Kjøbenhavn er altid Protesten Hoveddokumentet, medens den paa Landet vistnok ofte fremtræder som Udskrift af en Protokol.

der ofte findes paa trykte Blanketter, er det let ved Hjælp af Protokollen at tilvejebringe et nyt Protestexemplar. Da Protesten i Virkeligheden, om end ikke i Formen, vil være en Udskrift af Protokollen, maa den rammes af Forbudet i dansk og norsk V. P. L. 10 mod at meddele Andre end Protestrekvirenten Udskrift af Protestforretningen. Denne Regel er nemlig netop given for at hindre samtidig Regres efter N. V. L. 25, 26 og 30 fra Flere paa en Gang i Anledning af samme Vexel og har altsaa netop havt selve Protestdokumentet for Øje[1]).

15. Hvad Forholdet mellem Protesten og Protokollen forøvrigt angaar, da maa ialfald i Norge Protesten opstilles som Hoveddokumentet, idet der ved dens Affattelse gaaes frem med størst Omhu. Er der Uoverensstemmelse mellem Protest og Protokol, maa derfor den første have Fortrinet. Men heraf følger ogsaa, at væsentlige Mangler i Protesten ikke kunne berigtiges efter Protokollen. Dette følger vistnok ogsaa af den store Betydning, Protestens Form har for Regressen. Anderledes, hvor Protesten bevislig er bleven til ved Udskrift af Protokollen, saaledes at denne er Originalen, saasom i Sverige; her maa derfor en ny Afskrift, der tilfredsstiller Lovens Fordringer, bøde paa den forriges Fejl[2]). Ogsaa i Danmark og Norge vil man dog vel i Rettergang tillade Protestens Udfyldning med Notarens og Vidnets edelige Bekræftelse af, at den efter Dokumentet selv manglende Form alligevel er iagttagen.

16. Protesten har offentlig Troværdighed (*fides publica*). Dens Indhold gjælder som Sandhed, indtil det Modsatte bevises, og til et saadant Bevis maa der stilles meget strenge Fordringer. De Kjendsgjerninger, som Notarius i Medfør af Loven bevidner i Protesten (saasom Konkurs, Fravær, Kontorets Utilgjængelighed), gjælde derfor som sande, uden at han behøver at opgive, fra hvilken Kilde han øser sin Kundskab[3]); kun i det i N. V. L. 89 i. f. omhandlede Tilfælde maa den nævnes.

17. N. V. L. 82, 2 kræver, at der skal gjøres Bemærkning

---

[1]) Jfr. Motiverne S. 33—4, dansk Forslag til Lov om Vexelsager og Vexelprotester S. 6, norsk Oth. Prop. 1880 No. 19 S. 5.

[2]) Jfr. Hartmann S. 391, Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 887 b.

[3]) Jfr. Schweigaards Proces §§ 112 og 113, Nellemanns Proces § 123, Domme hos Borchardt No. 897.

paa Vexlen (eller Vexelkopien) om den foretagne Protest. Iagttagelsen heraf, der særlig er af Interesse for den Tredjemand, hvem Vexlen maatte bydes til Kjøbs, er dog intet Vilkaar for Protestens Gyldighed[1]).

Om forskjellige særegne Arter af Protest vil der blive talt i anden Sammenhæng (jfr. §§ 49, 53, 54, 58, 66).

§ 48.

Om Notifikationen.

1. De ældre Vexellove, der i Almindelighed opfattede Vexelejeren som et Slags Fuldmægtig for Regresskyldnerne, gjøre ogsaa Notifikationen eller Underretning om Protesten til et Vilkaar for Regressen, idet endog al Vexelret tabes ved Forsømmelse heraf, selv ved Protest *de non acceptatione*. Dette System, der var det hidtil i Danmark og Norge gjældende, følges fremdeles i den engelsk-amerikanske og den russiske Vexelret[2]).

Omvendt har den franske Vexelret ingen særlig Notifikationspligt, da denne i Virkeligheden falder sammen med Fordringen om Sikkerhedsstillelse i Tilfælde af manglende Akcept (*Code de comm.* art. 120 jfr. Belgisk L. art. 10) og med den almindelige Regresklage efter Protest *de non solutione*; men til Gjengjæld er den sidste knyttet til meget korte Frister, lige ned til 14 Dage[3]), idet Hovedvægten er lagt paa den Betragtning, at Vexelforholdet snarest muligt bør opgjøres. De eneste Love, som ganske have afskaffet Notifikationspligten uden nogen tilsvarende Paaskyndelse

---

[1]) I den engelske Ret maa Paategning om Protesten paa Vexlen (*the noting of protest*), indeholdende Notarens Forbogstaver, Protestens Datum og Omkostningerne, ske inden Fristens Udløb, medens Udfærdigelse af Protestdokumentet kan ske naarsomhelst siden og i senere Tid ofte undlades, skjønt den strengt taget fremdeles er nødvendig. Jfr. Borchardt I. 194.

[2]) Dette er mærkeligst ved den russiske Vexellov, der kun har Sikkerhedsregres ved manglende Akcept. Det nyeste russiske Udkast følger den tydske Lov.

[3]) Den belgiske Lov art. 56 og 57 er i det Væsentlige stemmende hermed; men art. 59 føjer dertil den nye Regel, at Klausulen »*retour sans frais*«, der ikke blot befrir fra Protest, men ogsaa fra Regresklagens Anvendelse i lovbefalet Tid, paa den anden Side forpligter Vexelejeren til en særskilt Notifikation, hvis Undladelse dog kun synes at have Skadeserstatning til Følge (Sachs S. 80—1).

af Regressen, ere foruden den nu ophævede svenske Lov af 1851[1]), den finske Lov af 1858 og den nye schweizerske Lov af 1881[2]).

Den tydske Lov har valgt en Middelvej. Den afskaffer kun Notifikationspligten efter Protest for manglende (og ubetryggende) Akcept, — idet D. W. O. her kun hjemler Sikkerhedsregres — men har af Hensigtsmæssighedsgrunde[3]) opretholdt den efter Protest *de non solutione*, dog kun i en mild Form, idet Forsømmelsen navnlig ikke har Vexelrettens Forlis, men alene Skadeserstatning og Tab af de saakaldte Bifordringer (Renter o. s. v.) til Følge. Den hollandske Lov (§§ 184—5) er i det Væsentlige af samme Indhold, men har tillige Notifikationspligt ved manglende Akcept. Af de tidligere Love og Udkast, der ere byggede paa D. W. O., have kun den ungarske Lov og det italienske Udkast af 1877 (art. 311) her fulgt sin Kilde.

N. V. L. har i det Væsentlige fulgt D. W. O.s Forskrifter om Notifikationspligten efter manglende Betaling (§§ 45—7). Den har imidlertid udvidet den til at gjælde ogsaa efter Protest ved manglende og ikke betryggende Akcept; i det første Tilfælde forklares dette af, at der ifølge N. V. L., forskjelligt fra D. W. O., finder Betalingsregres Sted efter Protest *de non acceptatione*[4]).

2. Medens Protest *de non acceptatione*, udenfor de i N. V. L. 18 og 19 omhandlede Tilfælde, er en frivillig Sag, maa, naar den først er optagen, Notifikationen foregaa, selv om Vexelejeren ikke vil benytte sin Adgang til Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept (N. V. L. 20 og 30). Dog maa denne Pligt bortfalde, naar Efter-Akcept ifølge § 28 har fundet Sted; thi da er selve Adgangen til Regres lukket og Virkningen af den første

---

[1]) Lagberedningens Udkast havde derimod i § 42 opstillet Notifikationspligt omtrent som i D. W. O. Den blev udeladt især af Frygt for Skadeserstatningsprocesser. Jfr. Welin S. 64.

[2]) Denne Lov har afskaffet Notifikationspligten, »som en Koncession til den franske Retsanskuelse« i visse Kantoner. Loven har alligevel forøvrigt beholdt de tydske Regres- og Præskriptionsregler, dog med nogen Forkørtelse af Fristerne. Udkastet af 1879 havde (i § 832) paalagt vedkommende Embedsmand inden 2 Dage at oversende en Afskrift af Protesten til Trassenten (første Endossent ved egen Vexel) i rekommanderet Brev (jfr. Bundesblatt 1880. I. S. 226); men denne Bestemmelse udgik af Loven.

[3]) jfr. Hartmann S. 397—8.

[4]) Jfr. Motiverne S. 53—4. Bremerresolutionernes No. 16 opstiller ogsaa Notifikationspligt efter Protest *de n. a.*

Protest at anse som bortfalden[1]. Ogsaa i et Tilfælde, hvor Protest optages, ikke som Vilkaar for Regres, men midlertidig for at bevare en Ret, nemlig ved den saakaldte Tabsprotest, har N. V. L. 75 paabudt Underretning.

3. Foruden i de Tilfælde, hvor Protest virkelig er optagen, opstiller N. V. L. 42 Notifikationspligt, saafremt Vexlen vistnok ikke er protesteret, men dette alene har sin Grund i Vexelskyldnerens Frafaldelse af Protest[2]. §en paalægger egentlig kun Underretning om Betalingens Udebliven, og der kan da spørges, om ogsaa denne Del af §en kan anvendes analogisk i Tilfælde af Akcepts Nægtelse (jfr. ovenfor S. 220). Dette Spørgsmaal maa vistnok besvares nægtende, naar Regres ikke anstilles, medens der i Tilfælde af Regres[3] maa være samme Føje til at kræve Underretning, som naar Protest virkelig er optagen.

4. Er Protest *de non solutione* ifølge N. V. L. 41 undladt, fordi der allerede er begyndt Betalingsregres med Hjemmel af N. V. L. 29, og Underretning i sin Tid er given om den *de non acceptatione* optagne Protest, følger det ligefrem af N. V. L. 45 init., at ingen ny Underretning kræves efter Forfaldsdag. Omvendt bortfalder ikke Notifikationspligten blot af den Grund, at der forhen er givet Underretning enten om Protest *de non acceptatione* i Tilfælde, hvor Betalingsregres efter N. V. L. 29 ikke er paabegyndt, eller om den i N. V. L. 30 omhandlede Sekuritetsprotest[4].

5. Ret til at erholde Underretning i de omhandlede Tilfælde har ikke enhver Vexelskyldner, men ifølge § 45, 1 kun den, ved hvis Navn paa Vexlen Stedsbetegnelse findes anført, og da Endossenterne vel som oftest ikke tilføje sit Bosted, bliver det efter den nye Lov ved de fleste Vexler alene Trassenten, som faar Underretning. Endossenten maa altsaa middelbart forbeholde sig Underretning ved at tilføje Stedsdatum ved Endossementet,

[1] Jfr. Motiverne S. 20, jfr. 54.

[2] D. W. O. 42 indeholder intet Udtrykkeligt herom, men fortolkes paa samme Maade.

[3] ɔ: Betalingsregres, da §en i sin Helhed ikke kan anvendes paa Sikkerhedsregressen; se nedenfor § 49.

[4] Jfr. Motiver S. 56 og Dom hos Borchardt No. 555.

medens omvendt Trassenten, da Tratten altid maa oplyse Udgivelsesstedet, udtrykkelig maa frafalde Underretning, om man skal være fritagen for at give ham den [1]). Akceptanten og Udstederen af den egne Vexel er der naturligvis i Almindelighed ikke Tale om at underrette. Kun hvis Vexlen er domicilieret og betalbar ved en Tredjemand paa det fremmede Sted, har § 45 i. f. givet Akceptanten Ret til Underretning [2]); da der altid findes Stedsbetegnelse ved Trassatens Navn, vil denne Betingelse for Underretningspligten altid her være tilstede, hvorfor den ej heller af Loven er omtalt paa dette Sted. Ligeledes maa paa Grund af N. V. L. 95 Udstederen af den egne domicilierede Vexel faa Underretning fra første Vexelmodtager [3]), naar den skulde været betalt ved en Tredjemand paa det fremmede Sted. — Som det allerede fremgaar af det oven Anførte, er det, for at Lovens Vilkaar skal ansees opfyldt, tilstrækkeligt, at vedkommende By o. desl. er opgiven; nærmere Adresse er ikke nødvendig for at forbeholde Notifikationsretten (jfr. ovenfor S. 92).

Da Lovens Tanke saaledes er, at Notifikationsret maa forbeholdes gjennem Tilføjelse af Endossentens Hjemsted, har Vexelejeren ingen Notifikationspligt ligeoverfor den, hvis Hjemsted han kun paa anden Maade har Kundskab om [4]).

At den Notifikationsberettigede er under Konkurs, fritager ikke for Underretningspligten [5]).

6. Den, som først har at give Underretningen, er ifølge N. V. L. 45 »Ihændehaveren« af den nødlidende Vexel. Er Ihændehaveren ikke selv Vexelejer, men dennes Fuldmægtig, bør han vistnok efter Civilrettens almindelige Regler for hans Agtsomhedspligt ligeoverfor Mandanten, uden at afvente Paalæg, underrette vedkommende Formand, saafremt Fristen vilde blive oversiddet, om han først skulde underrette sin Mandant, og Tredjemand maa i

[1]) Jfr. Evaldsen S. 193—4.

[2]) Dette er ej udtrykkelig paabudt i D. W. O., og en Dom af R. O. H. G. (Hoffmanns Saml. II. 321, Borchardt No. 554) har antaget, at den ej kan udledes ved Fortolkning; jfr. ogsaa Entsch. des Reichsgerichts I. 24. Se derimod Thöl S. 644. Jfr. Motiverne S. 55—6.

[3]) At denne svarer til Trassenten ved Tratten, er forklaret ovenfor S. 67—8.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 188—9, Dom af R. O. H. G. 3 Septbr. 1875 hos Borchardt No. 565.

[5]) Jfr. Domme hos Borchardt Nr. 553; Hallager Obligationsret 2. Udg. I. 400.

hvert Fald erkjende den Underretning for gyldig, som Fuldmægtigen under Paaberaabelse af sit Forhold meddeler ham, uden at noget Bevis herfor kan kræves[1]).

Derimod kan neppe Vexelloven siges at have afgjort, at Fuldmægtigen altid har at sørge for Underretning til Formanden[2]).

7. Notifikationen er ikke som Regressen springende. Præsentanten har at underrette sin nærmeste med Stedsbetegnelse forsynede Formand, og kun ham; denne sender da Underretningen videre igjen til sin nærmeste til Notifikation berettigede Formand. Den, som har opfyldt sin Pligt, har ligeoverfor alle Vexelskyldnere sin uformindskede Regresret, om de end ved Andres Forsømmelse ere forbigaaede. Og paa den anden Side har ogsaa den, som ikke har underrettet, fordi han selv ingen Underretning har faaet, sin Regres ubeskaaren; thi Notifikationspligten paaligger ifølge N. V. L. 45 kun den Endossent (Trassent), som selv har faaet Underretning.

---

[1]) Jfr. Hartmann S. 399.

[2]) I Motiverne S. 56 er det sagt, at Udtrykket »Ihændehaveren« er brugt for i Korthed at betegne, at Pligten paahviler Præsentanten, hvad enten han selv er Vexlens Ejer eller kun dennes Fuldmægtig. Ordet »Ihændehaveren« bruges ogsaa paa flere Steder i Loven netop for at betegne enhver Ihændehaver, hvad enten han er Ejer eller ikke (§§ 17 og 30), medens der ellers i Almindelighed bruges »Ejer«, ikke blot i Sammensætningen »Vexelejeren«, men ogsaa udenfor denne (»Ejer af Vexlen« §§ 14, 30, 39). I det første Udkast (hvortil Motiverne vare skrevne) gav ogsaa den svenske Text Udtryk for denne Tanke. § 45 havde nemlig der »innehafvare«, medens Udkastet ellers i Almindelighed ligesom den dansk-norske Text brugte »ägare« om selve Vexelejeren. I det sidste Udkast og derefter i Loven bruges nu »innehafvare« overalt ogsaa om selve Vexelejeren, saaat der Intetsomhelst er, der kan tyde paa, at Loven i § 46 mener noget Andet end f. E. i § 43. Der er derfor heller Intet, der tyder paa, at den svenske Vexellov har villet afgjøre Noget om Fuldmægtigens Pligter ved Underretningen. Og den danske og norske Vexellov bør, da Formodningen er for, at de skulle forstaaes paa samme Maade som den svenske Lov (jfr. ovenfor S. 60), heller ikke fortolkes anderledes, hvis det ej er nødvendigt paa Grund af deres eget Indhold. Men det er ikke her Tilfældet, da der kan paavises Steder, hvor disse Loves Text bruger »Ihændehaveren« ganske i samme Betydning som ellers »Ejeren« (N. V. L. 70 og 72). Desuden kan det fremhæves, at Formodningen ikke er for, at Vexelloven har villet ordne Forholdet mellem Vexelejeren og hans Fuldmægtig. Jfr. hermed Evaldsen S. 187—8. — Prokura-Endossataren, der har forevist Vexlen, har kun samme Stilling som en anden Fuldmægtig; hans Underretning til Mandanten kan ej ansees som en Notifikation med vexelretslig Virkning. Jfr. Wächter II. 677—8.

8. Om Præsentanten underretter den nærmeste Formand (A), der ikke har sat Adresse ved sit Endossement, fritager det ham ikke for den sædvanlige Notifikationspligt ligeoverfor den nærmeste med Stedsbetegnelse forsynede Formand (B). Thi den førstnævnte Underretning er overflødig, idet Præsentantens Kundskab om Adressen, som ovennævnt, ingen Betydning har, og den forbigaaede Formand (B) kan derfor ligefuldt gjøre Ansvar efter N. V. L. 46 gjældende mod Præsentanten [1]). Anderledes, om den til Notifikation berettigede Formand (B) virkelig har faaet Underretning fra den af Præsentanten unødig notificerede Formand (A) og faaet den ligesaa tidlig, som om den paa sædvanlig Maade havde været meddelt umiddelbart fra Præsentanten.

Et andet Spørgsmaal er det, om den unødig underrettede Formand er forpligtet til saaledes at sende Underretningen videre. I Motiverne (S. 55) er det ladet aabent, idet man kun, med Henvisning til N. V. L. 45, 3 (»enhver om Protesten underrettet Endossent«), har antydet som en Mulighed, at han vil blive anseet som forpligtet dertil. Spørgsmaalet er vistnok ogsaa tvivlsomt. Men det besvares dog vel rettest ved at fritage den unødig underrettede Formand for saadan Forpligtelse. Ligesom dette i sig selv er den mest praktiske Regel, idet Vexelejeren ellers let vil forledes til at stole paa ham og forsømme sin egen Notifikationspligt, saaledes staar den ogsaa i bedst Samklang med Hovedregelen. Den, der ikke har tilføjet Adresse ved sit Endossement, kan nemlig med fuld Føje gjøre den Betragtning gjældende, at han ikke har forbeholdt sig Notifikationsret, fordi han ikke vil have den med Notifikationspligten forbundne Ulejlighed. Denne Betragtning synes saa afgjørende, at den maa fritage Endossenten, medmindre Loven selv nøder til et andet Resultat. Men dette kan ikke indrømmes. De ovennævnte Ord fortolkes nemlig rettest, som om det hed: »enhver i Medfør af Loven underrettet Endossent« [2]).

9. Notifikationen maa være skriftlig, selv om Formanden bor paa samme Sted. Som skriftlig Underretning maa imidlertid Oversendelsen af Protestdokumentet gjennem et Bud ansees [3]).

---

[1]) Jfr. Motiver S. 54—5. Det her omhandlede Spørgsmaal er i Tydskland omtvistet; jfr. Hartmann S. 400 og Thöl S. 397—8 (Note 12).

[2]) Jfr. ogsaa Evaldsen S. 189—93.

[3]) Jfr. Motiverne S. 56—7, Thöl S. 399. — I Kjøbenhavn er det sædvanligt, at Notarius paa Præsentantens Forlangende ligeefter Protesten underretter inden-

Dette følger utvivlsomt deraf, at efter N. V. L. er Notifikationens Indhold i Almindelighed, at Vexlen er bleven protesteret, medens den efter D. W. O. gaar ud paa Vexlens Ikke-Betaling. Saafremt sædvanlig skriftlig Underretning gives, er ikke Protestens Oversendelse nødvendig. Er Protest med Hjemmel af N. V. L. 42 ikke optagen, bliver Underretningens Indhold altsaa et andet, nemlig kun, at Vexlen ikke er akcepteret eller betalt.

10. Notifikationsfristen er for Præsentanten to Søgnedage fra Protestdagen. Saafremt Protest er undladt med Hjemmel af N. V. L. 42, regnes Fristen i Tilfælde af Ikke-Betaling rettest fra den Dag, da Protest *de non solutione* senest kunde været optagen [1]), — i Tilfælde af Ikke-Akcept derimod fra den Dag, Akcepten er nægtet [2]).

For den Endossent (Trassent), der har faaet Underretningen, regnes Fristen fra den Dag, denne indløb.

11. Notifikanten har to hele Søgnedage til at afsende Underretningen, idet det efter N. V. L. 45, 2 er tilstrækkeligt, at denne er indleveret til Posten inden Fristens Udløb. Beviset for Afsendelsen lettes væsentlig ved den i N. V. L. 47 opstillede Præsumtion, der dog i Danmark og Norge neppe er Andet, end man efter almindelige Bevisregler vilde have opstillet.

Ifølge det første Udkast medførte Postattest om Afsendelsen ogsaa en Formodning for, at Brevet var modtaget; men dette udgik af Loven ifølge det svenske Justitsdepartements Forslag som ikke stemmende med svenske Bevisregler. I Danmark og Norge vil man imidlertid vistnok ligefuldt opstille en saadan Formodning [3]). — I Egne, hvor Post ialfald ikke gaar i betimelig Tid, maa Notifikanten sikre sig almindeligt Bevis for, at han inden Fristens Udløb paa anden forsvarlig Maade har afsendt den skriftlige Underretning. Regressøgeren har dog kun at fremlægge Bevis, naar Paastand om Notifikationspligtens Forsømmelse er

---

bys Notifikationsberettigede og herom gjør Anmærkning i Protesten. Saadan Underretning var før mundtlig, men sker nu efter N. V. L.s Ikrafttræden skriftlig.

[1]) Den bliver altsaa 4 Søgnedage fra Forfaldsdag; jfr. Motiver S. 56 og Evaldsen S. 181.

[2]) Dette kan vistnok lede til Vanskeligheder. Men det skjønnes ikke, at man her kan bruge den Dag, da Protesten senest kunde være optagen, til Udgangspunkt; thi Regres kan være begyndt længe før denne Dags Indtræden.

[3]) Jfr. Betænkning p. XII.; Evaldsen S. 206—7.

fremsat; dette hænger sammen med, at Notifikationen nu har en langt ringere Betydning end Protesten[1]).

12. Virkningen af Notifikationspligtens Overtrædelse er nemlig ikke længere, at al Regresret tabes, men ifølge N. V. L. 46, 1 alene, at vedkommende Regressøger svarer for den ved Forsømmelsen bevislig forvoldte Skade. Vil Vexelskyldneren gjøre et sædvanligt, fuldt Erstatningskrav gjældende, maa han føre Bevis for Skaden. Men selv uden saadant Bevis faar han altid nogen Erstatning, idet han opnaar et Nedslag i Regressummen. Ifølge N. V. L. 46, 2 taber nemlig den forsømmelige Regressøger alle de saakaldte Bifordringer (Vexelrente, Udgifter, Provision,[2]) og faar kun den egentlige Vexelsum, dog med 5 % Rente fra den Dag, Sag til Betaling rejses, eller med andre Ord i Danmark og Norge den sædvanlige Forhalingsrente. Denne Regel gjælder ikke blot den sidste Vexelejer, men ogsaa den Endossent, der har forsømt sin Notifikationspligt og søger Regres efter at have indfriet Vexlen; han kan altsaa ikke engang søge godtgjort de Udgifter, han selv har maattet betale efter N. V. L. 50[3]).

13. Som oven forklaret er det kun den forsømmelige Regressøger, som lider dette Tab. Vender saaledes Vexelejeren, der har opfyldt sin Notifikationspligt ligeoverfor nærmeste vedkommende Formand (A), sig under Regressen umiddelbart mod dennes nærmeste notifikationsberettigede Formand (B), der ved A's Forsømmelse er bleven uden Underretning, maa B ligefuldt betale den hele Regresfordring efter N. V. L. 50. Forskjellen mellem, hvad han saaledes har maattet betale, og hvad selve den forsømmelige Regressøger alene kan fordre efter N. V. L. 46, 2, kan B imidlertid søge sig godtgjort hos A i Henhold til Hovedregelen i §ens første P.

14. N. V. L. 46 lader Virkningen af Notifikationspligtens Forsømmelse, saavel hvad fuldt Erstatningsansvar som Tab af Bifor-

---

[1]) Jfr. Motiver S. 57, Evaldsen S. 205—6; Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 559.

[2]) At Regressøgeren ikke har Ret til denne, følger ikke af §ens negative Forskrift (»kan ikke kræve Godtgjørelse for Udgifter«), men af den følgende positive (»men er kun berettiget til Vexelsummen o. s. v.«). Jfr. Motiver S. 57. — Forskriften i N. V. L. 46 kan ikke være til Hinder for, at Regressøgeren tilkjendes Procesomkostningerne, da disse ligge ganske udenfor Vexelloven. Jfr. Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 558; Evaldsen S. 201.

[3]) Jfr. herom nærmere Evaldsen S. 202—5.

dringerne angaar, indtræde ligeoverfor »de Formænd, der som Følge deraf ere forbigaaede«. Af Motiverne S. 57 sees det at have været Lovkoncipisternes Tanke hermed at udtale, at kun de Formænd, der selv havde Krav paa Underretning, kunne gjøre Forsømmelsen gjældende. Saafremt denne Mening lægges til Grund for Fortolkningen, kan altsaa f. E. den Vexelejer, der ingensomhelst Underretning har givet, skjønt Trassenten havde Krav derpaa, søge Endossenten, der ej var berettiget til Notifikation, for den hele Regresfordring, og Endossenten kan atter søge sin fulde Regresfordring efter N. V. L. 52 hos Trassenten. Denne er imidlertid ligeoverfor den forsømmelige Vexelejer berettiget til Erstatning efter N. V. L. 46, 1 og kan, som oven forklaret, hos ham tilbagesøge Forskjellen mellem, hvad han har udbetalt, og hvad han skulde have sluppet med ifølge N. V. L. 46, 2, om Vexelejeren selv havde søgt ham. — Ifølge en anden Fortolkning [1]) skal derimod Regressøgeren lide for sin Forsømmelse ikke blot ligeoverfor selve den notifikationsberettigede Formand, men ogsaa ligeoverfor de mellemliggende Regresskyldnere. Efter dette skulde altsaa i det ovennævnte Tilfælde Vexelejeren ikke engang hos Endossenten faa Mere end Vexelsummen (med 5 % Renter) uden Bifordringer. Det kan imidlertid ikke indrømmes, at dette Resultat stemmer enten med Grundsætningerne for Skadeserstatningsretten, der dog ikke kan gjøres gjældende af den, som ingen Retskrænkelse har lidt, eller med Lovens Ord. »Forbigaaet« kan nemlig ikke med Føje den Formand siges at være, som ikke kunde vente nogen Underretning, og denne Fortolkning af Ordet bliver saameget sikrere, naar det betænkes, at Udkastet til N. V. L. 46 fraveg den i D. W. O. 45, 3 valgte Affattelse for klart at udtrykke den ovennævnte i Motiverne udtalte Mening. Det skjønnes derfor ikke rettere, end at Regressøgeren trods Forsømmelsen har sin uformindskede Fordring i Behold ligeoverfor dem, som intet Krav havde paa Underretning [2]).

[1]) Jfr. Evaldsen S. 195 ff.

[2]) D. W. O. 45 siger: »Der Inhaber oder Indossatar, welcher die Benachrichtigung unterlässt oder dieselbe nicht an den unmittelbaren Vormann ergehen lässt, wird hierdurch den sämmtlichen oder den übersprungenen Vormännern zum Ersatze des aus der unterlassenen Benachrichtigung entstandenen Schadens verpflichtet. Auch verliert derselbe gegen diese Personen den Anspruch auf Zinsen und Kosten, so dass er nur die Wechselsumme zu fordern berechtigt ist.« Meningen heraf er klarligen den, at den Vexelejer, som aldeles ingen

15. Som ovenfor antydet maa den, hvis Notifikationsret er krænket, udtrykkelig gjøre dette gjældende, da Regressøgeren ikke pligter uopfordret at bevise Notifikationen. Indsigelse, hentet fra Notifikationspligten, kan i alle tre Lande fremsættes under Vexelsagen. Støttes herpaa kun Paastand om Nedslag i Regressummen, er i Danmark og Norge ogsaa Kontrastævning ufornøden, hvorimod denne udfordres, om yderligere Erstatning efter N. V. L. 46, 1 kræves (jfr. dansk og norsk V. P. L. § 4 [1]). At saadan Modfordring kan gjøres gjældende under Vexelsag, er i Danmark og Norge en Begunstigelse. I Sverige gjælder om denne Modfordring intet Særeget. Fremsættes Erstatningskravet gjennem selvstændigt Søgsmaal, kan dette ikke i Danmark og Norge fremmes i Vexelprocessens Former; i Sverige er dette maaske muligt.

Underretning har givet, ikke ligeoverfor nogen Regresskyldner kan fordre Mere end Vexelsummen (jfr. Thöl S. 400). Evaldsen har nu l. c. søgt at vise, at N. V. L. 46 maa forstaaes paa samme Maade. Naar han her gaar ud fra, at man ved Forfattelsen af N. V. L. 46 ikke i Realiteten har villet gjøre nogen Afvigelse fra den tydske Lov, da kan Rigtigheden heraf ikke indrømmes. Vistnok har man villet følge den tydske Lovs Notifikationssystem (Motiver S. 52); men man var sig vel bevidst, at man fraveg den tydske Lov i flere Enkeltheder (Motiver S. 54), eller at man fastslog en eller anden Sætning, uden Hensyn til, hvorledes den tilsvarende tydske Text maatte fortolkes. Det kan nu efter Motiverne ikke være tvivlsomt, at man har villet gjøre dette i nærværende Tilfælde. Skulde Hensigten ikke være opnaaet, maa Bevis derfor hentes fra den færdige Lov selv. Fra dennes Text i vedkommende Sætning er det imidlertid saalangt fra, at saadant Bevis kan hentes, at den som før forklaret netop taler for den oven antagne Mening, idet »forbigaaede« med Flid er sat istedetfor det mere neutrale »übersprungenen«. Naar Evaldsen mener, at N. V. L. alligevel maa fortolkes som D. W. O., forat den ikke skal komme i Modsigelse med sig selv, idet ellers ogsaa den ikke forsømmelige Regresskyldner under fortsat Regres skulde tabe Bifordringer, da beror dette vistnok paa den Misforstaaelse, at den Notifikationsberettigede har Ret til at slippe for Bifordringerne, selv om han søges af en ikke forsømmelig Eftermand, og paa en Overseen deraf, at han efterat have betalt denne Bifordringer, som forhen forklaret, kan søge dem tilbage hos den forsømmelige Eftermand. Ganske vist kan han herved komme til at lide et Tab, idet denne maaske ikke længere kan betale ham. Men Muligheden af saadant Tab er alligevel ikke udelukket, da det er aldeles utvivlsomt, at f. E. Trassenten, som søges umiddelbart af Vexelejeren, og som ingen Underretning har faaet fra Endossenten, skjønt denne er lovlig underrettet af Vexelejeren, maa betale fuldt ud og derimod nøje sig med at søge Erstatning under civil Sag hos Endossenten.

[1]) Ved første Øjekast ser det ud, som om den danske Vexelproceslov § 3 b udelukker Indsigelse om Notifikationspligtens Forsømmelse under Vexelsagen, naar

Om den Notifikation, der finder Sted ved Intervention (N. V. L. 59) og den i N. V. L. 75 omhandlede Tabsprotest, skal der nedenfor (§§ 53 og 68) blive Tale. Jfr. ogsaa nedenfor § 59 om den i N. V. L. 72 omhandlede Protest.

§ 49.

Særskilt om Sikkerhedsregressen [1]).

1. Sikkerhedsregressen finder Sted i følgende Tilfælde:

a) Naar Akcept er nægtet helt eller delvis, idet Regressen i det sidste Tilfælde kun gjælder det ikke akcepterede Beløb (N. V. L. 25). Andre Indskrænkninger eller Vilkaar ved Akceptens Meddelelse faa her ingen Betydning, da de ere at anse som uskrevne. Efter hvad der forhen er forklaret, vil dog denne Regres sjeldnere finde Sted i dette Tilfælde, da Vexelejeren i Almindelighed vil foretrække Betalingsregres efter N. V. L. 29. Ganske upraktisk er den dog ikke. Den kan saaledes komme til Nytte, naar Vexlen er tabt, idet Betaling her ikke vil kunne kræves hos Regresskyldneren før Mortifikation [2]). Stundom kan ogsaa den Vexelejer, der besidder Vexlen, foretrække at vente med Betalingsregres til Forfaldstid, fordi Rentefoden for Øjeblikket er saa lav, at han taber paa at faa tidligere Betaling med den i N. V. L. 29 omhandlede Afkortning [3]).

2. b) Naar Akceptanten (den egne Vexels Udsteder) er kommen under Konkurs [4]) eller hans Uvederheftighed er be-

---

derpaa bygges Paastand om Nedslag i Vexelsummen. Dette er dog ikke Meningen. Loven opfatter nemlig vistnok i § 4 selv denne Paastand som en Modfordring, om hvilken §ens andet Punktum bestemmer, at Kontrasøgsmaal er ufornødent, og at den altsaa kan gjøres gjældende gjennem en simpel Indsigelse. At Loven maa forstaaes saaledes, er saameget klarere deraf, at ellers vilde den videregaaende Erstatningsret efter N. V. L. 46, 1 blive mere begunstiget i processuel Henseende; jfr. ogsaa N. V. L. 46, 2, der forudsætter, at Nedslaget sker under Vexelsag. Den norske V. P. L. § 4 skal formodentlig forstaaes paa samme Maade (jfr. Oth. Prop. 1880 No. 19 S. 3, Indst. O. S. 61). Ialfald aabner dens § 3 c Adgáng til den nævnte Indsigelse.

[1]) Jfr. Hartmann §§ 116 og 117, Thöl §§ 104 (240) og 107 (243).

[2]) Jfr. Evaldsen S. 113—14.

[3]) Jfr. Motiver S. 32.

[4]) At hans Dødsbo er gaaet over til Konkursbehandling, har samme Virkning; jfr. Evaldsen S. 134—5.

vist gjennem forgjæves afholdt Exekution (Udpantning)[1]) eller han, om han er Handlende, har indstillet sine Betalinger (jfr. svensk Konkursl. 1862 § 4, norsk do. af 1863 § 4, dansk L. af 1872 § 43).

3. Tilværelsen af en af disse Omstændigheder, — hvoraf Exekutionens forgjæves Afholdelse maa have fundet Sted efter Akcepten, medens de øvrige kunne have indtruffet allerede tidligere[2]) — maa godtgjøres ved en for Tilfældet optagen Protest (Sikkerhedsprotest, Sekuritetsprotest), der tillige, om den skal være tjenligt Grundlag for Regres, skal indeholde Vidnesbyrd om, at Akceptanten selv forgjæves er opfordret til at stille Sikkerhed for Betaling af den akcepterede Sum til Forfaldstid.

Denne Protest bør i Tilfælde af Konkurs i Danmark og Norge optages hos Skifteretten[3]), hvis Vidnesbyrd om Konkursen selvfølgelig er tilstrækkeligt Bevis. Hvilke Legitimationer der forøvrigt i Protesten skal fordres for de nævnte Omstændigheders Tilværelse, er ikke saa klart. Fremgaar det af Akceptantens i Protesten optagne Svar paa Opfordringen eller af hans Vedgaaelse for Notarius, at han har stanset sine Betalinger, maa dette være tilstrækkeligt[4]). Opnaaes ikke saadan Vedgaaelse, bør Notarius søge andre nærliggende Oplysninger, f. E. efterse en af Rekvirenten fremlagt Exekutionsforretning, hvorimod videregaaende Undersøgelser, der kræve Tid, ikke bør finde Sted. Notarens i Protesten indtagne Bevidnelse maa i hvert Fald ogsaa her være tilstrækkelig, med Forbehold af Modbevis f. E. angaaende Indstilling af Betalinger, idet Bedømmelsen heraf isaafald tilkommer Dommeren under Regressagen[5]). Paa anden Maade end gjennem Protestens Indhold kunne de nævnte Omstændigheder ikke med vexelretslig Virkning bevises.

Er Vexlen domicilieret, er det ligeledes alene Akceptantens Konkurs o. s. v., som det kommer an paa, ligesom Opfordringen maa stilles til ham og Protest hos ham optages[6]). At

---

[1]) Dette Ord var tilføjet i Redaktionsudvalgets første Udkast, men udgik allerede i Kommissionens første Udkast som overflødigt, da Udpantning gaar ind under Exekution; jfr. hermed Evaldsen S. 133—4.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 134, Hindenburg S. 67.

[3]) Jfr. Motiver S. 38, Evaldsen S. 135—6 og 362, Hindenburg S. 66; jfr. ovenfor S. 227.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 136, Borchardt No. 387 a og 393.

[5]) Jfr. dog Hartmann S. 341—2.

[6]) Jfr. Borchardt No. 385.

Domiciliatus er kommen under Konkurs efter Akcepten, har her ingen Betydning. Heller ikke vedkommer det denne Regres, om Trassatus er kommen under Konkurs uden at have akcepteret [1]).

Sikkerhedsprotestens Optagelse er aldrig, saaledes som forhen i enkelte ældre Vexellove, nogen Pligt for Vexelejeren; saafremt han ikke ønsker Sikkerhedsregres, kan han derfor lade den fare.

Til at stille den i N. V. L. 30 omhandlede Opfordring til Akceptanten og optage Protesten er ligesom ved Forevisning til Akcept enhver Ihændehaver bemyndiget. Forøvrigt gjælder det ogsaa her, at Ihændehaverens Opfordring med fuld Retsvirkning foregaar gjennem Notarius. I Almindelighed vil der i dette Tilfælde neppe være gaaet nogen privat Opfordring i Forvejen (jfr. ovenfor S. 155).

4. Fælles for al Sikkerhedsregres er den Betingelse, at Vexlen, naar den er forsynet med Nødsadressater, forgjæves er forevist disse til Akcept. Jfr. N. V. L. 56, 61.

5. Berettiget til at kræve Sikkerhed er Vexelejeren og enhver af Endossenterne, og det uden Hensyn til, om han selv har stillet Sikkerhed til sine Eftermænd (N. V. L. 25 og 26, jfr. 30). Ifølge N. V. L. 27 hefter imidlertid den engang stillede Sikkerhed til Fordel for alle Sikkerhedsstillerens Eftermænd, naar de fordre Saadant. Loven har ikke fastsat nogen Form, hvori Fremsættelsen af denne Fordring skal ske. Det maa derfor antages, at enhver til Vexelejeren eller den Eftermand, som ellers maatte have faaet Sikkerhed, bevislig fremsat Paastand om, at man ønsker at nyde godt af Sikkerheden, er tilstrækkelig, og at Eftermanden maa være erstatningspligtig, om han desuagtet udleverer Sikkerheden før Vexlens Indfrielse. Den Endossent, som fremsætter Paastanden, kan ogsaa sikre sig yderligere ved at underrette Sikkerhedsstilleren og Forloveren, saafremt saadan findes [2]). Sikkerhedsstillerens øvrige Eftermænd kunne heller ikke kræve yderligere

[1]) Vil Vexelejeren her forevise til Akcept udenfor de lovbestemte Tilfælde, sker det paa sædvanlig Maade (jfr. ovenfor S. 154), og Vexelejeren har, hvor Akcept, hvad naturligvis er Regelen, nægtes, den i N. V. L. 25 jfr. 29 hjemlede Regresret. Skulde derimod Akcept her meddeles, er N. V. L. 30 anvendelig. Jfr. Evaldsen S. 134.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 116—20.

Sikkerhed, medmindre den allerede stillede Sikkerhed er utilstrækkelig. Som Følge heraf vil der i Almindelighed kun blive Tale om yderligere Sikkerhedsregres fra den Stillende selv eller muligen en af hans Formænd; har Trassenten stillet den, altsaa slet ikke.

6. Retten til at kræve Sikkerhed er ikke afhængig af Vexlens Besiddelse og altsaa heller ikke af den i N. V. L. 39 fastsatte Legitimation (N. V. L. 25, 26, 30, jfr. 29). Derimod maa den Vexelejer eller Endossent, som kræver Sikkerhed, være i Besiddelse af Protesten. Anden Legitimation for hans Forhold til Vexlen, end der fremgaar af Protesten og den deri indeholdte Afskrift af Vexlen, kan ikke gjøres til Vilkaar for Sikkerhedsstillelsen. Da en senere Udskrift af Protokollen her gjør samme Nytte som den originale Protest, vil altsaa Enhver, der kan komme i Besiddelse af en saadan Udskrift, kunne anstille Regres. Vexelloven har ikke selv afgjort det Spørgsmaal, om Enhver kan begjære denne Udskrift[1]). I Danmark og Norge have imidlertid Vexelproceslovene (§ 10, i. f.), som før forklaret (S. 238), netop for at forebygge Vanskeligheder ved Sikkerhedsregressen afgjort det derhen, at kun Rekvirenten af selve Protestforretningen kan forlange saadan Udskrift. Følgen heraf er, at Formændene i Almindelighed ikke ville kunne søge Regres, førend de selv have stillet Vexelejeren Sikkerhed og derved faaet Protesten udleveret[2]). I Sverige staar derimod dette anderledes, da efter almindelige Regler Enhver kan faa Udskrift af Protesten.

7. Der kan spørges, om den, der med Hjemmel af N. V. L. 42 har undladt at optage Protest, kan gjøre denne Regres gjældende. Dette bør dog ikke antages. Det maa fastholdes, at §en kun taler om Protest som Vilkaar for Betalingsregres. At den, skjønt egentlig kun handlende om Protest *de non solutione*, udvides til at gjælde Betalingsregres efter Protest *de non acceptatione*, er, som før forklaret, ubetænkeligt, da Regressen her i det Hele foregaar efter samme Regler. Sikkerhedsregressen er derimod undergiven særegne Forskrifter, der gjøre Protesten i dette Tilfælde langt vigtigere. For en udvidende Fortolkning kan der derfor her ikke være Plads.

---

[1]) Jfr. Motiverne S. 34.
[2]) Jfr. Evaldsen S. 115—16.

8. Forpligtet til at stille Sikkerhed er Trassenten og enhver af Endossenterne ligeoverfor sine Eftermænd, forsaavidt ikke Regressøgeren allerede efter N. V. L. 27 er beskyttet ved tilstrækkelig Sikkerhed. Det bør dog ogsaa antages, at, naar Endossement er tegnet efter Protest *de non acceptatione*, har Vexelejeren ved at modtage saadant forpligtet sig til ligeoverfor vedkommende Endossent ingensomhelst Regres at søge før Forfaldsdag[1]). At Forpligtelsen forøvrigt paahviler En for Alle og Alle for En, er før forklaret.

9. At Akceptanten i det i N. V. L. 30 omhandlede Tilfælde selv er forpligtet til at stille Sikkerhed, er ikke egentlig sagt i selve §en, der kun siger, at Ihændehaveren kan opfordre ham dertil. Motiverne (S. 38) forudsætte imidlertid Akceptantens Pligt som selvfølgelig, og paa den samme Forudsætning er den danske og norske V. P. L. § 1 bygget, idet der her udtrykkelig hjemles Vexelproces mod Akceptanten (derimod naturligvis ikke mod hans Konkursbo)[2]).

Skjønt selv den sidste Forudsætning neppe i sig selv er ganske afgjørende, og skjønt dens Rigtighed ikke er saa utvivlsom[3]) som i Motiverne udtalt, bør dog den deri liggende Fortolkning, der ogsaa har andre historiske Grunde for sig[4]), ansees som den rette[5]).

---

[1]) Jfr. ovenfor S. 142 og Evaldsen S. 177.

[2]) Jfr. Oth. Prop. No. 19 S. 2. Den danske V. P. L. nævner ikke her som den norske egen Vexels Udsteder ved Siden af Akceptanten; men det har dog ikke været Meningen at gjøre nogen Forskjel.

[3]) D. W. O. 29, der ogsaa forudsætter, at Akceptanten opfordres til at stille Sikkerhed, blev fortolket paa forskjellig Maade af Domstolene, og først ved den 6te Nürnbergernovelle blev det fastslaaet, at Akceptanten skulde være forpligtet til Sikkerhedsstillelse og kunde søges dertil ved Vexelproces. Jfr. Thöl S. 409.

[4]) I Redaktionsudvalgets (som Manuskript trykte) Udkast til Vexelloven (s. ovenfor S. 32) var det nemlig udtrykkelig sagt, at Sikkerhed kunde kræves med Vexelret hos Akceptanten, forsaavidt ikke hans Bo var under Konkursbehandling. Dette udgik under den senere Affattelse, men, som man kan forstaa af Motiverne, uden at Hensigten hermed var at foretage nogen Forandring i Indholdet. I Kommissionens første Udkast var forøvrigt Opfordringen til Akceptanten stærkere fremhævet end i det sidste og i Loven, idet det nemlig hed: — — »stanset sine Betalinger, kan Ihændehaveren af Vexlen opfordre Akceptanten til at stille Sikkerhed overensstemmende med § 25. Ydes den ikke, ere Vexlens Ejer og Endossenter, naar Tilstedeværelsen af de anførte Betingelser godtgjøres o. s. v.«

[5]) Jfr. ogsaa Evaldsen S. 137—8.

Da nemlig Akceptanten er Hovedmanden i Vexelforpligtelsen, maa han være endnu nærmere til at stille Sikkerhed i Anledning af sit eget Forhold end hans Garanter. At han ikke er nævnt i §en, betyder derfor ikke saa Meget, om end neppe heller den i Motiverne anførte Grund herfor er fuldt tilfredsstillende. Paa den anden Side kan det ikke med Føje indvendes mod Akceptantens Pligt til at stille Sikkerhed, at man herved kommer i afgjort Strid med Konkurslovgivningen, der ikke tillader en saadan Begunstigelse af den enkelte Kreditor[1]). Denne Indvending hviler nemlig paa den Forudsætning, at Sikkerheden netop skulde gives i Form af Pant, og at dette Pant beholder sin Gyldighed, om Akceptanten kort efter maatte komme under Konkurs. Denne dobbelte Forudsætning holder dog neppe Prøve. Den Sikkerhed, som i dette Tilfælde turde være ligesaa praktisk, er nemlig Forløfte, idet saadant, hvor Akceptanten har indstillet sine Betalinger, navnlig i Handelskriser, kan være let at erholde, da han alligevel ofte vil være fuldkommen vederheftig. Og sammenhængende hermed er det, at, om Akceptanten vælger at stille Pant, er der ingen Grund til at opretholde dette ligeoverfor senere Konkurs mere end anden Pantsættelse for ældre Gjæld, da han ikke kan siges at være forpligtet til at stille Sikkerheden netop gjennem Pant[2]). Saaledes opfattet er derfor Akceptantens Pligt til Sikkerhedsstillelse ingenlunde stridende mod den nordiske Konkurslovgivnings Regler om Kreditorers Begunstigelse gjennem Pant. — For Norges Vedkommende kan det dog ikke nægtes, at en Sikkerhedsret ligeoverfor den Akceptant, der har indstillet sine Betalinger, paa Grund af særlige Forskrifter i den norske Lovgivning kan lede til Begunstigelse for Vexelkreditorer. Den norske V. P. L. § 9 berettiger nemlig den, der søger Sikkerhed, til i Vexelprocessens Former at faa Dom lydende paa Afsætning i Skyldnerens Gods; denne saa hurtig opnaaede Afsætning, der i Tilfælde af betimelig Overleverelse (ved Løsøre) eller Thinglysning (ved Løsøre og fast Gods) stifter Panteret for den uforfaldne Fordring, kan efter den norske Konkursl. § 46 ialfald ikke rokkes af Konkurs-

---

[1]) Jfr. Getz om »Kreditorernes Adgang til at omstøde sine Skyldneres Retshandler« § 4 No. XVII. (norsk Retstid. 1881 S. 275—6, Særaftrykket S. 67—8).

[2]) Jfr. hermed dansk Konkursl. § 21 ff., norsk do. §§ 45 og 46, svensk do. § 36, 4; Storthforh. 1880. Indst. O. S. 62.

boet, medmindre processuelle Indrømmelser ere gjorte i de sidste 8 Uger, og som en saadan Indrømmelse vil maaske Vexlens Akcept i dette Tidsrum ikke blive anseet undtagen, hvor Vexlen er trukken i Anledning af ældre Gjæld. Imidlertid indsees det ikke, at denne Følge af at antage en Sikkerhedsret mod Akceptanten — som man vistnok har været sig bevidst ved Vexelproceslovens Udarbejdelse[1]) — kommer i en saa afgjort Strid med Konkurslovgivningens Principer, at dette skulde være tilstrækkeligt til at forkaste den ovenfor antagne Mening[2]).

Akceptantens her omhandlede Forpligtelse maa ogsaa gjælde ligeoverfor Trassenten, der ved Sikkerhedsstillelse har faaet Protesten i Hænde. Ret til at kræve Sikkerhed hos Akceptanten er, som Vexelretten ligeoverfor ham i Almindelighed, ikke afhængig af Protests Optagelse. Dette gjælder, selv om Vexlen er domicilieret, da denne Egenskab her ingen særlig Betydning faar[3]).

10. Al Sikkerhedsregres kan, om den fremkalder Anlæg af Søgsmaal, foregaa i Vexelprocessens Former. Dette fremgaar i Almindelighed allerede af N. V. L. 25, 26 og 30 og er i Danmark og Norge udtrykkelig afgjort ved V. P. L. § 1[4]).

11. Af hvilken Art Sikkerheden skal være, er ikke afgjort af Loven, uden forsaavidt som det siges, at den skal være tilstrækkelig til Dækkelse af Vexelsummen og Omkostninger

---

[1]) Jfr. Oth. Indst. 1880 S. 62.

[2]) Ogsaa den danske V. P. L. § 8 giver Ret til Afsætning i det her omhandlede Tilfælde; men herpaa kan ingen Indvending bygges for Danmarks Vedkommende, da den danske Konkurslov § 23 giver Ret til ligeoverfor den Kreditor, der ikke kan bevise sin gode Tro, at omstøde Afsætningen, naar Sagen er anhængiggjort i det kritiske Tidsrum, og denne Ret vistnok ogsaa kan anvendes paa den her omhandlede Afsætning, hvad der netop blev forudsat under Forhandlingerne om den nævnte § af Vexelprocesloven; jfr. dansk Rigsdagstidende 1879—80 Tillæg B. 453 og 1219, Forh. paa Landsthinget 665.

[3]) Jfr. Borchardt No. 384, 392.

[4]) I Tydskland er det nu omtvistet, hvorvidt Sikkerhedsregressen kan finde Sted i Vexelprocessens Former, da den nye Civilproceslov af 1877 som Vilkaar for Anvendelsen af den saakaldte Urkundenprocess, der i det Hele falder sammen med Vexelprocessen, opstiller, at Fordringen gaar ud paa Betaling af en Pengesum eller Ydelsen af en bestemt Kvantitet andre fungible Gjenstande, jfr. art. 555 og 565. Forsaavidt det maa antages, at Vexelproces her er udelukket, har Civilprocesloven medført en væsentlig Indskrænkning i Sikkerhedsregressens praktiske Brugbarhed. Jfr. Thöl § 198 a.

(N. V. L. 25, jfr. 27 i. f.). I Tilfælde af Uenighed mellem Parterne er Spørgsmaalet forøvrigt ganske overladt til Dommerens Skjøn. Sikkerheden vil efter Omstændighederne navnlig bestaa i Deposition af Vexelsummen, i Forløfte eller Haandpant, hvilket sidste dog Regressøgeren kan nægte at modtage af Skyldneren som ikke »betryggende«, naar hans Konkurs kan frygtes at være nær forestaaende. I Danmark og Norge vil den Sagsøgte i Regelen blive dømt til at stille den under en løbende Mulkt til en offentlig Kasse; for Sverige se Utsökningslagen af 1877 art. 38. Har Sagsøgeren ikke Tillid til Regresskyldnerens Vederheftighed, kan han ifølge den danske V. P. L. § 8 og den norske § 9 fordre Dom lydende paa Afsætning (foreløbig Exekution) i Sagvolderens Gods. I Danmark kan han endog, naar hans Krav paa Sikkerhedsstillelse ikke fyldestgjøres, ifølge V. P. L. § 9 ved Fogedforretning fordre foreløbig Arrest afholdt i Godset; dette er derimod ikke tilladt i Norge[1]). Om Pantstillelsens og Afsætningens Forhold til Regresskyldnerens efterfølgende Konkurs er ovenfor talt (jfr. S. 254).

12. Adgangen til at erholde Sikkerhed ophører efter Protest for manglende Akcept, naar der senere er givet fuldstændig Efter-Akcept (N. V. L. 28) eller Akcept af Nødsadressat eller Intervenient eller Æres-Akcept af Trassaten selv (jfr. N. V. L. 61), og det uden Hensyn til, om Præsentanten var forpligtet til at modtage saadan Akcept eller ikke[2]). Var Sikkerhed i dette Tilfælde allerede stillet, skal den tilbagegives. Det Samme gjælder, naar den vexelretslige Forpligtelse er ophørt ved Indfrielse eller paa anden Maade, saasom ved Præjudice eller Præskription (§ 28 i. f.).

Ligeledes kan som Følge af § 27 den Endossent, der i Medfør af § 26 har faaet fyldestgjørende Sikkerhed hos en Formand, kræve den af ham selv stillede Sikkerhed tilbage af sine Eftermænd[3]).

I de nævnte Tilfælde ophører ogsaa den i N. V. L. 30 omhandlede Sikkerhedsret, idet der dog selvfølgelig her ikke bliver Tale om Efter-Akcept (jfr. N. V. L. 61).

---

[1]) Jfr. Oth. Prop. 1881 No. 19 S. 4.
[2]) Jfr. Motiverne S. 35—6.
[3]) Jfr. Motiverne S. 36; Evaldsen S. 120—1.

13. N. V. L. 28 har for Sikkerhedsret i Anledning af manglende Akcept ogsaa opstillet en særegen Præskriptionsfrist, idet den byder at give Sikkerheden tilbage, saafremt der ikke inden et Aar efter Vexlens Forfaldsdag er rejst Sag til dens Betaling hos Sikkerhedsstilleren. Denne Præskription faar dog kun en selvstændig Betydning i de Tilfælde, hvor den sædvanlige Præskription af Regresfordringen mod ham efter N. V. L. 78 og 79 først indtræder senere end et Aar fra Forfaldsdag.

Hvorvidt denne Præskriptionsfrist er anvendelig paa Sikkerhedsret efter N. V. L. 30, er tvivlsomt. §en har nemlig kun henvist til §§ 25—27, ikke tillige til § 28, og denne Undladelse kan synes saameget mere talende, som Kilden D. W. O. 29 ogsaa henviste til den tilsvarende Artikel D. W. O. 28[1]) og Anvendelsen af den omhandlede Regel her ingenlunde er selvfølgelig, saaledes som Tilfældet er med den sidste Sætning i N. V. L. 28 (Vexelrettens Ophør). Alligevel turde det være den rigtige Mening ogsaa at lade Sikkerhedsretten efter N. V. L. 30 præskriberes overensstemmende med Regelen i N. V. L. 28. Det synes nemlig urimeligt, at Loven skulde have villet knytte en stærkere Ret til den i Anledning af ikke-betryggende Akcept stillede Sikkerhed end til den i Anledning af manglende Akcept stillede, aldenstund det sidste Tilfælde dog efter Lovens Affattelse er Hovedtilfældet, og Vexelejerens Ret her i det Hele ansees stærkere. N. V. L. 30 forstaaes derfor vistnok bedst saaledes, at den kun har villet opstille de nærmere Betingelser for at erhverve Sikkerhed i dette Tilfælde — dels ved selvstændige Regler, dels, for Kortheds Skyld, ved Henvisning til §§ 25—27 —, men at den med Hensyn til Virkningen af den saaledes erhvervede Sikkerhed stiltiende henviser til det foregaaende Tilfælde, anseende det som selvfølgeligt, at de for dette opstillede Regler ogsaa her maa komme til Anvendelse, naar intet Andet er sagt. Og at ingen antithetisk Slutning kan drages fra Sammenligningen med Kilden, D. W. O. 29, følger deraf, at en Henvisning til N. V. L. 28 paa Grund af dens delvis forskjellige Indhold vilde passe mindre vel i N. V. L. 30 end den tydske Artikels Henvisning til D. W. O. 28. Trods alt

[1]) Jfr. Borchardt No. 399. S. L. 31 henviste derimod ikke til den tilsvarende Art. (30); men denne særlige Sikkerhedspræskription er ukjendt i S. L.

dette maa dog Fortolkningen indrømmes at være saa omtvistelig, at en Afgjørelse af Spørgsmaalet ved Lovtexten selv havde været meget ønskelig[1]).

§ 50.

Særskilt om Betalingsregressen.

1. Som allerede forhen antydet finder Betalingsregres Sted i følgende Tilfælde:

a) I Tilfælde af manglende Betaling er Vexelejeren, der har iagttaget den forhen forklarede Vexelomgang og ikke har forbrudt sig mod Reglerne for Nødsadresser og Intervention (jfr. §§ 62 ff.), og den Endossent, som har indfriet Vexlen fra saadan Vexelejer enten efter Paakrav (N. V. L. 52) eller af egen Drift (N. V. L. 48), mod Udlevering af Vexlen, Protesten og Returregning berettiget til Betaling og Skadesløsholdelse af Formændene. Hvad her er sagt om Endossenten, gjælder ved Domicilvexler med særskilt Domiciliat ogsaa Trassenten i Forhold til Akceptanten.

Om Legitimationen under Regressen se ovenfor S. 199.

2. b) Ved helt eller delvis manglende Akcept har Vexelejeren efter lovlig Omgang (jfr. ogsaa N. V. L. 56 ff.) Ret til at vælge Betaling fremfor Sikkerhed af sine Formænd[2]), saafremt han tillige er i Besiddelse af Vexlen og altsaa kan udlevere den i kvitteret Stand[3]).

At Vexelejeren har ladet maaske endog den største Del af den efter Protesten tilbageværende Løbetid hengaa uden noget Regreskrav, hindrer ham ikke fra at søge Betaling lige under Forfaldsdag. Er denne naaet uden Paabegyndelse af Betalingsregres, har derimod den *de non acceptatione* optagne Protest tabt

---

[1]) I de første (kun i Manuskript trykte) Udkast i Vexelkommissionen var der ogsaa optaget en Henvisning til § 28, sidste Del; men denne blev senere strøgen, uden at dog Hensigten hermed, saavidt vides, har været at gjøre nogen Forandring i Meningen.

[2]) Forsaavidt Endossement er tegnet efter Protest *de non acceptatione*, kan dog ingen Regres mod Vedkommende søges før Forfaldstid, efter Protest *de non solutione*. Jfr. ovenfor S. 142 og 253.

[3]) Jfr. om Legitimationen ovenfor S. 200.

sin Kraft, og Regres kan nu kun finde Sted efter Protest *de non solutione* (N. V. L. 41. jfr. ovenfor S. 186).

3. Har Vexelejeren allerede valgt Sikkerhedsregres og faaet tilstrækkelig Sikkerhed, maa det antages, at han ligeoverfor Sikkerhedsstilleren og Eftermænd, til hvis Fordel den ogsaa kan hefte ifølge N. V. L. 27, har afskaaret sig Adgangen til at gjøre Betalingsregres gjældende paa Grund af den manglende Akcept. Ligesom dette vistnok er den naturligste Fortolkning af N. V. L. 29, saaledes opfattes Sikkerheden rettest som erstattende den garanterede Akcept og dens Modtagelse som en Erklæring om at ville nøje sig med den indtil Forfaldstid ligeoverfor den Stillende og hans Eftermænd[1]). Derimod er der neppe tilstrækkelig Grund til at nægte Vexelejeren senere at søge Betaling hos Sikkerhedsstillerens Formænd, da den stedfundne Misligholdelse af Vexelgarantien for deres Vedkommende er ganske uberørt af den af Eftermænd stillede Sikkerhed[2]).

Vexelejeren er ikke udelukket fra at vælge Betalingsregres derved, at en Endossent i Medfør af N. V. L. 26 maatte have faaet Sikkerhed. Der er Intet, som kunde berettige til en saadan indskrænkende Fortolkning af N. V. L. 29, idet det maa erindres, at den stillede Sikkerhed her ikke kommer ham til Gode, naar han ej ønsker det (N. V. L. 27)[3]).

4. Paa samme Maade har den Endossent, som har indfriet[4]) Vexlen og derved er kommen i Besiddelse af den, Ret til selv at søge Betaling istedetfor Sikkerhed hos sine Formænd. Denne Ret tilkommer Endossenten, hvad enten han selv har indfriet Vexlen under eller udenfor Betalingsregres fra den sidste

---

[1]) Jfr. ogsaa Evaldsen S. 128—9.

[2]) Jfr. dog Evaldsen S. 129—130.

[3]) Jfr. Motiver S. 36, Evaldsen S. 130—1.

[4]) Lovens Udtryk »har den, som paa Grund af Protest for manglende Akcept er berettiget til Sikkerhed efter §§ 25 og 26 Vexlen i Hænde« ville naturligvis ikke sige, at enhver Endossent, som, ligegyldigt hvorledes, er kommen i Besiddelse af Vexlen og Protesten, kan fordre Betaling. Det er klart, at det maa være skeet paa en saadan Maade, at han er i Stand til at give liberatorisk Kvittering. Han maa altsaa have indfriet Vexlen og derved være bleven Vexelejer. Dette fremgaar til Overflod af N. V. L. 29, 2 (»Vexelejeren«) og af Henvisningen til § 52 (»den Endossent, der saaledes har indfriet Vexlen«). Jfr. Motiver S. 36; Betænkning p. XI—XII og S. 50—1 og ovenfor S. 200; Evaldsen S. 128.

Vexelejers Side. At denne havde begyndt Sikkerhedsregres, hindrer ikke den indfriende Endossent, der er i Besiddelse af Vexlen og Protesten, fra ligeoverfor hvemsomhelst af Formændene at kræve Betaling, idet det ogsaa her maa erindres, at den Vexelejeren stillede Sikkerhed er ham uvedkommende, naar han ikke selv ønsker at nyde godt af den[1]). Om Endossenten har indfriet Vexlen uden Nødvendighed, synes ogsaa at maatte være Formændene ganske uvedkommende[2]). Har derimod Endossenten selv allerede faaet Sikkerhed, gjælder om hans Adgang til Betalingsregres det Samme, som ovenfor er sagt for Vexelejerens Vedkommende.

5. Det er i denne Sammenhæng af Interesse at undersøge, hvorvidt Endossenten kan paatvinge Vexelejeren Betaling, uden at denne har krævet saadan.

At Endossenten har Ret hertil, er ligefrem sagt i selve N. V. L. 29, 2 for det Tilfælde, at Vexelejeren kræver Sikkerhed, idet Endossenten (Trassenten) her har Ret til i Stedet at betale Vexelsummen, med Afkortning af Rente efter 5 % p. a. for den tilbagestaaende Del af Løbetiden, samt Omkostninger og Provision. Det kan ogsaa let tænkes, at Endossenten paa Grund af Rentefodens øjeblikkelige Lavhed foretrækker at betale fremfor at stille Sikkerhed[3]).

Skulde Vexelejeren vægre sig for at modtage Betaling, kan Endossenten i Danmark og Norge paa hans Regning og Risiko deponere den tilbudne Sum efter de ovenfor S. 212 forklarede Regler[4]). I hvert Fald maa ogsaa Vexelejeren, naar han siden efter Protest *de non solutione* anstiller Betalingsregres mod den Endossent, hvis lovlige Tilbud han har forkastet, finde sig i saadan Afkortning af den sædvanlige Regresfordring, at han ikke

---

[1]) Jfr. Motiver S. 36, Evaldsen S. 131.

[2]) Jfr. dog Evaldsen S. 132.

[3]) Afkortningen af 5 % kan i saadant Tilfælde stille sig ubillig for Vexelejeren, hvorfor det vistnok havde været retfærdigere at lægge enhver Tids Diskonto til Grund for Opgjøret. Man foretrak imidlertid en fast Rentefod. Jfr. Landsthingets Forh. 1880 S. 596, Landsthingets Udvalgs Betænkning, Storthforh. 1880, Indst. O. No. 1 S. 9. Den franske *Code de commerce* art. 120 og den belg. L. art. 10, der ogsaa give Regresskyldneren Valget, tale ikke om nogen Afkortning.

[4]) D. W. O. 25 i. f. giver udtrykkelig Ret til at deponere, men uden Afkortning for Rente.

faar Mere end den forhen lovlig tilbudne Sum. Dette følger af Civilrettens Regler om Kreditors Mora.

Det er dog kun den Endossent, til hvem Vexelejeren har stillet Fordring om Sikkerhed, der kan benytte sig af N. V. L. 29, 2 til at paatvinge ham Betaling. Har Vexelejeren vendt sig med sin Regres mod nogen af Endossentens Formænd og af denne faaet tilstrækkelig Sikkerhed, har jo Endossenten heller ingensomhelst Grund til at kræve Betaling modtagen, da han selv nu er sikret mod enhver Regres indtil Forfaldsdag.

Den i N. V. L. 29, 2 omhandlede Ret bør antages ogsaa at tilkomme den Endossent (Trassent), hvem Sikkerhed er afkrævet efter N. V. L. 30. Men selvfølgelig faar han ikke derved nogen Ret til selv at anstille Betalingsregres[1]).

6. Har Vexelejeren allerede begyndt Betalingsregres efter N. V. L. 29 mod Endossentens (Trassentens) Eftermænd, kan vistnok ikke heller N. V. L. 29, 2 paaberaabes af Formanden, naar han vil indfri Vexlen. Men ialfald maa N. V. L. 48 her kunne komme ham til Gode. Denne § giver enhver Vexelskyldner Ret til mod at erlægge Vexelsummen med Renter og Omkostninger (men ikke Provision) at faa den protesterede Vexel med paategnet Kvittering tilligemed Protesten udleveret af Vexelejeren. Vistnok er denne § nærmest kun skreven for den *de non solutione* protesterede Vexel, hvad der fremgaar baade af §ens Plads i det 8de Kapitel og af dens Omtale af Renter[2]). Men det 8de Kapitel maa i det Hele blive at anvende paa enhver Betalingsregres, hvad enten den finder Sted efter Protest *de non solutione* eller Protest *de non acceptatione*, forsaavidt Reglerne overhovedet lade sig anvende i det sidste Tilfælde. Herimod kan det ikke gjøres gjældende, at § 29 kun henviser til §§ 50—52. Thi efter Affattelsen af § 29 maatte der henvises til de sidstnævnte §§, og Tanken hermed har ingenlunde været at hjemle en antithetisk Slutning (jfr. Motiverne S. 36—7). Det er jo saaledes ganske klart, at §§ 49 og 53—55 ligesaavel maa anvendes paa det ene som paa det andet Slags Betalingsregres. Hvad særlig angaar § 48, kan den rigtignok kun, naar man under den efter N. V. L. 29 begyndte Regres allerede er kommen forbi For-

[1]) Jfr. Evaldsen S. 137.
[2]) Jfr. ogsaa Evaldsen S. 131—2 og 208.

faldstid, her anvendes i sin Helhed, idet der ellers ikke kan være Spørgsmaal om at betale Renter. §en kan altsaa kun anvendes analogisk. Men hertil er der ogsaa fuld Føje, da vedkommende Formand har ganske den samme Grund til at formindske Regressens Byrder gjennem et Betalingstilbud i dette Tilfælde som ved den sædvanlige Regres efter Forfaldstid. Overhovedet er denne Ret for Formanden saa naturlig, at man vistnok ved den sædvanlige Betalingsregres vilde antaget den, selv om N. V. L. 48 ikke havde været til[1]), og det har da saameget mindre at sige, at denne § ikke er ligefrem anvendelig paa den efter N. V. L. 29 rejste Regres. Da der saaledes kun er Tale om en analogisk Anvendelse af N. V. L. 48 og dens Renteregel alligevel ikke kan bruges før Forfaldsdag, synes det forsvarligt at lade den Formand, der tilbyder Betaling, nyde godt af den Afkortning for Renten, som er omhandlet i N. V. L. 29. Det er nemlig ikke rimeligt, at Vexelejeren skulde kunne fordre Mere i dette Tilfælde, end han kan fordre hos andre Regresskyldnere efter N. V. L. 29.

Men selv hvor Vexelejeren har holdt sig ganske rolig og hverken begyndt Sikkerheds- eller Betalingsregres paa Grund af den manglende Akcept, bør Formanden, der ønsker at indfri Vexlen, kunne analogisk anvende N. V. L. 48. Da han nemlig i dette Tilfælde naarsomhelst kan vente Regreskrav efter N. V. L. 29, har han ganske den samme Interesse af at tilbyde Betaling, som hvor saadan Regres allerede er rejst.

Rigtignok kunde det herimod fra Vexelejerens Side indvendes, at en Ret til her at paatvinge ham Betaling strider mod Civilrettens Regel om fuld Frihed for Kreditor til at forkaste Betalingstilbud før Forfaldsdag, og at den derfor heller ikke kan opstilles i Vexelretten, saalænge ikke nogen særlig Hjemmel derfor kan paavises. Men denne Indvending vilde ikke være beføjet. Thi en Fordring, der naarsomhelst kan indkræves uanseet den oprindelige Forfalds-

---

[1]) I S. L. fandtes ikke nogen til N. V. L. 48 svarende §; men den deri udtalte Regel forudsattes alligevel som selvfølgelig af Lagberedningen, jfr. Motiver S. 53 og 57. — At den Omstændighed, at N. V. L. 48 ikke er helt ud anvendelig ved denne Regres, ikke kan komme i afgjørende Betragtning, fremgaar saameget mere deraf, at N. V. L. 51, hvortil der dog er henvist i selve § 29, maa anvendes med den Afændring, at Protestdagen træder i Stedet for Forfaldsdagen. Jfr. Evaldsen S. 216.

dag, kan ikke stilles i Klasse med almindelige uforfaldne Fordringer. Og naar Vexelejeren, saaledes som han i dette Tilfælde bør kunne kræve det, faar hele Vexelsummen med Omkostninger uden Renteafkortning, er han brøstholden og har Intet at klage over.

7. Samme Regresret som ved manglende Akcept maa der tilkomme Vexelejeren, naar Akcept vistnok er tegnet, men det siden før Forfaldsdag gjennem Protest godtgjøres, saasom ved Trassatens Fragaaelse for Notarius, at Akcepten er falsk[1]).

8. Som forhen forklaret kan Regressøgeren holde sig til samtlige Vexelskyldnere, Akceptanten indbefattet, En for Alle og Alle for En. Han kan paa en Gang søge Betaling hos dem Alle, forsaavidt processuelle Hindringer ikke stille sig i Vejen derfor, og han kan, om han først forgjæves har søgt en tidligere Formand, bagefter søge en senere (N. V. L. 49)[2]). Ere flere af Vexelskyldnerne paa en Gang under Konkurs, kan Vexelejeren melde den hele Fordring i alle Boer og derfor erholde Udlæg efter de indbyrdes overensstemmende Regler i dansk Konkursl. § 18, norsk do. § 121 og svensk do. § 115[3]).

9. For at Betalingsregressen skal kunne gjøres gjældende, maa ikke blot Vexelomgangen strengt være fulgt; men Vexlen, Protesten[4]) og kvitteret Returregning maa udleveres Regresskyldneren, N. V. L. 54. For at faa Betaling er det ogsaa nødvendigt, at den Vexel, som kræves indfriet, er uden væsentlige Fejl. Har Dokumentet fra først af været forstyrret ved saadanne Udstrygninger o. s. v., som hindre det fra at vinde Vexelret (jfr. ovenfor § 21), er det dermed ogsaa sagt, at det ikke kan være Grundlag for Vexelregres. Men om en lignende væsentlig Fejl er opstaaet bagefter, maa den have samme Virkning; thi den Vexel, som kan fordres udleveret, maa være en saadan, som kan tjene den indfriende Regresskyldner selv til Grundlag for videre Regres. Er saaledes en Udstrygning foregaaet, som forstyrrer Regresskyldnerens Legitimation ved kommende Søgsmaal eller som fratager

[1]) Jfr. Ævaldsen S. 357.

[2]) Den springende Regres er ikke endnu gjennemført i Rusland og Holland; ellers næsten overalt.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 212, 353—4; se ogsaa den schweizerske Vexellov art. 810.

[4]) Denne kan fordres ogsaa af Trassenten og i det i § 43 i. f. nævnte Tilfælde ogsaa af Akceptanten, jfr. Evaldsen S. 221—2, Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 623, c.

ham hans Ret ligeoverfor en eller flere Formænd (jfr. N. V. L. 49, 2) eller mod Akceptanten[1]), kan han nægte Betaling. Det Samme maa antages, om Udstrygningen o. s. v. ikke er saa vidtgaaende, men dog er stor nok til at kunne volde Regresskyldneren Ulejlighed ved hans egen Regres. Paa denne Opfattelse er ogsaa N.V.L. 55 bygget, idet den har fundet det nødvendigt udtrykkelig at tillade enhver Endossent, som har fyldestgjort en af sine Eftermænd, at udstryge sit eget og efterfølgende Endossementer[2]).

§ 51. (Forts.).

Regresfordringen.

1. Kjernen i Regresfordringen dannes af Vexelsummen. Den er Udgangspunktet for Beregningen, hvad enten Regresfordringen bliver større eller, efter N. V. L. 29, mindre. Bortseet fra det sidstnævnte Tilfælde har Vexelejeren ubetinget Ret til hele Vexelsummen — eller i Tilfælde af partiel Betaling, den ikke betalte Del deraf — og det uden Hensyn til, hvad han selv har betalt for Vexlen; Vexlen indeholder fra hver af Vexelskyldnerne et Tilsagn om denne Sum.

Foruden Vexelsummen er der tilstaaet visse Bifordringer, deriblandt Godtgjørelse for nødvendige Udgifter. Yderligere Skadeserstatning kan derimod ikke kræves, selv om større Skade er bevist[3]). Denne Indskrænkning gjælder saagodtsom i al Vexelret og har sin naturlige Grund deri, at en anden Regel vilde lede til Vanskeligheder, som lidet stemme med Vexelrettens Fordringer til Klarhed. Yderligere Erstatning kan forøvrigt heller ikke indtales under civil Sag, da den ingen Hjemmel vilde have i Civilrettens Regler for beslægtede Forhold (saasom skadesløs Transport).

[1]) Jfr. ovenfor § 35 i. f. (S. 167).

[2]) Jfr. Motiver S. 60, Evaldsen S. 222, Hindenburg S. 105—6, Borchardt ved D. W. O. 54 og 55 (No. 622 ff.). Den schweizerske Lov § 772 siger udtrykkelig, at Vexlen ikke maa indeholde nogen Forandring, som kunde skade Regresskyldnerens videre Tilbagesøgning.

[3]) Dette fremgik skarpere af det første Udkast 50 og 52: »Regresfordringen er indskrænket til« o. s. v. Redaktionsændringen tilsigter ingen Forandring i Meningen; Bet. p. XII—XIII; Evaldsen S. 213—14. I Skotland kan yderligere Erstatning kræves; Borchardt I. 211. Jfr. Thöl S. 364 (§ 99 No. VI) og Motiver S. 59.

Hvad forøvrigt Regresfordringens Omfang (Regressummen) angaar, bør der sondres mellem den oprindelige Vexelejers Regres og den, der senere udøves af En, der som Følge af Regressen selv har indløst Vexlen.

2. I Henseende til den oprindelige Regresfordring indeholdes Regelen i § 50 og 51 jfr. 35.

Sit Udgangspunkt har denne Regel i den Betragtning, at hver Vexelskyldner indestaar Vexelejeren for Vexlens nøjagtige Indfrielse til Forfaldsdag paa Betalingsstedet (ved Trassat, Domiciliat eller Udstederen af egen Vexel). Regresskyldneren maa altsaa i Tilfælde af Ikke-Betaling godtgjøre Vexelsummens Værd for Vexelejeren paa Betalingsstedet ved Forfaldstid, eller han maa med andre Ord foruden Vexelsummen erstatte det Tab, som er en Følge af hans Misligholdelse, dog som antydet kun inden visse Grænser.

Som Følge af den opstillede Grundsætning omfatter da Regresfordringen:

3. a) Vexelsummen, og det, saafremt Vexlen lød paa udenlandsk Mynt, beregnet paa den i N. V. L. 35 fastsatte og ovenfor S. 202 forklarede Maade, dog saaledes at Forfaldsdagens — ved Regres efter N.V.L. 29 Protestdagens[1]) — Kurs skal lægges til Grund, forsaavidt den senere er falden (N. V. L. 51). Herved faar nemlig Vexelejeren netop godtgjort den Pris, hvorfor han til aftalt Tid og Sted kunde skaffet sig Vexelsummen[2]).

4. b) 6 %[3]) aarlig Rente af den ubetalte Vexelsum fra Vexlens Forfaldsdag, denne selv fraregnet[4]). Denne Rente er højere end sædvanlig Morarente i alle 3 Riger (5 %) og indtræder i Danmark og Norge fra et tidligere Tidspunkt; i begge Henseender falder den derimod i det Væsentlige sammen med den sædvanlige Kjøbmandsrente. Renten løber, indtil Betaling sker, Betalingsdagen iberegnet; jfr. dog norsk Konkurslov § 120[5]) og den svenske Konkurslov § 117.

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 216.

[2]) Thöl § 99 (235) S. 361.

[3]) Dette er for Danmarks og Norges Vedkommende en vigtig Forandring, idet Vexelrente her forhen var 12 % p. a., — i Danmark dog kun i de første 6 Maaneder.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 214—15.

[5]) Det antages, at dennes Nedsættelse af Renten til 5 % fra Konkursens Aab-

Saafremt det er Betalingsregres efter manglende Akcept, giver, som før forklaret, N. V. L. 29 Skyldneren Ret til at afkorte i Vexelsummen en Mellemrente af 5 Procent p. a. Saafremt Skyldneren — hvad der i Tilfælde af Søgsmaal let kan hænde — først betaler efter Forfaldsdag, bliver der naturligvis ogsaa her ligefrem Anvendelse for Renteregelen i N. V. L. 50.

5. c) Erstatning for Protestomkostninger (jfr. N. V. L. 42)[1]), Porto og andre nødvendige Udgifter, f. E. Stempelgebyr. Til disse hører derimod ikke i Almindelighed Salar til Præsentanten, da dette, om det har været betalt, ikke staar i nødvendig Sammenhæng med Misligholdelsen. Heller ikke vil hertil lettelig kunne regnes Procesomkostninger i en Sag mod Akceptanten[2]) da det ikke kunde være nødvendigt at anlægge saadan Sag, før Regres var forsøgt. Det Samme antages vistnok i Almindelighed rettest om Omkostningerne ved en hos andre Regresskyldnere forgjæves anlagt Sag. Imidlertid maa der i hvert saadant Tilfælde tages Hensyn til, hvorvidt Sagsanlægget efter en almindelig Opfattelse maatte stille sig som nødvendigt for Regressøgeren, og ikke blot til, hvorvidt det i sig selv virkelig var nødvendigt[3]).

Af Udgifterne kan ikke Vexelrente beregnes. Efter Civilrettens Regler vilde derimod den sædvanlige Morarente kunne fordres; men det er vistnok Meningen med N. V. L. 50 at opregne Alt, hvad der indgaar under Regresfordringen, uden at denne kan forstørres ved Hjælp af Civilretten[4]).

---

ning ogsaa maa gjælde Vexelrenten. Den gjaldt nemlig utvivlsomt som en Indskrænkning i den ældre Vexellov. og det er derfor den rette Fortolkning, at den nye Vexellovs Renteregel kun skal have samme Udstrækning som den gamle og altsaa ikke gjøre nogen Forandring i Konkurslovens Regel.

[1]) Forsaavidt Protesten var unødvendig ligeoverfor Vedkommende, men Omkostningerne alligevel kunne kræves godtgjorte hos Regresskyldneren f. E. efter N. V. L. 42, er det dog Forudsætningen, at Protesten er fuldt lovformelig. Jfr. Evaldsen S. 215.

[2]) Omkostninger ved en hos Akceptanten førsøgt Arrest kunne vistnok snarere fordres godtgjorte.

[3]) Jfr. hermed Evaldsen S. 214, Samme om Skyldnerens Mora S. 140—3, Hindenburg S. 83—4, Borchardt No. 605. Har man tidligere forgjæves krævet den Regresskyldner, hos hvem Procesomkostningerne søges godtgjorte, maa man vistnok ligesaavel faa Godtgjørelse for dem hos ham som hos Akceptanten.

[4]) Jfr. ogsaa Thöl S. 362.

6. d) Provision af 1/3 pCt. af Vexelsummen. Denne er, som før forklaret, Godtgjørelse for Ulejlighed med Regressen, ikke for Protestens Optagelse alene (jfr. ovenfor S. 207).

7. Ved den fortsatte Regres have to forskjellige Systemer gjort sig gjældende i Henseende til Regresfordringens Beregning. Efter det direkte eller enkelte Regressystem, der er det oprindelige og fremdeles følges i Frankrig, Belgien og andre Lande med fransk Vexelret, bliver man staaende ved den i første Regres opgjorte Returregning, der fastslaar Regressummen til en uforanderlig Størrelse, idet den følger Vexlen under dens hele Tilbagegang til Trassenten; efter dette faar altsaa enhver Regresskyldner kun godtgjort, hvad han har betalt, med Renter, men maa selv bære sine egne Omkostninger og Kursdifferentse. Det modsatte System (Kumulationssystemet), der helt ud følges i den tydske Vexelret, har konsekvent gjennemført den rigtigere Opfattelse, at Udstederen svarer ikke blot Vexelejeren, men alle sine Eftermænd for det ved Misligholdelsen lidte Tab, og tillader altsaa at beregne ny Provision og Kursdifferentse paa alle de Hænder, gjennem hvilke Vexlen under sin Tilbagegang løber[1]).

N. V. L. 52 har i det Hele fulgt det tydske Kumulationssystem. Enhver Endossent, der under Regres har indfriet Vexlen, faar godtgjort hele den Regressum, han efter N. V. L. 50 og 51 har maattet betale[2]), med 6 % Renter heraf[3]) fra hans egen Betalingsdag — denne fraregnet — og Provision, der dog beregnes af Vexelsummen og ikke af Regressummen, samt desuden Erstatning for sine egne nødvendige Udgifter[4]).

---

[1]) Jfr. Thöl § 122, S. 465, Hartmann S. 408—9, Motiverne S. 58—9. — Den ældre danske og norske Ret havde fulgt en Middelvej, idet det var tilladt at kumulere Omkostninger — efter N. V. L. 5. 13. 20 dog ikke i Alt over 1/3 % iberegnet Provision — og i Danmark desuden at beregne en Gang (eller flere Gange tilsammen) en Provision af 1/3 %, hvori dog var indbefattet Kurtage. Derimod var det neppe anseet rigtigt at kumulere Kursdifferentser.

[2]) Yderligere Bevis for, at Regressummen allerede er betalt Eftermanden, end den Formodning herfor, som ligger i Besiddelsen af Vexlen og Protesten, kan ej kræves; jfr. Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 598 d og Hoffmann II. 322; Hindenburg S. 77. Se sammesteds S. 75—6, om, hvorvidt den indfriede Endossent indtræder i Vexelejerens processuelle Rettigheder.

[3]) Saaledes forstaaes ogsaa D. W. O. 51; jfr. Borchardt No. 604.

[4]) Til disse kunne i Almindelighed ikke Omkostningerne ved en mod ham selv af en Eftermand ført Retssag regnes, medmindre det maatte ansees som rime-

N. V. L. har dog gjort to Undtagelser fra Kumulationssystemet for at hindre, at Regresfordringen naar en urimelig Højde.

For det Første er der for at forebygge Misbrug fastsat, at Provision ikke længere kan beregnes, naar Provisionernes samlede Beløb har naaet 2 % af Vexelsummen (N. V. L. 52, 2)[1].

Dernæst maa det navnlig mærkes, at N. V. L. ikke som D. W. O. hjemler Kumulation af Kursdifferentserne. Ligesom den ældre svenske og den finske Lov har den kun tilladt at beregne Kurs ved Vexler lydende paa udenlandsk Mynt, og det kun en Gang. Naar nemlig den fornødne Overførelse til indenlandsk Mynt engang er foretagen — hvad enten dette nu er ved den sidste Vexelejers Regresfordring eller ved en følgende — bliver der ikke Tale om yderligere Kursberegning. For at afskjære Muligheden af Kumulation er derfor Kursen ikke nævnt i § 52, men kun i § 51, i Sammenhæng med det første Regressøgsmaal. Denne §s Hovedregel maa dog analogisk blive at anvende, hvor den første Regressøger, der vender sig mod en indenlandsk Vexelskyldner, selv er en Endossent, som har indfriet Vexlen under Regres[2]).

Alligevel er ikke Udstederen fuldt ud sikret mod Kumulationen. Regressøgeren har nemlig i hvert Fald ifølge N. V. L. 52 Ret til Erstatning for egne nødvendige Udgifter. Har han nu selv efter fremmed, f. E. tydsk, Lov maattet godtgjøre Kursforskjel paa en Vexel, der allerede forhen har været her i Landet, kan han derfor faa Erstatning hos en indenlandsk Regresskyldner. Ligeledes maa han faa Erstatning for den højere Provision o. desl., han har været nødt til at betale. Hvilke Udgifter der har været nødvendige, kan nemlig ikke retfærdigen bedømmes efter indenlandsk Lov, men efter den Vexelret, Regressøgerens Forpligtelse har været undergiven[3]).

---

ligt for ham først at prøve Domstolenes Afgjørelse; Evaldsen S. 217, Borchardt No. 605. Jfr. dog de hos Hindenburg S. 83—4 anførte Domme.

[1]) Den schweizerske Lov art. 769 nedsætter de følgende Provisioner til 2 *pro mille* paa hver Haand.

[2]) Jfr. Motiverne S. 58—9.

[3]) Med Hensyn til Bifordringer er dette udtalt i D. W. O. 52, men paa en vistnok mindre heldig Maade, hvorfor den ej optoges i N. V. L. Lagberedningen ansaa det selvfølgeligt, at den højere Provision, der var betalt efter udenlandsk Lov,

8. Det er kun den Endossent (Trassent), som paa Regresvej har været nødt til at indfri Vexlen efter N.V. L. 50, paa hvem Reglerne i §§ 50 og 52 passe. Har han, benyttende sig af den i N.V. L. 48 enhver Vexelskyldner (saaledes ogsaa Akceptanten) tilstaaede Ret til udenfor Regressen at indløse Vexlen f. E. for at hindre Regresfordringens Forøgelse, betaler han ikke efter N.V.L. 50, men slipper efter § 48 med Renter — hvorved dog maa forstaaes sædvanlige Vexelrenter — og Omkostninger, altsaa uden Provision, idet Betalingen forudsættes at ske uden nogen Ulejlighed for Vexelejeren, saasom Skyldneren her maa opsøge Kreditor[1].

Gjør den Endossent, der i Medhold af N. V. L. 48 har indfriet Vexlen, Regres gjældende hos sine Formænd, gaar hans Fordring ikke ind under N. V. L. 52 (»har en Endossent saaledes indløst Vexlen« ɔ: efter §§ 50 og 51), men under N. V. L. 50. Han kan altsaa ikke beregne Renter af Regressummen, men af Vexelsummen; sine egne Renter faar han godtgjorte som »andre nødvendige Udgifter«. Skjønt N. V. L. 51 egentlig er skreven for den, som kan kræve Betaling paa Forfaldsdag, maa den dog ogsaa være anvendelig paa ham[2].

Nægter Vexelejeren at modtage et i Medhold af N. V. L. 48 fremsat lovligt Tilbud, maa Vexelejeren, naar notarielt Bevis herfor er ført, være forhindret fra at gjøre Vexelret gjældende mod Vedkommende og hans Eftermænd (Jfr. N. V. L. 62 i. f.), hvorimod disse fremdeles ligefuldt hefte overfor godtroende Tredjemand, som har indfriet Vexlen eller faaet den overdragen[3].

Samme Ret som ligeoverfor den oprindelige Vexelejer efter N. V. L. 48 tilkommer ogsaa Formændene ligeoverfor den Endossent, der han indfriet Vexlen.

9. Regresfordringen kan ifølge N. V. L. 53 inddrages ved en ny Vexel, trukken tilbage paa den, hos hvem Betalingen søges

---

her maatte kunne fordres godtgjort, uagtet D.W. O. 52 heller ikke optoges i S. L., jfr. Welin S. 67. Jfr. ogsaa Ørsted Eunomia IV. 42, Hallager I. 388; derimod Evaldsen S. 218 og 347—8.

[1]) Jfr. Evaldsen S. 208—9. Se ogsaa ovenfor S. 261.

[2]) Jfr. Motiverne S. 59. — Om partiel Indfrielse af en Endossent og videre Regres i dette Tilfælde, se Hindenburg S. 78—80.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 209—11. Jfr. ogsaa ovenfor S. 176. — Forøvrigt er der Intet til Hinder for, at Vexelskyldneren tager Dom over Vexelejeren til Vexlens Udleverelse paa de i N. V. L. 48 omhandlede Vilkaar; men dette kan ialfald i Danmark og Norge ikke gjøres i Vexelprocessens Former; jfr. Hartmann S. 411.

(*Recambium*, Modvexel, Rück- eller »Hervexel«)[1]. Denne lyder altsaa paa den hele Regresfordring efter N. V. L. 50 eller 52, samt Mæglergebyr for Modvexlens Salg, saafremt Regressøgeren vælger strax at afsætte den, samt Stempelafgift, forsaavidt saadan skal erlægges. Da Regresskyldneren maa honorere Modvexlen, medmindre han vil udsætte sig for at betale de yderligere Omkostninger, som en Nægtelse vilde fremkalde, er det i §ens sidste Stykke, for ikke at paaføre ham unødige Omkostninger, paalagt Regressøgeren at gjøre denne Vexel saa billig for ham som muligt og derfor trække den paa Sigt og umiddelbart paa Regresskyldneren uden at bruge nogen Mellemmand og uden at domiciliere den til et andet Sted (ɔ: *a drittura*)[2]. Hvis dette ikke er iagttaget, maa altsaa Regresskyldneren kunne nægte at honorere Modvexlen. Paa den anden Side maa vistnok Regressøgeren, der jo har Krav paa ved Omsætning paa Stedet af den trukne Modvexel at faa Dækning for den hele Regresfordring og de nødvendige Udgifter, have Ret til at beregne dens Beløb saaledes, at dette virkelig opnaaes, nemlig altsaa ogsaa saaledes, at der tages Hensyn til Kursen paa *a vista* Vexler fra Udstedelsesstedet (ɔ: for Modvexlen) til Betalingsstedet[3].

10. Selv hvor Modvexel er trukken, kan Regresskyldneren ifølge N. V. L. 54 i hvert Fald kræve ogsaa den oprindelige Vexel udleveret. Desforuden kan han ogsaa i dette Tilfælde kræve kvitteret Returregning, d. v. s. specificeret Regning over de forskjellige Poster, hvoraf Regresfordringen er sammensat. Saadan Returregning er ingenlunde nødvendig for fortsat Regres, men dog til Lettelse for Beviset[4]).

---

[1]) Jfr. D. L. 5. 14. 22, N. L. 5. 13. 20, Hallagers Obl. I. 374, Gram II. 2. 415—16, hvorefter Modvexler forhen have været brugelige i Danmark og Norge, medens de i senere Tid er lidet kjendte, ligesom de heller ikke ere hjemlede ved S. L. Der sigtes endnu til denne »Hervexel« i de i Danmark og Norge sædvanlige Protestformularer; jfr. Hindenburg S. 81.

[2]) Kletkes Encyclopædie des Wechselrechts I. 336.

[3]) Jfr. Motiver S. 60, Evaldsen S. 219—20, Thöl § 100 (235—36), jfr. S. 465.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 220—1.

SYVENDE KAPITEL.

Om Nødsadresser og Intervention.

---

§ 52.

Indledende Bemærkninger.

1. For at hindre de skadelige Følger af en Vexels Protest er det ligefra Middelalderen hyppigt, at Vexlen forsynes med subsidiære Adresser for det Tilfælde, at den egentlige Trassat ikke honorerer den, eller at en Handelsforbindelse uden saadan Opfordring skrider ind til Fordel for den nødlidende Vexel gjennem Akcept eller Betaling.

I ældre Vexelretssystemer — saaledes ogsaa i den forhenværende danske og norske[1]) Ret — sondres der skarpere mellem de førstnævnte Vexelpersoner, Nødsadressater, og de sidstnævnte, Intervenienter (i snevrere Forstand). *Code de commerce* slog begge sammen under Navn af Intervenienter (i videre Forstand), og senere have saavel Lovene som Videnskaben fulgt dette Exempel, navnlig i Tydskland.

De nye nordiske Vexellove have vistnok væsentlig bidraget til at forøge den allerede forhen, ogsaa i Danmark og Norge, store Lighed mellem de tvende Instituter ved at give den betalende Nødsadressat samme Vexelret ved Dækningssøgsmaalet som Intervenienten[2]). Ligesom imidlertid begge Instituter hvile

---

[1]) Denne har hidtil aldeles savnet Lovforskrifter herom; sædvansmæssig har der omtrent gjældt de samme Regler, som man finder i den danske Frdn. af 1825.

[2]) Det kan maaske endog siges, at N. V. L. har gaaet videre i at udslette Forskjellen end D. W. O., dels paa Grund af den fælles Regel i N. V. L. 62 (jfr. derimod D. W. O. 62), dels fordi efter N. V. L. ogsàa Nødsadressater kunne honorere Vexlen for en Andens Regning, end den der vitterlig har tegnet Adressen, hvad der maaske ikke gaar an efter D. W. O.

paa forskjellig Retsgrund — Mandat og uanmodet Forretningsførelse — bestaar der dog fremdeles enkelte vigtige Forskjelligheder mellem dem, navnlig den, at der, modsat *code de commerce*, i Almindelighed ingen Forpligtelse er til at modtage Intervenientens Akcept. N. V. L. har derfor ligesom S. L.[1]), som det synes konsekventere end D. W. O., i sin Affattelse holdt begge Instituter mere ud fra hinanden og derved sluttet sig noget mere til den ældre Ret. Kapitlets Indhold stemmer dog næsten i alt Væsentligt med Forskrifterne i D. W. O. IX.

2. Fælles for Anvendelsen af de heromhandlede Retsinstituter er det, at Vexlen maa være nødlidende, — at efter lovlig Vexelomgang Protest er optagen hos den oprindelige Trassatus enten *de non acceptatione* (eller for ikke betryggende Akcept efter N. V. L. 30) eller *de non solutione* (jfr. dog N. V. L. 42). Anvendelsen finder Sted saavel ved Akcept som ved Betaling og hindrer enhver Regres fra Vexelejerens og fra deres Side, som derigjennem befries. Akcepten forpligter i Almindelighed med samme Styrke som sædvanlig Akcept; men ligeoverfor hvem dette er Tilfældet, er afhængigt af, for hvem den er meddelt. Ved Betalingen indtræder saavel Nødsadressat som Intervenient i Vexelejerens Ret ligeoverfor den, for hvem han har betalt, og dennes Formænd.

Forøvrigt skal i det Følgende Nødsadresser og Intervention behandles hver for sig, idet det dog for den sidstes Vedkommende for en stor Del vil være tilstrækkeligt at henvise til Forklaringen om de første.

§ 53.

Om Nødsadresser. Akcepten.

1. Medens enhver Tratte maa være forsynet med en Trassatus, er det ingensomhelst Nødvendighed, at der findes en Nødsadresse, og de fleste Vexler erholde heller ingen saadan. Paa den anden Side er det dog i sig selv temmelig hyppigt, naar man tvivler om den egentlige Trassats Vilje eller Evne til

[1]) S. L. har forøvrigt ogsaa ved dette Kapitels Affattelse i Enkelthederne afveget adskilligt fra D. W. O.; N. V. L. følger forsaavidt mere den sidste.

at honorere Vexlen, at forsyne den med subsidiære Trassater, som opfordres til i Stedet til at akceptere eller betale Vexlen for at hindre Regressen med dens Forøgelse af Vexelforpligtelsens Omfang og andre skadelige Følger. Saadanne subsidiære Trassater kaldes da Nødsadressater (nödfallsadressat, *referee*), Hjælpetrassater, stundom ogsaa Nødsadresser (nödfallsadress). Det sidste Ord bruges dog i Almindelighed egentlig kun om den Paategning, hvori Nødsadressaten opgives af en Vexelperson (Adressanten).

2. Med en saadan Nødsadresse kan saavel enhver af Endossenterne som Trassenten forsyne Tratten (N. V. L. 58). Ved domicilierede Vexler kan ogsaa Akceptanten bruge et Slags Nødsadresse ved at opgive en subsidiær Domiciliat[1]). Ved andre Vexler kan der derimod naturligvis ikke være Tale om Nødsadresse fra Akceptantens Side.

Ved egne Vexler, der ere domicilierede, kan Udstederen ligesom Akceptanten opgive en subsidiær Domiciliat. Forøvrigt kan selvfølgelig ingen Nødsadresse bruges af Udstederen. Derimod kan der være Tale om Nødsadresse fra Endossenter af den egne Vexel. Rigtignok kunne som Følge af Grundforskjellen mellem den egne og trasserede Vexel Forskrifterne om Akcept i N. V. L. 56 ff. ikke komme til Anvendelse (jfr. N. V. L. 95). Men efter Hovedregelen i den nysnævnte Artikel er der Intet til Hinder for, at Endossenterne tilføje Nødsadresse paa den egne Vexel med fuld Retsvirkning for Tilfælde af manglende Betaling fra Udstederens Side[2]). Vistnok synes dette at være en Sammenblanding af Trattens og Egen-Vexlens Natur, idet en Hjælpetrassat kan siges begrebsmæssigen at forudsætte en almindelig Trassat. Men herved maa erindres, at Endossementet ogsaa ved den egne Vexel er et Slags forkortet Tratte, forsaavidt som det medfører Ansvar for Vexlens Betaling gjennem en Tredjemand, og da det ogsaa her gjælder at hindre Regres, er der i Virkeligheden den samme Grund for at tillade Nødsadresser.

---

[1]) Jfr. Motiver S. 69—70.

[2]) Dette fremgaar klart af D. W. O. 98 No. 7, der henviser til art. 62—65, hvilket Citat forøvrigt er noget vidtgaaende, navnlig forsaavidt angaar art. 65. Jfr. Hartmann S. 417. At det Samme ligger i N. V. L. 95, flyder deraf, at der ingen Undtagelse er gjort. Motiverne S. 108 have ikke udtalt sig utvetydig herom. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 383—4.

Ligesom Trassenten kan tilføje Nødsadresse, kan samme Person ogsaa opføre flere Nødsadressater.

3. Som Nødsadressat kan ikke blot en Fremmed, men ogsaa enhver Vexelperson bruges, saaledes ogsaa Trassenten[1]). Navnlig bliver Trassaten benyttet i denne Egenskab, dels fordi han i størst Udstrækning befrir fra Regres, dels fordi en Henvendelse til ham volder mindst Ulejlighed og Ophold. Fornemmelig bliver han da benyttet saaledes af en Endossent, idet denne ofte selv staar i saadant Forhold til Trassaten, at han kan vente at se sin Anmodning om Vexlens Honoreren efterkommen, om han end frygter for selve Trattens Protest. Men ogsaa Trassenten kan tænkes at have Brug for Trassaten som Nødsadressat. Efterat nemlig Loven har givet denne Vexelret for Dækningssøgsmaalet mod Adressanten (N. V. L. 63), kan det let hænde, at den samme Person, som nægter at honorere Vexlen paa sædvanlig Maade for Trassentens Regning — fordi han da kun vilde have en almindelig civil Gjældsfordring paa denne — er villig til at betale for ham som Nødsadressat. N. V. L. har derfor ikke saaledes som S. L. og den ældre dansk-norske Ret gjort nogensomhelst Indskrænkning i Adgangen til at bruge Trassaten som Nødsadressat[2]). Selvfølgelig maa det særlig i dette Tilfælde nøje iagttages, at sædvanlig Protest først optages hos Trassaten for at fastslaa, at han kun akcepterer eller betaler som Nødsadressat. Ligesom Trassaten kan en tidligere Nødsadressat benyttes som Adressat af en af Adressantens Eftermænd.

Den egne Vexels Udsteder kan selvfølgelig ikke af Endossenterne bruges som Nødsadressat, da han allerede forud er ubetinget forpligtet til at indfri Vexlen.

4. Angaaende Formen for Nødsadressen indeholder Loven ingen Regel, uden forsaavidt som N. V. L. 58 forudsætter, at Adressen kan findes ogsaa paa en Kopi. Sædvanlig tilføjes den

---

[1]) Dom af R. O. H. G. af 2 Juni 1876 (Borchardt No. 629) kjender gyldig en Nødsadresse fra Trassenten paa sig selv; jfr. Thöl S. 530 (§ 132, Note 5).

[2]) Jfr. Motiverne S. 62—3, Evaldsen S. 245, Note. Ved Fortolkningen af D. W. O. er Spørgsmaalet omtvistet. — Om et Slags »uægte Nødsadresse« fra en udenforstaaende Tredjemand, hvori denne opfordrer Trassaten eller en Anden til at honorere for sin Regning (»i Nødsfald for Regning af N. N.«), og hvis Opfyldelse kun giver et civilt Dækningssøgsmaal, se Thöl § 72 (209) No. 2, S. 253, og § 132 (268), S. 523.

paa Vexlens Forside ved eller under Trassatens Navn ved Udtryk som »i Nødsfald (i Tilfælde) hos N. N.« (i nödfall, nöthigenfalls, im Nothfall eller im Falle bei, *au besoin* eller *à défaut chez*, *in need with* o. s. v.). Tegner en Person flere Nødsadresser, tilføjes gjerne, i hvilken Orden de skulle opsøges. Dens Underskrift, der har tilføjet Adressen, er ikke nødvendig og findes næsten aldrig; stundom ser man Adressanten betegnet med Forbogstaver.

5. Nødsadressen indeholder en ny Tratte og bliver i det Hele at behandle efter Reglerne for denne med de Undtagelser, som nødvendig følge af, at den kun er subsidiær. Adressanten og Eftermænd svare for, at Vexlen i Nødsfald bliver akcepteret[1]) og betalt af Nødsadressaten. Denne Side af Sagen har dog mindre Betydning; den fremtræder nemlig ikke med Hensyn til selve Vexelsummen, da deres Ansvar forsaavidt falder sammen med Hovedforpligtelsen, men kun ved de særlige Omkostninger, som Nødsadressen kan forvolde[2]).

Vigtigere er den anden Side af Sagen, at Vexelejeren ved at modtage en med Nødsadresse forsynet Vexel har forpligtet sig til at søge Vexlen honoreret af Nødsadressaten, forinden han vender sig mod sine Formænd paa Grund af deres Misligholdelse af den i Tratte eller Endossement liggende Garanti for Vexlens Akcept og Betaling ved selve Trassaten.

For ikke at volde unødigt Omsvøb i Vexelomgangen gjælder imidlertid denne Grundsætning i Almindelighed kun, hvor Nødsadressaten vexelretslig maa ansees hjemmehørende paa Betalingsstedet (jfr. N. V. L. 4), hvad Formodningen dog er for, naar Adressen ikke selv nævner noget særligt Sted[3]). Fra denne Regel er der atter gjort en Undtagelse ved visse domicilierede Vexler. D. W. O. har ligesaalidt som S. L. her tillagt Nødsadresser paa Trassatens Bosted nogen Betydning[4]). N. V. L. derimod, som i Tilfælde af, at Domiciliaten ikke er nævnt paa

[1]) Dog dette, som oven antydet, naturligvis ikke ved Endossenters Nødsadresse paa Egenvexler eller ved Akceptantens (Udstederens) Opgivelse af subsidiær Domiciliat.

[2]) Jfr. Thöl § 132 (268) No. VI, S. 528.

[3]) Jfr. Motiver S. 61—2, Evaldsen S. 224—5 og Dom af R. O. H. G. af 4 Novbr. 1873 hos Borchardt No. 630.

[4]) Jfr. Hartmann S. 418—19.

Vexlen, har opstillet Forpligtelse til at forevise Vexlen til Akcept, har i Konsekventse hermed i § 56 gjort det nødvendigt for Vexelejeren, forinden han gjør Regres for manglende Akcept gjældende, at opsøge de Nødsadressater, der maatte høre hjemme paa Forevisningsstedet, da han i ethvert Fald maa henvende sig hid, og altsaa Pligten i denne Form volder ham mindst Ulejlighed, ligesom det maa antages, at Vexlen i dette Tilfælde fortrinsvis forsynes med Nødsadressater paa Forevisningsstedet. Nødsadresser paa Betalingsstedet faa ved dette Slags Domicilvexler kun Betydning ved Vexlens Forevisning til Betaling. Da Formodningen er for, at den tegnede Nødsadresse er forpligtende for Vexelejeren, maa i dette Tilfælde Nødsadressaten ansees hjemmehørende paa Forevisningsstedet, hvor ej Andet udtrykkelig er tilføjet[1]). Saafremt Domiciliatus er opgiven, indtræder den almindelige Regel, hvorefter kun Nødsadresser paa Betalingsstedet ere forpligtende for Vexelejeren[2]).

At Nødsadressaten i Virkeligheden ikke findes paa Betalings-(Forevisnings)stedet, gjør ingen Forandring i Vexelejerens Pligt efter N. V. L. 56 og 62; han har nemlig ogsaa i dette Tilfælde at følge Forskrifterne i N. V. L. 89 om Protest hos den, der ikke er at finde. Omvendt har det heller ingen vexelretslig Betydning, at Nødsadressaten vides at have Bolig eller Forretning paa Betalingsstedet, naar Adressen ikke kan siges at lyde paa dette[3]).

6. Ved Undersøgelsen af, hvorvidt de øvrige for den sædvanlige Tratte gjældende Regler ere anvendelige paa Nødsadresser, maa der som ellers sondres mellem Vexlens Akcept og Betaling.

Nogen Forpligtelse til at forevise Vexlen til Akcept for Nødsadressaten med den Virkning, at Forsømmelse har selve Vexelrettens Tab til Følge (jfr. N. V. L. 18 og 19), har Loven ikke udtrykkelig opstillet; den udelukker kun enhver Regres i Anledning af den manglende eller ubetryggende Akcept, saalænge Vexlen ikke er protesteret ogsaa hos Nødsadressaten.

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 225—6.

[2]) I det første Udkast var altid Forpligtelsen knyttet til Forevisningsstedet, hvad der hang sammen med den i Udk. § 18 for alle Domicilvexler opstillede Forevisningspligt. Jfr. Motiver S. 62, Betænkning p. XIII.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 226; Borchardt No. 630, b. — Om hvad der forstaaes ved Stedsforskjel, se ovenfor S. 95 og Evaldsen S. 226—7.

I Motiverne (S. 61) findes imidlertid en Antydning om, at Nødsadressen paalægger den samme Forevisningspligt som den sædvanlige Tratte i de i N. V. L. 18 og 19 omhandlede Tilfælde.

Det er vistnok ogsaa rigtigt, at N. V. L. 18 her kommer til Anvendelse. Er nemlig en Domicilvexel uden opgiven Domiciliat forsynet med en paa Forevisningsstedet lydende Nødsadresse, der er domicilieret til samme Sted som selve Tratten, uden at der heller her er opgivet nogen Domiciliat, tvinger N. V. L. 18 (jfr. 56)[1]) Vexelejeren til at forevise den nødlidende Vexel til Akcept ogsaa for Nødsadressaten, medmindre han vil tabe al Vexelret ligeoverfor dem, der vilde været befriede ved dennes Akcept[2]).

Hvad det andet Tilfælde angaar, da taler rigtignok ved første Øjekast ogsaa Adskilligt for at anse Nødsadresser paa *a viso* Vexler undergivne den i N. V. L. 19 opstillede Forskrift. N. V. L. 62 berøver nemlig Vexelejeren enhver Regresret ligeoverfor vedkommende Formænd, saafremt ved en paa Grund af manglende Betaling protesteret Vexel Nødsadressaten ikke er opsøgt paa Forfaldstid. Men naar selve den oprindelige Tratte lyder paa at betales »efter Sigt«, kunde dette Udtryk synes ogsaa at skulle underforstaaes i den subsidiære Tratte, og Nødsadressaten er altsaa efter denne Opfattelse ikke af Trassenten anmodet om Betaling uden efter egen Sigt. Foreviser nu Vexelejeren først paa Forfaldstid Vexlen for Nødsadressaten uden ligeoverfor denne at have iagttaget Forskriften i N. V. L. 19, synes hans egen Forsømmelse at være Skyld i, at Betaling nægtes, og Virkningen heraf maa da være den samme, som om en Fejl er foregaaet ved selve Forevisningen til Betaling.

Alligevel kan efter nærmere Overvejelse den i Motiverne liggende Forudsætning neppe siges bygget paa den rette Fortolkning af Lovens eget Indhold. Det Resultat, hvortil den leder — at der bliver en forskjellig Forfaldstid for Trassat og Nødsadressat — stemmer nemlig mindre vel med den i N. V. L. 3 opstillede Grundsætning, at Vexlens Forfaldstid skal være en og den samme, hvad der rigtignok egentlig kun ligefrem er sagt med Anvendelse paa Vexelsummen, men dog vel ogsaa, om For-

[1]) Efter hvad ovenfor S. 276 er forklaret, antages dette at være Tilfældet, hvor der er tegnet en Nødsadresse uden Tilføjelse af Sted.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 228—9.

skriftens Hensigt skal naaes, bør gjælde Vexelpersonerne. Heller ikke synes det rigtigt at opfatte Nødsadressen som en i den Grad selvstændig Vexel, at den kan være uafhængig af selve Tratten i et saa vigtigt Punkt som Betalingstiden mere end, hvor det gjælder Betalingsstedet. Ialfald bør disse Betragtninger tillægges saamegen Vægt, at Nødsadressen, naar den ikke selv indeholder noget Andet, forstaaes ganske paa samme Maade som selve Tratten, eller saaledes, at ogsaa Nødsadressaten er anmodet om at betale efter Trassatens Sigt. Og da selv i Tilfælde af Akcepts Nægtelse Tiden for denne Sigt erfares af Protestens Datum (N. V. L. 19, 2), kommer man heller ikke efter denne Fortolkning i nogen Forlegenhed ved Beregningen af Forfaldstiden.

Det er derfor vistnok trods den i Motiverne indeholdte Forudsætning og trods Nødsadressens almindelige Betydning den rigtigste Mening, at der heller ikke ved Efter-Sigtvexler er nogen Pligt til at opsøge Nødsadressaten for den, der ej vil søge Regres før Forfaldsdag, og at Nødsadressen altsaa her for Forfaldsdags Vedkommende, hvad enten Vexlen er forevist Nødsadressaten til Akcept eller ikke, bør udfyldes med Hovedakceptens eller Protestens Datum [1]).

7. Nægter Nødsadressaten at akceptere [2]), forholder det sig med Protesten paa samme Maade som ved Trassatens Nægtelse. Den er, bortseet fra det nys omhandlede Tilfælde (N. V. L. 18), kun et Vilkaar for Regres i Anledning af manglende eller ubetryggende Akcept.

Optages den, vil der som Følge af N. V. L. 83 i Almindelighed ikke være Grund til her at sondre mellem Hoved- og Interventions-Protest; da det Hele betragtes som en Forretning, vil ogsaa Nødsadressatens Nægtelse findes omhandlet i den samme Protest.

Forsømmes Forevisning og (udenfor det i N. V. L. 42 nævnte Tilfælde) Protest hos Nødsadressaten, kan ifølge N. V. L. 56 Vexelejeren ikke anstille Regres i Anledning af manglende eller ubetryggende Akcept. Det er imidlertid noget tvivlsomt, hvorvidt

---

[1]) Jfr. hermed Evaldsen S. 230—1, hvor, skjønt under Tvivl, den i Motiverne forudsatte Fortolkning er antagen at være rigtig.

[2]) Om Nødsadressatens (civile) Forpligtelse til at akceptere gjælder det Samme som om Trassatens.

dette Tab af Regresretten, naar Adressen ikke hidrører fra Trassenten, indtræder ligeoverfor alleVexelskyldnere eller kun ligeoverfor dem, der ved Nødsadressatens Akcept vilde været befriede for Regres. Det Sidste kan synes mest stemmende med Forholdets Natur, da det er Formændene uvedkommende, at en Eftermand senere forsyner Vexlen med en Nødsadresse. Derfor har heller ikke i Tilfælde af Akcepts Meddelelse ved en saadan Nødsadressat N.V. L. 61 fritaget dem for Regres, og, om de nu skulde blive frie ved Vexelejerens dem ligeledes uvedkommende Forsømmelse, vilde de altsaa opnaa en upaaregnet Fordel. Dette sidste Hensyn er det ogsaa, som har ledet Loven til i § 62 ved den tilsvarende Forsømmelse at lade Betalingsregressen efter Protest *de non solutione* kun gaa tabt ligeoverfor dem, der vilde været befriede ved Nødsadressaten. Og der vilde da opstaa en Uregelmæssighed, om Betalingsregressen efter Protest *de non acceptatione* skulde være tabt i større Udstrækning ved en lignende Forsømmelse.

Trods alt dette er det dog den rigtigste Fortolkning, at Forsømmelse af Vexelomgangen ligeoverfor Nødsadressaten, uden Hensyn til af hvem Adressen er tegnet, hindrer Regres i Anledning af manglende eller ikke betryggende Akcept mod enhver Vexelskyldner, og det tillige for Betalingsregressens Vedkommende[1]).

N. V. L. 56 taler nu allerede selv gjennem sin Ordlyd for den strengeste Fortolkning (»skal der, før Regres paa Grund af saadan Protest kan gjøres gjældende, kræves Akcept« o. s. v.[2]). En saadan Strenghed er heller ikke vanskelig at forklare. Vexlen udviser kun meget sjelden, hvem der har tegnet Adressen, og endog hvor dette er Tilfældet, er der Mulighed for, at Adressaten kunde meddelt Akcept for en Anden. Ved sin Forsømmelse er Vexelejeren selv ogsaa Skyld i, at der ikke kan føres et i denne Henseende fyldestgjørende Bevis. Det er derfor ikke urimeligt, om Loven, for at afskjære vanskelige Bevisspørgsmaal, udelukker ham fra enhver Regres[3]). Rigtignok kunne herved stundom enkelte Vexelskyldnere naa en ugrundet Befrielse; men dette sjeldne

[1]) S. L. 49 udelukker efter sine Ord kun Sikkerhedsregres ved Forsømmelsen; men Affattelsen af S. L. 33 medfører, at ogsaa Betalingsregressen herved udelukkes jfr. S. L. 54.

[2]) Jfr. ogsaa Motiver S. 61.

[3]) Jfr. Hartmann S. 425.

Tilfælde kan ikke opveje den nysnævnte Betragtning. Og det maa her paa den anden Side erindres, at N. V. L. 61 lader enhver Nødsadressats Akcept, uanseet for hvis Regning den er meddelt, beskytte enhver Formand mod Vexelejerens Regres. Konsekventsen heraf maa da ogsaa være, at Vexelejeren ved Forsømmelse ligeoverfor hvilkensomhelst Nødsadressat taber enhver Regres[1]). Rigtignok kan det ikke nægtes, at der for Betalingsregressens Vedkommende herved opstaar en Ulighed mellem Reglerne for Nødsadressatens Akcept og for hans Betaling, siden N. V. L. 62 som nævnt kun lader Fejlen virke Regresrettens Tab mod Adressantens Eftermænd. Men der er dog ogsaa ikke uvigtige Grunde for i det sidste Tilfælde at opstille en forskjellig Regel, dels fordi det her oftere kan sees af Vexlen selv, for hvis Regning Nødsadressaten vilde betalt, aldenstund Vexlen kan være akcepteret af Nødsadressaten, dels og især fordi det her gjælder en meget sværere Følge for Vexelejeren, nemlig ikke blot Tab af Regresret i Anledning af manglende Akcept, men af al Vexelret[2]).

8. Hvad Nødsadressatens Akcept angaar, da gives der kun tvende enkeltstaaende Regler derom i N. V. L. 58. Forøvrigt maa de i Lovens 5te Kapitel om Trassatens Akcept givne Forskrifter her analogisk komme til Anvendelse, undtagen forsaavidt som de komme i Strid med dette Retsforholds særegne Natur eller med de om Nødsadressater særlig givne Regler[3]). Saaledes maa den i N.V. L. 21 Trassatus tilstaaede Betænkningsfrist ogsaa kunne fordres af Nødsadressaten, da der neppe er tilstrækkelig Grund til her at anse den overflødig[4]). Ligeledes gjælder den i N. V. L. 21, 1 opstillede Grundsætning for Akceptens Perfektion ogsaa her. Derimod har N. V. L. 58 givet den afvigende Forskrift om denne Akcepts Form, at den kan tegnes paa en Kopi, saafremt den

---

[1]) Jfr. ogsaa Evaldsen S. 231—4.

[2]) Ved Fortolkningen af D. W. O., hvis tilsvarende Artikler have omtrent samme Ordlyd, have Meningerne været noget delte; de mest ansete Forfattere hylde dog den strengeste Fortolkning; jfr. Thöl S. 525—6 og Hartmann S. 425. Forøvrigt maa det mærkes, at en af de ovenanførte Grunde for den mildere Fortolkning ikke kan anvendes ved den tydske Lov, da den ved Protest *de non acceptatione* kun kjender Sikkerhedsregres.

[3]) Dette er ogsaa forudsat i Motiverne S. 66; jfr. Evaldsen S. 235—7. En lignende Fortolkning synes fulgt i Tydskland; jfr. Hartmann S. 422.

[4]) Jfr. dog Evaldsen S. 234—5.

originale Nødsadresse findes paa denne[1]). Udtrykkelig Tilføjelse af, at det er Nødsakcept, er unødvendig, da det forstaaes af Adressen. Vigtigere er det, for Regressens Skyld, at tilføje, for hvis Regning Akcepten meddeles. Saafremt dette ikke kan sees af Akcepten eller af denne i Forbindelse med selve Adressen, formodes den ifølge N. V. L. 58, 2 given for Trassentens Regning (*in onore di lettera*), og den, som vil forbeholde sig Regres mod andre Vexelskyldnere, maa derfor udtrykkelig tilføje, for hvis Regning Akcept sker, naar dette ej fremgaar af Adressen. Selv om denne her indeholder fuld Oplysning, maa det dog antages, at Akceptens eget Indhold har Fortrinet, og at saaledes en af Trassenten opgiven Nødsadressat alligevel kan tegne Akcept for en Endossents Regning. Dette er en ligefrem Følge af Ordene i N.V. L. 58, 2 (jfr. 60), og det kan ikke herimod indvendes, at en saadan Indskrænkning i Trattens (Adressens) Indhold maa ansees som uskreven efter N. V. L. 22, da denne §s Forskrifter som nævnt maa staa tilbage for de om Nødsadresser særlig givne Regler[2]). — En Nødsadressats Akcept vil gjerne blive meddelt under Protestforretning hos Trassatus, og Beretning om den vil derfor i Regelen findes i denne, om det end ingenlunde er nødvendigt (jfr. N. V. L. 59). Den i N. V. L. 58 opstillede Formodning om Akcept for Trassentens Regning kan imidlertid ikke imødegaaes ved en i Protesten indeholdt Oplysning[3]).

Udenfor det nysnævnte Tilfælde maa Regelen i N. V. L. 22 om Indskrænkninger ved Akcepten anvendes ogsaa her. Heraf følger da, at Nødsadressatens Nedsættelse af Vexelsummen i Akcepten er gyldig. Hvorvidt den i N. V. L. 22 og 25 opstillede Forpligtelse til at modtage Trassatens partielle Akcept ogsaa gjælder her, er derimod udenfor det Tilfælde, at Nødsadressatens Akcept udfylder en lignende fra Trassatens Side, et meget tvivlsomt Spørgsmaal. Det kunde synes at burde besvares nægtende, da jo Vexelejeren, naar Vexlen først er protesteret, ikke heller er forpligtet til at modtage en partiel Efter-Akcept af selve Trassaten, og det vilde volde end større Vanskeligheder for Regressen

---

[1]) Hvorvidt den tydske Lovs Tilladelse til at tegne Akcepten paa en Kopi kan begrænses saaledes, er tvivlsomt.

[2]) Jfr. ogsaa Evaldsen S. 238.

[3]) Jfr. ogsaa Wächter I. 269.

at paatvinges Nødsadressatens partielle Akcept end Trassatens, idet den første kun forkorter Regressen, ikke udelukker den[1]). Alligevel turde det være rigtigst med Motiverne (S. 66) at anse Nødsadressatens partielle Akcept bindende for Vexelejeren, da det er Reglerne om Trassatens Akcept og ikke om hans Efter-Akcept, der ogsaa her synes at frembyde den nærmeste Analogi, og Vexelejeren faar finde sig i de herved opstaaede Vanskeligheder, naar han først har modtaget en med Nødsadresse forsynet Vexel.

Efter-Akcept af en Nødsadressat maa Vexelejeren modtage under samme Vilkaar, hvorunder han er pligtig at modtage den fra Trassatens Side[2]). Trassatens Tilbud om Efter-Akcept har sin sædvanlige Virkning, om end Nødsakcept imidlertid er given, medens paa den anden Side denne beholder sin Kraft, naar Efter-Akcepten modtages.

9. Den akcepterende Nødsadressat har ifølge N. V. L. 60 i det Hele taget den samme strenge Vexelforpligtelse som den almindelige Akceptant, dog med enkelte vigtige Undtagelser. Saaledes er den kun subsidiær, for det Tilfælde, at Trassatus ogsaa ved Forfaldstid nægter Betaling; dernæst gjælder den ikke ligeoverfor Adressanten selv og hans Formænd, men kun ligeoverfor Eftermændene, og endelig bortfalder den, saafremt ikke den *de non solutione* protesterede Vexel forevises ham til Betaling inden den sædvanlige Protestfrist (N. V. L. 60 i. f. jfr. 62), medens Akceptantens Forpligtelse som bekjendt vedbliver uafhængig heraf, indtil den er præskriberet.

Denne Indskrænkning i Forpligtelsens Varighed har sin naturlige Grund i dens subsidiære Charakter. Saafremt Forfaldstid gaar over, uden at Nødsakceptanten hører Noget fra Vexelejeren, er han nemlig berettiget til at tro, at Trassatus nu har indfriet Vexlen, og at han selv ikke længere behøver at holde Midler rede for Betalingen, ligesom de Vexelskyldnere, til hvem han atter har Regres, imidlertid kunne blive uvederheftige[3]). — Er derimod Vexlen lovlig forevist ham inden Protestfristen, vedvarer hans Forpligtelse, indtil den er præskriberet, selv om Protest ikke optages hos ham.

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 235—7, Hartmann S. 422, Wächter I. 270.
[2]) Jfr. ovenfor S. 174.
[3]) Jfr. Evaldsen S. 254.

10. Den subsidiære Charakter, som den akcepterende Nødsadressats Forpligtelse har, afpræger sig ogsaa i de i N. V. L. 59 indeholdte Forskrifter. Disse byde ham uopholdelig (senest anden Søgnedag efter Akcepten, jfr. N. V. L. 45) at oversende Protesten til den, for hvis Regning Vexlen er akcepteret, for at denne kan forberede sig til Vexlens Indfrielse paa egne Vegne og saaledes navnlig i Tilfælde sørge for Dækning. Denne Oversendelse af Protesten er dog ikke noget Vilkaar for Nødsadressatens mulige Regresret; men dens Undladen har som ved den sædvanlige Notifikation kun Skadeserstatning til Følge. For at blive istand til at opfylde denne Pligt er Nødsadressaten berettiget til mod Godtgjørelse af Protestomkostningerne at faa den for manglende eller ikke betryggende Akcept optagne Protest udleveret, forsynet med Paategning om hans egen Akcept og Tiden, da den meddeltes. Denne Paategning kan, om fornødent, gives af Præsentanten[1]). Forøvrigt vil, som før forklaret, i Almindelighed fuld Oplysning indeholdes i den i Anledning af Trassatens manglende eller ubetryggende Akcept optagne Protest.

11. Virkningen af en Nødsadressats Akcept for Vexelregressen er, at denne ifølge N. V. L. 61 ganske lukkes for Vexelejeren og Adressantens øvrige Eftermænd, idet nemlig alle disse ved at modtage en med Nødsadresse forsynet Vexel have forpligtet sig til at nøje sig med den saaledes opnaaede Akcept. Anderledes er det med Adressanten og hans Formænd; de have modtaget en Vexel uden Nødsadresse, og den opnaaede subsidiære Akcept har derfor ingen Indflydelse paa den Regresret, som den hos Trassatus optagne Protest giver dem ifølge N. V. L. 26 jfr. 29. Den i den sidstnævnte § omhandlede Betalingsregres vil meget sjelden kunne finde Sted i dette Tilfælde, da Vexlen kun undtagelsesvis vil være i Regressøgerens Besiddelse. Saafremt han skulde have skaffet sig den ved at indfrie den hos den egentlige Vexelejer, er imidlertid N. V. L. 61 ikke til Hinder for Betalingsregressen. Vilkaaret for Sikkerhedsregressen efter N. V. L. 26, at være i Besiddelse af Protesten, vil derimod Adressanten let kunne opfylde paa Grund af N. V. L. 59.

---

[1]) Jfr. Motiver S. 66.

Skulde en Nødsadressat efter Akcepten komme i det i N. V. L. 30 omhandlede Tilfælde, bliver der Adgang til Sikkerhedsregres i denne Anledning[1]).

12. Er der flere Nødsadressater paa den nødlidende Vexel, er dennes Ejer forpligtet til at forevise Vexlen for dem Alle; forsømmer han dette, uagtet Ingen af dem har akcepteret, har han ingensomhelst Regresret i Anledning af manglende eller ubetryggende Akcept, og det selv om den uforsøgte Nødsadressat kun vilde friet den sidste Formand. Dette følger dels deraf, at Hovedregelen i N. V. L. 56 er opstillet i fuld Almindelighed, dels af N. V. L. 61, der i Konsekventse hermed fastsætter, at Akcept af en Nødsadressat, tegnet af en af de senere Vexelskyldnere, udelukker Vexelejeren fra Regres ogsaa mod Adressantens Formænd. Som Følge heraf maa altsaa Notarius som Vexelejerens Fuldmægtig ved Protesten, naar han har faaet en med flere Nødsadresser forsynet Vexel til Forevisning, ikke stanse, førend han har erholdt en Akcept eller Nægtelse af Alle (jfr. N. V. L. 83).

Der spørges imidlertid, om Vexelejeren her ved sin Forevisning er forpligtet til at iagttage nogen bestemt Rækkefølge. I denne Henseende er at mærke Bestemmelsen i N. V. L. 56 i. f., at den Nødsadressat, ved hvem de fleste Vexelskyldnere befries, har Fortrinet, altsaa først og fremst den af Trassenten, dernæst den af første Endossent o. s. v. opgivne Adressat (jfr. N. V. L. 60 og 61). Loven har altsaa ganske naturlig ogsaa opfattet den ene Nødsadressat som subsidiær i Forhold til den anden; den, som befrir færre Vexelskyldnere, ansees først som opfordret til Akcept for det Tilfælde, at den, som befrir flere, ved Protest er bevist at have nægtet den. Den førstnævnte bør derfor ikke meddele Akcept, naar han af Protesten eller Vexlen kan se, at den sidstnævnte endnu er uforsøgt, hvilket, da det i Regelen ikke kan sees af Vexlen, fra hvem Adressen skriver sig, omtrent vil sige det Samme som, at den Adressat, der ikke selv vil akceptere for Trassenten, bør vente med at meddele Akcept, indtil de øvrige Adressater ere prøvede[2]). Loven har forøvrigt ingen skadelig Virkning fastsat for den Nødsadressat, som akcepterer

[1]) Jfr. Motiver S. 67.
[2]) Jfr. hermed Evaldsen S. 238.

uden at agte Fortrinsretten, idet en saadan først indtræder, saafremt hans Akcept ogsaa leder til Andres Tilsidesættelse ved Betalingen (N. V. L. 64)[1].

Denne Regel i N. V. L. 56 i. f. virker nu igjen tilbage paa Vexelejerens eller hans Fuldmægtig, Notarens Forhold ved Forevisning af en Vexel med flere Nødsadressater. Da det som nævnt i Almindelighed ikke kan sees af Vexlen, fra hvem Nødsadressen skriver sig, og en Nødsadressat desuden kan akceptere for en Andens Regning end den, fra hvem Adressen undtagelsesvis maatte kunne sees at hidrøre, maa Notarius forevise den hos Trassatus protesterede Vexel for alle Nødsadressater for at høre, om nogen af dem er villig til at akceptere, og for hvis Regning dette er Tilfældet[2]. Svarene har han at anmærke i Protesten, og derefter opfordrer han den Adressat til at akceptere, som efter de forhen givne Svar skjønnes at ville befrie de fleste. Kommer Notarius først til En, der er villig til at akceptere for Trassentens Regning, kan han dog trygt modtage denne Akcept uden at gaa til de øvrige. Modtager han derimod en Akcept for en senere Vexelskyldners Regning, uden at de Øvrige ere forsøgte, og uden at det kan sees af Vexlen, at disse ikke ere tegnede af en Formand, vil dette have en skadelig Virkning for Regressen. Rigtignok rammes Vexelejeren ikke heraf, da han jo alligevel i hvert Fald, uden Hensyn til for hvis Regning Nødsadressaten har akcepteret, ifølge N. V. L. 61 er hindret fra Regres. Men det maa antages, at den Regres, som ifølge den samme § tilkommer den Adressant, for hvis Regning Akcepten udenfor Ordenen er meddelt, og hans Formænd, er lukket, saalænge den fortrinsberettigede Nødsadressat er uforsøgt. N. V. L. 61 maa nemlig være bygget paa Forudsætningen om, at den i N. V. L. 56 i. f. opstillede Fortrinsret er agtet, og der kan ikke retfærdigen gjøres Regres gjældende mod nogen Vexelskyldner, medmindre det ved Protest bevises, at det Middel, han gjennem Nødsadressen har frembudt til Regressens Undgaaelse, har været unyttigt. Vexelejeren vil

---

[1]) Jfr. Thöl S. 565 og Motiverne S. 63. Naar det paa dette Sted heder, at Loven med Flid tier om Følgerne af, at Fortrinsretten ikke agtes, fordi de først vise sig ved Betalingen, da er her kun sigtet til Følgerne for Nødsadressaten selv. Som nedenfor paavist, kan der allerede strax indtræde Følger deraf for andre Vexelpersoner.

[2]) Jfr. Hartmann S. 441.

maaske i dette Tilfælde under særegne Omstændigheder kunne blive ilagt et civilt Erstatningsansvar ligeoverfor dem, som ved hans (eller Notarens) Fejl ere blevne hindrede fra at faa Sikkerhed[1]).

Er Vexlen protesteret *de non acceptatione* hos samtlige Nødsadressater, er det heller ikke ganske ligegyldigt, i hvilken Orden Notarius har gaaet frem. Saafremt en Nødsadressat, hvis Akcept aabenbart vilde have befriet færre end de Øvrige, svarer, at han ikke i noget Fald er villig til at akceptere, kan der rigtignok uden Skade strax optages Protest hos ham uden at afvente de Øvriges Svar. Men hvis Protesten kun indeholder, at han har nægtet Akcept, og Vexlen sees at være protesteret hos ham, førend de Øvrige ere spurgte, er ikke Bevis for lovlig Vexelomgang ført, idet Akceptnægtelsen her muligvis kan have havt sin Grund i Rækkefølgens Forstyrrelse. Vexelejeren maa derfor i dette Tilfælde have tabt sin Regres i Anledning af manglende eller ikke betryggende Akcept ligeoverfor de Vexelskyldnere, som vilde været befriede ved den i Utide forsøgte Nødsadressat. Herom tier vistnok Loven; men det skjønnes ikke Andet, end at dette er en nødvendig Følgeslutning af den i N.V.L. 56 i. f. opstillede Grundsætning[2]). Notarius bør derfor ikke optage Protest hos En, der vilde befrie færre Vexelskyldnere, førend de Øvrige, der maaske ville befrie flere, forgjæves ere prøvede.

Har samme Person tegnet flere Nødsadresser, har Vexelejeren selvfølgelig frit Valg, medmindre en Rangorden skulde være opstillet mellem dem i selve Adressen[3]).

§ 54. (Forts.).

Om Vexlens Betaling ved Nødsadressaten.

1. Ligesom ingen Regres for manglende Akcept kan gjøres gjældende, før Nødsadressaten forgjæves er forsøgt, saaledes er ogsaa Ejeren af en med Nødsadresse paa Betalingsstedet forsynet Vexel, forinden han søger Regres i Anledning af manglende Betaling, forpligtet til at iagttage en dobbelt Vexelomgang, — først ligeoverfor Trassaten, dernæst ligeoverfor Nødsadressaten.

---

[1]) Jfr. hermed Thöl S. 552 ff., Evaldsen S. 241—4.
[2]) Jfr. derimod Thöl S. 553—4.
[3]) Jfr. Evaldsen S. 237 i Noten, Hartmann S. 440.

Først maa da Vexlen paa sædvanlig Maade overensstemmende med N.V.L. 41 ved Forfaldstid forevises hos Trassatus. At denne tidligere har nægtet Akcept, har her ikke mere Betydning end ellers[1]), ligesaalidt som, at Akcept er meddelt af en Nødsadressat, da den kun er given for det Tilfælde, at Vexlen bliver nødlidende paa Forfaldsdag. Betaler Trassaten, har dog i det sidste Tilfælde Nødsadressaten Ret til som Godtgjørelse, fordi han har maattet holde Midler rede til Indfrielse, af ham at erholde en Provision af $\frac{1}{3}$ % (N.V.L. 65)[2]). Betaler Trassaten derimod ikke, maa, forsaavidt ikke særskilt Aftale efter N.V.L. 42 berettiger til at gjøre en Undtagelse, ifølge N.V.L. 62 sædvanlig Protest optages hos Trassatus, ikke blot for at vedligeholde den almindelige Regresret, men særlig for at kunne kræve Betaling hos Nødsadressaten, efterdi denne dels først herved faar Bevis i Hænde for, at Vexlen virkelig er nødlidende, dels ikke kan være forpligtet til at indfrie en præjudiceret Vexel, der jo ingen Regresret vilde give ham (jfr. N.V.L. 63)[3]).

2. Er Vexlen saaledes paa lovlig Maade protesteret hos Trassatus, maa Vexelejeren efter N.V.L. 62 opsøge den paa Vexlen tegnede og paa Betalingsstedet boende[4]) Nødsadressat, hvad enten han forud har akcepteret eller ikke, ja, selv om han tidligere har nægtet Akcept[5]). At Vexelejeren ikke er forpligtet til at gaa udenfor Betalingsstedet, hænger nøje sammen med §ens Forskrift, at ikke blot Protest hos Trassatus *de non solutione*,

---

1) Altsaa kun i det i N.V.L. 43 jfr. 18 omhandlede Tilfælde; jfr. ovenfor S. 188 og Evaldsen S. 255.

2) Jfr. Motiverne S. 73, hvor det er forklaret, at §en er affattet saaledes, at Trassaten ogsaa skal betale Provisionen, fordi denne iforvejen selv vil have nægtet Akcept. I Danmark og Norge kan denne Provision kun indtales med civilt Søgsmaal; i Sverige vil man derimod maaske, da Pligten til at betale den er opstillet i selve Vexelloven, anse en saadan Sag som »vexelmål«; jfr. nedenfor S. 309.

3) Han kan altsaa kræve sig forelagt Protesten inden Fristens Udløb; først da er Forevisningen lovlig; jfr. Dom af R.O.H.G. hos Borchardt No. 635 a. — Nødsadressaten kan forøvrigt, hvis Protestfristen endnu ikke er udløben, efter sin Betaling selv optage Protest hos Trassatus og saaledes redde sin Regresret. Jfr. Evaldsen S. 255.

4) Passer ligemeget paa domicilierede og andre Vexler.

5) N.V.L. 62 gjør ingen Undtagelse, og Analogien af N.V.L. 41 maa derfor anvendes.

men ogsaa Forevisning og i Tilfælde Protest (jfr. dog N. V. L. 42[1]) hos Nødsadressaten maa være foretagen inden to Søgnedage efter Forfaldsdag, hvad der atter er en Konsekventse af den Grundsætning, at den hele Tratte med Endossementer, Nødsadressater o. s. v. er ufravigelig knyttet til den engang fastsatte Tid[2]). — Notifikation af den hos Nødsadressaten foretagne Protest er ikke særlig paabudt i Loven. Men da denne hviler paa den Grundsætning, at der i det Hele skal iagttages den samme Vexelomgang ved den subsidiære Tratte som ved Hovedtratten, synes den almindelige Regel i N.V.L. 45 her at maatte komme til Anvendelse[3]).

3. Betaler Nødsadressaten, kræver Loven derimod her ligesaalidt som ved Akcepten nogen Protest eller anden notariel Bevidnelse (jfr. derimod D. W. O. 62), hvorimod han ifølge N.V. L. 63 har Ret til at fordre Vexlen i kvitteret Stand og Protesten udleverede. Herved vil han, forsaavidt han forhen har akcepteret, i Almindelighed have den Legitimation, som han tiltrænger for sit Regressøgsmaal, idet Kvitteringen og Akcepten (i Forbindelse med Adressen jfr. N.V.L. 58) vil udvise, ved og for hvem Betalingen er skeet. Og forsaavidt han ikke forhen har akcepteret, kommer ialfald N.V.L. 63 ham til Hjælp ved at give ham Ret til at kræve Paategning paa Protesten om, for hvem Betalingen er skeet, hvilken Paategning kan gives af Vexelejeren[4]). Protesten selv vil, uagtet Forevisningen til Betaling hos Nødsadressaten i Almindelighed foregaar under den Notarialforretning, som Trassatens Nægtelse fremkalder, ikke lettelig indeholde Bevis for den skete Betaling, da, som ovenfor S. 230 forklaret, Notarius ikke har Fuldmagt til at modtage Betaling. Derimod vil Protesten kunne indeholde Oplysning om, for hvem Nødsadressaten er villig

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 261.

[2]) Tilbyder Nødsadressaten først under Protestforretningen Betaling, men siden vægrer sig, kan ingen Regres anstilles, medmindre ny Protest er optagen hos ham inden Fristens Forløb; jfr. Dom af R. O. H. G. hos Borchardt Nr. 635 b.

[3]) Dette er ogsaa forudsat i Motiverne S. 71.

[4]) Jfr. Motiver S. 71. N. V. L. 63 bruger det lidt tvetydige Udtryk: — »kan fordre Vexlen og Protesten udleverede med Paategning om den skete Betaling og for hvem den er skeet.« Forsaavidt ej begge faa samme Paategning, er det vistnok det Rimelige, at Vexlen faar sædvanlig Kvittering og Protesten Bemærkning om, for hvem Betalingen er skeet.

til at betale, og isaafald er den i N.V.L. 63 omhandlede Paategning overflødig, medmindre Nødsadressaten har betalt for en Anden end den, for hvem han først tilbød sig at betale.

Kan den betalende Nødsadressat ikke paa nogen af disse Maader oplyse, for hvem Betalingen er skeet, maa man være berettiget til i Analogi af N.V.L. 58 at opstille den Formodning, at den er skeet for Trassentens Regning[1]), hvoraf følger, at han kun faar Regresret mod denne og i Tilfælde Vexelret mod den almindelige Akceptant (jfr. N.V.L. 63). At han skulde tabe enhver Regresret paa Grund af denne Forsømmelse, kan nemlig under Lovens Taushed ikke antages[2]), ligesaalidt som at han skulde kunne grunde Vexelret mod nogen Formand paa andre Bevisligheder end Vexlen og Protesten f. Ex. et Advisbrev. Den samme Formodning *in onore del lettera* gjælder vistnok ogsaa ved domicilierede Vexler, idet det neppe kan antages, uden udtrykkelig Oplysning i Adressen, at denne er tegnet af Akceptanten.

4. Hvad den Nødsadressat, der har akcepteret, er forpligtet til at betale, og hvad en anden Nødsadressat maa betale for at komme i Besiddelse af Vexlen og Protesten efter N.V.L. 63, er Vexelsummen, Omkostningerne ved Protesten hos Trassaten (*de non acceptatione*[3]) og *de non solutione*), hvortil, forsaavidt han først betaler efter Forfaldstid, foruden Omkostninger ved Protest hos ham selv[4]) kommer Vexelrenter. Han staar altsaa heri ved Siden af den første Endossent, der indfrir en Vexel. Derimod er han forskjellig fra denne deri, at han ikke er forpligtet til at betale Provision, medmindre saadan Forpligtelse skulde kunne udledes af de om den morose Akceptant gjældende Regler[5]).

5. Tager Vexelejeren nogen Forsømmelse i den i N.V.L. 62 forklarede Fremgangsmaade — saaledes at han enten ganske undlader at forevise den nødlidende Vexel for Nødsadressaten eller ikke optager Protest hos denne inden fastsat Tid —, tabes

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 270; Hartmann S. 428 og 432—3.

[2]) Jfr. Motiver S. 71 og Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 638.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 253, Thöl S. 535. Forøvrigt ville disse Protestomkostninger vel oftest være betalte tidligere, efter N. V. L. 59.

[4]) Disse ville dog paa Grund af N. V. L. 83 ikke blive store.

[5]) Jfr. N. V. L. 60 og 36, Motiver S. 71; Evaldsen S. 254, 269, Borchardt No. 639, samt ovenfor S. 207.

ifølge N.V.L. 62 enhver Regres ligeoverfor de Vexelskyldnere, som vilde været befriede ved Betalingen. Derimod haves den — forudsat at Vexelomgangen forøvrigt er iagttagen — i Behold mod de andre, saaledes ogsaa mod Adressanten, da ifølge N.V.L. 63 den betalende Nødsadressat selv har Regres mod ham, og han saaledes ikke vilde være bleven fri ved Betalingen[1]). Ligeoverfor Trassenten tabes altsaa Vexelretten i dette Tilfælde kun, saafremt Nødsadressen skulde være paategnet en domicilieret Vexel af Akceptanten, og denne selv vil aldrig kunne paaberaabe sig Forsømmelsen.

Det er allerede ovenfor S. 280 forklaret, at Følgen af Forsømmelsen forholdsvis ikke er saa svær for Vexelejeren i dette Tilfælde som ved Forevisning til Akcept, idet den her hindrer enhver Regres for manglende eller usikker Akcept, uanseet af hvem Nødsadressen er tegnet[2]). Imidlertid bliver dog Forskjellen ikke saa stor, som det ser ud til, da det ogsaa her gjælder, at Vexlen sjelden udviser, for hvis Regning Adressaten skulde honorere den, om det end er mindre sjeldent end i det andet Tilfælde, idet Nødsadressatens Akcept her kan være kommen til og give Oplysning. Og saafremt ikke Adressen selv eller en tidligere Akcept viser, for hvis Regning den forbigaaede Nødsadressat skulde betalt, maa ogsaa her den i N.V.L. 58 opstillede Formodning gjælde, og Vexelejeren altsaa i Regelen ved sin Forsømmelse have tabt Regresret ligeoverfor alle Andre end Trassenten og, ved domicilierede Vexler, Akceptanten[3]).

6. Medens den regelmæssige Betaling gjennem Trassatus ganske hæver den hele Vexelforpligtelse og kun levner et civilt Dækningskrav, er dette ikke Tilfældet ved Nødsadressatens Be-

---

[1]) Heri er N.V.L. forskjellig fra D.W.O. der, skjønt den har samme Regel i art. 63; i art. 62 dog lader Regressen gaa tabt ogsaa mod Adressanten. Jfr. Motiver S. 69—70; Maurer i Krit. Viertelj. l. c. S. 353—4, Volkmar u. Loewy Die Deutsche W.O. S. 222.

[2]) I adskillige ældre Vexellove gik ogsaa her Regressen tabt mod Alle, og Spørgsmaalet var ved Forfattelsen af D.W.O. omtvistet; jfr. Thöl S. 527—8 og det der Citerede.

[3]) Jfr. ovenfor S. 289, Evaldsen S. 262, Hartmann S. 428. — Der bliver dog altsaa i hvert Fald den Forskjel tilbage, at Vexelejeren efter Forbigaaelse af Nødsadressaten ved Betaling altid beholder Regresret mod Trassenten (Akceptanten); anderledes efter D.W.O.

taling, idet denne kun forkorter Regressen, ikke udelukker den[1]). Kun for de Vexelskyldneres Vedkommende, der følge efter Adressanten[2]), er Vexelforpligtelsen hævet; for de øvrige bestaar den, idet den betalende Nødsadressat ifølge N.V.L. 63 indtræder i Vexelejerens Ret mod Adressanten, dennes Formænd og Akceptanten. Er Nødsadressen (ved den domicilierede Vexel) tegnet af denne, haves altsaa kun Regres mod ham[3]). Saafremt Nødsadressaten selv er Trassent eller Endossent, er det dog klart, at han ej kan optræde med Vexelret mod Nogen, ligeoverfor hvem han i sin tidligere Egenskab var vexelforpligtet[4]).

Hvad Nødsadressaten paa Grund heraf har Ret til at fordre, bestemmes altsaa først og fremst ved de forhen forklarede Regler om Vexelejerens Regresfordring. Det Spørgsmaal opstaar her, om de særlig ved Nødsadressen forvoldte Omkostninger, f. Ex. en efter N.V.L. 65 betalt Provision, Udgifter ved Underretning ifølge N.V.L. 59, kunne kræves erstattede af samtlige Vexelskyldnere eller kun af Adressanten. Rimeligst synes den sidste Mening, da Formændene ikke have givet fra sig nogen Vexel med Nødsadresse og derfor ikke kunne siges at indestaa for de Omkostninger, denne maatte medføre[5]).

Den betalende Nødsadressat indtræder ligeoverfor de nævnte Regresskyldnere i Vexelejerens Ret, men altsaa ogsaa kun i denne. Er Vexlen saaledes allerede præskriberet eller præjudiceret, f. Ex. fordi den ikke har været lovlig forevist for Trassatus, faar Betaleren heller ingen Vexelret[6]). Det Samme

---

[1]) Jfr. Hartmann S. 430.

[2]) Herved forstaaes da her den, for hvis Regning Vexlen skal ansees indfriet af Nødsadressaten.

[3]) At han erhverver Vexelret ogsaa mod Adressanten, er nyt i den danske og norske Ret, som forhen her har behandlet den betalende Nødsadressat ligesom Trassaten.

[4]) Jfr. Dom af R.O.H.G. hos Borchardt No. 645.

[5]) Jfr. Thöl S. 528; se derimod Hartmann S. 431. Spørgsmaalet er dog kun praktisk, hvor det kan sees, fra hvem Adressen skriver sig og dette ikke er Trassenten. Ved Adressanten menes i denne Sammenhæng den virkelige Adressant og ikke den Eftermand, for hvis Regning Nødsadressaten alligevel maatte have betalt.

[6]) Som Følge heraf bør man vistnok antage, at den akcepterende Nødsadressats Forpligtelse til at indfrie Vexlen bortfalder, naar Vexelejeren har ladet Vexelretten mod nogen af hans Regresskyldnere præskriberes; jfr. Evaldsen S. 311.

kunde efter Ordlyden i N.V.L. 63 ogsaa synes at være Tilfældet, om Vexelejeren allerede har faaet Betaling, der ikke er afskreven paa Vexlen; men de almindelige Regler om Kvittering ved Vexler (jfr. ogsaa N.V.L. 76) maa her berettige til en mildere Fortolkning, idet det vilde være urimeligt at lade Vexelskyldnerens Forsømmelighed gaa ud over Nødsadressaten[1]). Derimod leder den i N.V.L. 63 opstillede Grundsætning til, at, saafremt Adressanten eller Formænd ifølge N.V.L. 46 kunde fordre Afslag i Regressummen, fordi Vexelejeren ikke har underrettet dem om Protesten, kan den samme Afkortning finde Sted ligeoverfor Betaleren. Uagtet Loven ikke har fundet Grund til at paabyde Nødsadressaten at meddele Underretning om sin Betaling (jfr. derimod N.V.L. 59), kan dog Nødsadressaten i den nævnte Omstændighed have en Opfordring til for Sikkerheds Skyld at underrette Adressanten og hans Formænd, forudsat at disse efter N.V.L. 45 vare berettigede til at erholde Underretning fra Vexelejeren[2]).

Da Betaleren i det Hele har samme Ret som Vexelejeren, kan han ogsaa inddrage sin Fordring paa den i N.V.L. 53 omhandlede Maade[3]).

Om de øvrige Betingelser for Nødsadressatens Regresret, f. E. at han har Vexlen og Protesten med fornøden Legitimation, er ovenfor talt.

Nødsadressatens Regresret kan ikke være tabt derved, at han senere viser sig at have betalt til urette Mand, naar kun Præsentanten havde sædvanlig Adkomst og han selv var i god Tro. Saavel N.V.L. 39 som 76 maa her komme ham til Hjælp, idet det ingenlunde kan antages, at Bestemmelsen om hans Indtræden »i Vexelejerens Ret« skal medføre, at han kun erhverver den Persons Ret, fra hvem Vexlen er indfriet, naar denne ikke er Vexelejer.

I Overensstemmelse med, hvad der ovenfor S. 281 er forklaret om den partielle Akcept, bør det helst antages, at Vexelejeren er forpligtet til at modtage partiel Betaling af Nøds-

---

[1]) Jfr. ogsaa Evaldsen S. 266—7.

[2]) Jfr. Motiver S. 70—1; Evaldsen S. 268; Hartmann S. 431; Thöl S. 541.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 269; Hartmann S. 431.

adressaten ligesaavelsom af Trassaten[1]). Vægrer han sig for at modtage den — hvad der vil fremgaa af Protesten —, taber han altsaa sin Regres for en tilsvarende Del af Vexelsummen ligeoverfor vedkommende Formænd. Modtages den, har derimod saavel Nødsadressaten som Vexelejeren Regres hver for sin Del af Vexelsummen. Da begge trænge Vexlen for at gjøre Regres gjældende, er det naturligt, at Vexelejerens Regres maa gaa foran, og at Nødsadressaten imidlertid faar vente.

7. Er der flere Nødsadressater, maa Vexelejeren, ligesom hvor det gjælder Regres for manglende Akcept, ifølge N.V.L 62 forevise og protestere Vexlen for samtlige inden den sædvanlige Frist, forinden han kan paabegynde Regres for manglende Betaling[2]).

Viser det sig f. E. under Protestforretningen, at flere af dem ere villige til at betale den nødlidende Vexel, gjælder det ifølge N.V.L. 64 ganske som ved Akcept, at den har Fortrinet, ved hvem de fleste Vexelskyldnere befries[3]). Loven har imidlertid her ladet Virkningen af denne Forskrifts Overtrædelse gaa ud over vedkommende Nødsadressat, saafremt han ikke betaler i god Tro, idet den lader ham tabe sin Regres mod de Vexelskyldnere, som vilde være blevne befriede, hvis den Anden havde betalt. Dette er ogsaa den eneste sikre Garanti for Efterlevelsen af den nævnte Forskrift; thi naar Vexelejeren har faaet sin Betaling, er det ugjørligt at lade ham tabe Noget af sin Regres. Som antydet er dog hint Tab af Regresretten ifølge N.V.L. 64 afhængigt af, at den betalende Nødsadressat kunde forstaa af Vexlen eller Protesten, at en Anden, som havde tilbudt Betaling, var nærmere berettiget til Vexlens Indløsning. Dette vil i Regelen være Tilfældet, naar den Fortrinsberettigede har erklæret sig villig til Betaling under Protestforretningen. Ligesaa maa det,

---

[1]) Jfr. Motiver S. 70; jfr. derimod Evaldsen S. 264.

[2]) Efter den franske Ret er han kun forpligtet til at opsøge den af Trassenten tegnede Nødsadressat (*code de commerce* 173); jfr. Borchardt D. W. O. S. 283.

[3]) Tilbyder Trassaten samtidig med en Nødsadressat Betaling efter Protest for Trassentens Regning, har Loven ikke som S. L. 59 udtrykkelig givet Trassaten Fortrinet. Men det maa mærkes, at, hvor Trassaten er Akceptant, kan han ifølge N. V. L. 48 fordre Betalingen modtagen. Jfr. Motiver S. 72—3.

saafremt Protest ikke endnu har fundet Sted hos den Nødsadressat, som af Vexlen kan sees at være fortrinsberettiget, formodes, at han er villig til at betale[1]), og det maa her erindres, at, naar en Adressat ikke selv vil betale for Trassenten, ville i Regelen de Øvrige være at anse som fortrinsberettigede, da Formodningen *in onore di lettera* som oftest vil komme til Anvendelse (jfr. ovenfor S. 284). Nødsadressaten kan altsaa, naar han ikke vil indfrie Vexlen for Trassentens Regning, i Regelen først trygt betale, naar der har været optaget Protest hos samtlige øvrige Nødsadressater, uden at lovligt Betalingstilbud herunder er fremkommet.

Herfra bør der dog gjøres en Undtagelse, hvis den ikke fortrinsberettigede Nødsadressat allerede er Akceptant og som saadan betaler efter Opfordring, idet §ens Udtryk (»træder til med Betaling«) ikke synes at sigte til dette Tilfælde[2]). Herved er det dog Forudsætningen, at de Øvrige i sin Tid nægtede Akcept, og at han altsaa ikke allerede ved Akcepten trods N.V.L. 56 i. f. har skudt bedre Berettigede til Side[3]).

Den samme Forpligtelse til at agte Fortrinsretten ved Betalingen har Nødsadressaten ligeoverfor Æresakceptanten samt andre Intervenienter, der ifølge Protesten have tilbudt Betaling. Selv om den betalende Nødsadressat er fortrinsberettiget, er han efter N.V.L. 65 pligtig til at betale Provision til andre Nødsadressater, som have akcepteret Vexlen; denne Provision faar han godtgjort under Regressen.

8. Hvad angaar selve Vexelejerens Forpligtelse ved Betalingen, hvor der er flere Nødsadressater, da tier Loven som dens Kilder herom ligesaavelsom ved Forevisningen til Akcept. Lignende Regler maa dog ogsaa her antages at gjælde som de, der ere fremstillede ovenfor S. 285. Paa Grund af Nødsadressaternes indbyrdes Rangorden maa Notarius, da den i Regelen ikke kan sees af Vexlen, forevise denne hos alle Nødsadressater og an-

---

[1]) Jfr. Motiver S. 72, Evaldsen S. 273—4.

[2]) Motiver S. 72; jfr. derimod Evaldsen S. 256—9, jfr. 240 og 274. Den samme Fortolkning anvendes ogsaa ved den tilsvarende D. W. O. 64; jfr. Thöl S. 565 (§ 141 No. III).

[3]) Jfr. Motiver S. 63 og 72; jfr. dog ogsaa Evaldsen S. 239—41.

mærke deres Svar i den hos Trassatus optagne Protest. Er Svaret hos Alle nægtende, protesteres Vexlen hos dem Alle, og ligeledes bliver Protest at optage hos den fortrinsberettigede Nødsadressat, hvis han nægter Betaling, medens de Andre ere villige; derimod er Protest hos de Øvrige unødvendig, hvis det er den Fortrinsberettigede, der betaler. Hvis Nogen er villig til at betale, kan ikke Notarius her som ved Akcepten modtage Tilbudet, da han i Almindelighed ikke er bemyndiget til at udlevere Vexlen i kvitteret Stand (jfr. ovenfor S. 230); men han har kun at anmærke det i Protesten og underrette Vexelejeren, som da selv henvender sig til den af de Villige, der befrir de fleste Regresskyldnere[1]). Modtages Betaling af en ikke fortrinsberettiget Adressat, førend de Øvrige ere forsøgte, har som før forklaret Bruddet paa Ordenen forsaavidt ingen Følge for Vexelejeren, som han jo ingen Regresret her længere har at tabe, hvorimod der muligvis kan blive Tale om et civilt Erstatningssøgsmaal mod ham fra saadanne Vexelskyldnere, der vilde været befriede ved den fortrinsberettigede Nødsadressats Betaling[2]).

Tilbyder en yngre (ikke fortrinsberettiget) Nødsadressat af egen Drift Betaling, uden at Vexlen først er bleven ham forevist, kan Vexelejeren ikke blot uden Hensyn til Fortrinsretten modtage den; men, hvis han afviser den, udsætter han sig endog for at tabe Regresret, nemlig hvis han bagefter ikke faar Betaling hos nogen Anden. Dette er en nødvendig Følge af den ubetingede Pligt til at modtage Interventionsbetaling (N.V.L 62 i. f.)[3]).

Ved Betaling af egne Vexler gjælde ogsaa de foran fremstillede Regler, uden forsaavidt de forudsætte tidligere Akcept[4]).

[1]) Jfr. Volkmar u. Loewy, Die Deutsche W. O. S. 220. Protestforretninger hos flere Nødsadressater forekomme ialfald i Norge yderlig sjelden.

[2]) Jfr. Motiver S. 72. — Er Vexlen protesteret hos samtlige Nødsadressater og fremgaar det af Protesten, at denne, førend de øvrige Adressater endnu ere spurgte, er optagen hos en Adressat, hvis Betaling ikke vilde befriet alle Andre end Trassenten (Akceptanten), maa Vexelejeren have tabt sin Regres mod dem, der vilde været befriede ved hans Betaling, medmindre det enten skulde kunne sees af Vexlen, at de øvrige Adresser hidrøre fra endnu senere Regresskyldnere, eller Protesten tydelig viser, at Vedkommende i hvert Fald vilde nægtet Betaling. Jfr. ovenfor S. 286 og Thöl S. 553—4.

[3]) Jfr. Thöl S. 557 ff.

[4]) Jfr. Motiver S. 108.

§ 55.

Om Intervention.

1. Intervention (i snevrere Forstand) kaldes den frivillige, uden Opfordring af nogen Vexelskyldner givne Akcept (Æresakcept, Interventionsakcept) eller Betaling (Æresbetaling) af en Tredjemand (Intervenient), der sker til Ære for en Vexelskyldner (Honorat) for helt eller delvis at hindre den sædvanlige Regres i Anledning af manglende eller ubetryggende[1]) Akcept eller i Anledning af manglende Betaling.

Da Interventionen gjælder en nødlidende Vexel, finde adskillige af de Nødsadresser vedkommende Regler her Anvendelse. Men da Interventionen ligger ganske udenfor Vexlens eget Indhold, og Vexelejeren derfor ingen Forpligtelse har til at opsøge en Intervenient (uden forsaavidt han allerede har givet Akcept), bliver der paa den anden Side ogsaa en Del Forskjel, navnlig ved Akcepten. Her skal da efter Lovens egen Anvisning sondres mellem Intervention ved Akcept og Intervention ved Betaling.

2. Intervenient ved en *de non acceptatione* protesteret Vexel kan i Almindelighed Enhver være, hvad enten en Fremmed — hvilket dog meget sjelden forekommer — eller en Vexelperson.

Den, der hyppigst intervenerer, er selve Trassatus. Denne kan efter N. V. L. 57 ligesom Andre intervenere til Ære for hvilkensomhelst af Vexelskyldnerne, og at han intervenerer endog til Fordel for Trassenten, vil vistnok ikke sjelden ske, da han derved opnaar Vexelret for sit Dækningssøgsmaal[2]). Derimod er N. V. L. 57 utvivlsomt til Hinder for, at en Nødsadressat paa Betalings-(Forevisnings)stedet optræder som Intervenient, idet denne skal være »en Anden« end »de i § 56 nævnte Nødsadressater«. Dette kunde synes urimeligt, da det let kan tænkes, at Nødsadressaten, om han end er uvillig til at akceptere for Adressantens Regning, dog kunde ville gjøre det for en Eftermands. Men det forklares alligevel deraf, at som ovenfor (S. 281) paavist kan en Nødsadressat i denne Egenskab akceptere for en

[1]) Herom tales ej i N. V. L. 57, hvor Interventionsakcept ellers forklares. Men N. V. L. 61 viser, at Intervention her kan finde Sted med samme Virkning som efter Protest for manglende Akcept.

[2]) Jfr. Motiver S. 64.

Anden end Adressanten, og derfor er der her ingen Trang til Intervention. Naar en Nødsadressat er i dette Tilfælde, har han altsaa som ellers kun ligefrem at akceptere — med Oplysning om, for hvis Regning det sker — uden, at der først hos ham optages Protest. — Derimod kunne andre Nødsadressater end de i N.V.L. 56 nævnte — altsaa de, der ikke bo paa Betalingsstedet — optræde som Intervenienter[1]).

Der er Intet til Hinder for, at der kan være flere Æresakcepter paa samme Vexel[2]).

3. Medens Vexelejeren har forpligtet sig ikke blot til at modtage, men til selv at søge Nødsadressatens Akcept af den nødlidende Vexel, staar det ham selv frit, om han vil modtage en tilbuden Interventionsakcept. Dette er ogsaa ganske naturligt, da en Forpligtelse til at modtage en ny Skyldner, hvis Akcept skulde hindre ham fra at bruge den Ret, den stedfundne Misligholdelse giver ham, hverken kan udledes af Vexlens Indhold eller af almindelige Kontraktsregler[3]).

Kun hvis Trassaten tilbyder saadan Æresakcept, er Vexelejeren forpligtet til at modtage den, uden Hensyn til, om den sker til Ære for Trassenten (jfr. S. L. 55) eller for en Endossent, — dog under Forudsætning af, at Vilkaarene for at kræve Efter-Akcept modtagen ifølge N. V. L. 28 ere tilstede[4]). Afslaaes Trassatens lovlige Tilbud, maa Følgen blive, at Vexelejeren er

---

[1]) Jfr. hermed Evaldsen S. 246. I det første Udkast var der aabnet Adgang for alle Nødsadressater til at intervenere ved Akcept med Vexelejerens Samtykke (jfr. Motiver S. 64—5). I det andet Udkast blev §en omredigeret, og man var sig bevidst derved ogsaa at foretage en liden Forandring i Indholdet, men neppe denne, som dog er utvivlsom. Jfr. Betænkningen p. XIII. og S. 54.

[2]) Jfr. Hartmann S. 440. At N. V. L. 62 bruger Ordet »Interventions-Akceptanten«, kan ej anføres herimod, da Valget af Enkelttal her forklares af, at flere Æresakcepter saagodtsom ere ukjendte.

[3]) N. V. L. har heri fulgt de fleste Vexellove. Den franske Vexelret forpligter til Modtagelsen af Æresakcept, men tillader paa den anden Side ligefuldt Regres.

[4]) Dette er ikke udtrykkelig sagt i Loven, da det ansees som selvfølgeligt, at Trassaten ikke kunde kræve det Ene mere end det Andet; jfr. Motiver S. 65, Evaldsen S. 247. D. W. O. gjør efter den almindelige Fortolkning ingen Undtagelse til Fordel for Trassatens Æresakcept; jfr. Hartmann S. 435.

udelukket fra Regres i Anledning af manglende eller ubetryggende Akcept[1]), hvilken derimod staar ham lige aaben, om anden Æresakcepts Modtagelse er nægtet. — Saafremt Trassaten skulde tilbyde Æresakcept samtidig med, at en Nødsadressat er villig til at give sædvanlig fuldstændig Akcept, gaar denne sidste foran, forudsat at hans Akcept befrir ligesaa mange Vexelskyldnere som Trassatens Æresakcept. Dette er en Konsekventse af den i Vexelmodtagelsen liggende Overenskomst, hvorefter den af Vedkommende udtrykkelig nævnte Adressat maa gaa foran[2]). Det er dog kun saadanne Nødsadressater, som Vexelejeren er forpligtet til at opsøge, hvis Akcept han maa give Fortrinet for Trassatens Æresakcept. Andre Nødsadressater — altsaa saadanne, der ikke bo paa Betalingsstedet eller, ved visse domicilierede Vexler, paa Forevisningsstedet — staa ganske i Klasse med almindelige Intervenienter, selv om de frivillig tilbyde sædvanlig Akcept til Indfrielse paa Vexlens Betalingssted uden Ulejlighed for Vexelejeren[3]).

Tilsidesættelse af den i N. V. L. 57 i. f. foreskrevne Regel om Fortrinsretten har kun vexelretslig Følge, hvor flere Vexelskyldnere vilde været befriede af Nødsadressaten, i hvilket Tilfælde de ovenfor S. 284 fremstillede Sætninger maa finde Anvendelse. Forsaavidt Trassaten befrir ligesaamange ved sin Æresakcept som den fortrinsberettigede Nødsadressats Akcept vilde befriet, kan der dog blive Spørgsmaal om civilt Erstatningsansvar for ham[4]).

4. Om Æresakcept med de til denne knyttede særegne Virkninger kan der efter N. V. L. 56 ikke være Tale, forinden Protest er optagen saavel hos Trassat som Nødsadressater[5]).

---

[1]) I det i N. V. L. 18 omhandlede Tilfælde vil endog al Vexelret være tabt; jfr. Evaldsen S. 247 og ovenfor S. 176.

[2]) Jfr. Motiver S. 63—4.

[3]) Efter det første Udkast var dette anderledes; jfr. Motiver S. 64—5. Det sidste Punktum af § 57 har nu vistnok fremdeles i det Væsentlige samme Lydelse som i det første Udkast. Men det maa antages, at »Nødsadressat« her nu kun betyder en Nødsadressat af samme Slags, som er omtalt i det foregaaende, nemlig en saadan, som Vexelejeren er forpligtet til at opsøge ifølge N. V. L. 56. Jfr. Betænkning p. XIII.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 248.

[5]) I en hos Welin S. 81 ff. anført svensk H. R. D. 2 Juli 1863 er en paa akcepteret Vexel af Tredjemand uden Protest tegnet Akcept »till nödfall« ikke tillagt nogen vexelretslig Virkning. Der kunde dog være Spørgsmaal om at anse saadan Paategning som Aval for Akceptanten. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 249.

Navnlig maa Trassaten vogte sig for at meddele saadan Akcept, forinden Protest er optagen hos ham selv, da hans Paategning ellers vil blive behandlet som sædvanlig Akcept, idet paa Grund af N. V. L. 22 Tillægget »til Ære for« o. s. v. ingen Virkning kan have, naar ej Protest er optagen[1]).

5. Hvad angaar Æresakceptens Form, da kan den meddeles paa en Kopi, saafremt den tegnes til Fordel for en Endossent, hvis originale Endossement findes paa Kopien. Naar den tegnes af Trassaten, maa det udtrykkelig tilføjes, at den er »til Ære for« (till heder för) en Vexelskyldner; ellers vil den blive anseet som Efter-Akcept[2]). Saafremt nogen Anden akcepterer Vexlen efter Protest, kan saadant udtrykkeligt Tillæg neppe være nødvendigt, da Erklæringen, naar det først er givet, at den er Akcept (og ikke f. E. Aval), ikke kan betyde noget Andet, og den i N. V. L. 58 opstillede Formodning *in onore di lettera* træder udfyldende til[3]). Honoratens Navn, om det ellers anføres, betegnes gjerne kun ved Forbogstaver.

Forøvrigt ere Reglerne om Intervenientens Akcept og dens Virkninger i det Hele de samme som om Nødsadressatens. De i det 5te Kapitel givne Forskrifter saasom N. V. L. 22 ere altsaa ogsaa her anvendelige, forsaavidt ikke Forholdets Natur eller særegne Regler forbyde det, og det kan i denne Henseende mærkes, at, hvad der end antages om partiel Akcept af en Nødsadressat, kan Vexelejeren ikke være mere forpligtet til at modtage partiel Akcept af en Intervenient end af Trassaten ved Efter-Akcept[4]). Med denne Undtagelse har da Intervenientens Akcept den samme Evne som Nødsadressatens til at stanse Regres i Anledning af manglende eller ikke betryggende Akcept (N. V. L. 61) og medfører den samme Forpligtelse for Vexelejeren

[1]) Saa vigtigt er det ikke, at Trassaten iagttager først at meddele Æresakcept efter Protest hos Nødsadressaterne; men paa Grund af den i N. V. L. 57 disse betingelsesvis tilstaaede Fortrinsret bør dog saadan Protest optages først, hvis ikke Trassatens Fortrinsret er klar.

[2]) Jfr. Motiver S. 65. »Under Protest« *(sopra protesto)* vil blive betragtet som Æresakcept.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 250. Jfr. dog Hartmann S. 436. »Akcepteres i Nødsfald« af En, der ikke er Nødsadressat, maatte det vel betragtes som Æresakcept for Trassenten; jfr. den oven anførte Dom hos Welin S. 81 ff.

[4]) Jfr. Motiver S. 66, Evaldsen S. 247, 250.

til at opsøge Æresakceptanten ved Forfaldstid, førend han rejser Regres for manglende Betaling (N. V. L. 62). Denne Forpligtelse er dog indskrænket til det Tilfælde, at Æresakcepten »lyder paa Betalingsstedet«, hvilket i Lighed med, hvad der gjælder om Nødsadresser (jfr. ovenfor S. 275), maa formodes, naar Akcepten selv intet særskilt Betalingssted nævner eller der ingen Adresse findes ved Underskriften[1]).

6. Medens det staar Vexelejeren frit, hvorvidt han vil modtage Æresakcept eller ikke, gjælder noget Andet ved Betaling af den nødlidende Vexel. Da Modtagelsen af Intervenientens Tilbud her ingen Ulejlighed volder ham, men tvertimod sparer baade ham og Andre for Regres[2]), har N. V. L. 62 overensstemmende med den almindelige Vexelret forpligtet Vexelejeren til, naar Vexlen er protesteret hos Trassatus[3]), at modtage Interventionsbetaling af den fulde Vexelsum[4]) med samtlige Omkostninger, naar den bydes ham paa Betalingsstedet[5]). Denne Pligt er heller ikke indskrænket til Forfaldstid, saalænge Regressen kun endnu ikke er begyndt (jfr. § 63 »Renter«). N. V. L. 62 i. f. har endog for at sikre Regressens Formindskelse strakt Vexelejerens Pligt saavidt, at han maa modtage ethvert lovligt Tilbud om Betaling af hvilkensomhelst Intervenient ligesom af Nødsadressat, selv om han endnu ikke har forevist Vexlen for en Nødsadressat eller Æresakceptant, der vilde kunne befrie endnu flere Vexel-

---

[1]) Hvis Æresakceptanten ikke er at finde paa Betalingsstedet, bestaar Forpligtelsen efter N. V. L. 62 i Virkeligheden kun i at optage Vexelprotest hos ham. At anse Akcepten som given i Henhold til Trattens Betalingssted ogsaa, hvor anden Adresse findes ved Underskriften, vilde være for strengt. Det Samme gjælder om en Fortolkning, hvorefter selv særskilt Tilføjelse af Betalingssted i Akcepten skulde være at anse som uskreven paa Grund af N. V. L. 22; N. V. L. 62 forudsætter nemlig, at Æresakcepten kan lyde paa andet Sted, og udelukker altsaa her Anvendelsen af N. V. L. 22. Jfr. hermed Motiverne S. 68 og 70, og Evaldsen S. 250—1.

[2]) Paa Civilretten kan Forpligtelsen ikke grundes, da Kreditor efter den almindelige Lære ikke pligter at modtage Tredjemands Betaling; jfr. Thöl S. 533.

[3]) Ligesaa, hvor den er nødlidende uden Protest med Hjemmel af N. V. L. 42. Jfr. Evaldsen S. 261.

[4]) Jfr. Motiver S. 70.

[5]) Betalingen maa altsaa bringes Vexelejeren; denne er aldrig forpligtet til at opsøge en udenforstaaende Tredjemand (der ej er Æresakceptant), om hvem han ved, at han vil indfrie Vexlen; jfr. Hartmann S 437.

skyldnere. Afslaar han Tilbudet, gjør han det derfor paa egen Risiko for det Tilfælde, at han ikke opnaar Betaling hos Nogen, der vilde befrie endnu flere[1]). Partiel Betaling af en Intervenient, der ikke har akcepteret med Vexelejerens Samtykke, er denne ej forpligtet til at modtage[2]).

7. Virkningen af, at Vexelejeren forkaster et lovligt Tilbud om Æresbetaling, er den samme som, hvor Vexelejeren har forsømt sin Pligt med Hensyn til Nødsadressaterne, nemlig at han taber sin Regres mod Enhver, der vilde være bleven befriet ved Betalingen ɔ: samtlige Honoratens Eftermænd, idet Honoraten selv efter N. V. L. 63 vilde være vexelforpligtet ligeoverfor Intervenienten. For at sikre Beviset for et forkastet Tilbud bør Intervenienten fremsætte det for Notarius, der da anmærker det i Protestforretningen. Er denne sluttet og Protesten udfærdiget, kan der vistnok her blive Tale om en særskilt Interventionsprotest. Formodningen maa ogsaa i dette Tilfælde være for, at Tilbudet er gjort for Trassentens Regning.

8. Naar lovlig Betaling (N. V. L. 63) tilbydes paa Betalingsstedet, er det i det Hele ligegyldigt, hvem Intervenienten er og hvor han bor. At Personer, der staa ganske udenfor Vexelforholdet, intervenere, er ogsaa ved Betaling meget sjeldent, ialfald i de nordiske Lande, hvorimod det ofte hænder, at en Vexelperson optræder som Intervenient. Navnlig er Trassatus eller Domiciliatus[3]) ofte Æresbetaler, hvorved det blot er at mærke, at sædvanlig Protest *de non solutione* hos dem selv først maa være optagen, og at det udtrykkelig anføres paa Protesten, at det er Æresbetaling. Ogsaa Nødsadressater kunne intervenere efter en hos dem optagen Protest, idet N. V. L. 62 ikke indeholder nogen saadan Indskrænkning som N. V. L. 57. Men der kan

---

[1]) Jfr. Motiver S. 73. Intervention før Protest med den der omhandlede Virkning gaar altsaa ikke an. Men der kan Intet være til Hinder for, at Intervenienten efter Aftale med Vexelejeren indfrir Vexlen paa Forhaand og saa selv sørger for Forevisning og Protest hos Trassatus. Dette er saaledes bestemt i D. W. O.s Indførelseslove i Hamburg og Lübeck (egentlig om Æresakceptanten); jfr. Hartmann § 139 Anm. 14. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 255—6.

[2]) Jjr. Motiver S. 70, Evaldsen S. 264—5.

[3]) Ogsaa Forvareren af et til Akcept oversendt Duplikat eller af en Kopi sees stundom at intervenere.

neppe blive synderlig Plads for Intervention af en Nødsadressat, da man vel ligesom ved Akcept er berettiget til at antage, at han, uden Protest hos sig, kan betale for en anden, senere Vexelskyldners Regning end den, fra hvem Adressen hidrører[1]). Nødsadressater og Æresakceptanter udenfor Betalingsstedet staa ganske i Klasse med Fremmede.

Akceptanten kan derimod selvfølgelig ikke intervenere og derigjennem ensidig forvandle sig til Vexelkreditor. Heller ikke kunne akcepterende Nødsadressater eller Intervenienter (paa Betalingsstedet) intervenere til Fordel for Nogen, til hvem de ifølge N. V. L. 60 svare efter sin Akcept[2]). Naturligvis kan ikke Trassatus, som uden at være Akceptant har ydet Betaling efter Trattens Indhold, tilbagekalde denne og i Stedet optræde som Æresbetaler, selv om det sker med Vexelejerens Samtykke og inden Protestfristens Udløb[3]). Trassenten bør ikke kunne intervenere ved Betaling. Vistnok er Vexelejeren forpligtet til at modtage hans lovlige Betalingstilbud (N. V. L. 48); men det er meningsløst at opfatte dette som Intervention, da han alligevel har Regresret mod sin Formand Akceptanten (N. V. L. 63), og det kun vilde lede til Forvirring og forøget Ulejlighed ganske mod Interventionens Hensigt, om Trassenten skulde som Intervenient have Regresret ifølge N. V. L. 63 mod en Eftermand for bagefter at maatte tilbagebetale det til ham med Renter og Omkostninger. En Endossent kan af lignende Grund heller ikke intervenere for Eftermænd, derimod for en Formand (dog ikke den nærmeste), idet han vistnok alligevel har Regres mod denne, men hans Intervention dog har den fornuftige Mening at forhindre Regres mod Mellemmændene. Vexelejeren selv kan ikke med Rimelighed være Intervenient, da den Forkortelse i Regressen, der kunde følge heraf, alligevel kan opnaaes af ham uden dette Omsvøb[4]).

9. Der kan interveneres til Fordel for enhver Vexelskyldner, saaledes ogsaa til Fordel for Akceptanten (Æresakceptanten, akcepterende Nødsadressat, Udsteder af egen Vexel), og der sees ingen Grund til at indskrænke dette til domicilierede

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 263, jfr. 255—6.
[2]) Jfr. Motiver S. 70; Evaldsen S. 263—4, Wächter I. 292.
[3]) Jfr. Hartmann S. 437, Borchardt No. 642.
[4]) Jfr. hermed Hartmann S. 438; Thöl § 137 (273); Borchardt No. 649.

Vexler med opgiven Domiciliat. Vistnok siges det i den tydske Jurisprudents, at Akceptanten ellers ikke er regrespligtig, og at det kun er til Fordel for en saadan, Intervention kan ske[1]). Men hvorledes end dette Spørgsmaal stiller sig efter D.W.O. 62, vilde det være uden tilstrækkelig Grund at fortolke N.V. L. 62 (»til Ære for nogen Vexelskyldner«) indskrænkende, da Interventionen dog her har den fornuftige Mening at spare Akceptanten for Omkostninger. At der ej af en Formand kan interveneres for en Eftermand, er allerede ovenfor antydet. Intervention til Ære for sidste Endossatar (Vexelejeren) er meningsløs, ogsaa fra en Fremmeds Side. For Trassaten kan der ej heller interveneres, da han, saalænge han ej er Akceptant, ikke er Vexelskyldner.

10. Naar Intervenienten betaler overensstemmende med N.V.L. 63, indtræder han i Vexelejerens Ret ligeoverfor Honoraten og alle hans Formænd undtagen i det i § 64 2det P. omhandlede Tilfælde, hvorom nedenfor. Denne Ret er tilstaaet i alle Vexelskyldneres Interesse for at opmuntre til Intervention ved nødlidende Vexler. Den er forøvrigt en Konsekventse af den formentlig gjældende civilretslige Regel, at den, der som *negotiorum gestor* betaler for en Anden, indtræder i Kreditors Sted. Det Særegne er dog imidlertid her, at der maa tilbydes Æresbetaling; anden Betaling kan ej af en Fremmed paatvinges, ligesaalidt som den, naar den er modtagen, giver samme Ret.

For at sætte den betalende Intervenient i Stand til at udøve sin Regres har N.V.L. 63 givet ham samme Ret som Nødsadressaten til at fordre Vexlen og Protesten udleveret med Paategning om den skete Betaling og, for hvem den er skeet. Er det Sidste ikke tilføjet, men det dog er anført at være Æresbetaling, gjælder analogisk den i N.V.L. 58[2]) opstillede Formodning, og Intervenienten har — saafremt han ikke forud skulde have givet en oplysende Akcept — kun Regres mod Trassenten eller ved domicilierede Vexler tillige mod Akceptanten[3]). Paa-

---

[1]) Jfr. Hartmann S. 439, Thöl 542 (§ 136), Borchardt No. 653. D.W.O. 62 har forøvrigt andre Udtryk end N.V.L. 62.

[2]) Jfr. Wächter I. 294. I den franske Ret gjælder her omvendt, at Intervenienten indtræder i Vexelejerens Ret mod alle Regresskyldnere; *code de c.* 159.

[3]) Jfr. Motiver S. 71—2, Hindenburg S. 74. Dette Sidste synes at burde antages, hvilken Mening man end har om det tilsvarende Spørgsmaal ved Nøds-

tegningen behøver ikke just at gives ved Notarius, men kan gyldigen meddeles af Vexelejeren. Den er ikke heller i sig selv nødvendig for Regressen, om end Intet er indtaget i Protestforretningen selv. Men da maa ogsaa Intervenienten sørge for, at Kvitteringen oplyser hans Egenskab af Intervenient[1]); ellers har han ingen Regres, men kun civil Dækningsret, da en sædvanlig Kvittering hæver al Vexelforpligtelse ialfald for Andre end Akceptanten[2]). En simpel Navntegning fra Vexelejeren kan derimod opfattes som Blanko-Endossement[3]).

Det er ingen Hindring for Intervenientens Regresret, at han har indfriet Vexlen fra En, der trods sin udvortes udadlelige Adkomst senere viser sig ikke at være Vexlens Ejer, naar han kun selv ved Indfrielsen var i god Tro. Vistnok kan han ikke som Nødsadressaten paaberaabe sig N.V.L. 39, saafremt han ikke tillige er Æresakceptant. Men man kan ikke stille ham ugunstigere end den, der i god Tro gjennem Endossement har erhvervet Vexlen fra en saadan Person. Intervenienten er derfor ved N.V.L. 76 beskyttet mod enhver Vindikation og kan altsaa kræve Betaling, da den ældre Ejendomsret til Vexlen er udslettet[4]).

11. Forholdet mellem flere Intervenienter og mellem disse og Nødsadressater, der tilbyde Betaling, maa ifølge N.V.L. 64 bedømmes efter de ovenfor (S. 293 ff.) fremstillede Regler. Medens som forklaret Vexelejeren efter Protest *de non solutione* maa modtage Betaling af den, der først tilbyder den, hvad enten han er Nødsadressat eller Intervenient, og intet Skaar lider i sin Regresret, hvilket Betalingstilbud han end modtager blandt flere, — saa gjælder noget Andet for Betalerne. Tilbyde Flere sig at betale efter Protest, har nemlig den Fortrinet, ved hvem de fleste Vexelskyldnere befries, hvad enten han er Trassat, Nødsadres-

---

adressatens Betaling; thi det stod ene til Intervenienten at give fornøden Oplysning, og har han ikke gjort det, maa den for ham strengeste Formodning gjælde, hvad der leder til, at han ved akcepterede Domicilvexler kun vinder Ret mod Akceptanten.

[1]) Som saadan Oplysning vil Tillægget »under Protest« *(sopra protesto)* ansees, jfr. Borchardt No. 641.

[2]) Jfr. Dom af Welin S. 77, R.O.H.G. 13 Febr. 1872, Borchardt No. 653.

[3]) Jfr. hermed Motiver S. 71—2, Domme hos Borchardt No. 641, 647—8, 652.

[4]) Jfr. derimod for den ældre danske Ret Hindenburg S. 71—2.

sat[1]) eller Intervenient. Hvis en Intervenient derfor betaler, skjønt han kan se af Vexlen eller Protesten, at en fortrinsberettiget Nødsadressat eller Intervenient havde tilbudt Betaling, mister han ifølge N. V. L. 64, 2 P. sin Regres mod de Vexelskyldnere, som vilde være blevne befriede ved Betalingen, om den Anden havde betalt, ligesom han efter N. V. L. 65 maa betale denne $^{1}/_{3}$ pCt., saafremt det er en Nøds- eller Æres-Akceptant. Som Følge heraf maa han, hvis han selv ikke vil betale for Trassentens eller, ved domicilierede Vexler, Akceptantens Regning, ikke intervenere, førend Vexlen er protesteret *de non solutione* hos alle Nødsadressater, der ej af Vexlen bestemt kunne sees tegnede ved Eftermænd af den, til hvis Ære han vil betale[2]).

---

[1]) Noget Fortrin, der svarer til N V. L. 57 i. f. finder her ej Sted; Motiver S. 72—3, jfr. derimod S. L. 59.

[2]) Jfr. hermed Evaldsen S. 272—4, Thöl § 141 (277).

OTTENDE KAPITEL.

Om Vexelduplikater og Vexelkopier[1]).

§ 56.

Om Vexelduplikater.

1. Vexelforpligtelsens nøje Sammenhæng med Papiret skulde synes at lede til den Grundsætning, at kun et og samme Papir kan bære den samme Forpligtelse, og at det til Vexlens — som i den dansk-norske Ret overhovedet til Gjældsbrevets — Begreb hører, at den kun findes i et Exemplar.

Ikke destomindre har just ved disse »allerstærkeste Haandskrifter« det praktiske Livs Trang fra gammel Tid brudt igjennem denne Skranke. Duplikater og Kopier høre overalt med til de vexelretslige Instituter, idet der da paa den anden Side er udviklet en Række Regler for at forene denne Frihed med Grundsætningen om Vexelforpligtelsens Afhængighed af det skriftlige Grundlag[2]).

2. Vexelduplikater, eller flere Exemplarer af samme Vexel, have sin Oprindelse fra ældre Tiders Usikkerhed ved Vexlens Forsendelse. Ogsaa i vor Tid er det stundom endnu Tilfældet, at der til meget fjerne Steder eller, hvor Postgangen er uregelmæssig, for Sikkerheds Skyld sendes to Exemplarer, enten til forskjellige Tider eller ad forskjellige Veje, for at ialfald det ene kan naa frem til sin Adresse (Trassatus, Præsentanten, En-

---

[1]) Jfr. om dette Emne, hvor de nye Love næsten ingen Forandring have gjort i den ældre Ret, Hallagers Obligationsret I. § 90.

[2]) I England bruges Vexelduplikater kun ved udenlandske Vexler; Kopier ere der sjeldne, jfr. Byles S. 395. Den franske Code og flere af dens Efterligninger nævne ej Kopier; men de ere dog vel kjendte i den franske Ret, jfr. Bédarride I. No. 109 ff.

dossataren)[1]). Den sædvanlige Grund til, at der i Nutiden bruges Vexelduplikater, er imidlertid Trangen til strax at rejse Penge paa Vexlen gjennem dens Endossement samtidig med, at den sendes til Akcept.

3. Vexelduplikater ere originale Exemplarer[2]) af en og samme Vexel, hvilke betegne sig som saadanne gjennem Ordenstal som »første, anden, tredje« o. s. v. eller sædvanligere ved de latinske Talord, *prima, secunda, tertia* o. s. v.[3]) (N. V. L. 66). Saadan Betegnelse er aldeles nødvendig, for at ikke ethvert Exemplar i godtroende[4]) Tredjemands Haand skal blive anseet som en selvstændig Vexel og Vexelskyldnerne altsaa være forpligtede ligesaa mange Gange, som der er udstedt Exemplarer af Vexlen. N. V. L. har ogsaa ligesom D. W. O. udtrykkelig forlangt, at denne vigtige Betegnelse maa findes i selve Texten.

4. Ved Siden af sit Ordenstal indeholder gjerne hvert Exemplar den saakaldte *clausula cassatoria* (»mod denne min Prima — Secunda og Tertia ikke«; »mod denne min Secunda-Vexel, — Prima og Tertia ikke«), hvis Mening det er saameget skarpere at betegne, at Vexlen kun engang skal indfries. Den er imidlertid efter N. V. L. overflødig[5]).

5. Bortseet fra denne Forskjel i Ordenstallet og, forsaavidt den findes, i den kassatoriske Klausul, maa Vexelduplikaterne forøvrigt være enslydende, Noget, der følger af Sagens Natur, men ogsaa udtrykkelig er sagt i N. V. L. 66. Det kan dog ikke antages, at en Forskjel i ganske uvæsentlige Bestanddele af Vexlen, som ikke fremkalder nogen Tvivl om Identiteten, kan fratage Dokumentet dets Egenskab af Duplikat[6]).

---

[1]) Den spanske Vexellov (§ 484) byder Vexelejere, som sende Vexler »over Havet«, at sende mindst to Exemplarer, hvert med forskjellige Skibe.

[2]) Udstedes der senere nyt Exemplar af en forkommen Solavexel, kaldes dette »nyt Vexelbrev«, ikke nyt Exemplar; N. V. L. 75 jfr. Motiver S. 79.

[3]) I Tydskland har der været rejst Tvivl, om det kan ske paa anden Maade end ved de latinske Ord (jfr. Hartmann S. 193); men denne Tvivl er afskaaren ved N. V. L.s Text, jfr. Motiver S. 74.

[4]) N. V. L. 66, sidste P. har ikke gjort nogen Undtagelse ligeoverfor *mala fide possessor* (jfr. derimod dansk Frdn. 1825 § 15); men det følger af almindelige Grundsætninger, at ikke den, som kjender det sande Forhold, kan gjøre Vexlen gjældende som selvstændig; jfr. Motiver S. 74.

[5]) Anderledes i fransk og maaske engelsk Ret; Borchardt I. p. X.

[6]) Se ogsaa Hartmann S. 192, Borchardt No. 656.

Saafremt ikke disse Betingelser tilfredsstilles, ansees ethvert af Exemplarerne ligeoverfor godtroende Besidder som en selvstændig, i et Exemplar udstedt Vexel (Solavexel, § 66 i. f.). Dette gjælder altsaa saavel, hvor Ordenstal mangler, som hvor der er væsentlige Afvigelser i Indholdet.

Som antydet maa hvert af Duplikaterne egenhændig undertegnes af Udstederen; ellers er Exemplaret en Vexelkopi.

6. Retten til at erholde Duplikater (mod Godtgjørelse af Omkostningerne, navnlig Stempelafgift og Porto)[1]) er given med Retten til at faa selve Vexlen udstedt; den behøver ikke udtrykkelig at aftales, da den følger af Loven selv (N. V. L. 67). Den er ikke begrænset til noget vist Tal; mere end tre eller stundom fire Exemplarer er det dog ganske usædvanligt at tage. Heller ikke er Retten begrænset til nogen vis Tid, og den kan derfor gjøres gjældende, saalænge Vexelretten er til. — Har man ikke fra først af sørget for Udstedelse af flere Exemplarer, kommer det an paa, om det ene udstedte Exemplar udtrykkelig har et Ordenstal. Saafremt dette som sædvanlig er Tilfældet (navnlig ved Prima), kan Udstedelse af flere Exemplarer forlanges ligefrem som ellers. Er det først udstedte Exemplar derimod en Solavexel, kan selvfølgelig ikke et andet Exemplar uden Videre fordres, da dette vilde frembringe en ny Vexel. Men tilbagegives Solavexlen, kan der i Stedet kræves nyt Vexelbrev i flere Exemplarer[2]); dette følger af, at Retten til Duplikater som nævnt er uindskrænket i Tid, og af, at Modtagelsen af en Solavexel ikke er tilstrækkelig til at ansees som Fraskrivelse af denne Ret[3]).

Er den udstedte Prima forkommen, kunde det synes, som om Retten til et nyt Exemplar ogsaa var gaaet tabt, da Vexelejeren ikke længere kan fremvise det Dokument, som skulde være vejledende for det forlangte Exemplars Ordlyd. Men Sagen er, at Forretningsmænd i Almindelighed, navnlig i Handelsbøger[3]), have Afskrift af sine udstedte Vexler, og at de derfor ogsaa ved for-

---

[1]) Jfr. dansk L. 19 Februar 1861 § 54, hvorefter ethvert Duplikat er stempelpligtigt; i Sverige er for Tiden kun Primaen stempelpligtig.

[2]) Jfr. Motiver S. 75, Evaldsen S. 278, Hallager I. 330; Hartmann S. 194—5. — For at selv en udtrykkelig Fraskrivelse af Retten til at faa Duplikater skulde være bindende for Eftermanden, maatte den være optagen i Vexlen selv; jfr. Hartmann S. 191.

[3]) I Sverige er dette befalet i Frdn. 12 Septbr. 1868; jfr. Welin S. 90.

komne Vexler gjerne have det i sin Magt at udfærdige et nyt Exemplar. Saafremt dette er muligt, bør det derfor heller ikke, naar Vilkaarene forøvrigt ere tilstede, kunne nægtes[1]).

7. Retten til at kræve Duplikat tilkommer ifølge N. V. L. 67 ikke blot Vexeltageren, men ogsaa de senere Vexelejere. Disse have efter N. V. L. — forskjelligt fra dens Kilder — Valget mellem at henvende sig umiddelbart til Trassenten eller at gaa gjennem Formændene paa Vexlen.

Den sidste Vej bruges, naar man ønsker Endossementerne gjentagne paa Duplikatet. Vexelejeren har nemlig Ret til (N. V. L. 67 i. f.) at kræve ikke blot nyt Exemplar af selve Tratten, men ogsaa de egenhændige Endossementer paany tegnede efter Rækkefølgen.

Derimod kan Akcepten ikke fordres tegnet paa mere end et Exemplar, da dette ifølge N. V. L. 68 udsætter Trassatus for at blive forpligtet flere Gange.

Fordringen paa et nyt Vexelexemplar kan i Danmark og Norge ikke gjøres gjældende med Vexelret; i Sverige, hvor Loven (Prom. § 5) ingen Forklaring giver af »vexelmål«, vil man derimod maaske antage, at denne saavel som enhver anden i selve Vexelloven hjemlet Fordring kan begrunde Vexelsøgsmaal.

Vexelduplikater bruges kun ved Tratter. Ved egne Vexler kunne de ej fordres, af samme Grund, som ikke tillader at kræve Akcept paa mere end et Exemplar, jfr. N. V. L. 95[2]). Egne Vexler kaldes af denne Grund stundom Solavexler.

§ 57. (Forts.).

Akcept og Endossement ved Duplikater.

1. Naar de forskjellige Exemplarer ere betegnede som Duplikater og forøvrigt i alt Væsentligt enslydende, danne de tilsammen kun en Vexel, med en Vexelforpligtelse. Ved Overdragelse af et Exemplar er derfor den hele Vexel overdragen,

---

[1]) Jfr. Motiver S. 74—5, Evaldsen S. 278. Det er paabudt i *Code de comm.* 154 og Belg. L. 44 og antages i Tydskland (Hartmann S. 195, Borchardt No. 654). Om denne Forpligtelse indeholdtes der en Forudsætning i Udkastets § 75, som ikke gjenfindes i N. V. L. 75 efter denne §s Omarbejdelse. Den kan dog ikke under Lovens Taushed være tvivlsom.

[2]) Motiver S. 108, Bet. p. XVIII.

ved Akcept paa et Exemplar hele Vexlen akcepteret og ved Betaling for et Exemplar den hele Vexel indfriet (jfr. N. V. L. 68 *init.*).

Hertil kræves imidlertid ikke blot, at Vilkaarene for Vexlens Enhed fra først af ere tilstede, men ogsaa, at de senere bevares. Det er Akcepten og Endossementet, som her trænge nærmere Omtale.

2. Det er en ligefrem Anvendelse af den oven opstillede Grundsætning om Vexlens Enhed, at den Trassat, som ikke har akcepteret, er forpligtet som berettiget til paa Forfaldsdag at indfrie hvilketsomhelst Exemplar, der først forevises ham med sædvanlig lovlig Hjemmel. Han har da handlet ligefrem efter N. V. L. 39, der ingensomhelst Pligt paalægger ham til at kræve de andre Exemplarer udleverede, hvad der da ogsaa vilde være en urimelig Fordring, eftersom han i Almindelighed ikke engang kan se af Vexlen, om Duplikat er udstedt[1]). Den, som senere maatte melde sig med et andet Exemplar, kan Intet kræve hos Trassatus og har, da det i Tratten liggende Mandat og den dermed forbundne Garanti allerede er opfyldt, ingen Regres, selv om han maatte komme tidsnok til at optage Protest *de non solutione*.

3. Anderledes er den Trassat stillet, som allerede har akcepteret, idet han kun er forpligtet til at indfrie et akcepteret Exemplar. Ved at akceptere flere Exemplarer er han rigtignok ikke uden Videre forpligtet efter flere Vexler. Det er egentlig kun den samme Vexel, han har akcepteret, naar han har meddelt Akcepterne til en og samme Vexelejer; denne saavelsom Enhver, der kjender Sammenhængen, kan kun faa Betaling en Gang. Men Akceptanten er alligevel i dette Tilfælde udsat for at faa sin Vexelforpligtelse fordoblet. Han er paa Forfaldsdag nødt til at betale Enhver, der foreviser et akcepteret Exemplar med den i N. V. L. 39 forklarede Hjemmel, og kan ikke fordre andre Exemplarer udleverede, uden forsaavidt som de skulle udfylde Legitimationen. Er nu et andet akcepteret Exemplar kommet paa godtroende Tredjemands Haand — enten fordi en Vexelejer har endosseret Duplikaterne til Forskjellige, eller fordi han efter

---

[1]) Navnet Prima, Sekunda o. s. v. er nemlig intet Bevis for, at Duplikat virkelig er udstedt. Naar han ikke har akcepteret, er der i Almindelighed heller ingen Bemærkning paategnet Sekunda o. s. v. om Prima. Jfr. Thöl S. 662.

selv at være fyldestgjort uden at have udleveret mere end den ene Akcept senere alligevel endosserer Vexlen — flyder det af Grundsætningen for Vexelforpligtelsens Afhængighed af Papiret, at Akceptanten maa betale endnu en Gang. Dette er anerkjendt i N. V. L. 68, 2det P.[1]) som i dens Kilder, idet der her ikke er Føje til at fravige Grundsætningen, da der ingen Trang er til dobbelt Akcept saaledes som til dobbelt Endossement. Det følger af den samme Bestemmelse, at den Akceptant, som ved Forfaldstid indfrir et uakcepteret Exemplar, vedbliver at hefte for det efter Indfrielsen løbende akcepterede Exemplar[2]).

Paa Grund af det her forklarede Forhold er det, at som ovenfor fremhævet Trassatus ikke kan forpligtes til at tegne Akcept paa mere end et Exemplar.

4. Ogsaa ved Endossement af flere Exemplarer kan Vexlens Enhed splittes. Dette kan vistnok ikke ske, saalænge det iagttages, hvad der selvfølgelig er Pligt, kun at endossere de forskjellige Exemplarer til samme Person. Anderledes derimod, hvor en Vexelejer — hvad enten det nu er ved Svig eller Uagtsomhed — endosserer Exemplarerne til Forskjellige. Da Vexelforpligtelsen er bortfaldt ved Trassatens Betaling overensstemmende med N. V. L. 39, kan altsaa her den, der i fuldkommen god Tro har modtaget Vexlen, blive uden Fyldestgjørelse. Muligheden heraf er det, som danner den betænkelige Side ved Duplikaternes Brug[3]).

Det er dog klart, at den Vexelejer, som har endosseret Exemplarer til forskjellige Personer, hefter ganske som efter forskjellige Vexler, og at han maa indfrie[4]) ethvert med hans En-

---

[1]) »Efter Indfrielsen løbende Exemplar« skal betyde ethvert Exemplar, som senere indehaves af eller endosseres til Andre end den, der med Hjemmel af § 39 har faaet Betaling. Jfr. Motiver S. 75.

[2]) Jfr. Motiver S. 75. Trassatus har naturligvis kun Dækningsret mod Trassenten for et Exemplar; for det andet Exemplar, han maatte have indfriet, kan han muligvis have Dækningsret mod den, der har endosseret dobbelt. Jfr. Evaldsen S. 282.

[3]) Har Trassatus i dette Tilfælde betalt før Forfaldsdag, vil det komme an paa, om Tredjemand kan paavise en bedre (tidligere) Hjemmel end den, der har faaet Betalingen; isaafald maa efter N. V. L. 40 Trassatus erstatte Skaden. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 283 og Motiverne S. 45 om det Tilfælde, at Trassatus faar det ene Exemplar endosseret før Forfaldsdag.

[4]) Paa samme Maade maa den, der har endosseret flere Exemplarer *in blanco*

20*

dossement forsynet Exemplar, som efter Trassatens Betaling af et andet Exemplar og efter lovlig Protest[1]) findes paa godtroende Tredjemands Haand. Lignende gjælder i dette Tilfælde om senere Endossenter paa ethvert af de saaledes til Forskjellige overdragne Duplikater; de ere naturligvis ikke frigjorte ved Trassatens Indfrielse af en Vexel, som de slet ikke have endosseret. Se N. V. L. 68. At de forskjellige Exemplarer derefter atter samles paa en Haand, gjenopliver ikke Vexlens Enhed[2]).

§ 58. (Forts.).

Vexelomgangen ved Duplikater.

1. Naar Duplikater kun bruges til at sikre Vexlens Forsendelse, er det Væsentlige allerede sagt om dem. Derimod er der forskjellige særegne Regler at iagttage, hvor et Exemplar er sendt til Akcept, medens de øvrige endosseres.

I Almindelighed er det Primaen, der sendes til Akcept; det er imidlertid ligegyldigt, hvilket Exemplar dertil vælges. Naar et andet Exemplar endosseres, skal det ifølge N. V. L. 69 bemærkes paa dette, hos hvem det til Akcept sendte Exemplar findes (f. E. »Prima til Akcept hos N. N.«, hvilket gjerne sættes paa Foden af Vexlen til Højre). Forsømmes dette, taber dog ikke Exemplaret herved sin vexelretslige Kraft. Dette er ikke udtrykkelig sagt i N. V. L., saaledes som i D. W. O., for ikke at friste til urigtige antithetiske Slutninger, men er selvfølgeligt ved en Pligt af denne Art, saalænge Vexelrettens Tab her ikke udtrykkelig er fastsat[3]). Af N. V. L. 70 fremgaar det derimod, at Forsømmelsens Virkning er en anden, nemlig at det der opstillede særegne Vilkaar for Regressen ved Duplikater ikke gjælder i dette Tilfælde.

2. Hvad enten den nævnte Bemærkning findes eller ikke, er Forvareren ifølge samme N. V. L. 69 pligtig at udlevere Exemplaret til den, der i Medfør af N. V. L. 39 eller paa anden

og overleveret dem til samme Person, hefte ligeoverfor de Forskjellige, til hvem denne maatte have afhændet Vexlerne. Jfr. Evaldsen S. 280.

[1]) Om Kollision mellem Flere, der søge Regres efter forskjellige Exemplarer af en protesteret Vexel, se Evaldsen S. 280—2.

[2]) Jfr. Hartmann § 76.

[3]) Jfr. Motiver S. 75—6.

Maade godtgjør sin Ret til Udlevering, d. v. s. til den, der fremviser et andet Exemplar af Vexlen med saadan Legitimation, som i N. V. L. 39[1]) forklaret, eller fremlægger Bevis for anden, civilretslig Hjemmel til det forvarede Exemplar, f. E. Arv, Exekution.

For at forstaa denne Regel er det imidlertid nødvendigt at gjøre sig Rede for Ejendomsforholdet til det forvarede Exemplar.

Den Opfattelse kan maaske her synes nærliggende, at Vexelejeren eller den, der har faaet et Exemplar endosseret og overleveret af Oversenderen, herved ogsaa har faaet Ejendomsretten til det forvarede Exemplar overdragen. For at forene denne Opfattelse med de almindelige Regler om Overleverelse maatte det da antages, at Forvareren ved at modtage Exemplaret har forpligtet sig til at besidde det ikke blot paa Oversenderens, men ogsaa paa enhver Andens Vegne, hvortil denne lovligen overdrager Vexlen, — at han altsaa besidder Exemplaret som Fuldmægtig for den, der til enhver Tid maatte have faaet Ejendomsretten til de andre Exemplarer overdragen, uden at nogen Underretning til ham om Overdragelsen kræves.

Men om nu end en saadan Opfattelse er mulig fra Civilrettens Standpunkt, nødes man dog til at opgive den. Den vilde nemlig have til Følge, at Forvareren ikke kunde paa Forlangende tilbagesende Exemplaret til sin oprindelige Mandant, medmindre denne foreviste de andre Exemplarer som Bevis for sin vedvarende Ejendomsret, og at han, om det alligevel var gjort, blev erstatningspligtig til den senere Vexelejer, der forgjæves krævede Udlevering. Dette Resultat vilde imidlertid være uretfærdigt, da Forvareren, selv om han har faaet Ordre til at lade Exemplaret ligge hos sig efter Forevisning til Akcept, aldeles ikke kan vide, at der er udstedt andre Exemplarer, og altsaa heller ikke, at han er forpligtet til at besidde paa en Tredjemands Vegne.

Ejendomsretten til det forvarede Exemplar kan derfor ligesom ellers i Almindelighed, hvor en afhændet Gjenstand besiddes af en Fuldmægtig, først være gaaet over til Tredjemand fra det Øjeblik, Forvareren faar Underretning om Vexlens Overdragelse, enten ved den nye Vexelejers Forevisning af andet

---

[1]) Lige hermed maa staa f. E. Kvittering til en Intervenient; jfr. Thöl S. 659, Hartmann S. 201.

Exemplar med tilstrækkelig Legitimation eller ved Meddelelse fra Mandanten. Indtil da maa Forvareren være ansvarsfri, om han paa dennes Ordre tilbagesender Exemplaret eller udleverer det til Andre, og det, hvad enten det allerede er akcepteret eller ikke. Med denne Begrænsning maa N. V. L. 69 1ste P. forstaaes[1]).

Nægter Forvareren ved den i N. V. L. 69 omtalte Forevisning at udlevere det Exemplar, hvoraf han er i Besiddelse, er det altsaa et sædvanligt Vindikationssøgsmaal, som Ejeren af et andet Exemplar kan anstille. Dette kan i Danmark og Norge ikke foregaa i Vexelprocessens Former, da der hertil ingen Hjemmel haves i N. V. L. eller V. P. L.[2]); i Sverige vil man maaske ogsaa antage dette som »Vexelmål« (jfr. ovenfor S. 309). Forvareren kan derhos efter Omstændighederne blive erstatningspligtig for Skaden[3]).

Forvareren kan kræve Kvittering for det udleverede Exemplar eller ialfald — hvad der nok er det Sædvanlige — Bemærkningen udstrøgen paa Vexlen; dette er ej sagt i Loven, men er selvfølgeligt[4]).

Forøvrigt staar ikke Forvareren i noget Fuldmagtsforhold til Vexelejeren. Af sin oprindelige Mandant har han faaet en gjennem Besiddelsen legitimeret Fuldmagt til at forevise til Akcept og optage Protest i denne Anledning (N. V. L. 17). Men han har ingen Fuldmagt til at iagttage den videre Vexelomgang, saaledes som en Inkasso-Mandatar efter N. V. L. 16[5]).

3. Har det endosserede Exemplar ingen Bemærkning om et Duplikats Forsendelse til Akcept, bliver kun den sædvanlige Vexelomgang at iagttage. Trassatus kan naturligvis ikke betale, hvis

---

[1]) Saaledes ogsaa ved den ligelydende D. W. O. 68; Dom af R. O. H. G. 11 Novbr. 1873 hos Borchardt No. 659. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 284. Jfr. derimod Thöl S. 658 ff. Det maa bemærkes, at der er en væsentlig Forskjel mellem dette og enkelte beslægtede Forhold, hvor saadan Tilbagelevering til Mandanten i Regelen ikke kan ske (f. E. Forholdet mellem Skipper og Aflader), idet Forvareren ikke har udstedt noget saadant Dokument for Modtagelsen af Vexlen, som svarer f. E. til Konnossementet.

[2]) Jfr. dansk og norsk V. P. L. § 1, norsk Prop. hertil S. 2, dansk Forslag S. 4. Jfr. ogsaa Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 662.

[3]) Jfr. Motiver S. 76, Evaldsen S. 285, Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 659. Ialfald i Danmark og Norge kan ikke dette Ansvar gjøres gjældende med Vexelret.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 285, Hartmann S. 202, Borchardt D. W. O. S. 293, Noten, hvorefter særskilt Kvittering her er usædvanlig.

[5]) Jfr. Evaldsen S. 285, Hartmann S. 201 ff.

han allerede har akcepteret et andet Exemplar; men der bliver da kun som sædvanlig Protest hos ham og derefter den almindelige Regres[1]). Ved at modtage et Duplikat, hvorpaa Bemærkning om et til Akcept sendt Exemplar findes, har derimod Vexelejeren forpligtet sig til først at opsøge dette, da det formodes at være akcepteret, ligesom Trassent og Endossenter her indestaa for, at Exemplaret er at erholde hos Forvareren. Vexelejeren er dog ikke forpligtet til ved Søgsmaal at fremtvinge Exemplarets Udleverelse; dette vilde være til for stor Forhaling af Vexelomgangen og vilde desuden ikke altid lede til Maalet, da Exemplaret maaske ikke findes hos den opgivne Person. Derimod har N. V. L. 70¹ paalagt Vexelejeren, saafremt han ikke har kunnet faa Exemplaret udleveret — hvad enten nu Forvareren er uvillig, ikke længere har det, eller han ikke kan findes, jfr. N. V. L. 89 — at bevise dette gjennem en særegen Protest for manglende Udlevering; forinden kan han hverken gjøre Regres for manglende Akcept eller for manglende Betaling gjældende. Har han engang optaget saadan Protest samtidig med, at Akcept forgjæves er forsøgt, og han ikke gjør Regres for manglende Akcept gjældende, behøver Protesten ikke at fornyes, før han anstiller Regres for manglende Betaling (jfr. N. V. L. 41). Ellers maa den optages inden den sædvanlige Protestfrists Udløb[2]).

Det er dog kun som Betingelse for Regres, at denne Protest er nødvendig. Trassatus kan som antydet ikke nægte at betale, fordi f. E. kun Sekunda forevises ham, naar han ej har akcepteret Prima, og naar Vexelejeren ved, at Akcept ej er meddelt, men at Trassatus alligevel vil betale, har han Intet at gjøre hos Forvareren. Denne sender da det uafhentede Exemplar tilbage efter Forfaldstid.

4. Den nævnte Protest hos Forvareren er imidlertid paa den anden Side heller ikke tilstrækkelig for Regressen; den sædvanlige Vexelomgang maa desuden iagttages. Forevisning af et Exemplar til Akcept eller Betaling hos Trassatus og i Tilfælde Protest

---

¹) Jfr. Hartmann S. 207 og 210.

²) Forevisningen af Sekunda med Opfordring til Udlevering af Prima behøver kun at ske i Forretningslokalet overhovedet, ikke netop for en til Vexelerklæringer berettiget Person; dette følger af, at Ejendomsretten tilkommer Sekundas lovlige Besidder. Jfr. Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 659.

maa ifølge N. V. L. 70 ligefuldt finde Sted. Vistnok vil Saadant oftest være hensigtsløst, naar det forvarede Exemplar har været akcepteret, idet ny Akcept eller Betaling naturligvis da vil nægtes. Men det er jo ingenlunde givet, at Akcept har været meddelt, ligesom det er muligt, at der alene paa det foreviste Exemplar findes Nødsadressater, som jo efter N. V. L. 56 og 62 først kunne opsøges efter Protest hos Trassatus[1]).

I Formen fremtræder Regressen, skjønt den i Almindelighed har sin Grund i manglende Udlevering, ogsaa i dette Tilfælde som en sædvanlig Regres for manglende Akcept eller manglende Betaling.

Naar disse tvende Protester ere optagne, kan Regres finde Sted mod enhver Formand, uagtet det maaske akcepterede Exemplar ej skaffes tilstede (jfr. § 54), og det ikke blot mod dem, der have fremkaldt Duplikaterne[2]). Er derimod Akcept-exemplaret modtaget fra den opgivne Forvarer, kan i Tilfælde af sædvanlig Regres den indfriende Vexelskyldner kræve det udleveret (N. V. L. 54).

§ 59.

Om Vexelkopier.

1. Naar Vexelduplikaterne ikke fra først af ere tilvejebragte, kan det for en senere Vexelejer ofte være forbundet med Omkostninger og Vanskeligheder at skaffe sig dem, navnlig naar det først udstedte Exemplar er en Solavexel. Handelsmændenes Opfindsomhed har da skabt et beslægtet Institut, hvorved en Del af Duplikaternes Øjemed kan opnaaes. Det er Vexelkopien.

---

[1]) Jfr. Lagberedningens Motiver S. 16; Motiver S. 76; Hartmann S. 208. Ved Domicilvexler kunne disse tvende Protester blive at optage paa forskjellige Pladse, saafremt nemlig Primaen er til Akcept paa Trassatens Bosted, medens Protest *de non solutione* skal optages paa Betalingsstedet. Det hænder dog vistnok oftere, at Primaen er sendt en Kommissionær paa Betalingsstedet til Akcept (f. E. ved Vexler trukne fra Udlandet paa en mindre norsk By og betalbare i Christiania), og isaafald bliver da ogsaa Protest for nægtet Udlevering at foretage paa Domicilstedet ligesaavelsom Protest *de non solutione*. Protest *de non acceptatione* vil vel i Regelen i dette Tilfælde Kommissionæren have optaget, om Akcept er nægtet.

[2]) Dette har været anseet tvivlsomt i Tydskland, skjønt neppe med Grund; jfr. Hartmann S. 209; jfr. ogsaa Evaldsen S. 286—7.

Vexelkopier ere dog af ringere Værd end Duplikater. Medens hvert af disse — bortseet fra Akceptexemplaret — repræsentere den hele Vexel og kan tjene til hvilkensomhelst vexelretslig Handling, kan Kopien kun optage løsrevne Dele af den samlede Vexel, og til nogle af de vigtigste Handlinger kan den ej benyttes; saaledes kan hverken sædvanlig Akcept tegnes (N. V. L. 22, jfr. derimod 58) paa Kopien eller Betaling kræves alene mod denne. Kopien finder derimod sin egentlige Anvendelse ved Giroen. For at muliggjøre Vexlens Omsætning, medens dens eneste originale Exemplar sendes til Akcept, har Loven nemlig tilladt enhver Vexelejer at tage Kopi, og ifølge N. V. L. 11 har et paa denne tegnet Endossement fuld sædvanlig Gyldighed. Ligesom Kopien saaledes cirkulerer og sammen med Originalen tjener til at tilvejebringe den fornødne Legitimation for sidste Vexelejer, kan Kopien ligeledes indeholde originale Nødsadresser, Adressaters og Intervenienters Akcepter (N. V. L. 58), Kvittering for Afdrag (N. V. L. 38), bruges til Protest i Tilfælde af Vexlens Tab o. desl.

2. Kopien kan altsaa tages af enhver Vexelejer, medens kun Trassenten kan udfærdige Duplikat. Det ligger i dens Begreb, at den skal nøjagtig stemme med Originalen; smaa Uoverensstemmelser, der ikke vække Tvivl om Vexlens Identitet, kunne dog heller ikke her have Indflydelse. Ifølge N. V. L. 71 skal Kopien, naar den tages i sit sædvanlige Øjemed for Giroens Skyld, tillige indeholde Afskrift af ældre Endossementer og øvrige Paategninger f. E. Akcept, Nødsadresser. Navnlig kræves det dog, at den forsynes med Bemærkning om, hvor langt Afskriften gaar (f. E. »hertil Kopi«), eller hvor de originale Endossementer begynde (f. E. »herfra Original«). Saafremt denne Bemærkning mangler, har det vistnok ingen Virkning ligeoverfor den, som kjender Sammenhængen. Ellers maa der sondres, eftersom det kan forstaaes af Dokumentet, at en Kopi foreligger, eller ikke. I første Tilfælde, f. E. hvor der staar Kopi i Overskriften, vil Formodningen være for, at hele Dokumentet, altsaa ogsaa samtlige Endossementer, kun er Afskrift[1]). I sidste Tilfælde maa det derimod i vexelretslig Henseende behandles som falskt, hvoraf forøvrigt Følgen bliver, at ikke blot de originale Endossementer

[1]) Jfr. Evaldsen S. 288—9, Borchardt No. 669.

ansees som ægte, men at ogsaa en original Akcept medfører vexelretslig Forpligtelse (jfr. N. V. L. 88), ;medens dette ikke gjælder ved en sædvanlig Kopi[1]).

3. Kopien skal ligeledes ifølge N. V. L. 71 i. f. indeholde Bemærkning om, hos hvem Originalvexlen findes. Forsømmelse heraf er dog ligesaalidt som den tilsvarende ved Duplikater tilstrækkelig til at betage Kopien dens vexelretslige Kraft ligeoverfor Endossenterne (jfr. ovenfor S. 312).

Den nævnte Bemærkning staar da i Sammenhæng med den Fremgangsmaade, Vexelejeren her maa bruge og som svarer til den ved Duplikater foreskrevne. At faa Originalvexlen udleveret er naturligvis endnu nødvendigere end at faa et Duplikat, da Akcept og Betaling slet ikke kan erholdes mod en Kopi.

Forvareren, hvis Retsforhold i det Hele her maa opfattes ganske paa samme Maade, som foran ved Duplikater forklaret[2]), har da efter N. V. L. 72 den samme Udleveringspligt under samme Vilkaar, idet det da maa mærkes, at ved Prøvelsen af Legitimationen efter N. V. L. 39 blive den foreviste Kopis originale Endossementer at lægge til Originalens Indhold. Efterkommer Forvareren Opfordringen, bliver Fremgangsmaaden ganske som ved enhver anden Vexel, kun saaledes, at ogsaa ligeoverfor Trassatus Legitimationen sker ved at sammenlægge Originalens og Kopiens egenhændige Indhold[3]).

4. Vægrer derimod Forvareren sig for Udleveringen – og der kan i dette Tilfælde intet Vexelsøgsmaal anstilles mod ham i Danmark og Norge, medens man i Sverige maaske vil tillade det (jfr. S. 314) — maa Vexelejeren ifølge N.V.L. 72 optage Protest for nægtet Udlevering, forinden han søger Regres, hvad enten i Anledning af manglende Akcept eller Betaling. Saadan Protest er imidlertid ogsaa her tilstrækkelig for ham[4]) til Regres mod de Endossenter,

---

1) Jfr. Hartmann S. 211.

2) Ejendomsretten til Originalen er altsaa først gaaet over ved Underretning til Forvareren om Overdragelsen; et tidligere Tidspunkt kan ej vælges, da Forvareren aldeles ikke kan vide, at Kopi er tagen.

3) Om det Tilfælde, at Kopi og Original endosseres til forskjellige Personer eller forskjellige Kopier til forskjellige Personer, se Evaldsen S. 291—3.

4) »Ihændehaveren af Vexelkopien« i N. V. L. 72, 2det P. maa paa Grund af Sammenhængen med §ens 1ste P. betyde den, som har Kopien i Hænde med sædvanlig Hjemmel efter N. V. L. 39, idet det maa mærkes, at vedkommende

hvis egenhændige Endossementer findes paa Kopien. Den sædvanlige Forevisning og Protest hos Trassatus er nemlig i dette Tilfælde undtagelsesvis erklæret unødvendig for den her omhandlede, begrænsede Regres, da man paa Forhaand kan vide, at Akcept og Betaling ej vil kunne erholdes mod Kopien alene[1]). Af denne Grund kan saadan Forevisning og Protest heller ikke her erstatte Protest for manglende Udlevering.

Da denne saaledes er eneste Vilkaar ogsaa for Regres i Anledning af manglende Betaling; maa den være optagen inden den i N. V. L. 41 omhandlede Frist[2]). Omvendt maa Kopiens Ejer efter den nævnte Protest, i Medhold af N. V. L. 29 og 72, kunne fordre Betaling som for manglende Akcept allerede før Forfaldsdag hos dem, af hvis originale Endossement han er i Besiddelse[3]). Ligeoverfor de øvrige Vexelskyldnere har han naturligvis ingen Ret, saalænge han ej har faaet fat i Originalvexlen, og er dette ej skeet før Protestfristens Udløb, vil al Vexelret mod dem lettelig være tabt (jfr. dog N. V. L. 73 ff.).

Kan i et Tilfælde, hvor han er opgiven paa Kopien, Forvareren ikke findes, bliver alligevel Protest for manglende[4]) Udlevering at optage, hvorefter den oven omhandlede Regres kan anstilles.

Om den her omhandlede Protest bør der gives dem, der maatte have tilføjet sin Adresse paa Kopiens originale Endossement, den Underretning, som er fastsat i N. V. L. 45 ved den sædvanlige Protest hos Trassaten, da den har samme Betydning som denne for den begrænsede Regres efter Kopien[5]).

Endossenter, som selv have tegnet paa Kopien, ingen Indsigelse kunne gjøre mod Rigtigheden af dennes afskrevne Del. Jfr. ovenfor S. 243.

[1]) Ligesaa maa vistnok den nævnte Protest for manglende Udlevering være tilstrækkelig til at forevise Kopien for en Nødsadressat, naar egenhændig Adresse findes paa Kopien, eller til at modtage Intervention til Ære for et originalt Endossement; jfr. N. V. L. 58.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 293—4, Borchardt No. 671.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 294; se ogsaa sammesteds om denne Protests Nødvendighed for Nødsadressater og Intervenienter.

[4]) N. V. L. 72 nævner vistnok kun Protest for nægtet Udlevering, medens N. V. L. 70 bruger mindre skarpe Udtryk. Herpaa bør der dog ej lægges nogen Vægt, idet § 72 ligesaavelsom § 70 og Reglerne om Akcept maa udfyldes med den almindelige Bestemmelse i N. V. L. 89. §en siger ogsaa selv i Almindelighed, at Protesten skal optages af Ihændehaveren, »naar han ikke kan faa Originalvexlen udleveret«, uden at Grundene herfor ere specificerede.

[5]) Jfr. Evaldsen S. 293.

5. Indeholder Kopien ingen Bemærkning om Forvaringen, opstaar der ingen væsentlig Vanskelighed, saafremt Vexelejeren kjender dens Sted, f. E. af anden Meddelelse fra den første Endossent paa Kopien. Da N. V. L. 72 ikke har sat Bemærkningen som Vilkaar for den sædvanlige Virkning af den her omhandlede Protest, maa denne Virkning ogsaa indtræde i dette Tilfælde, naar kun Protesten tillige indeholder Bevis for, at Vexlen har været i Forvaring hos Protestatus.

6. Ved derimod Vexelejeren i dette Tilfælde aldeles ikke, hvor Originalen er, og er der ikke før Forevisningsfristens Udløb Tid til at indhente Underretning derom fra vedkommende Endossent, er Spørgsmaalet om Vexelejerens Ret ikke lidet tvivlsomt. Den Fortolkning kunde nu maaske synes naturligst, som gjøres gjældende ved den tilsvarende D. W. O. 72[1]), nemlig at enhver Regres her er lukket, idet det herfor ogsaa kan anføres, at Vexelejeren har sin egen Uforsigtighed at takke for dette Udfald, siden han har modtaget en saa mangelfuld Kopi. Man er imidlertid neppe efter Affattelsen af N. V. L. 72 nødt til denne for Vexelejeren dog temmelig haarde Fortolkning. Den siger nemlig ikke som D. W. O. 72, at Vexelejeren kun er berettiget til Regres efter Protest for nægtet Udlevering, men (ligesom S. L. 69), at han efter saadan Protest alene er berettiget til den der omhandlede Regres. Hermed er det ingenlunde afgjort, at ogsaa denne Regres er lukket, naar Protest for nægtet Udlevering ikke er optagen. Meget mere er der Plads for den Fortolkning, at sædvanlig Vexelomgang da maa iagttages, i Lighed med, hvad Tilfældet er, naar et Duplikat er afhændet uden Bemærkning om Forvaringen af Prima. Herfor synes ogsaa Forholdets Natur selv at tale.

Det maa nemlig ansees som urimeligt, at de, der have tegnet Endossement paa en saadan Kopi, skulde slippe fri for enhver Regres, skjønt de selv ere medskyldige i den Mangel, som har hindret fra at optage den i N. V. L. omhandlede Protest. Det synes snarere at være en ganske naturlig Opfattelse af deres Endossement, at de have frafaldt Fordringen om den særlige Forevisning og Protest hos Forvareren som Vilkaar for Regressen. At de ogsaa skulde have frafaldt den almindelige

[1]) Hartmann S. 212—13.

Vexelomgang, er der derimod (udenfor det i N. V. L. 42 omhandlede Tilfælde) ingen Grund til at antage. Vexelejeren bør derfor som sædvanlig for at anstille Regres optage Protest *de non solutione* hos Trassatus. Vistnok er denne Protest i Regelen hensigtsløs, medmindre — hvad dog stundom er Tilfældet — Trassatus skulde være i Besiddelse af Originalen. Men dette er væsentligst Endossenternes egen Skyld, og de bør derfor ikke heri kunne søge nogen Frifindelsesgrund[1]).

---

[1]) Denne Mening — der trods D. W. O.s Affattelse ogsaa har været fremsat i Tydskland, jfr. Hartmann S. 213 — støttes af Motiverne S. 77, hvor der forøvrigt ikke er talt om nogen Protest hos Trassatus. Evaldsen har S. 290—1 fremsat den Mening, at Protest for nægtet Udlevering vistnok altid er nødvendig, men at den paa den anden Side kan optages hos den første Endossent paa Kopien. Ligesom imidlertid denne Udvej ikke vilde hjælpe i alle Tilfælde, saaledes er den neppe heller mulig efter N. V. L. 72. Paa Grund af Sammenhængen mellem §ens 1ste og 2det Punktum maa det nemlig antages, at den i 2det Punktum nævnte Protest kun kan optages, efterat man forgjæves har søgt Udlevering hos den, der er omhandlet i 1ste P. ɔ: hos Forvareren. Det kan derhos mærkes, at §ens 2det P. i det oprindelige (som Manuskript trykte) Udkast lød: »Ihændehaveren af Vexelkopien er, naar han ikke kan faa Originalvexlen udleveret af den, der har den til Forvaring« o. s. v. Men den sidste Sætning blev senere udeladt som formentlig overflødig, overensstemmende med S. L. 69. Hverken denne eller N. V. L. har vel derved heri villet fravige Kilden D. W. O. 72, hvorefter det er klart, at Protesten først kan optages, efterat forgjæves Forsøg er gjort hos Forvareren eller denne, skjønt kjendt, ikke har været at finde.

NIENDE KAPITEL.

Om Vexlens Præskription.

---

§ 60.

Indledende Bemærkninger [1]).

1. Vexelforpligtelsens Strenghed og Trangen til at faa den bundne Kapital ledig for andre Forretninger kræver ikke blot, at Vexelejeren i Forhold til Vexelgaranterne er nødt til nøje at iagttage Forfaldstiden og følge den foreskrevne Fremgangsmaade ligeoverfor Trassatus, men at han ogsaa, om end dette er skeet, inden en rimelig kort Tid maa gjøre sit mulige Regreskrav gjældende.

Den almindelige civilretslige Præskription af Fordringer er derfor altfor langvarig for Vexlen, og udenfor den engelske og tildels ogsaa den nordamerikanske Ret, der nøjer sig med den civile *limitation of actions* [2]), have alle Lovgivninger opstillet en egen Vexelpræskription. I Ordningen af denne gaa de imidlertid vidt fra hinanden [3]). Enkelte Love have en og samme Præskriptionsfrist — regnet fra Forfaldsdag eller Protestdag — for enhver Vexelforpligtelse, hvad enten ligeoverfor Akceptanten eller ligeoverfor Regresskyldnerne; saaledes den spanske og de derpaa byggede mellem- og sydamerikanske Love (4 Aar eller tildels kor-

---

[1]) Se Alexander Grawein, Verjährung und gesetzliche Befristung. Eine civilistische und wechselrechtliche Untersuchung. Erster Theil. Civilrechtliche Grundlegung (heri dog ogsaa Adskilligt af Interesse for Vexelretten; anden Del vil særlig indeholde Anvendelsen paa denne). Leipzig 1880.

[2]) Denne er dog udløben i saa kort Tid som 6 Aar, men levner til Gjengjæld Adskilligt af Rettens Indhold; jfr. Byles S. 344.

[3]) Jfr. hermed Grawein S. 16 ff., Hartmann S. 443 ff., Motiver S. 83—4.

tere Tid) og den russiske Vexellov art. 637, jfr. ogsaa den ældre danske Vexelfdn. 1825 § 73 (5 Aar).

I de øvrige til den franske Gruppe hørende Love, *code de commerce* selv indbefattet, ligesom i den tydske Gruppes Love søndres der derimod skarpt mellem Hovedskyldneren (Akceptanten, Udstederen af egen Vexel) og Garanterne, idet hin principielt er længere bunden end disse. Her er der dog atter en indbyrdes Forskjel. De franske Love have i Almindelighed særegne korte, efter Afstanden meget vexlende, Frister for Regresfordringen, men lade derhos enhver af Vexlen udspringende Klage, altsaa ogsaa mod Akceptanten, forældes efter 5 Aar (*Code de commerce* art. 165 ff., 189, Belg. Lov art. 56 ff., jfr. 82). Det tydske System er beslægtet hermed, forsaavidt som det har forskjellige Frister ligeoverfor Akceptanten og Regresskyldnerne og giver den indfriende Endossent ny Frist ligeoverfor Formændene. Men det udfylder ikke sine Regler med en almindelig længere Frist; heller ikke ere Fristerne saa korte eller saa afhængige af Bostederne. Til dette System har N. V. L. sluttet sig, dog med nogle Afvigelser i Enkelthederne, især ved Afbrydelse af Præskriptionen.

Ligesaa stor Forskjel er der mellem Lovene i Henseende til Vexelpræskriptionens Enkeltheder og navnlig ved den Ret, der bliver tilbage efter Præskriptionen. De ældre Love berøvede her ofte Dokumentet kun de særegne vexelretslige Fortrin, men lod det beholde sin Kraft som Gjældsbrev; saaledes den forhenværende norske Lovgivning [1]) og endnu den russiske Lov. Hensigten med Vexelpræskriptionen bliver imidlertid hermed kun tildels opnaaet. De nyere Vexellove, saaledes ogsaa N. V. L., gaa derfor langt videre i at tillægge Præskriptionen Virkninger, men ere dog ogsaa her indbyrdes adskillig afvigende.

2. Forholdet mellem den civile Præskription og Vexelpræskriptionen hører til de uklareste Punkter i Vexelretten. Der opstilles ofte den Grundsætning, at, forsaavidt Vexelloven ikke indeholder særegne Forskrifter, skulle Reglerne for den civile Præskription ogsaa her komme til Anvendelse [2]). Men ligesom der i Enkelthederne er stor Uenighed, er vistnok selve Grundsæt-

---

[1]) Jfr. Hallagers Obligationsret I. § 100.
[2]) Jfr. saaledes Thöl § 193 (328).

ningen neppe rigtig. Vexelpræskriptionen har allerede et ganske andet Grundlag end den civile Præskription. Denne er bygget paa den Betragtning, at en i meget lang Tid fuldstændig hvilende Rettighed som oftest enten i sin Oprindelse eller i senere indtrufne Omstændigheder lider af Svagheder, der kunne være vanskelige at bevise, men som ogsaa Skyldneren bør være fritagen for at godtgjøre. Vexelpræskriptionen derimod er aldeles fremmed for den Tanke, at den enkelte Rettighed lider af skjulte Fejl, saa at den maaske allerede af andre Grunde er bortfaldt; den gaar meget mere ud fra selve Vexelforpligtelsens Art, der, ganske forskjellig fra de almindelige, paa en ubegrænset Fremtid beregnede, civile Obligationer, fra første Færd af bestemmer Vexlen til kort Varighed. Naar nu hertil kommer, at Lovens Regler om Vexelpræskription ere meget forskjellige fra de tilsvarende civile Retssætninger, taler Meget for den af den nyeste Forfatter [1]) i dette Emne hævdede Opfattelse, at man her i Grunden har to forskjellige Instituter for sig. I hvert Fald bør der ogsaa her vises stor Varsomhed ved at udfylde Vexelretten med de civile Retsregler, og det bør ingenlunde opstilles som almindelig Regel, at saadan Udfyldning kan finde Sted.

§ 61.

Præskriptionsfristens Længde og Udgangspunkt.

1. I Henseende til Præskriptionsfristens Længde og Udgangspunkt maa der, som forhen antydet, sondres mellem Akceptanten og de sædvanlige Regresskyldneres Forpligtelse.

Akceptantens Vexelforpligtelse forældes i 3 Aar [2]) (N. V. L. 77). Denne Regel undergiven er ogsaa Vexelretten mod den egne Vexels Udsteder (N. V. L. 95), mod Trassenten ved egen trasserede Vexler (jfr. N. V. L. 2), den akcepterende Nødsadressat

[1]) Se det fornævnte Skrift af Grawein (især S. 207 ff.), hvis Hovedopgave det netop er at vise dette; han regner heller ikke Vexelpræskriptionen til »Verjährung«, men til en Art af »gesetzliche Befristung«, idet han søger at gjennemføre den Opfattelse, at Vexelforpligtelsen i sig selv er en »Temporalobligation«.

[2]) At der blandt de 3 Aar er et Skudaar, har ingen Indflydelse; Stevning paa det 3dje Aars sidste Dag virker ligefuldt Præskriptionens Afbrydelse; jfr. Domme hos Borchardt No. 715 b.

og Intervenient [1]) samt, skjønt han i Grunden er Regresskyldner, Akceptanten ved domicilierede Tratter, naturligvis forudsat, at ikke Vexlen ligeoverfor disse sidste allerede er præjudiceret efter N. V. L. 60, jfr. 62, og 43 [2]).

Denne Frists Længde er ganske uafhængig af, at Regresfordringerne mod Trassent og Endossenter maaske endnu ikke ere præskriberede [3]), om den end er sat saa rummelig, for at selv i Tilfælde af mange Endossementer den sidst søgte af de øvrige Vexelskyldnere i Regelen kan gjøre Regning paa, at Akceptantens Forpligtelse endnu er i Live.

2. Regresskyldnernes Forpligtelse ligeoverfor Vexelejeren præskriberes i to forskjellige Tidsrum, 6 Maaneder og 1 Aar, alt efter Betalingsstedets forskjellige Beliggenhed. Da kun indenlandske Vexelforpligtelser høre under Lovens Herredømme, er det nemlig naturligt, at Betalingsstedets Afstand fra Indlandet her maa have Indflydelse; som Følge af Samfærselsmidlernes store Udvikling er der dog ikke opstillet nogen særegen Frist, hvor ogsaa Betalingsstedet selv er indenlandskt. Paa samme Maade er Fristen for Regresforpligtelsens Præskription ligeoverfor den Endossent, der har indfriet Vexlen, afhængig af Endossentens Bosted og dettes Afstand fra de nordiske Lande (N. V. L. 78 og 79).

At det i dette Tilfælde kommer an paa Endossentens Bosted, i det første derimod ikke paa Vexelejerens Bosted, men paa Betalingsstedet, hænger sammen med, at Vexelejeren paa Forfaldsdag, der er Udgangspunktet for Fristens Beregning ligeoverfor ham, maa forevise Vexlen paa Betalingsstedet, medens Endossenten altid giver sin Betaling, der her danner Udgangspunktet, paa sit Bosted. Det bemærkes, at det er det paa Vexlen anførte Betalingssted, som her er afgjørende [4]).

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 309—11 samt ovenfor S. 291.

[2]) Jfr. Motiver S. 85, Hartmann S. 447—8; saaledes ogsaa tydsk Praxis, Borchardt No. 714 e; jfr. derimod ved domicilierede Tratter Thöl S. 787.

[3]) Jfr. Dom af R. O. H. G. 6 August 1872 hos Borchardt No. 716; Motiver S. 85.

[4]) Præskriptionsfristerne ere i D. W. O. 3, 6 og 18 Maaneder efter de forskjellige Afstande, idet der heller ikke her er særegen Præskriptionsfrist for indenlandske Vexler; S. L. havde 3 Mdr. for disse, samt ellers 6, 12 og 18 Mdr. Den schweizerske Lov har 1 Maaned for indenlandske, for andre Vexler 3 og 12 Mdr. — Den islandske Lovbeslutning af 1881 har den samme Afvigelse fra N. V. L. her som ved Forevisningsfristen ved Sigtvexler (jfr. S. 153).

3. Den her omhandlede Præskriptionsfrist gjælder for enhver Regresfordring, der gaar ud paa Betaling, hvad enten det er paa Grund af manglende Akcept ifølge N. V. L. 29 eller paa Grund af manglende Indfrielse efter § 50 (jfr. N. V. L. 78). Derimod er der for den Sikkerhedsret, der er hjemlet ved N. V. L. 25 og 26[1]), indført en egen Præskriptionsfrist, idet efter N. V. L. 28 (jfr. D. W. O. 28, 2) stillet Sikkerhed skal gives tilbage, naar der ikke inden 1 Aar efter Vexlens Forfaldsdag er rejst Sag til dens Betaling mod Sikkerhedsstilleren; §ens Slutningsbestemmelse medfører forøvrigt, at selve Vexelrettens Præskription inden Aarets Forløb har samme Virkning[2]).

4. Medens den civile Præskription i alle tre Lande løber fra Fordringens Stiftelse, gjælder noget Andet om den korte Vexelpræskription. Udgangspunktet for dennes Beregning er saavel ved sidste Vexelejers Regresfordring som ved Enhvers Vexelret ligeoverfor Akceptanten Vexlens Forfaldsdag[3]), saaledes at denne Dag ikke medregnes[4]). Af N. V. L. 91 flyder, at, naar den egentlige Forfaldsdag er Helligdag, bliver den næstfølgende Søgnedag Udgangspunktet for Beregningen.

5. Ved akcepterede Sigtvexler (*a vista*) har N. V. L. 77, 2 P. særlig fastsat Beregningsmaaden ligeoverfor Akceptanten (og Udstederen af en egen Sigtvexel). Som Forfaldsdag ansees nemlig her, saafremt Vexlen ikke tidligere har været forevist til Betaling, Udløbet af den i Vexlen selv[5]) eller, om denne tier derom, den i N. V. L. 32 fastsatte Forevisningsfrist[6]).

Kan derimod Akceptanten bevise, at Sigtvexlen har været ham forevist til Betaling, regnes Præskriptionen allerede fra Forevisningsdagen og ikke fra Udløbet af den nysnævnte Frist, og det uden

---

[1]) Om hvorvidt det Samme gjælder den i N. V. L. 30 hjemlede Sikkerhedsret, se ovenfor S. 257.

[2]) Jfr. Motiver S. 36.

[3]) I D. W. O. 78 regnes Regresfordringens Præskription fra Protestdagen, hvad der dog kun gjør liden Forskjel; jfr. Motiver S. 85—6 og Maurer, Krit. Viertelj. l. c. S. 358.

[4]) Jfr. Motiver S. 84 og 86. Saaledes ogsaa den tydske Praxis, jfr. Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 715 a; se derimod Thöl § 195 (330) i. f.

[5]) Dette flyder af, at N. V. L. 32 henviser til § 19. I det første Udkast stod »§ 32 jfr. § 19«; men det sidste Citat udgik i det sidste Udkast som overflødigt.

[6]) Saaledes ogsaa den tydske Praxis; jfr. Dom af R. O. H. G. 2 Januar 1872 hos Borchardt No. 714 c.

Hensyn til, om Forevisningen kun har været privat; det Samme gjælder, om Protest senere har været optagen [1]).

6. Ved Vexelejerens Regresfordring for manglende Betaling bliver der for Sigtvexlers (*a vista*) Vedkommende kun Spørgsmaal om at anse Forevisningsdagen som Forfaldsdag, da enhver saadan Fordring er præjudiceret, naar Vexlen ej er forevist til Betaling inden den i N. V. L. 32 jfr. 19 fastsatte Tid. Som Forevisningsdag kan man dog i dette Tilfælde kun regne Protestdagen [2]). Er Protest frafaldt, løber Præskriptionen fra den Dag, Vexelejeren paastaar at have forevist Vexlen, medmindre Regresskyldneren godtgjør tidligere Forevisning (N. V. L. 42, 3dje P.).

7. Har ved en Efter-Sigtvexel Akceptanten ikke dateret sin Akcept, løber Præskriptionen mod ham fra den i Anledning heraf optagne Protest. Er ogsaa denne undladt, løber den

---

[1]) Jfr. hermed Motiver S. 84—5. Evaldsen S. 311 ff. søger at vise, at der trods §ens Udtryk »Forevisningsdagen« kun kan tages Hensyn til en af Notarius besørget Forevisning. Rigtigheden af denne indskrænkende Fortolkning kan ikke indrømmes. I Forholdet mellem Akceptanten og Vexelejeren kommer det i det Hele, bortseet fra § 19 i. f., ikke an paa Protesten, men paa den private Forevisning (jfr. især N. V. L. 36), og det indsees da ikke, at der er nogen Urimelighed i ogsaa her at lade Forevisningsdagen i hvert Fald være afgjørende imod Vexelejeren, ligesom den ellers er det til hans Fordel. I Tydskland have, som det synes, flere vægtige Stemmer udtalt sig for den her antagne Mening; se Thöl § 195 (330) ved Note 5, Wächter Wechselrecht der nordd. Bundes S. 525, Sammes Encyklopædie II. 969 og vistnok ogsaa Præmisserne til den ovenanførte Dom af R. O. H. G. (Hoffmanns Samling I. 289); se derimod Hartmann S. 448.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 313—14 og 317. Motiverne S. 84—5, jfr. 86 (øverst) forudsætte, at ogsaa her Forevisningsdagen og ikke Protestdagen er afgjørende. Det maa dog erkjendes, at dette neppe er rigtigt. Vistnok er der ikke her som ellers Tale om Bevis for Forevisningen mod Regresskyldnerne, idet det her meget mere er disse, som ville paaberaabe den tidligere private Forevisning. Men naar det betænkes, at forøvrigt den private Forevisning ikke har nogen Betydning i Forholdet mellem Vexelejer og Regresskyldner (udenfor det i N. V. L. 42 omhandlede Tilfælde), og at Vexelejeren paa Grund heraf maaske har udsat Protesten længe efter Forevisningen (jfr. ovenfor S. 185), vil det ikke være retfærdigt mod ham at lægge den tidligere Forevisning til Grund for Præskriptionens Beregning. At Loven nævner Forfaldsdag, kan ikke være til Hinder for denne Fortolkning, da dette kan betyde den Dag, som gjennem det i Forholdet sædvanlige Bevismiddel, Protest, bevises at være Forfaldsdag; Protestdag og Forfaldsdag falder altsaa her sammen (jfr. ogsaa N. V. L. 19, 2det P.).

fra Forevisningsfristens sidste Dag (N. V. L. 19, 2det og 5te Punkt)[1]).

8. Ogsaa den ifølge N. V. L. 29 paa Grund af manglende Akcept Vexelejeren tilkommende (Betalings-) Regresfordring præskriberes efter § 78 først fra Forfaldsdag. For denne særlige Bestemmelse bliver der imidlertid kun Brug i det Tilfælde, at Søgsmaal har været rejst og atter indstillet før Forfaldsdag (jfr. N. V. L. 41 i. f. og 80 i. f.)[2]).

9. Præskriptionen af Vexelejerens Ret mod den Regresskyldner, der har tegnet Endossement efter Protest, kan først regnes fra Endossementets Datum[3]). Hvad angaar Efter-Endossenten paa en præjudiceret Vexel, da maa, hvis man gaar ind paa den ovenfor S. 142—3 fremstillede Opfattelse, Præskriptionen ligesom ved Sigttratter (*a vista*) regnes fra den hos Trassatus derefter optagne Protest[4]).

10. Efter Regelen i N. V. L. 78 præskriberes ogsaa Regresfordringen for den Nødsadressat eller Intervenient, som har indfriet Vexlen, hvad enten dette er skeet ved Forfaldstid eller senere (N. V. L. 63)[5]).

11. Den Regresfordring ligeoverfor Formændene, som tilkommer en Endossent, der selv har indfriet Vexlen, har en selvstændig Præskriptionsfrist. Den begynder nemlig ifølge N. V. L. 79 først at løbe fra Betalingsdagen, saafremt Indfrielsen[6]) er skeet uden Rettergang, men ellers fra den Dag, da Stevning i Vexel-

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 314; Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 714 d.

[2]) Jfr. dog Evaldsen S. 316. Skulde Spørgsmaal om den her omtalte Præskription af Regresfordring ifølge § 29 forekomme ved en *a vista* Vexel, maa vistnok efter Analogi af § 77 i. f. Udløbet af den i § 32 fastsatte Frist ansees som Forfaldsdag.

[3]) Jfr. ovenfor S. 141, Evaldsen S. 66—7.

[4]) Jfr. Wächter Encykl. II. 973. Se derimod Evaldsen S. 67—70, der ogsaa ved Vexler, der kun hjemle Vexelret mod Akceptanten (ved fuldstændig præjudicerede Vexler anser han ikke Efter-Endossement gyldigt), lader Præskriptionen løbe fra Endossementets Datum; jfr. ogsaa Dom af den østerrigske H. R. hos Borchardt No. 722.

[5]) Jfr. ovenfor S. 291; Evaldsen S. 318—19, Hartmann S. 431—2.

[6]) Skjønt Loven bruger Udtrykket »Betalingsdagen«, er det dog klart, at, naar Vexlen er indfriet paa anden Maade f. E. ved Kompensation, maa den Dag, da dette er skeet, ogsaa blive Udgangspunktet for Præskriptionen. Jfr. Dom af R. O. H. G., Borchardt No. 733 a. At Vexlen ikke endnu er udleveret Endossenten ved Indfrielsen, kommer det ej an paa; Evaldsen S. 319.

søgsmaalet blev forkyndt for ham, idet han nemlig fra dette Øjeblik har det i sin Magt at afbryde Præskriptionens Løb mod sig (jfr. § 80). Ved Stevning kan her kun forstaaes sædvanlig Domsstevning, ikke den i N. V. L. 80 omhandlede *litis denunciatio* (jfr. næste §). Er hans Bo under offentlig Behandling — hvilket i Sverige kun er Tilfældet med Konkursboer[1]) — staar Anmeldelse i Boet her lige med Stevningens Forkyndelse.

12. Ogsaa den i N. V. L. 79 omhandlede Præskription gjælder Regresfordring tilkommende den Endossent, som har indfriet Vexlen ifølge N. V. L. 29. Saafremt dette allerede er skeet før Forfaldsdag, hvad der ofte kan være Tilfældet (jfr. § 41 i. f.), maa det imidlertid antages, at Præskriptionen ikke begynder at løbe før denne. Dette er rigtignok ikke udtrykkelig sagt i N. V. L. 79, men maa dog med nødvendig Konsekventse flyde af, at Præskriptionen i det tilsvarende Tilfælde for Vexelejeren selv ifølge N. V. L. 78 først løber fra Forfaldsdag[2]).

13. For Avalister maa Præskriptionen beregnes paa samme Maade som for dem, med hvem de hefte (jfr. N. V. L. 87)[3]).

Ligeoverfor den Adressant eller Honorat, som har maattet indfrie Vexlen hos Nødsadressat eller Intervenient, løber Præskriptionen først fra det i N. V. L. 79 nævnte Tidspunkt[4]).

14. Det vil altsaa sees, at ogsaa de enkelte Regresfordringer i Henseende til Præskriptionen tildels ere uafhængige af hinanden, fordi der er forskjellige Udgangspunkter. Som Følge heraf kan der ikke her opstilles noget vist Tidspunkt, ved hvilket enhver Regresforpligtelse er forældet. Hvor der er mange Endossenter, kan det derfor, naar ikke den springende Regres benyttes, vare meget længe, før de første Endossenters og Trassentens Forpligtelse er præskriberet, — ja, saalænge, at Akceptanten muligvis imidlertid er bleven fri. I denne Henseende maa det dog mærkes, at N. V. L. 48 yder dem en Hjælp til ialfald at

[1]) Der er derfor her en liden Forskjel mellem den svenske og den dansk-norske Lovtext; N. V. L. 79 i. f. — Det maa ellers mærkes, at denne Regel, hvor Regressøgeren bor i Udlandet, maa anvendes paa udenlandske Retshandlinger.

[2]) Jfr. Motiver S. 87, Landsthingets Udv. Bet. S. 4, 1ste Sp., Evaldsen S. 318. Dette Tilfælde er forøvrigt meget mere praktisk end det i N. V. L. 78 omhandlede.

[3]) Jfr. Landsth. Udv. Bet. S. 4, 1ste Sp.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 319, Borchardt No. 734.

faa Forholdet opløst, ligesom N. V. L. 80, 2det Punkt, i Regelen vil afværge Tabet ligeoverfor Akceptanten [1]).

Benyttes den springende Regres, er der paa Grund af den nævnte Uafhængighed i Præskriptionen af de enkelte Regresfordringer og den nedenfor forklarede Regel om Afbrydelsen (N. V. L. 80, 2) Intet til Hinder for, at f. E. Trassenten maa betale sin nærmeste Eftermand, efterat han allerede er frifunden paa Grund af Præskription ligeoverfor sidste Vexelejer. Er derimod den til enhver Tid sidste Vexelejers Regresfordring præskriberet ligeoverfor alle Formænd, er dermed den hele Vexelobligation ophørt [2]). Den Formand, som alligevel indfrir Vexlen, kan derfor ikke atter gjøre Regres gjældende.

15. Der kan spørges, hvorvidt Reglerne om Præskriptionen og særlig om dens Længde kunne afændres ved Overenskomst. En saadan maatte paa Grund af dens Forandring af Vexelforpligtelsen være bleven til i samme Former som denne, altsaa findes paa selve Vexlen. Men om end dette er Tilfældet, maa det antages, at ialfald enhver Overenskomst til Skade for Vexelskyldneren, altsaa hvad enten den ganske udelukker Præskriptionen eller udsætter dens Begyndelse eller forlænger Fristen, er ugyldig, da den formeget strider mod Lovens Grundtanke for Vexelpræskriptionen [3]).

16. Endnu mindre kan Vexlens Prolongation have Indflydelse paa Præskriptionen; thi efter, hvad der ovenfor (S. 214) er forklaret, er Vexlens Forfaldsdag ikke hermed forandret, ligesaalidt som en den enkelte Regresskyldner given Henstand forandrer hans Vexelforpligtelses Art [4]). Anderledes, naar virkelig en ny Forfaldstid er aftalt med Akceptanten gjennem et vedtaget Tillæg til Akcepten (jfr. ovenfor S. 172). Isaafald bliver den Udgangspunktet for Præskriptionens Løb ligeoverfor Akceptanten og de Regresskyldnere, som have samtykket deri.

---

[1]) Jfr. Motiver S. 84, Hartmann S. 453. Jfr. dog ogsaa Evaldsen S. 324—6.

[2]) Jfr. hermed Evaldsen S. 319, Hartmann S. 462, Borchardt No. 730.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 311, Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 719; Thöl § 193 (328), jfr. Grawein S. 137 jfr. 134.

[4]) Jfr. Dom af R. O. H. G. 13 Januar 1872 hos Hoffmann I. 298 og Borchardt No. 717 og 758; jfr. ogsaa Grawein S. 88—9. Den schweizerske Vexellov § 803 regner derimod Præskriptionen mod Akceptanten fra Udløbet af Prolongationen.

17. Bevisbyrden for Præskriptionsfristens Forløb fremkalder intet Spørgsmaal ved den i N. V. L. 77 og 78 omhandlede Vexelpræskription, da det fremgaar af selve Sagens Dokumenter og af hvad der er vitterligt for Enhver (nemlig, hvorvidt den afgjørende Tid er forløben siden Forfaldsdag). Ogsaa i det Tilfælde, at Præskription af en senere Regresfordring efter N. V. L. 79 løber fra Stevningen (Anmeldelsen), bortfalder Bevisspørgsmaalet. Derimod er det af Vigtighed at afgjøre, hvem der har Bevisbyrden, naar den senere Regressøger frivillig har indløst Vexlen, og den af ham søgte Formand paastaar, at Præskriptionsfristen allerede er udløben siden Indfrielsen.

Skulde man her følge Analogien fra den civile Præskription vilde ialfald i Danmark og Norge Regresskyldneren have Bevisbyrden for, at Indfrielsen var skeet mere end et halvt eller helt Aar før hans Indstevning. Dette er vistnok ogsaa den almindelige Mening ved Anvendelsen af den tilsvarende Regel i D. W. O. 79[1]).

En analogisk Anvendelse af den civile Bevisregel er imidlertid neppe her paa rette Sted. Medens Præskription af en almindelig Fordring er en forholdsvis sjelden Undtagelse, vil nemlig paa Grund af Præskriptionsfristens Korthed efter nogen Tids Forløb Formodningen snarest være for, at Vexelretten, om den ikke af andre Aarsager er bortfaldt, er forældet. Naar det derhos betænkes, at Sagsøgte har meget vanskeligt for at bevise Indfrielsestiden, medens dette er ganske let for Sagsøgeren, turde det vel være rigtigst her at paalægge denne Bevisbyrden for, at han har indløst Vexlen fra sin Formand til saadan Tid, at Regressen endnu staar ham aaben trods N. V. L. 79[2]). Derimod kan ikke Sagsøgerens Bevisbyrde gaa saavidt som til at godtgjøre, at den af ham indfriede Vexel ikke var præskriberet; thi Formodningen er aabenbart imod, at han har indfriet en saadan[3]).

---

[1]) Jfr. Domme af R. O. H. G. af 14 Marts og 19 Sept. 1871 hos Borchardt No. 729; Dom af den østerrigske Højesteret sammesteds; Hartmann S. 452, Thöl § 194 (329) i. f. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 319—20.

[2]) Jfr. hermed Grawein S. 183—90.

[3]) Jfr. de forhen anførte Domme hos Borchardt No. 729; se ogsaa svensk Højesteretsdom af 27 Januar 1863 hos Welin S. 107 ff.

§ 62.

Præskriptionens Afbrydelse.

1. Medens den civile Præskription af Fordringshaveren kan afbrydes ved en simpel Advarsel til Skyldneren om Gjældens Tilværelse, er Vexelretten ogsaa i den Henseende langt strengere, at Afbrydelsen kun kan ske gjennem Foretagelsen af et til Rettergang sigtende Skridt (N. V. L. 80). Dette er et Udtryk for den samme Tanke, der har gjort Fristen saa kortvarig. Loven vil have Forholdet løst inden en ikke fjern Tid; derfor skal der en alvorlig Handling til for at stanse Vexelpræskriptionens Løb.

2. Den Handling, som udkræves for at stanse Vexelpræskriptionens Løb, er da i Almindelighed Forkyndelse (delgifvande) af Stevning [1]). Lige hermed staar ogsaa her Anmeldelse i Skyldnerens under offentlig Behandling staaende Bo [2]). Det er nok, at Anmeldelsen er skeet efter offentlig Indkaldelse af Kreditorerne, hvorimod det ikke er nødvendigt for at tillægge Anmeldelsen afbrydende Virkning, at den offentlige Behandling af Boet udelukker den almindelige Gjældsforfølgning [3]).

---

[1]) Jfr. om Stevningens Lovlighed Evaldsen S. 321.

[2]) I Sverige er dette som oven forklaret kun Konkursbo (se den svenske Lovtext). For den tydske Ret kan nu mærkes den tilsvarende Bestemmelse i Reichs-Konkurs-Ordn. 10 Febr. 1877 § 13, jfr. Einführ-Ges. § 3, 3; se ogsaa Einf.-Ges. til Reichs-Civil-Process-Ordn. 30 Januar 1877 § 13, 3.

[3]) Jfr. dog Evaldsen S. 321—2. Ogsaa i Motiverne S. 87 var det forudsat, at Anmeldelsen maatte være skeet i et Bo, hvor almindelig Gjældsforfølgning var udelukket. Denne Fortolkning var ogsaa berettiget efter det første Udkast, der kun nævnte »Anmeldelse i Bo«, og som derfor lod det komme an paa andre Regler, i hvilke Boer Anmeldelsen kunde have denne Virkning. Efterat imidlertid det sidste Udkast udtrykkelig har indsat »under offentlig Behandling staaende Bo«, er det en ugrundet indskrænkende Fortolkning at begrænse dette til saadanne Boer, hvor Anmeldelsen danner den eneste Vej til Fyldestgjørelse. »Under offentlig Behandling staaende Bo« er efter almindelig Sprogbrug ethvert Bo, der behandles af Skifteretten, i Modsætning til Boer, der behandles af selvskiftende Arvinger. Og naar offentlig Indkaldelse af Kreditorerne ved Skifteretten finder Sted, er der fuld Grund til at tillægge Anmeldelse samme afbrydende Virkning som Stevning, hvad enten almindelig Gjældsforfølgning er udelukket eller ikke, da den ene Vej for Fordringens Anhængiggjørelse er ligesaa berettiget og naturlig som den anden (jfr. dansk Skiftelov 30 Novbr. 1874, Kap. 4, især §§ 52 og 55). — I Danmark maa Boer, som behandles af *executores testamenti*, i denne Henseende regnes lige med andre offentlige Boer;

3. For at aabne den, der er stevnet under Vexelsag, Adgang til at stanse den mod ham selv løbende Præskription — der muligvis ellers vilde være udløben før Sagens Tilendebringelse — har den danske og norske Vexellovs § 80 ogsaa ladet Præskriptionen afbrydes gjennem en Varsling for Processens Skyld (*litis denunciatio*). Af lignende Grund er der ogsaa givet et under offentlig Behandling staaende Bo, hvori Vexelfordring er anmeldt, Ret til at stanse Præskriptionen for sin Regresfordrings Vedkommende ved en saadan *litis denunciatio*[1]). Varslingen kan ske ligeoverfor hvilkensomhelst af Formændene, herunder Akceptanten indbefattet; den kan ske ligeoverfor en enkelt eller ligeoverfor alle[2]).

Paa samme Tid, som den Varsledes Vexelforpligtelse herved bliver forlænget, sætter Procesvarslet ham dog ogsaa i Stand til at sikre sin egen Vexelret ligeoverfor Akceptanten, idet Loven (§ 80, 2det Punktum) har tilladt den saaledes Varslede at afbryde den i § 77 omhandlede Præskription ved at give Akceptanten Procesvarsel. Denne Gunst har Loven anseet det nødvendigt at tilstaa ham for at hindre, at Regresskyldnere, der først henved 3 Aar fra Forfaldstid selv faa Procesvarsel, under Sagen skulle se sin Ret mod Akceptanten forspildt[3]). Ligeoverfor sine andre Formænd kan den Varslede ikke stanse Præskriptionens Løb ved Procesvarsel; men dette er ogsaa unødvendigt, da hans egen Regresfordring først præskriberes fra Stevnings Forkyndelse for ham i en almindelig Hovedsag[4]).

Det her omhandlede Varsel bør gives paa en saadan Maade, at man kan skaffe et authentiskt Bevis for dets Meddelelse, — altsaa enten gjennem Stevnevidner eller Notarius[5]).

---

jfr. især Skiftelovens §§ 6 og 83 og Lov om Skiftegebyrer 30 Novbr. 1874 §§ 1, 3, 4. Jfr. dog ogsaa Evaldsen S. 322, Noten. I Norge bør derimod nu saadanne Boer heri ganske ansees som private, da Exekutorerne ikke længere have nogensomhelst offentlig Bemyndigelse (jfr. Schweigaard om Konkurs og Skifte S. 237—8). Jfr. hermed Betænkning p. XV.

[1]) »Saadant Søgsmaal« i N.V.L. 80, 1 maa nemlig efter Sammenhængen indbefatte saavel en Fordrings Forfølgning i et under offentlig Behandling staaende Bo som sædvanlig Rettergang. Jfr. Motiverne S. 87.

[2]) Jfr. Hartmann S. 456.

[3]) Jfr. Motiver S. 84 og 87; se derimod Evaldsen S. 324—6.

[4]) Jfr. dog i tydsk Ret Hartmann S. 457.

[5]) Jfr. Betænkning p. XVI.

Det kan med Virkning kun foregaa, saalænge den anlagte Retssag fortsættes, og bør derfor for Sikkerheds Skyld meddeles snarest muligt efter Stevningens Forkyndelse[1]).

4. Den nye svenske Vexellov § 80 har ikke optaget denne Adgang til at afbryde Præskription gjennem *litis denunciatio*[2]). Den svenske Procesret kjender nemlig ikke et saadant Varsel. Den herved fremkaldte Forskjel bliver dog ikke væsentlig, da der efter svensk Ret Intet er til Hinder for, at den, som selv er stevnet i en Gjældssag, paa sædvanlig Maade stevner en Tredjemand til at modtage Dom for det Tilfælde, at han selv bliver fældet i den første Sag[3]), — Noget som i den danske og norske Civilproces i Almindelighed neppe kunde tilstedes. Formentlig er der vel heller Intet til Hinder for, at den Formand, der saaledes er stevnet, kan paa samme Maade stevne Akceptanten. Derimod virker denne Forskjel i Procesregler tilbage paa Beregningen af Udgangspunktet for Præskriptionens Løb efter § 79. Thi medens i den dansk-norske Ret Stevning for Processens Skyld ikke kan have den Virkning, at Præskriptionen begynder at løbe for den Varsledes mulige Regresfordring[4]), maa saadan Virkning derimod tillægges den tilsvarende svenske Stevning, da den jo har en sædvanlig Domstevnings Art og saaledes ikke blot gaar ligefrem ind under § 79, men ogsaa tillader den betingelsesvis Stevnede selv at afbryde Præskriptionen for sit Vedkommende ved en lignende Stevning.

5. Nogen anden Maade, hvorpaa Præskriptionen kan afbrydes, kjender Loven ikke. Skyldnerens Anerkjendelse af Gjælden under Fristens Løb har saaledes ligesaalidt som Vexelejerens Paakrav nogen Betydning[5]). Noget Andet er det, at en under Præskriptionens Løb indgaaet Overenskomst om, uanseet Præ-

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 322—3.

[2]) Dette er som ovenfor forklaret den eneste reelle Forskjel mellem de nordiske Vexellove.

[3]) Jfr. den svenske Højesterets Anmærkning, Bet. p. XV.; se ogsaa den ældre svenske Lagberednings Forslag hos Welin S. 104—5.

[4]) Dette følger klart af, at N.V.L. 80 skarpt sondrer mellem Stevning og Procesvarsel, og at § 79 kun bruger den første som Udgangspunkt. Hermed sammenhængende er det, at som oven forklaret den Varslede ikke kan bruge Procesvarsel med nogen Virkning undtagen ligeoverfor Akceptanten.

[5]) Jfr. ovenfor S. 330 og Borchardt No. 755 a.

skription, at betale Vexelsummen m. V. kan danne et civilretsligt Grundlag for en ny Forpligtelse[1]).

6. Forlængelse af Præskriptionsfristen af den Grund, at Vexelejeren har været hindret i at forfølge sin Ret, er i den nordiske Ret ukjendt. Navnlig maa det fremhæves, at Præskriptionen løber ligefuldt, om end *vis major* (N. V. L. 92) har været tilstede.

7. Præskriptionen stanses ifølge N. V. L. 80, 2 kun i Forhold til den Vexelskyldner, mod hvem den afbrydende Handling har været foretagen; Præskription af Regresfordringen mod hans Formænd som mod de mellemliggende Eftermænd løber altsaa ligefuldt[2]). Dette er ogsaa ganske rigtigt. Thi hvis Afbrydelsen skulde virke mod Andre, maatte konsekvent atter Præskriptionen af disses Regresfordring begynde at løbe, og dette vilde være uretfærdigt, da de kunne være aldeles uvidende om den afbrydende Handling. Af samme Grund maa det antages, at Afbrydelsen heller ikke virker mod Avalisten eller mod dem, der ere forpligtede sammen med vedkommende Formand ved en fælles Vexelerklæring f. E. Med-Akceptant, Med-Trassant[3]).

---

[1]) Jfr. Dom af R. O. H. G. 15 Novbr. 1873, Borchardt No. 726 b, jfr. 755—6.

[2]) For at sikre sin Ret mod flere Formænd for alle Tilfælde maa Vexelejeren derfor, saafremt Fristen ellers vil være forløben inden den første Vexelsags Afslutning, ogsaa anlægge Sag mod dem, idet det bemærkes, at han ikke med Virkning for Præskriptionen kan give simpelt Procesvarsel, da denne Ret kun tilkommer Sagsøgte (jfr. Borchardt No. 753). I Sverige er det sikkert, at Vexelejeren samtidig kan anlægge særskilt Sag mod forskjellige Formænd. Hvorvidt dette kan ske efter den danske og norske Procesret eller hvorvidt Vexelejeren kan gaa videre end til at inddrage de andre Regresskyldnere under den engang anlagte Sag — hvad der igjen afhænger af Værnethingets Enhed —, er vistnok tvivlsomt, da Vexelejeren ikke kan fremlægge Vexlen i mere end den ene Sag. Maaske man dog paa Grund af Regelen i N.V.L. 49, at Regressøgsmaal paa en Gang kan rejses mod alle Vexelskyldnere, vil afpasse den processuelle Regel efter den materielle og tilstede saadant Søgsmaal samtidig ved forskjellige Værnething, naar kun Vexelejeren fremlægger Protesten — hvoraf han kan faa flere Udskrifter — samt Kopi af Vexlen med Oplysning om, at Originalen benyttes i en anden Sag. Selvfølgelig kommer da Dommen til at lyde paa, at Betaling kun sker mod Vexlens Udlevering i kvitteret Stand. — Den springende Regres gjør imidlertid disse Spørgsmaal mindre vigtige, da Vexelejeren kan udvælge, hvem han vil, blandt sine Formænd som Gjenstand for det første Regressøgsmaal.

[3]) Jfr. Dom af R. O. H. G. 18 Febr. 1876, Borchardt No. 740 b, Wächter II. 977; jfr. dog ogsaa Dom af 16 Maj 1874 hos Borchardt No. 742 c (Hoffmann II. 242). Resultatet stemmer forøvrigt ogsaa med, hvad der antages ved den civile Præskription, jfr. Gram II. 1. 46—7 og 428; se ogsaa Hindenburg S. 94—6.

8. Omvendt virker efter den samme N. V. L. 80, 2 Præskriptionens Stansning til Fordel for alle dens Formænd[1]), der har foretaget den afbrydende Handling. Dette har især Betydning ved Afbrydelse af den mod Akceptanten løbende Præskription, da denne for Alle regnes fra Forfaldsdag. Derimod vil den nævnte Regel sjelden blive praktisk til Fordel for Formandens (A) egentlige Regresfordring, da denne først præskriberes fra det Øjeblik, han selv har været stevnet (eller fra hans Betaling, N. V. L. 79), og dette i Almindelighed vil falde senere i Tid end Vexelejerens Henvendelse til en anden Formand (B). Dog er den ikke heller her ganske uden Betydning. Det kan saaledes hænde, at A selv først har været stevnet, uden at Stevningen er forfulgt, og at Vexelejeren derpaa anlægger Sag mod den tidligere Vexelskyldner (B). Saafremt A nu alligevel frivillig indfrir Vexlen, regnes Præskriptionen af hans Regresfordring ikke fra den Dag, han selv har været stevnet, men først fra Vexelsagens Stansning ligeoverfor B[2]).

Dette hænger sammen med en anden Regel vedkommende Præskriptionens Afbrydelse.

9. En engang stedfunden Afbrydelse stanser nemlig ikke for altid Vexelpræskriptionens Løb. Denne vil efter N. V. L. 80, 3 atter kunne begynde i det Tilfælde, at det anlagte Vexelsøgsmaal ikke bringes til Afslutning, uden at Vexlen er indfriet af den Sagsøgte[3]). Den nye Præskriptionsfrist regnes isaafald fra den Dag, da Sagen sidst foretoges i Retten, saasom da Stevningen afvistes paa Grund af Klagerens Udeblivelse, Sagen

---

[1]) Ikke derimod til Fordel for Eftermændene, hvad der stundom kan have Betydning; jfr. Evaldsen S. 327.

[2]) D. W. O. har ikke denne Regel om, at Præskriptionens Afbrydelse virker til Fordel for den Afbrydendes Formænd, og den tydske Praxis er derimod; jfr. Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 742 a, jfr. ogsaa Thöl § 196 (331), S. 794—5. Derimod har den tildels været anerkjendt i den tidligere danske Praxis; jfr. Evaldsen S. 326—7.

[3]) Saaledes ogsaa tidligere antaget i den danske Vexelret, jfr. Hindenburg S. 93. D. W. O. har ingen Regel herom (jfr. derimod *Code de comm.* art. 189). I den tydske Praxis synes dog nu Spørgsmaalet efter Analogi af de civile Regler nærmest afgjort i samme Retning; se især Dom af R. O. H. G. 25 Juni 1878 i Entsch. XXIII. 406 (preussisk Ret); jfr. ogsaa Borchardt No. 761, 762 a, Thöl S. 795, Hartmann S. 459.

hævedes med begge Parters Samtykke eller Konkursen eragtedes sluttet[1]). Da en *litis denunciatio* er nøje knyttet til den Rettergang, som den gjælder, vil et saadant Varsel heller ikke hindre en ny Præskription fra at tage sin Begyndelse, naar det Vexelsøgsmaal, som det gjaldt, er opløst uden at bringes til Afslutning[2]). Anderledes staar Sagen ved den tilsvarende svenske Domsstevning, naar ej Sagerne mod de forskjellige Regresskyldnere ere slaaede samme til en.

10. Er Vexelsøgsmaalet bragt til Afslutning gjennem endelig Dom[3]), er Vexelpræskriptionen en Gang for alle afbrudt. Den paa Dommen grundede Fordring er nu kun undergiven den almindelige civile Præskription[4]) (i Sverige 10, i Danmark og Norge 20 Aar); jfr. for Sverige Lov om Præskription af 4 Marts 1862 § 4 (ved Kap. 9 H: B). Hvilken processuel Ret Fordringen i dette Tilfælde har, beror paa de forskjellige Proceslove. At den efter Forløbet af den i N. V. L. 77 ff. omhandlede Præskriptionsfrist skulde kunne indtales under Vexelsag, kan dog ikke antages[5]). I Sverige opstaar imidlertid ikke dette Spørgsmaal, da Dommens Exekutionskraft først forældes sammen med Domsfordringen.

Om Præskriptionens Virkning vil blive handlet nærmere nedenfor i det 11te Kapitel.

---

[1]) Se ogsaa om tidligere dansk Praxis Evaldsen S. 327—8. Jfr. Borchardt No. 745 a (særlig om Konkursens Afslutning ved Akkord).

[2]) Jfr. Motiver S. 88, Evaldsen S. 323, Gram II. 2. 421; se ogsaa Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 759.

[3]) I Danmark og Norge maa offentligt Forlig og Skifte-Akkord stilles i Klasse hermed.

[4]) Jfr. ogsaa Dom af R. O. H. G. af 16 Maj 1874, Borchardt No. 762 b.

[5]) Jfr. Evaldsen S. 328, Hindenburg S. 93—4.

TIENDE KAPITEL.

Om Tab af Vexlen og andre Forstyrrelser i Vexelomgangen.

§ 63.

Om hændelige Forstyrrelser af Vexelomgangen i Almindelighed.

1. I den ældre danske og norske Ret antoges det som Regel, at Vexelretten ikke gik tabt ved Oversiddelsen af den for Forevisning, Protest o. desl. fastsatte Frist, naar Vexelejeren var bleven aldeles hindret fra at iagttage Vexelomgangen ved ham ganske utilregnelige Omstændigheder. Der gjordes i Almindelighed ingen Forskjel, eftersom disse bestod i en sædvanlig individuel Kasus, f. E. et Brevs Bortkomst i Posten, eller i en alment virkende Tilstand, f. E. Krig, Moratorielove[1]). Vexlens Tab ansaaes dog kun under særegne Omstændigheder som gyldig Undskyldning for Vexelejeren[2]).

---

[1]) Se Lands-Overretsdom 20 Januar 1810 i Jur. Ark. XXIII. 141 ff. og Ark. for Retsv. V. 304 (hvorved danske Endossenter dømtes til at indfrie med Vexelrente Vexler, hvis Protest var foregaaet i London i 1807, men paa Grund af Postgangens lange Stansning først meddelt dem i 1809, altsaa endog længe efter Udløbet af den i D. L. 5. 14. 23, N. L. 5. 13. 21 omhandlede Præskriptionsfrist); Ørsted Formularbog 4de Oplag, S. 375 (omtaler særlig kun Postens Stansning), Gram Formueret II. 2. 385, Hindenburg S. 50, Hallagers Obligationsret 2den Udg. I. S. 399—400; H. R. D. 16 Januar 1875 i Norsk Retst. s. A. S. 81, (angaaende det ved det franske Moratorium fremkaldte Spørgsmaal), jfr. dog det under Voteringen (S. 88) gjorte Forbehold ligeoverfor individuelle Uheld.

[2]) Dette fremgaar af Forudsætningen for Mortifikationsreglerne; jfr. Hallager I. § 101.

Denne vidtgaaende Undtagelse fra Vexelrettens strenge Forskrifter var saameget mærkeligere, som *mora creditoris* i Almindelighed efter dansk og norsk Civilret ikke undskyldes ved Kasus. Den finder imidlertid sin Forklaring i de herhen hørende ældre Lovtexter, der fortolkedes saaledes, at Vexelejeren maatte have gjort sig skyldig i en Forsømmelse for, at Lovens strenge Virkninger af hans Mora her skulde indtræde eller Vexelretten være »forbrudt«[1]).

Hermed stemmer fremdeles den engelsk-amerikanske Ret, der anser sædvanlig Kasus som undskyldende for Vexelejeren[2]); ligeledes, som det synes, Hollands, Portugals, Ruslands, Spaniens og Uruguays Vexellove[3]).

2. De fleste Vexellove ere imidlertid ikke nu længere saa milde. Uanseet om Civilretten lader Umulighed befrie Kreditor fra den sædvanlige Virkning af Mora, er det nu i Almindelighed erkjendt, at sædvanlig Kasus ikke kan tjene til Undskyldning i Vexelretten. Vexelskyldnerens strenge Forpligtelse er uadskillelig knyttet til Vexelomgangens nøjagtige Iagttagelse, og det vilde lede til en urimelig Forøgelse af Vexelbyrden, om Virkningen af en Kasus, der hindrede Vexelejeren i at opfylde

---

[1]) D. L. 5. 14. 15 og 16, N. L. 5. 13. 12 og 14. (»Tager — — herudi Forsømmelse«; »findes han herudi forsømmelig«), jfr. Fdn. 16 April 1681 C. VI. § 26 (ɔ: D. L. 5. 14. 23 og N. L. 5. 13. 21: »findes han herudi forsømmelig«); Dansk Fdn. 1825 § 35 jfr. § 56 (»tager Præsentanten nogen Forsømmelse«); norsk L. 20 Aug. 1842 § 4 (»tager nogen Forsømmelse«). Ligesaa lagdes der Vægt paa, at Artikler som D. L. 5. 14. 23 og N. L. 5. 13. 21 brugte Udtrykket »have sin Vexelret forbrudt.«

[2]) Jfr. Byles S. 219—20, Borchardt Sammlung I. S. 197, hvor som undskyldende Omstændigheder nævnes Vexlens Tab, Vexelejerens Død eller pludselige Sygdom.

[3]) Den hollandske Lov, art. 202: »Er Vexlen — — — ifølge et uforudseet Tilfælde eller *force majeure* først ankommen efter Forfaldsdag, saa kan den præsenteres paa Dagen efter sin Ankomst« o. s. v. Den russiske Lov art. 574 ff. og Uruguays art. 849 opstille en lignende Grundsætning. Ligeledes, som det synes, den portugisiske Lov art. 421. Vistnok taler denne alene om *força major* under Postforsendelsen; men herved er neppe ment Andet end enhver uundgaaelig og uforudseelig Kasus. Den spanske Lov art. 484 tillægger ligeledes sædvanlig Kasus Virkning i et enkelt meget praktisk Tilfælde, nemlig naar ved den oversøiske Vexeltrafik de to med forskjellige Skibe afsendte Exemplarer begge ere forsinkede ved Uheld. De hos Borchardt I. S. 559 i Noten nævnte spanske Bestemmelser angaa vistnok ogsaa sædvanlig Kasus, at dømme efter Udtrykkene i den spanske Text i Noten II, 478.

sin Pligt, kastedes over paa Trassent og Endossenter og forlængede deres Heftelsestid.

3. Det er utvivlsomt, at ogsaa de nye nordiske Vexellove i Almindelighed (jfr. N. V. L. 75), ligesom den tidligere svenske Lov af 1851, lade den strenge Virkning af Vexelomgangens Ikke-Iagttagelse indtræde, uden Hensyn til, at der ikke kan tilregnes Vexelejeren nogen Skyld. Vistnok bruge de fleste af de herhen hørende Lovsteder Udtrykket »forsømme«[1]), og man kunde da maaske tro, at de skulde fortolkes paa samme Maade som de tilsvarende ældre danske og norske Lovtexter. Ved nærmere Undersøgelse vil man imidlertid finde, at disse brugte mere subjektive Udtryk (»tage Forsømmelse«, »forsømmelig«), og at den ubetingede Affattelse af den vigtigste Artikel i N. V. L. (§ 41) klart viser, at Vexelrettens Tab aldeles ikke er afhængigt af, om Vexelejeren har været forhindret fra Forevisning og Protest ved en sædvanlig individuel Kasus[2]) Ordet »forsømme« i de andre Artikler kan da ikke have nogen forskjellig Mening, men maa være brugt i neutral Betydning (som »undlade«).

Aldeles afgjørende for den Fortolkning, at Vexelloven ikke udenfor Reglerne om Mortifikation og Tabsprotest tillægger den individuelle Kasus nogen Betydning, er det, at den har fundet det nødvendigt at opstille sin Regel om den saakaldte *vis major* som en snever Undtagelsesforskrift. Om denne skal der blive handlet særskilt i den følgende §.

§ 64. (Forts.).

Moratorier og lignende overordentlige Tilfælde (*vis major*)[3]).

1. Forskjellige Landes Vexelret, der ikke som den engelsk-amerikanske tillægger den sædvanlige individuelle Kasus nogen

---

[1]) Jfr. N. V. L. 18 »forsømmes dette«; § 19 »forsømmes, hvad her er bestemt«; § 43 »forsømmer at optage Protest«; § 62 »forsømmes dette«. Den svenske Text har paa de tilsvarende Steder »*försumma*.«

[2]) N. V. L 41: »Vil Vexelejeren bevare sin Ret, — — skal han forevise« jfr. § 60: »— — svarer, saafremt Vexlen — — forevises.«

[3]) *Vis major* eller *magna* betyder i de romerske Retskilder den uovervindelige *casus*, fortrinsvis den, der skyldes Guderne eller Naturkræfterne (*vis divina*, *θεοῦ βία* fr. 25 § 6 D. 19—2 jfr. fr. 1 § 4 D. 44—7 *si majore casu, cui humana infirmitas resistere non potest, veluti incendio ruina naufragio, rem,*

undskyldende Virkning for Vexelejeren, har under Navnet *vis major (force majeure)* stillet i en Klasse for sig selv den Kasus, der ikke blot er ganske uundgaaelig, men virker i vide Kredse paa en Gang gjennem Forretningernes Stansning (f. E. Krig, Pest, Forbudslove). Dette gjælder saaledes om den franske[1]) og italienske Jurisprudents[2]), jfr. ogsaa Bremer-Resolutionen No. 17[3]). Derimod er det ved den bekjendte Dom af R. O. H. G. 21 Februar 1871 overensstemmende med næsten hele den tydske Theori fastslaaet, at D. W. O. ikke tillader nogen Undskyldning gjennem *vis major*[4]). Det Samme er udtrykkelig udtalt i den nye schweizerske Vexellov af 1881 art. 813.

2. Som antydet har da N. V. L. sluttet sig til de Vexelretter, der anerkjende *vis major* som Fritagelsesgrund for Vexelejeren. Den lader nemlig i § 92 denne beholde sin Ret, hvor det »som Følge enten af Lovbud (Moratorier og deslige) eller af den almindelige Samfærdsels Stansning eller lignende overordentlige Tildragelser (*vis major*)« bliver »umuligt« for ham at foretage en Handling, »hvoraf Vexelrettens Bevaring er afhængig«, — dog saaledes, at Præskriptionen ligefuldt løber, og at Vexelejeren ellers efter Hindringens Ophør ufortøvet maa foretage det fornødne Skridt.

3. Loven har her alene ved enkelte Exempler og forøvrigt ved noget svævende Udtryk kunnet betegne de Egenskaber,

---

quam accepit, amiserit, securus est), modsat den, der maa tilregnes andre Menneskers Vold. Den her omhandlede, vexelretslige Betydning af Udtrykket, der vistnok skyldes den nyere franske Jurisprudents, er derfor noget uegentlig. Som det vil sees af de ovenfor S. 339 meddelte Citater, bruges det dog ogsaa i nyere Vexellove i sin videre Betydning.

[1]) Spørgsmaalet er ikke afgjort af *Code*, der med Flid overlod dets Løsning til Domstolene; disse have dog altid tillagt *force majeure* Virkning; jfr. Bédarride II. No. 486 ff. (om Begrænsningen især No. 489).

[2]) Denne har fulgt den franske, jfr. Goldschmidts Zeitsch. XVIII. 629 ff.; af enkelte Domme synes det, som om man her gaar noget videre i at anerkjende Kasus.

[3]) Jfr. herom Verhandlungen des XIV deutschen Juristentages (1878) I. 204 ff. II. 100 ff. Se forøvrigt om *vis major* i forskjellige Love: Jaques Die durch die französ. Moratorie - Verfügungen hervorgerufenen Regressfragen. Wien 1872; jfr. ogsaa de i Goldschmidts Zeitschr. B. XVI—XVIII meddelte Oversigter over Literatur og Domme vedkommende Moratoriet. Se ogsaa om dette Salpius i det nysnævnte Zeitschr. f. H. XIX. 1 ff.

[4]) Jfr. Hartmann § 132; Dommen er oversat i Norsk Retstidende 1871 S. 329 ff.

der skille *vis major* fra den almindelige Kasus; den nærmere Begrænsning har den maattet overlade Domstolene. Disse maa da her søge en Vejledning i de Grunde, som have fremkaldt denne Undtagelse fra den strenge Vexelret.

Som betegnende for de »overordentlige Tildragelser«, der gaa ind under *vis major*, fremhæve Motiverne (S. 99) deres almentvirkende og vitterlige Charakter. Ved den første skille de sig fra den sædvanlige Kasus derigjennem, at de paa en Gang ramme saa Mange, at det er fundet nødvendigt at tage Hensyn til dem, — ved den sidste derigjennem, at Beviset for, at vedkommende Handling er bleven hindret alene ved den indtrufne Tildragelse, ingen Vanskelighed volder.

4. Det er især »den almindelige Samfærdsels Stansning« (afbrott i den almänna samfärdseln), som her er praktisk og vil fremkalde Tvivl, ved hvis Løsning det nævnte Synspunkt maa være vejledende. Et enkelt Jernbanetogs Opbrænden eller et Dampskibs Stranding kan under sædvanlige Forholde ikke her komme i Betragtning; dette kan ikke kaldes Stansning af »den almindelige[1]) Samfærdsel«. Heller ikke er der her den fornødne Vitterlighed, idet det meget mere vil være vanskeligt at skaffe Bevis for, at Vexlen netop er sendt med den forulykkede Post. Kun hvis den almindelige Samfærdsel mellem Afsendelses- og Bestemmelsesstedet[2]) er stanset i et mærkeligt Tidsrum, vil det baade have mere vidtrækkende skadelige Virkninger og i høj Grad lette Beviset for Vexelejeren. Naar dette Tidsrum falder sammen med det, hvori Vexlen efter almindelig Forretningsorden skulde være sendt, vil det i Regelen være vitterligt, at Hindringen for Vexelomgangens Iagttagen ligger i den indtrufne Forstyrrelse, eller vil det ialfald være let for Vexelejeren at bevise dette[3]). Hvor langt dette Tidsrum maa være, er det imidlertid vanskeligt nærmere at forklare. Den Stansning af Postgangen,

---

1) I det første Udkast stod »offentlige« Samfærdsel; men for skarpere at fremhæve, at ikke hverdagslige Uheld maatte komme i Betragtning, sattes ifølge den svenske Højesterets Anmærkning »almindelige« i Stedet. Jfr. Betænkning p. XVI.

2) At Bud ved extraordinære Foranstaltninger, f. E. Brevduer, Luftballoner, kan komme frem, hindrer ej Tilværelsen af *vis major*; thi Saadant kan ej kaldes »almindelig Samfærdsel«.

3) Jfr. Evaldsen S. 300.

som indtræder i Krigstilfælde, vil i Almindelighed ingen Tvivl efterlade. Derimod vil den Forstyrrelse, som fremkaldes af Naturhindringer, f. E. Oversvømmelser, Snefog paa Jernbanelinier, Drivis, som oftest være saameget kortvarigere, at Spørgsmaalets Afgjørelse her let vil blive tvivlsom. En Stansning af Postgangen paa 2—3 Dage bør nu her ialfald ikke komme i Betragtning; thi den er ikke længere end, at dens Virkning gjerne opvejes ved Protestfristen, idet det kan forlanges af Vexelejeren, at han ikke sender Brevet afsted i yderste Øjeblik. Anderledes staar vistnok Sagen, naar f. E. i Egne, der ellers have daglig Jernbane- eller Dampskibsfart, en hel Uge er gaaet tilspilde ved Stansningen. I en Tid, da man er bleven saa vant til i det hele Forretningsliv at stole paa disse Samfærdselsmidlers regelmæssige Gang, vil en saadan Forstyrrelse — det forudsættes, at ikke andre sædvanlige Befordringsmidler ere tilvejebragte — virke som »en overordentlig Tildragelse«.

Under særegne Omstændigheder, nemlig hvor der kun er Postforbindelse forholdsvis faa Gange om Aaret, f. E. paa Island, vil vel endog et enkelt Dampskibs Undergang regnes lige med »den almindelige Samfærdsels Stansning«. Derimod kan dette neppe siges, hvor der, som nu paa Finmarken, er ugentlig Dampskibsfart.

5. Blandt de Hindringer, som frembringe *vis major*, har N. V. L. 92 særlig fremhævet »Lovbud (Moratorier o. desl.)«. Herved sigtes der navnlig til fremmede Lovbud. Thi forsaavidt en saadan Lov med tilbagevirkende Kraft ligeoverfor ældre Vexelforpligtelser kan gives inden Landet — hvad der ikke er muligt i Norge (Grdl. § 97 jfr. 95)[1]) — vil det i Regelen være klart af Loven selv, at den opretholder Regressen ligeoverfor indenlandske Vexelskyldnere. Det er derhos Spørgsmaalet om det franske Vexelmoratoriums Virkning i andre Lande, der forklarer, at N. V. L. 92 særlig omhandler dette Tilfælde[2]).

6. Et saadant fremmed Vexel-Moratorium kan være af forskjelligt Indhold. Det kan saaledes dels ved Siden af den Udsættelse, der gives Akceptanten og hans Garanter i samme Land, tillige forbyde Optagelse af Protest før Prolongationens

---

[1]) Jfr. Aschehoug Norges off. Ret III. S. 136.
[2]) Jfr. Motiver S. 98—9.

Udløb; dels kan Protest ligefuldt staa aaben[1]). I det første Tilfælde er det klart, at Moratoriet har gjort det umuligt at iagttage Vexelomgangen i Forhold til indenlandske Regresskyldnere. I det andet Tilfælde, hvor Protests Optagelse til Vexlens egen Forfaldstid formelt er mulig, er det derimod et mere tvivlsomt Spørgsmaal, om N. V. L. 92 er anvendelig. Dets Besvarelse afhænger af, om en saaledes optagen Protest under disse Omstændigheder kan ansees som gyldig, da det i modsat Fald ogsaa her paa Grund af Moratoriet har været umuligt at iagttage en lovlig Vexelomgang. Der sees dog ingen tilstrækkelig Grund til ikke ogsaa i dette Tilfælde at tilkjende Protesten sædvanlig Gyldighed. Den kan nemlig ikke heller her ansees som en tom Form, der kun beviser, hvad der allerede paa Forhaand er vitterligt, — at et Moratorium er givet, og at Akceptanten selvfølgelig benytter sig deraf. Thi det er ikke saa selvfølgeligt, at Akceptanten gjør dette. Om end de allerfleste paa Grund af den økonomiske Tilstand, der har fremkaldt Moratoriet, maa eller ville skyde sig ind under det, kan det dog let hænde, at ikke faa blandt den store Mængde, som der her gjerne er Tale om, frivillig — f. E. af Hensyn til den udenlandske Kredit eller paa Grund af sit Mellemværende med Trassenten — indfrie Vexlen til dens egentlige Forfaldstid. Og Forevisning med Protest ved denne er derfor ingenlunde hensigtsløs. Men kan gyldig Protest saaledes trods Moratoriet foregaa, har det altsaa ikke været umuligt paa lovlig Maade at foretage den til Vexelrettens Bevarelse fornødne Omgang, og Vilkaarene for Anvendelsen af N.V.L. 92 ere ikke tilstede, idet det ogsaa maa fremhæves, at denne § gjør et stærkt Skaar i den strenge Vexelrets Grundsætninger, og at man derfor er saameget mindre berettiget til uden tilstrækkelig[2]) Grund at fortolke den udvidende. — I denne Forbindelse maa det tillige mindes, at man i et beslægtet Tilfælde, ved den frivillige Pro-

---

[1]) Man synes ved første Øjekast at have Exempel paa begge Tilfælde i det franske Vexelmoratorium 1870—1 til de forskjellige Tider, idet det nemlig først ved et Dekret af 14 Novbr. 1870 blev forbudt at optage Protest i Frankrige i den Tid, for hvilken Vexelforpligtelsen var forlænget, jfr. Jaques l. c. S. 49. Imidlertid ser det ud, som om Protest *de non solutione* faktisk heller ikke har været optagen i den første Tid; jfr. Norsk Retst. 1871 S. 333, Goldschmidt Zeitsch. XVIII. 632—3.

[2]) Jfr. herimod Evaldsen S. 367—8.

longation, hvor Akceptantens Forpligtelse heller ikke er forfalden, og hvor han endnu sikrere kan formodes at ville benytte sig af Udsættelsen, dog utvivlsomt kan og maa optage Protest til den oprindelige Forfaldstid.

Man kunde maaske imidlertid fra en anden Kant ville søge at svække dette Resultat. Mellem den frivillige Prolongation, som ovenfor er inddragen i Sammenligningen, og den nødvendige Prolongation, der indeholdes i Moratoriet, er der netop for Regresskyldnerne en væsentlig Forskjel. Den frivillige Prolongation har kun Virkning paa Forholdet mellem vedkommende Skyldner (Akceptanten) og Vexelejeren, idet saaledes den Endossent (Trassent), der efter optagen Protest ligeefter Forfaldstid har maattet betale til denne, strax kan søge Regres hos Akceptanten uden Hensyn til Prolongationen, medens derimod den indenlandske Endossent eller Trassent, der som Følge af en Moratorielov i fremmed Land har indfriet Vexlen, ligesaalidt som Vexelejeren selv vilde kunne faa Betaling før Moratoriets Udløb hos den fremmede Akceptant. Fordringen om, at den formelle Adgang til Forevisning og Protest i det fremmede Land i dette Tilfælde skal benyttes, vil altsaa i Virkeligheden gaa ud over de indenlandske Regresskyldnere. Disse ville i Regelen da komme til at bære hele Byrden, idet de strax maa taale Regres, men paa sin Side ikke kunne gjøre denne gjældende. Det synes da langt naturligere og mod dem retfærdigere paa den ene Side at anse dem vedblivende forpligtede, uagtet Protest ikke optages, paa den anden at tilstaa dem Ret til at være frie for Regres under Moratoriets Levetid. Paa denne Tanke synes netop N. V. L. 92 bygget.

Ved denne Betragtning gaar man imidlertid udenfor Lovanvendelsens Grænser. Loven har aldeles ikke taget Hensyn til, hvad der kan være billigt ligeoverfor Regresskyldnerne, undtagen forsaavidt som den har villet bidrage til at frembringe en ensartet Regel om Vexelrettens Bevarelse i de forskjellige Lande[1]). Den har kun villet opretholde Vexelejerens Ret i Tilfælde af virkelig Umulighed, og hvor denne ikke er tilstede, har den aldeles ikke undersøgt, om det vilde være bedre for Endossenterne og Trassenten at gaa frie for muligt Regreskrav

---

[1]) Jfr. Motiver S. 98.

indtil Moratoriets Ophør end at betale strax mod at vente med sin Regres til Akceptanten. Det skal derhos bemærkes, at det stemmer bedre med Vexelgarantiens Charakter og hver enkelt Vexelforpligtelses Selvstændighed at lade Følgerne af Moratoriet i dette Tilfælde, hvor Protest er mulig, gaa ud over Regresskyldnerne end at lade Vexelejeren lide derfor.

7. Ved Fortolkningen af D. L. 5. 14. 23 og N. L. 5. 13. 21 antoges det ligesom endnu i den franske Ret[1]), at *vis major* ogsaa hindrer Præskriptionens Løb. Dette er ikke Tilfældet i den nye nordiske Vexelret, idet N. V. L. 92 udtrykkelig har undtaget Præskriptionen fra sit Omraade. Hvor *vis major* ogsaa har hindret Optagelse af Protest, løber Præskriptionen ligefuldt fra Vexlens oprindelige Forfaldsdag, idet ifølge N. V. L. 77 og 78 denne og ikke Protestdagen i det Hele er Udgangspunktet for Præskriptionens Beregning. Gjennem den her omhandlede Undtagelse er der altsaa sat en Grænse for Varigheden af *vis major*'s Virkning ligeoverfor Regresskyldnerne.

8. N. V. L. 92 har kun erklæret *vis major* undskyldende for Vexelejeren, hvor den Handling, der er bleven forhindret, er fornøden til selve Vexelrettens Bevarelse. Den har derimod ikke gjort nogen Undtagelse fra den strenge Ret, hvor Undladelsen kun har Skadeserstatning til Følge, saaledes som nu ved Notifikationen. Heller ikke kan man her slutte saaledes, at, siden Loven har gjort den videregaaende Undtagelse, maa heri ogsaa være indbefattet den mindre. Thi det er netop Størrelsen af den Skade, som vilde opstaa for Mangfoldige, om Vexelrettens Tab ligefuldt skulde indtræde i dette Tilfælde, der her er Lovgrunden, og denne bortfalder, naar Følgen kun er en Skadeserstatningspligt.

Dette gjælder dog kun, hvor Hindringen har rammet Notifikationen alene, saasom hvor Postgangens Stansning paa Grund af en imidlertid begyndt fiendtlig Indesluttelse har gjort det umuligt at afsende Notifikationsbrev. Hvis derimod *vis major* allerede har forhindret Protesten selv, bortfalder vistnok Notifikationspligten som Akcessorium med Hovedforpligtelsen.

9. Naar *vis major* er ophørt, maa Vexelejeren, om han vil bevare sin Ret, ufortøvet foretage, hvad der paalaa ham, saasom sende Vexlen til Paakrav eller til Sigt (N. V. L. 19), optage

[1]) Bédarride II. No. 738.

Protest o. s. v. Ligesom Vexelejeren i det Hele har Bevisbyrden i dette Forhold, maa han ogsaa bevise, at han har hastet saa meget som muligt efter Hindringens Ophør.

10. Den ved N. V. L. 92 Vexelejeren givne Udsættelse med Vexelomgangen maa rigtignok nødvendigvis forlænge Vexelskyldnerens Heftelse, men kan derimod ikke forøge dens Omfang. Dette finder særlig sin Anvendelse paa Rentepligten. Har Vexelejeren paa Grund af Samfærdslens Stansning og lignende Naturbegivenheder ikke kunnet foretage Protest i rette Tid, kan han ikke under Regressen som sædvanlig kræve Renter fra Forfaldstid, men først fra den senere Protest. Dette er vistnok en indskrænkende Fortolkning af N. V. L. 50, men en selvfølgelig Indskrænkning. Thi den i N. V. L. 50 omhandlede Rente er en Erstatning for Misligholdelse, og om en saadan kan der ikke være Tale, hvor Vexelejeren selv er *in mora*, jfr. ogsaa N. V. L. 36. Har Forhalingen sin Grund i et Moratorium, vil derimod Vexelejeren i Regelen ligefuldt faa Rente fra Forfaldsdag. Moratoriet vil nemlig selv i Almindelighed udtrykkelig gjøre Gjælden rentebærende for Akceptanten fra den oprindelige Forfaldsdag, og da Regresskyldneren altsaa her — modsat det forrige Tilfælde jfr. N. V. L. 36 — maa kunne faa Godtgjørelse hos Akceptanten for Rente fra Forfaldstid, er der ingen Grund til ikke her ligefrem at anvende N. V. L. 50[1]).

§ 65.

Almindelige Bemærkninger om Tab af Vexlen.

1. Det er allerede i det Foregaaende forklaret, at Vexlens Tab, selv hvor det er fremkaldt ved ulykkelig Hændelse, ikke fritager Vexelejeren fra Vexelomgangens strenge Overholdelse. Selv om Vexlen f. E. er gaaet til Grunde sammen med hele den øvrige Post ved et Jernbanetogs Brand, maa Vexelejeren ligefuldt sørge for Forevisning og Protest til Forfaldstid paa det fremmede Sted. Kun hvis den Hændelse, der har forvoldt Tabet, tillige har Egenskaben af *vis major* (f. E. det fuldstændige Forlis

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 369—71; jfr. ogsaa Norsk Retstidende 1875 S. 84—5.

af et Postdampskib paa Island), giver N. V. L. 92 ham en Udsættelse[1]).

2. Imidlertid er dog Lovgivningen paa forskjellige Maader kommen Vexelejeren til Hjælp for at lette ham de Vanskeligheder, som Vexelomgangens Iagttagelse volder ham efter Vexlens Tab. Disse Hjælpemidler ligge dels i den allerede forhen fremstillede Ret til Vexelduplikater, dels i Mortifikationsvæsenet. Her skal da først undersøges, hvilke Veje staa Vexelejeren aabne, naar hans Vexel er bortkommen før Indfrielsen, uden at Tilfældet kan bringes ind under N. V. L. 92.

3. Her maa der først sondres, eftersom den bortkomne Vexel er akcepteret eller ikke. Er den tabte Vexel ikke akcepteret, kommer det an paa, om det er en Solavexel eller et Duplikat. I sidste Tilfælde vil Ejeren kunne faa Akcept og Betaling efter hvilketsomhelst andet Exemplar, og selv om saadant ej før er udstedt, har han efter det før Forklarede Ret til at kræve det, hvis det overhovedet er muligt at istandbringe det. Ligeledes kan han, om han har tabt det Exemplar, der udviser hans Hjemmel, faa et andet, som maatte være i Behold, eller det paany udstedte Exemplar udfyldt med egenhændige Endossementer.

Saafremt derimod den tabte Vexel er en Sola, kan ikke uden Videre et nyt Vexelbrev kræves udstedt. Det er nemlig muligt, at den tabte Vexel er kommen til godtroende Tredjemand, der har fuld Ret til at kræve Betaling efter N. V. L. 39 jfr. 76, og at han efter optagen Protest hos Trassatus vender sig med Regres mod Formændene, medens de ligefuldt vilde vedblive at hefte for det nye Vexelbrev. Her kommer imidlertid N. V. L. 74 Vexelejeren til Hjælp, naar Mortifikationsproces er indledet, idet §en isaafald hjemler Ret til mod Sikkerhedsstillelse at kræve nyt Vexelbrev af Trassenten.

4. Har allerede Vexlen været protesteret *de non acceptatione* og man vil nøje sig med Sikkerhedsregres, da staar denne efter N. V. L. 25 og 26 (jfr. 30) ligefuldt aaben, om end Vexlen er tabt og altsaa ikke kan udleveres. Men denne Ret bortfalder igjen, hvis ej lovlig Vexelomgang bliver iagttagen paa Forfaldsdag (N. V. L. 28)[2]).

---

[1]) Jfr. dog hermed Evaldsen S. 304, første Note.
[2]) Jfr. Evaldsen S. 305.

5. Er Vexlen allerede akcepteret, kommer Vexelejeren ingen Vej med et andet Duplikat eller Vexelbrev; han maa efter almindelige Regler have selve det akcepterede Exemplar tilstede paa Forfaldsdag, hvad enten det nu er for at faa Betaling af Akceptanten eller for kun at optage Protest som Vilkaar for Regres *de non solutione*. Ogsaa her kommer imidlertid N.V.L. 74 Vexelejeren til Hjælp ligeoverfor Akceptanten selv, naar Mortifikation er indledet.

6. Saafremt det vides, hos hvem den tabte Vexel er, ligger det nær at vindicere den. Dette kan være overflødigt, idet Vexlen muligvis ikke kommer paa godtroende Haand og man varsler Trassatus, for at han ikke skal betale til urette Mand; imidlertid hjælper man sig da, som oven forklaret, hvor der er Ret til nyt Exemplar. Da man alligevel sjelden kan være tryg, vil det være det Sikreste at anlægge Vindikationssag; om Betingelserne herfor handles tildels i N. V. L. 76.

7. De forskjellige Fremgangsmaader, hvorved man efter det Foregaaende kan komme til sin Ret trods Tabet af Vexlen, kunne medtage saamegen Tid, at Vexelretten imidlertid gaar tabt. For at hindre dette har Loven i § 75 opstillet en egen Tabsprotest, hvis Optagelse i enkelte Tilfælde skaffer Vexelejeren Tid til at foretage de fornødne Skridt (jfr. N. V. L. 74).

Om disse forskjellige Tilfælde og Hjælpemidler skal der blive særskilt handlet i det Følgende.

§ 66.

Vindikation af Vexlen.

1. Er Vexlen tabt eller paa anden Maade bortkommen, men der dog vides, paa hvis Haand den er, kan Ejeren tilbagesøge den fra Besidderen; hertil haves dog ingen Vexelret i strengere Forstand, idet det kun kan ske i den civile Rettergangs Former. Paa samme Maade kan Vexlen tilbagesøges i Kraft af Ejendomsretten, naar den vel ikke er bortkommen, men afhændet gjennem en mangelfuld Viljeserklæring.

2. Ejerens Vindikationsret ligeoverfor Vexlen er imidlertid ikke ubegrænset. Som paa et tidligere Sted forklaret har Loven (§ 39) af Hensyn til Omsætningens Sikkerhed fundet det

fornødent i Forhold til Trassatus at behandle som Ejer den, der har en udvortes udadlelig Adkomst. Kvittering af en saadan Indehaver ansees som fuldt befriende, og den, der alligevel viser sig at være den virkelige Ejer, kan ikke kræve ny Betaling. Paa en lignende Maade har Loven afgjort Spørgsmaalet om Vindikation. Rigtignok tale ikke saa stærke Grunde til Fordel for den, der skuffet af den ydre Adkomst har modtaget Vexlen til Eje, som for den, der ved Forfaldstid i god Tro har betalt til urette Mand. Thi Modtagelse af en Vexel er en frivillig Handling, der dog tillader Undersøgelse af Adkomstens Rigtighed, medens Trassatus paa Forfaldstid ikke kan tage sig Udsættelse, hvis Protest skal undgaaes. Ikke destomindre vilde den ubegrænsede Vindikationsret ligeoverfor godtroende Besidder af Løsøre, der ellers i Regelen er tilladt i dansk og norsk Ret og som før N. V. L. ogsaa har været anset gjældende ved Vexler, der ikke lød paa Ihændehaveren eller vare endosserede *in blanco*[1]), lidet stemme med Vexelhandlens Tarv. Skulde Vexelmodtageren ikke kunne stole paa Adkomstens udvortes Rigtighed, men trods sin gode Tro være udsat for Vindikation, vilde Vexelomsætningen i høj Grad lammes; disse Papirer ere altfor talrige, og den hele Vexelrørelse kræver for megen Hurtighed til, at der i Almindelighed før Kjøbet af en Vexel kan blive anstillet Undersøgelse om, hvorvidt der er skjulte Mangler ved Adkomsten. Loven beskytter derfor, ligesom Trassatus mod fornyet Paakrav, den Ihændehaver mod Vindikation, der besidder Vexlen med saadan Adkomst, som i N. V. L. 39 er forklaret (se ovenfor § 41), forudsat at han ikke ved Erhvervelsen har været i ond Tro eller har handlet med grov Uagtsomhed. Dette er som antydet en Afvigelse fra den danske og norske Rets Regler om Vindikation af Løsøre, men stemmer i det Væsentlige med, hvad der i svensk Ret ogsaa ellers er gjældende[2]).

Om hvad der forstaaes ved god Tro og grov Uagtsomhed, maa der i det Hele henvises til Forklaringen ovenfor S. 195 f. Dog er man vel berettiget til at stille Fordringerne til Agtsomhed noget større ligeoverfor Vexelerhververen end ligeoverfor

[1]) Jfr. Matzen nordisk Tingsret S. 124, 143, Hindenburg S. 127, Motiver S. 82. Særlig om Gjældsbreve se Aagesen Indl. til d. d. Formueret S. 671 ff. og især 820 ff.

[2]) Motiver S. 82—3, Matzen nordisk Tingsret S. 143—4.

Trassatus, da hin gjerne har bedre Tid til Undersøgelse f. E. af Sælgerens Identitet med sidste Endossatar[1]).

Det vil altsaa sees, at en Ihændehaver, der ligeoverfor Trassatus behandles som Vexlens Ejer (ɔ: en ifølge N. V. L. 39 legitimeret Besidder), selv let kan blive frakjendt Vexlen, fordi han trods sin udvortes gode Adkomst er i *dolus* eller *culpa*. Det er kun den godtroende Besidder, der er beskyttet ligesaa stærkt som den godtroende Betaler og som kan sammenlignes med denne. — Den ikke legitimerede Besidder er, selv om han maatte være i et Slags god Tro, altid udsat for Vindikation[2]).

3. Er Vexlen imidlertid indfriet af Trassatus fra en, ikke efter N. V. L. 76 beskyttet, ulovlig Besidder, synes der vistnok ikke at være Føje til at nægte Vindikation[3]); men som oftest vil den ikke hjælpe til Noget. Den rette Ejer har nemlig da, hvis Vexlen ikke har været akcepteret, kun i Behold et civilt Erstatningssøgsmaal mod Besidderen og efter Omstændighederne mod Trassatus. Hvorvidt Betaling alligevel kan fordres med Vexelret hos Akceptanten, er afhængigt af, hvorvidt denne har holdt sig N. V. L. 39 efterrettelig ved Indfrielsen (jfr. ovenfor S. 195). — Ligeledes haves der kun et civilt Erstatningskrav, naar den ondtroende Besidder har afhændet Vexlen til En, fra hvem den efter N. V. L. 76 ikke kan vindiceres[4]).

4. Hvilken Legitimation der udkræves af »den, fra hvem Vexlen er bortkommen«, for at kunne vindicere Vexlen, omtaler Loven ikke, og dette maa derfor blive at afgjøre efter Vexelrettens øvrige Grundsætninger samt almindelige Bevisregler. Og

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 308, Aagesen Indledning S. 634—5, Borchardt No. 699.
[2]) Jfr. Thöl § 172 (312).
[3]) Jfr. dog Hindenburg S. 128—9.
[4]) I den schweizerske Vexellov art. 790 er den her omhandlede Fordring paa saadan Besidder særskilt nævnt. Den schweizerske Lov, som forøvrigt i det Hele slutter sig langt nærmere til D. W. O. end N. V. L., har ogsaa ellers i dette Emne flere særegne Forskrifter. Dens art. 791 giver saaledes den, der har tabt en Vexel, Ret til hos Dommeren at faa en Kjendelse, der forbyder Trassatus at betale Vexlen og bemyndiger ham til at deponere Vexelsummen paa Forfaldsdag. Saafremt Vexlens Besidder er kjendt, skal dog dette Forbud hæves, hvis Vexelejeren ikke inden en vis ham forelagt Frist anlægger Vindikationssag (art. 792). Kommer Vexlen frem under Mortifikationssagen, maa Klageren ogsaa inden en vis Tid anlægge Vindikationssag; ellers gives Vexlen tilbage til dens Besidder og det nævnte Forbud til Trassatus hæves (art. 800).

efter disse maa den, der vilde været fuldt legitimeret efter N. V. L. 39, om Endossementet til Besidderen tænkes borte, og som beviser, at Vexlen er ham frakommen uden at være forsynet med dette Endossement, være berettiget til Vindikation, naar Besidderen har været i ond Tro eller har vist Uagtsomhed ved Erhvervelsen og ej kan afsvække Vindikantens Ejendomsbevis[1]).

§ 67.

Mortifikation af Vexlen. Den ved Mortifikationssagens Anlæg for Vexelejeren erhvervede Ret.

1. Er en Vexel bortkommen, kan dens Ejer faa den mortificeret. Dette er forudsat i N. V. L. 73, som imidlertid herom forøvrigt henviser til Regler udenfor Vexelloven. Disse findes for Sverige, hvor man ikke ellers kjender Mortifikation, i Promulgationsloven af 7 Maj 1880 § 3 (jfr. forhen S. L. 70), medens de i Danmark og Norge[2]) ere fælles for alle Gjældsbreve og andre Dokumenter, hvortil Rettigheden paa lignende Maade er knyttet[3]).

2. Lovens Kilder tale kun om Mortifikation af akcepterede (og egne) Vexler (S. L. 70, D. W. O. 73). N. V. L. har derimod ikke begrænset Adgangen til Mortifikation saaledes[4]). Vistnok vil, naar Vexlen ikke har været akcepteret, i Almindelighed nyt Duplikat kunne kræves, idet det af Vexelerklæringerne kun er Akcepten, som ikke kan kræves gjentagen paa Duplikatet uden Mortifikation, og hvor der kan skaffes et nyt lige godt Exemplar, er Mortifikation ikke paa sin Plads. Men stundom kan dog nyt Duplikat ikke fordres, fordi det er en Solavexel, eller ikke tilvejebringes, f. E. paa Grund af Trassentens Død. Og her er ifølge N. V. L. 73 og 74 og de om Mortifikation ellers

---

[1]) Jfr. Thöl l. c.

[2]) For Norge se L. 6 Marts 1869. I Danmark hvile Mortifikationsreglerne dels paa Bevillingspraxis, dels og især paa Frdn. 7 Februar 1823. Jfr. Gram Formueret II. 1. 352 ff., Hallagers Obligationsret ved Aubert I. S. 133 ff.

[3]) Til denne Forskjel i de 3 Landes Forhold til Mortifikationen udenfor Vexler sigte de forskjellige Udtryk i den svenske Text af § 73: »på sätt derom särskildt stadgas« og i den dansk-norske: »de om Mortifikation ellers givne Regler«.

[4]) Jfr. Motiver S. 77—8. Den nye schweizerske Lov tillader derimod Mortifikation af enhver bortkommen Vexel; den indeholder ogsaa Reglerne om Fremgangsmaaden ved Mortifikationen (794—798).

gjeldende Regler[1]) Adgang til Mortifikation ogsaa af den ikke akcepterede Tratte.

3. Naar Vexlen er bleven mortificeret, har den, som har erhvervet Mortifikationsdommen, Ret til at kræve Betaling af Akceptanten (Udsteder af egen Vexel), som om Vexlen aldrig havde været til, eller med andre Ord efter Reglerne for mundtlig Gjæld. Han kan ogsaa, om Vexlen ej er præjudiceret kræve ny Tratte udstedt og ny Akcept tegnet paa denne (eller ny Egen-Vexel udstedt). Men om han uden nyt Vexelbrev kan anlægge Vexelproces mod Akceptanten, kan synes tvivlsomt. Det kan indvendes, at denne Rettergangsmaades Hurtighed først og fremst kræver Tilstedeværelsen af en Vexel som Grundlag for Søgsmaalet og Bevis for dets Rigtighed, og Mortifikationen har vistnok skaffet væk den Hindring for Betalingen, som laa deri, at den gamle Vexel ej kunde faaes tilstede, — derimod ikke erstattet selve Tabet, ikke frembragt den Klarhed i Gjælden, som alene Dokumentet selv kan tilvejebringe. Alligevel er § 1 i de danske og norske Vexelproceslove byggede paa Forudsætningen om Adgang til Vexelproces ved mortificerede Vexler[2]), og den norske V. P. L. § 6 viser, at ialfald i Norge er denne Adgang ikke afhængig af, hvorvidt der fremsættes Indsigelse mod Gjældens Tilværelse. Heller ikke i den svenske Promulgationslov synes der at være nogen afgjørende Hindring for Vexelproces mod Akceptanten ved den mortificerede Vexel[3]) (jfr. ogsaa S. L. 71). Det ligger forøvrigt udenfor nærværende Skrifts Opgave at gaa nærmere ind paa dette processuelle Spørgsmaal.

4. Har den mortificerede Vexel været protesteret, spørges der ogsaa, om Betalingsregres kan gjøres gjældende blot i Kraft af Mortifikationsdommen og Protesten ligeoverfor de Vexelskyldnere, hvis Forpligtelse efter Vexlen er paa det Rene. Mod at antage dette tale ganske stærke Grunde. Loven har aldeles ikke, saaledes som om Akceptantens Forpligtelse, talt om Trassents og

---

[1]) Jfr. især den svenske Promulgationslov § 3 sammenlignet med S. L. 70.

[2]) Jfr. norsk Justitsdept. Foredrag i Oth. Prop. 1880 No. 19 S. 2, det danske Justitsminist. Bem. S. 4. Især fremgaar dette af Modsætningen mellem den danske Fdn. 1825 § 69 »Vexlens Indfrielse« og D. V. P. L. § 1 »Vexlens Betaling«, der netop er valgt for at aabne Adgang til Vexelproces ved mortificerede Vexler. Jfr. ogsaa Motiver S. 78—9.

[3]) Ogsaa i Preussen tillades Vexelproces i dette Tilfælde; jfr. Borchardt No. 674 a. Jfr. derimod Thöl S. 713.

Endossenters Pligt til at indfrie den mortificerede Vexel, og da synes Hovedregelen i N. V. L. 54, hvorefter Regresskyldneren kan gjøre Vexlens Udlevering til Vilkaar for Indfrielsen, at maatte anvendes ogsaa her. Herved er dog at mærke, at Akceptantens Pligt til at betale den mortificerede Vexel i N. V. L. 74 mere er forudsat som flydende af Mortifikationens almindelige Begreb end positivt udtalt. Ialfald i Danmark og Norge vilde denne Akceptantens Forpligtelse alligevel følge af de om Mortifikation i Almindelighed gjældende Regler. Og da N. V. L. 74 i det Hele henviser til disse, maa det i de to nævnte Lande antages, at da ogsaa de Øvrige, for hvem Vexlen er et Gjældsbrev, maa betale efter Mortifikationsdommen uden at kunne stille Vexlens Udlevering som Vilkaar. N. V. L. 54 maa altsaa her begrænses af den almindelige Civilret. Hvorvidt det Samme vil blive antaget i Sverige, hvor man som nævnt ej kjender Mortifikation udenfor Vexelretten, er derimod langt mere tvivlsomt. I Danmark og Norge ere neppe heller Vexelproceslovene til Hinder for, at Regressen gjøres gjældende i Vexelprocessens Former, ialfald naar ikke Forpligtelsens Tilværelse nægtes[1]).

5. Har den bortkomne Vexel ikke før været protesteret, vil en Mortifikationssag i Almindelighed ikke kunne tilendebringes, forinden Vexelretten er præjudiceret, — ofte endog først, naar den er præskriberet ligeoverfor Andre end Akceptanten. N. V. L. 74 har derfor i Lighed med sine Kilder aabnet Adgang til allerede, naar Stevning i Mortifikationssagen er forkyndt, mod Sikkerhedsstillelse at kræve den forfaldne Vexels Betaling af Akceptanten (og Udstederen af egen Vexel), — ved domicilierede Vexler dog naturligvis kun under Forudsætning af, at ikke Vexelretten ligeoverfor ham er tabt paa Grund af N. V. L. 43[2]). Den danske og norske V. P. L. §§ 1 jfr. norsk V. P. L. § 6 aabne ogsaa her Adgang til Vexelproces, hvad der forklares af de Bevisligheder, som maa skaffes tilveje, før Bevilling til Mortifikationsstevnings Udfærdigelse meddeles[3]). Lignende turde Forholdet være i Sverige.

---

[1]) Se for den her udtalte Mening Motiver S. 80 (jfr. dog Betænkning p. XV, hvor Tvivl er udtalt, især for Sveriges Vedkommende) og dansk Justitsmin. l. c. Se derimod Maurer i Krit. Viertelj. XXI. 356 og Evaldsen S. 304—5.

[2]) Heller ikke det civilretslige Krav efter N. V. L. 93 kan i dette Tilfælde gjøres gjældende mod Akceptanten; jfr. Evaldsen S. 299—300, Borchardt No. 679.

[3]) Jfr. Oth. Prop. No. 19 S. 7. Se ogsaa Borchardt No. 674 a.

Mod den akcepterende Nødsadressat og Intervenient kan denne Ret ikke gjøres gjældende, da deres Betalingspligt forudsætter Regresret, hvilken i dette Tilfælde er udelukket ved Vexlens Tab[1]). Derimod maa Domiciliatus, hvor Vexelejeren ej foretrækker at holde sig til Akceptanten selv, være pligtig til at betale ligesaavel som Mandanten[2]), dog saaledes, at man selvfølgelig ligesaalidt her som ellers har nogen Vexelret mod ham.

6. Den, som ifølge N. V. L. 74 har den ovenfor forklarede Adgang, er den, »der godtgjør sin Ret til at oppebære Betalingen«[3]). Beviset maa da føres paa anden Maade end ved Vexlen, f. E. ved Erklæring fra tidligere Vexelejere, og vil vel i Almindelighed falde sammen med de Legitimationer, der i dansk og norsk Ret maa tilvejebringes for at faa Tilladelse til at udfærdige Mortifikationsstevningen. Dommeren i det Vexelsøgsmaal, som den her omhandlede Ret maatte fremkalde, er imidlertid ikke bunden af den administrative Prøvelse af Bevislighederne[4]).

7. Den her forklarede Ret maa bortfalde, naar en ifølge N. V. L. 39 legitimeret Besidder melder sig med Krav, da Betaling ej kan nægtes ham af Akceptanten. Har denne allerede betalt Vexelejeren mod Sikkerhedsstillelse, bør han ikke betale den nye Fordringshaver frivillig, men modtage Søgsmaal og give Vexelejeren Procesvarsel, for at han om muligt kan vindicere Vexlen hos Besidderen, idet Sikkerheden ogsaa maa hefte for den Erstatning for Mora, der maa betales denne, om han alligevel bliver den vindende[5]).

8. Ligeoverfor Trassent og Endossenter kan selv mod Sikkerhedsstillelse ingen Betaling kræves, saalænge Vexlen ikke er mortificeret[6]). Derimod har den samme N. V. L. 74 givet Ret til af Trassenten at kræve udfærdiget nyt Vexelbrev mod den samme Sikkerhedsstillelse, som Akceptanten kan fordre. Noget nyt Endossement kan dog i dette Tilfælde ikke kræves tegnet paa det nye Vexelbrev af de ældre Endossenter. Det nye Vexelbrev maa derfor

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 299.

[2]) Jfr. Motiver S. 78; jfr. dog Evaldsen S. 300.

[3]) At ikke Ordet »Vexelejer« her er brugt, kommer vistnok af, at andre Personer paa Grund af N. V. L. 76 kunne være blevne Vexelejere.

[4]) Jfr. Evaldsen S. 300—1.

[5]) Jfr. Thöl S. 705.

[6]) Jfr. Motiver S. 79, Borchardt No. 680. — Den Ret til uden Sikkerhedsstillelse at kræve Deposition af Vexelsummen, som D.W.O. 74, jfr. dansk Fdn.

forsaavidt blive forskjelligt fra det foregaaende — forudsat at dette har været forsynet med Endossementer — at det stiles umiddelbart til Vexelejeren eller til Trassentens Ordre med hans Endossement *in blanco*[1]). Den her ligeoverfor Trassenten tilstaaede Ret, der er ny i N. V. L., kan i Danmark og Norge ikke gjøres gjældende ved Vexelproces; anderledes maaske i Sverige (jfr. ovenfor S. 309).

9. Det maa fastholdes, at det nye Vexelbrev kun er at behandle som et nyt Exemplar af samme Vexel. Har det tabte Vexelexemplar været akcepteret, kan der ikke paa det nye Vexelbrev for sig alene kræves ny Akcept eller Betaling. Har det tabte Exemplar derimod ikke været akcepteret og Forfaldstid endnu ikke er kommen, kan der hos Trassatus kræves saavel Akcept som Betaling mod det nye »Vexelbrev« og, saafremt den ej erholdes, efter optagen Protest søges Regres hos Trassenten, men, forsaavidt Betalingsregres angaar, ikke hos Endossenterne, som derimod efter Protest *de non acceptatione* selvfølgelig ogsaa her ere forpligtede til at stille Sikkerhed[2]).

10. Den Sikkerhed, som Akceptant eller Trassent kan kræve, skal stilles for den Sum, Vexelejeren fordrer betalt hos den Førstnævnte, eller for hvilken den Sidste udsteder nyt Vexelbrev. Forøvrigt maa der om Sikkerhedens Art henvises til, hvad der ovenfor S. 255 er forklaret om den Sikkerhed, der kan kræves efter N. V. L. 25—27. — Den her omhandlede Sikkerhed bortfalder, naar Vexlen er mortificeret, eller Trassentens og Akceptantens Ansvar efter den bortkomne Vexel paa anden Maade[3]) er ophørt.

11. De særegne Begunstigelser, som i N. V. L. 74 ere tillagte Mortifikationssags Anlæg, fremkalde det Spørgsmaal, om Reglerne for Mortifikation ved Vexler kunne anvendes, hvor Vexlens Besidder vides og Vindikationssøgsmaal altsaa er muligt. Spørgsmaalet maa imidlertid besvares nægtende. Vel er der ikke fra Vexellovens egen Side Noget til Hinder derfor, da den i

---

1825 § 65, hjemlede Vexelejeren i dette Tilfælde ligeoverfor Akceptanten, er ikke optagen i N. V. L. Retten til at opnaa Betaling eller Deposition er i Schweiz gjort afhængig af Dommerens Kjendelse (art. 799).

[1]) Jfr. Motiver S. 79—80, Evaldsen S. 296.

[2]) Jfr. Motiver S. 79—80, Evaldsen S. 296—9.

[3]) Som Exempel herpaa kan anføres, at Mortifikation bliver nægtet, fordi en godtroende Besidder (N. V. L. 76) melder sig under Sagen med Vexlen, men paa den anden Side denne imidlertid er præjudiceret eller præskriberet. Jfr. hermed Evaldsen S. 301—3.

Almindelighed siger, at en bortkommen Vexel kan blive mortificeret, og Kapitlets Overskrift, jfr. §§ 73 og 76, viser, at ogsaa Vexler, som ere komne ud af sit rette Løb, men hvis Besidder kjendes, regnes til »bortkomne Vexler«. Men da der med Hensyn til Betingelserne for Mortifikation i det Hele er henvist til den øvrige Lovgivning, maa dennes Indhold være afgjørende. Og det maa siges at stride ganske mod dens Forudsætninger at anvende Mortifikation i et saadant Tilfælde. For ikke at lægge formegen Vægt paa enkelte Udtryk i herhen hørende Love[1]) maa det navnlig fremhæves, at Mortifikationssagen indledes med en Ediktalstevning, stilet til den mulige Indehaver og ikke forkyndt for nogen Enkelt, og denne Stevnemaade er uforenelig med den Kjendsgjerning, at Sagen, saaledes som i dette Tilfælde, i Grunden er rettet mod en bestemt Person[2]).

§ 68.

Om Tabsprotest.

1. Selv den Ret, som N.V.L. 74 har tilstaaet Ejeren af den tabte Vexel, kan blive unyttig paa Grund af Vexlens Præjudicering i den ofte ikke ganske korte Mellemtid, som ialfald i Danmark og Norge kan hengaa, inden man faar Mortifikationsstevning forkyndt. N.V.L. 75 har derfor, for saavidt muligt at hindre dette, givet et Middel til at bevare den nævnte Ret, idet §en i dette Øjemed hjemler Optagelse af en Protest, i Anledning af Vexlens Tab, før Udløbet af den Frist, inden hvilken Vexlen efter almindelige Regler skulde være forevist eller protesteret.

2. Det er kun den i § 74 mod Trassenten og Akceptanten givne Ret, som paa denne Maade opretholdes. Ligeoverfor Tras-

[1]) Norsk L. 6 Marts 1869 § 2 bruger Udtrykket »forkomme«, hvilket synes at udelukke det Tilfælde, at Besidderen kjendes.

[2]) Saavidt vides, nægtes ogsaa altid Bevilling til Mortifikation, naar Ansøgningen oplyser, at det tabte Dokuments Besidder kjendes. Men hvis Ansøgningen Intet oplyser, kan det naturligvis hænde, at Mortifikationsstevning bliver udtagen, skjønt Besidderen i Virkeligheden vides. Det maa forøvrigt antages, at Dommeren saavel i Mortifikationssagen som i den Sag, der maatte blive rejst mod Trassent eller Akceptant med Hjemmel af N.V.L. 74, maa nægte Paastanden Medhold, hvis det bliver oplyst, at Besidderen kjendes. Jfr. Kjøbenhavns Hof- og Stadsrets Dom af 8 Aug. 1881, hvorved Mortifikationsdom nægtedes i et Tilfælde, hvor den, der havde faaet Bevilling, selv fremlagde vedkommende Obligation under Mortifikationssagen. Den schweizerske Lov art. 793 siger udtrykkelig, at Mortifikationssags Anlæg er afhængig af, at Besidderen er ukjendt.

senten er det altsaa kun Retten til at kræve nyt Vexelbrev, som reddes fra Præjudicering. Saafremt Tabsprotesten er optagen saa sent, at det nye Vexelbrev ikke kan erholdes betimelig nok til i rette Tid at blive protesteret hos Trassatus, er al Vexelret ligefuldt tabt i Forhold til Trassenten ikke mindre end i Forhold til Endossenterne[1]).

Ligeoverfor Akceptanten faar den i § 75 omhandlede Tabsprotest kun Betydning ved domicilierede Vexler, for at hindre Præjudice af Vexelretten mod Akceptanten. Ved andre Vexler ophører jo Akceptantens Forpligtelse først ved Præskription, og til at stanse denne kan Tabsprotesten ikke tjene, ligesaalidt som den her lettelig vil trænges.

3. Den i § 75 omhandlede Tabsprotest har derfor liden praktisk Betydning. Ganske anderledes vilde det have været, om den overensstemmende med det første Udkast havde faaet Magt til at stanse al Præjudice. Men denne udstrakte Forlængelse af Vexelretten selv ligeoverfor Endossenterne blev funden betænkelig[2])

4. Tabsprotesten maa optages hos den Samme, hos hvem den almindelige Protest skulde været optagen (Trassat, Domiciliat)[3]). Om Protesten skal der gives samme Underretning, som i §§ 45—47 er forklaret, til Trassenten eller Akceptanten.

Protestens Betydning bortfalder ved Mortifikationsstevnings Forkyndelse. Det maa vel ogsaa antages, at dens Evne til at bevare den her omhandlede Ret ophører, hvis der tages Forsømmelse fra Vexelejerens Side i Henseende til Mortifikationen[4]).

---

[1]) Vexelbrevet kan dog blive nyttigt som en Anvisning; jfr. Evaldsen S. 306.

[2]) Jfr. Motiver S. 80—82, Bet. p. XIII—XV.

[3]) Jfr. Motiver S. 81—2.

[4]) Den her omhandlede Protest har, navnlig i sin første Skikkelse (Motiver S. 80—2), sit Forbillede i den fransk-belgiske Vexelrets Regler, om end disse ogsaa frembyde væsentlige Forskjelligheder. Ifølge *Code de comm.* (der ej kjender Mortifikation) art. 151—3 kan en tabt akcepteret Vexel kræves betalt efter Handelstribunalets foreløbige Kjendelse mod et andet Exemplar og Sikkerhedsstillelse, og, hvad enten den er tabt eller ikke, kan en foreløbig Kjendelse erhverves for, at Betaling endog uden Legitimation ved et andet Exemplar erholdes mod Sikkerhedsstillelse, naar Bevis for Ejendomsretten til den tabte Vexel føres af Bøgerne. Vægrer Trassatus sig i disse Tilfælde for Betaling, kan Vexelejeren bevare sine Rettigheder ved en Protest, der notificeres som en almindelig Protest *de non solutione*. Den belgiske Lov art. 43 tillader at optage denne Protest uden foregaaende Kjendelse eller Kaution.

ELLEVTE KAPITEL.

Om Virkningen af Vexelrettens Tab. Den præskriberede og præjudicerede Vexel.

---

§ 69.

Vexelrettens Tab og den almindelige Virkning deraf.

1. I hvilke Tilfælde Vexelretten tabes ved Præskription, tiltrænger ikke nærmere Omtale.

Derimod skulle her under Et nævnes de Tilfælde, hvori Vexlen tabes paa Grund af Vexelomgangens Forsømmelse.

Dette indtræder nemlig:

a) ved Forsømmelse af Forevisning til Akcept i de i N.V.L. 18 (jfr. 56) og 19 omhandlede Tilfælde.

b) Ved Forsømmelse af Forevisning til Betaling ved Forfaldstid og af Protest inden Protestfristens Udløb, — det Sidste dog under Forudsætning af, at Protest ikke er frafaldt (N.V.L. 41—44).

c) Ved Forsømmelse af Forevisning for Nødsadressater og Æresakceptanten, efter N.V.L. 62 jfr. 56 og 60.

d) Ved Forsømmelse af Protest for nægtet Udlevering af Duplikat efter N.V.L. 70; jfr. ogsaa ved Kopier N.V.L. 72.

Alt under Forudsætning af, at Vexelejeren ikke er undskyldt ved det i N.V.L. 92 omhandlede Forhold.

2. Om Vexelretten er tabt, er det dermed ikke sagt, at den er tabt ligeoverfor alle Vexelskyldnere. Den indbyrdes Uafhængighed mellem Vexelforpligtelserne lader ofte den ene bestaa, om den anden bortfalder. Navnlig viser dette sig ved Præskriptionen, da Vexelretten tabes særskilt ligeoverfor hver Enkelt.

23*

Derimod har den præjudicerende Kjendsgjerning i Almindelighed samme Virkning ligeoverfor Alle undtagen Akceptanten (ved den domicilierede Vexel ogsaa overfor denne). Imidlertid er det dog ikke vanskeligt at finde Exempler paa, at en Vexėl kan være præjudiceret ligeoverfor nogle og dog samtidig have sin fulde Kraft ligeoverfor andre Vexelskyldnere. Dette er saaledes Tilfældet, naar Vexlen ikke er forevist inden den i N.V.L. 19 omhandlede, af en Endossent opstillede, kortere Frist, men vel inden den i Loven fastsatte Tid, eller naar enkelte Endossenter have frafaldt Protest efter N.V.L. 42 og Protest derefter er undladt, eller naar lovlig Forevisning og Protest vel er skeet hos Trassaten, men ikke hos en af en senere Endossent tegnet Nødsadressat; jfr. ogsaa N.V.L. 72. I disse og lignende Tilfælde gjælder, hvad der nedenfor siges om den efter Tabet levnede Ret, kun ligeoverfor de enkelte Vexelskyldnere, i Forhold til hvem Vexelretten er tabt.

3. Præskription og Forsømmelse af Vexelomgangen i de nævnte Tilfælde har da den Virkning, at Vexelretten er aldeles tabt ligeoverfor vedkommende Vexelskyldner. Ingen af de særegne Rettigheder, som tilsammen udgjøre Vexelretten, kan altsaa længere gjøres gjældende af Vexelejeren. Dette gjælder ogsaa om en saadan udenfor selve Vexlen liggende Ret som det Pant eller Forløfte, der er stillet i Kraft af Sikkerhedsretten ifølge det femte Kapitel (jfr. N.V.L. 28 i. f.). Ogsaa andet (civilretsligt) Pant og Forløfte, der maatte være stillet for Vexelforpligtelsen, bortfalder maaske i Regelen[1]).

4. At Vexelretten er tabt, kommer især til Syne deri, at der ikke længer kan anlægges Vexelsag efter Dokumentet. Dette er selvsagt, naar Indstevnte enten nedlægger Indsigelse eller udebliver, forudsat i sidste Tilfælde, at Adgangen til Indsigelsen er klar af Dokumenterne; Vexelsagen maa da blive at afvise[2]). Saafremt derimod Indstevnte møder uden at nedlægge Indsigelse mod Vexelsagens Fremme, skjønt Præskriptionen eller Præjudice-

---

[1]) Jfr. nedenfor S. 372. Om hvorvidt der paa en præskriberet eller præjudiceret Vexel kan tegnes nye gyldige Vexelforpligtelser (Endossement, Akcept), se ovenfor §§ 29 og 38 (S. 179).

[2]) I denne Henseende er der ingen Forskjel mellem dansk-norsk og svensk Proces; jfr. nordisk Retsencykl. IV. 2. 54.

ringen er aabenbar, (f. E. fordi Protest mangler eller er for sildig optagen, uden at N. V. L. 42 kan paaberaabes), er Dommerens Stilling mere tvivlsom[1]).

Klart er det vistnok i dansk og norsk Ret, at, hvis Forligsmægling er forsømt, maa Sagen her blive at afvise. Heller ikke kunne Parterne alene ved sin Vedtagelse binde Dommeren til at iagttage de særegne Pligter i dansk V. P. L. § 6, jfr. norsk V. P. L. § 7. Omvendt ere enkelte af de til Vexelprocessen knyttede Fortrin klarligen af den Art, at de kunne vedtages af Parterne; jfr. saaledes dansk og norsk V. P. L. § 8.

Tvivlsommere er derimod det vigtigste hidhørende Spørgsmaal, nemlig om Parterne gjennem sin Taushed under den paa Grundlag af den præjudicerede Vexel anlagte Sag kunne vedtage, at alene Vexelindsigelserne skulle paakjendes under denne Sag, medens det skal være Indstevnte forbeholdt under en anden Sag til Regres at forfølge de andre Indsigelser (V. P. L. § 3). Dette Spørgsmaal afhænger nemlig igjen af, om Parterne antages at være raadige over *exceptio rei judicatæ*, eller om denne af Dommeren skal gjøres gjældende *ex officio*. Antages det Første, hvad man er tilbøjelig til i Norge, er der Intet til Hinder for den nævnte Fremgangsmaade. Antages derimod det Sidste, saaledes som det i senere Tid i Almindelighed er Tilfældet i Danmark[2]), staar derimod Sagen anderledes.

Efter svensk Ret bør det maaske helst antages, at Vexelsagen i dette Tilfælde ikke bliver at afvise, saalænge den er anlagt for en kompetent Domstol.

Nærmere at indgaa paa dette Spørgsmaal er der her ikke Stedet til.

Klart maa det i hvert Fald være, at en efter Vexelrettens Tab truffen Overenskomst om, at Vexlen skal være at anse som lige kraftig, ingen Betydning har, naar Vexelsag derefter anlægges, idet Indstevnte ligefuldt kan forlange denne afvist. Vexelret kan ikke vedtages uden i de lovlige Former, og er den engang tabt, kan den ikke opfriskes uden ved Udstedelse af ny Vexel.

Om hvorvidt der efter Vexelrettens Tab er levnet noget civilt Søgsmaal, skal blive undersøgt i den følgende §.

---

[1]) I Tydskland antages Dommeren forpligtet til *ex officio* at afvise Vexelsag i dette Tilfælde; jfr. Domme af R. O. H. G. 25 Septb. 1872 og 27 Januar 1874, hos Borchardt No. 507, Thöl S. 797, Grawein S. 39, 173—4.

[2]) Jfr. Nellemanns ordinære Civilproces 3dje Udg. S. 903—4.

§ 70.

Om det civile Søgsmaal, der er levnet efter Vexelrettens Tab. Berigelsesklagen.

1. De gamle Vexellove hvilede paa den Opfattelse, at Vexelforpligtelsen var en med særegne Rettigheder udrustet civil Obligation, eller at Vexlen var et forstærket Gjældsbrev. Konsekventsen heraf var, at, naar Vexelretten var præskriberet eller præjudiceret, var det blot den særegne *rigor cambialis*, der var tabt, og Vexlen gik kun over til et simpelt Gjældsbrev, der var ligesaa forbindende for Alle, der havde paategnet det, som hvert andet Gjældsbrev[1]). Et godt Udtryk for dette Standpunkt har man i Christian V.s D. og N. L.s Vexelret, der saavel ved Præjudice som ved Præskription kun lod Vexelretten tabes og det saavel ligeoverfor Endossent som Trassent, idet det maa erindres, at der dengang i Almindelighed kun forekom et Endossement[2]).

I Norge har dette for de præskriberede Vexlers Vedkommende været gjældende Ret ligetil 1 Januar 1881, idet endog Endossenterne ere vedblevne at hefte som efter et almindeligt Gjældsbrev indtil Indtrædelsen af den civile Præskription (20 Aar). I Danmark blev Regelen forandret allerede ved Fdn. 18 Maj 1825 § 73, der fratog den præskriberede Vexel »al Kraft og Gyldighed«, saaat Vexlen ikke mod nogen Vexelskyldner kunde anvendes som simpelt Gjældsbrev, hvad der dog ikke hindrede, at Vexelejeren kunde falde tilbage paa det tidligere underliggende Forhold, som havde fremkaldt Vexlen[3]).

For de præjudicerede Vexlers Vedkommende gik derimod den fælles dansk-norske Fdn. 26 Novbr. 1731 i sin Uvilje mod Vexlers Misbrug til den modsatte Yderlighed af Lovbogen, idet den syntes at fratage Vexelejeren ogsaa ethvert civilt Søgs-

---

[1]) Jfr. Hartmann S. 444, 503.

[2]) D. L. 5. 14. 14 og 23, N. L. 5. 13. 12 og 21. Den sidste Artikels Fortolkning er sikker, jfr. Hallagers Obligationsret I § 100. Den førstes Fortolkning har paa Grund af Anordn. 1681 c. VI. § 16 været anseet tvivlsom (Hurtigkarl II. 2. 162), men neppe med Føje, idet endog denne Artikel rettest maatte forstaaes saaledes, at kun Vexelretten tabtes.

[3]) Jfr. Hindenburg S. 91 og 132 ff.; Evaldsen S. 372.

maal[1]). Den danske Fdn. 18 Maj 1825 §§ 35 og 56 og den norske Lov 20 Aug. 1842 § 4 fulgte derimod en Middelvej, idet de lod Vexelejeren tabe »al Ret« mod Endossenterne, men gav Vexlen Egenskab af et »simpelt Gjældsbrev« ligeoverfor Trassenten, medmindre denne ved Forsømmelsen havde lidt Tab i sit Mellemværende med Trassatus, i hvilken Henseende der dog var den Forskjel mellem dansk og norsk Ret, at denne lod Trassenten have Bevisbyrden for Tabet, om han vilde slippe Ansvaret, — hin derimod nærmest paalagde Vexelejeren Bevis for, at Tab ikke var lidt[2]).

2. Den nyere Vexellovgivning har forladt Opfattelsen af Vexlen som et forstærket Gjældsbrev. Erkjendelsen af Vexlens formale Væsen har ledet til den Grundsætning, at med Vexelretten er i Regelen al Ret falden bort. Skal noget Søgsmaal derefter kunne anstilles, maa det ikke i nogen Henseende, ikke engang ligeoverfor Trassenten, bygges paa Vexlen som et Gjældsbrev, men paa et selvstændigt Grundlag. Et saadant Søgsmaal er imidlertid anerkjendt saavel i den franske som i den tydske Vexelret, — i denne under Navn af Berigelsesklagen.

Berigelsessøgsmaalet gik fra D. W. O. 83 over i den svenske Vexellov af 1851 § 96, dog med den Forskjel, at D. W. O. kun hjemler det mod Trassent og Akceptant, idet Endossenterne ere udtrykkelig undtagne, medens den svenske Lov tilstaar det ligeoverfor enhver Vexelskyldner, som gjennem Fordringens Bortfalden vilde gjøre en Vinding til Vexelejerens Skade. Den svenske Lovs Regel er gaaet over i N. V. L. 93[3]).

3. Den præskriberede og præjudicerede Vexel har altsaa

---

[1]) Fortolkningen var dog noget omtvistet, jfr. Hurtigkarl II. 2. 154 og Ørsteds Haandbog V. 261—2 og 265, jfr. ogsaa Storthfrh. 1842. VII. 305—6.

[2]) Væsentlig samme Regel som i den forhenværende norske Ret, saavel for præskriberede som for præjudicerede Vexler, gjælder endnu i den russiske Vexellov (art. 617 og 637).

[3]) I Frankrig (*Code de comm.* art. 168 ff.) og Belgien (art. 61, 62) maa Trassenten for at blive fri for Vexelsøgsmaal (der dog i processuel Henseende ikke er forskjelligt fra et civilt Gjældssøgsmaal) bevise, at der var Dækning hos Trassatus (jfr. Wächter I. 155); Virkningen af Forsømmelsen bortfalder ligeoverfor den Endossent eller Trassent, som senere har modtaget den til Vexlens Betaling bestemte Kapital. — Den engelske Ret er ligeoverfor Trassenten af lignende Indhold. — Den finske Lov er som den svenske af 1851; dennes Regel er i det Væsentlige stemmende med den preussiske Landret. — Den ungarske (§ 90) og schweizerske Lov (art. 813) slutte

efter N. V. L. 93 ikke længere nogensomhelst Betydning som civilt Gjældsbrev. Ikke engang ligeoverfor Trassenten kan man derpaa grunde noget Krav paa Vexelsummens Betaling. Loven har vistnok udtalt, at Vexelejeren ikke er udelukket fra som almindelig Gjældsfordring at indtale hos Vexelskyldneren, hvad denne vilde blive beriget med paa hans Bekostning, hvis ethvert Krav bortfaldt. Men dette Berigelsessøgsmaal maa støttes paa ganske andre Beviser end Vexlens Tilværelse.

Alligevel er ikke Vexlen aldeles uden Betydning for den i N. V. L. 93 hjemlede Fordring. Loven tilsteder nemlig kun Vexelejeren denne Ret. Dette forudsætter, at der har været en fra først af gyldig Vexel[1]), idet der ved andre Vexler naturligvis heller ikke kan være Tale om Vexelrettens Tab; allerede af denne Grund maa altsaa Vexlen haves tilstede eller dens Gyldighed paa anden Maade bevises, om Benægtelse deraf fremkommer. Men dernæst er det kun Vexelejeren, som kan anstille Søgsmaalet. Hermed menes den, der var Vexelejer paa det Tidspunkt, da Vexelrettens Tab indtraadte, og hvem dette var, maa afgjøres efter almindelige vexelretslige Regler (jfr. N.V.L. 39). Benægtes Sagsøgerens Egenskab af Vexelejer, maa han altsaa fremskaffe Vexlen, en af ham erhvervet Mortifikationsdom eller andet Bevis (f. E. gjennem en bekræftet Afskrift af den tabte Vexel) for, at han (eller hans Hjemmelsmand) ved det nævnte Tidspunkt har været Vexelejer i Lovens Forstand[2]). Derimod er ikke heller selve Berigelseskravet knyttet til Vexlen som Gjældsbrev. Er Legitimationen tilvejebragt, kan ikke Vexelskyldneren gjøre Vexlens Udlevering til Vilkaar for Betalingen. Kravet maa derfor ogsaa i Henseende til Cession behandles efter Reglerne om mundtlige Fordringer[3]).

---

sig til den tydske, dog saaledes, at den sidste ikke udtrykkelig udelukker Søgsmaal mod Endossenterne. — Det første Udkast til N. V. L. havde sluttet sig nærmere til den ældre danske Ret, idet der ikke var opstillet noget Berigelsessøgsmaal, men den præjudicerede Vexel betingelsesvis beholdt Gyldighed som Gjældsbrev mod Trassent og Akceptant. Dette blev imidlertid forandret i Henhold til den svenske Højesterets Anmærkning; jfr. Motiver S. 99 ff. og Betænkning p. XVII. og S. 57.

[1]) Jfr. Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 831 a.

[2]) Jfr. Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 831 b og c; Hoffmanns Samling I. 355 ff., se ogsaa Evaldsen S. 374.

[3]) Jfr. Dom af R. O. H. G. 12 Novbr. 1873 hos Borchardt No. 831 b, hvor

4. Hvad der efter N. V. L. 93 kræves som Grundlag for Berigelsessøgsmaalet, er altsaa, at Vexelskyldneren vilde blive beriget til Vexelejerens Skade, om ethvert Krav bortfaldt.

Det sidste Vilkaar er det, der fremkalder de færreste Vanskeligheder. At Vexelejeren har lidt Skade ved Præskription eller Præjudice, er i Almindelighed en ligefrem, nødvendig Følge af denne. Han har ikke faaet den Sum, som var ham tilsikret til Gjengjæld for den givne Valuta, og selv om han ingen saadan har ydet, fordi Vexlen var erhvervet ved en Gave, saa ligger der dog et Tab for ham deri, at han er gaaet glip af en med Rette ventet Fordel (*lucrum cessans*). Det er ogsaa klart, at, hvis Vexelskyldneren virkelig vilde vinde en Berigelse gjennem Vexelrettens Tab, saa vindes den netop paa Vexelejerens Bekostning, hvormange Endossementer der end maatte skille denne f. E. fra Trassenten. Som Følge heraf er Vexelejeren for at vinde et Berigelsessøgsmaal ikke pligtig at føre noget særskilt Bevis for denne Side af Forholdet. Meget mere maa Vexelskyldneren have Bevisbyrden, om han paastaar, at Vexelejeren ikke har lidt noget Tab paa Grund af særegne, uregelmæssige Omstændigheder i det enkelte Tilfælde, f. E. fordi han har erhvervet Vexlen ved Svig.

5. Ulige vanskeligere stiller sig det andet Vilkaar for Berigelsessøgsmaalet, — at vedkommende Vexelskyldner vilde beriges, om ethvert Krav forfaldt.

Det er fornemmelig Trassenten, som der i denne Henseende vil blive Tale om, og de Forhold, som her komme i særlig Betragtning ved Berigelsessøgsmaalets Afgjørelse, ere Valuta og Dækning.

Trassenten vil i Almindelighed have faaet Valuta enten ved ligefrem Modtagelse af en saadan ved Vexlens Udstedelse eller gjennem det ældre Retsforhold, som maatte have affødt Vexlen. Dette er dog ikke altid Tilfældet; Trassenten har maaske solgt Vexlen paa Kredit uden at have kunnet erholde Kjøbesummen.

Selv om man imidlertid opstiller en Formodning for, at Valuta er modtagen[1]), er det ikke dermed sagt, at Trassenten

det er antaget, at Endossement efter Vexlens Præskription ikke kan overføre den foregaaende Endossatars Berigelseskrav. Ialfald i dansk og norsk Ret vilde man dog vel anse dette som Bevis for almindelig Cession af Fordringen. Jfr. ovenfor S. 143.

[1]) Den sædvanlige Valutaklausul kan ikke støtte en saadan Formodning, medmindre den er mere detailleret, f. E. »Valuta i Varer«; den er nemlig ellers

vilde beriges, om intet Krav kunde rejses mod ham efter Vexelrettens Tab.

Valutaen opvejes nemlig ofte af Dækningen. Saafremt ikke Vexlen er trukken paa Kredit, vil den Trassatus, der ikke har betalt Vexlen, sidde inde med Dækning i en eller anden Form, — Penge, Værdipapirer, modtagne Varer eller en ældre Forpligtelse, til hvis Inddragning Vexlen er trukken. Er den modtagne Dækning bleven Trassatens Ejendom, saa har Trassenten til Gjengjæld erhvervet en Fordring paa ham, saalænge han ej har indfriet Vexlen. Men dermed er det ingenlunde givet, at der foreligger en Berigelse trods Dækningen; thi dette er aldeles afhængigt af Trassatens Vederheftighed. Ligger derimod Dækningen, saaledes som det særdeles hyppig er Tilfældet, i en ældre Gjæld, hvori Trassatus stod til Trassenten, f. E. hvor Vexlen er trukken for at inddrage en skyldig Kjøbesum, staar Sagen noget anderledes. Trassenten har her allerede før Vexelforholdet havt en Fordring paa Trassatus, og hvis denne ikke i Mellemtiden er bleven mindre vederheftig, vil Trassenten være beriget ved Vexelforholdet, om Vexelejeren intet Krav skulde have paa ham.

Disse forskjellige Forhold maa da haves for Øje, naar der spørges om Bevisbyrden med Hensyn til Berigelsen. Det i N.V.L. 93 omhandlede Søgsmaal er visselig ikke undergivet andre Bevisregler end dem, der gjælde for Handelssager i Almindelighed. Men da det særlige materielle Forhold dog altid øver sin Indflydelse, skulle her nogle Antydninger gives om Bevisbyrden i dette Tilfælde.

Nægter saaledes Trassenten at være beriget, fordi han ikke har modtaget Valuta, maa han, fordi dette er det sjeldnere Tilfælde, ialfald frembringe Sandsynlighed herfor[1]); dog paalægges vel Bevisbyrden rettest Vexelejeren, saafremt han er første Vexelmodtager og saaledes selv har lettest for at bevise Ydelse af Valuta.

Paastaar Trassenten derimod, at han ingen Berigelse vil vinde ved Vexelrettens Tab, fordi han ved Vexelejerens Forsømmelse har lidt Skade i sit Mellemværende med Trassatus, da

altfor forslidt til her at have nogen Beviskraft. Jfr. ogsaa Borchardt No. 835, 8.

[1]) Jfr. dog Dom af R. O. H. G. 11 Januar 1878 hos Wächter I. 153—4.

kunde det synes, som om Sagsøgeren i Regelen maatte have Bevisbyrden, fordi Dækningsforholdet stiller sig saa forskjelligt i de enkelte Tilfælde, at der her ingensomhelst almindelig Formodning kan opstilles i den ene eller anden Retning[1]). Alligevel vilde det neppe være rigtigt at antage en saadan Regel for Bevisbyrden, der i de allerfleste Tilfælde vilde være det Samme som at udelukke Berigelsessøgsmaalet. Vexelejeren har nemlig intet Kjendskab til Forholdet mellem Trassent og Trassat og vil ofte have vanskeligt for her at skaffe Bevisligheder tilveje. Anderledes er Tilfældet med Trassenten; han kan med Lethed oplyse, om Dækning er given, og hvori den bestaar. Det Naturlige er derfor at paalægge ham at tilvejebringe ialfald et Sandsynlighedsbevis, naar han paastaar, at Trassatus har faaet Dækning. Det Samme gjælder, om han erklærer at have lidt Tab ved Forsømmelsen, fordi hans Fordring paa Trassatus imidlertid er bleven usikker, dog saaledes, at Bevisbyrden her vendes om, hvis der er hengaaet længere Tid siden Forfaldsdag, og Trassatus ved Berigelsessøgsmaalets Anlæg vitterlig er uvederheftig[2]).

6. Ligeoverfor Akceptanten ved præjudicerede Domicilvexler stiller Forholdet sig forsaavidt ligesom ved Trassenten, som hans Berigelse oftest vil bestaa deri, at han selv har modtaget Dækning, men ingen saadan har sendt Domiciliatus. Men det vil dog blive langt sjeldnere, at nogen virkelig Berigelse kommer Akceptanten til Gode, da Trassenten paa sin Side her gjerne har en Tilbagesøgningsret mod ham paa Grund af Vexlens Ikke-Betaling[3]). Der turde derfor her være Føje til at paalægge Vexelejeren Bevisbyrden[4]). Det Samme gjælder saameget mere ligeoverfor den Akceptant, hvis Vexelforpligtelse er præskriberet, da der her er gaaet saa lang Tid hen siden Forfaldsdag.

Mod Æres- eller Nøds-Akceptanten finder Berigelsessøgsmaal ligesaavel Sted som mod enhver anden Vexelskyldner[5]).

---

[1]) Jfr. Thöl § 102 (238) S. 382—3, Hartmann S. 512, Domme hos Borchardt No. 835, 1; se ogsaa svensk H. R. D. 1 Juni 1874 hos Welin S. 146 ff.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 375; se ogsaa Betænkning p. XVII—XVIII.

[3]) Er Trassenten selv Vexelejer, hvad der vistnok ikke er saa sjeldent i dette Forhold (jfr. ovenfor S. 219), falder hans Tilbagesøgning af Dækningen sammen med Berigelsesklagen efter N. V. L. 93.

[4]) Anderledes maaske ligeoverfor Udstederen af en egen-domicilieret Vexel.

[5]) Anderledes efter D. W. O. 83, der kun nævner Akceptant og Trassent; jfr. Hartmann S. 514.

7. Endossenterne ville kun undtagelsesvis vinde en Berigelse til Vexelejerens Skade derved, at de ganske gaa fri for Tiltale. Den Vinding, som de i Almindelighed beholde, f. E. ved at have faaet større Valuta for Vexlen, end de have givet, ligger nemlig i selve Forholdets Natur og kan ikke frembringe nogen Berigelse paa Vexelejerens Bekostning. Det er alligevel urigtigt, at D. W. O. og enkelte andre Love udelukke ethvert Berigelsessøgsmaal ligeoverfor Endossenterne. Det er nemlig ikke vanskeligt at paavise Exempler paa virkelig Berigelse af dem til Vexelejerens Skade. De mest praktiske Tilfælde ville være, at Vexlen er trukken for Remittentens (første Endossents) Regning, og navnlig, at en egen Vexel endosseres af Vexeltageren; denne vil i Virkeligheden ofte i dette Forhold være at ligestille med Trassenten[1]).

8. Mod Trassat, Domiciliat og den, for hvis Regning Vexlen er trukken, kan intet Berigelsessøgsmaal anstilles fra Vexelejerens Side. Hvorvidt han har noget andet Søgsmaal mod dem, er afhængigt af andre Omstændigheder, f. E. om han har faaet overdraget Trassentens Fordring paa Trassatus eller faar gjort Arrest og senere Exekution i den hos denne beroende Dækning[2]).

9. Ligesom det ved Spørgsmaalet om, hvem der er berettiget til den i N. V. L. 93 hjemlede Fordring, kun kommer an paa, hvem der er Vexelejer ved det Tidspunkt, da Vexelretten tabtes, og ikke spørges efter, hvem der var Kreditor i det underliggende Forhold, saaledes kan der heller ikke være Spørgsmaal om noget tidligere Tidspunkt, naar det gjælder at afgjøre, om Berigelse har fundet Sted ved Vexelrettens Tab[3]). Forsaavidt Vexelejeren har Bevisbyrden, er det altsaa paa dette Tidspunkt, han maa rette sin Opmærksomhed. Paa den anden Side forudsætter imidlertid Berigelseskravet, at Formuen fremdeles ved dettes Fremsættelse er forøget gjennem Vexelrettens Tab. Er den tidligere forhaandenværende Vinding senere gaaet tabt, da er Fordringens Grundlag borte, og dette gjælder, selv om saadant Tab er Vexelskyldneren tilregneligt, medmindre det er skeet under Bevidsthed om Forpligtelsen ligeoverfor Vexelejeren. Af denne Grundsætning er der lejlighedsvis allerede ovenfor gjort en An-

[1]) Jfr. Thöl § 102 (238) Note 13; se ogsaa Evaldsen S. 375—6.

[2]) Jfr. ovenfor S. 126. I den schw. L. § 813 er Berigelsessøgsmaal udtrykkelig hjemlet ogsaa ligeoverfor de nævnte Personer.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 374—5.

vendelse, naar Trassenten paastaar, at hans Fordring paa Trassatus i Anledning af Dækningen er bleven usikker efter Vexlens Præjudice. Men det Samme gjælder i andre Tilfælde, saasom naar Vexelskyldneren paastaar, at den modtagne Valuta senere er gaaet tabt. Beviset for, at saadant senere Tab er indtraadt, paahviler som oven antydet naturligst Vexelskyldneren[1]). Er meget lang Tid forløben siden Vexelrettens Bortfalden, kan der dog ikke stilles strenge Fordringer til dette Bevis; stundom vil vel endog da Bevisbyrden for, at Tabet ikke er indtraadt, paalægges Vexelejeren[2]).

10. Berigelseskravet kan ifølge selve N. V. L. 93 kun gjøres gjældende i den civile Rettergangs Former som et almindeligt Gjældssøgsmaal og er heller ikke udrustet med de Fortrin, der tilkomme Søgsmaal efter Gjældsbrev. Det kan anstilles, saalænge ikke den almindelige civile Præskriptionsfrist er udløben.

11. Det har i Tydskland været omtvistet, hvorledes det i D. W. O. 83 (N. V. L. 93) omhandlede Søgsmaal rettest opfattes, — om det bør henføres til de saakaldte *condictiones sine caussa*, hvis eneste Søgsmaalsgrund er den uhjemlede Berigelse paa Andres Bekostning[3]), — eller om det egentlig har et andet Grundlag, men alene i sit Omfang ligner de egentlige Berigelsesklager, nemlig forsaavidt som Søgsmaalets Gjenstand kun er det, hvormed Vexelskyldneren er bleven beriget[4]). Den sidste Mening synes at være bleven den herskende[5]).

Hvad nu Opfattelsen af det i N. V. L. 93 hjemlede Søgsmaal angaar, da kunde der synes at være saameget mindre Føje til heri at se nogen ægte Berigelsesklage, som denne overhovedet, ialfald i dansk og norsk Ret, idetmindste er meget lidet kjendt,

---

[1]) Jfr. Hartmann S. 512.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 375—6.

[3]) Jfr. herom Windscheid Pandekten II. §§ 421 ff.

[4]) Jfr. den hos Thöl § 102 anførte Literatur.

[5]) Se navnlig Præmisserne til en hos Hoffmann II. 15 meddelt R. O. H. G. Dom af 29 April 1873 (jfr. ogsaa Borchardt No. 831), hvor der siges, at efter den almindelige og rigtige Mening er »Berigelsesklagen« i D. W. O. 83 ikke en civil *condictio*, men en til Berigelsens Omfang indskrænket Levning af Vexelfordringen; herfor paaberaabes foruden historiske Grunde de Ord i D. W. O. 83: »so bleiben dieselben dem Inhaber des Wechsels nur soweit, als sie sich mit dessen Schaden bereichern würden, verpflichtet.« Jfr. dog ogsaa Hartmann S. 508.

maaske endog aldeles ikke, og Formodningen ikke kan være for, at man her har villet indføre noget Nyt. Paa denne Betragtning kan der dog ikke lægges nogen afgjørende Vægt. Det fremgaar allerede af Lovens Forarbejder, at man har været sig bevidst her at opstille en Søgsmaalsgrund, der i hvert Fald var temmelig fremmed, om den end heller ikke antoges at være ganske ukjendt[1]). Lovtexten selv indeholder desuden ikke, saaledes som D. W. O. 83, nogensomhelst Antydning til, at den der hjemlede Ret opfattes som en Levning af Vexelfordringen. Meget mere synes Affattelsen at vise, at man her kun har at gjøre med en fra Vexelretten helt forskjellig Gjældsfordring, som alene ansees at have sin Grund i Berigelsen[2]). Størst Vægt bør der dog lægges derpaa, at man for at kunne gjøre sin Ret efter N. V. L. 93 gjældende maa støtte sig paa Omstændigheder, der ikke blot ligge ganske udenfor Vexlen, men endog tildels udenfor det »underliggende Forhold«. At det er de særlige Omstændigheder ved det enkelte Vexelforhold, som her ene ere afgjørende, kommer ogsaa i højere Grad frem i N. V. L. 93 end i D. W. O. 83, da §en tillader Berigelsessøgsmaal mod Endossenterne, ligeoverfor hvem endog det underliggende Forhold selv som Bevismiddel spiller en uvæsentlig Rolle.

Det synes efter dette rigtigst — uden Hensyn til, hvorledes den i D. W. O. 83 hjemlede Klage skal opfattes — at anse den i N. V. L. 93 tilstaaede Ret som en ægte Berigelsesklage, der ikke er en til Berigelsen indskrænket Levning af Vexelfordringen, men søger sin eneste Grund i den ubeføjede Berigelse til Andenmands Skade. Dette er forøvrigt neppe heller det eneste Tilfælde, hvori Berigelsessøgsmaal kan anvendes, ialfald i dansk og norsk Ret[3]).

---

[1]) Jfr. Betænkning p. XVII. Justitskom. Indst. Storthforh. 1880. O. No. 1. S. 9. Ganske utvetydige ere dog Udtalelserne her ikke, om de end nærmest tyde paa, at man har tænkt paa en ægte Berigelsesklage.

[2]) Dette fremgaar maaske især af den dansk-norske Texts negative Udtryk: »— — er dog ikke Vexelejeren udelukket fra —« jfr. den svenske »stånde doch vexelinnehafvaren öppet — —«.

[3]) Det har af en Forfatter, der synes at indrømme, at N. V. L. 93 hjemler et virkeligt Berigelsessøgsmaal, været paastaaet, at dette er det eneste Tilfælde, hvori et saadant er tilstedeligt ialfald efter dansk Ret; jfr. Jul. Lassen Handlinger paa fremmed Formueretsomraade i romersk og dansk Ret (Kbhvn. 1880), p. XIX ff., og Samme i Forhandlinger paa det fjerde nordiske Juristmøde (Kjøbenhavn 1881). Paa den anden Side anerkjendes Tilværelsen af denne

12. Det vil af det Foregaaende sees, at Berigelsessøgsmaalet ikke væsentlig er grundet paa »det underliggende Forhold«. Heri ligger ogsaa Svaret paa det forhen (S. 74) opkastede Spørgsmaal, hvorvidt Vexelejeren, naar Vexlen er udstedt i Anledning af en ældre Fordring, kan falde tilbage paa denne og gjøre Brug af de til den knyttede særlige Rettigheder (f. E. Pant, Forløfte), efterat selve Vexelretten er tabt. Dette Svar maa nødvendigvis blive nægtende; thi selve det underliggende Forhold er uigjenkaldelig tilintetgjort ved Vexelrettens Tab. Det er ogsaa klart, at en anden Mening vilde være uretfærdig mod Skyldneren. Den, der modtager en Vexel for en ældre Fordring, har derved forpligtet sig til at iagttage Vexelomgangen for at gjøre Sit til at faa Fordringen dækket paa denne Maade. Har han ikke gjort det, er han selv Skyld i, at det af ham til Fordringens Tilfredsstillelse modtagne Middel har vist sig unyttigt, og det vilde da være ubilligt, om den gamle Fordring alligevel skulde blive staaende urokket[1]).

Et andet Spørgsmaal er det, om Berigelseskravet kan ansees som en Levning af den ældre underliggende Fordring saaledes, at det hertil knyttede Pant, Forløfte o. s. v. vedbliver at hefte derfor. Dette kan dog ikke antages. Berigelseskravet er nemlig ikke grundet paa det underliggende Forhold alene, men hovedsagelig paa andre Omstændigheder, navnlig Vexelskyldnerens Forhold til Dækningen. Der maa derfor siges i hvert Fald at være foregaaet saa store Forandringer med den Fordring, hvortil de nævnte Rettigheder oprindelig vare knyttede, at ogsaa de maa være endelig bortfaldne ved Vexelrettens Tab.

Forpligtelsesgrund i dansk og norsk Ret i større Udstrækning af Gram, Formueret II. 2. 803—5, O. Platou i norsk Retst. 1879. S. 644 ff.; jfr. ogsaa Betænkning p. XVII. Særlig med Hensyn til norsk Ret kan ogsaa mærkes Getz, om Kreditorernes Adgang til at omstøde sin Skyldners Retshandler (norsk Retst. 1881) Kap. III. § 1 No. VII, hvor Spørgsmaalet er berørt, forsaavidt angaar Konkursboets Adgang til at tilbagesøge Gaver fra godtroende Modtager (norsk Konkurslov § 42). Jfr. ogsaa den norske Justitskomites Indstilling i Storthforh. 1880. Indstl. O. I. S. 9. Nærmere Indgaaen paa dette omtvistede og dunkle Emne maa her opgives, da det vilde lede til en udenfor Vexelretten liggende vidtløftig Undersøgelse.

[1]) Jfr. Hallager Obl. I. 169, Dom af R. O. H. G. 18 Dcbr. 1877 i Entsch. XXIII, 105 (Wächter I. 145), jfr. dog ogsaa Dom af 4 Januar 1875 hos Wächter I. 152 og Motiver S. 101—2.

Det er efter den oven fremstillede Opfattelse af det i N. V. L. 93 hjemlede Søgsmaal endog tvivlsomt, om Pant eller Forløfte, der maatte være stillet for selve Vexelforpligtelsen[1]), vedbliver at hefte til Sikkerhed for Berigelseskravet. Da ogsaa i dette Tilfælde Fordringen er undergaaet store Forandringer, er det maaske rettest at besvare Spørgsmaalet nægtende.

13. Ved Siden af det i N. V. L. 93 hjemlede Berigelsessøgsmaal kan Ejeren af den præskriberede eller præjudicerede Vexel have Tiltale mod en Vexelskyldner med Hjemmel af almindelige civile Retsregler. Det er saaledes klart, at han efter disse har et Erstatningskrav paa den Endossent, som viser sig at have forfalsket Vexelsummen[2]), eller paa den Trassent, der har formaaet Vexelejeren til — udenfor det i N. V. L. 42 omhandlede Tilfælde — at forsømme Protest og derefter nægtet Betaling. Naar saadanne Søgsmaalsgrunde ikke ere nævnte i N. V. L. 93 — saaledes som i S. L. 96, der særlig forbeholder Vexelejerens Ret mod den Skyldner, der ej har handlet i god Tro, — da er det alene, fordi det har været anseet overflødigt[3]).

Ogsaa Civilrettens Kontraktsregler kunne hjemle et Søgsmaal, naar Vexelretten er tabt. Viser saaledes en præjudiceret Vexels Akcept sig at være falsk, maa selv de, der i god Tro have endosseret den akcepterede Vexel[4]), kunne drages til Ansvar efter Reglerne om den simple Cession. Dette Ansvar støttes nemlig ikke paa deres Vexelerklæring. Den, der i Kraft af et Blanko-Endossement har overdraget en akcepteret Vexel uden Paategning, kan jo, naar Akcepten er falsk, sagsøges som Hjemmelsmand uden Hensyn til Vexlens Præjudice, da Vexelomgangen overhovedet overfor ham er ligegyldig[5]). Men Endossenter kunne ikke have noget mindre Ansvar; deres Hjemmelspligt bliver tilbage, selv om deres Endossement er at betragte som ganske bortfaldt. — Paa lignende Maade kan ogsaa den Trassent, der er Skyld i, at et Dokument mangler de for en Vexel fornødne

[1]) Her tænkes ikke paa den i Lovens 5te Kap. omhandlede Sikkerhed; jfr. ovenfor S. 360.

[2]) Jfr. Borchardt No. 845 b.

[3]) Jfr. Betænkning p. XVII.

[4]) Det vil erindres, at paa Grund af N. V. L. 88 ere disse fra først af ligefuldt vexelforpligtede, om end Tratten eller Akcepten er falsk.

[5]) Jfr. ovenfor S. 147; Motiver S. 101.

Egenskaber, søges til Erstatning selv efter Forløbet af den Tid, inden hvilket det, betragtet som Vexel, vilde være præskriberet.

Den Ret til at tilbagesøge den hele Vexelsum fra den, for hvis Regning Vexlen er dragen, som er hjemlet Konkursboet i det i dansk Konkursl. § 25, norsk do. § 44 b og svensk do. § 36, 2 omhandlede Tilfælde, er uberørt af N. V. L. 93. Det sikreste Bevis herfor er, at den svenske Konkurslovs Regel er given uden Hensyn til den allerede da gjældende S. L. 96, som i det Væsentlige havde samme Indhold som N. V. L. 93[1]).

[1]) Se Getz l. c. Kap. III, § 2. No. IV—VII; jfr. ogsaa Nellemann Bidrag til Fortolkningen af Concurslovens fjerde Capitel (Kbhvn. 1879) S. 8 ff.

TOLVTE KAPITEL.

Om Grænserne mellem den inden- og udenlandske Vexelrets Herredømme [1]).

§ 71.

Indledende Forklaringer.

1. I § 12 er der givet den tilstrækkelige Forklaring om de geografiske Grænser for de nye nordiske Vexelloves Herredømme. Dermed er det givet, at Vexelforholde, der helt igjennem ere opkomne inden disse Grænser og skulle afgjøres ved disse Landes Domstole, ere N. V. L. undergivne.

Men der kan forelægges indenlandske Domstole Vexelsøgsmaal mod Personer, der for Tiden her have sit Værnething [2]), medens hele Vexelforholdet er opkommet og fortsat i fremmed Land. Og især er det paa Grund af Vexlens stadige Vandring mellem Landene overordentlig hyppigt, at de forskjellige Vexelpersoner, Vexelerklæringer og Vexelhandlinger tilhøre forskjellige Lande. Overmaade praktiskt bliver derfor Spørgsmaalet om, hvilket Lands Vexelret der skal lægges til Grund for Afgjørelsen,

---

[1]) Jfr. Bar, internationales Privat- und Strafrecht (1862) S. 300—14; Asser, Das internationale Privatrecht, bearbeitet von Cohn (1880), S. 109—19; Ch. Brocher, *Etudes sur la lettre de change dans ses rapports avec le droit international privé* i *Revue de droit international* 1874. S. 5 ff. 196 ff.; Salpius ueber die Anwendung ausländischen Rechts auf den Wechselregress i Goldschmidts Zeitschr. für Handelsrecht XIX (1874) S. 1—66; Wächter I. 95 ff.

[2]) Enten fordi de ere flyttede hid eller fordi de træffes her under en Rejse og søges ved Gjæsteret (jfr. 10 § 1 R: B.); jfr. ogsaa den danske Plakat 30 Novbr. 1821 om Udlændingers *forum arresti.*

og hvorledes man skal fastsætte Grænsen mellem den inden- og udenlandske Vexelrets Herredømme. Dette Spørgsmaal kan paa Grund af den sidste Menneskealders stærke Udjevning af Retsforskjellighederne synes ikke at have den samme Betydning som tidligere. Men saalænge der dog endnu findes flere store Grupper af Vexellove, turde den nysnævnte Omstændighed opvejes af den samtidige overordentlige Tilvæxt i den internationale Vexelrørelse.

Den her henhørende Undersøgelse er ikke ejendommelig for Vexelretten, men fælles for det hele Retssystem, hvorfor den ogsaa hører ind under Privatrettens almindelige Del. For Vexelretten er den imidlertid saa praktisk, og der forekommer her saa mange særegne Spørgsmaal, at en særlig Undersøgelse ikke paa dette Sted kan afvises. Dog maa det her ansees overflødigt at omhandle saa almene Emner som f. E. indenlandske Domstoles Ret til overhovedet at lægge fremmede Love til Grund for Afgjørelsen.

2. Ved Undersøgelser af denne Art kommer det først og fremst an paa, om den indenlandske Lov selv har udtrykkelig opstillet Grænsen for sit Herredømme. Dette er i Almindelighed ikke Tilfældet; men netop Vexelloven danner her en Undtagelse, idet dens 14de Kapitel handler »om Forholdet til udenlandsk Lov«. Denne Overskrift er imidlertid unægtelig skuffende, hvad der ogsaa gjælder om de tilsvarende Kapitler i Lovens Kilder og andre fremmede Vexellove. Det er nemlig kun ganske enkelte af de hidhørende Spørgsmaal, som have fundet en udtrykkelig Løsning. Af Hensyn til Vanskelighederne ved i rimelig Korthed at give Regler, der vilde passe for de meget forskjellige forekommende Kombinationer, og til den Uenighed, der endnu hersker inden Videnskaben om flere af disse Spørgsmaals rette Besvarelse, har Loven ikke villet fastslaa flere Sætninger[1]).

3. Næst de udtrykkelige Regler gjælder det dernæst om muligt at udfinde af Lovens øvrige Indhold, hvorvidt den selv har villet strække sit Herredømme; forudsætningsvis kan ialfald dette komme til Orde, og en Forklaring har man desuden paa flere Steder i Motiverne. I andre Tilfælde gjælder det da med Vejledning af den almindelige Videnskab at undersøge, hvor det enkelte Retsforhold efter sin Natur nærmest maa siges at høre hjemme. Efter dette Steds Love bør det paadømmes, hvor end

---

[1]) Jfr. Motiver S 92—3.

Domsstedet er; dette maa som naturligt formodes at have været Lovens Mening.

4. Denne Grundsætning kommer dog i Regelen ikke til Anvendelse, saafremt Parterne have vedtaget, efter hvilket Lands Lov Vexelforholdet skal bedømmes. Saadan Aftale er nemlig bindende for Dommeren, saafremt den ikke gjælder Forholde, der nødvendigen som Følge af strengt præceptoriske Forskrifter altid maa være et bestemt Lands Lov undergivne, f. E. Vexlens væsentlige Indhold, Protestens Former, Myndighedsalderen.

Udtrykkelig Overenskomst om, at Vexelforholdet skal være et fremmed Lands Love underkastet, er vistnok meget sjelden. Hyppigere forekommer den derimod i stiltiende Form, idet det ved Vexelerklæringen anførte Sted i Regelen maa ansees for vedtaget som afgjørende f. E. for Vexelforpligtelsens Indhold og den dermed nøje forbundne Vexelomgang. Bevis for, at Erklæringen i Virkeligheden er tegnet paa et andet Sted, kan derfor ikke hjælpe, medmindre det gjælder et Forhold, som Parterne ikke have været raadige, og selv her nytter det — bortseet fra Umyndiges Forpligtelser — i Regelen ikke ligeoverfor godtroende Erhverver[1]).

5. I ethvert Forhold — altsaa ogsaa ligeoverfor præceptoriske Lovbud — ansees Forpligtelsen indgaaet der, hvor Vexelerklæringen er dateret, naar den virkelig ogsaa der er tegnet. Vistnok er, bortseet fra Akcepten, Forpligtelsen ikke endelig indgaaet, førend Vexlen er overleveret, og saafremt Vexlen skal sendes til et andet Land, er dette ikke skeet, førend den har naaet frem til sin Adresse. Der vil dog selv efter Civilrettens Regler ingen Tvivl være om, at, naar først Vexelforpligtelsen er endelig stiftet, maa den i Tilfælde af sædvanlig Befordring gjennem Posten ansees indgaaet paa Afsendelsesstedet, da dette er det vigtigste Sted ved saadanne ensidige Obligationers Afslutning. Har Vexelskyldneren derimod bragt den af ham selv i Hjemlandet skrevne og derfra daterede Vexelerklæring med sig til det frem-

[1]) Jfr. Evaldsen S. 8—10, 341—2 og 349—50. Det er altsaa her, som det vil sees, antaget, at Indlændinger saaledes indirekte kunne vedtage en fremmed strengere Lov som afgjørende for Vexelomgangen, uagtet det tidligere er antaget, at de ikke ved ligefrem Aftale kunne skjærpe Vilkaarene for Vexelrettens Bevarelse; jfr. ovenfor S. 61—2 og 156. Det synes imidlertid rimeligt, at der skal Mere til at indskrænke Kontraktsfriheden i det første end i det sidste Tilfælde.

mede Land og der personlig afgivet Vexlen til den anden Part, synes efter Analogi af civile Retsregler Vexelforpligtelsen at skulle ansees som indgaaet i Udlandet, naar det gjælder et Forhold, som ikke er Parternes Raadighed undergivet[1]). Alligevel stemmer det bedst med Vexelrettens formelle Væsen ogsaa her at anse Forpligtelsen indgaaet paa det ved Vexelerklæringen selv anførte Sted, aldenstund der i dette Tilfælde ikke er Tale om nogen Omgaaelse af Loven[2]).

6. I Anledning af det i dette Emne saa vigtige Begreb Ind- og Udlænding maa det bemærkes, at det ikke er Staternes, men Retsomraadernes Grænser, det her kommer an paa; Hjemland betyder altsaa i denne Forbindelse det Retsomraade, inden hvilket Vedkommende hører hjemme. Da de nordiske Lande danne tre forskjellige Retsomraader, er ogsaa den, der hører hjemme i et af disse, i de to andre at anse som Udlænding[3]); herfra er der dog i N. V. L. 85 gjort en vigtig Undtagelse. Paa Grund af Vexelrettens fuldkomne Overensstemmelse er det dog for Tiden kun, hvor den almindelige Civilret griber ind (f. E. ved Myndighedsalderen), at den nævnte Regel her faar praktisk Betydning. Men ogsaa inden selve Vexelretten kan f. E. en Nordmands Egenskab af Udlænding i Sverige blive af Vigtighed i Fremtiden, hvis en forskjellig sædvansmæssig Fortolkning af omtvistede Sætninger i Vexelloven gjør sig gjældende inden de tre Lande.

Hvorvidt det ved Afgjørelsen af Nationaliteten skal komme an paa det politiske Undersaatforhold, hører til de mest omtvistede Spørgsmaal[4]). Ved privatretslige Forholde synes det dog, navnlig

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 339.

[2]) Rigtigheden af denne Fortolkning bestyrkes derved, at den svenske Lovtext i N. V. L. 85 bruger iflæng Udtrykkene »ingångna« och »tecknade förbindelser«, ligesom §ens nærmeste Kilde, S. L. 83, udelukkende bruger »teckna« og den fjernere Kilde D. W. O. 85 kun taler om »Erklärungen« og om det Sted, hvor disse ere »erfolgt« o. desl., hvad der vistnok ogsaa er korrektere. Jfr. ogsaa Evaldsen S. 344.

[3]) Jfr. hermed Wächter I. 96—7. Saalænge Island og de vestindiske Kolonier endnu staa under den ældre danske Vexelret, ere de at anse som Udland i vexelretslig Henseende; jfr. S. 379 og 383.

[4]) Se især Asser S. 26 ff. D.W.O. 84 kunde ved Udtrykkene »des Staates .... welchem derselbe angehört« og »Vaterland« synes at have afgjort, at det er Statsborgerretten, det her kommer an paa. Men saaledes fortolkes den neppe

under Hensyn til de store Uoverensstemmelser mellem de forskjellige Landes Love om Borgerrets Erhvervelse og Fortabelse, at være rigtigst kun at lægge Vægten paa, i hvilket Land Vedkommende i Virkeligheden for Tiden hører hjemme, uanseet om han der har erhvervet Borgerret. Denne Grundsætning vil vistnok ogsaa findes ganske naturlig i Danmark og Norge, da Undersaatforholdet i disse Lande i Regelen falder sammen med det faste Ophold[1]). I Sverige er det derimod omvendt ikke usandsynligt, at man vil lægge Hovedvægten paa Borgerrets Erhvervelse, da man ved Afgjørelsen af, om En er at betragte som Indlænding, i det Hele er vant til at hense til, om han har erhvervet svensk »Medborgerret«, og ikke blot til, om han har været bosat længere Tid i Landet.

7. Med Hensyn til Beviset for fremmed Rets Indhold fastsætter den svenske Promulgationslag § 5 No. 8, at den, som paaberaaber sig udenlandsk Lov eller Sædvane, maa bevise sit Opgivende, hvis det ej indrømmes af Modparten. Dette er ogsaa Hovedregelen i Danmark og Norge, idet Dommeren ikke er forpligtet til at kjende den fremmede Ret. Men ialfald i disse to Lande staar Dommeren ikke i samme Forhold til udenlandsk Lov som til Faktum, snarere derimod som til lokal eller partikulær Sædvane. Kjender han den uagtet den manglende Oplysning i Proceduren, bør han i Tilfælde, som høre ind under den, ligefuldt anvende den, og kan han selv skaffe sig bedre Kundskab om dens Indhold, end Proceduren har frembragt, skal han benytte sig deraf[2]), i hvilken Henseende det maa bemærkes, at Vexelretten nu hører til de Emner, hvor det er lettest at faa paalidelig Oplysning om de fremmede Retssætninger. Maaske vil ogsaa den svenske Lovforskrift i sin Anvendelse blive opfattet paa samme Maade.

---

i Almindelighed; Hartmann S. 59—60, Wächter I. 97; jfr. Stobbes Handb. des deutsch. Privatrechts I. 183. Jfr. dog for Østerrige Borchardt No. 856; se ogsaa Bar S. 90. Efter den franske Ret er Undersaatforholdet afgjørende, *Code de comm.* art. 3. Ligesaa efter den nye schweizerske Lov, art. 822, 3.

[1]) Jfr. Deuntzer Privatr. alm. Del S. 89—90. Om, hvad der i de nordiske Riger forstaaes ved Undersaat, se forøvrigt især Deuntzer Om Statsborger- og Undersaatforholdet (Forhandlingsemne paa det 4de nordiske Juristmøde). Kbhvn. 1881.

[2]) Jfr. Schweigaards Proces II. 17—18, Nellemann, den ordinære civile Procesmaade § 161 (3 Udg. S. 804), Evaldsen S. 340—1. Se ogsaa Domme af R. O. H. G. hos Borchardt No. 871; jfr. Bar S. 102 ff.

§ 72.

Efter hvilket Lands Lov Vexelforholdet bliver at bedømme. Handledygtigheden.

1. Efter den nu mest udbredte Mening bør en Persons Handledygtighed i Almindelighed bedømmes efter Lovene i det Land, der var hans Hjemsted ved Retsforholdets Stiftelse, uanseet i hvilket Land denne er foregaaet[1])

Denne Grundsætning er ogsaa fulgt i N.V.L. 84, 1 som i dens Kilder. Her udtales den Regel, at en Udlændings Evne[2]) (rätt) til at indgaa Vexelforpligtelser bedømmes efter hans eget Lands Lov, og herved maa da saameget mere være forudsat, at en Indlændings Evne bedømmes efter indenlandsk Lov, selv om Vexelforpligtelsen er overtagen i Udlandet.

2. Evnen til at indgaa Vexelforpligtelser omfatter saavel de civilretslige Regler for Handledygtigheden[3]) i Almindelighed (saasom den personlige Myndighed, Hustruens Raadighed over sit Gods) som de særegne Regler, vedkommende Lands Lov maatte indeholde om Vexelhabiliteten.

3. Som allerede ovenfor S. 376 antydet, maa det i dette Forhold alene komme an paa, hvilket Land der er Vedkommendes virkelige Hjemsted, ikke paa det ved Vexelerklæringen anførte Sted[4]).

Da det er Lovene paa den Tid, Vexelforpligtelsen blev indgaaet, der maa være de afgjørende, er det ligefuldt den uden-

---

[1]) Især engelske og franske Forfattere have ogsaa i Vexelforhold hævdet den Mening, at Indgaaelsesstedets Love her altid skulle være afgjørende (jfr. Bar S. 303); men dette er neppe længere Tilfældet i nogen væsentlig Udstrækning, jfr. Asser S. 25—6 og 110. Ogsaa den danske og norske Civilret har før været tilbøjelig til at lægge Vægten paa Kontraktsstedet; men denne Lære synes man i senere Tid at have forladt; jfr. Deuntzer S. 89, Scheel I. 377 ff.

[2]) Dette Ord bruges ellers i Forbindelsen »Retsevne« om Adgangen til at erhverve Rettigheder.

[3]) Da de fleste Landes Lovgivning nu sætter Myndighedsalderen til 21 Aar, har Regelen her langt mindre Betydning end forhen. Netop inden de nordiske Riger bestaar her dog væsentlige Forskjelligheder. Jfr. Joh.s Bergh om Myndighedsreglerne (Foredrag paa det fjerde nordiske Juristmøde) S. 17 ff. Paa Island er Myndighedsalderen 25 Aar ligesom i Danmark ifølge Fdn. 18 Fbr. 1847, der i det Hele taget udvider den danske Myndighedslovgivning til Island.

[4]) Jfr. ogsaa Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 979 a.

landske Lov, som bliver at lægge til Grund, om end Udlændingen er bleven Indlænding efter Retsforholdets Stiftelse.

4. Fra den nævnte Grundsætning opstiller imidlertid N.V.L. 84, 2 overensstemmende med sine Kilder og med de fleste Landes Vexelret[1]) en ganske vigtig Undtagelse til Fordel for den indenlandske Lov. Hvis nemlig en Udlænding, der efter sit eget Lands Lov er uberettiget til at indgaa Vexelforpligtelser, overtager saadanne i et af de nordiske Riger og efter dettes Lov har fuld Vexelhabilitet, skal han trods Hovedregelen kjendes ansvarlig ved indenlandske Domstole. Denne Sætning, der forøvrigt heller ikke er ukjendt i Civilretten[2]), forsvares ved Vexelrørelsens særlige Behov, som ikke tillader, at man hver Gang, man inden Landet kontraherer med en Udlænding, for Sikkerheds Skyld ogsaa skal undersøge hans Hjemlands Love om Vexelhabiliteten, uagtet de indenlandske Love ere fyldestgjorte[3]). Denne Sætning kan faa Betydning særlig mellem de nordiske Riger indbyrdes paa Grund af Forskjellen i Myndighedsalderen og kan fremkalde Forskjel i Afgjørelsen, eftersom Dommen falder i det ene eller det andet Land. En af en 22aarig dansk Mand i Sverige paa egen Haand tegnet Akcept vil saaledes være gyldig for dette Lands Domstole; men kommer den under Paakjendelse i Danmark, vil han derimod blive frifunden[4]). Ligeledes vil en af en 24aarig svensk Kvinde i Norge trukken Vexel blive kjendt gyldig i Norge, men hverken ved Sveriges eller Danmarks Domstole. Undtagelsen gjælder nemlig kun, hvor Forholdet paadømmes inden Kontraktslandet selv[5]).

At den indenlandske Vexelejer i det enkelte Tilfælde kjender Udlændingens Mangel paa Habilitet efter hans eget Lands Lov, kan ikke komme i Betragtning, da Loven har givet ham et ube-

---

[1]) Heriblandt er nu ogsaa den schweiz. Lov art. 822, medens de tidligere Udkast ej havde optaget denne Sætning.

[2]) Jfr. den hos Scheel I. 388 anførte danske H. R. D. af 8 Januar 1832.

[3]) Jfr. Motiver S. 90—1. Forøvrigt turde Sætningens Retfærdighed i sig selv være tvivlsom; Asser S. 30—1 og 110; jfr. dog Evaldsen S. 337, Deuntzer S. 89—90 og Bar S. 182 ff.

[4]) Mærkes maa det imidlertid, at svenske Domme ifølge L. 19 Febr. 1861 kunne exekveres i Danmark, uden at nogen Undtagelse er gjort for Mindreaarige.

[5]) Jfr. Evaldsen S. 338 og ovenfor S. 80. I Danmark vil paa Grund af dette Lands høje Myndighedsalder Undtagelsen faa Mindre at betyde, men kan dog komme til Anvendelse, f. E. ligeoverfor unge udenlandske Enker og ligeoverfor Personer, der i sit eget Land mangle Vexelhabiliteten f. E. en russisk Officer.

tinget Tilsagn om, at Habiliteten i dette Tilfælde bliver at bedømme efter indenlandsk Lov.

Undtagelsen i N. V. L. 84, 2 kan efter Ordene kun være anvendelig, hvor Vexelerklæringen er tegnet indenlands, ikke hvor den kun skal opfyldes her; det er ogsaa kun da, Lovgrunden er tilstede[1]).

Med Hensyn til Beviset for, at Vexelforpligtelsen i det her omhandlede Tilfælde er indgaaet af Udlændingen i Sagsøgerens Hjemland (f. E. af en 22aarig Dansk i Sverige), da maa for Trattens og Akceptens Vedkommende Formodningen være for, at Forpligtelsen virkelig er overtagen paa det i Trattens Datering eller ved Trassatens Navn opførte Sted. Dog maa Modbevis staa den efter sit Hjemlands Lov inhabile Udlænding aabent, ogsaa ligeoverfor godtroende Vexelejer, da Indsigelsen er af dem, der ogsaa gjælde mod denne (jfr. ovenfor S. 376). Ved Endossementet maa, da Stedstilføjelsen her kun har Betydning for Notifikationen, Sagsøgeren vistnok have fuld Bevisbyrde, om han paastaar Forpligtelsen indgaaet i hans Land[2]).

§ 73. (Forts.).

Vexelerklæringernes Form og nødvendige Indhold.

1. N. V. L. 85 opstiller som Hovedregel, at Gyldigheden af en (hvarje) Vexelforpligtelses Form bedømmes efter Loven paa det Sted, hvor Forpligtelsen er indgaaet. Ved denne noget snevre[3]) Affattelse, der skyldes Efterligning af S. L. 82, er det Meningen at udtrykke det Samme som D. W. O. 85, naar den taler om »die wesentlichen Erfordernisse eines Wechsels .... und jeder anderen ...... Wechselerklärung«, og N. L. 5. 13. 7 (D. L. 5. 14. 9), naar denne nævner Vexlens Indretning og Indhold. Man har her en Anvendelse af den overalt, ogsaa i Civilretten, fulgte Grundsætning *locus regit actum*.

[1]) Jfr. dog Borchardt No. 857.

[2]) Jfr. Evaldsen S. 334—6. Forskjellige tydske Forfattere ere af den Mening, at ved Spørgsmaal om Habiliteten er Vexlens Stedsdatum ubetinget afgjørende; jfr. Thöl § 16 Note 6, Bar S. 301—2 (Noten).

[3]) »Form« er her brugt i en videre Betydning end sædvanligt, og »Vexelforpligtelse« er brugt for »Vexelerklæring«; jfr. Evaldsen S. 344.

Heraf følger da paa den ene Side, at et i Udlandet udstedt Dokument, som er en fuldgyldig Vexel efter vedkommende udenlandske Lov, maa behandles som en Vexel her i Landet, om det end mangler enkelte efter vor Ret for Vexler væsentlige Egenskaber. Saaledes maa et Dokument, der efter fransk eller engelsk Ret utvivlsomt har Vexelret, ogsaa her tilstaaes denne, om det end mangler Ordet »Vexel« eller det tilsvarende fremmede Ord[1]). Det kan altsaa her hjemle Vexelproces mod Udstederen; det bliver i Tilfælde her at protestere som en Vexel, og de senere inden Landet paa Dokumentet tegnede Erklæringer, saasom Akcept og Endossement, begrunde Vexelret, naar de for sit Vedkommende opfylde den indenlandske Lovs Fordringer[2]). Lignende gjælder om de enkelte Vexelerklæringer. En i Nordamerika efter dettes Love gyldigen meddelt mundtlig Akcept kan altsaa ikke tilsidesættes her i Landet.

2. Paa den anden Side følger det af den nævnte Grundsætning, at en i Udlandet udstedt Vexel (eller senere Vexelerklæring), der ikke er gyldig efter den udenlandske Ret, heller ikke her kan tilkjendes Vexelret, selv om den tilfredsstiller den indenlandske Lovs Fordringer. Heraf skulde da strengt taget atter flyde, at heller ikke de paa saadan Vexel indenlands tegnede senere Vexelerklæringer, saasom Endossement eller Akcept, her ere gyldige, selv om de i og for sig ere fuldt lovformelige, da N. V. L. 5 som nødvendig Forudsætning for de senere Vexelerklæringers Gyldighed kræver en gyldig Grundvexel[3]).

Dette gjælder imidlertid nu paa Grund af Lovens egen Afgjørelse kun for det Tilfælde, at Vexlen heller ikke er gyldig efter indenlandsk Lov. Tilfredsstiller den derimod dennes Fordringer, ere ifølge N. V. L. 85, 2 »de Erklæringer, som senere her i Riget paategnes Vexlen, gyldige«, forudsat naturligvis, at de selv ere lovformelige efter indenlandsk Vexelret[4]).

---

[1]) Regelen i N. V. L. 1 gjælder nemlig naturligvis kun om Vexler, der ere udstedte inden Lovens eget Omraade.

[2]) Jfr. dog hermed Evaldsen S. 343—4.

[3]) Motiver S. 91, ovenfor S. 100. Jfr. dog Evaldsen S. 342—3.

[4]) Loven siger, at de ere gyldige, »uanseet at de i Udlandet indgaaede Forpligtelser vare mangelfulde efter den udenlandske Lov«. Meningen af denne efter S. L. 82 optagne Sætning er nemlig den samme, som maaske er udtrykt noget klarere i D. W. O. 85, 2, hvorefter ingen Indsigelse mod de senere indenlandske

Er altsaa en i Frankrige udstedt Vexel indrettet efter Forskrifterne i N. V. L., men mangler Valutaklausul, bliver Gyldigheden af enhver derpaa her i Rigerne tegnet Erklæring ved disses Domstole at bedømme alene efter indenlandsk Lov, saaledes f. E. Spørgsmaalet, om Akcept er forbindende, naar alene Trassatens Navntegning findes paa Vexlen, om Blanko-Endossement er gyldigt o. desl.

Da de enkelte paa Vexlen tegnede Vexelerklæringer ere ganske uafhængige af hinandens formelle Gyldighed, er det uden Indflydelse paa de senere Endossementers Retskraft efter vor Lov, at et tidligere ikke er gyldigt efter vedkommende Lands Ret[1]).

3. Ogsaa en anden Undtagelse fra den nævnte Grundsætning har N. V. L. 85 opstillet til Fordel for den indenlandske Lovs Anvendelse. Dens 3dje P. fastsætter nemlig overensstemmende med sine Kilder[2]), at selv Vexelforpligtelser, som indgaaes i Udlandet, naar de kun tilfredsstille N. V. L.s Forskrifter, skulle opretholdes, saafremt de ere indgaaede mellem Indlændinger, idet Lovens Tanke er, at det under et saadant flygtigt Ophold vil være naturligst at følge Hjemmets kjendte Former. Paa den anden Side staar det Indlændinger her frit at følge den udenlandske Lov (jfr. derimod dansk Fdn. 1825 § 9). Den nævnte Forskrift gjælder overalt, hvor en Indlænding i Udlandet forpligter sig ligeoverfor en anden Indlænding, hvad enten denne opholder sig paa samme Sted eller andetsteds i Ind- eller Udlandet. Det bør maaske ogsaa antages, at en af Indlænding i Udlandet udstedt Vexelerklæring, naar den kun er gyldig efter den indenlandske Lov, er bindende ligeoverfor enhver senere indenlandsk Vexelejer, selv om den ikke er udstedt umiddelbart til en Indlænding[3]).

Som Indlændinger har Loven her paa Grund af Fællesskabet i vedkommende Retsregler behandlet alle Danske, Nord-

---

Erklæringers Gyldighed i dette Tilfælde kan hentes fra de tidligere udenlandske Erklæringers Ugyldighed efter udenlandsk Lov.

[1]) Anderledes efter det franske System; jfr. Asser S. 111.

[2]) Jfr. ogsaa Schweiz. Lov art. 823, 3; Asser har S. 111—12 udtalt sig stærkt mod denne Regel som stridende mod Vexelrettens formelle Væsen, navnlig efter det tydske System. Den islandske Lovbeslutning § 85 har en tilsvarende Regel; Islændinger ere dog der særlig nævnte.

[3]) Jfr. Thöl § 16 (156) II. No. 3 (S. 83); Wächter I. 99.

mænd og Svenske[1]). Dette er ikke bogstavelig indeholdt i selve Lovtexten. Hver af de tre Vexellove siger kun, at Vexelforpligtelser, som en »Indlænding i Udlandet paatager sig overfor dansk, norsk eller svensk Mand, have Gyldighed, saafremt de fyldestgjøre nærværende Lovs Forskrifter«. Og heri ligger strengt taget blot, at, naar f. E. danske Domstole have at paadømme en i Udlandet udstedt Vexels formelle Gyldighed, er den indenlandske Lovs Efterfølgelse alene tilstrækkelig, hvor en Dansk har forpligtet sig ligeoverfor en Nordmand eller en Svensk, ikke derimod, hvor f. E. Vexlen er udstedt i det fremmede Land fra en Nordmand til en Svensk. Alligevel maa hin lille Udvidelse af Lovtextens bogstavelige Indhold, hvorefter N. V. L. 85, 3 ogsaa er anvendelig i det sidstnævnte Tilfælde, være berettiget, da Tanken først derved bliver fyldestgjort.

Regelen i N. V. L. 85, 3 har et Forbillede i Loven om Skriftejendomsretten for Norge af 8 Juni 1876 § 15 og for Sverige af 10 August 1877 § 2.

4. Vexlens formelle Gyldighed bedømmes efter udenlandsk Ret, selv om den er udstedt f. E. af en Nordmand paa norsk Handelsskib i fremmed Havn, men til en Udlænding, idet Skib i fremmed Havn først og fremst er at anse som fremmed Territorium. Er Vexlen trukken paa indenlandskt Skib i aabent Hav, er den derimod at betragte som udstedt i Indlandet. Ligesaa maa man bedømme efter indenlandsk Ret en Vexel udstedt af Indlænding i et Land uden Vexelret[2]).

5. Efter hvad ovenfor (S 376) er forklaret, er Formodningen for, at Vexelforpligtelsen er indgaaet i det Land, hvor den er dateret. Da imidlertid den indenlandske Lovs Regler om Vexlens nødvendige Indhold ere præceptoriske, kunne de ikke fraviges ved at datere Vexlen f. E. fra England, skjønt den i Virkeligheden er udstedt indenlands. Bevis for, at Stedsdatum er urigtigt, maa derfor i dette Tilfælde staa aabent ligeoverfor den Part, der kjender den sande Sammenhæng; derimod ikke ligeoverfor godtroende Erhverver[3]).

---

[1]) Jfr. Motiver S. 91—2.
[2]) Jfr. Evaldsen S. 340.
[3]) Jfr. Evaldsen S. 341—2. Se ogsaa ovenfor S. 376—7 om det Tilfælde, at Vexlen er medbragt af Udstederen fra et fremmed Land.

§ 74. (Forts.).
Vexelforpligtelsens Indhold. Vexelomgangen.

1. Vexelforpligtelsens Indhold bliver i det sædvanlige Tilfælde, at den er indgaaet i Skyldnerens Hjemland, at bedømme efter dettes Love. Dette er her den almindelig erkjendte Regel, der ogsaa er forudsat ved de nordiske Vexelloves Udarbejdelse[1]).

Den er ogsaa den ene naturlige. For Akceptanten (og Udstederen af egen Vexel) falder nemlig her Hjemstedet ikke blot sammen med Indgaaelsesstedet, men ogsaa (bortseet fra Domicilvexler) med Betalingsstedet. For Trassent og Endossenter er dette vistnok ikke Tilfældet; men Hjemstedet er dog det Sted, hvor de have at yde den Sikkerhed eller Erstatning, som er en Følge af deres Misligholdelse. Der er derfor intet andet Sted, hvis Love her med Rimelighed kunne ansees vedtagne som afgjørende for Forpligtelsens Indhold.

2. Ogsaa hvor Vexelforpligtelsen er indgaaet udenfor Hjemlandet, saasom paa en Rejse, antages det maaske almindeligst, at dens Indhold skal bedømmes efter Indgaaelsesstedets Love[2]). Dette er ogsaa naturligt, hvor Vexlen selv viser Indgaaelsesstedet enten gjennem Dateringen eller paa anden Maade, f. E. gjennem det ved Trassatens Navn anførte Sted. Thi isaafald er det rimeligt at anse Forpligtelsen herigjennem kontraktsmæssigen undergiven Stedets Love[3]). Mere tvivlsom er Regelen derimod, hvor Vexelerklæringen aldeles ikke viser Indgaaelsesstedet, hvad der er det Sædvanlige ved Endossement. Vexelejeren er her jo i hvert Fald nødt til under Regressen at opsøge Endossenten paa hans Hjemsted, og der synes ikke i dette Tilfælde at være tilstrækkelig Grund til at anse Forpligtelsen undergiven nogen anden Lov[4]).

---

[1]) Jfr. Motiver S. 18—19, 86, Evaldsen S. 345—6, Hallager I. § 103, Ørsted i Eunomia IV. 41, Scheel I. 411—12, Asser S. 112—13, Bar S. 305, Thöl S. 85 (hvor han vil lægge denne Mening ind i D. W. O. 84 og 85). Se ogsaa Borchardt No. 863 ff.

[2]) Jfr. saaledes Bar S. 305; jfr. derimod Wächter I. 99—100.

[3]) Jfr. Evaldsen S. 349—50, Scheel I. S. 410.

[4]) Jfr. ogsaa Evaldsen S. 349; Salpius (som i det Hele altid vil have Bostedets Love lagte til Grund ved Forpligtelsen) l. c. S. 10 ff. — Er Vexelforpligtelsen indgaaet mellem Indlændinger i Udlandet, bør maaske helst den indenlandske Lov lægges til Grund ogsaa for Vexelforpligtelsens Indhold; jfr. Borchardt No. 869 og Wächter I. 102.

Paa Grund af Vexelforpligtelsernes indbyrdes Uafhængighed kunne altsaa de forskjellige Forpligtelser efter samme Vexel være at bedømme efter meget forskjellige Love.

3. Vexelomgangen maa efter den nu almindeligst antagne Mening — der ogsaa er forudsat ved enkelte af N. V. L.s Forskrifter, ligesom den var den i de nordiske Riger allerede forhen herskende[1]) — rette sig efter de samme Love, som Vexelforpligtelsen er undergiven. Forpligtelsen falder nemlig sammen med Vexelejerens Regresret. Udstrækningen af denne er altsaa at bedømme efter samme Love som Vexelskyldnerens Forpligtelse. Men da blive ogsaa Vilkaarene for Regresrettens Bevarelse, d. v. s. Vexelomgangen, naturligst at bedømme efter samme Love. Denne Grundsætning begrænses forøvrigt, som nedenfor skal vises, af Reglerne om Forfaldstidens Beregning og om Formen for de til Vexelomgangen hørende Handlinger.

Den nævnte Regel er ikke uden Ulemper for Vexelejeren. Paa Grund af Vexelforpligtelsernes indbyrdes Uafhængighed er han nemlig, om han vil bevare sin Regres mod alle Vexelskyldnere, ofte nødt til at iagttage forskjellige Landes Love. Han kan saaledes blive nødt til at optage Protest eller meddele Notifikation for nogle Formænds Skyld, medens det er unødvendigt ligeoverfor andre, og en saavel af nordiske som af tydske Endossenter paategnet *a vista* eller *a viso* Vexel maa han, for at vedligeholde Vexelretten mod de første, i adskillige Tilfælde fore-

---

[1]) Jfr. Motiverne S. 18—19, (ved § 19), S. L. 19, (som dog har lagt for stærk Vægt paa Bostedet), Welin S. 43, Hallager I. 2 Udg. S. 438, Gram S. 385, Scheel I. 412, dansk H. R. D. 10 Novbr. 1859 og 20 April 1864, norsk H. R. D. 21 Jan. 1859 i norsk Retst. S. 180, Retst. 1875 S. 81. — I Tydskland er den samme Mening fastslaaet i den bekjendte Dom af R. O. H. G. 21 Febr. 1871 vedkommende det franske Vexelmoratorium. I Theorien have Meningerne været mere delte, skjønt de Fleste dog have udtalt sig herfor; jfr. Bar S. 307. I senere Tid har dog i Tydskland en vægtig Stemme hævet sig for at lade Udlandets Love være afgjørende for, hvilke Handlinger der skal foretages i Udlandet for at vedligeholde Regressen mod Indlændinger; se den ovennævnte Afh. af Salpius Ueber die Anwendung ausländischen Rechts auf den Wechselregress i Goldschmidts Zeitschr. für Handelsr. XIX (1874). S. 1—66. — I den franske Ret har man været mere tilbøjelig til her at lægge Hovedvægten paa Vexelejerens Forpligtelser og lade dem afgjøres efter det Steds Love, hvor Vexelomgangen skal iagttages; jfr. Motiver S. 19. I engelsk Ret synes Betalingsstedets Love at ansees som afgjørende; Byles S. 404—5, jfr. 408. Jfr. derimod for den oven opstillede Regel ogsaa Asser S. 113.

vise til Akcept eller Betaling tidligere, end han er nødt til ligeoverfor de sidste (jfr. N. V. L. 19 og 32 med D. W. O. 19 og 31).

Det er imidlertid ikke blot for sin egen Skyld, Vexelejeren saaledes ved Vexelomgangen maa tage Hensyn til forskjellige Love. Om han end selv ikke tænker at benytte Regresret mod mere end en Formand, kan det dog hænde, at han for dennes Skyld maa foretage Handlinger, han ikke anser nødvendige for sin egen Regres. Sagen er nemlig, at hans egen Regresret selv mod den nævnte Formand er tabt, saafremt hans Forsømmelse er Skyld i, at denne igjen er gaaet glip af videre Regres mod sine Formænd (jfr. N. V. L. 49, 2)[1].

Er der saaledes ved en *de non acceptatione* protesteret Vexel før Forfaldstid rejst Betalingssøgsmaal mod en nordisk Endossent, maa alligevel Vexlen for efter Forfaldstid at faa Dom over denne protesteres som sædvanlig *de non solutione*, saafremt Vexlen er forsynet med ældre tydske Endossementer; den nordiske Endossent vilde nemlig ellers paa Grund af D. W. O. 41 være uden Regres mod de tydske Formænd og kan derfor ej være forpligtet til at indfrie Vexlen. Omvendt kan det — forudsat, at samme Grundsætning følges i Tydskland — blive nødvendigt for at vedligeholde Regresretten mod en tydsk Endossent paa en i Norge udstedt Domicilvexel uden opgiven Domiciliat at forevise Vexlen til Akcept, skjønt dette er unødigt efter D. W. O. — Som antydet forudsættes det her, at Undladelsen af vedkommende Handling er Vexelejeren tilregnelig; ialfald indtræder den nævnte Følge ikke efter N. V. L. i Tilfælde af *vis major*.

4. Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved de Handlinger, som paa et udenlandskt Sted skulle foretages til Vexelrettens Udøvelse, er ifølge N. V. L. 86 den paa dette Sted gjældende Ret afgjørende. Dette er overensstemmende med alle andre Love[2]) og er ligesom N. V. L. 85 en Anvendelse af Grundsætningen *locus actum regit*.

Medens det altsaa maa bedømmes efter indenlandsk Ret, om Forevisning og Protest paa det udenlandske Sted er nødvendig for at vedligeholde indenlandske Regresskyldneres Forpligtelse, bliver det at afgjøre efter udenlandsk Lov, til hvilken Dagstid

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 348—9, Bar S. 310.

[2]) Jfr. allerede Ørsted i Eunomia IV. 41; jfr. ogsaa Bar S. 309, Asser S. 113.

og i hvilket Lokale Handlingen skal foregaa, hvad Protesten skal indeholde o. desl.[1]).

Denne Regel maa ogsaa komme til Anvendelse paa Protestfristen eller Vexelejerens Respitdage. Herved er dog forudsat, at ikke den fremmede Lov, om den end efter Skinnet kun angaar Protestfristen, i Virkeligheden indeholder en væsentlig Forrykkelse af Forfaldstiden. Thi en saadan Lov forandrer selve Vexelforpligtelsens Indhold og kan ikke være afgjørende for dette, naar det ellers falder ind under et andet Lands Lov[2]). En anden Sag er det, at N. V. L. 92 for de nordiske Lande nu leder til et lignende Resultat, som om N. V. L. 86 her ansaaes anvendelig.

5. Paa samme Maade bør ogsaa overensstemmende med den i Civilretten opstillede Grundsætning alle Regler for Betalingen være Betalingsstedets Love undergivne. Som Følge heraf ere altsaa disse afgjørende ikke blot for den Mynt, hvori Betaling kan fordres, og for Kursens Fastsættelse, men hvad der er vigtigere, ogsaa for Forfaldstidens Beregning. Forsaavidt denne er af væsentlig Betydning for Regresforpligtelsen og egentlig henhører til Vexelomgangen, f. E. hvor det spørges, i hvor lang Tid Vexelejeren kan vente med Forevisning af Sigt- eller Efter-Sigtvexel (N. V. L. 19 og 32), afgjøres den rigtignok som oven forklaret (S. 385—6) ligeoverfor indenlandske Regresskyldnere efter indenlandsk Lov. Ligesaa bliver, hvor der spørges om Omfanget af Regresskyldnernes Forpligtelse, f. E. Renteløbets Begyndelse, Præskriptionens Beregning, deres egen Lov i hvert Fald afgjørende. Men hvor der spørges om, hvorvidt Vexelejeren er kommen tidsnok for at bevare sin Regresret, og det kun gjælder den nærmere Beregning af Forfaldstiden, maa nødvendigvis det udenlandske Betalingssteds Lov lægges til Grund. Saaledes er det en Selvfølge, at, om Forfaldsdag er Helligdag alene paa Betalingsstedet og dette har en lignende Regel som N. V. L. 91, kan Forevisning udsættes

[1]) Om Beviset for den udenlandske Protests Lovformelighed se Borchardt No. 874 ff.

[2]) Jfr. Motiver S. 92; Thöl § 16 Note 15. Spørgsmaalet er forøvrigt meget omtvistet. Den østerrigske og den svenske Højesteret (Dom af 14 Maj 1873 hos Welin S. 113 ff.) fandt den tilsvarende § i D. W. O. og S. L. her anvendelig ved det franske Vexelmoratorium. Anderledes den bekjendte R. O. H. G. Dom af 21 Febr. 1871. Jfr. ogsaa Asser S. 114—16.

til den følgende Dag; ligesaa, at, hvor der maatte være en anden Beregningsmaade ved Vexler lydende paa gammel Stil end den i N. V. L. 34 opstillede, skal den følges[1]).

Denne Regel maa ogsaa anvendes paa de Løbedage, der sommesteds, f. E. i England, endnu ere Trassatus tilstaaede i visse Tilfælde. Men ogsaa her er forudsat, at en udenlandsk Lov, der indfører nye Løbedage, ikke i Virkeligheden er et Moratorium; hvorvidt dette er bindende for indenlandske Regresskyldnere, kan kun bedømmes efter N. V. L. 92 (jfr. ovenfor S. 343).

6. Flytter Skyldneren til et andet Land efter Indgaaelsen af sin Vexelforpligtelse, vedbliver denne dog at være den forrige Lov undergiven. Efter den maa det altsaa fremdeles afgjøres, hvilke Handlinger der maa foretages for at bevare Vexelretten ligeoverfor Skyldneren. Er det derimod nødvendigt at optage f. E. Protest hos denne, bliver som sædvanlig Stedets Love afgjørende for dens Form. Ligesaa bliver Forholdet at bedømme efter det nye Hjemsteds Lov, naar det gjælder et her foregaaet Retsbrud, f. E. Mora fra Akceptantens Side[2]).

7. Af de forhen forklarede Grundsætninger skal her nu gjøres en Anvendelse paa enkelte af Vexelforholdene.

Hvorvidt og inden hvilken Tid Forevisning til Akcept maa ske hos den udenlandske Trassat for at opretholde Vexelretten mod nordiske Regresskyldnere, bliver at afgjøre efter N.V.L. 18 og 19. Derimod er Loven paa Trassatens Sted bestemmende for, om der tilkommer ham Betænkningsfrist. Det Samme gjælder, hvor der spørges om Akceptens Form, Perfektion og Virkning, og det selv om Vexlen er domicilieret til et nordiskt Land[3]). Foregaar Akcepten saaledes i Tydskland af en derboende Trassat, afgjøres det efter D.W.O. 22, om Indskrænkninger i Akcepten ere gyldige. Som Følge heraf kan ikke Vexelejeren, saaledes som efter N. V. L. 22, anse f. E. en Udsættelse af Forfaldstiden for uskreven; han kan ikke søge Akceptanten til den egentlige, men kun til den af ham selv fastsatte Tid. Men heraf følger igjen, at, da Regresretten ligeoverfor nordiske Vexelskyldnere er N. V. L. undergiven, kan Vexelejeren her strax søge

---

[1]) jfr. ovenfor S. 183 og Evaldsen S. 143—5.
[2]) Jfr. Evaldsen S. 350—1.
[3]) Jfr. Hartmann S. 66.

Regres som for manglende Akcept hos disse, medens han ikke kunde gjort det, hvis saadan Akcept var bleven meddelt inden N.V. L.s Omraade.

Ligesaa afgjøres det efter vor Lov, om Vexelejeren under Regressen i dette Tilfælde kan søge Sikkerhed eller Betaling[1]).

8. Ogsaa Regresforpligtelsens Omfang afgjøres for indenlandske Regresskyldneres Vedkommende efter den indenlandske Lov. Dog følger det af, hvad ovenfor S. 268 er forklaret, at en indenlandsk Skyldner kan komme til at godtgjøre en udenlandsk Endossent de større Omkostninger, f. E. højere Provision, der kunne fordres efter udenlandsk Lov, og den Kumulation af Kursdifferentser, som denne maatte hjemle (jfr. D.W. O. 52) i Modsætning til N. V. L[2]).

9. Hvorvidt der tilkommer den indenlandske Regresskyldner Notifikation, og hvilken Virkning dens Forsømmelse har, afgjøres efter indenlandsk Lovgivning[3]), uden Hensyn til, om der paa Vexlen findes Eftermænd undergivne en Lov, der ingen Underretningspligt opstiller. Efter hvad der ovenfor S. 243 er forklaret, har nu Vexelejeren, naar han har givet Underretning til den nærmeste med Adresse forsynede Formand, ifølge N. V. L. 45 sin fulde Regresret i Behold mod alle Formænd. Denne Regel, der nærmest er skreven under Forudsætning af, at alle Formænd ere N. V. L. underkastede, maa dog ogsaa anvendes, hvor den underrettede nærmeste Formand beherskes af en Lov, der opstiller den samme Pligt til videre Underretning som N. V. L. 45, f. E. en tydsk Endossent, idet Vexelejeren da har Ret til at stole paa, at ogsaa de nordiske Regresskyldnere faa lovligt Varsel. Derimod kan Underretning til en anden Formand, i et Land, hvis Lov ikke opstiller ialfald en ligesaa streng Notifikationspligt som N. V. L., ikke komme i Betragtning ligeoverfor tidligere nordiske Formænd, medmindre disse virkelig alligevel fra den Notificerede have faaet en efter N. V. L. fuldt lovlig Underretning[4]).

Omvendt er en indenlandsk Vexelejer ikke notifikationspligtig ligeoverfor udenlandske Regresskyldnere, medmindre hans

---

[1]) Jfr. Evaldsen S. 347, Hallager I. 2 Udg. S. 437—8.
[2]) Jfr. dog Evaldsen S. 347—8.
[3]) Jfr. Hallager I. 2 Udg. S. 438, Evaldsen S. 346.
[4]) Jfr. Evaldsen S. 346—7.

Pligt kan udledes af vedkommende fremmede Lov; dette gjælder, selv om Vexlen er trukken paa Indlandet[1]).

10. Vexelrettens Præskription afgjøres for de den nordiske Vexelret undergivne Vexelskyldnere efter N. V. L. 77 ff.[2]), medens disse Forskrifter ikke kunne anvendes for eller imod indenlandske Endossenter, der søge Regres i Udlandet; som Følge af Vexelforpligtelsernes indbyrdes Uafhængighed ere nemlig hvert Lands Vexelskyldnere sit Lands Præskriptionsregler underkastede, og disse ere som forhen nævnt indbyrdes meget afvigende i de forskjellige Lande.

Ganske uafhængige af hinanden ere dog ikke de i forskjellige Lande indgaaede Vexelforpligtelser med Hensyn til Præskriptionens Indtræden.

Ifølge N. V. L. 78 er det kun den første (sidste Vexelejers) Regresfordring, som ligeoverfor indenlandske Regresskyldnere præskriberes i 6 (12) Maaneder fra Forfaldsdag. Ifølge N. V. L. 79 præskriberes derimod den senere Regresfordring først i 6 (12) Maaneder fra vedkommende Endossents egen Indfrielse. Og dette maa gjælde, selv om den udenlandske Endossent staar under en Præskriptionslov, der maatte tilstaa en længere Frist for det første Regressøgsmaal end N. V. L. 78. Dette vil altsaa have til Følge, at en indenlandsk Regresskyldner kan komme til at hefte længere i det ene Tilfælde end i det andet, alt efter Længden af den Præskriptionsfrist, hans Eftermænd ere undergivne. Men heraf flyder igjen, at, om den nordiske Endossent har en tydsk Formand, regnes den kortere Præskriptionsfrist ligeoverfor denne efter D. W. O. 79 (3 Maaneder) først fra den nordiske Endossents Indfrielse af Vexlen, idet, saavidt vides, den samme Grundsætning følges i Tydskland ved de forskjellige Præskriptionsloves Anvendelse[3]).

---

[1]) Jfr. Dom af R. O. H. G. hos Borchardt No. 872 f.

[2]) Paa denne Forudsætning, der stemmer med den nu almindelige Mening (jfr. Bar S. 312, Hartmann S. 453), er Loven bygget, jfr. Motiver S. 86; se ogsaa Scheel I. 412. I den engelske Ret ansees Søgsmaalsstedets Love for afgjørende, jfr. Byles S. 407; se ogsaa Hallager I. § 103.

[3]) Dette synes at fremgaa af R. O. H. G. Dom 9 Febr. 1872 hos Hoffmann I. 314 (jfr. Borchardt No. 867). Efter Ovenstaaende kan det ikke indsees, at det hos Evaldsen S. 348 nævnte Exempel og den derpaa byggede Slutning ere rigtige.

Er Vexelforpligtelsen indgaaet i Udlandet af en Indlænding, bør dog den udenlandske Lovgivning lægges til Grund ved Præskriptionens Beregning, saafremt Vexelerklæringen er dateret i Udlandet, idet heller ikke her Bostedet altid kan være det ene afgjørende[1]).

Ved Anvendelsen af den Regel i N.V.L. 79, at Præskriptionen af en Endossents Regresfordring, saafremt han ej i Mindelighed har indfriet Vexlen, løber fra hans egen Indstevning for Retten eller fra Vexelfordringens Anmeldelse i hans Bo, maa det, hvor det gjælder en udenlandsk Endossent, komme an paa, naar vedkommende Rettergangsskridt kan siges foretagen efter den udenlandske Lov.

11. Hvorvidt *vis major* er undskyldende for den Regressøger, som har været forhindret fra at iagttage Vexelomgangen, er alene afhængigt af det Steds Love, Regresforpligtelsen er underkastet. Er N.V.L. 92 fyldestgjort, kan en nordisk Endossent ikke nægte Betaling af den Grund, at videre Regres, f. E. ligeoverfor en tydsk Trassent, er lukket i saadant Tilfælde (jfr. ovenfor S. 387).

12. Spørgsmaalet om Adgangen til Vexelproces efter en udenlandsk Vexel afgjøres alene efter Domsstedets Love. Er den hjemlet efter disse, er det ligegyldigt, om der ikke kunde været anvendt Vexelproces i vedkommende Udland[2]).

---

[1]) Jfr. Motiver S. 18 og 86; se derimod S. L. 77. Jfr. hermed Bar S. 312 Note 5. — For det Tilfælde, at Vexelskyldneren er flyttet hid fra Udlandet efter Forpligtelsens Indgaaelse, se Evaldsen S. 351—2.

[2]) Jfr. Borchardt No. 860.

KILDE-REGISTER.

Henvisning til de Steder i nærværende Skrift, hvor nærmere Forklaring af Paragrafer i N. V. L. m. V. findes.

b) Vexelproceslovene m. V.

De fleste Artikler af den tydske Vexellov findes omtalte ved de tilsvarende §§ af N. V. L.; jfr. Tabellen i Tillægget p. IV ff.

SAG-REGISTER.

(§ betegner vedkommende § i N. V. L., S. Siderne i nærværende Skrift.)

SUBSKRIPTIONS-INDBYDELSE

PAA

NORDISK RETSENCYKLOPÆDI.

SAMLET OG UDGIVET

AF

DR. JUR. T. H. ASCHEHOUG, DR. JUR. K. J. BERG
OG DR. JUR A. F. KRIEGER.

I Indbydelsen til det første nordiske Juristmøde i Aaret 1872 udtaltes det, at den Tilnærmelse i commerciel og industriel Henseende, der i den senere Tid har fundet Sted mellem de skandinaviske Folk, fremkaldte en stedse stigende Trang til et almindeligere og mere udbredt Kjendskab til de enkelte Landes Retsinstitutioner, baade for umiddelbart praktiske Formaals Skyld og som Forudsætning for at skride frem mod det Maal, hvorpaa Indbydelsen pegede, nemlig en saavidt gjørligt eensartet Udvikling af Lovgivningen i de skandinaviske Lande.

Allerede ved det første Møde i Kjøbenhavn blev der i en mindre Kreds af Mænd, der nærede en levende Interesse for Sagen, udtalt det Ønske, at der maatte kunne aabnes lettere Adgang til Oplysning om alle Dele af den gjældende Ret i Danmark, Norge og Sverige gjennem en sammentrængt Fremstilling, som lod Fællesskabet og Forskjellighederne paa én Gang træde frem. Hertil forslog nemlig ikke Literaturen om de enkelte Landes Ret. Fremstillingen maatte, saavidt ikke særlige Forhold gjorde en Undtagelse nødvendig eller i alt Fald tilraadelig, være fælles, dog med den Begrændsning, som fulgte af, at den ikke skulde afløse men supplere de enkelte Landes Retsliteratur. Saaledes opstod Tanken om at tilvejebringe en nordisk Retsencyklopædi.

Da Udførelsen af et saadant Arbejde vilde overskride en enkelt Mands Tid og Kræfter, kunde Opgaven kun løses ved en Samvirken af Mænd fra alle tre skandinaviske Lande. De enkelte Hovedafsnits Udarbejdelse maatte fordeles mellem Forskjellige, og Fremstillingens lige Paalidelighed for alle Landene maatte søges betrygget ved et kyndigt Gjennemsyn af Mænd fra de Lande, hvor Forfatteren ikke havde hjemme. De forberedende Arbejder ere nu naaede saa vidt, at Udgivelsen, der ledes af Dr. juris A. F. Krieger i Forbindelse med Professor, Dr. juris T. H. Aschehoug og Præsident i Svea Hofret, Dr. juris K. J. Berg, kan begynde.

Værket vil udgjøre fire Bind, nemlig:

første Bind: *Den offentlige Ret,*
andet Bind: *Privatretten,*
tredie Bind: *Strafferetten,*
fjerde Bind: *Processen.*

Det første Hefte, der udgaves i August 1878, indeholdt en Fremstilling af:

Familie- og Arveretten ved Prof. juris Deuntzer.

Det andet Hefte, der udgaves i Septbr. 1879, indeholdt første Afdeling af fjerde Bind, nemlig:

Den danske og norske Proces ved Kriminal- og Politiretsassessor Joh. Ipsen, gjennemseet for Danmarks Vedkommende af Justitsminister, Dr. juris Nellemann og for Norges af Højesteretsadvokat Joh. Bergh.

Det tredie Hefte, der udkom i Marts 1880, indeholdt anden og sidste Afdeling af fjerde Bind: *Den svenska Processen,* nemlig:

Almänna civilprocessen af Prof., Dr. juris Broomé,
Utsöknings- och Konkursprocessen m. m. af Cand. juris Bergstrand (gjennemseet af Prof., Dr. Broomé) och
Straffprocessen af Prof., Dr. juris Assarsson.

Fjerde Hefte indeholder:

Den nordiske Tingsret, Indledning og første Afdeling (om Ejendomsretten) ved Prof., Dr. juris H. Matzen, anden Afdeling (om de begrændsede tinglige Rettigheder) ved Kriminal- og Politiretsassessor, Dr. juris N. Lassen.

Herefter ville følge:

Strafferetten ved Prof., Dr. juris Goos.
Statsretten ved Prof., Dr. juris Aschehoug.
Retskilderne ved Prof., Dr. juris Aubert.
Forvaltningsretten ved Docent, Dr. H. Blomberg, gjennemseet af Prof., Dr. juris Rabenius.
Formuerettens anden Afdeling, *Obligationsretten,* ved Assessor, Dr. juris O. Platou, Prof. Dr. juris Aubert og flere norske Jurister.

Subskriptionsprisen ansættes til 25 Øre pr. Ark. Der kan subskriberes paa hvert Bind særskilt. Enkelte Hefter sælges derimod ikke.

Subskription modtages i alle Boglader i Danmark, Norge, Sverige og Finland, hvor de udkomne Hefter ligge til Eftersyn.

Gyldendalske Boghandel.

TILLÆG.

Forklaring.

Hvor der i de nordiske Vexellove er brugt kursiv Stil, betyder det, at Lovene her ere afvigende fra det første Udkast (af 1878); ligeledes betegner — —, at Noget af dette er udeladt i Lovene.

N. V. L. betyder de nordiske Vexellove.

D. W. O. — den tydske Vexellov.

S. L. — den hidtilværende svenske Vexellov af 1851.

V. P. L. — den danske eller norske Vexelproceslov af 1880.

Prom. — den svenske Indførelseslov (Promulgationslag) af 1880.

Aftrykket af de nordiske Vexellove af 1880 er taget efter det sidste Udkast og konfereret med de officielle Udgaver, — af den tydske Vexellov efter Borchardts mindre Udgave, — og af den svenske Vexellov af 1851 efter Svensk Författningssamling.

De nordiske Vexellove af 1880

sammenstillede

med

den tydske Vexellov og den ældre svenske Vexellov af 1851 m. V.

Med Henvisninger.

Tabel

over de nordiske Vexelloves (N. V. L.) §§ og de tilsvarende §§ i den svenske Lov af 1851 (S. L.) og den tydske Vexellov (D. W. O.).

(Hvor der nedenfor findes et o, betyder det, at der ikke findes nogen tilsvarende Artikel.)

N. V. L	D. W. O.	S. L.
0	1	0
0	2	jfr. 86 og 87
1	4	1
2	6	2
3	4,4	3
4,1	jfr. 24 init.	2 init.
4,2	4,8	1 f.
5	7	1 init.
6	5	4
7	7 i. f. (Novelle)	0
8	8	5
0	0	6—10
9	9	11 og 16, 1 P.
10 { 1 P.	10	{ 0
10 { 2 P.		{ 14
11	11	13
12	12	12
13	13	12 i. f.
14	14	15
15	15	16, 2 P.
0	16	0
16	17	17
17	18	18

N. V. L.	D. W. O.	S. L.
18	jfr. $24,_{2}$	0
19	19 og 20	19 og $21,_{2}$
20	0	0
21	21	20, $21,_{1}$, 25
22	22	24
0	0	22
23	23	26
24	$24,_{1}$	23
0	0	27
25	$25,_{1}$	28
0	$25,_{2}$	0
26	26	29
27	27	32
28	28	30
29	0	33
30	29	31
31	30 og 33	35
32	31	37
33	30 og 32	36 jfr. 94 i. f.
34	34	0
0	35	0
35	37	38
36	0	39
37	38	41
38	39	$40,_{1}$ og 41 i. f.
0	40	0
39	36	42
40	0	0
41	41	43
42	42	0
43	43	44
44	44	0
45	45 jfr. 47	0

N. V. L.	D. W. O.	S. L.
46	45 i. f.	0
47	46	0
48	48	0
49,1	49	45
49,2	0	0
50 51	50	46
52	51	47
0	52	0
53	53	0
54	54	48
55	55	0
56	56 jfr. 29	49
57	57	50 og 55
58	59 jfr. 62	51 jfr. 53
59	58	52 og 49 jfr. 51 og 53
60	60	56
61	61	54
62	62	57, 58 og 60
63	63	61
64	64	jfr. 59 og 62
65	65	63
66 67	66	64
68	67	65
69	68	66
70	69	67
71	70	68
0 (jfr. 11)	71	0 (jfr. 11)
72	72	69
73 74	73	70 71
75	0	0

N. V. L.	D. W. O.	S. L.
76	74	42, 2 P.
77	77	76
78	78	77
79	79	78
80,1—2	80	jfr. 79
80,3	o	o
81	87 jfr. 90	72 jfr. 75
82,1	88	73
82,2	o	o
83	89	o
o	o	74, 2 P.
84	84	81
85	85	82
86	86	80
o (jfr. 94)	o	83—88, 90
o	82	89
87	81	91
88	3, 75 og 76	93
89	91	74, 1. P. jfr. 72
90	32,2	94
91	92	95
92	o	o
93	83	96
94	o	o
o	93	o
o	94—95	o
95	96—100	92

De nordiske Vexellove af 7 Maj 1880[1].

Den danske og den norske Lovtext.

Første Afdeling.

Om trukne (trasserede) Vexler.

Første Kapitel.

Om Vexelformen.

§ 1.

En Vexel skal indeholde:

udtrykkelig Benævnelse af Vexel, indført i selve Texten, eller, hvis Vexlen er affattet i et fremmed Sprog, et *til*svarende Udtryk i dette Sprog;

den Pengesum, der skal betales (Vexelsummen);

dens Navn, til hvem Betalingen skal ske (Vexeltager, Remittent);

dens Navn, der skal indfri Vexlen (Vexelbetaler, Trassat);

Tid og Sted for *Vexlens* Udstedelse;

det Sted, hvor Betalingen skal ske[2];

dens Underskrift, der udsteder Vexlen (Vexelgiver, Vexeludsteder, Trassent).

Jfr. ogsaa §§ 3, 5, 7, 66.

Den svenske Lovtext.

Första Afdelningen.

Om dragna (trasserade) vexlar.

Första Kapitlet.

Om vexels form.

§ 1.

Vexel skall innehålla:

uttrycklig, i sjelfva texten införd, benämning af vexel eller, der den är affattad å främmande språk, *mot*svarande uttryck å detta språk;

det penningebelopp, som skall betalas (vexelsumma);

dens namn, till hvilken betalning skall ske (vexeltagare, remittent);

dens namn, som skall infria vexeln (vexelbetalare, *godkännare*, trassat);

tid och ort för *vexelns* utställande;

den ort, hvarest betalningen skall ske[2];

dens underskrift, som utställer vexeln (vexelgifvare, vexelutställare, trassent).

---

[1]) Henvisningerne gjælde N. V. L. selv, hvor ej Andet er anført. Hvilke Artikler i D. W. O. og S. L. der svarer til §§ i N. V. L., sees af foranstaaende Tabel. [2]) Jfr. § 4 2

Allgemeine Deutsche Wechselordnung[1].

Erster Abschnitt.
Von der Wechselfähigkeit.

1[2].

Wechselfähig ist Jeder, welcher sich durch Verträge verpflichten kann.

2[3].

Der Wechselschuldner haftet für die Erfüllung der übernommenen Wechselverbindlichkeit mit seinem Vermögen[4].

3[5].

Finden sich auf einem Wechsel Unterschriften von Personen, welche eine Wechselverbindlichkeit überhaupt nicht, oder nicht mit vollem Erfolge eingehen können, so hat dies auf die Verbindlichkeit der übrigen Wechselverpflichteten keinen Einflusz.

Zweiter Abschnitt.
Von gezogenen Wechseln.

I. Erfordernisse eines gezogenen Wechsels.

4 (N. V. L. 1, jfr. 3 og 4).

Die wesentlichen Erfordernisse eines gezogenen Wechsels sind:

1) die in den Wechsel selbst aufzunehmende Bezeichnung als Wechsel, oder, wenn der Wechsel in einer fremden Sprache ausgestellt ist, ein jener Bezeichnung entsprechender Ausdruck in der fremden Sprache;
2) die Angabe der zu zahlenden Summe;

[1]) Det med spærret Skrift Trykte betegner Nürnbergernovellerne. De i Parenthes ved § Tallet satte Tal ere de tilsvarende §§ i N. V. L.; hvor Intet er tilføjet, betyder det, at § Tallet er det samme. [2]) Ikke i N. V. L. [3]) Ikke i N. V. L. [4]) Den oprindelige Texts »mit seiner Person und« og den øvrige Del af § 2, samt den dertil knyttede Nürnbergernovelle, bortfaldt ved Personalarrestens Ophævelse i 1868. [5]) Jfr. N. V. L. 8

Svenska Vexellagen af 1851[1].

1 Kap.
Om wexels form och om wexelgifwares answarighet.

§ 1.

Wexel skall, för att kunna såsom grund før wexelrätt[2]) bliwa gällande, innehålla

a) uppgift på orten, hwarest och tiden när den utfärdas,
b) uttrycklig benämning af wexel,
c) dens namn, till hwilken eller hwars order wexeln skall betalas, kallad wexeltagare (remittent),
d) den penningesumma som skall betalas,
e) dens namn, som skall inlösa wexeln, kallad godkännare (trassat, acceptant),

[1]) De i Parenthes ved § Tallet satte Tal henvise til den tilsvarende § i N. V. L. Er Intet tilføjet, er § Tallet det samme. Nedenunder er Henvisninger til de tilsvarende §§ i den finske Lov af 1858; dennes Afvigelser i Indhold og de vigtigere Afvigelser i Redaktion ere anmærkede. [2]) Jfr. N. V. L. 5.

§ 2.

En Vexel kan lyde paa Betaling til Trassenten selv (Vexel til egen Ordre)[1].

Lyder en trasseret Vexel paa at indfries af Trassenten selv (trasseret egen Vexel), *ansees den som en egen Vexel (§ 95).*

§ 2.

Vexel kan lyda på betalning till vexelgifvaren sjelf (vexel till egen *order*[1]).

Är vexel dragen att inlösas af vexelgifvaren sjelf (trasserad egen vexel), *skall den anses såsom egen vexel, hvarom i § 95 sägs.*

§ 3.

Betalingstiden skal for den hele Vexelsum være en og den samme.

Vexlen kan kun lyde paa Betaling:
paa en bestemt Dag[2]);
ved Forevisning (ved Sigt, a vista)[3]);
en vis Tid efter Forevisning*en* (efter Sigt, a viso)[4]); eller
en vis Tid efter Udstedels*en* (a dato)[5]).

Er ingen Betalingstid nævnt, ansees Vexlen som betalbar ved Sigt.

Jfr. ogsaa § 34.

§ 3.

Betalningstiden skall vara en och *den*-samma för hela vexelsumman.

Vexeln kan endast lyda på betalning:
å viss dag[2]);
vid uppvisandet (vid sigt, a vista)[3]);
å viss tid efter uppvisandet (efter sigt, a viso)[4]); eller
å viss tid efter *utställandet* (a dato)[5]).

Är icke någon betalningstid nämnd, anses vexeln såsom betalbar vid *uppvisandet.*

§ 4.

En Vexel kan lyde paa Betaling et andet Sted end der, hvor Trassaten bor (domicilieret Vexel)[6])

§ 4.

Vexel kan lyda på betalning å annan ort, än der vexelbetalaren bor (domicilierad vexel)[6]).

[1]) Jfr. § 95 i. f. [2]) Jfr. § 33, 1. [3]) Jfr. §§ 32, 77. [4]) Jfr. §§ 19, 33, 2, 90 og 91. [5]) Jfr. §§ 33, 2, 90 og 91. [6]) Jfr. §§ 18, 24, 43, 45 i. f., 56.

3) der Name der Person oder die Firma, an welche oder an deren Ordre gezahlt werden soll (des Remittenten);
4) die Angabe der Zeit, zu welcher gezahlt werden soll [1]); die Zahlungszeit kann für die gesammte Geldsumme nur eine und dieselbe sein und nur festgesetzt werden
   auf einen bestimmten Tag,
   auf Sicht (Vorzeigung a vista etc.) oder auf eine bestimmte Zeit nach Sicht,
   auf eine bestimmte Zeit nach dem Tage der Ausstellung (nach dato),
   auf eine Messe oder einen Markt (Mess- oder Marktwechsel);
5) die Unterschrift des Ausstellers (Trassanten) mit seinem Namen oder seiner Firma;
6) die Angabe des Ortes, Monatstages und Jahres der Ausstellung;
7) der Name der Person oder die Firma, welche die Zahlung leisten soll (des Bezogenen oder Trassaten);
8) die Angabe des Ortes, wo die Zahlung geschehen soll; der bei dem Namen oder der Firma des Bezogenen angegebene Ort gilt für den Wechsel, insofern nicht ein eigener Zahlungsort angegeben ist, als Zahlungsort und zugleich als Wohnort des Bezogenen [2]).

5 (6).

Ist die zu zahlende Geldsumme (Art. 4. Nr. 2.) in Buchstaben und in Ziffern ausgedrückt, so gilt bei Abweichungen die in Buchstaben ausgedrückte Summe.

Ist die Summe mehrmals mit Buchstaben oder mehrmals mit Ziffern geschrieben, so gilt bei Abweichungen die geringere Summe.

6 (2).

Der Aussteller kann sich selbst als Remittenten (Art. 4. Nr. 3.) bezeichnen (Wechsel an eigene Ordre).

[1]) Jfr. N. V. L. § 3. [2]) Jfr. N. V. L. § 4.

f) orten, hwarest godkännaren bor: den ort gälle som wexelns betalningsort, der ej särskild betalningsort utsatt är,
g) tiden då wexeln skall betalas [1]),
h) dens underskrift, som wexeln utställar, kallad wexelgifvare (trassent).

F. L. § 1.

§ 2 (4 og 2).

Wexel kan wara dragen på en person, att betalas å annan ort, än der han bor (domicilierad wexel); den kan wara ställd att betalas till wexelgifwaren sjelf (wexel till egen order); den kan wara dragen att inlösas af wexelgifwaren sjelf på annan ort (trasserad egen wexel, trasserad solawexel); [den kan wara utfärdad å annans wägnar efter fullmakt (procura)[2]).

F. L. § 2.

§ 3[3]).

Wexel kan wara ställd att betalas å wiss dag eller wid uppwisandet (wid sigt, a vista) eller wiss tid efter uppwisandet

[1]) I F.L. er her indtaget § 3. [2]) Ikke i N.V.L.
[3]) F. L. har indtaget den i § 1 ligesom D. W. O.

Er særskilt Betalingssted ikke nævnt, *gjælder som* Vexlens *Betalingssted* det ved Trassatens Navn anførte Sted[1]), hvor han tillige antages at bo. — — —

Är särskild betalningsort ej nämnd, *gälle såsom vexelns betalningsort* den vid vexelbetalarens namn utsatta ort[1]), hvilken jemväl *anses såsom* hans boningsort. — — —

§ 5.

Er et Dokument ikke affattet overensstemmende med de foran givne Forskrifter, medfører det ikke Vexelret. Heller ikke have de paa et saadant Dokument tegnede Erklæringer[2]), saasom Akcept, Endossement *eller* Borgen[3]) (—), nogen vexelretlig Virkning.

§ 5.

Är *handlingen* icke affattad i öfverensstämmelse med här ofvan gifna föreskrifter, medföre den icke vexelrätt. Icke heller hafve de på sådan *handling* tecknade förbindelser[2]), såsom godkännande, öfverlåtelse *eller* borgen[3]) (—), någon verkan *efter vexellag*.

§ 6.

Er Vexelsummen nævnt flere Gange, men med forskjellige Beløb, gjælder det, som mindst er.

§ 6.

Är vexelsumma flere gånger utsatt, men till olika belopp, gälle det, som minst är.

§ 7.

Indeholder en Vexel Tilsagn om Rente, ansees det som uskrevet.

Jfr. § 95.

§ 7.

Utfästes i vexel ränta, vare det ogilt.

Andet Kapitel.

Om Trassentens Ansvar.

§ 8.

Trassenten svarer efter Vexelret for Vexlens Godkjendelse (Akcept) og Betaling.

Jfr. § 17, Kapitel 5—7 (især §§ 25 og 41).
Jfr. ogsaa §§ 14 og 23; § 67.

Andra Kapitlet.

Om vexelgifvares ansvarighet.

§ 8.

Vexelgifvare svare efter vexelrätt för vexels godkännande (accept) och betalning.

Tredie Kapitel.

Om Overdragelse af Vexlen (Endossement, *Giro*).

§ 9.

En Vexel kan ved Endossement overdrages til en anden (Endossatar), selv om Intet herom er nævnt i Vexlen. Har Trassenten i selve Vexlens Text — — ved Ordene »ikke til Ordre« eller deslige forbudt dens Overdragelse, medfører saadan ingen vexelretlig Virkning.

Jfr. § 15.

Tredje Kapitlet.

Om öfverlåtelse af vexel (indossament, *giro*).

§ 9.

Vexel må — — öfverlåtas till annan (indossatarie), ändå att ej något härom är i vexeln nämndt. Har vexelgifvaren i vexelns text — — med orden »icke till *order*« eller dylikt förbjudit öfverlåtelse, *gifve öfverlåtelse, som ändå sker, ingen vexelrätt.*

[1]) Jfr. § 46, 1. [2]) Jfr. § 85. [3]) Jfr. § 87, 2, dansk og norsk V. P. L. § 1, No. 3.

Desgleichen kann der Aussteller sich selbst als Bezogenen (Art. 4. Nr. 7.) bezeichnen, sofern die Zahlung an einem anderen Orte als dem der Ausstellung geschehen soll (trassirt- eigene Wechsel).

7 (5 og 7).

Aus einer Schrift, welcher eines der wesentlichen Erfordernisse eines Wechsels (Art. 4.) fehlt, entsteht keine wechselmässige Verbindlichkeit. Auch haben die auf eine solche Schrift gesetzten Erklärungen (Indossament, Accept, Aval) keine Wechselkraft. Das in einem Wechsel enthaltene Zinsversprechen gilt als nicht geschrieben.

II. Verpflichtung des Ausstellers.

8.

Der Aussteller eines Wechsels haftet für dessen Annahme und Zahlung wechselmässig.

III. Indossament.

9.

Der Remittent kann den Wechsel an einen anderen durch Indossament (Giro) übertragen.

Hat jedoch der Aussteller die Uebertragung im Wechsel durch die Worte »nicht an Ordre« oder durch einen gleichbedeutenden Ausdruck untersagt, so hat das Indossament keine wechselrechtliche Wirkung.

(efter sigt) eller wiss tid efter utgifwandet (a dato).

§ 4 (6).

Är den penningsumma, som skall betalas, utsatt med både bokstäfwer och siffror, men till olika belopp; gälle det, som med bokstäfwer utsatt är. Finnas flera olika belopp utsatta, ware sig med bokstäfwer, eller endast med siffror; gälle det, som minst är.

F. L. § 3.

§ 5 (8).

Wexelgifware stånde för wexelns godkännande och betalning i answarighet, efter wexelrätt, till alla dem, som af wexeln blifwa innehafware.

F. L. 4.

2 Kap.

Om Wexelköp [1]).

— — — — — —

3 Kap.

Om öfwerlåtelse af wexel.

§ 11 (9).

Wexel må öfwerlåtas, ändå att rättighet dertill ej blifwit i wexeln, eller i öfwerlåtelse deraf, uttryckligen medgifwen genom orden »till order« eller annorledes [2]).

F. L. 10.

---

[1]) Udelades her, da det er uden Interesse for N.V.L. [2]) Her i F. L. § 16, 1 P.

§ 10.

Ved Endossement gaa alle af Vexlen[1]) flydende Rettigheder, deriblandt ogsaa Retten til at endossere *Vexlen* videre[2]), over paa Endossataren. Vexlen kan endosseres ogsaa til Trassenten, til Trassaten, til Akceptanten[3]) eller til en tidligere Endossent og af disse igjen til Andre.

§ 10.

Genom öfverlåtelse *(indossament, giro)* varda alla af vexeln[1]) härflytande rättigheter, deribland *ock rätt* att vidare öfverlåta *vexeln*[2]), öfverflyttade på *den, till hvilken öfverlåtelsen skett.* Vexel kan öfverlåtas äfven till vexelgifvare, till vexelbetalare, till godkännare[3]) eller till föregående öfverlåtare och af dessa åter till andra.

§ 11.

Endossementet skal skrives paa selve Vexlen[4]) eller paa en Afskrift af den (Kopi)[5]) eller paa et til Vexlen eller Kopien hæftet Blad (Alonge)[6]).

§ 11.

Öfverlåtelse skall tecknas å sjelfva vexeln[4]) eller å en afskrift deraf (kopia[5]) eller å ett vid vexeln eller afskriften häftadt blad[6]) (alonge).

§ 12.

Endossement kan ske enten saaledes, at Endossenten *indsætter Endossatarens Navn og underskriver sit eget* (fuldstændigt Endossement), eller og *derved, at Endossenten blot tegner sit Navn* paa Vexlen*s* eller Vexelkopien*s* *Bagside*[7]) eller paa det vedhæftede Blad[8]) (Endossement in blanco).

Jfr §§ 13, 39 og 76; jfr. ogsaa § 16.

§ 12.

Öfverlåtelse kan ske antingen sålunda, att öfverlåtaren *utsätter dens namn, till hvilken öfverlåtelsen sker, och dervid skrifver sin namnteckning* (fullständigt indossament), eller ock medelst öfverlåtarens blotta namnteckning å vexeln*s* eller *afskriftens baksida*[7]) eller å det vidhäftade bladet[8]) (*öfverlåtelse in blanco*, indossament in blanco).

§ 13.

Blanko-Endossement kan af Vexeleieren[9]) *udfyldes ved Indsættelse af en Endossatars Navn.*

Jfr. §§ 10 og 12.

§ 13.

Öfverlåtelse, som skett medelst öfverlåtarens blotta namnteckning, må af vexelinnehafvare fyllas genom insättande af indossataries namn.

§ 14.

Enhver Endossent svarer *alle* efterfølgende Eiere af Vexlen efter Vexelret for dens Akcept og Betaling, *saafremt han ikke* i *sit* Endossement ved Ordene »uden Forbindtlighed«, »uden Ansvar«, »uden Obligo«, *»uden Retur«* eller deslige *udtrykkelig har forbeholdt sig at være fri for saadant Ansvar.*

Jfr. § 8; §§ 25 og 41.

§ 14.

Hvar, som vexel öfverlåter, stånde för dess godkännande och betalning i ansvarighet efter vexelrätt till alla dem, som efter honom blifva deraf innehafvare, så framt han ej i öfverlåtelsen med orden »utan förbindelse«, »utan ansvar«, »utan obligo«, *»utan retur«* eller dylikt *uttryckligen förbehållit sig att vara från sådan ansvarighet fri.*

---

[1]) Jfr. §§ 14, 29, 38, 48, 54, 66, 68, 71, Fdn. 9 Febr. 1798, Prom. § 5 Nr. 7. [2]) Jfr. dog § 16; jfr. § 67. [3]) Jfr. § 40. [4]) Jfr. § 67. [5]) Jfr. §§ 38, 58, 71, 72, 82. [6]) Jfr. § 12. [7]) Jfr. § 21. [8]) Jfr. § 11. [9]) Jfr. § 39.

10.

Durch das Indossament gehen alle Rechte aus dem Wechsel auf den Indossatar über, insbesondere auch die Befugniss, den Wechsel weiter zu indossiren. Auch an den Aussteller, Bezogenen, Acceptanten oder einen früheren Indossanten kann der Wechsel gültig indossirt und von denselben weiter indossirt werden.

11.

Das Indossament muss auf den Wechsel, eine Copie desselben oder ein mit dem Wechsel oder der Copie verbundenes Blatt (Alonge) geschrieben werden.

12.

Ein Indossament ist gültig, wenn der Indossant auch nur seinen Namen oder seine Firma auf die Rückseite des Wechsels oder der Copie, oder auf die Alonge schreibt (Blanko-Indossament).

13.

Jeder Inhaber eines Wechsels ist befugt, die auf demselben befindlichen Blanko-Indossamente auszufüllen; er kann den Wechsel aber auch ohne diese Ausfüllung weiter indossiren.

14.

Der Indossant haftet jedem späteren Inhaber des Wechsels für dessen Annahme und Zahlung wechselmässig. Hat er aber dem Indossamente die Bemerkung »ohne Gewährleistung«, ohne »Obligo« oder einen gleichbedeutenden Vorbehalt hinzugefügt, so ist er von der Verbindlichkeit aus seinem Indossamente befreit.

§ 12[1]).

Öfwerlåtelse (indossament) skall innehålla:

dens namn, til hwilken wexeln öfwerlåtes (indossat)

namnteckning af den, som wexeln öfwerlåter (indossant).

Wexel må ock öfwerlåtas genom öfwerlåtarens blotta namnteckning på wexelns baksida (indossament in blanco); [och stånde innehafware fritt att blanco indossament fylla genom insättande af indossats namn[2]).

§ 13[3]) (11).

Öfwerlåtelse skall tecknas å sjelfwa wexeln, eller å en afskrift deraf (copia) eller å ett wid wexeln eller afskriften häftadt blad (alonge).

§ 14 (10, 2).

Wexel kan öfwerlåtas äfwen till wexelgifwaren, till godkännaren, eller till föregående öfwerlåtare, och af dessa åter till andra.

F. L. 12.

§ 15 (14).

Hwar, som wexel öfwerlåter, stånde för desz godkännande och betalning i answarighet efter wäxelrätt till alla dem, som efter honom blifwa deraf innehafware, så framt han ej i öfwerlåtelsen uttryckligen förbehållit sig att wara från answarighet fri.

F. L. 13.

---

1) F. L. 11. I F. L. er her i Begyndelsen først optaget § 13. 2) I N. V. L. § 13. 3) I F. L. optaget som Beg. af § 11.

§ 15.

Indeholder et Endossement udtrykkeligt Forbud mod at endossere Vexlen videre, og overdrages den desuagtet, have senere Vexeleiere ikke Vexelret mod den Endossent, som gav Forbudet.

Jfr. §§ 9, 19, 42.

§ 15.

Innehåller öfverlåtelse ut ryckligt förbud att vexeln vidare öfverlåta, och öfverlåtes den ändå, hafve senare *vexelinnehafvare* icke vexelrätt mot den öfverlåtare, som förbudet gaf.

§ 16.

Et Endossement, som kun indeholder en Fuldmagt eller en Bemyndigelse til Inkassering eller deslige (Prokura-Endossement), overfører ikke Eiendomsret[1]) til Vexlen, men *giver* alene Fuldm*ægtigen Hjemmel* til at tage de til Vexelrettens Bevar*ing* fornødne Forholdsregler[2]) og til at indtale og oppebære Vexelsummen, samt, saafremt saadant ikke er udtrykkelig forbudt i Endossementet, til at overdrage Vexlen ved nyt Prokura-Endossement.

§ 16.

Öfverlåtelse, som innehåller blott en fullmakt eller ett uppdrag »till inkassering« eller dylikt (procura-indossament), medföre icke eganderätt[1]) till vexeln, utan *vare sysslomannen endast behörig* att vidtaga erforderliga åtgärder till vexelrättens bevarande[2]) samt att utsöka och uppbära vexelsumman, så ock att, derest det icke blifvit uttryckligen i öfverlåtelsen förbjudet, öfverlåta vexeln genom nytt procura-indossament.

[1]) Jfr. § 10. [2]) Jfr. §§ 18—19, 41, 43, 56, 60, 62, 74, 75; jfr. § 92.

15.

Ist in dem Indossamente die Weiterbegebung durch die Worte »nicht an Ordre« oder durch einen gleichbedeutenden Ausdruck verboten, so haben diejenigen, an welche der Wechsel aus der Hand des Indossatars gelangt, gegen den Indossanten keinen Regress.

16.[1])

Wenn ein Wechsel indossirt wird, nachdem die für die Protesterhebung Mangels Zahlung bestimmte Frist abgelaufen ist, so erlangt der Indossatar die Rechte aus dem etwa vorhandenen Accepte gegen den Bezogenen und Regressrechte gegen Diejenigen, welche den Wechsel nach Ablauf dieser Frist indossirt haben.

Ist aber der Wechsel vor dem Indossamente bereits Mangels Zahlung protestirt worden, so hat der Indossatar nur die Rechte seines Indossanten gegen den Acceptanten, den Aussteller und Diejenigen, welche den Wechsel bis zur Protesterhebung indossirt haben. Auch ist in einem solchen Falle der Indossant nicht wechselmässig verpflichtet.

17 (16).

Ist dem Indossamente die Bemerkung »zur Einkassirung«, »in Prokura« oder eine andere, die Bevollmächtigung ausdrückende Formel beigefügt worden, so überträgt das Indossament das Eigenthum an dem Wechsel nicht, ermächtigt aber den Indossatar zur Einziehung der Wechselforderung, Protesterhebung und Benachrichtigung des Vormannes seines Indossanten von der unterbliebenen Zahlung (Art. 45.), sowie zur Einklagung der nicht bezahlten und zur Erhebung der deponirten Wechselschuld. Ein solcher Indossatar ist auch berechtigt, diese Befugniss durch ein weiteres Prokura-Indossament einem Anderen zu übertragen. Dagegen ist derselbe zur weiteren Begebung durch eigentliches Indossament selbst dann nicht befugt, wenn dem Prokura-Indossamente der Zusatz »oder Ordre« hinzugefügt ist.

1) Ikke i N. V. L.

§ 16 (15).

Har wexelgifware i sjelfwa wexeln uttryckligen förbudit öfwerlåtelse deraf; gifwe öfwerlåtelse, som ändå sker, ingen wexelrätt [1]). Innehåller en öfwerlåtelse uttryckligt förbud att wexeln widare öfwerlåta och öfwerlåtes den ändå af den, som wexeln med det förbud erhöll; hafwen efter honom följande innehafware mot den öfwerlåtare, som förbudet gaf, ej wexelrätt.

F. L. 14.

§ 17 (16).

Öfwerlåtelse, som innehåller blott en fullmakt eller ett uppdrag »till inkassering« eller dylikt (procura-indossament), medföre ej äganderätt till wexeln, utan ware sysslomannen endast behörig, att widtaga erforderliga åtgärder till wexelrättens bewarande och wexelsummans utsökande, och att densamma uppbära, så ock att öfwerlåta wexeln genom nytt procura-indossament.

F. L. 15.

1) I F. L. er 1ste P. optaget i § 10, N. V. L. i § 9 i. f.

Fjerde Kapitel.

Om Vexlens Forevisning til Akcept.

§ 17.

Enhver, som har *en* Vexel i Hænde[1]), er berettiget[2]) til strax[3]) at forevise den til Akcept og, hvis saadan ikke erholdes inden den i § 21 bestemte Tid, at optage Protest[4]) for manglende Akcept (de non acceptatione). Aftale, som strider herimod, har ikke vexelretlig Virkning[5]).

Jfr. § 8.

§ 18.

Lyder en Vexel paa Betaling et andet Sted end der, hvor Trassaten bor, *og har Trassenten ikke paa Vexlen opgivet, ved hvem Betalingen paa det andet Sted skal erlægges*[6]), skal den — — før Forfaldsdag[7]) forevises Trassaten til Akcept og, saafremt saadan ikke erholdes, protesteres[8]). Forsømmes dette, tabes Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne[9]).

§ 19.

Lyder en Vexel paa Betaling efter Sigt, skal den *forevises til Akcept inden den Tid, som maatte være foreskreven i Vexlens Text, eller, naar saadan Forskrift mangler,* inden 6 Maaneder fra Udstedelsesdagen, hvis den er trukken fra eller paa noget Sted i Europa med Undtagelse af Island og Færøerne, og inden et Aar, hvis den er trukken fra eller paa sidstnævnte Steder eller noget Sted udenfor Europa[10]). *Bliver Vexlen ikke akcepteret, eller bliver Akcepten ikke dateret*[11]), skal Vexlen inden Forevisningsfristens Udløb protesteres[12]) *og regnes* i saadant Tilfælde Forfaldstiden fra Protestdagen. Forsømmes, hvad *her* er bestemt — —, tabes Vexelretten mod Trassenten og Endossenterne.

*D*en Endossent, som i sit Endossement *af saadan Vexel* har *foreskrevet* en

Fjerde Kapitlet.

Om vexels uppvisande till godkännande.

§ 17.

En hvar, som har vexel i händer[1]), är berättigad[2]) *att* strax[3]) uppvisa densamma till godkännande och att, der sådant icke inom den i § 21 stadgade tid erhålles, *protestera*[4]) för uteblifvet godkännande (de non acceptatione). Aftal, som strider häremot, hafve icke verkan *efter vexellag*[5]).

§ 18.

Lyder vexel på betalning å annan ort än *der* vexelbetalaren bor, *och har ej vexelgifvaren i vexeln utsatt, af hvem betalning bör å den andra orten erläggas*[6]), skall den — — före förfallodagen[7]) förevisas vexelbetalaren till godkännande och, derest sådant icke erhålles, protesteras[8]). Försummas det, förloras vexelrätten mot vexelgifvare och öfverlåtare[9]).

§ 19.

Är vexel ställd att betalas viss tid efter uppvisandet, skall den *uppvisas* till godkännande *inom tid, som dertill i vexelns text föreskrifven är, eller, der sådan föreskrift saknas,* inom sex månader från utgifningsdagen, om den är dragen från eller på någon ort i Europa, med undantag af Island och Färöarne, samt inom ett år, om den är dragen från eller på sistnämnde orter eller någon ort utom Europa[10]). *Varder vexeln icke godkänd eller blifver godkännande icke dateradt*[11]), skall vexeln före uppvisningstidens utgång protesteras[12]); *och räknas i* sådan händelse förfallotiden från protestdagen. Försummas hvad här — — är stadgadt — —, förloras vexelrätten mot vexelgifvare och öfverlåtare.

Öfverlåtare, som i öfverlåtelse *af sådan vexel* föreskrifvit särskild uppvisningstid,

---

1) Jfr. §§ 29, 30 og 39. 2) Jfr. §§ 18—19. 3) Jfr. §§ 89, 91. 4) Jfr. Kap. 13 og § 89; § 86; dansk og norsk V. P. L. § 10, Prom. § 4. 5) Jfr. §§ 7, 9, 14, 15, 16, 19, 22, 42. 6) Jfr. § 4, § 56. 7) Jfr. §§ 41, 43; § 91. 8) Jfr. § 20. 9) Jfr. §§ 92, 93. 10) Jfr. §§ 77, 78, 79. — Jfr. ogsaa §§ 21, 56. 11) Jfr. § 21. 12) Jfr. §§ 41, 91; § 20.

IV. Präsentation zur Annahme.

18 (17).

Der Inhaber eines Wechsels ist berechtigt, den Wechsel dem Bezogenen sofort zur Annahme zu präsentiren und in Ermangelung der Annahme Protest erheben zu lassen. Eine entgegenstehende Uebereinkunft hat keine wechselrechtliche Wirkung. [Nur bei Mess- oder Marktwechseln findet eine Ausnahme dahin statt, dass solche Wechsel erst in der an dem Mess- oder Marktorte gesetzlich bestimmten Präsentationszeit zur Annahme präsentirt und in Ermangelung derselben protestirt werden können [1])]. Der blosse Besitz des Wechsels ermächtigt zur Präsentation des Wechsels und zur Erhebung des Protestes Mangels Annahme.

19.

Eine Verpflichtung des Inhabers, den Wechsel zur Annahme zu präsentiren, findet nur bei Wechseln statt, welche auf eine bestimmte Zeit nach Sicht lauten. Solche Wechsel müssen, bei Verlust des wechselmässigen Anspruchs gegen die Indossanten und den Aussteller, nach Maassgabe der besonderen im Wechsel enthaltenen Bestimmung und in Ermangelung derselben binnen zwei Jahren nach der Ausstellung zur Annahme präsentirt werden. Hat ein Indossant auf einen Wechsel dieser Art seinem Indossamente eine besondere Präsentationsfrist hinzugefügt, so erlischt seine wechselmässige Verpflichtung, wenn der Wechsel nicht innerhalb dieser Frist zur Annahme präsentirt worden ist.

20 [2]).

Wenn die Annahme eines auf bestimmte Zeit nach Sicht gestellten Wech-

1) Ikke i N. V. L. 2) Indholdet heraf er optaget i N. V. L. 19.

4 Kap.

Om wexels godkännande.

§ 18 (17).

Är wexel ställd att betalas å wiss dag, eller wiss tid efter utgifwandet; äge hwar, som wexeln i händer hafwer, rätt att, när som helst före förfallotiden, densamma till godkännande förete, och att, der wexeln ej godkännes inom den i 20 §. stadgade tid, derföre protestera.

F. L. 16.

§ 19.

Är wexel ställd att betalas wiss tid efter uppwisandet; då ware innehafwaren, wid förlust af sin wexelrätt mot öfwerlåtare och wexelgifwaren, [om de i Swerige bo [1]), skyldig att wexeln till godkännande förewisa inom tid, som dertill i wexeln föreskrifwen är, eller, der särskild föreskrift derom saknas, inom tre månader från utgifningsdagen om wexeln är dragen från en på annan inrikes ort, inom sex månader om den är dragen från eller på någon utrikes i Europa belägen ort, inom ett år om den är dragen från eller på någon ort utom Europa, med undantag af de å andra sidan Goda Hopps Udden eller Cap Horn belägna orter och inom aderton månader om den är dragen från eller på någon af sistnämnda orter.

Öfwerlåtare, som i sin öfwerlåtelse af sådan wexel wiss förewisningstid före-

1) Udeladt i F. L.

særlig Forevisningstid, *er* fri for Vexelansvar, hvis Fristen oversiddes.

I Forhold til den Akceptant, som ikke har dateret sin Akcept, regnes Forfaldstiden [1]), naar Protest ikke er optagen, fra Forevisningsfristens sidste Dag.

vare fri från vexelansvarighet, om den tid försittes.

I förhållande till godkännare, som icke daterat sitt godkännande, skall, i händelse protest icke *skett,* förfallotiden [1]) räknas från uppvisningstidens sista dag.

§ 20.

I ethvert [2]) Tilfælde, hvor paa Grund af manglende Akcept [3]) Protest *er* optag*en*, skal Underretning (Notifikation) derom gives paa *den* Maade og under *det Ansvar*, som i §§ 45—47 *fastsættes.*

Jfr. § 30; dansk og norsk V. P. L. § 4.

§ 20.

I hvarje [2]) fall, då på grund af uteblifvet godkännande [3]) protest *skett*, skall underrättelse (notifikation) derom gifvas på — — sätt och vid — — påföljd, som i §§ 45—47 sägs.

Femte Kapitel.

Om Vexlens Akcept.

§ 21.

Naar en Vexel forevises til Akcept, skal bestemt Svar, bekræftende eller nægtende, gives inden 24 Timer [4]). Gives ikke Svar inden denne Tid, ansees Akcept nægtet.

Akcepten skal skrives paa Vexlen [5]) og forsynes med *Akceptantens* Underskrift [6]). Gyldig Akcept kan ogsaa gives ved *Akceptantens* blotte Navntegning paa Vexlens Forside [7]).

Akcept kan ikke, efterat den er tegnet paa Vexlen, med Retsvirkning udstryges, forandres eller tilbagekaldes [8]).

Femte Kapitlet.

Om vexels godkännande.

§ 21.

När vexel uppvisas till godkännande, skall bestämdt svar, jakande eller nekande, gifvas inom tjugofyra timmar [4]). Gifves icke svar inom den tid, anses godkännande vägradt.

Godkännande skall skrifvas på vexeln [5]) och förses med *godkännarens* underskrift [6]). Giltigt godkännande kan ock lemnas medelst *godkännarens* blotta namnteckning på vexelns framsida [7]).

Sedan godkännande blifvit å vexeln tecknadt, kan det icke med laga verkan utstrykas, ändras eller återkallas [8]).

---

[1]) Jfr. §§ 36, 44; § 77. Jfr. ogsaa §§ 92, 93. [2]) Jfr. dog § 28. [3]) Jfr. derimod § 19 (Protest for manglende Datering). [4]) Jfr. § 32. [5]) Jfr. § 58. [6]) Jfr. § 19. [7]) Jfr. § 12. [8]) Jfr. § 49, 2.

sels nicht zu erhalten ist, oder der Bezogene die Datirung seines Acceptes verweigert, so muss der Inhaber bei Verlust des wechselmässigen Anspruchs gegen die Indossanten und den Aussteller die rechtzeitige Präsentation des Wechsels durch einen innerhalb der Präsentationsfrist (Art. 19.) erhobenen Protest feststellen lassen.

Der Protesttag gilt in diesem Falle für den Tag der Präsentation.

Ist die Protesterhebung unterblieben, so wird gegen den Acceptanten, welcher die Datirung seines Acceptes unterlassen hat, die Verfallzeit des Wechsels vom letzten Tage der Präsentationsfrist an gerechnet.

skrifwit, ware från wexelanswarighet fri, der den tid af innehafware försummas.

F. L. 17.

§ 20 (21, 1).

När wexel blifwit till godkännande förewist, skall bestämdt swar, jakande eller nekande, afgifwas inom tjugofyra timmar derefter. Lemnas ej swar inom den tid; anses godkännande hafwa blifwit wägradt. Å helgedag må godkännande ej äskas [1]).

F. L. 18.

V. Annahme (Acceptation).

21.

Die Annahme des Wechsels muss auf dem Wechsel schriftlich geschehen.

Jede auf den Wechsel geschriebene und von dem Bezogenen unterschriebene Erklärung gilt für eine unbeschränkte Annahme, sofern nicht in derselben ausdrücklich ausgesprochen ist, dass der Bezogene entweder überhaupt nicht oder nur unter gewissen Einschränkungen annehmen wolle.

Gleichergestalt gilt es für eine unbeschränkte Annahme, wenn der Bezogene ohne weiteren Beisatz seinen Namen oder seine Firma auf die Vorderseite des Wechsels schreibt.

Die einmal erfolgte Annahme kann nicht wieder zurückgenommen werden.

§ 21 (21, 2, 19).

Godkännande af wexel skall skrifwas på wexeln och förses med godkännarens namnteckning [2]).

Är wexel ställd att betalas wiss tid efter uppwisandet; då skall ock dagen utsättas, å hwilken godkännandet sker: sätter ej godkännaren dagen ut eller wägrar han att wexeln godkänna; ware innehafwaren, wid förlust af sin wexelrätt mot öfwerlåtare och wexelgifwaren, förpligtad att protestera inom den förewisningstid, som i 19 §. sägs; och warde då wexelns förfallotid från protestdagen beräknad: sker ej protest; då skall förfallotiden mot godkännare, som sitt godkännande ej daterat, räknas från sista dagen af den i 19 §. stadgade förewisningstid [3]).

F. L. 19, 20.

---

[1]) Jfr. N. V. L. § 91. [2]) Her er F. L. § 25 optagen. [3]) I F. L. særskilt § (20).

§ 22.

Vexlen skal akcepteres efter sit Lydende uden Vilkaar eller *Forbehold; dog kan Akcepten indskrænkes til en Del af Vexelsummen*[1]). *Gjøres andre Indskrænkninger eller Vilkaar, ansees de som uskrevne*[2]). — — —.

§ 22.

Vexel skall godkännas efter sin lydelse utan vilkor eller *förbehåll; dock må godkännande inskränkas till en del af vexelsumman*[1]). *Göras andra inskränkningar eller vilkor, vare de utan verkan*[2]). — — —.

§ 23.

Den, som har akcepteret en Vexel, svarer efter Vexelret for Betaling paa Forfaldsdagen af det akcepterede Beløb[3]).

Akceptanten er ifølge sin Akcept vexelretlig forpligtet ogsaa ligeoverfor Trassenten[4]). Derimod har Akceptanten ikke Vexelret mod Trassenten.

§ 23.

Hvar, som vexel godkänt, svare efter vexelrätt för betalning af det godkända beloppet å förfallodagen[3]).

Godkännare vare till följd af sitt godkännande äfven vexelgifvaren[4]) ansvarig efter vexelrätt. Deremot hafve godkännaren icke vexelrätt mot vexelgifvaren.

---

[1]) Jfr. § 25; § 37. [2]) Jfr. §§ 24, 42 (43), 57—58, 89. [3]) Jfr. §§ 8 og 14. — §§ 60, 87. — Kap. 7, §§ 43 og 44; § 68, § 77. [4]) Jfr. § 45 i. f.

22.

Der Bezogene kann die Annahme auf einen Theil der im Wechsel verschriebenen Summe beschränken.

Werden dem Accepte andere Einschränkungen beigefügt, so wird der Wechsel einem solchen gleichgeachtet, dessen Annahme gänzlich verweigert worden ist, der Acceptant haftet aber nach dem Inhalte seines Acceptes wechselmässig.

23.

Der Bezogene wird durch die Annahme wechselmässig verpflichtet, die von ihm acceptirte Summe zur Verfallzeit zu zahlen.

Auch dem Aussteller haftet der Bezogene aus dem Accepte wechselmässig.

Dagegen steht dem Bezogenen kein Wechselrecht gegen den Aussteller zu.

§ 22 [1]).

Drages wexel på bolags firma; då skall godkännandet ske medelst firmans teckning: uraktlåtes det; ware innehafwaren, till bewarande af sin återgångstalan efter 5 Kap., skyldig att protestera, ändå att wexeln godkännes af en eller flera bolagsmän i eget eller egna namn. Är eljest wexel på twå eller flera personer dragen, att betalas af antingen den ena eller den andra; då är enderas godkännande lika gildt, som hade wexeln på honom ensam warit ställd.

F. L. 21.

§ 23 (24).

Är wexel ställd att betalas å annan ort, än der godkännaren bor, och har ej wexelgifwaren i wexeln utsatt, af hwem betalningen å den andra orten skall erläggas; sätte då godkännaren det ut i det godkännande han å wexeln tecknar: gör han det icke; warde det så ansedt, som hade han å sig sjelf gifwit anwisning till wexelns inlösen å betalningsorten.

F. L. 22.

§ 24 (22).

Wexel bör godkännas efter dess lydelse, utan wilkor eller förbehåll. Sker det icke; anses godkännande wägradt, sware dock godkännaren för hwad hans afgifna godkännande innebär. Ej ware honom förment att inskränka sitt godkännande till en del af den i wexeln utsatta penningesumma.

F. L. 23.

§ 25 [2]) (21, 3).

Godkännande må ej, sedan det å wexeln tecknadt är, återkallas.

§ 26 (23).

Hwar, som wexel godkänt, answare efter wexelrätt för dess betalning till innehafwaren å förfallotiden.

Godkännaren ware, till följd af sitt godkännande, äfwen wexelgifwaren an-

[1]) Ikke i N. V. L. [2]) I F. L. optaget i § 19 saaledes: »Sålunda gifven accept må ej sedan återkallas. Finnas den öfverkorsad, vare likväl gällande.«

§ 24.

Lyder en Vexel paa Betaling et andet Sted end der, hvor Trassaten bor, og har Trassenten ikke paa Vexlen opgivet, ved hvem Betalingen paa det andet Sted skal erlægges[1]), skal Akceptanten tilføie det paa Vexlen. Gjør han det ikke, antages det, at han selv vil indfri Vexlen paa Betalingsstedet.

§ 24.

År vexel ställd att betalas å annan ort än der godkännaren bor, och har ej vexelgifvaren i vexeln utsatt, af hvem betalning å den andra orten skall erläggas[1]), sätte *godkännaren det ut å vexeln.* Gör han det *ej, vare det så ansedt, som ville han sjelf inlösa vexeln på betalningsorten.*

Sjette Kapitel.

Om Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept.

§ 25.

Bliver en Vexel ikke akcepteret inden den i § 21 bestemte Frist, *eller indskrænkes Akcepten til en Del af Vexelsummen*, er Vexeleieren, efterat Protest er optagen, berettiget til *af hvilkensomhelst*[2]) *blandt Endossenterne eller af Trassenten mod Protestens Udlevering med Vexelret at kræve Sikkerhed for Betaling til Forfaldstid af* Vexelsummen eller det ikke akcepterede Beløb[3]) tilligemed de ved den manglende *eller ufuldstændige* Akcept forvoldte Omkostninger[4]).

Jfr. §§ 56, 57, 61, 70, 81—83; dansk og norsk V. P. L. §§ 1, 2 og 9, samt dansk V. P. L. § 8.

Sjette Kapitlet.

Om återgångstalan för uteblifvet eller *osäkert* godkännande.

§ 25.

Varder vexel icke godkänd inom den i § 21 stadgade tid, *eller inskränkes godkännande till en del af vexelsumman, vare innehafvaren, sedan han derför protesterat*, berättigad att af hvilken som helst[2]) bland öfverlåtarne eller af vexelgifvaren, *mot protestens aflemnande, med vexelrätt fordra säkerhet för betalning å förfallotiden icke allena af vexelsumman eller af det icke godkända beloppet*[3]), *utan ock af* de genom *det* uteblifna *eller ofullständiga* godkännandet *vållade* omkostnader[4]).

1) Jfr. §§ 4, 18, 43. 2) Jfr. §§ 8, 14, 49. 3) Jfr. § 22. 4) Jfr. §§ 28, 29, 36.

24.

Ist in dem Wechsel ein vom Wohnorte des Bezogenen verschiedener Zahlungsort (Art. 4. Nr. 8.) angegeben (Domicilwechsel), so ist, insofern der Wechsel nicht schon ergiebt, durch wen die Zahlung am Zahlungsorte erfolgen soll, dies vom Bezogenen bei der Annahme auf dem Wechsel zu bemerken. Ist dies nicht geschehen, so wird angenommen, dass der Bezogene selbst die Zahlung am Zahlungsorte leisten wolle.

[Der Aussteller eines Domicilwechsels kann in demselben die Präsentation zur Annahme vorschreiben. Die Nichtbeobachtung dieser Vorschrift hat den Verlust des Regresses gegen den Aussteller und die Indossanten zur Folge[1]).

VI. Regress auf Sicherstellung.

1. Wegen nicht erhaltener Annahme.

25.

Wenn die Annahme eines Wechsels überhaupt nicht, oder unter Einschränkungen, oder nur auf eine geringere Summe erfolgt ist, so sind die Indossanten und der Aussteller wechselmässig verpflichtet, gegen Aushändigung des, Mangels Annahme aufgenommenen Protestes genügende Sicherheit dahin zu leisten, dass die Bezahlung der im Wechsel verschriebenen Summe oder des nicht angenommenen Betrages, sowie die Erstattung der durch die Nichtannahme veranlassten Kosten am Verfalltage erfolgen werde.

[Jedoch sind diese Personen auch befugt, auf ihre Kosten die schuldige Summe bei Gericht oder bei einer anderen, zur Annahme von Depositen ermächtigten Behörde oder Anstalt niederzulegen[2]).

1) Jfr. N. V. L. § 18. 2) Ikke i N. V. L.; jfr. dog § 29 i. f.

swarig efter wexelrätt. Deremot hafwe godkännaren ej wexelrätt emot wexelgifwaren.

F. L. 24.

§ 27[1]).

Wägrar den, å hwilken wexel blifwit dragen, att densamma godkänna, ändå att han gifwit lof till wexelns utställande; ware då skyldig till ersättning för den kostnad och skada, wexelgifwaren genom sådan wägran tilskyndas.

F. L. 25.

5 Kap.

Om återgångstalan för uteblifwet eller osäkert godkännande.

§ 28 (25).

Warder wexel icke inom den i 20 §. bestämda tid godkänd, eller sker godkännande med wilkor eller förbehåll, eller inskränkes det till en del af wexelns belopp; ware innehafwaren, sedan han derföre protesterat, berättigad att, emot protestens aflemnande, af wexelgifwaren eller hwilken som helst bland öfwerlåtarne fordra antaglig säkerhet för betalning å förfallotiden icke allena af den i wexeln utsatta penningesumma, eller af dess återstod i fall wexeln för en del deraf blifwit godkänd, utan ock af de genom uteblifna eller ofullständiga godkännandet förorsakade kostnader.

F. L. 26, 1.

1) Ikke i N. V. L.

§ 26.

Enhver Endossent har *i Kraft af den for manglende eller ufuldstændig Akcept optagne Protest* ligeledes Ret til mod Protestens Udlevering[1]) at kræve Sikkerhed af hvilkensomhelst blandt de foregaaende Endossenter eller af Trassenten[2]).

Jfr. § 61, dansk og norsk V. P. L. §§ 1, 2 og 9, samt dansk V. P. L. § 8.

§ 26.

Öfverlåtare hafve, *på grund af protesten för uteblifvet eller ofullständigt godkännande*, likaledes rätt att, mot protestens *aflemnande*[1]), *fordra* säkerhet af hvilken som helst bland föregående öfverlåtare eller af vexelgifvaren[2]).

§ 27.

Har en Vexelskyldner stillet en af sine Eftermænd Sikkerhed, *gjælder den* ogsaa til Fordel for Sikkerhedsstillerens øvrige Eftermænd, naar de fordre saadant[3]). Ingen af Sikkerhedsstillerens Eftermænd har Ret til at forlange yderligere Sikkerhed af nogen Vexelskyldner, medmindre det paavises, at den allerede stillede Sikkerhed er utilstrækkelig.

§ 27.

Har vexelgäldenär lemnat *säkerhet åt* någon af *dem, som följa efter honom, gälle den äfven* till fördel för säkerhetsgifvarens öfriga efterföljare, när de fordra sådant[3]). *Ej må någon, som följer efter säkerhetsgifvaren*, fordra ytterligare säkerhet af någon vexelgäldenär, *så framt det ej* visas, att den redan ställda säkerheten är otillräcklig.

§ 28.

Vil Trassaten efter Protesten meddele fuldstændig[4]) Akcept, *og erstatter han de ved den manglende Akcept forvoldte Omkostninger*[5]), maa Præsentanten ikke vægre sig ved at modtage *Akcepten*, saafremt Vexlen endnu er i hans Besiddelse[6]). Naar Akcept *saaledes* er given, ophører Retten til at kræve Sikkerhed. Var saadan allerede stillet, skal den tilbageleveres. Ligeledes skal en stillet Sikkerhed gives tilbage, naar der ikke inden et Aar[7]) efter Vexlens Forfaldsdag er reist Sag[8]) til dens Betaling mod den, som har stillet Sikkerheden, saa og naar Vexlen er indfriet eller den vexelretlige Forpligtelse paa anden Maade[9]) er ophørt.

§ 28.

Vill *den, å hvilken vexel är dragen*, efter protesten meddela fullständigt[4]) godkännande, *och ersätter han de genom det uteblifna godkännandet vållade omkostnader*[5]), må uppvisaren icke vägra att mottaga *godkännandet*, så framt vexeln ännu är i hans värjo[6]). *Sedan* godkännande *skett, efter ty nu är sagdt*, upphöre rätten att *fordra* säkerhet. Var sådan redan ställd, skall den återlemnas. Likaledes skall ställd säkerhet återlemnas, derest icke inom ett år[7]) efter vexelns förfallodag käromål om dess inlösen blifvit *anställdt*[8]) emot den, som har *lemnat* säkerheten, så ock när vexeln infriats, eller när *vexelansvarigheten* på annat sätt[9]) upphört.

§ 29.

Har den, som paa Grund af Protest for manglende Akcept er berettiget til

§ 29.

Har den, som på grund af protest för uteblifvet godkännande är berättigad

---

[1]) Jfr. dansk og norsk V. P. L. § 10 i. f. [2]) Jfr. § 49. [3]) Jfr. § 80, 2. [4]) Jfr. §§ 22 og 25. [5]) Jfr. § 25, 29, 36. [6]) Jfr. § 57. [7]) Jfr. §§ 78, 79. [8]) Jfr. §§ 41, 80. [9]) Jfr. §§ 41, 43, 62, Kap. 12.

26.

Der Remittent, sowie jeder Indossatar wird durch den Besitz des Mangels Annahme aufgenommenen Protestes ermächtigt, von dem Aussteller und den übrigen Vormännern Sicherheit zu fordern und im Wege des Wechselprozesses darauf zu klagen.

Der Regressnehmer ist hierbei an die Folgeordnung der Indossamente und die einmal getroffene Wahl nicht gebunden.

Die Beibringung des Wechsels und des Nachweises, dass der Regressnehmer seinen Nachmännern selbst Sicherheit bestellt habe, bedarf es nicht.

27.

Die bestellte Sicherheit haftet nicht blos dem Regressnehmer, sondern auch allen übrigen Nachmännern des Bestellers, insofern sie gegen ihn den Regress auf Sicherstellung nehmen. Dieselben sind weitere Sicherheit zu verlangen nur in dem Falle berechtigt, wenn sie gegen die Art oder Grösse der bestellten Sicherheit Einwendungen zu begründen vermögen.

28.

Die bestellte Sicherheit muss zurückgegeben werden:

1) sobald die vollständige Annahme des Wechsels nachträglich erfolgt ist;
2) wenn gegen den Regresspflichtigen, welcher sie bestellt hat, binnen Jahresfrist, vom Verfalltage des Wechsels an gerechnet, auf Zahlung aus dem Wechsel nicht geklagt worden ist;
3) wenn die Zahlung des Wechsels erfolgt oder die Wechselkraft desselben erloschen ist.

§ 29 (26).

Öfwerlåtare hafwe, på grund af protesten för uteblifwet godkännande, likaledes rätt att, emot protestens aflemnande, äska antaglig säkerhet af hwilken som helst bland föregående öfwerlåtare eller af wexelgifwaren.

F. L. 26, 2.

§ 30 (28).

Will den, å hwilken wexel dragen är, densamma efter protest godkänna; då må innehafwaren ej wägra att godkännandet antaga, der wexeln ännu i hans wärjo är och godkännaren ersätter honom de genom protesten tillkomna kostnader. Sedan godkännande skett, efter ty nu är sagdt, upphöre den rätt till säkerhet, som i 28 och 29 §.§. stadgas.

F. L. 27.

§ 31 (30).

Har, innan wexel till betalning förfallen är, den, som wexeln godkänt, kommit i konkurstillstånd eller wid utmätning befunnits sakna tillgång till gälds betalning, och har han ej heller, när wexelinnehafwaren af sådan anledning det äskat, ställt antaglig säkerhet för wexelns inlösen å förfallotiden; waren ock då, sedan förhållandet blifwit genom protest bestyrkt, innehafware och öfwerlåtare af wexeln berättigade att, emot aflemnande af protesten, äska säkerhet af föregående öfwerlåtare eller wexelgifwaren, såsom i 28 och 29 §.§. sägs.

F. L. 28.

§ 32 (27).

Ej må man fordra säkerhet af öfwerlåtare sedan den af wexelgifwaren ställd blifwit, ej heller af senare öfwerlåtare, då den af föregående öfwerlåtare ställd är,

Sikkerhed efter §§ 25 eller 26, Vexlen — — *i Hænde*[1]), kan han *uden at afvente Forfaldstiden* i Stedet for Sikkerhed strax kræve Betaling af Vexelsummen eller det ikke akcepterede Beløb[2]), tilligemed de ved Akceptens Nægtelse forvoldte Omkostninger[3]) og Provision efter §§ 50—52[4]). Dog kan Vexelskyldneren i Vexelsummen *eller det ikke akcepterede Beløb* afkorte 5[5]) Procent aarlig Rente — — for Vexlens tilbagestaaende Løbetid.

Kræver Vexeleieren Sikkerhed, men vil Vexelskyldneren hellere strax paa ovennævnte *Vilkaar* indfri Vexlen, staar dette ham frit.

Jfr. §§ 56, 57, 61; §§ 41 og 78.

till säkerhet enligt § 25 eller § 26, vexeln — — *i händer*[1]), ege han *utan att afvakta förfallotiden* i stället för säkerhet *strax fordra* betalning af vexelsumman eller det icke godkända beloppet[2]) tillika med de genom det uteblifna godkännandet vållade omkostnader[3]) och provision enligt §§ 50—52[4]); dock må vexelgäldenär å vexelsumman *eller det icke godkända beloppet* afkorta ränta derå, efter fem för hundra[5]) om året, under den tid, som vid betalningen kan återstå till vexelns förfallotid.

Fordrar vexelinnehafvare säkerhet, men vill vexelgäldenär hellre strax *med ofvannämnda vilkor* infria vexeln, stånde det honom fritt.

§ 30.

Er den, som har akcepteret en Vexel, forinden Forfaldstid kommen under Konkurs eller ved Exekution funden at mangle Midler til at betale sin Gjæld, eller har han, hvis han er Handlende, standset sine Betalinger[6]), *og har han ikke, efter i saadan Anledning at være opfordret dertil af Vexlens Ihændehaver*[7]), stillet Sikkerhed *for dens Indfrielse til Forfaldstid*, ere Vexlens Eier og Endossenter, naar *disse Omstændigheder* godtgjøres ved Protest[8]), berettigede til mod Protestens Udlevering at kræve Sikkerhed[9]) overensstemmende med §§ 25—27 hos de foregaaende Endossenter eller Trassenten.

Om saadan Protest bliver Underretning[10]) at *give paa den Maade og under det Ansvar, som i §§ 45—47 fastsættes.*

Jfr. §§ 56, 57, 61.

§ 30.

Har den, som godkänt vexel, före förfallotiden kommit i konkurstillstånd eller vid utmätning funnits sakna tillgång att betala sin gäld eller ock, om han är köpman, instält sina betalningar[6]), *och har han ej, när den, som vexeln i händer hafver*[7]), *af sådan anledning det äskat, stält säkerhet för vexelns inlösen å förfallotiden, vare vexelinnehafvaren och öfverlåtare, sedan förhållandet blifvit styrkt* genom protest[8]), berättigade att mot protestens aflemnande *fordra* säkerhet[9]) *af föregående öfverlåtare eller vexelgifvaren, som i §§ 25—27 sägs.*

Om sådan protest skall underrättelse[10]) *gifvas på sätt och vid påföljd, som i §§ 45—47 stadgas.*

---

[1]) Jfr. §§ 39 og 40. [2]) Jfr. § 38. [3]) Jfr. §§ 25, 28, 36. [4]) Jfr. ogsaa §§ 49, 53—55. [5]) Jfr. § 46. [6]) Jfr. dansk Konkurslov § 43, norsk og svensk do. § 4. [7]) Jfr. §§ 17, 29, 39. [8]) Jfr. §§ 81—83. [9]) Jfr. dansk og norsk V. P. L. §§ 1, 2 og 9, samt dansk V. P. L. § 8. [10]) Jfr. § 20.

så framt det ej wises, att den redan ställda säkerheten ej är tillräcklig.

F. L. 29.

2. Wegen Unsicherheit des Acceptanten.

29 (30).

Ist ein Wechsel ganz oder theilweise angenommen worden, so kann in Betreff der acceptirten Summe Sicherheit nur gefordert werden:

1) wenn über das Vermögen des Acceptanten der Concurs (Debitverfahren, Falliment) eröffnet worden ist oder der Acceptant auch nur seine Zahlungen eingestellt hat;
2) wenn nach Ausstellung des Wechsels eine Execution in das Vermögen des Acceptanten fruchtlos ausgefallen oder wider denselben wegen Erfüllung einer Zahlungsverbindlichkeit die Vollstreckung des Personalarrestes verfügt worden ist.

Wenn in diesen Fällen die Sicherheit von dem Acceptanten nicht geleistet und dieserhalb Protest gegen denselben erhoben wird, auch von den auf dem Wechsel etwa benannten Nothadressen die Annahme nach Ausweis des Protestes nicht zu erhalten ist[1]), so kann der Inhaber des Wechsels und jeder Indossatar gegen Auslieferung des Protestes von seinen Vormännern Sicherstellung fordern (Art. 25—28.). Der blosse Besitz des Wechsels vertritt die Stelle einer Vollmacht, in den Nr. 1. und 2. genannten Fällen von dem Acceptanten Sicherheits-

[1]) Jfr. N. V. L. 56.

§ 33 (29, 1).

Finnes wexeln i dens hand, som på grund af protest för uteblifwet godkännande är berättigad till säkerhet efter 28 eller 29 §., och will han ej med sådan säkerhet åtnöjas; stånde honom fritt att af den eller dem, som skolat säkerheten ställa, genast fordra betalning för wexeln ut, jemte provision och kostnadsersättning, som i 46 §. sägs; njute dock den betalande i detta fall afkortning å wexelsumman för ränta derå, efter fem för hundrade om året, under den tid, som wid liqwiden kan återstå till wexelns förut bestämda förfallotid.

F. L. 30.

§ 34 (29, 2).

Äskar wexelns innehafware säkerhet, och will den, som är skyldig att säkerheten ställa, hellre genast inlösa wexeln med wilkor, som i 33 §. sagda äro; stånde ock det honom fritt.

F. L. 31.

Syvende Kapitel.

Om Vexlens Forfaldstid og Betaling.

§ 31.

Vexlen skal indfries paa Forfaldsdagen, og finde Løbedage saaledes ikke Sted.

Jfr. §§ 32—34; 90 og 91.

§ 32.

Æn Vexel, *som lyder* paa Betaling ved Sigt, skal indfries ved Forevisningen. Om Tiden, inden hvilken saadan Vexel skal forevises til Betaling, og om Følgerne af Forsømmelse heraf gjælder, hvad der i § 19 er bestemt om Forevisning til Akcept af Vexler, der lyde paa Betaling efter Sigt.

Jfr. §§ 77, 91.

§ 33.

Er Vexlens Forfaldstid bestemt til Begyndelsen af en Maaned, skal den indfries paa Maanedens første Dag. Ved Midten af en Maaned forstaaes Maanedens femtende Dag og ved Slutningen af en Maaned dens sidste Dag.

Er Vexlens Forfaldstid bestemt til et vist Antal Dage efter Udstedelsen eller

Sjunde Kapitlet.

Om vexels förfallotid och betalning.

§ 31.

Vexel skall å förfallodagen infrias; och ege förty uppskofsdagar ej rum.

§ 32.

Vexel, som lyder å betalning vid uppvisandet, varde vid uppvisandet inlöst. Om tiden, inom hvilken sådan vexel skall uppvisas till betalning, och om påföljden af uraktlåtenhet deraf gälle hvad i § 19 är stadgadt om uppvisande till godkännande af vexel, den der *lyder å betalning viss tid efter uppvisandet.*

§ 33.

Är vexels förfallotid bestämd till början af en månad, skall den infrias å månadens första dag. Med midten af en månad förstås månadens femtonde dag och med slutet af en månad dess sista dag.

Är vexels förfallotid utsatt i visst antal dagar efter *utställandet* eller efter upp-

bestellung zu fordern und, wenn solche nicht zu erhalten ist, Protest erheben zu lassen.

Der Wechselinhaber ist berechtigt, in den Nr. 1. und 2. genannten Fällen auch von dem Acceptanten im Wege des Wechselprozesses Sicherheitsbestellung zu fordern.

VII. Erfüllung der Wechselverbindlichkeit.

1. Zahlungstag.

30 (31, 33, 1).

Ist in dem Wechsel ein bestimmter Tag als Zahlungstag bezeichnet, so tritt die Verfallzeit an diesem Tage ein. Ist die Zahlungszeit auf die Mitte eines Monats festgesetzt worden, so ist der Wechsel am 15. dieses Monats fällig. Ist die Zahlungszeit auf Anfang oder ist sie auf Ende eines Monats gesetzt worden, so ist darunter der erste oder letzte Tag des Monats zu verstehen.

31 (32).

Ein auf Sicht gestellter Wechsel ist bei der Vorzeigung fällig. Ein solcher Wechsel muss bei Verlust des wechselmässigen Anspruchs gegen die Indossanten und den Aussteller nach Maassgabe der besonderen im Wechsel enthaltenen Bestimmung, und in Ermangelung derselben binnen zwei Jahren nach der Ausstellung zur Zahlung präsentirt werden. Hat ein Indossant auf einem Wechsel dieser Art seinem Indossamente eine besondere Präsentationsfrist hinzugefügt, so erlischt seine wechselmässige Verpflichtung, wenn der Wechsel nicht innerhalb dieser Frist präsentirt worden ist.

32 (33, 2; jfr. 90).

Bei Wechseln, welche mit dem Ablaufe einer bestimmten Frist nach Sicht oder nach Dato zahlbar sind, tritt die Verfallzeit ein:

1) wenn die Frist nach Tagen bestimmt ist, an dem letzten Tage der Frist; bei Berechnung der Frist wird der Tag, an welchem der nach Dato

6 Kap.

Om wexels förfallotid och betalning.

§ 35 (31).

Wexel skall å den tid inlösas, hwarå den till betalning förfallen är; och ägen förty uppskofsdagar ej rum.

F. L. 32.

§ 36 (33, 2).

Är tiden för betalning af wexel utsatt i wisst antal dagar efter utgifwandet eller efter uppwisandet; ware den dag oräknad, då utgifwandet eller uppwisandet skedde. Är betalningstiden bestämd i wecka, månad eller år efter utgifwandet, eller efter uppwisandet; lände till efterrättelse hwad om sådan tids beräkning i 94 §. sägs[1]).

F. L. 33.

§ 37 (32).

Wexel, som lyder å betalning wid uppwisandet (sigt), warde wid uppwisandet inlöst. Om tiden, inom hwilken sådan wexel skall till betalning uppwisas, och om påföljden för uraktlåtenhet deraf, ware

[1]) I F. L. er her som andet Stykke optaget en til N. V. L. 34 (D. W. O. 34) svarende Regel.

efter Sigt, medregnes ikke Udstedelses- eller Forevisningsdagen. En halv Maaned regnes lige med et Tidsrum af 15 Dage; lyder *Betalingstiden* paa en eller flere hele Maaneder og en halv Maaned, bliver den halve Maaned at regne sidst.

Jfr. §§ 3, 90, 91.

visandet, *varde* dagen för *utställandet* eller uppvisandet ej räknad. — — *Half* månad räknas lika med femton dagar. Lyder betalningstiden på en eller flere hela månader jemte en half månad, *varde* den halfva månaden räknad sist.

§ 34.

Er en Vexel udstedt paa et Sted, hvor der benyttes Tidsregning efter gammel Stil, skulle Tidsbestemmelser*ne i Vexlen* ansees givne efter *denne* Stil, naar ikke Andet fremgaar af Vexlen.

§ 34.

Är vexel utgifven å ort, hvarest tidräkning efter gamla stilen begagnas, *anses tidsbestämmelserna i vexeln* gifna efter *nämnda* stil, derest icke annat af vexeln *framgår*.

§ 35.

Vexlen skal betales i den Myntsort, paa hvilken den lyder. Er denne ikke gangbar paa Betalingsstedet, og har Trassenten ikke ved Ordet »effektiv« eller tilsvarende Udtryk særlig foreskrevet Betaling i den fremmede Myntsort, kan Vexelsummen erlægges i indenlandsk*Mynt* efter den Vexelkurs, hvortil paa det Sted, hvor Betalingen sker, eller paa nærmeste indenlandske Vexelplads Vexler, udstedte i den fremmede Myntsort og lydende paa Betaling ved

§ 35.

Vexel skall betalas i det myntslag, hvarå den lyder. Är det mynt ej gångbart på betalningsorten, och har icke vexelgifvaren genom ordet »effektiv« eller motsvarande uttryck särskildt föreskrifvit betalning i det främmande myntslaget; då må vexelsumman *gäldas* i *inländskt mynt* efter den vexelkurs, hvartill på den ort, der betalningen sker, eller på närmaste inländska vexelplats vexlar, utstälda i det främmande myntslaget och lydande på

zahlbare Wechsel ausgestellt oder der nach Sicht zahlbare zur Annahme präsentirt ist, nicht mitgerechnet;

2) wenn die Frist nach Wochen, Monaten, oder einem, mehrere Monate umfassenden Zeitraume (Jahr, halbes Jahr, Vierteljahr) bestimmt ist, an demjenigen Tage der Zahlungswoche oder des Zahlungsmonats, der durch seine Benennung oder Zahl dem Tage der Ausstellung oder Präsentation entspricht; fehlt dieser Tag in dem Zahlungsmonate, so tritt die Verfallzeit am letzten Tage des Zahlungsmonats ein [1]).

Der Ausdruck »halber Monat« wird einem Zeitraume von 15 Tagen gleichgeachtet. Ist der Wechsel auf einen oder mehrere ganze Monate und einen halben Monat gestellt, so sind die 15 Tage zuletzt zu zählen.

33 (31).

Respekttage finden nicht statt.

34.

Ist in einem Lande, in welchem nach altem Style gerechnet wird, ein im Inlande zahlbarer Wechsel nach Dato ausgestellt, und dabei nicht bemerkt, dass der Wechsel nach neuem Style datirt sei, oder ist derselbe nach beiden Stylen datirt, so wird der Verfalltag nach demjenigen Kalendertage des neuen Styls berechnet, welcher dem nach altem Style sich ergebenden Tage der Ausstellung entspricht.

35.[2])

Mess- oder Marktwechsel werden zu der durch die Gesetze des Mess- oder Marktortes bestimmten Zahlungszeit, und in Ermangelung einer solchen Festsetzung an dem Tage vor dem gesetzlichen Schlusse der Messe oder des Marktes fällig. Dauert die Messe oder der Markt nur einen Tag, so tritt die Verfallzeit des Wechsels an diesem Tage ein.

[1]) Jfr. N. V. L. 90. [2]) Ikke i N. V. L.

lag, som om förewisning till godkännande af wexel, den der lyder å wiss tid efter sigt, i 19 §. sagdt är.

F. L. 34.

§ 38 (35).

Wexel skall betalas i det myntslag, hwarå den lyder. Är det mynt inom landet ej gångbart; då må wexelsumman gäldas uti inländskt mynt, efter det wärde, som å den ort, der betalningen erlägges, eller närmast derintill belägna wexelplats[1]), för det utländska myntet gäller wid den tid liqwiden sker, enligt wexelkurs för wexlar, som lyda å betalning wid uppwisandet, eller, om sådan wexelkurs saknas, enlig wexelkursen för wexlar, som äro ställda att betalas wiss tid efter utgifwandet, med tillägg i ty fall af ränta under sagda tid efter fem för hundrade om året.

F. L. 36.

§ 39 (36).

Är förfallotid inne och warder godkänd wexel ej af godkännaren inlöst, då den honom till betalning förewises; ware han skyldig att för hwad han enligt 38 §.

[1]) F. L. tilføjer: inom riket.

Sigt, — — kjøbes paa den Tid, Indfrielsen sker.

Jfr. § 36, 51.

betalning vid *uppvisandet,* — — — köpas å den tid, inlösen sker.

§ 36.

Indfrier Akceptanten ikke Vexlen, naar den paa eller efter Forfaldsdagen forevises ham til Betaling, er han pligtig at svare 6 [1]) Procent aarlig Rente af Vexelsummen fra Forevisningsdagen samt til at give fuld Erstatning for de Vexeleieren ved Forhalingen forvoldte Omkostninger [2]). Skal Betalingen ske efter Vexelkurs, og er denne falden efter *Vexlens* Forevisning, beregnes den Kurs, som gjaldt paa Forevisningstiden; dog kan Vexeleieren, hvis han har forhalet Vexlens Forevisning, ikke beregne høiere Kurs end den, der gjaldt paa Forfaldsdagen.

Jfr. § 23. Jfr. §§ 35, 51.

§ 36.

Infriar icke godkännare vexel, när den å eller efter förfallodag *uppvisas* till betalning; vare han skyldig att å vexelsumman gälda ränta efter sex för hundra [1]) om året från *den dag vexeln till betalning honom förevistes*, så ock att gifva full ersättning för de *vexelinnehafvaren* genom dröjsmålet åbragta kostnader [2]). Skall betalning ske efter vexelkurs och har den efter *vexelns uppvisande* fallit, varde den kurs beräknad, som gälde *när uppvisandet skedde;* dock må *vexelinnehafvaren*, om han dröjt med vexelns *uppvisande*, icke beräkna högre kurs än den, som gälde å förfallodagen.

§ 37.

Vexeleieren maa ikke vægre sig ved at modtage Afdrag paa Vexelsummen.

Jfr. §§ 22, 25.

§ 37.

Vexelinnehafvaren må ej vägra att mottaga afbetalning å vexelsumman.

§ 38.

Vexelskyldneren er ikke pligtig at betale, medmindre Vexlen udleveres ham med paategnet Kvittering. Betaler han en Del af Vexelsummen, skal Afbetalingen paategnes Vexlen, og, saafremt det forlanges, særskilt Kvittering meddeles ham paa en Afskrift af Vexlen.

Jfr. §§ 31, 48, 54.

§ 38.

Vexelgäldenär vare ej skyldig betala, der ej vexeln till honom aflemnas med påtecknadt qvitto. Betalar han en del af vexelsumman, varde afbetalningen å vexeln tecknad, så ock, om det äskas, särskildt qvitto honom meddeladt å en afskrift af vexeln.

§ 39 [3]).

Naar Forfaldstid er kommen, er *Vexlens* Ihændehaver [4]) berettiget til at *kræve*

§ 39 [3]).

Då förfallotid inne är, vare den, som vexeln i händer hafver [4]), *berättigad*

---

[1]) Jfr. § 50. [2]) Jfr. §§ 25, 28, 29, 44, 50—52. [3]) Denne og følgende § svare tilsammen til det første Udkasts § 40; dettes § 39 (= D. W. O. 40) er udgaaet. [4]) Jfr. §§ 17, 29, 30.

2. Zahlung.

36 (39).

Der Inhaber eines indossirten Wechsels wird durch eine zusammenhängende, bis auf ihn hinuntergehende Reihe von Indossamenten als Eigenthümer des Wechsels legitimirt. Das erste Indossament muss demnach mit dem Namen des Remittenten, jedes folgende Indossament mit dem Namen desjenigen unterzeichnet sein, welchen das unmittelbar vorhergehende Indossament als Indossatar benennt. Wenn auf ein Blanko-Indossament ein weiteres Indossament folgt, so wird angenommen, dass der Aussteller des letzteren den Wechsel durch das Blanko-Indossament erworben hat. [Ausgestrichene Indossamente werden bei Prüfung der Legitimation als nicht geschrieben angesehen [1]). Die Echtheit der Indossamente zu prüfen, ist der Zahlende nicht verpflichtet.

37 (35).

Lautet ein Wechsel auf eine Münzsorte, welche am Zahlungsorte keinen Umlauf hat, oder auf eine Rechnungswährung, so kann die Wechselsumme nach ihrem Werthe zur Verfallzeit in der Landesmünze gezahlt werden, sofern nicht der Aussteller durch den Gebrauch des Wortes »effectiv« oder eines ähnlichen Zusatzes die Zahlung in der im Wechsel benannten Münzsorte ausdrücklich bestimmt hat.

38 (37).

Der Inhaber des Wechsels darf eine ihm angebotene Theilzahlung selbst dann nicht zurückweisen, wenn die Annahme auf den ganzen Betrag der verschriebenen Summe erfolgt ist.

39 (38).

Der Wechselschuldner ist nur gegen Aushändigung des quittirten Wechsels zu zahlen verpflichtet. Hat der Wechsel-

[1]) Ikke i N. V. L.

betala skall gälda ränta efter sex för hundrade om året från den dag, wexeln till betalning honom förewistes, så ock att för de genom dröjsmålet innehafwaren åbragta kostnader gifwa full ersättning. Skall betalning ske efter wexelkurs, och har den fallit sedan wexeln godkännaren till betalning förewistes; warde den kurs beräknad, som gällde när förewisandet skedde. Har innehafwaren dröjt med wexelns förewisande, och kursen derunder stigit; njute han ej högre kurs till godo, än den, som gällde wid förfallotiden.

F. L. 37.

§ 40 (38, 1 jfr. 68).

Wexelgäldenär ware ej skyldig betala, der ej wexeln till honom aflemnas och qvitteras. Är wexel utfärdad i flera exemplar; ware godkännaren ej skyldig erlägga betalning, med mindre det exemplar till honom aflemnas, hwarå godkännandet finnes tecknadt.

F. L. 38.

§ 41 (37, og 38, 2).

Betalar ej godkännaren hela wexelsumman å förfallotiden; tage innehafwaren emot hwad han får; och warde afbetalningen å wexeln tecknad, så ock särskildt qvitto meddeladt, om det äskas.

F. L. 39.

§ 42 (39, jfr. 76).

Wiser innehafware af wexel, genom öfwerlåtelse in blanco, eller genom en behörigen sammanhängande och till honom fortgående följd af öfwerlåtelser, sig wara wexelns ägare; då må godkännaren ej wägra att wexeln till honom betala [1]). [Innehafware, som sålunda styrker sin rätt till wexeln, wike ej för annan, som påstår

[1]) I F. L. saalydende: »Innehafvare af växel är berättigad att för den samma fordra och uppbära betalning, då han genom öfverlåtelse in blanco eller en behörigen sammanhängande och till honom fortgående följd af öfverlåtelser visar sig vara vexelns rätta egare«.

og oppebære Betaling for Vexlen, saafremt han ved *Indholdet af dens* Text eller ved en *behørig sammenhængende og* til ham fortsat Række af fuldstændige eller Blanko-Endossementer *viser sig at være Vexlens Eier.* Den, som da indfrier Vexlen, er ikke pligtig at prøve Endossementernes Ægthed. — — —

Jfr. §§ 12, 40, 68, 69, 72, 76.

§ 40.

Indfries en Vexel før Forfaldsdag, og viser *det* sig senere, at Betalingen er erlagt til en uretmæssig Ihændehaver, svarer den, der indfriede Vexlen, for deraf følgende Skade.

Jfr. §§ 29, 39, 68.

att fordra och uppbära betalning för vexeln, så framt han genom innehållet af dess text eller genom behörigen sammanhängande och till honom fortgående följd af fullständiga öfverlåtelser eller öfverlåtelser in blanco visar sig vara rätt innehafvare af vexeln a). *Ej vare den,* som då infriar vexeln, förbunden pröfva, *om öfverlåtelserna äro äkta.* — — —

§ 40.

Infrias vexel före förfallodagen och visar sig sedan, att betalning erlagts till *obehörig* innehafvare, svare då den, som vexeln inlöst, för deraf uppkommande skada.

Ottende Kapitel.

Om Regres paa Grund af manglende Betaling.

§ 41.

Vil Vexeleieren bevare sin Ret til Regres for manglende Betaling mod Trassenten og Endossenterne[1]), skal han forevise den forfaldne Vexel, *hvad enten den forud er akcepteret eller ikke*, til Betaling for Trassaten — — og, hvis denne ikke erlægger fuld Betaling, optage Protest[2]) (de non solutione) — — paa Forfaldsdagen[3]) eller senest paa anden Søgnedag efter denne[4]). Saadan Forevisning og Protest *er dog* ufornøden, saafremt Protest for manglende Akcept forud er optagen samt derhos — — Vexlen er indfriet *overensstemmende med § 29* eller Sag *i Medfør af samme § reist* til dens Betaling[5]).

Jfr. §§ 17-19, 42, 43, 62, 70, 72, Kap. 12 og 13.

§ 42.

En Opfordring til ikke at optage Protest (»uden Protest«, »uden Omkostninger« *eller* desl.) fritager fra Forpligtelsen

Attonde Kapitlet.

Om återgångstalan för bristande betalning.

§ 41.

Vill vexelinnehafvare emot vexelgifvaren och öfverlåtare[1]) bevara sin rätt till återgångstalan för bristande betalning, skall han, *ehvad vexeln förut blifvit godkänd eller ej*, till betalning uppvisa den förfallna vexeln för *den, å hvilken vexeln är dragen*, samt, om denne icke erlägger full betalning, *derför protestera*[2]) *(de non solutione)* å förfallodagen[3]) eller sist å andra söckendagen *derefter*[4]). Sådan uppvisning och protest *vare dock* icke af nöden, *der* protest för uteblifvet godkännande förut *skett* samt derjemte *vexeln är vorden enligt § 29 inlöst eller på grund af stadgandet i samma § käromål blifvit anstäldt om vexelns betalning*[5]).

§ 42.

Uppmaning att ej *protestera* (»utan protest«, »utan kostnad« eller dylikt) fritage från skyldighet att protestera, men

a) Jfr. § 13 m. fl. [1]) Jfr. §§ 8, 14, 44. [2]) Jfr. §§ 81—83, 89; dansk og norsk V. P. L. § 10, svensk Prom. § 4; jfr. ogsaa § 37. [3]) Jfr. § 91. [4]) Jfr. §§ 92 og 93. [5]) Jfr. § 79.

schuldner eine Theilzahlung geleistet, so kann derselbe nur verlangen, dass die Zahlung auf den Wechsel abgeschrieben und ihm Quittung auf einer Abschrift des Wechsels ertheilt werde.

40[1].

Wird die Zahlung des Wechsels zur Verfallzeit nicht gefordert, so ist der Acceptant nach Ablauf der für die Protesterhebung Mangels Zahlung bestimmten Frist befugt, die Wechselsumme auf Gefahr und Kosten des Inhabers bei Gericht oder bei einer anderen zur Annahme von Depositen ermächtigten Behörde oder Anstalt niederzulegen. Der Vorladung des Inhabers bedarf es nicht.

VIII. Regress Mangels Zahlung.

41.

Zur Ausübung des bei nicht erlangter Zahlung statthaften Regresses gegen den Aussteller und die Indossanten ist erforderlich:

1) dass der Wechsel zur Zahlung präsentirt worden ist, und
2) dass sowohl diese Präsentation, als die Nichterlangung der Zahlung durch einen rechtzeitig darüber aufgenommenen Protest dargethan wird.

Die Erhebung des Protestes ist am Zahlungstage zulässig, sie muss aber spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage geschehen.

42.

Die Aufforderung, keinen Protest erheben zu lassen (»ohne Protest«, »ohne Kosten« etc.), gilt als Erlass des Protestes, nicht aber als Erlass der Pflicht zur rechtzeitigen

[1]) Ikke i N. V. L.

sig hafwa bättre rätt dertill, så framt ej denna kan wisa, att innehafwaren ej förwärfwat wexeln i god tro[1]).

Ej ware den, som skall wexel betala, förbunden att pröfwa om öfwerlåtelserna äro äkta.

F. L. 35.

7 Kap.

Om återgångstalan för bristande betalning.

§ 43 (41).

Der wexelinnehafware will mot öfwerlåtare eller wexelgifwaren bewara sin rätt till återgångstalan för bristande betalning, skall han å förfallotiden, ehwad wexeln förut blifwit godkänd eller ej, densamma till inlösen uppwisa för den, å hwilken den är dragen, och, om denna då ej erlägger full betalning, derföre protestera sist å andra dagen efter [rätta betalningsdagen[2]); utan så är att protest för uteblifwet godkännande förut skett och wexelinnehafwaren hos öfwerlåtare eller wexelgifwaren sökt betalning efter 33 §: i ty fall ware ej nödigt, att ånyo wexeln uppwisa och protestera, såsom nu är sagdt.

F. L. 40.

[1]) 2det P. findes ikke i F. L. Jfr. N. V. L. 76.
[2]) Udeladt i F. L.

til at protestere, men ikke fra Forpligtelsen til i rette Tid at forevise Vexlen til Betaling. *Udebliver Betalingen, er Vexeleieren pligtig til at give Underretning derom paa den Maade og under det Ansvar, som i §§ 45-47 fastsættes.* Paastaar *en* Vexelskyldner, at Forevisning ikke har fundet Sted i rette Tid, paahviler det ham at bevise saadant. Fra Forpligtelsen til at erstatte Protestomkostninger, naar Protest uanseet Opfordringen er sket, er han ikke fritagen.

Jfr. § 17 i. f.; § 25; § 43.

§ 43.

Er Vexlen domicilieret, skal den forevises paa Betalingsstedet for den, ved hvem Betalingen skal erlægges (Domiciliaten), eller, hvis en saadan ikke er nævnt paa Vexlen, for Akceptanten selv[1]). Opnaaes ikke Betaling, eller kan den, for hvem Vexlen skal forevises, ikke træffes paa Betalingsstedet[2]), skal Vexeleieren, saafremt han vil bevare sin Ret til Regres mod Trassenten og Endossenterne, dersteds optage Protest overensstemmende med de i § 41[3]) givne Forskrifter. Skal Betalingen ske ved en Anden end Akceptanten, og forsømmer Vexeleieren at optage Protest hos ham, tabes Vexelretten ogsaa mod Akceptanten[4]).

§ 44.

Til Bevar*ing* af Vexelret mod Akceptanten udfordres, med Undtagelse af det i § 43 nævnte Tilfælde, hverken Vexlens Forevisning til Betaling eller Optagelse af Protest.

Jfr. §§ 19, 36, 41, 60, 77.

§ 45.

Ihændehaveren af en for manglende Betaling protesteret[5]) Vexel skal inden to Søgnedage efter den Dag, da Protesten blev optagen, give skriftlig Underretning (Notifikation) om Protesten til den nærmeste af sine Formænd, ved hvis Navn paa Vexlen Stedsbetegnelse[6]) findes anført.

icke från skyldighet att i rätt tid uppvisa vexeln till betalning. *Uteblifver betalningen, vare vexelinnehafvaren skyldig att derom gifva underrättelse på sätt och vid påföljd, som i §§ 45—47 sägs.* Påstår — — vexelgäldenär, att uppvisande icke egt rum i rätt tid, åligge det honom att bevisa sådant. Från skyldighet att ersätta protestkostnad, när oaktadt uppmaningen protest skett, vare han icke fritagen.

§ 43.

Är vexel ställd att betalas å annan ort än der vexelbetalaren bor, skall vexeln å betalningsorten uppvisas för den, *af* hvilken betalningen skall erläggas (domiciliaten), eller, der en sådan ej *är i* vexeln nämnd, hos godkännaren sjelf[1]). Erhålles ej betalning, eller kan den, för hvilken vexeln borde uppvisas, icke träffas å betalningsorten[2]); då skall *vexelinnehafvaren*, så framt han vill bevara sin rätt till återgångstalan emot vexelgifvaren och öfverlåtare, på den ort *protestera, efter ty i § 41) sagdt är.* Skall betalningen erläggas af annan man än godkännaren, och försummar *vexelinnehafvaren* att hos den man protestera, förloras vexelrätten äfven emot godkännaren[1]).

§ 44.

För bevarande af vexelrätt emot godkännaren erfordras, med undantag af det i § 43 nämnda fall, hvarken vexelns uppvisande till betalning, ej heller protest.

§ 45.

Innehafvare af en för bristande betalning protesterad[5]) vexel skall inom tvenne söckendagar efter den dag, då protesten *skett*, gifva skriftlig underrättelse (notifikation) om protesten till *den honom närmast föregående vexelgäldenär,* vid hvars namn å vexeln *uppgift om ort*[6]) finnes.

---

[1]) Jfr. §§ 4, 18, 24. [2]) Jfr. § 89. [3]) Jfr. § 42. [4]) Jfr §§ 44, 45 i. f.; §§ 75, 92, 93. [5]) Jfr. § 42. [6]) Jfr. § 4.

Präsentation. Der Wechselverpflichtete, von welchem jene Aufforderung ausgeht, muss die Beweislast übernehmen, wenn er die rechtzeitig geschehene Präsentation in Abrede stellt. Gegen die Pflicht zum Ersatze der Protestkosten schützt jene Aufforderung nicht.

43.

Domicilirte Wechsel sind dem Domiciliaten, oder wenn ein solcher nicht benannt ist, dem Bezogenen selbst an demjenigen Orte, wohin der Wechsel domicilirt ist, zur Zahlung zu präsentiren, und wenn die Zahlung unterbleibt, dort zu protestiren. Wird die rechtzeitige Protesterhebung beim Domiciliaten verabsäumt, so geht dadurch der wechselmässige Anspruch nicht nur gegen den Aussteller und die Indossanten, sondern auch gegen den Acceptanten verloren.

44.

Zur Erhaltung des Wechselrechts gegen den Acceptanten bedarf es, mit Ausnahme des im Art. 43 erwähnten Falles, weder der Präsentation am Zahlungstage, noch der Erhebung eines Protestes.

45 (45 og 46).

Der Inhaber eines Mangels Zahlung protestirten Wechsels ist verpflichtet, seinen unmittelbaren Vormann innerhalb zweier Tage nach dem Tage der Protesterhebung von der Nichtzahlung des Wechsels schriftlich zu benachrichtigen, zu welchem Ende es genügt, wenn das Benachrichtigungsschreiben innerhalb dieser Frist zur Post gegeben ist. Jeder benachrichtigte Vormann muss binnen derselben, vom Tage

§ 44 (43).

Är wexel ställd att betalas å annan ort, än der godkännaren bor; åligge då innehafwaren att wexeln till inlösen uppwisa hos den, som å wexeln anwist blifwit att betalningen fullgöra, eller, der sådan person ej å wexeln nämnd är, hos godkännaren sjelf å den utsatta betalningsorten: får innehafwaren ej betalning eller kan han ej å uppgifna orten träffa den, för hwilken wexeln der borde uppwisas; då skall han å den ort protestera, wid äfwentyr som i 43 § sägs: är den, som efter anwisningen skall betala wexeln, annan man än godkännaren sjelf, och uraktlåter innehafwaren att mot den man protestera; ware sin wexelrätt äfwen mot godkännaren förlustig.

F. L. 41.

Denne Forpligtelse ansees fyldestgjort, naar *skriftlig Underretning* inden nævnte Tidsfrist er indleveret til Posten [1]) eller, hvor Post ikke gaar, — — paa anden *forsvarlig* Maade afsendt [2]).

Enhver om Protesten underrettet Endossent er pligtig til inden to Søgnedage efter Underretningens Modtagelse paa samme Maade at give Underretning til sin nærmeste Formand, *ved hvis Navn Stedsbetegnelse findes anført paa Vexlen.* Ligeledes er den Trassent, som har modtaget Underretning om, at en domicilieret Vexel er protesteret hos *den, ved hvem Betalingen skal erlægges,* forpligtet til herom at underrette Akceptanten [3]).

Denna skyldighet *må* anses uppfyld, när *skriftlig underrättelse* inom nämnde tid blifvit inlemnad å posten [1]) eller, der post ej går, *på annat ändamålsenligt sätt afsänd* [2]).

Hvarje om protesten underrättad öfverlåtare vare pligtig att inom tvenne söckendagar efter underrättelsens mottagande på lika sätt underrätta *den honom närmast föregående vexelgäldenär, vid hvars namn å vexeln uppgift om ort finnes.* Vexelgifvare, *hvilken* mottagit underrättelse, att *vexel, som är ställd att betalas å annan ort än der godkännaren bor,* blifvit protesterad hos *den, af hvilken betalning skall erläggas, vare likaledes* pligtig att härom underrätta godkännaren [3]).

§ 46.

Den, som forsømmer at give saadan Underretning, som i *§ 45* er foreskreven, svarer de Formænd, der som Følge deraf ere forbigaaede, for den ved Forsømmelsen forvoldte Skade [4]). Han kan af dem ikke kræve Godtgjørelse for Udgifter, men er kun berettiget til Vexelsummen med 5 pCt. *aarlig* Rente fra den Dag, Sag til Betaling reises [5]).

§ 46.

Hvar, som försummar att gifva sådan underrättelse, som *i § 45 sägs,* svare *den eller de föregående vexelgäldenärer, som till följd deraf saknat underrättelse,* för den genom försummelsen vållade skada [4]). Han må af dem icke *fordra* godtgörelse för utgifter, utan vare blott berättigad att *erhålla* vexelsumman jemte ränta efter fem för hundra *om året* från den dag, betalning sökes [5]).

§ 47.

Foreviser den, som var forpligtet til at give Underretning, *Postattest om, at han* har indleveret Brev til vedkommende Formand, gjælder *dette* som Bevis for, *at Underretning paa den Tid, Postattesten opgiver, er bleven afsendt til Formanden,* medmindre det godtgjøres, at Brevet havde et andet Indhold. — — —

Jfr. §§ 20, 30, 42, 75.

§ 47.

Företer den, som var pligtig gifva underrättelse, *intyg från postanstalt derom, att han inlemnat bref till föregående vexelgäldenär, gälle det såsom bevis, att å den tid, intyget innehåller, underrättelse blifvit till vexelgäldenären afsänd,* så framt ej styrkt varder, att brefvet haft annat innehåll.

§ 48.

Enhver Vexelskyldner har mod at erlægge Vexelsummen med Renter og Omkostninger Ret til at *faa* den protesterede Vexel med paategnet Kvittering tilligemed Protesten udleveret af Vexeleieren.

Jfr. §§ 38, 54; § 50.

§ 48.

Hvarje vexelgäldenär ege, mot erläggande af vexelsumman jemte ränta och omkostnader, rätt att *af vexelinnehafvaren utbekomma* den protesterade vexeln med påtecknadt qvitto tillika med protesten.

[1]) Jfr. § 47. [2]) Jfr. § 59. [3]) Jfr. §§ 23, 43. [4]) Jfr. § 59; dansk og norsk V. P. L. § 4. [5]) Jfr. §§ 29, 50 og 52.

des empfangenen Berichts zu berechnenden Frist seinen nächsten Vormann in gleicher Weise benachrichtigen. [Der Inhaber oder Indossatar, welcher die Benachrichtigung unterlässt oder dieselbe nicht an den unmittelbaren Vormann ergehen lässt, wird hierdurch den sämmtlichen oder den übersprungenen Vormännern zum Ersatze des aus der unterlassenen Benachrichtigung entstandenen Schadens verpflichtet. Auch verliert derselbe gegen diese Personen den Anspruch auf Zinsen und Kosten, so dass er nur die Wechselsumme zu fordern berechtigt ist [1]).

46 (47).

Kommt es auf den Nachweis der dem Vormanne rechtzeitig gegebenen schriftlichen Benachrichtigung an, so genügt zu diesem Zwecke der durch ein Postattest geführte Beweis, dass ein Brief von dem Betheiligten an den Adressaten an dem angegebenen Tage abgesandt ist, sofern nicht dargethan wird, dass der angekommene Brief einen andern Inhalt gehabt hat. Auch der Tag des Empfanges der erhaltenen schriftlichen Benachrichtigung kann durch ein Postattest nachgewiesen werden.

47 [2]).

Hat ein Indossant den Wechsel ohne Hinzufügung einer Ortsbezeichnung weiter begeben, so ist der Vormann desselben von der unterbliebenen Zahlung zu benachrichtigen.

48.

Jeder Wechselschuldner hat das Recht, gegen Erstattung der Wechselsumme nebst Zinsen und Kosten die Auslieferung des quittirten Wechsels und des wegen Nichtzahlung erhobenen Protestes von dem Inhaber zu fordern.

---

[1]) I N. V. L. § 46. [2]) Optaget i N. V. L. 45.

§ 49.

Regressøgsmaal for manglende Betaling kan paa en Gang reises mod flere eller alle Vexelskyldnere eller særskilt mod hvilkensomhelst af dem. Vexeleieren er ikke bunden ved Endossementernes Rækkefølge eller ved det Valg, han en Gang har gjort [1]).

Er *Trassentens eller nogen Endossents Navn af Vexeleieren eller med hans* Samtykke udstrøget paa Vexlen, er *en saadan Vexelskyldner* saavel som alle hans Eftermænd frie for Vexelansvarlighed [2]).

§ 50.

I Tilfælde af Regres paa Grund af manglende Betaling er *Vexeleieren berettiget til at fordre:*

den ubetalte Vexelsum med 6 pCt. aarlig Rente fra Vexlens Forfaldsdag;

Erstatning for Protestomkostninger [3]), Porto og andre nødvendige Udgifter; samt

Provision af 1/3 pCt. af Vexelsummen [4]).

Jfr. §§ 36, 46, 78.

§ 51.

Lyder Vexlen paa udenlandsk Mynt, forholdes med Hensyn til Betalingen i indenlandsk Mynt, saaledes som det er *fastsat* i § 35; dog skal Betalingen, hvis Kursen er falden efter Vexlens Forfaldsdag, erlægges efter den Kurs, som da var gjældende.

Jfr. §§ 36, 52.

§ 52.

Har en Endossent saaledes indløst Vexlen, *omfatter hans Regresfordring:*

hele det Beløb, han *overensstemmende med* §§ 50 og 51 har været nødt til at betale, samt 6 pCt. aarlig Rente deraf fra Betalingsdagen;

Erstatning for egne nødvendige Udgifter; samt

Provision af 1/3 pCt. af Vexelsummen.

§ 49.

Återgångstalan för bristande betalning må *anställas* på en gång emot flere eller alla vexelgäldenärer eller särskildt emot hvilken som helst af dem. *Vexelinnehafvare* vare ej bunden vid öfverlåtelsernas ordning eller det val, han en gång gjort [1]).

Är *af vexelinnehafvaren eller med hans* samtycke *vexelgifvarens eller någon öfverlåtares namn* utstruket å vexeln, vare *sådan vexelgäldenär, äfvensom öfverlåtare, hvilka följa efter honom*, frie från vexelansvarighet [2]).

§ 50.

Vid återgångskraf på grund af bristande betalning för vexeln ege vexelinnehafvaren rätt att bekomma:

den obetalda vexelsumman jemte ränta *derå* efter sex för hundra om året från vexelns förfallodag;

ersättning för protestkostnader [3]), postpenningar och andra nödiga utgifter; samt

provision *till* en tredjedel för hundra af vexelsumman [4]).

§ 51.

Lyder vexeln på utländskt mynt; gånge med betalningen *deraf* i inländskt mynt, som i § 35 sagdt är; dock skall betalningen, i händelse kursen efter vexelns förfallodag fallit, erläggas efter den kurs, som då var gällande.

§ 52.

Har öfverlåtare inlöst återgången vexel, *ege han vid återgångskraf rätt att bekomma:*

hela det belopp, han *jemlikt §§ 50 och 51* varit nödgad att betala, jemte ränta derå efter sex för hundra om året från betalningsdagen;

ersättning för egna nödiga utgifter; samt

---

1) Jfr. §§ 25, 87. 2) Jfr. § 21 i. f.; § 55. 3) Jfr. § 42. 4) Jfr. § 65.

49.

Der Inhaber eines Mangels Zahlung protestirten Wechsels kann die Wechselklage gegen alle Wechselverpflichtete oder auch nur gegen Einige oder Einen derselben anstellen, ohne dadurch seinen Anspruch gegen die nicht in Anspruch genommenen Verpflichteten zu verlieren. Derselbe ist an die Reihenfolge der Indossamente nicht gebunden.

§ 45 (49).

Återgångstalan för bristande betalning må anställas på engång mot flera eller alla wexelgäldenärer, eller särskildt mot hwilken som helst af dem; och ware förty innehafwaren ej bunden wid öfwerlåtelsernas ordning eller det wal han en gång gjort.

F. L. 42.

50 (50 og 51).

Die Regressansprüche des Inhabers, welcher den Wechsel Mangels Zahlung hat protestiren lassen, beschränken sich auf

1) die nicht bezahlte Wechselsumme nebst sechs Procent jährlicher Zinsen vom Verfalltage ab,
2) die Protestkosten und anderen Auslagen,
3) eine Provision von ein Drittel Procent.

Die vorstehenden Beträge müssen, wenn der Regresspflichtige an einem andern Orte als dem Zahlungsorte wohnt, zu demjenigen Course gezahlt werden, welchen ein vom Zahlungsorte auf den Wohnort des Regresspflichtigen gezogener Wechsel auf Sicht hat. Besteht am Zahlungsorte kein Cours auf jenen Wohnort, so wird der Cours nach demjenigen Platze genommen, welcher dem Wohnorte des Regresspflichtigen am nächsten liegt. Der Cours ist auf Verlangen des Regresspflichtigen durch einen unter öffentlicher Autorität ausgestellten Courszettel oder durch das Attest eines vereideten Mäklers oder, in Ermangelung derselben, durch ein Attest zweier Kaufleute zu bescheinigen.

§ 46 (50, 51).

Innehafware af en för bristande betalning protesterad wexel ware berättigad till ersättning för den obetalda wexelsumman, jemte ränta derå efter sex för hundrade om året från wexelns förfallotid, protestkostnaden, postpenningar, mäklarearfwode och hwad han i öfrigt warit nödgad att å saken kosta, så ock provision till en tredjedel för hundrade.

Är wexeln ställd i utländskt mynt; gånge med betalningen deraf i inländskt mynt, som i 38 § sagdt är; dock att, i händelse kursen efter wexelns förfallotid fallit, betalningen skall erläggas efter den kurs, som då war gällande.

F. L. 43.

51 (52).

Der Indossant, welcher den Wechsel eingelöst oder als Rimesse erhalten hat, ist von einem früheren Indossanten oder von dem Aussteller zu fordern berechtigt:

1) die von ihm gezahlte oder durch Rimesse berichtigte Summe nebst

§ 47 (52).

Öfwerlåtare, som återgången wexel inlöst, äge rätt att af föregående öfwerlåtare eller af wexelgifwaren i ersättning bekomma hela det belopp, han warit nödgad att betala, jemte ränta derå efter sex för hundrade om året från betalnings-

Retten til at beregne Provision ophører, naar Provisionernes samlede Sum allerede er naaet op til 2 pCt. af Vexelsummen.

Jfr. §§ 29, 42, 46, 63, 79.

§ 53.

Regresfordringen kan inddrages ved en ny Vexel, trukken tilbage paa den, hos hvem Betalingen søges (Rekambiovexel, Modvexel). Isaafald kan der til Fordringens Beløb lægges Mæglergebyr for Modvexlens Salg samt Stempelafgift, forsaavidt saadan skal erlægges.

Saadan Vexel skal lyde paa Betaling ved Sigt og trækkes umiddelbart (a drittura).

§ 54.

Den, mod hvem Regresfordring fremsættes, er ikke forpligtet til at betale, medmindre Protesten og en kvitteret Regning over, hvad der betales (Retourregning), udleveres ham *tilligemed Vexlen.*

Jfr. §§ 38, 48, 53, 55.

§ 55.

Enhver Endossent, som har fyldestgjort en af sine Eftermænd, kan udstryge sit eget og *efterfølgende* Endossementer.

Jfr. §§ 49, 2, 54.

provision *till* en tredjedel för hundra af vexelsumman.

Rätten att beräkna provision upphöre, när provisionernas sammanlagda belopp redan uppgått till två för hundra af vexelsumman.

§ 53.

Återgångsfordran må uttagas genom ny vexel, dragen tillbaka på den, hos hvilken betalningen äskas (recambio-vexel, återvexel). I ty fall må till fordrans belopp läggas mäklarearfvode för återvexelns försäljning samt stämpelafgift, så vidt sådan skall erläggas.

Sådan vexel skall lyda på betalning vid *uppvisandet* och dragas omedelbart (a drittura).

§ 54.

Den, mot hvilken återgångskraf framställes, vare ej pligtig betala, med mindre protesten och qvitterad räkning å hvad som betalas (returräkning) *jemte vexeln* till honom aflemnas.

§ 55.

Öfverlåtare, som godtgjort *någon af dem, som följa efter honom,* ege utstryka sin egen och *efterföljande* öfverlåtelser.

sechs Procent jährlicher Zinsen vom Tage der Zahlung,

2) die ihm erstandenen Kosten,

3) eine Provision von ein Drittel Procent.

Die vorstehenden Beträge müssen, wenn der Regresspflichtige an einem anderen Orte als der Regressnehmer wohnt, zu demjenigen Course gezahlt werden, welchen ein vom Wohnorte des Regressnehmers auf den Wohnort des Regresspflichtigen gezogener Wechsel auf Sicht hat. Besteht im Wohnorte des Regressnehmers kein Cours auf den Wohnort des Regresspflichtigen, so wird der Cours nach demjenigen Platze genommen, welcher dem Wohnorte des Regresspflichtigen am nächsten liegt. Wegen der Bescheinigung des Courses kommt die Bestimmung des Artikels 50 zur Anwendung.

52[1].

Durch die Bestimmungen der Artikel 50 und 51 Nummer 1 und 3 wird bei einem Regresse auf einen ausländischen Ort die Berechnung höherer, dort zulässiger Sätze nicht ausgeschlossen.

53.

Der Regressnehmer kann über den Betrag seiner Forderungen einen Rückwechsel auf den Regresspflichtigen ziehen. Der Forderung treten in diesem Falle noch die Mäklergebühren für Negocirung des Rückwechsels, sowie die etwaigen Stempelgebühren, hinzu. Der Rückwechsel muss auf Sicht zahlbar und unmittelbar (a drittura) gestellt werden.

54.

Der Regresspflichtige ist nur gegen Auslieferung des Wechsels, des Protestes und einer quittirten Retourrechnung Zahlung zu leisten verbunden.

55.

Jeder Indossant, der einen seiner Nachmänner befriedigt hat, kann sein eigenes und seiner Nachmänner Indossament ausstreichen.

---

1) Ikke i N. V. L.

dagen och bewisliga omkostnader; så ock provision till en tredjedel för hundrade.

F. L. 44.

§ 48.

Den, mot hwilken återgångstalan wäckes, ware ej skyldig wexeln inlösa, der den ej till honom aflemnas, jemte protesten och en qvitterad räkning öfwer sökandens omkostnader i följd af wexelns återgång.

F. L. 45.

Niende Kapitel.

Om Vexlens Akcept eller Betaling efter Nødsadresse eller ved Intervention.

§ 56.

Er en Vexel, som er bleven protesteret for manglende eller ikke betryggende Akcept[1]), forsynet med Anmodning til Nogen paa Betalingsstedet[2]) eller, *hvis Forskriften i § 18 kommer til Anvendelse paa Vexlen*, til Nogen paa Forevisningsstedet om i Nødsfald at akceptere den (Nødsadresse), skal der, før Regres paa Grund af saadan Protest kan gjøres gjældende[3]), kræves Akcept[4]) hos *den, til hvem saadan Anmodning er rettet* (Nødsadressaten), og, ifald den nægtes, optages Protest ogsaa hos ham[5]). Blandt flere Nødsadressater, som ere villige til at meddele Akcept, *har* den Fortrinet, ved hvem de fleste Vexelskyldnere befries[6]).

§ 57.

Bliver Vexlen ikke akcepteret af nogen af de i § 56 nævnte Nødsadressater, kan en Anden (Intervenient), efterat Protest er optagen, akceptere Vexlen til Ære[7]) *for Trassenten eller nogen af Endossenterne; dog er Vexeleieren ikke pligtig til at modtage saadan Akcept, medmindre den tilbydes af Trassaten*[8]). Tilbydes Akcept tillige af en Nødsadressat, ved hvem ligesaa mange Vexelskyldnere befries[9]), *har* han Fortrinet.

§ 58.

Akcept af en Nødsadressat eller en Intervenient skal tegnes paa selve Vexlen; dog kan, hvor *original* Nødsadresse eller *originalt* Endossement findes paa en Kopi[10]), Akcept efter Adressen eller til Ære for Endossenten tegnes paa Kopien[11]). Hvis det ikke af Akcepten[12]) eller af denne i Forbindelse med en Nødsadresse fremgaar,

Nionde Kapitlet.

Om vexels godkännande eller betalning efter nödfallsadress eller till heder.

§ 56.

Är vexel, som blifvit protesterad för uteblifvet eller *osäkert* godkännande[1]), försedd med *anvisning* till någon å betalningsorten[2]) eller, *om stadgandet i § 18 eger tillämpning å vexeln, till någon å uppvisningsorten att vexeln i nödfall godkänna* (nödfallsadress); då skall, innan återgångstalan på grund *af protesten må anställas*[3]) *godkännande äskas*[4]) *hos den, å hvilken sådan anvisning lyder (nödfallsadressat), och, der detsamma vägras, protest hos honom*[5]) *verkställas. Äro nödfallsadresser gifna å flera*, som äro villiga att meddela godkännande, *hafve* den företräde, genom hvilken de fleste vexelgäldenärer befrias[6]).

§ 57.

Varder vexel ej godkänd af någon bland dem, på hvilka den är ställd, som i § 56 sägs, må annan man (intervenient), sedan protest skett, godkänna vexeln till heder[7]) *för vexelgifvaren eller någon af öfverlåtarne; dock vare ej vexelinnehafvaren pligtig att sådant godkännande antaga, der det ej bjudes af den, å hvilken vexeln dragen är*[8]). Bjudes godkännande jemväl af *någon bland dem, på hvilka nödfallsadress lyder, och befrias genom honom* lika många vexelgäldenärer[9]), *hafve* han företräde.

§ 58.

Godkännande efter nödfallsadress eller till heder skall tecknas å sjelfva vexeln; dock må, derest å *en afskrift deraf*[10]) finnes nödfallsadress i *original* eller *original* öfverlåtelse, godkännande efter adressen eller till heder för öfverlåtaren tecknas å *afskriften*[11]). Der ej af godkännandet[12]) eller af detsamma i förbindelse med nöd-

---

[1]) Jfr. §§ 17, 30. [2]) Jfr. §§ 4, 62. [3]) Jfr. §§ 25, 26, 29, 30, 61; jfr. ogsaa §§ 18 og 19. [4]) Jfr. § 21. [5]) Jfr. § 83. [6]) Jfr. §§ 62, 64. [7]) Jfr. § 22. [8]) Jfr. § 28. [9]) Jfr. § 61. [10]) Jfr. § 71. [11]) Jfr. § 21. [12]) Jfr. § 22.

IX. Intervention.

I. Ehrenannahme.

56.

Befindet sich auf einem Mangels Annahme protestirten Wechsel eine auf den Zahlungsort lautende Nothadresse, so muss, ehe Sicherstellung verlangt werden kann, die Annahme von der Nothadresse gefordert werden. Unter mehreren Nothadressen gebührt derjenigen der Vorzug, durch deren Zahlung die meisten Verpflichteten befreit werden.

57.

Die Ehrenannahme von Seiten einer nicht auf dem Wechsel als Nothadresse benannten Person braucht der Inhaber nicht zuzulassen.

58 (59).

Der Ehrenacceptant muss sich den Protest Mangels Annahme gegen Erstattung der Kosten aushändigen und in einem Anhange zu demselben die Ehrenannahme bemerken lassen. Er muss den Honoraten unter Uebersendung des Protestes von der geschehenen Intervention benachrichtigen und diese Benachrichtigung mit dem Proteste innerhalb zweier Tage nach dem Tage der Protesterhebung zur Post geben. Unterlässt er dies, so haftet er für den durch die Unterlassung entstehenden Schaden.

8. Kap.

Om wexels godkännande eller betalning af annan man, än den, på hwilken den egentligen är dragen[1]).

§ 49 (56).

Finnes å wexel tecknad särskild anwisning till annan man, att wexeln å betalningsorten i nödfall godkänna (nödfallsadress), der den ej godkännes af den, på hwilken den i första rummet ställd är; ware innehafwaren skyldig att, efter protest för den senares uteblifna godkännande, jemwäl äska godkännande af den, å hwilken sådan anwisning lyder, och att låta swaret antecknas i [förra[2]) protesten eller i ett bihang dertill[3]). Uraktlåter han det; hafwe ej rätt att söka säkerhet för uteblifwet godkännande.

Äro nödfalls-adresser gifna å flera; gånge innehafwaren först till den, genom hwilken de flesta wexelgäldenärer befrias.

F. L. 46.

§ 50 (57).

Warder wexel ej godkänd af någon bland dem, på hwilka den är ställd, såsom i 49 § sägs; stånde annan man fritt, sedan protest skett, att wexeln godkänna till heder för wexelgifwaren eller någon af öfwerlåtarne. Dock ware wexelinnehafwaren ej förbunden att sådant godkännande antage.

F. L. 47.

§ 51 (58, 2 P.).

Den, till hwars heder wexel godkännes, skall i godkännandet å sjelfwa wexeln uttryckligen nämnas: i annat fall skall sådant godkännande anses hafwa skett till heder för wexelgifwaren: [godkännaren skall ock i ett bihang till protesten låta sitt godkännande antecknas[4]).

F. L. 48.

---

1) F. L. har »Om nödfallsadress och wexels godkännande för heders skull«. 2) udeladt i F. L. 3) Jfr. N. V. L. 59. 4) Jfr. N. V. L. 59.

for hvis Regning den er given, skal den ansees meddelt for Trassentens Regning.

§ 59.

Den, som akcepterer en Vexel som Nødsadressat eller Intervenient, er berettiget til mod Godtgjørelse af Protestomkostningerne at faa den for manglende eller ikke betryggende Akcept optagne Protest udleveret, forsynet med Paategning om hans egen Akcept og om Tiden, da den meddeltes [1]). Senest den anden Søgnedag efter Akceptdagen skal han med Posten eller, hvor Post ikke gaar, paa anden *forsvarlig* Maade oversende Protesten til den, for hvis Regning Vexlen blev akcepteret. Undlader han dette, svarer han til Skaden [2]).

§ 60.

Den, som i Egenskab af Nødsadressat eller Intervenient har akcepteret en Vexel, svarer ligesom anden Akceptant for Vexlens Betaling til enhver af dens Eftermænd, for hvis Regning han har meddelt sin Akcept, saafremt Vexlen med forud optagen Protest forevises ham til Betaling inden den i § 62 fastsatte Frist.

Jfr. §§ 23, 44, 58.

§ 61.

Er en Vexel akcepteret af en Nødsadressat eller en Intervenient, have hverken Vexeleieren eller nogen anden af dens Eftermænd, for hvis Regning Vexlen er bleven akcepteret, Ret til Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept. Derimod kan saadan Regres gjøres gjældende af den, for hvis Regning Akcepten blev given, samt af dennes Formænd.

Jfr. §§ 25, 26, 29, 30; §§ 56, 57, 59.

§ 62.

Er en for manglende Betaling protesteret Vexel forsynet med Nødsadresse, eller er Interventionsakcept tegnet paa

fallsadress synes, för hvars räkning det är gifvet, skall det anses meddeladt för vexelgifvarens räkning.

§ 59.

Den, som efter nödfallsadress eller til heder godkänner vexel, vare berättigad att mot *ersättning för* protestkostnaderna utbekomma protesten för uteblifvet eller *osäkert* godkännande, försedd med påteckning om hans eget godkännande och om tiden, då det meddelades [1]). Senast å andra söckendagen efter dagen för godkännandet skall han med posten eller, der post ej går, *på annat ändamålsenligt sätt*, öfversända protesten till den, för hvars räkning vexeln blef godkänd. Underlåter han detta, svare till skadan [2]).

§ 60.

Den, som efter nödfallsadress eller till heder godkänt vexel, svare såsom annan godkännare för vexelns betalning till hvarje *öfverlåtare, som följer* efter den, för hvars räkning han meddelat sitt godkännande, så framt vexeln med förut *verkstäld* protest förevisas honom till betalning inom den i § 62 stadgade tid.

§ 61.

Har vexel blifvit godkänd efter nödfallsadress eller till heder, hafve hvarken *vexelinnehafvaren*, ej heller någon *af de öfverlåtare, som följa* efter den, för hvars räkning vexeln blef godkänd, rätt till återgångstalan för *uteblifvet* eller *osäkert* godkännande. Deremot kan sådan talan göras gällande af den, för hvars räkning godkännandet gafs, och af *de öfverlåtare, som föregå denne*.

§ 62.

Är en för bristande betalning protesterad vexel försedd med nödfallsadress eller är godkännande till heder å vexeln

[1]) Jfr. §§ 61, 63. [2]) §§ 45—47.

59 (58, 2 P.)

Wenn der Ehrenacceptant unterlassen hat, in seinem Accepte zu bemerken, zu wessen Ehren die Annahme geschieht, so wird der Aussteller als Honorat angesehen.

60.

Der Ehrenacceptant wird den sämmtlichen Nachmännern des Honoraten durch die Annahme wechselmässig verpflichtet. Diese Verpflichtung erlischt, wenn dem Ehrenacceptanten der Wechsel nicht spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage zur Zahlung vorgelegt wird.

61.

Wenn der Wechsel von einer Nothadresse oder einem andern Intervenienten zu Ehren angenommen wird, so haben der Inhaber und die Nachmänner des Honoraten keinen Regress auf Sicherstellung. Derselbe kann aber von dem Honoraten und dessen Vormännern geltend gemacht werden.

2. Ehrenzahlung.

62.

Befinden sich auf dem von dem Bezogenen nicht eingelösten Wechsel oder der Copie[1]) Nothadressen oder ein Ehren-

[1]) Jfr. N. V. L. 58, 1 P.

§ 52 (59).

Hwar, som annan till heder wexel godkänner, godtgöre innehafwaren de genom protesten tillkomna kostnader och öfwersände protesten, jemte bihanget om godkännandet, med första post som afgår efter den dag godkännandet skedde, eller, der post ej går, annorledes utan dröjsmål, till den, för hwars heder wexeln godkändes. Uraktlåter han att sålunda derom underrätta; sware till skadan.

F. L. 49.

§ 53 (58, 2 P).

Finnes ej i nödfalls-adress utmärkt, af hwem den gifwen är; gälle för den, som på grund deraf wexeln godkänner, hwad om godkännare till heder i 51 och 52 §§ sägs.

F. L. 50.

§ 54 (61).

Godkännes wexel efter nödfalls-adress eller till heder; hafwen då innehafwaren och de öfwerlåtare, som följa efter den, som adressen lemnat eller till hwars heder godkännandet skett, ej rätt till återgångstalan för uteblifwet godkännande.

F. L. 51.

§ 55 (jfr. 57).

Will den, som wägrat godkänna wexel, som å honom dragen är, densamma godkänna till heder för wexelgifwaren; ware lag som i 30 § sägs.

F. L. 52.

§ 56 (60).

Hwar, som wexel godkänt efter ty i detta Kap. sägs, stånde i lika answarighet, som annan godkännare efter wexelrätt för wexelns betalning till innehafwaren och alla öfwerlåtare, som följa efter den, på hwars anwisning eller till hwars heder han wexeln godkänt, så framt wexeln med förut upptagen protest honom till betalning företes inom tid, som i 58 § bestämmes.

F. L. 53.

§ 57 (62, i. f.).

Har wexel blifwit i laga tid protesterad derföre att den, å hwilken wexeln är dragen, ej betalt; stånde annan man fritt att till heder för wexelgifwaren eller

Vexlen, og lyder Nødsadressen eller Akcepten paa Betalingsstedet [1]), skal Vexlen tilligemed Protesten senest den anden Søgnedag efter Forfaldsdagen forevises til Betaling, og, hvis saadan ei erholdes, protesteres hos samtlige Nødsadressater og Interventionsakceptanten [2]). Forsømmes dette, taber Vexeleieren sin Regres mod enhver Vexelskyldner, som vilde være bleven befriet ved Betalingen [3]). Det samme gjælder, hvis Vexeleieren vægrer sig ved at modtage Betaling, der til Ære for nogen Vexelskyldner tilbydes ham [4]).

Jfr. §§ 56, 57, 60.

tecknadt, och lyder adressen eller godkännandet å betalningsorten [1]), skall vexeln tillika med protesten sist å andra söckendagen efter förfallodagen till betalning uppvisas och, der sådan ej erhålles, protesteras hos *alla dem, på hvilka nödfallsadresser lyda, och hos den, som lemnat godkännande till heder* [2]). Försummas detta, vare *vexelinnehafvaren* förlustig sin återgångstalan mot hvarje vexelgäldenär, som skulle blifvit befriad genom betalningen [3]). Lag samma vare, derest *vexelinnehafvaren* vägrar mottaga betalning, som honom erbjudes till heder för någon vexelgäldenär [4]).

§ 63.

Enhver, som i Egenskab af Nødsadressat eller Intervenient betaler Vexelsummen med Renter [5]) og erstatter de ved Protesten forvoldte Omkostninger [6]), kan fordre Vexlen og Protesten udleverede med Paategning om den skete Betaling og for hvem den er skeet [7]), samt indtræder i Vexeleierens Ret mod den, for hvis Regning han har betalt, mod dennes Formænd paa Vexlen og mod Akceptanten [8]).

§ 63.

Hvar, som efter nödfallsadress eller till heder betalar vexelsumman med ränta [5]) och ersätter de genom protesten vållade omkostnader [6]), ege *att utbekomma* vexeln och protesten med påteckning om betalningen och för hvem den skett [7]), samt inträde i *vexelinnehafvarens* rätt mot den, för hvars räkning han betalt, mot *de öfverlåtare, som föregå denne*, samt mot godkännaren [8]).

§ 64.

Tilbyde Flere sig at betale efter Protest, *har* den Fortrinet, ved hvem de fleste Vexelskyldnere befries. Den, som træder til med Betaling, uagtet *det* af Vexlen eller Protesten *fremgaar*, at en Anden, som havde tilbudt Betaling, var nærmere berettiget til Vexlens Indløsning, har ingen Regres mod de Vexelskyldnere, som vilde være blevne befriede, hvis den Anden havde betalt.

Jfr. §§ 56, i. f., 63.

§ 64.

Erbjuda sig flere att efter protest betala, hafve den företräde, genom hvilken de fleste vexelgäldenärer befrias. Den, som med betalning mellankomm*it*, oaktadt af vexeln eller protesten *framgick*, att annan, som erbjudit betalning, var närmare berättigad till vexelns inlösande, hafve icke återgångstalan mot de vexelgäldenärer, som skulle blifvit befriade, om den andre betalt.

§ 65.

Den Nødsadressat eller Intervenient, som har akcepteret en Vexel [9]), men som hindres i at betale derved, at en Anden indfrier Vexlen, er berettiget til af denne at erholde en Provision af $^1/_3$ pCt. [10]).

§ 65.

Den, som efter nödfallsadress eller till heder godkänt vexel [9]), men *från betalning hindras deraf*, att annan infriar vexeln, vare berättigad att af denne *erhålla* provision *till* en tredjedel för hundra [10]).

---

1) Jfr. §§ 4, 56. 2) Jfr. § 83. 3) Jfr. §§ 41, 63, 92, 93. 4) Jfr. § 37. 5) Jfr. §§ 36, 50. 6) Jfr. §§ 50, 53. 7) Jfr. §§ 48, 54, 58, 59. 8) Jfr. §§ 23, 46, 58, 60, 62. 9) Jfr. §§ 56, 57, 64. 10) Jfr. §§ 50, 52.

accept, welche auf den Zahlungsort lauten, so muss der Inhaber den Wechsel spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage den sämmtlichen Nothadressen und dem Ehrenacceptanten zur Zahlung vorlegen, und den Erfolg im Proteste Mangels Zahlung oder in einem Anhange zu demselben bemerken lassen. Unterlässt er dies, so verliert er den Regress gegen den Adressanten oder Honoraten und deren Nachmänner. Weist der Inhaber die von einem andern Intervenienten angebotene Ehrenzahlung zurück, so verliert er den Regress gegen die Nachmänner des Honoraten.

63.

Dem Ehrenzahler muss der Wechsel und der Protest Mangels Zahlung gegen Erstattung der Kosten ausgehändigt werden. Er tritt durch die Ehrenzahlung in die Rechte des Inhabers (Art. 50 und 52) gegen den Honoraten, dessen Vormänner und den Acceptanten.

64.

Unter Mehreren, welche sich zur Ehrenzahlung erbieten, gebührt Demjenigen der Vorzug, durch dessen Zahlung die meisten Wechselverpflichteten befreit werden. Ein Intervenient, welcher zahlt, obgleich aus dem Wechsel oder Proteste ersichtlich ist, dass ein Anderer, dem er hiernach nachstehen müsste, den Wechsel einzulösen bereit war, hat keinen Regress gegen diejenigen Indossanten, welche durch Leistung der von dem Andern angebotenen Zahlung befreit worden wären.

65.

Der Ehrenacceptant, welcher nicht zur Zahlungsleistung gelangt, weil der Bezogene oder ein anderer Intervenient bezahlt hat, ist berechtigt, von dem Zahlenden eine Provision von 1/3 Procent zu verlangen.

någon öfwerlåtare, betalningen erlägga, der han tillika ersätter de genom protesten tillkomna kostnader; och warde den, till hwars heder betalningen sker, nämnd i det qvitto, som å wexeln tecknas.

F. L. 54.

§ 58 (62).

Finnes nödfalls-adress å en för bristande betalning protesterad wexel, eller är godkännande till heder å wexeln tecknadt, och lyder adressen eller godkännandet å betalningsorten[1]; ware innehafwaren förbunden att sist å andra dagen efter förfallodagen wexeln, jemte den för bristande betalning förut upptagna protest, till betalning uppwisa för den, å hwilken nödfalls-adressen gifwen är, eller som godkännande till heder tecknadt, och att låta i protesten eller i ett bihang dertill intagas hwad wid sådant uppwisande swaras eller eljest förekommer.

F. L. 55.

§ 59 (jfr. 64, 1 P.).

Erbjuda sig flera att wexel efter protest betala; ware den närmast, som till heder för wexelgifwaren och dernäst den, som till heder för äldre öfwerlåtare betalning erlägga will: erbjuda sig flera att betala för samma person; hafwe innehafwaren walet dem emellan; [dock, om någon å wexeln anwist blifwit att den i nödfall betala, ware han dertill berättigad framför andra, som sig erbjuda att till heder för samma man wexeln inlösa[2]). Skulle emedlertid den, på hwilken wexeln är dragen och mot hwilken protest för bristande betalning skett, erbjuda sig att samma betalning fullgöra; ware han dertill[3]) berättigad.

F. L. 56.

§ 60 (62).

Uraktlåter innehafware af wexel att den till betalning förete hos någon af

---

[1]) I F. L. staar: å den i vexeln utsatta betalningsort. [2]) I F. L.: dock att den, å hvilken nödfallsadress gifven är, dertill eger företräde. [3]) I F. L. indskudt: närmast.

Tiende Kapitel.

Om Vexelduplikater og Vexelkopier.

§ 66.

En Vexel kan udstedes i flere Exemplarer (Duplikater), af hvilke hvert enkelt i selve Texten skal betegne sin Orden som første, anden, tredie o. s. v. (prima, secunda, tertia o. s. v.), men som forøvrigt ere enslydende. Ere Exemplarerne ikke

Tionde Kapitlet.

Om duplett och *afskrift af vexel.*

§ 66.

Vexel må utgifvas i flera exemplar (dupletter), af hvilka hvarje särskildt *exemplar skall* i sjelfva texten utmärka sin ordning, såsom första, andra, tredje o. s. v. (prima, secunda, tertia o. s. v.), men som för öfrigt skola vara lika lydande. Äro exem-

dem, som i 58 §. omtalas[1]), eller wägrar han emottaga betalning, som af annan till heder erbjudes; ware han förlustig sin återgångstalan mot den eller de wexelgäldenärer, som genom betalningen skulle blifwit från answarighet befriade.

F. L. 57.

§ 61 (63).

Hwar, som betalt efter nödfalls-adress eller till heder, såsom i detta Kapitel sägs, och som ersätter de genom protesten tillkomna kostnader, äge att fordra wexelns och protestens utlemnande och att sedan, med innehafwarens rätt, söka sin ersättning af wexelgifwaren och, der betalningen skett för öfwerlåtare, af honom och dem, som wexeln förut öfwerlåtit; hafwe ock mot den, på hwilken wexeln warit dragen, lika rätt med förra innehafwaren.

F. L. 58.

§ 62 (64, 2 P.).

Den, som med betalning mellankommit, ändå att af wexeln eller protesten tydligen skönjas kunnat, att annan, som betalning erbjudit, ägt bättre rätt till wexelns inlösande, hafwe ingen återgångstalan mot den eller de wexelgäldenärer, som hade blifwit befriade om den andra fått sitt betalningsanbud uppfylla.

F. L. 59.

§ 63 (65).

Den, som efter nödfalls-adress eller till heder wexel godkänt, men från betalning hindras deraf, att annan förut betalt, ware berättigad att af den, som betalt, erhålla provision till en tredjedel för hundrade.

F. L. 60.

X. Vervielfältigung eines Wechsels.

1. Wechselduplikate.

66 (66 og 67).

Der Aussteller eines gezogenen Wechsels ist verpflichtet, dem Remittenten auf Verlangen mehrere gleichlautende Exemplare des Wechsels zu überliefern. Dieselben müssen im Contexte als Prima, Secunda, Tertia u. s. w. bezeichnet sein, widrigen-

9. Kap.

Om duplett och afskrift af wexel, så ock huru förfaras må när wexel förkommer.

§ 64 (66 og 67).

Utgifware af dragen wexel ware skyldig att, när wexeltagaren det äskar, till honom

[1]) F. L.: Uraktlåter innehafvare af vexel att, på sätt i § 55 (S. L. 58) föreskrifven, till betalning förete vexeln hos den, som i följd af nödfalls-adress eller för heder skull densamma godkänt.

saaledes betegnede, gjælder ethvert af dem som en selvstændig. i et Exemplar udstedt Vexel (Solavexel).

Jfr. §§ 67—70; § 95.

§ 67.

Saavel Vexeltageren som senere Vexeleiere ere mod Godtgjørelse af Omkostningerne berettigede til *af Trassenten*[1]) at fordre Duplikater af Vexlen. *En senere Vexeleier kan tillige* henvende sig med saadan Begjæring til sin umiddelbare Formand, denne igjen til sin Formand og saa fremdeles, indtil Begjæringen naar Trassenten. Paa Duplikaterne ere Endossenterne[2]) pligtige til efter Rækkefølgen at gjentage Endossementerne[3]).

Jfr. § 91 i. f.

§ 68.

Indfries et Exemplar af Vexlen, ere de øvrige uden Kraft. Dog svarer Akceptanten fremdeles for ethvert efter Indfrielsen løbende Exemplar, som findes forsynet med hans Akcept[4]). Ligeledes svarer den Endossent, som til forskjellige Personer har endosseret Vexelexemplarer, samt senere Endossenter af disse for ethvert efter Indfrielsen løbende Exemplar, paa hvilket deres Endossement findes tegnet[5]).

Jfr. §§ 39, 40.

§ 69.

Er et Exemplar af Vexlen sendt til Akcept, skal der, naar et andet Exemplar endosseres, bemærkes paa dette, hos hvem det til Akcept sendte Exemplar findes. Den, som har dette i Forvaring, er pligtig at udlevere det til den, der i Medfør af § *39* eller paa anden Maade godtgjør sin Ret til Udlevering.

Jfr. § 70.

plaren icke sålunda betecknade, gälle hvarje af dem såsom sjelfständig, i ett exemplar utgifven vexel (solavexel)..

§ 67.

Såväl vexeltagaren som senare *innehafvare af vexeln vare berättigade att af vexelgifvaren*[1]), *mot ersättning för kostnaderna, erhålla dupletter af vexeln. Senare vexelinnehafvare ege jemväl vända sig med begäran derom till den, som vexeln til honom öfverlåtit,* denne till sin man och så vidare, till dess begäran hinner vexelgifvaren. *Öfverlåtare*[2]) *vare pligtige att på duplettexemplar förnya öfverlåtelserna efter deras ordningsföljd*[3]).

§ 68.

Infrias ett vexelexemplar, vare de öfriga kraftlösa. Dock svare godkännare fortfarande för hvarje efter infriandet utelöpande exemplar, som finnes försedt med hans godkännande[4]). Likaledes svare öfverlåtare, som till olika personer öfverlåtit vexelexemplar, äfvensom senare öfverlåtare af dessa, för hvarje efter infriandet utelöpande exemplar, hvarå deras öfverlåtelse finnes tecknad[5]).

§ 69.

Är ett exemplar af vexeln till godkännande afsändt, då skall, när annat exemplar öfverlåtes, å detta tecknas, hos hvem det till godkännande afsända exemplaret finnes. Den, som har detsamma i förvar, vare pligtig att utlemna det till den, som jemlikt § *39* eller på annat sätt visar sin rätt att det utfå.

---

1) Jfr. § 74; jfr. ogsaa § 10. 2) Jfr. § 68, 2 P. 3) Jfr. § 11. 4) Jfr. § 67 i. f., § 95.
5) Jfr. § 14.

falls jedes Exemplar als ein für sich bestehender Wechsel (Sola-Wechsel) erachtet wird. Auch ein Indossatar kann ein Duplikat des Wechsels verlangen. Er muss sich dieserhalb an seinen unmittelbaren Vormann wenden, welcher wieder an seinen Vormann zurückgehen muss, bis die Anforderung an den Aussteller gelangt. Jeder Indossatar kann von seinem Vormanne verlangen, dass die früheren Indossamente auf dem Duplikate wiederholt werden.

öfwerlemna wexeln i flera exemplar (dupletter), hwartdera utmärkande wexelns ordning, såsom första, andra, tredje, (prima, secunda, tertia) och så widare, men för öfrigt lika lydande. Finnes ej i wexel utmärkt, att flera exemplar deraf utfärdade äro; gälle hwarje exemplar som sjelfständig wexel.

Åstundar senare innehafware duplett exemplar af wexeln; äge han det begära af den, som wexeln till honom öfwerlåtit, hwarefter denna har att gå tillbaka till sin man, och så widare, till dess sådan begäran hinner till wexelgifwaren, hwilken då är skyldig att äskadt duplett-exemplar utgifwa.

F. L. 61.

67.

Ist von mehreren ausgefertigten Exemplaren das eine bezahlt, so verlieren dadurch die andern ihre Kraft. Jedoch bleiben aus den übrigen Exemplaren verhaftet:

1) der Indossant, welcher mehrere Exemplare desselben Wechsels an verschiedene Personen indossirt hat, und alle späteren Indossanten, deren Unterschriften sich auf den, bei der Zahlung nicht zurückgegebenen Exemplaren befinden, aus ihren Indossamenten;
2) der Acceptant, welcher mehrere Exemplare desselben Wechsels acceptirt hat, aus den Accepten auf den bei der Zahlung nicht zurückgegebenen Exemplaren.

§ 65 (68).

Äro flera exemplar af en wexel utgifna, och inlöses ettdera; waren de öfriga kraftlösa. Ware dock den, som godkänt flera exemplar af samma wexel, skyldig att inlösa alla med hans godkännande försedda exemplar, som wid förfallotiden af särskilda personer innehafwas. Den, som till särskilda personer öfwerlåtit flera exemplar af samma wexel, och alla senare öfwerlåtare af dupletter, som wid betalningen icke återlemnade blifwit, swaren ock efter wexelrätt för sin öfwerlåtelse af hwarje sådant exemplar.

F. L. 62.

68.

Wer eines von mehreren Exemplaren eines Wechsels zur Annahme versandt hat, muss auf den übrigen Exemplaren bemerken, bei wem das von ihm zur Annahme versandte Exemplar anzutreffen ist. [Das Unterlassen dieser Bemerkung entzieht jedoch dem Wechsel nicht die Wechselkraft[1]). Der Verwahrer des zum Accepte versandten Exemplars ist verplichtet, dasselbe demjenigen auszuliefern, der sich als

[1]) Ikke i N. V. L.

§ 66 (69).

Är ett exemplar till godkännande afsändt; då skall, wid öfwerlåtelse af de andra exemplaren, å dem tecknas i hwars hand det till godkännande afsända exemplaret finnes. Den, som detsamma förwarar, ware förpligtad att det utlemna till den, som wiser sig wara berättigad att det utfå[1]).

F. L. 63.

[1]) I F. L. tilføjes: Underlåtes sådan anteckning, förlorar vexeln dock ej derigenom sin vexelkraft (jfr. D. W. O. 68).

§ 70.

Ihændehaveren af et Vexelduplikat, paa hvilket det er bemærket, hos hvem det til Akcept afsendte Exemplar findes, er ikke berettiget til at søge Regres for manglende Akcept eller for manglende Betaling, forinden han ved Protest har godtgjort, at han ikke har kunnet faa det nævnte Exemplar udleveret, og at han ikke heller har kunnet faa Akcept paa eller Betaling efter Duplikatet.

Jfr. §§ 25, 29, 41.

§ 70.

Innehafvare af vexelduplett, hvarå antecknadt är, hos hvem det till godkännande afsända exemplaret finnes, vare icke berättigad att anställa återgångstalan för uteblifvet godkännande eller för bristande betalning, innan han genom protest ådagalagt, att han icke kunnat *utfå* nämnda exemplar och att han ej heller å dupletten kunnat få godkännande eller betalning.

§ 71.

Tages der Kopi af en Vexel i den Hensigt at tegne Endossement paa den, skal Kopien ogsaa indeholde Afskrift af de allerede paa Vexlen værende Endossementer og øvrige Paategninger. Kopien skal forsynes med Bemærkning om, hvor langt Afskriften gaar, eller hvor de originale Endossementer begynde, samt hos hvem Originalvexlen findes.

Jfr. § 11.

§ 71.

Tages *afskrift* af vexel i afsigt att derå teckna öfverlåtelse, då skall *afskriften innefatta* äfven de å vexeln redan befintliga öfverlåtelser och öfriga påteckningar. *Afskriften* skall förses med anmärkning, huru långt *den är afskrift* eller hvar originalöfverlåtelserna vidtaga samt hos hvem originalvexeln finnes.

§ 72.

Den, som har Originalvexlen i Forvaring, er pligtig at udlevere den til den, der i Medfør af § *39* eller paa anden Maade godtgjør sin Ret til Udlevering. Ihændehaveren af Vexelkopien er, naar han ikke kan faa Originalvexlen udleveret, berettiget til efter Protest for nægtet Udlevering at søge Regres hos de Endossenter, hvis *originale* Endossementer findes paa Kopien.

Jfr. §§ 25, 29, 41.

§ 72.

Hvar, som har originalvexeln i förvar, vare pligtig att densamma *aflemna* till den, som jemlikt § *39* eller på annat sätt visar sin rätt att den utfå. Innehafvare af *en afskrift af vexeln* vare, när han icke kan utfå originalvexeln, berättigad att, efter protest för vägradt utlemnande, anställa återgångstalan mot de öfverlåtare, hvilkas *originalöfverlåtelser finnas på afskriften.*

Indossatar (Art. 36) oder auf andere Weise zur Empfangnahme legitimirt.

69.

Der Inhaber eines Duplikats, auf welchem angegeben ist, bei wem das zum Accepte versandte Exemplar sich befindet, kann Mangels Annahme desselben den Regress auf Sicherstellung und Mangels Zahlung den Regress auf Zahlung nicht eher nehmen, als bis er durch Protest hat feststellen lassen:

1) dass das zum Accepte versandte Exemplar ihm vom Verwahrer nicht verabfolgt worden ist, und
2) dass auch auf das Duplikat die Annahme oder die Zahlung nicht zu erlangen gewesen.

§ 67 (70).

Innehafware af wexelduplett, hwarå antecknadt är i hwars hand det till godkännande afsända exemplaret finnes, hafwe ej rätt att anställa återgångstalan för uteblifwet godkännande eller för bristande betalning, innan han genom protest ådagalagt, att han ej kunnat utfå det till godkännande afsända exemplaret af den, som detsamma förwarar, och att han ej heller å dupletten kunnat erhålla godkännande eller betalning.

F. L. 64.

2. Wechselcopien.

70.

Wechselcopien müssen eine Abschrift des Wechsels und der darauf befindlichen Indossamente und Vermerke enthalten und mit der Erklärung: »bis hierher Abschrift (Copie)« oder mit einer ähnlichen Bezeichnung verzehen sein. In der Copie ist zu bemerken, bei wem das zur Annahme versandte Original des Wechsels anzutreffen ist. [Das Unterlassen dieses Vermerkes entzieht jedoch der indossirten Copie nicht ihre wechselmässige Kraft[1]).

§ 68 (71).

Tages afskrift af wexel i ändamål att wexeln öfwerlåta; då skall den afskrift innefatta äfwen de å wexeln redan befintliga öfwerlåtelser och anteckningar, och warde i afskriften anmärkt, huru långt den är afskrift, eller hwar original-öfwerlåtelserna widtaga, och hos hwem den afskrifna original-wexeln finnes[1]).

F. L. 65.

71.[2])

Jedes auf einer Copie befindliche Original-Indossament verpflichtet den Indossanten eben so, als wenn es auf einem Originalwechsel stünde.

72.

Der Verwahrer des Originalwechsels ist verplichtet, denselben dem Besitzer einer mit einem oder mehreren Original-Indossamenten versehenen Copie auszuliefern, sofern sich derselbe als Indossatar oder auf andere Weise zur Empfangnahme legitimirt. Wird der Originalwechsel vom Verwahrer nicht ausgeliefert, so ist der

§ 69 (72)[2]).

Hwar, som original-wexeln förwarar, ware förpligtad att densamma utlemna till den, som wiser sig wara rättmätig inne-

1) Ikke i N. V. L. 2) Ikke i N. V. L.; jfr. derimod § 11.

1) I F. L. tilføjes her: utan att likväl sistnämnda omständighets uteslutande beröfvas behörigen öfverlåten afskrift dess vexelkraft (D. W. O. 70 i. f.). 2) F. L. indskyder her som § 66: »Hvarje på vexelafskrift befintlig originalöfverlåtelse förbinder til enahande ansvarighet, som om den vore på originala vexeln tecknad« (jfr. D. W. O. 71).

Ellevte Kapitel.

Om bortkomne Vexler.

§ 73.

Er en Vexel bortkommen, kan *den blive* mortificeret overensstemmende med de om Mortifikation ellers givne Regler [1]).

§ 74.

Naar Stævning i Mortifikationssagen er *lovlig* kundgjort, *er* Trassenten *forpligtet til at udstede* nyt Vexelbrev [2]). Var *den bortkomne* Vexel akcepteret, *er Akceptanten* [3]), naar Forfaldstid er kommen, *pligtig til at betale til den, som godtgjør sin Ret til at oppebære Betalingen* [4]). *Dog skal der i disse Tilfælde stilles* Trassenten eller Akceptanten antagelig Sikkerhed, indtil Vexlen er bleven mortificeret *eller deres Ansvar efter den bortkomne Vexel paa anden Maade er ophørt* [5]).

Jfr. § 75, norsk V. P. L. § 6.

§ 75.

Er Vexelretten afhængig af, at Vexlen inden en vis Tid bliver forevist eller protesteret [6]), kan *den, for hvem Vexlen er bortkommen, — —* bevare *den ham i § 74 mod Trassenten og Akceptanten* [7]) *givne* Ret ved inden Protestfristens Udløb at optage Protest i Anledning af Vexlens Tab. — — *Om saadan Protest skal Underretning gives de nævnte Vexelskyldnere paa den Maade og under det Ansvar, som i §§ 45—47 er fastsat.* — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Jfr. § 92.

Elfte Kapitlet.

Om förkommen vexel.

§ 73.

Har vexel förkommit, *må den kunna dödas* på sätt derom särskildt stadgas a).

§ 74.

När stämning i sådant mål blifvit *i stadgad ordning kungjord, vare vexelgifvaren pligtig att utställa nytt vexelbref* [2]). Var *den förkomna vexeln* godkänd, *åligge det godkännaren* [3]) *att, när förfallotid är inne, betala till den, som visar sin rätt att betalningen uppbära* [4]). *Åt vexelgifvaren eller godkännaren skall i ty fall ställas antaglig säkerhet till dess vexeln blifvit dödad eller hvarderas ansvarighet för den förkomna vexeln eljest upphört* [5]).

§ 75.

Är vexelrätten beroende deraf, att vexel inom viss tid varder uppvisad eller protesterad [6]), kan *den, för hvilken vexeln förkommit, — — bevara den rätt mot vexelgifvare och godkännare* [7]), *hvarom i § 74 sägs, genom att före protesttidens utgång protestera i anledning af vexelns förlust — —. Om sådan protest skall underrättelse gifvas till nämnde vexelgäldenärer på sätt och vid påföljd, som i §§ 45—47 sägs.* — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

---

a) Jfr. svensk Promulgationsl. § 3. [1]) Se især dansk Frdn. 7 Febr. 1823 og norsk L. 6 Marts 1869. [2]) Jfr. § 67. [3]) Jfr. § 43. [4]) Jfr. § 39. [5]) Jfr. §§ 18, 19, 41, 43, jfr. 44, 62; Kap. 12. [6]) Jfr. §§ 18, 19, (56), 41, 43, 60, 62. [7]) Jfr. § 43.

Inhaber der Wechselcopie nur nach Aufnahme des im Art. 69 Nr. 1. erwähnten Protestes Regress auf Sicherstellung und nach Eintritt des in der Copie angegebenen Verfalltages Regress auf Zahlung gegen diejenigen Indossanten zu nehmen berechtigt, deren Original-Indossamente auf der Copie befindlich sind.

hafware af en med öfwerlåtelse försedd afskrift. Förhålles hufwudskriften; då ware afskriftens innehafware berättigad att, sedan han protesterat för wägradt utlemnande, anställa återgångstalan mot de öfwerlåtare, hwilkas original-öfwerlåtelser finnas på afskriften.

F. L. 67.

XI. Abhanden gekommene Wechsel.

73 (73 og 74).

Der Eigenthümer eines abhanden gekommenen Wechsels kann die Amortisation des Wechsels bei dem Gerichte des Zahlungsortes beantragen. Nach Einleitung des Amortisationsverfahrens kann derselbe vom Acceptanten Zahlung fordern, wenn er bis zur Amortisation des Wechsels Sicherheit bestellt. [Ohne eine solche Sicherheitsstellung ist er nur die Deposition der aus dem Accepte schuldigen Summe bei Gericht oder bei einer andern zur Annahme von Depositen ermächtigten Behörde oder Anstalt zu fordern berechtigt [1]).

§ 70 (73).

Förkommer godkänd wexel; äge den, som wexeln förlorat, hos Rätten i betalningsorten göra ansökan om wexelns dödande, och — — — — — — — — — — — — — — — — — [1]).

F. L. 68.

§ 71 (74).

Då stämning, som i 70 §. sägs, blifwit i tidningarne tredje gången införd; åligge det godkännaren af den förkomna wexeln, der han skulden widgår eller derom öfwerbewises, att den, sedan förfallotiden inne är, efter wexelrätt betala till den, som med duplett eller på annat sätt styrker sin rätt att betalningen uppbära, så framt denna ställer antaglig säkerhet för återbetalningen, om wexeln ej warder genom Rättens utslag dödad.

F. L. 69.

[1]) Ikke i N. V. L.

[1]) Det videre Indhold udelades som her uden Interesse.

§ 76.

Den, der har en Vexel i Hænde med saadan Adkomst, som § *39* nævner, er ikke pligtig at udlevere den til den, fra hvem den er bortkommen, medmindre det godtgjøres, at han ved Erhvervelsen ikke har været i god Tro eller har handlet med grov Uagtsomhed.

§ 76.

Den, som med sådan åtkomst, som i § *39* omförmäles, har vexel i händer, vare, *der ej visas, att han vid vexelns förvärfvande icke varit i god tro eller att han dervid förfarit med grof vårdslöshet, icke pligtig att utlemna vexeln till den, för hvilken densamma förkommit.*

Tolvte Kapitel.

Om Vexlers Præskription.

§ 77.

Vexelfordringen mod en Akceptant[1]) præskriberes i et Tidsrum af tre Aar, regnede fra Vexlens Forfaldsdag[2]). *Er* Vexlen betalbar ved Sigt, *regnes Tiden* fra Udløbet af den i § 32[3]) fastsatte Frist *eller, hvis* Vexlen tidligere har været forevist til Betaling, *fra Forevisningsdagen.*

Jfr. §§ 80, 93.

§ 78.

Den Regresfordring, der ifølge § 29 eller § 50 tilkommer en Vexeleier, præskriberes i Forhold til Trassenten og Endossenterne i sex Maaneder fra Forfaldsdagen[4]), saafremt Vexlen er betalbar noget Sted i Europa med Undtagelse af Island og Færøerne, og i et Aar fra den nævnte

Tolfte Kapitlet.

Om vexels preskription.

§ 77.

Vexelfordran mot godkännare[1]) *vare preskriberad* efter en tidrymd af tre år, räknade från vexelns förfallodag[2]). *Är vexel* betalbar vid *uppvisandet, räknas tiden från utgången af den i § 32*[3]) *stadgade tid eller, om vexeln* tidigare blifvit till betalning uppvisad, *från den dag uppvisandet skedde.*

§ 78.

Återgångsfordran, som jemlikt § 29 eller § 50 tillkommer *vexelinnehafvare, vare* i förhållande till vexelgifvaren och öfverlåtare *preskriberad* sex månader efter förfallodagen[4]), om vexeln var betalbar å någon ort i Europa med undantag af Island och Färöarne, samt ett år efter nämnde

---

[1]) Jfr. §§ 23, 43, 44, 60 jfr. 62. [2]) Jfr. § 91. [3]) Jfr. § 19. [4]) Jfr. §§ 42, 91.

74 (76).

Der nach den Bestimmungen des Art. 36 legitimirte Besitzer eines Wechsels kann nur dann zur Herausgabe desselben angehalten werden, wenn er den Wechsel in bösem Glauben erworben hat oder ihm bei der Erwerbung des Wechsels eine grobe Fahrlässigkeit zur Last fällt.

XII. Falsche Wechsel.

75.[1])

Auch wenn die Unterschrift des Ausstellers eines Wechsels falsch oder verfälscht ist, behalten dennoch das ächte Accept und die ächten Indossamente die wechselmässige Wirkung.

76.[2])

Aus einem, mit einem falschen oder verfälschten Accepte oder Indossamente versehenen Wechsel bleiben sämmtliche Indossanten und der Aussteller, deren Unterschriften ächt sind, wechselmässig verpflichtet.

XIII. Wechselverjährung.

77.

Der wechselmässige Anspruch gegen den Acceptanten verjährt in drei Jahren vom Verfalltage des Wechsels an gerechnet.

78.

Die Regressansprüche des Inhabers (Art. 50) gegen den Aussteller und die übrigen Vormänner verjähren:

1) in 3 Monaten, wenn der Wechsel in Europa, mit Ausnahme von Island und den Faröern zahlbar war;
2) in 6 Monaten, wenn der Wechsel in den Küstenländern von Asien und

1) Jfr. N. V. L. 88. 2) Jfr. N. V. L. 88.

10. Kap.

(se p. LXV).

11. Kap.

Om wexels preskription.

§ 76.

Wexelfordran skall mot godkännare bewakas genom stämning, som honom kungöres inom tre år från wexelns förfallodag. Försummas det; hafwe fordringsägaren sin wexelrätt mot godkännaren förlorat.

F. L. 74.

§ 77.

Innehafware af en för bristande betalning i laga ordning protesterad wexel hafwe emot öfwerlåtare och wexelgifwaren, om de i Swerige[1]) bo, förlorat sin återgångstalan, så framt han icke den talan bewakar genom stämning, som kungöres inom följande tid, räknad från wexelns förfallodag, nemligen: inom tre månader om

1) F. L.: Finland.

Dag, saafremt Vexlen er betalbar paa sidstnævnte Steder eller noget Sted udenfor Europa.

Jfr. §§ 7, 19, 80, 93.

dag, om vexeln var betalbar på sistnämnde orter eller någon ort utom Europa.

§ 79.

Den Regresfordring, der tilkommer en Endossent, som har indfriet en Vexel[1]), præskriberes i Forhold til Trassenten og foregaaende Endossenter i *sex Maaneder, hvis den Endossent, der har indfriet Vexlen,* bor i Europa med Undtagelse af Island og Færøerne, og i et Aar, hvis han bor paa sidstnævnte Steder eller noget Sted udenfor Europa; *og skal Tiden regnes* fra Betalingsdagen, saafremt han uden Rettergang har indfriet Vexlen[2]), men ellers fra den Dag, da Stævning i Vexelsøgsmaalet blev forkyndt for ham, eller Vexelfordringen blev anmeldt i hans *under offentlig Behandling staaende* Bo.

Jfr. §§ 80, 93.

§ 79.

Återgångsfordran, som tillkommer öfverlåtare, hvilken vexel infriat[1]), *preskriberas* i förhållande till vexelgifvaren och föregående öfverlåtare, efter *sex månader om öfverlåtaren, som vexeln infriat,* bor i Europa med undantag af Island och Färöarne, och *efter ett år,* om han bor på sistnämnde orter eller någon ort utom Europa; *och skall tiden räknas från* betalningsdagen, derest han utan rättegång infriat vexeln[2]), men i annat fall från den dag, då stämning i vexelmålet blef honom *delgifven* eller vexelfordringen i hans *till konkurs afträdda* bo bevakad.

§ 80.

Vexelpræskriptionen afbrydes ved Forkyndelse af Stævning eller ved Vexelfordringens Anmeldelse i Skyldnerens *under offentlig Behandling staaende* Bo[3]), saa og derved, at den, mod hvem saadant Søgsmaal er reist, indvarsler en Formand *for Processens Skyld* (litis denunciatio). Den, som har modtaget saadan *Indvarsling,* kan afbryde den i § 77 omhandlede Præskription ved *ligeledes at give Akceptanten Procesvarsel.*

§ 80.

Vexelpreskription afbrytes genom stämnings delgifvande eller vexelfordringens bevakning i gäldenärs *till konkurs afträdda* bo[3]). — —

1) Jfr. §§ 29, 52. 2) Jfr. § 41. 3) Jfr. § 79.

Afrika längs des Mittelländischen und Schwarzen Meeres, oder in den dazu gehörigen Inseln dieser Meere zahlbar war;

3) in 18 Monaten, wenn der Wechsel in einem anderen ausser-europäischen Lande oder in Island oder den Faröern zahlbar war.

Die Verjährung beginnt gegen den Inhaber mit dem Tage des erhobenen Protestes.

79.

Die Regressansprüche des Indossanten (Art. 51) gegen den Aussteller und die übrigen Vormänner verjähren:

1) in 3 Monaten, wenn der Regressnehmer in Europa, mit Ausnahme von Island und den Faröern, wohnt;

2) in 6 Monaten, wenn der Regressnehmer in den Küstenländern von Asien und Afrika längs des Mittelländischen oder Schwarzen Meeres, oder in den dazu gehörigen Inseln dieser Meere wohnt;

3) in 18 Monaten, wenn der Regressnehmer in einem anderen aussereuropäischen Lande oder in Island oder den Faröern wohnt.

Gegen den Indossanten läuft die Frist, wenn er, ehe eine Wechselklage gegen ihn angestellt worden, gezahlt hat, vom Tage der Zahlung, in allen übrigen Fällen aber vom Tage der ihm geschehenen Behändigung der Klage oder Ladung.

80.

Die Verjährung (Art. 77—79) wird nur durch Behändigung der Klage unterbrochen, und nur in Beziehung auf denjenigen, gegen welchen die Klage gerichtet ist[1]). Jedoch vertritt in dieser Hinsicht

1) Reichs-Konkurs-Ordn. 10 Febr. 1877 § 13: »Die Eröffnung des Konkursverfahrens hemmt nicht den Lauf der Verjährung. Durch die Anmeldung einer Konkursforderung wird deren Verjährung unterbrochen.« Einführungs-Gesetz zur Konk.-O. § 3, 3: »Der Art. der D. W. O. wird dahin abgeändert, dass die Verjährung auch nach Massgabe der § 13 der Konk.-Ordn. unterbrochen wird.« Einf. z. Civil-Proc.-

wexeln war ställd att betalas inrikes, inom sex månader om den war ställd att betalas i något annat Europeiskt land, inom ett år om den skulle betalas å någon ort utom Europa, med undantag af de å andra sidan Goda Hoppsudden eller Cap Horn belägna orter och inom aderton månader om den skulle betalas å någon af sistnämnda orter.

F. L. 75.

§ 78.

Öfwerlåtare, som inlöst en för bristande betalning i laga ordning protesterad wexel, eller för sådan wexel blifwit sökt, hafwe mot äldre öfwerlåtare och wexelgifwaren, om de i Sverige[1]) bo, förlorat sin återgångstalan, så framt han icke den talan bewakar genom stämning, som kungöres inom följande tid, räknad från den dag han betalt, om han utan att wara stämd erlagt betalning, men i annat fall räknad från den dag, han fått del af stämning, nemligen: inom tre månader om den, som äger återgångstalan anställa, bor inrikes, inom sex månader om han bor i annat Europeisk land, inom ett år om han bor å någon ort utom Europa, med undantag af de å andra sidan Goda Hoppsudden eller Cap Horn belägna orter och inom aderton månader om han bor å någon af sistnämnda orter.

F. L. 76.

§ 79 (jfr. 80, 2).

Äro wexel-gäldenärerna flera och försummar fordringsägaren att sin fordran hos någondera bewaka efter ty nu är sagdt; ware förlustig sin wexeltalan emot den, hos hwilken han fordringen ej bewakat.

F. L. 77.

1) F. L.: Finland.

Præskriptionen afbrydes ikke i Forhold til andre Vexelskyldnere end den, mod hvem nogen af de ovennævnte Handlinger rettes; men Afbrydelsen virker til Fordel for alle dens Formænd, der har foretaget Afbrydelsen[1]).

Har Afbrydelse af Præskription fundet Sted, uden at Vexelsøgsmaalet bringes til Afslutning, begynder en ny Præskriptionsfrist at løbe fra den Dag, da *Sagen* sidst foretoges *i Retten.*

Jfr. §§ 77—79.

Trettende Kapitel.

Om Foretagelse af Protest.

§ 81.

Protest skal foretages af Notarius publicus eller af en anden dertil i Lovgivningen bemyndiget Person, *og bliver den* at indføre i en Protokol. — —

Jfr. §§ 17, 19, 25, 29, 30, 41—43, 56, 57, 62, 70, 72, 75. Jfr. §§ 86, 89, dansk og norsk V. P. L. § 10, svensk Prom. § 4.

§ 82.

Protesten skal indeholde: Afskrift af Vexlen[2]), eller Vexelkopien med Alt, hvad derpaa findes tegnet, Rekvirentens Begjæring eller Paastand, det Svar, der gives af den, hos hvem der protesteres, eller Bemærkning om, at intet Svar har været at erholde, eller at han ikke har kunnet træffes[3]), Angivelse af Stedet hvor og Tiden naar Protesten sker, og endelig Underskrift af den, som foretager Protesthandlingen[4]).

Om den optagne Protest skal der gjøres Bemærkning paa Vexlen eller Vexelkopien.

§ 83.

Begjæres Vexelprotest hos flere Personer paa samme Sted, udfordres kun en Protestforretning.

Jfr. §§ 56, 62.

Preskription afbrytes icke i förhållande till annan vexelgäldenär, än den, mot hvilken någon af nämnda åtgärder vidtagits, men dess afbrytande gälle till fördel för alla *vexelgäldenärer, hvilka föregå* den, som åtgärden vidtagit[1]).

Har afbrott af preskription egt rum, *utan att vexelmålet föres* till slutt, skall ny preskriptionstid begynna att löpa från den dag, *målet sist af rätten handlades.*

Trettonde Kapitlet.

Om verkställighet *af protest.*

§ 81.

Protest skall verkställas af Notarius Publicus eller annan dertill i lag bemyndigad person; *och skall deröfver protokoll föras.* — —

§ 82.

Den öfver protesten upprättade handling skall innehålla: afskrift af vexeln[2]) eller vexelkopian med allt hvad derå finnes tecknadt; den sökandes begäran eller påstående; det svar, som gifves af den, *mot* hvilken protesteras, eller anmärkning, att svar ej kunnat erhållas, eller att han ej kunnat träffas[3]); uppgift på orten hvarest och tiden när protesten sker, samt slutligen underskrift af den, som *protesten* verkställer[4]).

Om *verkstäld* protest skall anteckning göras å vexeln eller *afskriften deraf.*

§ 83.

Begäres vexelprotest mot flere personer på samma ort, må endast ett protokoll deröfver upprättas.

---

1) Jfr. § 27. 2) Jfr. § 75. 3) Jfr. § 89. 4) Jfr. ogsaa §§ 59, 64.

die von dem Verklagten geschehene Streitverkündigung die Stelle der Klage.

XIV. Klagerecht des Wechselgläubigers.

81 (87).

Die wechselmässige Verpflichtung trifft den Aussteller, Acceptanten und Indossanten des Wechsels, sowie einen Jeden, welcher den Wechsel, die Wechselcopie, das Accept oder das Indossament mitunterzeichnet hat, selbst dann, wenn er sich dabei nur als Bürge (per aval) benannt hat. Die Verpflichtung dieser Personen erstreckt sich auf Alles, was der Wechselinhaber wegen Nichterfüllung der Wechselverbindlichkeit zu fordern hat. Der Wechselinhaber kann sich wegen seiner ganzen Forderung an den Einzelnen halten; es steht in seiner Wahl, welchen Wechselverpflichteten er zuerst in Anspruch nehmen will.

82[1]).

Der Wechselschuldner kann sich nur solcher Einreden bedienen, welche aus dem Wechselrecht selbst hervorgehen oder ihm unmittelbar gegen den jedesmaligen Kläger zustehen.

83 (93).

Ist die wechselmässige Verbindlichkeit des Ausstellers oder des Acceptanten durch

Ordn. 30 Januar 1877: «Der Art. 80 der D. W. O. wird dahin abgeändert, dass die Verjährung auch nach Massgabe der §§ 190, 254, 461 Abs. 2, 471 Abs. 2 d. Civil Proc.-Ordn. unterbrochen wird.

1) Ikke i N. V. L.; jfr. derimod dansk og norsk Fdn. 9 Febr. 1798, svensk Promulgationslag § 5 No. 7. Se ogsaa dansk og norsk V. P. L. § 3.

10. Kap.

Om protest.

§ 72 (81 jfr. 89).

Protest skall werkställas [mellan klockan nio förmiddagen och klockan sju eftermiddagen[1]), i stad genom Notarius Publicus eller Magistratsperson, och å landet antingen genom Kronofogde eller Länsman i orten, eller genom Notarius Publicus eller Magistratsperson från närmaste stad. [Wid protest skall öjäfwigt och skrifkunnigt wittne närwara[2]).

F. L. 70.

§ 73 (82).

Öfwer protest skall skriftlig handling upprättas, innehållande: ordagrann afskrift af wexeln med allt hwad derå finnes tecknadt; den sökandes anhållan eller påstående; det swar derå gifwes af den, mot hwilken protesteras, eller anmärkning att swar af honom ej erhållits, eller att han ej kunnat träffas; uppgift på orten hwarest och tiden när protesten sker, så ock förrättningsmannens och wittnets[3]) egenhändiga underskrifter[4]).

F. L. 71.

§ 74 (jfr. 89).

Anträffas ej den mot hwilken protesteras skall; warde protesten werkställd

1) Jfr. N. V. L. 89. 2) Ikke i N. V. L.; jfr. svensk Promulgationslag § 4. 3) Jfr. svensk Promulgationslag § 4. 4) I F. L. staar som 2det St.: Sker vexelprotest mot flera personer, må endast ett protokoll deröfver upprättas (jfr. D. W. O. 89 og N. V. L. 83).

Fjortende Kapitel.

Om Forholdet til udenlandsk Lov.

§ 84.

En Udlændings Evne til at indgaa Vexelforpligtelser bedømmes efter hans eget Lands Lov. Er han efter denne uberettiget dertil, og paatager han sig *saadan* Forpligtelse her i Riget, bliver han dog ansvarlig for den, forsaavidt han efter den her gjældende Ret kan indgaa Vexelforpligtelser.

Jfr. § 88.

§ 85.

Gyldigheden af en Vexelforpligtelses Form bedømmes efter Loven paa det Sted, hvor Forpligtelsen er indgaaet. Fyldestgjøre imidlertid de i Udlandet indgaaede Vexelforpligtelser nærværende Lovs Fordringer[1]), ere de Erklæringer, som senere her i Riget paategnes Vexlen, gyldige, uanseet at de i Udlandet indgaaede Forpligtelser vare mangelfulde efter den udenlandske Lov[2]). Ligeledes have Vexelforpligtelser, som en Indlænding i Udlandet paatager sig overfor dansk, norsk eller svensk Mand, Gyldighed, saafremt de fyldestgjøre nærværende Lovs Forskrifter.

Fjortonde Kapitlet.

Om förhållandet till utländsk lag.

§ 84.

Utländings *rätt* att ingå vexelförbindelse *varde pröfvad* efter hans eget lands lag. Är han efter den lag oberättigad dertill, och åtager han sig här i riket *sådan förbindelse,* vare han ändå derför ansvarig, så vida han efter här gällande *lag* må vexelförbindelse ingå.

§ 85.

Giltighet af hvarje vexelförbindelses form varde pröfvad efter lagen å den ort, der förbindelsen är ingången. Men *uppfylla* utomlands tecknade vexelförbindelser *här gällande* lags fordringar[1]), vare då de förbindelser, som sedan här i riket å vexeln tecknas, giltiga, ändå att de utomlands ingångna förbindelserna voro bristfälliga efter utländsk lag[2]). Likaledes hafve vexelförbindelser, som *inländsk man* utomlands åtager sig till svensk, norsk eller dansk man, giltighet, så vidt de *uppfylla här gällande* lags fordringar.

---

[1]) Jfr. Kap. 1, §§ 11, 12, 21, 22. [2]) Jfr. § 5.

Verjährung oder dadurch, dass die zur Erhaltung des Wechselrechts gesetzlich vorgeschriebenen Handlungen verabsäumt sind, erloschen, so bleiben dieselben dem Inhaber des Wechsels nur soweit, als sie sich mit dessen Schaden bereichern würden, verpflichtet. Gegen die Indossanten, deren wechselmässige Verbindlichkeit erloschen ist, findet ein solcher Anspruch nicht statt.

wid hans bostad: kan underrättelse derom ej erhållas genom efterfrågan hos ortens polismyndighet; warde förhållandet i protesten anmärkt. [Wexelinnehafwaren ware ej befriad från skyldigheten att protestera, fastän den, mot hwilken protesteras skall, aflidit eller kommit i konkurstilstånd[1]).

F. L. 72.

§ 75 (81 i. f.).

Förrättningsman åligge att öfwer werkställd protest förwara protokoll, [så att den, som det åstundar, må kunna del deraf få[2]).

F. L. 73.

XV. Ausländische Gesetzgebung.

84.

Die Fähigkeit eines Ausländers, wechselmässige Verpflichtungen zu übernehmen, wird nach den Gesetzen des Staates beurtheilt, welchem derselbe angehört. Jedoch wird ein nach den Gesetzen seines Vaterlandes nicht wechselfähiger Ausländer durch Uebernahme von Wechselverbindlichkeiten im Inlande verpflichtet, insofern er nach den Gesetzen des Inlandes wechselfähig ist.

85.

Die wesentlichen Erfordernisse eines im Auslande ausgestellten Wechsels, sowie jeder anderen im Auslande ausgestellten Wechselerklärung, werden nach den Gesetzen des Ortes beurtheilt, an welchem die Erklärung erfolgt ist. Entsprechen jedoch die im Auslande geschehenen Wechselerklärungen den Anforderungen des inländischen Gesetzes, so kann daraus, dass sie nach ausländischen Gesetzen mangelhaft sind, kein Einwand gegen die Rechtsverbindlichkeit der später im Inlande auf den Wechsel gesetzten Erklärungen entnommen werden. Ebenso haben Wechselerklärungen, wodurch sich ein Inländer einem anderen Inländer im Auslande verpflichtet, Wechselkraft, wenn sie auch nur den Anforderungen der inländischen Gesetzgebung entsprechen.

12. Kap.

Om förhållandet till utländsk lag.

§ 80 (86).

I fråga om sättet att werkställa åtgärder, som å utrikes ort med wexel widtagas böra till utöfwande eller bewarande af wexelrätt, lände till efterrättelse hwad genom lag eller sedwana å den ort wedertaget är.

F. L. 78.

§ 81 (84).

Utländings rätt att ingå wexelförbindelse warde pröfwad efter hans eget lands lag: är han efter den oberättigad dertill, och åtager han sig sådan förbindelse i Swerige; ware han derföre answarig, så wida han efter Swensk lag ägt bindande aftal ingå[3]).

F. L. 79.

[1]) Ikke i N. V. L. [2]) Ikke i N. V. L.
[3]) I F. L. afpasset paa Finland.

§ 86.

Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved de Handlinger, som paa et udenlandsk Sted skulle foretages til Vexelrettens Udøvelse eller Bevar*ing*, *er* den paa dette Sted gjældende Ret *afgjørende.*

Jfr. § 92.

§ 86.

I fråga om sättet att verkställa åtgärder, som å utrikes ort böra vidtagas till utöfvande eller bevarande af vexelrätt, *lände till efterrättelse* den å *sådan* ort gällande *lag*.

Jfr. svensk Promulgationsl. § 5, 8.

Femtende Kapitel.

Forskjellige Bestemmelser.

§ 87.

Vexelskyldnere svare en for alle og alle for en *for Vexelforpligtelsen*[1]).

Den eller de, der have tegnet Borgen (*A*val) paa en Vexelforpligtelse, og den, for hvem saadan Borgen er tegnet, svare ogsaa en for alle og alle for en for *Forpligtelsen*[2]).

Jfr. § 88.

§ 88.

Forekommer der paa en Vexel Underskrifter, som ere falske eller *tegnede* af Personer, der ikke retsgyldig kunne indgaa Vexelforpligtelser[3]), eller *findes derpaa Underskrifter, som* af anden Grund ikke *ere forbindende for dem, i hvis Navn de ere tegnede,* medfører saadant ingen Forandring i de øvrige Vexelskyldneres Ansvar.

Jfr. § 87.

Femtonde Kapitlet.

Almänna bestämmelser.

§ 87.

Vexelgäldenärer svare en för alla och alla för en *för sina förbindelser*[1]).

Den eller de, som å vexelförbindelse tecknat borgen (aval), samt den, för hvilken sådan borgen tecknats, svare ock en för alla och alla för en *för samma förbindelse*[2]).

§ 88.

Förekomma å vexel underskrifter, som äro falska eller *tecknade* af personer, de der icke kunna med laga verkan ingå *vexelförbindelse*[3]), *eller finnas derå underskrifter, hvilka på annan grund icke äro förbindande för dem, i hvilkas namn de äro tecknade, lände sådant icke till* förändring i öfriga vexelgäldenärers ansvarighet.

[1]) Jfr. §§ 25, 29, 30, 49. [2]) Jfr. § 5; dansk og norsk V. P. L. § 1, No. 3 [3]) Jfr. § 84.

86.

Ueber die Form der mit einem Wechsel an einem ausländischen Platze zur Ausübung oder Erhaltung des Wechselrechts vorzunehmenden Handlungen entscheidet das dort geltende Recht.

XVI. Protest.

87 (81).

Jeder Protest muss durch einen Notar oder einen Gerichtsbeamten aufgenommen werden. [Der Zuziehung von Zeugen oder eines Protokollführers bedarf es dabei nicht[1]).

88 (82).

Der Protest muss enthalten:

1) eine wörtliche Abschrift des Wechsels oder der Copie und aller darauf befindlichen Indossamente und Bemerkungen;
2) den Namen oder die Firma der Personen, für welche und gegen welche der Protest erhoben wird;
3) das an die Person, gegen welche protestirt wird, gestellte Begehren, ihre Antwort oder die Bemerkung,

[1]) Ikke i N. V. L. Jfr. derimod svensk Promulgationslag § 4.

§ 82 (85).

Giltigheten af hwarje wexelförbindelses form warde pröfwad efter lagen å den ort, der den tecknad är; men öfwerensstämma utrikes tecknade wexelförbindelser med Swenska lagens fordringar; då waren de förbindelser, som sedan här i riket å wexeln tecknas, giltiga, ändå att de utländska woro bristfälliga efter utländsk lag.

Träder Swensk man i wexelförbindelse med annan Swensk man å utrikes ort och iakttages derwid hwad Swensk lag föreskrifwer; ware förbindelsen giltig, ändå att den ej öfwerensstämmer med lagen å den ort, der förbindelsen tecknades[1]).

F. L. 80.

13. Kap.[2])

Om laga domstol och rättegång i wexelmål.

— — —

14. Kap.

Allmänna bestämmelser.

§ 91 (87).

Wexelgäldenärer swaren, en för alla och alla för en, för sina förbindelser[3]). Har någon å wexelförbindelse tecknat borgen (aval); stånde ock han och den eller de, för hwilka han sådan förbindelse tecknat, i answarighet, en för alla och alla för en.

F. L. 89.

§ 92 (95).

Hwad i denna lag om dragen wexel stadgadt är, gälle äfwen om wexel, som är ställd att af wexelgifwaren sjelf betalas å utgifningsorten eller å annan ort (egen wexel, egen domicilierad wexel)[4]), dock med de undantag, som följa deraf, att

[1]) I F. L. afpasset paa Finland. [2]) Udelades som her uden Interesse. [3]) F. L. tilføjer: och ege förty vexelinnehafvare fritt val af hvilken bland vexelgäldenärerne, han sin fordran först söka vill. [4]) I F. L.: Hvad här ofvan stadgadt är, gälle såväl trasserad som egen vexel, — —.

§ 89.

Vexlens Forevisning til Akcept eller Betaling, Optagelse af Protest samt alle øvrige vexelretlige Handlinger, der skulle foretages hos Nogen[1]), skulle, saafremt anden Overenskomst ikke træffes[2]), ske imellem Kl. 9 Formiddag og Kl. 7 Eftermiddag i hans Forretningslokale eller, hvis han ikke har saadant, i hans Bolig. *Træffes ikke den, hos hvem der skal protesteres, bliver Protesten at optage i eller ved hans Forretningslokale eller Bolig. Er* hans Forretningslokale eller Bolig ikke *kjendt, og kan Oplysning derom af den, der foretager Protesten, heller ikke erholdes hos Stedets Politimyndighed, bliver dette at anføre i Protesten.*

Jfr. § 82.

§ 89.

Vexels uppvisande till godkännande eller betalning, *verkställande* af protest samt alla öfriga åtgärder *enligt denna lag, hvilka hos någon vidtagas*[1]), skola, der annan öfverenskommelse ej träffas[2]), verkställas mellan klockan 9 *förmiddagen* och 7 *eftermiddagen* i hans affärslokal eller, om han icke har sådan, i hans bostad. *Träffas ej den, mot hvilken skall protesteras, varde protesten verkställd vid hans affärslokal eller bostad.* Är hans affärslokal eller bostad icke *känd, och kan upplysning derom af den, som verkställer protesten, icke heller erhållas hos ortens polismyndighet, varde förhållandet i protesten anmärkt.*

§ 90.

Skal Forfaldsdag eller anden Tid, som i denne Lov er omhandlet[3]), regnes efter Uger, Maaneder eller Aar, ansees den Dag som Forfalds- eller Slutningsdag, der ved sit Navn i Ugen eller sit Tal i Maaneden svarer til den, fra hvilken Tidsregningen begynder. Findes ingen tilsvarende Dag i Slutningsmaaneden, ansees dennes sidste Dag som Forfalds- eller Slutningsdag.

Jfr. §§ 33, 34, 91.

§ 90.

Då förfallodag eller annan tid, som i denna lag är omförmäld[3]), skall räknas efter vecka, månad eller år, varde den dag för förfallo- eller slutdag ansedd, som genom sitt namn i veckan eller sitt tal i månaden motsvarar den, från hvilken tidräkningen börjas. Finnes ej motsvarande dag i slutmånaden, varde *den månadens* sista dag ansedd för förfallo- eller slutdag.

§ 91.

Indtræffer en Vexels Forfaldsdag paa en Søndag eller anden almindelig Helligdag, ansees den næste Søgnedag som Forfaldsdag[4]). Indtræffer den Tid, paa hvilken en vexelretlig Handling senest skal foretages, paa en Søndag eller anden almindelig Helligdag, kan den foretages den næste Søgnedag. Ligeledes *kunne* — — Vexelduplikater[5]), — — Akcepter[6]) og — — deslige — — kun forlanges paa en Søgnedag.

§ 91.

Inträffar vexels förfallodag å söndag eller annan allmän helgedag, vare nästa söckendag ansedd såsom förfallodag[4]). Infaller tid, då åtgärd *enligt denna lag* sist bör företagas, på söndag eller annan allmän helgedag, må den å nästa söckendag företagas. Likaså må — — vexelduplett[5]), godkännande[6]) *och dylikt* endast å söckendag äskas.

§ 92.

Bliver det som Følge enten af Lovbud (Moratorier og deslige)[7]) eller af den *almindelige* Samfærdsels Standsning eller

§ 92.

Varder det, i följd af antingen lagbud (moratorium)[7]) eller ock afbrott i den *allmänna* samfärdseln eller liknande utom-

[1]) Jfr. §§ 28, 48 57, 62, 67, 74. [2]) Jfr. § 22. [3]) Jfr. Kap. 12. [4]) Jfr. §§ 18, 19, 31, 36, 41, 43, 77—78. [5]) Jfr. §§ 67, 74. [6]) Jfr. § 21. [7]) Jfr. § 86.

dass sie keine gegeben habe oder nicht anzutreffen gewesen sei;

4) die Angabe des Ortes, sowie des Kalendertages, Monats und Jahres, an welchem die Aufforderung (Nr. 3.) geschehen, oder ohne Erfolg versucht worden ist;

5) im Falle einer Ehrenannahme oder einer Ehrenzahlung die Erwähnung, von wem, für wen und wie sie angeboten und geleistet wird;

6) die Unterschrift des Notars oder des Gerichtsbeamten, welcher den Protest aufgenommen hat, mit Beifügung des Amtssiegels.

89 (83).

Muss eine wechselrechtliche Leistung von mehreren Personen verlangt werden, so ist über die mehrfache Aufforderung nur eine Protesturkunde erforderlich.

90 [1]).

Die Notare und Gerichtsbeamten sind schuldig, die von ihnen aufgenommenen Proteste nach deren ganzen Inhalte Tag für Tag und nach Ordnung des Datums in ein besonderes Register einzutragen, das von Blatt zu Blatt mit fortlaufenden Zahlen versehen ist.

XVII. Ort und Zeit für die Präsentation und andere im Wechselverkehre vorkommende Handlungen.

91 (89).

Die Präsentation zur Annahme oder Zahlung, die Protesterhebung, die Abforderung eines Wechselduplikats, sowie alle sonstigen, bei einer bestimmten Person vorzunehmenden Akte müssen in deren Geschäftslokal, und in Ermangelung eines solchen, in deren Wohnung vorgenommen werden. An einem anderen Orte, z. B. an der Börse, kann dies nur mit beiderseitigem Einverständnisse geschehen. Dass das Geschäftslokal oder die Wohnung nicht zu ermitteln sei, ist erst dann als festgestellt anzunehmen, wenn auch eine dieser-

[1]) Jfr. N. V. L. 81 i. f.

utgifware af sådan wexel tillika answarar såsom godkännare, och att särskildt godkännande af sådan wexel ej erfordras.

F. L. 92.

§ 93 (88).

Förekomma på wexel falska underskrifter eller underskrifter af personer, de der icke äga bindande aftal ingå; lände sådant ej till förändring [i öfriga wexelgäldenärers answarighet [1]), hwilkas underskrifter äro riktiga och hwilka äro berättigade att sådana aftal ingå.

F. L. 91.

§ 94 (90).

Då förfallodag eller annan tid, som i denna lag bestämmes, skall räknas efter wecka, månad eller år, warde den dag för förfallo- eller slutdag ansedd, som genom sitt namn i weckan eller sin nummer i månaden motswarar den, från hwilken tidräkningen börjas: börjas den på dag, mot hwilken ej någon swarar i den månad, hwarunder räkningen slutas; warde sista dagen i den månad för förfallo- eller slutdag ansedd: skall något ske midt i en månad; ware femtonde dagen i månaden laga tid dertill.

F. L. 92.

§ 95 (91).

Infaller tid, då något efter denna lag fullgöras bör, å helgedag; warde det nästa söcknedag derefter fullgjordt.

F. L. 92 i. f.

§ 96 (93).

Har wexelinnehafware förlorat talan efter wexelrätt, förty att han uraktlåtit något, som i denna lag wid sådant äfwentyr föreskrifwet finnes; stånde honom dock öppet att fordran, såsom i wanligt skuldfordringsmål, utsöka hos den wexelgäldenär, som ej handlat i god tro, eller som, der for-

[1]) F. L.: af ansvarigheten för acceptant och öfriga vexelgäldenärer.

lignende overordentlige Tildragelser (vis major) umuligt for Nogen at foretage en Handling, hvoraf Vexelrettens Bevar*ing* er afhængig[1]), beholder han, udenfor de i tolvte Kapitel omhandlede Tilfælde, sin Ret, saafremt han ufortøvet efter saadan Hindrings Ophør foretager, hvad der paalaa ham.

Jfr. § 75.

ordentliga tilldragelser (vis major), för någon omöjligt att företaga en handling, hvaraf vexelrättens bevarande är beroende[1]), hafve han, utom i de fall, som i tolfte kapitlet omförmälas, sin rätt förvarad, derest han oförtöfvadt efter sådant hinders upphörande företager hvad honom åligg.

§ 93.

Er Vexelfordringen præskriberet[2]), *eller er Vexelretten tabt ved Forsømmelse af den til dens Bevaring foreskrevne Omgang*[3]), *er dog Vexeleieren ikke udelukket fra som almindelig Gjældsfordring at indtale hos en Vexelskyldner, hvad denne vilde blive beriget med paa hans Bekostning, hvis ethvert Krav bortfaldt.*

§ 93.

Är vexelfordran preskriberad[2]), *eller har vexelrätten gått förlorad genom försummelse att företaga någon för dess bevarande föreskrifven handling*[3]), *stånde dock vexelinnehafvaren öppet att, såsom i vanligt skuldfordringsmål, hos vexelgäldenär utsöka hvad denne till fordringsegarens skada skulle vinna, der fordringen förfölle.*

§ 94.

Med Hensyn til de — — Regler, som blive at anvende i Vexelsager for at fremme deres hurtige Afgjørelse, gjælder, hvad derom *særligt* fasts*attes*.

Dansk V. P. L. 28 Maj 1880; norsk V. P. L. 17 Juni 1880; svensk Promulgationslag § 5.

§ 94.

I fråga om de — — regler, som *skola tillämpas* i vexelmål för att främja deras skyndsamma afgörande, gälle hvad derom *särskildt stadgas*.

---

1) Jfr. §§ 18, 19 (56), 41, 43, 60, 62. 2) Jfr. Kap. 12. 3) Jfr. §§ 18, 19 (56), 41, 43, 60, 62.

halb bei der Polizeibehörde des Orts geschehene Nachfrage des Notars oder des Gerichtsbeamten fruchtlos geblieben ist, welches im Proteste bemerkt werden muss.

92 (91).

Verfällt der Wechsel an einem Sonntage oder allgemeinen Feiertage, so ist der nächste Werktag der Zahlungstag. Auch die Herausgabe eines Wechsel-Duplikats, die Erklärung über die Annahme, sowie jede andere Handlung, können nur an einem Werktage gefordert werden. Fällt der Zeitpunkt, in welchem die Vornahme einer der vorstehenden Handlungen spätestens gefordert werden musste, auf einen Sonntag oder allgemeinen Feiertag, so muss diese Handlung am nächsten Werktage gefordert werden. Dieselbe Bestimmung findet auch auf die Protesterhebung Anwendung.

93[1]).

Bestehen an einem Wechselplatze allgemeine Zahltage (Kassirtage), so braucht die Zahlung eines zwischen den Zahltagen fällig gewordenen Wechsels erst am nächsten Zahltage geleistet zu werden, sofern nicht der Wechsel auf Sicht lautet. Die im Artikel 41 für die Aufnahme des Protestes Mangels Zahlung bestimmte Frist darf jedoch nicht überschritten werden.

XVIII. Mangelhafte Unterschriften.

94[2]).

Wechselerklärungen, welche statt des Namens mit Kreuzen oder anderen Zeichen vollzogen sind, haben nur dann, wenn diese Zeichen gerichtlich oder notariell beglaubigt worden, Wechselkraft.

95[2]).

Wer eine Wechselerklärung als Bevollmächtigter eines Anderen unterzeichnet, ohne dazu Vollmacht zu haben, haftet persönlich in gleicher Weise, wie der angebliche Machtgeber gehaftet haben würde, wenn die Vollmacht ertheilt gewesen wäre.

[1]) Ikke i N. V. L. [2]) Ikke i N. V. L.

dringen förfölle, skulle [göra en winst[1]) till fordrings-ägarens skada.

F. L. 93.

Kommande denna lag att gälla från den 1 Januari 1852 för alla wexlar, som derefter utgifwas.

[1]) F. L.: deraf erhålla winst.

Anden Afdeling.

Om egne Vexler.

§ 95.

Hvad der i denne Lov er fastsat om trasserede Vexler, gjælder ogsaa om Vexler, der lyde paa at indfries af Vexeludstederen selv (egne Vexler), dog med de Undtagelser[1]), som følge deraf, at Udstederen hæfter, som om han var Akceptant, *og at særlig Akcept af saadanne Vexler ikke udfordres, samt at, hvad der i tiende Kapitel er fastsat om Vexelduplikater, ikke paa dem bliver at anvende.* Ei heller maa deslige Vexler udstedes til egen Ordre[2]).

Jfr. §§ 2, 23. Dansk og norsk V. P. L. § 1.

Andra Afdelningen.

Om egna vexlar.

§ 95.

Hvad i denna lag är stadgadt om dragna vexlar gälle äfven om vexlar, som *äro stälda att* inlösas af vexelgifvaren sjelf (egna vexlar), dock med de undantag[1]), som följa deraf, att vexelgifvaren häftar såsom vore han godkännare, *att särskildt godkännande af sådana vexlar ej erfordras, samt att hvad i tionde kapitlet stadgas angående vexelduppletter å dem icke eger tillämpning.* Ej heller må dylika vexlar utställas till egen order[2]).

[1]) Altsaa §§ 17, 18, 21, 22, 25—29, 56—61, 65. [2]) Jfr. § 2.

Dasselbe gilt von Vormündern und anderen Vertretern, welche mit Ueberschreitung ihrer Befugnisse Wechselerklärungen ausstellen.

Dritter Abschnitt.

Von eigenen Wechseln.

§ 96.

Die wesentlichen Erfordernisse eines eigenen (trockenen) Wechsels sind:

1) die in den Wechsel selbst aufzunehmende Bezeichnung als Wechsel, oder, wenn der Wechsel in einer fremden Sprache ausgestellt ist, ein jener Bezeichnung entsprechender Ausdruck in der fremden Sprache;
2) die Angabe der zu zahlenden Geldsumme;
3) der Name der Person oder die Firma, an welche oder an deren Ordre der Aussteller Zahlung leisten will;
4) die Bestimmung der Zeit, zu welcher gezahlt werden soll (Art. 4 Nr. 4);
5) die Unterschrift des Ausstellers mit seinem Namen oder seiner Firma;
6) die Angabe des Ortes, Monatstages und Jahres der Ausstellung.

97.

Der Ort der Ausstellung gilt für den eigenen Wechsel, in sofern nicht ein besonderer Zahlungsort angegeben ist, als Zahlungsort und zugleich als Wohnort des Ausstellers.

98.

Nachstehende, in diesem Gesetze für gezogene Wechsel gegebene Vorschriften gelten auch für eigene Wechsel:

1) die Art. 5 und 7 über die Form des Wechsels;
2) die Art. 9—17 über das Indossament;
3) die Art. 19 und 20 über die Präsentation der Wechsel auf eine Zeit nach Sicht mit der Massgabe, dass die Präsentation dem Aussteller geschehen muss;
4) der Art. 29 über den Sicherheitsregress mit der Massgabe, dass derselbe im Falle der Unsicherheit des Ausstellers stattfindet;
5) die Art. 30—40 über die Zahlung und die Befugniss zur Deposition des fälligen Wechselbetrages mit der Massgabe, dass letztere durch den Aussteller geschehen kann;
6) die Art. 41 und 42, sowie die Art. 45—55 über den Regress Mangels Zahlung gegen die Indossanten;
7) die Art. 62—65 über die Ehrenzahlung;
8) die Art. 70—72 über die Copien;
9) die Art. 73—76 über abhanden gekommene und falsche Wechsel mit der Massgabe, dass im Falle des Art. 73 die Zahlung durch den Aussteller erfolgen muss;
10) die Art. 78—96 über die allgemeinen Grundsätze der Wechselverjährung, die Verjährung der Regressansprüche gegen die Indossanten, das Klagerecht des Wechselgläubigers, die ausländischen Wechselgesetze, den Protest, den Ort und die Zeit für die Präsentation und andere im Wechselverkehre vorkommende Handlungen, sowie über mangelhafte Unterschriften.

99.

Eigene domicilirte Wechsel sind dem Domiciliaten oder, wenn ein solcher nicht benannt ist, dem Aussteller selbst an demjenigen Orte, wohin der Wechsel domicilirt ist, zur Zahlung zu präsentiren und,

wenn die Zahlung unterbleibt, dort zu protestiren. Wird die rechtzeitige Protesterhebung beim Domiciliaten verabsäumt, so geht dadurch der wechselmässige Anspruch gegen den Aussteller und die Indossanten verloren. Bei nicht domicilirten eigenen Wechseln bedarf es zur Erhaltung des Wechselrechts gegen den Aussteller weder der Präsentation am Zahlungstage, noch der Erhebung eines Protestes.

100.

Der wechselmässige Anspruch gegen den Aussteller eines eigenen Wechsels verjährt in drei Jahren, vom Verfalltage des Wechsels an gerechnet.

Anordning hvorved Vexellov for Danmark af 7de Maj 1880 sættes i Kraft.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg,

Gjøre vitterligt: I Henhold til § 96 i den af Os under 7de d. M. stadfæstede Vexellov for Danmark ville Vi herved allernaadigst have anordnet, at bemeldte Lov skal træde i Kraft fra 1ste Januar 1881.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 28de Mai 1880.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

J. Nellemann.

(Dansk) Lov om Vexelsager og Vexelprotester af 28 Maj 1880 [1]).

§ 1 [2]).

Vexelsager ere:

Sager, som anlægges mod Trassenter, Endossenter [3]) og Akceptanter [4]) af trasserede Vexler eller mod Udstedere og Endossenter af egne Vexler [5]) til Vexlens Betaling eller for at gjøre Vexelregres gjældende.

Sager, som anlægges mod Trassenter og Endossenter af Vexler paa Grund af manglende Akcept, til Betaling af Vexelsummen eller det ikke akcepterede Beløb (Vexellovens § 29), eller mod Trassenter og Endossenter samt Akceptanter paa Grund af manglende eller ikke betryggende Akcept, til Stillelse af Sikkerhed (Vexellovens §§ 25, 26 og 30).

Sager, som anlægges mod dem, der have tegnet Borgen (Aval) for en vexelforpligtet Person, til Vexelforpligtelsens Opfyldelse [6]).

---

1) Hvor intet Andet er anført, stemmer Indholdet med den norske V. P. L. 2) Jfr. dansk Frdn. 18 Maj 1825 § 69, 1 P. 3) N. V. L. 8, 14, 49 ff. 4) N. V. L. 23, 36, 60, 74. 5) N. V. L. 95. 6) N. V. L. 87.

§ 2[1].

Vexelsager ere undtagne fra den tvungne Forligsprøve[2].

§ 3[3].

Under Vexelsager kan det ikke tillades Sagsøgte at fremsætte andre Indsigelser i Realiteten end saadanne,

a) som gaa ud paa, at Sagsøgte ikke ved Underskriftens Meddelelse var mægtig og myndig til saaledes at forbinde sig, eller at Underskriften er falsk, eller at der i Vexlens Indhold, efter at han har meddelt sin Underskrift, er foregaaet nogen Forfalskning[4],

b) eller som angaa selve Vexlens Indretning[5] og Indhold eller den til Vexelfordringens Vedligeholdelse fornødne Omgang[6], eller andre i Vexelloven foreskrevne Betingelser for at kunne gjøre Vexelretten gjældende[7].

Alle andre Indsigelser i Realiteten ere udelukkede fra under Sagen at komme i Betragtning[8], men det staar Sagsøgte frit for, i Anledning af slige Indsigelser, naar han i sit Tilsvar har opgivet eller idetmindste forbeholdt dem, at anlægge et selvstændigt Erstatningssøgsmaal mod Sagsøgeren[9].

Det paaligger ikke Sagsøgeren med Hensyn til saadanne Indsigelser at stille nogen Sikkerhed, men det maa i alt Fald være Indstævntes Sag, under Iagttagelse af Lovens Forskrifter i 1. B. 21. Kap. at søge Sikkerhed ved Arrest[10].

§ 4.

I Vexelsager kunne kun saadanne Modfordringer fremsættes, som enten ere støttede paa, at der ved Forsømmelse med at give den i Vexellovens §§ 20, 30, 42, 45 og 75 omhandlede Underretning er forvoldt Sagsøgte Skade, eller gjøres gjældende til Fyldestgjørelse af den Ret til Likvidation, som tilkommer Sagsøgte ligeoverfor et insolvent Bo[11]. Gaar Paastanden ikke ud paa at faae selvstændig Dom for nogen Del af Modfordringens Beløb, kan Modfordringen gjøres gjældende uden Kontrasøgsmaal.

Naar der for Vexelkrav er gjort Arrest og denne derefter forfølges, skal det under Arrestforfølgningssagen, skjøndt den iøvrigt bliver at behandle efter de for Vexelprocessen givne Regler, være tilladt at anlægge Kontrasøgsmaal til Arrestens Ophævelse[12] paa Grund af Fordringens Urigtighed og til Erstatning for den ulovlige Forretning.

§ 5[13].

Der maa i Vexelsager uden Sagsøgerens Samtykke ikke gives den Indstævnte mere end 8 Dages Udsættelse til at fremme sit Tilsvar i Sagen, medmindre det klart oplyses, at yderligere Udsættelse er ham nødvendig til sit lovlige Forsvar.

§ 6[14].

Dommen i Vexelsager skal, hvis ikke Sagen har faaet en større Vidtløftighed end den, der for Vexelsager er sædvanlig, eller andre særdeles Omstændigheder ere til Hinder, afsiges senest inden 8 Dage efter Sagens Optagelse til Doms, og ellers saasnart muligt, ligesom og Dommen og Domsakten uden Ophold skal paa Forlangende gives beskreven, alt under saadan Bøde, som Forordningen af

---

1) Jfr. dansk Frdn. 1825 § 68, 2. og Frdn. 7 April 1843 § 4. 2) Jfr. norsk V. P. L. § 2. 3) Jfr. svensk Prom. § 5, No. 7; dansk Frdn. 1825 § 69, 2 P. 4) Jfr. norsk V. P. L. § 3 b, N. V. L. 88. 5) Se især N. V. L. Kap. 1, samt §§ 11, 12, 21, 58, 66, 71, 85, 95. 6) Jfr. N. V. L. 18, 19, 41—3, 56, 60, 62, 70, 72, Kap. 12 og 13, §§ 85, 89. 7) Jfr. norsk V. P. L. § 3 a. 8) Jfr. derimod norsk V. P. L. § 3 c. 9) Jfr. dansk Frdn. 1825 § 69, 3 P. 10) Ikke i norsk V. P. L. 11) Jfr. dansk Konkurslov § 15. 12) Jfr. derimod norsk V. P. L. § 4 i. f. 13) Jfr. dansk Frdn. 1825 § 70. 14) Jfr. dansk Frdn. 1825 § 71. Ikke i norsk V. P. L., jfr. dog dennes § 7.

3 Juni 1796 §§ 35 og 39 bestemmer for befalede Sager. Hvis den i D. L. 1—5—8 bestemte Termin til Doms Afsigelse er forsømt, bliver den der fastsatte Bøde at anvende.

Disse Bestemmelser gjælde ogsaa ved de af flere Medlemmer bestaaende Retter, ved hvilke derfor Akten, naar Sagen har været optagen over 8 Dage, skal forsynes med Omgangspaategning overensstemmende med Fdg. 3die Juni 1796 § 23.

§ 7[1]).

Naar Dom i de i denne Lov omhandlede Sager er afsagt, og samme af den domfældte Vexelskyldner paaankes, bliver D. L. 1—6—23 og Forordningen af 13 Januar 1792 at anvende, uagtet Dommen ikke umiddelbart indstævnes til Høiesteret, saa at under de i fornævnte Forordning fastsatte Betingelser, Exekution eller i al Fald Afsætningsforretning kan iværksættes uden Hensyn til den udtagne Ankestævning.

§ 8[2]).

Findes Sagsøgerens Krav paa Sikkerhedsstillelse i Medfør af Vexellovens §§ 25, 26 og 30 begrundet, bliver han, naar derom er nedlagt Paastand, i Dommen at kjende berettiget til strax at nyde Afsætning i saa meget Gods, som er fornødent til Sikkerheden. Saadan Afsætning kan ikke afvendes ved Dommens Paaanke.

§ 9[3]).

I Mangel af Fyldestgjørelse af de i § 8 ommeldte Krav paa Sikkerhedsstillelse kan derhos strax foretages Arrest hos den Paagjældende. Fogden maa i saadant Tilfælde, ligesom ellers naar Arrest begjæres i Vexelsager, ikke affordre Rekvirenten nogen Sikkerhed, medmindre den Paagjældende under Arrestforretningen fremsætter nogen af de Indsigelser, der i Medfør af denne Lovs § 3 kunne komme i Betragtning under Vexelsagen[4]). Iøvrigt bør Arresten strax lovlig forfølges.

§ 10[5]).

De i Vexellov for Danmark ommeldte Protester[6]) udføres af Notarius publicus eller den Embedsmand, som efter Lovgivningen udfører Notarialforretninger. Skulde det Tilfælde indtræffe, at saadan Embedsmands Medvirkning ikke i betimelig Tid kan haves, kan Protesten optages af to lovfaste Vidner[7]) paa den Maade, som Vexellovens § 82, jfr. 89 og 91, foreskriver; den optagne Protest, ledsaget af selve Vexlen, skal imidlertid inden 2[8]) Søgnedage forelægges for vedkommende Embedsmand, indføres i hans Protokol og vedlægges denne. Sker dette ikke, har Protesten tabt sin Gyldighed. Mundtlig Rekvisition til den eller dem, der skulle optage Protesten, er tilstrækkelig, naar tillige Vexlen overleveres. Af Protestforretningen maa Udskrift ikke meddeles Andre end Protestrekvirenten[9]).

§ 11.

Denne Lov, der træder i Kraft samme Dag som Vexelloven for Danmark[10]), træder i Stedet for de i Forordningen angaaende trasserede Vexler af 18 Mai 1825, jfr. Forordning indeholdende samtlige særegne Regler angaaende indenbyes Vexler af 7 April 1843, indeholdte Bestemmelser om Vexelsager og Vexelprotester, hvilke dog fremdeles komme til Anvendelse med Hensyn til alle Vexler, der ere udstedte før den Dag, da Vexelloven for Danmark træder i Kraft[11]).

---

1) Jfr. dansk V. P. L. § 8 i. f. 2) Jfr. dansk Frdn. 1825 § 68, norsk V. P. L. § 9. 3) Ikke i norsk V. P. L. 4) Jfr. dansk Frdn. 1825 § 68. 5) Jfr. dansk Frdn. 1825 §§ 30 og 31. 6) Jfr. især §§ 81—83, 89. 7) Jfr. norsk V. P. L. § 10. 8) Jfr. norsk V. P. L. § 10. 9) Jfr. N. V. L. 26 og 30. 10) Jfr. Anordn. 28 Maj 1880. 11) Jfr. derimod norsk V. P. L. § 11.

Lov om Oprettelse af en Sø- og Handelsret i Kjøbenhavn samt Sø- og Handelssagers Behandling udenfor Kjøbenhavn af 19 Februar 1861, forsaavidt denne indeholder Bestemmelser, der kunne anvendes ogsaa i Vexelsager, forbliver i Kraft.

(Norsk) Lov om Rettergangsmaaden i Vexelsager med Videre af 17 Juni 1880[1]).

§ 1.

Vexelsager ere:

1. Sager, som anlægges mod Akceptanter af trasserede Vexler eller Udstedere af egne Vexler til Vexlens Betaling[2]) eller mod Trassenter eller Endossenter af Vexler for at gjøre den paa Grund af manglende Betaling opstaaede Vexelregres gjældende[3]).

2. Sager, som anlægges mod Akceptanter af trasserede Vexler eller Udstedere af egne Vexler til Stillelse af Sikkerhed for ikke betryggende Akcept (Vexellovens § 30, jfr. § 95) eller mod Trassenter eller Endossenter af Vexler for at gjøre den paa Grund af manglende eller ikke betryggende Akcept opstaaede Vexelregres til Sikkerhed[4]) eller i det i Vexellovens § 29 omhandlede Tilfælde til Betaling gjældende, og

3. Sager, der anlægges mod den, der paa Vexel har tegnet Borgen (aval) til Indtale af hans vexelretlige Forpligtelse (Vexellovens § 87).

§ 2.

Vexelsager kunne anlægges enten ved Extraret eller ved de almindelige Thinge[5]).

Er Sagen anlagt ved almindeligt Thing og Sagvolderen begjærer Udsættelse for at fremme sit Tilsvar, er Sagsøgeren berettiget til at forlange den overflyttet til videre Behandling ved Extraret, saafremt der ikke senest 8 Dage derefter holdes almindeligt Thing[6]).

Mægling ved Forligelseskommissionen er ufornøden, hvorimod det paaligger Retten at prøve Forlig mellem Parterne.

Sagsøgeren er dog berettiget til at paaklage Sagen for Forligelseskommissionen og i Tilfælde at bringe i Anvendelse Lov af 8de Mai 1869 og 29de Mai 1879 om Paakjendelse af Gjældssager ved Forligelseskommissionen[7]).

Saavel til Extraret og til de almindelige Thinge som til Forligelseskommissionen, forsaavidt Indklagede bor inden Kommissionsdistriktet, gives Aftensvarsel[7]).

§ 3[8]).

Under Vexelsag komme mod Sagsøgerens Protest ikke andre Indsigelser i Realiteten i Betragtning end saadanne:

a. som angaa selve Vexlens Indretning[9]) og Indhold eller den til Vexelfordringens Vedligeholdelse fornødne Omgang[10]) eller andre i Vexelloven foreskrevne Betingelser for at kunne gjøre Vexelretten gjældende[11]),

---

[1]) Hvor intet Andet er bemærket, stemmer Indholdet med dansk V. P. L. [2]) N. V. L. 23, 36, 60, 74, 95. [3]) N. V. L. 8, 14, 49 ff. [4]) N. V. L. 25, 26, jfr. 30, jfr. nedenfor § 9. [5]) Ikke i dansk V. P. L. [6]) Jfr. dansk V. P. L. § 2. [7]) Ikke i dansk V. P. L. [8]) Jfr. svensk Prom. § 5, No. 7. [9]) Se især N. V. L. Kap. 1, samt §§ 11, 12, 21, 58, 66, 71, 85, 95. [10]) Jfr. N. V. L. 18, 19, 41—43, 56, 60, 62, 70, 72, Kap. 12 og 13, §§ 85, 89. [11]) Jfr. især N. V. L. 25, 26, 27, 29, 30.

b. som gaar ud paa, at Sagvolderen ved Underskriftens Meddelelse ikke var myndig til saaledes at forpligte sig, eller at Underskriften er falsk, eller at der i Vexlens Indhold, efterat han har meddelt sin Underskrift, er foregaaet nogen Forfalskning[1]), eller

c. som ellers vedkommer hans vexelretlige Forpligtelse til Sagsøgeren og som uden længere Udsættelse end de i § 5 fastsatte 8 Dage ved Dokument eller paa anden Maade bevisliggjøres[2]).

I Anledning af Indsigelser i Realiteten, som ere udelukkede fra at komme i Betragtning, kan Sagvolderen, naar han derom under sit Gjenmæle har taget udtrykkeligt Forbehold, anlægge selvstændigt Erstatningssøgsmaal mod Sagsøgeren.

§ 4.

Modfordringer kunne alene gjøres gjældende, forsaavidt de støtte sig paa, at der ved Forsømmelse med at give den i Vexellovens § 45[3]) omhandlede Underretning er forvoldt Sagvolderen Skade[4]), eller forsaavidt der handles om Fyldestgjørelse af den Ret til Modregning, der tilkommer ham ligeoverfor et Konkursbo[5]). Gaar Paastanden ikke ud paa at erholde selvstændig Dom for nogen Del af Modfordringens Beløb, kan Modfordringen gjøres gjældende uden Modstævning. Er der for Vexelkrav gjort Arrest, staar det under Arrestforfølgningssagen, skjønt den iøvrigt bliver at behandle efter de for Vexelprocessen givne Regler, Sagvolderen aabent at anlægge Modsøgsmaal til Erstatning for den ulovlige Forretning.

§ 5.

Der skal i Vexelsager uden Sagsøgerens Samtykke ikke gives Sagvolderen længere Udsættelse end 8 Dage for at fremme sit Tilsvar i Sagen, medmindre det klart oplyses, at yderligere Udsættelse er ham nødvendig til hans lovlige Forsvar. [Modsøgsmaal til Vidneførsel fra hans Side udkræves ikke[6]).

§ 6[7]).

Er Sagen reist til Betaling af bortkommen Vexel, der er mortificeret, eller til hvis Mortification Stævning er udtaget, gjælder ikke de i nærværende Lovs §§ 2, 3 og 5 særskilt bestemte Indskrænkninger i Sagvolderens Adgang til at fremsætte Indsigelser og til at erholde Udsættelse.

§ 7[8]).

Vexelsag behandles iøvrigt overensstemmende med de om Gjæsteretsprocessen gjældende Forskrifter, hvad enten den er anlagt ved Extraret eller ved almindeligt Thing.

Indførsel kan ske efter en bekræftet Udskrift af Domsslutningen.

§ 8.

Vexelsager paaankes, forsaavidt de angaa en appellabel Gjenstand[9]), lige til Høiesteret og foretages ved Varslets Udløb uden Hensyn til Høiesterets Sessioner[10]). Det længste Varsel i disse Sager er to Maaneder[10]). Med Hensyn til Domme lydende paa Betaling af Vexelgjæld, kommer N. L. 1—6—21 og Forordningen af 13de Januar 1792 til Anvendelse ikke blot, naar Paaanken sker til Høiesteret, men ogsaa, naar den paa Grund af Bestemmelserne om Appel sker til Overretten[11]).

---

1) Jfr. N. V. L. 88, dansk V. P. L. § 3, a. 2) Ikke i dansk V. P. L. § 3. 3) Jfr. ogsaa N. V. L. 20, 30, 42, 75. 4) Jfr. N. V. L. 46. 5) Jfr. norsk Konkursl. § 119. 6) Ikke i dansk V. P. L. § 5. 7) Ikke i dansk V. P. L. 8) Ikke i dansk V. P. L.; jfr. dog dens § 6. 9) 400 Kr. 10) 1 og 2 P. ikke i dansk V. P. L. 11) Jfr. dansk V. P. L. § 7.

§ 9[1].

Domme, i hvilke Sagsøgeren findes berettiget til Sikkerhed ifølge Vexellovens §§ 25, 26 og 30, skulle, naar Paastand derom nedlægges, lyde paa, at de, forsaavidt Sikkerhedsretten angaar, fyldestgjøres ved, at der gives Sagsøgeren Afsætning i Sagvolderens Gods. Om saadan Afsætning, der ikke afvendes ved Paaanke af Dommen, gjælder hvad der ellers om Afsætning er bestemt i Forordningen af 13de Januar 1792 jfr. N. L. 1—6—21.

§ 10.

De i Vexelloven omhandlede Protester[2]) udføres af Notarius publicus eller den Embedsmand, som efter Lovgivningen udfører Notarialforretninger. Skulde det Tilfælde indtræffe, at saadan Embedsmands Medvirkning ikke i betimelig Tid kunde haves, kunne to Stevnevidner[3]) og i Nødsfald 2 andre lovfaste Vidner bruges til disse Forretninger; den optagne Protest, ledsaget af selve Vexlen, skal imidlertid inden 7[4]) Dage forelægges for vedkommende Embedsmand, indføres i hans Protokol og vedlægges denne. Sker dette ikke, har Protesten tabt sin Gyldighed. For denne Indførelse og Meddelelse af den fornødne Udskrift af Protesten erlægges Halvdelen af det i Sportellovens § 69 bestemte Gebyhr[5]).

Mundtligt Forlangende til den eller dem, der skulle optage Protesten, er tilstrækkelig, naar tillige Vexlen overleveres. Udskrift af Protestforretningen, [der paa Forlangende pligtes udfærdiget inden 24 Timer, Søn- og Helligdage ikke medregnede[6]), maa ikke meddeles Andre end Protestrekvirenten[7]).

§ 11.

Ved denne Lov, der træder i Kraft den 1ste Januar næste Aar[8]), ophæves N. L. 5—13—22 til 26 samt Lov angaaende Vexelsagers Behandling ved Retterne af 12te September 1818. De nu gjældende Bestemmelser om Vexelprocessen[9]) komme dog fremdeles til Anvendelse med Hensyn til Vexler, som ere udstedte før dette Aars Udgang.

(Svensk) Förordning om nya vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall af 7 Maj 1880 [10]).

§ 1.

Den vexellag, som nu gillad och antagen är, så ock hvad här nedan stadgas, skall gälla från den 1 Januari 1881 för alla vexlar, som derefter utgifvas[11]).

§ 2.

Genom nya lagen upphäfves vexellagen den 23 Augusti 1851, tillika med § 21 i Förordningen den 10 Augusti 1877 om nya utsökninglagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall.

---

[1]) Jfr. dansk V. P. L. § 8; jfr. ogsaa dens § 9. [2]) Se især §§ 81—3, 89. [3]) Jfr. Sportellov 13 Septbr. 1830 §§ 104—6, 108, 126—7. Jfr. ogsaa dansk V. P. L. § 10. [4]) Jfr. dansk V. P. L. § 10. [5]) Dette er 4 Kr., naar Vexlens Beløb er 2000 Kr. og derunder, Kr. 6 for Vexler indtil 4000, Kr. 8 for Vexler over 4000 Kr., jfr. § 157. Efter § 72 skal herfor Beskrivelse med Bekræftning og Attestation paa Dokumentet (jfr. N. V. L. 82 i. f.) meddeles. Jfr. ogsaa N. V. L. 83. [6]) Ikke i dansk V. P. L. [7]) Jfr. N. V. L. 26, 30. [8]) Jfr. N. V. L. 96. [9]) Jfr. derimod § 10 og dansk V. P. L. § 11. [10]) ɔ: den saakaldte »Promulgationslag«. [11]) Jfr. dansk og norsk Vexellov § 96; dansk Anordn. 28 Maj 1880.

§ 3[1]).

Angående förfarandet då vexel förkommit förordnas som följer:

Har vexel förkommit, ege den, som vexeln förlorat, hos Rätten i betalningsorten göra ansökan om vexelns dödande, och inlemne då afskrift af samma vexel, eller sådan uppgift om dess innehåll, som Rätten pröfvar nödig för vexelns säkra igenkännande. Viser sökanden sannolik anledning att vexeln verkligen förkommit; varde offentlig stämning af Rätten utfärdad[2]) och å dess dörr anslagen, så ock tre gånger, minst fjorton dagar emellan hvarje gång, i allmänna tidningarna införd, hvarigenom innehafvare af vexeln kallas att den vid Rätten uppvisa inom år och dag sedan stämningen i tidningarna sist infördes, om vexeln då var förfallen, men eljest inom år och dag från förfallotiden. Varder ej vexeln inom föreskrifven tid uppvist, och fullföljes derefter ansökningen; gifve Rätten utslag, hvarigenom vexeln dödas.

§ 4[3]).

I fråga om verkställande af protest stadgas:

Protest må verkställas, förutom af Notarius publicus på sätt i § 81 nya vexellagen stadgas, i stad af magistratsperson och å landet af kronofogde eller länsman i orten eller af magistratsperson från närmaste stad; och skall dervid ojäfvigt och skrifkunnigt vittne närvara.

Protokoll, i hvilket protest blifvit införd, skall ock af vittnet underskrifvas.

§ 5.

Om laga domstol och rättegång i vexelmål gälla följande stadgangen:

1. Domstol i vexelmål vare Rådstufvurätt i den stad, der svaranden bor eller anträffas, men, om han å landet bor eller anträffas, Rådstufvurätten i närmaste stad derintill.

2. Vexelinnehafvare må för hela sin fordran stämma en af vexelgäldenärerna, och stånde det i hans fria val hvilken af dem han först stämma vill[4]).

3. Stämning i vexelmål skall, der sökanden det äskar, meddelas till samma dag, som den sökes, om Rätten då sitter och svaranden är så till hands, att han kan före rättegångstimmans slut sig infinna[5]).

4. Pröfvar Rätten sökandens påstående vara af den beskaffenhet att det genast bifallas må; döme då till betalning och förordne tillika att, i brist deraf, utmätning strax ske må; dock skall för inrikes vexel, som blifvit för bristande betalning protesterad, utmätning mot vexelgifvaren eller öfverlåtare ej verkställas förr än tre dagar förflutit från det han bevisligen blifvit kräfd.

5. Är målet af den beskaffenhet, att det ej kan å första rättegångsdagen afgöras; då må Rätten, der käranden det äskar och omständigheterna pröfvas dertill föranleda, ålägga svaranden att nedsätta penningar i allmänt ränteri eller ställa antaglig pant eller borgen samt förbjuda honom att, der sådant ej fullgöres, resa från orten före sakens slut, vid det äfventyr, som för öfverträdande af reseförbud är i 153 § utsökningslagen stadgadt[6]).

---

1) Jfr. N. V. L. 73. 2) Jfr. N. V. L. 74. 3) Jfr. N. V. L. 81—83. 4) Jfr. N. V. L. 87.
5) Jfr. dansk og norsk V. P. L. § 2. 6) Denne § er saalydende: Är fara för handen, att gäldenär begifver sig från riket utan att efterlemna känd egendom, som mot gälden svarar eller att någon som häftar i skuld för hushyra, kost, skeppslega eller annat dylikt, afviker från orten utan att borgenären har säkerhet i quarlemnadt gods; då ege öfverexekutor förbjuda gäldenären att afresa från orten, innan han gjort rätt for sig; dock må sådant reseförbud ej gälla för längre tid än 6 veckor. Öfverträdes förbudet, varde gäldenären återhemtad och, der borgenär det äskar, i häkte insatt under den tid, förbudet gäller.

6. Dom i vexelmål gånge, der den vinnande det äskar, i verkställighet genom utmätning och det utmättas försäljning ändå att ändring i domen sökes; vare dock den, som vunnit, skyldig att ställa pant eller borgen för hvad honom tildömdt blifvit, der han, innan domen vunnit laga kraft, det lyfta vill[1]).

7. Vexelgäldenär ege begagna endast sådana jäf eller invändningar, som äro grundade på vexelns beskaffenhet och i sjelfva vexelrätten, eller till hvilka han kan vara befogad på grund af sitt omedelbara förhållande till käranden[2]).

8. Beropar sig någon på utländsk lag eller sedvana och vill han att afseende derå fästas skall; vare han skyldig att sin uppgift styrka, der den ej af vederparten medgifves.

---

[1]) Jfr. dansk og norsk V. P. L. § 8 i. f.

[2]) Jfr. D. W. O. 82, dansk og norsk Frdn. 9 Febr. 1798 og V. P. L. § 3.